

סדר התפלות

לכל השנה

דבר יום ויום, עם פרקים רומני והערות, מנהגים ודרכים, למנהגי אמונה

ודת, מפתח לתפלות, ועם תחנות, ברכות והודאות

לענינים מענינים שונים

באת

אברהם שלמה גלר.

הספר "סדר התפלות" מאשר הוא מנעם הממשלה.

ORDINEA RUGĂCIUNILOR

pentru toate zilele anului.

Ritual complet, sistematic întocmit, pentru uzul Familiilor și în special pentru uzul Școalelor Israelite din țară,

cuprinzând

textul ebraic cu îngrijire corectă, traducerea în limba română, titluri corespunzătoare la fiecare rugăciune sau binecuvântare în parte, schițe asupra originii tuturor rugăciunilor și asupra autorilor lor, însoțite de notițe liturgice, cronologice și istorico-literare

de

A. S. GOLD

fost grad, Rabîn, Predicator și Profesor de la Seminarul rabînic din Alsatia-Lorena, diplomă de capacitate de la Academia de Teolog. isr. din Viena, fost profesor la "Gimnaziul Evreesc" din Capitală, fost director al școlii "Luca Moise" din Ploiești și al ziarelor "Fraternitatea", "Apărătorul" și "Vocea Sionului".

Editura Institutului de Arte Grafice „SAMITCA” Soc. Anon.

CRAIOVA

לוח התפילות.

TABLA DE MATERIE

Rugăciuni pentru Oficiant XVI. תפילות לשליח צבור

תפילות שבתית. Rugăciunile de dimineață.

Pagina	
1	טענדעראג וואו קבית אלהים טהטבו
2—4	יגדל אדון שלם
4—6	קטילת ידום. קרבת הלמד
6—10	קרבנות השחר
11—13	רבון קלדשעלמים
13—14	אקת הוא וי
15—17	ונבר
18	אזא קבם
18—19	צוהו קקסן
20	רבי וישקעאל
21—22	עטופת ציצת. קרבנות תפלין
23	קטור שירקקבת סבות לקוד
24	קדיש יתום

25—26	קרוך ששחר
26—29	חודו לוי קראו בשם
30	קטור לתורה
30—44	לשנאם וכו'
44—46	והי קבד
46—53	אשירי וכו'
53—57	נקרן חיד (שנות תום)
58—59	ושמחה. הצי קדיש
59—63	קרכו. סמאר לארין
63—64	אקבה רבה
65—68	שבע

Binecuvântări înaintea cântărilor și a psalmilor pentru toate zilele	
25—26	קרוך ששחר
26—29	חודו לוי קראו בשם
30	קטור לתורה
30—44	לשנאם וכו'
44—46	והי קבד
46—53	אשירי וכו'
53—57	נקרן חיד (שנות תום)
58—59	ושמחה. הצי קדיש
59—63	קרכו. סמאר לארין
63—64	אקבה רבה
65—68	שבע

	Pagina	
Incredere asigurătoare în puterea mântuitoare a lui Dumnezeu.	68—71	אמת ויציב
Rugăciunea de optsprezece (binecuvântări) <i>Ș'mone Esre</i>	71—90	תפלת שמונה עשרה
Rugăciunea de pocăință.	91—95	אָבִינוּ סְלִיכֵנוּ
Rugăciuni de pocăință pentru zilele de Luni și Joi.	95—105	וְהוּא רַחוּם
Rugăciune pentru îndurare.	105—106	נִימְקֵר דְּדֹר (תְּהֵנוּ)
Pizmon pentru zilele de Luni și Joi. Dumnezeu începutul și sfârșitul țintei de pocăință.	107—110	יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
Scoaterea Thorei din sfântul Chivot. — Rânduiala citaniei.	110—111	אֵל אֶרֶץ אֲנָשִׁים
Rugăciune de pocăință pentru dăinuirea lui Israel.	111—115	וְהִנֵּמְתָּ בְּרַבֵּת וְהִנֵּמְתָּ בְּתוֹרָה
Punerea Thorei în sfântul Chivot. Psalm la Keduša di Sidra. — Sfințirea lui D-zeu ca învățătură și cultură.	116	וְדֵי רִצּוֹן
	117—118	בְּקִדְשָׁת סֵפֶר הַתּוֹרָה
<i>Integul Kaddiș.</i>	118—125	תְּהִי שְׁמִי כְּשֵׁם רַבָּא (אֲשֶׁרֵי וְכָא לְצִיּוֹן)
Vocațiunea și speranța cea din urmă a lui Israel.	125—126	קְדִישׁ שְׁלֹמֶם
<i>Kaddiș de orfanî, în original, și o copie cu litere românești.</i>	126—128	עֲלֵינוּ
<i>Kaddiș de orfanî, în original, și o copie cu litere românești.</i>	128—129	קְדִישׁ יְתוֹם
Psalmi pentru zilele săptămânii. <i>Kaddiș de Rabbanan</i> (al Rabbin-), în original, traducere și o copie după orig. cu litere românești.	129—138	סְטִמְרִים שְׁלִיחִים
	138—140	קְדִישׁ דְּרַבָּנָן
Cele zece Cuvinte (Decalogul).	140—141	עֲשֵׂת הַדְּבָרוֹת
Cele 13 Articole de Credință	142—144	שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִי עֲקָרִים
Cele patru amintiri.	144—145	אַרְבַּע זְכוֹרוֹת

סדר תפלת מנחה לחול.

Rânduiala rugăciunii de Min'ha pentru zilele de lucru.

Rug. de Min'ha (de după amiază).	145—146	תפלת מנחה לחול
--	-------------------	----------------

תפלת ערבית לחול.

Rugăciunea de seară pentru zilele de lucru (Maariv).

Psalmul 134.	146	שיר העשרות
Îndurarea și lungrăbdarea lui Dumnezeu. — Chemare pentru slăvirea Domnului etc.	147—156	וְהוּא רַחוּם בְּרַבּוֹ
Rugăciunea de optsprezece.	156—162	תפלת שמונה עשרה
Binecuvântare pentru Halla.	162	ברכת סלה

סדר קבלת שבת. Rânduiala slujbei de Vineri seară.

	Pagina	
Aprinderea lumânării de Sabbath.	163	הדלקת נר שבת
Rânduiala rugăciunii de Min'ha în ajunul Săbbatului.	163	סדר תפלת מנחה בערב שבת
Primirea Săbbatului. — 6 Căntece.	163—169	קבלת שבת, לכו נרננה
Salutare de Sabbath	169—171	לקה דודי
Consolarea jalnicilor.	171	נקמת שירה
Psalmul Săbbatului.	172	מוזמר שיר ליום השבת
Rugăciunile de seară pentru Sab- bath și sărbători.	172—178	ערבית לשבת וליום טוב
Rugăciunea de-șapte pentru Vi- neri seară.	179—183	תפלת ערבית לשבת
Săvârșirea operei creațiunii. Sumar al rugăciunei-de-șapte.	183—184	נבדלה מן אבות
Prescripțiuni referitoare la mate- rialul ce se permite a se arde pentru lumina Săbbatului.	185—187	פקה טדליקין
Kidduş pentru Vineri seară.—Bi- necuvântarea Părinților.	187—189	קדוש לליל שבת, ביא

שחרית לשבת וליום טוב.

Rugăciunea de dimineață pentru Sabbath și sărbători.

Imnuri pentru ziua de Sabbath și de sărbătoare.	189—193	נשמת קל-יחי
Incheiere plină de slavă a cântă- rilor și a psalmilor.	193	ישמח
Chemare p. slăvirea Domnului	193	ברכו
Lauda lui D-zeu, dispensatorul lu- minii.	193—198	הבל יודוך, ספאר לארץ
Iubirea activă a lui Dumnezeu.	199	אהבה וקה
Dogma fundamentală și datoritiile principale ale lui Israel.	200—202	שבע
Increderea asigurătoare în puterea mântuitoare a lui Dumnezeu.	202—204	אמת ונאמ
Rug-de-șapte pentru Sabbath dimineață precum și pentru Săbbațele de: Hol ha-Moed, Roș Hodeș și Hanucca dimineață.	204—210	תפלת שבע של שחרית לשבת לשפת חול המועד, לשפת ראש חודש ולשבת הקנה
Stăpânirea lui Dumnezeu.—Rugă- ciune pentru Sion.	211	אין קמוך, אב הקהלים

סדר קריאת התורה לשבת וליומים טובים.

Rânduiala citaniei din Thora pentru Sabbath
și pentru toate sărbătorile.

Rugăciuni la scoaterea sulurilor Thorei. — Cele treisprezece atri- bute divine.	212	הוצאה (תורה) בנפשו של עשרה קדות
---	-----	--

	Pagina	
Rugăciune mentală pentru bunăstare etc. în zilele de sărbătoare.	212—214	רבנו של עולם ליום לרח ולייב.
Recunoașterea verității lui Dumnezeu și a învățării	214	ברוך שמה דקרא עלמא
Chemare pentru recunoașterea unității lui Dumnezeu.	215—216	שמוע אורי קרי לך וי על הכל, ונעור ונגן מי שברך להכל, לילדות
Chemare la citania capitolului zilci din Thora; binecuvântări pentru un bolnav; pentru o lăuză	217—218	ברכות התורה, ברכת המלך בר סגנה
Binecuvântări la citanie, binecuvântarea zisă «ha-Gomel», Bar-Mițva (majoratul religios) *)	218—219	התורה (ואת התורה), הריאת הספירה
Rădicarea Thorei.—Rânduiala recitării Haftarei.	219—224	יקום קרן מי שברך
Binecuvântare pentru obște (în flecare Sabbath fără deosebire).	224—227	תפלה בעד שלום המלך ומלכותו
Rugăciune pentru Rege, Casa domnitoare și înaltul Guvern	228	תפלה ליום הקרת המלך
Rugăciune pentru ziua nașterii M. S. Regelui.	229—230	למנחה מזמור קדור
Psalm pentru Rege la serbări anume.	230—231	ברכת החדש
Vestirea Lunei Noue	231—233	אב הרמנים
Ploasă aducere aminte de martirii lui Israel.	233—235	אשרי הנוסה ויחללו הדוד על-אקץ
Psalmi la rugăciunea de Musaf.—Punerea Thorei în sfântul Chivot.	236—238	תפלת מוסף לשבת, ולשבת רח אין כאלוקינו
<i>Rugăciunea de adaos (Musaf) pentru Sabbath și pentru Sabbath de Roș-Hodeș.</i>	238—248	עלינו שיר הקבוצ
încheierea Rugăciunii de Musaf.	249—251	מזמור שיר ליום השבת
Vocațiunea și speranța cea din urmă a lui Israel.—Îmnul slavei.	251—255	קדוש ליום השבת
Psalm pentru Sabbath.	255	מקור חולים ונחום אבליים בשבת
<i>Kidduş pentru ziua de Sabbath.</i>	256	
Căutarea bolnavilor și consolarea jalnicilor în ziua de Sabbath.	257	
תפלת מנחה לשבת ויום טוב.		
Rugăciunea de Min'ha pentru Sabbath și sărbători.		
Psalm la Keduša di Sidra.—Sfințirea lui D-zeu ca învățătură și cultură.	(118—125)	אשרי וקא לציון
Rugăciunea-de-șapte pentru Sabbath (la Min'ha).	257—263	תפלת מנחה לשבת
Dreptatea de nepătruns a lui D-zeu. Pronia cerească, etc. și 15 psalmi ce se recitează la rug. de Min'ha pentru Sabbath.	263—264	קדושה אלק
	264—274	ברכי נפשי שיר המעלות

*) Lu pag. 219 în loc „majoritate religioasă” să se citească „majoratul religios”.

Tractatul Părinților Sinagogii. פֶּרְקֵי אָבוֹת.

	Pagina	
Capitolul I.	275—280	פֶּרֶק ראשון
Capitolul II.	280—287	פֶּרֶק שני
Capitolul III.	287—295	פֶּרֶק שלישי
Capitolul IV.	295—303	פֶּרֶק רביעי
Capitolul V.	303—312	פֶּרֶק חמישי
Capitolul VI.	313—321	פֶּרֶק ששי

תַּפְּלוֹת עֲרִבִית לְמוֹצָאי שַׁבָּת.

Rugăciunea de seară la ieșirea Sabbatului.

Psalmii 144 și 67.	321—323	לְהַרְדּוּ בְּרוּךְ לְמַנְעֵם בְּנֵינֵנוּ
Indurarea lui Dumnezeu etc.	(147)—156	וְהוּא בְּרוּךְ בְּכָבוֹד
Rugăciunea de 18 binecuvântări etc.	156—162)	שְׁמֹנֶה עָשָׂר, אֶחָד חֲזוֹנָנוּ
Urmare la ieșirea Sabbatului.	323—325	וַיְהִי נֶעֱמָ וְאֶחָד קְרוֹשׁ
Pasaje din Biblie despre binecu- vântările promise lui Israel.	326—335	וַיְהִי לְדָר
<i>Havdala.—Salutare de despărțire a Sabbatului de zilele de lucru.</i>	335—336	הַבְּדִלָה בֵּין שַׁבָּת לַיּוֹם
Rânduiala ceremoniei de Lulab.	337	סֵדֶר גְּמִילַת לִילָב

Urmarea rugăciunilor de dimineață

pentru שְׁבָעֵת יְסָסָה יְהִיבָה יֵאָחַד הַיּוֹם.

Psalmi de laudă (Intregul Hallel).	338—345	הַלֵּל שְׁלֵמִים
Musaf de Roș-Hodeș pentru zilele de lucru.*)	346—351	תַּפְּלוֹת מוֹסֵף לְרֵאשִׁית הַיּוֹם בְּרוּל
Rânduiala de Eruv Tavşilin.	351	סֵדֶר עֲרוּב טַבְּשִׁילִין
Aprinderea lumânărilor de sărb.	352	הַדְּלָקַת נֵר יוֹם טוֹב

סֵדֶר הַתַּפְּלוֹת לְרִנָּלִים.

Rânduiala rugăciunilor pentru sărbătorile de Pesah,
Šavuoth și Succoth.

Rugăciunile de seară, dimineață și de după amiază pentru cele trei sărbători.	352—358	תַּפְּלוֹת עֲרִבִית וְשַׁחֲרִית וְאַחֲרָתָיִם לְרִנָּלִים
---	---------	--

*) Observare: Rânduiala rugăciunilor pentru Luna Noua (Roș Hodeș) este aceea
ce urmează; La Min'ha din afară nu se citește Psalmul de Pocănire (תְּהִלָּה) pag. 105; la
rugăciunea de seară (Maariv) se intercalează יְעֹלָה וְיִבָּא in „Š'mone Esre" pag. 160.
Dimineață se face rugăciunea ca în toate zilele de lucru pag. 1—91, intercalându-se
pasajele indicate la locurile lor respective. După ce Oficiantul repetă „Š'mone Esre", se
citește „Hallel" pag. 338, suprimându-se pasajele לא לָנוּ וְאֶחָד קְרוֹשׁ.—Urmarea vezi pag. 345.

	Pagina	
<i>Kidduş pentru serile celor trei sărbători.</i>	359—361	קדוש ליל שלש רגלים . . .
<i>Rugăciuni la pomenirea morţilor. — Rugăciune pentru aniversarea morţii unui tată; rugăciune pentru aniversarea morţii unei mame; rugăciunea unui orfan.</i>	361—366	הזקרת נשמות
<i>Rugăciunea de adaos (Musaf) pentru cele trei sărbători, semi-sărbători, şi Hoşana-Rabba.</i> . . .	367—378	תפלת מוסף לשלש רגלים. לחול המועד ולחושענא רבא . . .
<i>Rânduiala binecuvânt. Preoşilor. Kidduş pentru zilele celor 3 sărbători.</i>	378—382 383	סדר ברכת כהנים על הרוזן . . . קדוש ומו שלש רגלים . . .
<i>Rugăciunea de seară la ieşirea din sărbători. — Havdala la ieşirea din sărbători.</i>	383	תפלת מערב למוצאי יום טוב. הבדלה למוצאי יום טוב . . .

תפילות לימים נוראים.

Rugăciuni pentru Roş ha-Şana şi Iom ha-Kippurim.

<i>Rugăciunea de seară, dimineată şi de după amiază p. Roş ha-Şana. Felicitare tradiţională la 1-a seară de Roş ha-Şana.</i>	384—390 391	תפלת ראש השנה לערבית לשחרות ולמנוחה מנהג ליל ראש השנה
<i>Kidduş p. seara de Roş ha-Şana. Rugăciunea-de-nouă (Musaf) p. Roş ha-Şana.</i>	392—394 395—411	קדוש ליל ראש השנה תפלת מוסף לראש השנה
<i>Kidduş pentru ziua de Anul Nou. Rânduiala rugăciunii de Min'ha pentru Anul Nou</i>	412 412	קדוש יום ראש השנה סדר מנחה לראש השנה
<i>Rânduiala de Taşlich.</i>	412—413	סדר תשליך
<i>Rânduiala rugăciunilor în ajunul Zilei de Ispăşenie (Iom ha-Kippurim)</i>	413	סדר התפילות לערב יום קפור . . .
<i>Aprinderea lumânărilor de Iom ha-Kippurim.</i>	413	הדלקת גר יום קפור
<i>Rânduiala rugăciunilor pentru Ziua de Ispăşenie.</i>	413—414	סדר התפלות ליום קפור
<i>Rugăciunile de seară, dimineată, de adaos şi de după amiază pentru Ziua de Ispăşenie.</i>	414—428	תפלת יום קפור לערבית ולשחרית למוקף ולמנוחה
<i>Rugăciunea de încheiere (Ne'ila).</i>	428—436	תפלת נעילה
<i>Rugăciunea de seară la ieşirea Zilei de Ispăşenie</i>	437	

	Pagina	
<i>Binecuvântare la Luna Nouă.</i>	437—440	ברכות בלקנה
Rânduiala aprinderii lumânărilor de Hanucca.	440	סדר הדלקת נר הקנה
Binecuvântări la aprinderea lumânărilor de Hanucca.	440—441	ברכות נר הקנה
<i>Cântecul de Hanucca</i>	441—442	שיר הקנה קטור צור וכו'
Rânduiala rugăciunilor de Purim.	442	סדר פורים
Binecuvântări la citania Meghillei.	443	ברכות המגלה
<i>Insemnătatea și instituirea sărbătorii de Purim.</i>	443—445	אשר הגיא שושנת יעקב
<i>Rânduiala slujbei de Tișa be-Av.</i> (Postul din a 9-a zi din luna Av).	445—446	סדר תשעה באב

Rugăciuni și binecuvântări destinate exclusiv pietății domestice.

Felurite Binecuvântări.	446	ברכות טהורין
Binecuvântări anterioare.	447	ברכות ראשונות
Binecuvântări posterioare.	447—449	ברכה אחרונה
Binecuvântări rituale.	449—450	ברכות עם שם טלבות וקדשה
Binecuvântări la fenomene mari ale naturii și la felurite întâmplări.	451—453	ברכות פרטיות
Binecuvântare după spălarea mâinilor, înainte de mâncare.	453	נשילת ידים שאו ידיכם
<i>Rânduiala rugăciunilor de după masă.</i>	454—464	סדר ברכת השהן (שושן)

Rugăciuni speciale și meditațiuni la diferite întâmplări ale vieții de familie.

Rugăciunea unei fete tinere.—Rugăciunea unei mirese în dimineața zilei de cununie.—Rugăciunea miresei înaintea consințirii.—Binecuvântările și sfințirea căsătoriei.	461—465	ברכות אירוסין ונשואין
Rugăciuni de după masă la nuntă.	465—466	ברכת השהן לנשואין
Rânduiala binecuvântărilor la circumciziune.	466—468	סדר ברית מילה
Binecuvântări înaintea rugăciunii de după masă la circumciziune.—Rugăciune pentru părinți, naș și copil.—Rugăciune pentru Mohele.—Rugăciunea unei mame.	468—470	ברכת השהן לברית מילה
Ceremonia răscumpărării celui în-tălnăscut	470—471	סדר פדיון הבן

Pagina

Rânduiala rugăciunilor înainte de culcare.	472—476 .	סדר קריאת שמע על השקפה
---	-----------	------------------------

Rugăciuni afară din Sinagogă.

I. <i>Rânduială de Taşlich.</i>	(412—413)	סדר משליח
II. <i>Binecuvântare la Luna Nouă.</i> (437—440)		ברכת הלחנה
III. <i>Căutarea balnavilor în zilele de lucru.</i> —Rugăciune pentru pă- rinți bolnavi.—Rugăciune pentru un soț bolnav.—Rugăciunea unei mame pentru copilul ei bol- nav.—Rugăciunea unui conva- lescent.—Rugăciunea unui bol- nav.—Pregătire într'o boală grea.	477—480	בקור חולים בחול
IV. <i>Rugăciuni la o înmormân- tare.</i> —Hotărârea lui D-zeu.— Atotputernicia lui D-zeu.—Su- punere în voia lui Dumnezeu. Psalmii 49 și 16.	480—483	צדוק הדין אשר יצר אתכם הצור תמים פעלו לקנאת לבגיתכם
<i>Kaddiș de Orfani, după inhuma- țiune; textul original, o copie după text cu litere românești, traducțiunea.</i>	483—484	קדיש יתום אחר הקבורה
<i>Mângâierea șirurilor.</i>	484—485	נקמת שורה
<i>Meditațiune la intrarea în cimitir.</i> — In ajunul Anului Nou și în aju- nul Zilei de Ispășenie.—Rugă- ciune pe mormântul unui tată.— Rugăciune pe mormântul unei mame.—Rugăciunea unei fete pe mormântul tatălui ei.—Un văduv la moartea soției sale.—Rugă- ciunea unui bărbat pe mormân- tul soției sale.—O văduvă la moartea soțului ei.—Rugăciunea unei femei pe mormântul soțu- lui ei.—Rugăciune pe mormân- tul unui copil.—Rugăciunea unei mame pe mormântul fiicei sale.— Rugăciune la punerea unei pie- tre funerară.— La plecarea din cimitir.	485—492	

תפלת שחרית.

RUGĂCIUNEA DE DIMINEAȚĂ.

In fața Sinagogii:

מה נִזְרָא בַּמָּקוֹם הַזֶּה אֵין מִה־מִּזְרָא
 זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה
 שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:
 Cât de venerat e locul acesta! Nu e alta, de cât casa lui Dumnezeu, și iată poarta cerului! ¹⁾

La intrarea în tîndă:

וְאֵנִי בְּרַב חֲסִדִּים אֶבְרָא בֵּיתְךָ
 אֲשַׁתְּחֶה אֶל־הֵיכַל קִדְשְׁךָ
 בִּירְאָתְךָ:
 Și eu—încercându-mă în nemărginitul tău har—vin în casa ta, mă închin în sfântul tău Templu, cu respect către tine. ²⁾

Înaintînd respectuos pas cu pas:

בְּבֵית אֱלֹהִים נִהְלֵךְ בְּרִנָּשׁ:
 In casa lui D-zeu mergem cu evlavie. ³⁾

Versete edificatoare din Biblie la intrarea în Sinagogă. ⁴⁾

מִה־טָבוֹ אֱהִיָּךְ יַעֲקֹב, מִשְׁכַּנְתִּיךָ, יִשְׂרָאֵל:
 וְאֵנִי בְּרַב חֲסִדִּים אֶבְרָא בֵּיתְךָ, אֲשַׁתְּחֶה אֶל־הֵיכַל קִדְשְׁךָ, בִּירְאָתְךָ:
 יְיָ, אֶהְבֵּתִי מְעֹז בֵּיתְךָ, וּמָקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ:
⁵⁾ Cât de frumoase sunt cor-turile tale, Iakobe! lăcașu-rile tale, Israele! ⁶⁾ Și eu—încercându-mă în nemărgi-nitul tău har—vin în casa ta, mă închin în sfântul tău Templu, cu respect către tine. ⁷⁾ Doamne, iubesc sălașul ca-sei tale, și locul, unde tro-nează mărirea ta. ⁸⁾ Mă în-

¹⁾ I. 28. 17. ²⁾ Ps. 5, 8. ³⁾ Ps. 55, 15. ⁴⁾ Această rugăciune, ca multe altele din Rîtualul nostru, este alcătuită din felurite versete din *Sfânta Scriptură*, astfel reunite, pentru a forma un întreg perfect.

⁵⁾ IV. 24, 5. ⁶⁾ Ps. 5, 8. ⁷⁾ Ps. 26, 8. ⁸⁾ Ps. 95, 6.

chin dar, ingenuchiez și mă prostern înaintea Domnului, Creatorul meu. ¹⁾ Indreptez ruga mea către tine, Doamne, la vremea de bunăvoință; Dumnezeuule, în nemărginitul tău har, auzi-mă prin ajutorul tău cel adevărat.

וְאֵנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרַע,
אֶכְרַע לִפְנֵי יְיָ עֲשֵׂי:
וְאֵנִי תִפְלְתִּי-לְךָ יְיָ עַתָּה
רְצֹן. יְיָ אֱלֹהִים, בְּרַב-הַסֶּדֶד,
עֲנֵנִי בְּאֵמֶת יִשְׁעֶךָ:

Imn ce cuprinde cele treisprezece articole de credință. ²⁾

יְגִדַּל. Mărit fie Dumnezeu
cel viu și proslăvit.

¹⁾ El există, dar niciun timp nu mărginește existența-i.

²⁾ Este unic, și nu e nici o unitate ca a lui; tainică și nesfârșită e unitatea lui.

³⁾ N'are nici o închipuire trupească și nu este trup, neasemuită este sfințenia sa.

⁴⁾ Anterior la tot lucrul creat, el este cel dintâi, și fără început la întăietatea sa. ⁵⁾

El e Domnul universului; tuturor plăsmuirilor li arată mărirea și domnia lui. ⁶⁾ Dar emanațiunea profeției sale a împărțășit-o, oamenilor săi

יְגִדַּל אֱלֹהִים חַי
וְיִשְׁתַּבַּח. נִמְצָא, וְאֵין עַתָּה
אֶל-מִצִּיאֹתָיו: אֶחָד,
וְאֵין יָחִיד בְּיַחֲדוֹ. נֶעְלָם
וְגַם אֵין סוֹף לְאַחֲדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוֹף וְאֵינוֹ
גּוֹף, לֹא נֶעְרֹד אֵילָיו
קִדְשָׁתוֹ: קִדְמוֹן לְכָל-
דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא, רֵאשִׁוֹן,
וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
הֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם, לְכָל-
נוֹצֵר יוֹרֵה גְדֻלָּתוֹ
וּמַלְכוּתוֹ: שֶׁשֶׁפֶּע נִבּוֹאָתוֹ

¹⁾ Ps. 69, 14. ²⁾ Igdal se atribuie după unii poetului *Daniel b. Iehuda Daian*, în Pisa pe la 5100; după alții, părintelui poeziei arabe, *Rabbi Șelomo ibn Gabirol*, născut ca. 1020 d. e. v. în Cordova, mort ca. 1070. Amândoi au compus mai multe cântece prețioase pentru Sinagoga portugeză. Totuș cum arată vers. final, autorul pare a fi *Ischiel bar Baruch*. — Igdal conține un rezumat din cele treisprezece articole de credință ale Israelitului, stabilite de *Maimonide*, anume: 1. Existența lui Dumnezeu. 2. Unitatea lui D-zeu. 3. Negațiunea veri-cărei forme corporale. 4. El este prima cauză. 5. Supremația sa. 6. Prorocia.

aleși, celor ce vestesc fala sa. ⁷⁾ Nu s'a mai sculat în Israel un alt profet ca Moșe, care să fie văzut chipul lui. ⁸⁾ Invățătura de adevăr a dat-o poporului său, Atotputernicul, prin profetul său, credinciosul casei sale. ⁹⁾ Atotputernicul nu va schimba, nici nu va înlocui Legea sa printr'o alta în veșnicie. ¹⁰⁾ El privește și cunoaște tainele noastre, prevede sfârșitul oricărui lucru încă de la începutul său. ¹¹⁾ Răsplătește celui drept după fapta sa, și pedepsește pe cel rău, după nelegiuirea-i. ¹²⁾ El va trimite la vremea hotărîtă pe unsul nostru, pentru a izbăvi pe acei, cari urmăresc țința mântuirii (*). — ¹³⁾ Pe morții va învia (**). Atotputernicul prin nemărginitul său har. Binecuvântat să fie în vecii vecilor numele său cel lăudat!

נָתַנּוּ אֶל-אֲנָשֵׁי סִגְלָתוֹ
וְתַפְאֲרָתוֹ: לֹא קָם
בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה עוֹד.
נָבִיא וּמְבִישׁ אֶת-
תְּמוּנָתוֹ: תּוֹרַת אֱמֶת
נָתַן לְעַמּוֹ אֵל, עַל-יָד
נָבִיא, נֶאֱמָן בֵּיתוֹ: לֹא-
יַחְלִיף הָאֵל, וְלֹא יִמִּיר
דָּתוֹ, לְעוֹלָמִים לְוֹלָתוֹ:
צִוְּהָ, וְיִזְדַּע סִתְרֵינוּ,
מִבֵּית לְסוֹף דְּבַר
בְּקִדְמָתוֹ: גּוֹמֵל לְאִישׁ
חֶסֶד כְּמַפְעָלוֹ. נוֹתֵן
לְרֹשַׁע רָע, כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקִנְיָמִין מִשִּׁיחָנוּ.
לְפָדוֹת, מִחֲבִי קִין
יִשְׁוּעָתוֹ: מִתִּים יִתֶּה יְיָ
כָּרֵב חֶסֶד. כְּרוֹךְ עַד-
עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

7. Misiunea lui Moșe. 8. Revelațiunea. 9. Neschimbarea Legii. 10. Preștiința d-zească. 11. Răsplata și Pedepsa. 12. Venirea lui Mesia.

13. Învierea morților. *) Adică să se nimicească idolatria de pe suprafața pământului și lumea să se restabiliască sub împărăția Atotputernicului. לְסַעֲבִיר גִּלְיוֹנִים מִן-הָעוֹלָם לְמַעַן עוֹלָם בְּטִלְבַּת שְׂבִי precum au zis învățații noștri în rugăciunile de Anul-Nou și în Alenu: «Și toți oamenii vor formă o singură alianță, pentru ca să execute voința sa într'un mod sincer». יִגְשִׁי כָלֶם וְיַעֲשֶׂה רַצוֹנוֹ בְּלִבּוֹ בְּשֵׁם אֱלֹהֵינוּ. **) Unii înțeleg prin învierea morților, nemurirea sufletului.

Lauda Domnului înainte și după rugăciune. 1)

אֲדוֹן עוֹלָם Domnul universului a stăpânit înainte încă d'a fi plăsmuit orice creatură. Și când toate se făcură prin voința lui, atunci fû proclamat cu numele de *Rege*. Și chiar după ce totul se va nimici, el singur va domni, Veneratul. El a fost, el este, și el va fi în slava sa. El e *unul*, și nu e un al doilea, ce-i s'ar putea asemăna și a-l însoți. Fără început, fără sfârșit, a lui e puterea și stăpânirea. El este Dumnezeu meu, mântuitorul meu cel viu, stâncă în suferința-mi, în vreme de nevoie. El e steagul meu și adăpostul meu, cupa fericirii mele, în ziua când îl invoc. În mâna lui încredințez sufletul meu, când adorm și când mă deștept. Și împreună cu sufletul și trupul meu. Domnul e cu mine, nu mă tem de nimic.

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ בְּמִרְם
בְּלִיצִיר נִבְרָא: לָעַת גַּעֲשֵׂה
בְּחֶסֶד פֶּלֶא. אֲנִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ
נִקְרָא: וְאַחֲרֵי בְּבִלּוֹת הַפֶּלֶא.
לְבַדּוֹ וּמְלוֹךְ נִזְרָא: וְהוּא הָיָה
וְהוּא הָיָה. וְהוּא יְהִי בְּתַפְאֲרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי. לְהַמְשִׁיל
לֹא לְהַחֲבִירָה: בְּלִי רֵאשִׁית, בְּלִי
תַּבְלִית. וְלֹא הָיוּ וְהָיוּ שְׁמִי:
וְהוּא אֵלִי וְחִי גֵּאֲלִי. וְצוּר
חֲבִלִי בְּעַת צָרָה: וְהוּא נָסִי
וּמְנוֹס לִי. מִנֶּת פֹּסֵם בְּיוֹם
אֶקְרָא: בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי. בְּעַת
אֲשֶׁן וְאֶעֱרָה: וְעִסְרוּחִי גִוְיָתִי.
יְיָ לִי וְלֹא אֵירָא:

Binecuvântare după spălarea mâinilor. 2) נְשִׁילַת יָדַיִם

ברוך Fii lăudat, Doamne,
D-zeul nostru, re-
gele universului, care ne-ai
sfântit prin poruncile tale, și
ne-ai poruncit spălarea mâ-
nilor. 3)

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ יֵלֹהֵנוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ
עַל נְשִׁילַת יָדַיִם:

1) Imn compus din versuri al. e. de câte șase silabe. Întâia și a patra silabă încep în mare parte cu un *Š* va mișcător. Învățații nu sunt de acord asupra autorului acestei rugăciuni. Unii cred, că ar fi R. Șerfra Gaon, 4727, alții sunt de părere, că ar fi compus-o R. Amram Gaon ben Șeșna 4506, d. l. zid. l. Senior Sachs o atribuie lui R. Șelomo ibn Gabirol, născut ca. 1020 d. e. v. în Cordova, m. ca. 1070. Dar ori care ar fi autorul acestei rugăciuni, eleganța stilului și sublimitatea cugetărilor ce ea exprimă, au făcut-o să fie adoptată de către toate Sinagogle. Ea a fost introdusă de la anul 1549. 2) Talmud Berachoth 60 b. Boraitha de R. Hija și R. Oșaja, m. 4002; v. Targum Jonathan la Iehezkel, cap. 28, 12, 15.

3) Fiecare Israelit este obligat să-și spele mâinile: când se scoală, după

ברוך Fii lăudat, Doamne,
D-zeul nostru, re-
gele universului, care ai zi-
dit pe om cu înțelepciune,
și ai plăsmuit într'ansul fe-
lurite organe cu diferite ca-
vități. E vădit și cunoscut
înaintea tronului slavei tale
că, dacă s'ar deschide sau
astupă vr'una din ele, ar fi
cu neputință d'a exista și
d'a stă înaintea ta. Lăudat
fii, Doamne, carele păstrezi
veri-ce creatură prin minu-
tile creațiunii. ¹⁾

ברוך אתה יי אלהינו
מלך העולם, אשר יצר
את האדם בחכמה
וברא בו נקבים ונקבים
חלולים וחלולים. נלוי
וידוע לפני כסא כבודך,
שם יפתח אחר מהם,
או יסתם אחר מהם, אי
אפשר להתקיים ולעמוד
לפניך: ברוך אתה יי
רופא כל-בשר ומפליא
לעשות:

Bindecuântare pentru îndatorirea la studiul Thorei ברכה למד תורה

ברוך Lăudat fii, Doamne,
D-zeul nostru, regele
universului, care ne-ai sfințit
prin poruncile tale, și ne-ai
poruncit d'a ne îndeletnici cu
cuvintele învățăturii. ²⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם, אשר קדשנו במצוותיו
ונצני לעסוק בדברי תורה:
והעבדנא יי אלהינו את-

4) Fă ca să fie
plăcute, Doamne,

satisfacerea unei trebuințe naturale, înaintea rugăciunii și înainte d'a se
pune la masă. Acest precept având de scop a ține în bună stare fizicul
și moralul nostru, suntem datori, când îl îndeplinim, a mulțumi Creatoru-
lui nostru, recitând aceasta formulă de binecuvântare. Formule anrioage
se recitează înaintea sau după îndeplinirea tuturor preceptelor.

¹⁾ Berachoth, 60 b, Boraitha. ²⁾ Talm. Berachoth, 11 b, de Rabbi Şe-
muel ben Aba b. Aba ha-Cohen, născut pe la 3940 mort 4010. ³⁾ Fie-
care Israelit este ținut a citi în toate zilele, câteva pasaje din Legea scrisă
și din cea tradițională, de oare-ce legiuitorul a vrut ca instrucțiunea reli-
gioasă și morală să fie răspândită într'un mod universal chiar în popor.

⁴⁾ Talm. «Berachoth» 11 b, de Rabbi Iohanan din Tiberia 3959—4039,
contemporanul lui Şemuel b. Aba ha Cohen.

D-zeul nostru, cuvintele învățaturii tale, gurei noastre și gurei poporului tău, casei lui Israel; și să fim noi și urmașii noștri și urmașii poporului tău, casei lui Israel, toți cunosători ai numelui tău și studiând învățătura ta (numai pentru dânsa). Fii laudat, Doamne, carele inzeestrezi cu învățatură pe poporul tău Israel.

Lăudat fii, Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai ales dintre toate popoarele, pentru a ne da învățătura ta. Fii laudat, Doamne, dătătorul Thorei (învățaturii). ¹⁾

דְּבַרֵּי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמֶּךָ,
בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ
וְאֶצְאֵאֵנוּ וְאֶצְאֵאֵי עַמֶּךָ, בֵּית
יִשְׂרָאֵל, כָּלֵנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי
תוֹרָתְךָ (לְשִׁמָּה). בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל;
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַרְנוּ מִכָּל-
הָעַמִּים, וְנָתַן לָנוּ אֶת-תּוֹרָתוֹ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

Versete din Thora, Mișna și Boraita.

יְבָרְכֶךָ. Să te binecuvânteze Domnul și să te păziască. Să lumineze Domnul fața sa peste tine și să te miluiască. Să-și întorcă Domnul fața sa spre tine, și să-ți dea pace. ²⁾

Acestea sunt datoriile, pentru cari nu e prescrisă o măsură hotărîită: marginea holdei, ⁴⁾ pârga roadelor, ⁵⁾ prinoasele, ⁶⁾ milostenia și învățătura Legii. Următoarele datorii, ⁷⁾ asigură omului roade în această lume, pe când capetele sunt păstrate pentru cea viitoare, și anume: respectul către tată și mamă,

יְבָרְכֶךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ.
פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיַחַךְךָ: יִשָּׂא יְיָ.
פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְיִשֶּׁם לְךָ שְׁלוֹם:
אֵלֶי דְּבָרִים שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר.
הַבָּתָּחָ וְהַבְּבוּרִים וְהַרְאִיוֹן
וְהַמִּילוּת הַסְּדִים וְהַתְּלִמּוֹד תּוֹרָה:
אֵלֶי דְּבָרִים שְׂאִיִּם אֲוֵבֵל
פְּרוֹתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקָּנָן
קִיָּמָה לְעוֹלָם הַבָּא: וְאֵלֶי הֵן.
כְּפוּר אָב וְאִם, וְהַמִּילוּת הַסְּדִים:

²⁾ Conf. uzului tradițional, s'a suprimat aci, ca și în toate vorbele începătoare cu דָּבָר Dagheșul din ב. — A nu se socoti deci aceasta ca gresală de gramatică. ¹⁾ De Rabbi Hamenuna 4010, discipolul lui Rab, Berachoth 11, b. ²⁾ IV. 6, 24. ³⁾ Mișna Peah 1. 1. — Mișna (Deuterosis) are sease ordine, cea dintâia colecțiune completă e opera lui Rabbi Iehuda ha-Nasi (3896-3979). — ⁴⁾ Ce se cuvine săracilor pe timpul secerișului; III. 19, 9. ⁵⁾ Destinate preoților, II. 23, 19; III. 23, 10 și 17; IV. 28, 26. cf. Bicurim 2, a. ⁶⁾ Pentru Templul din Ierusalaim cu prilejul celor trei sărbători anuale de pelerinaj. V. 16, 16. ⁷⁾ Sabbath, 27, 2. Boraita; 127, a; Kiddușin 40, a.

milostenia, răvna cu care alergăm la școală și la templu dimineața și seara, găzduirea, căutarea bolnavilor, înzestrarea mireselor, petrecerea morților, evlavia la rugăciune, împăciuirea între doi oameni, dar studiul Legii ¹⁾ precumpănește toate.

וְהַשְׁקַמְתָּ בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית
וְעֶרְבִית, וְהִכְנַסְתָּ אֲנָחִים,
וּבְקֹדֶר חוֹלִים, וְהִכְנַסְתָּ כָּלֵה,
וְהַלְוִית הַמֵּת, וְעִיּוֹן תִּפְלֵה,
וְהִבְאֵת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לְחֶבְרֹה,
וּתְלַמּוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כָּלֵם:

Binecuvântările dimineții. 2) בקבות השחר

D-zeul meu! אֱלֹהֵי נַשְׁמָה

Sufletul ce mi-

l-ai dat, e curat; tu l-ai zidit, tu l-ai plăsmuit, tu mi l-ai înсуflat, și tu îl păstrezi în mine, și tu îl vei lua de la mine, ca să mi-l redai în viitor. Toată vremea pe cât este sufletul în mine, îți mulțumesc ție, Doamne, Dumnezeuul meu și Dum-

אֱלֹהֵי נַשְׁמָה שְׁנִתַּתָּ
בִּי טְהוֹרָה הִיא. אֵתָה
בְּרֵאתָה, אֵתָה יִצְרָתָה,
אֵתָה נִפְחָתָה בִּי, וְאֵתָה
מִשְׁמְרָה בְּקֶרְבִּי, וְאֵתָה
עֲתִיד לִפְלֹה מִמֶּנִּי
וְלִהְיוֹתָ בִּי לְעֲתִיד
לְבֹא: כְּלִיזְמָן שֶׁהַנַּשְׁמָה
בְּקֶרְבִּי מוֹדָה אֵנִי
לְפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי

¹⁾ Credem că este folositor a explica aci ceiace se înțelege prin *Thora* (*Legge, Doctrina*), acest cuvânt fiind reproduș adesea în Ritualul nostru.

Sfintele Scripturi, în genere, se numesc: *תורה* Thora, *învățătură* sau *תקרא* Mikra, *lectură*. Cele cinci cărți ale lui Moșe (Pentateuch) se numesc *תורה* Thora *Sebiktab*: *Legea scrisă*. Apoi *תורה* Thora *Sebeal Pe*: *Legea orală sau tradițională*. Legea orală este împărțită în două părți: Cea dintâia este *מישה* Mișna, care explică în mod sumar Legea scrisă; a doua este *גמרא* Ghemara *Legea completă*, așa numită, fiind-că completează și explică Mișna. Mișna și Ghemara la un loc formează *Talmudul*, din care există două edițiuni: una zisă *de Babilon* תלמוד בבלי și a doua mai scurată numită *de Ierusalaim* תלמוד ירושלמי sau *ירושלמי*. Prin Thora se înțelege și *învățătura, știința* în genere.

²⁾ Berachoth 60, b. Boraitha.

nezeul părinților mei, stăpânul tuturor făpturilor, Domnul tuturor sufletelor. Lăudat fii, Doamne, care redai suflete corpurilor moarte.

אֲבוֹתַי רַבּוֹן כָּל-
הַמַּעֲשִׂים, אֲדוֹן כָּל-
הַנְּשָׁמוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ, הַמַּחְיֶה נְשָׁמוֹת
לַפְּגָרִים מֵתִים:

1) Lăudat fii, Doamne,

D-zeul nostru, regele universului, care ai dat cocoșului priceperea, de a deosebi între zi și noapte.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן לַטֶּמֶן לִשְׁכּוֹן
בֵּיתָה לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין
לַיְלָה:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care nu m'ai făcut păgân. 2)

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care nu m'ai făcut rob.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שְׁלֹא עָשִׂנִי נִכְרִי:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שְׁלֹא עָשִׂנִי עֶבֶד:

(Bărbații zic:)

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care nu m'ai făcut femeie.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שְׁלֹא עָשִׂנִי אִשָּׁה:

(Femeile zic:)

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care m'ai făcut după voia ta.

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care deschizi ochii orbilor. 3)

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care îmbraci pe cei goi.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁעָשִׂנִי בְּרִצּוֹנִי:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, פּוֹקֵחַ עֵוְרִים:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

1) Când oficialul recitează: יְיָ בְּרוּךְ אַתָּה (Lăudat fii tu, Doamne), răspunde: בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ (Lăudat fie el și lăudat numele lui); încheiând oficialul binecuvântarea, zi: אָמֵן (Amin). Aceasta trebuie să observi la toate rugăciunile. 2) Menah. 43, 2, de R. Meir. 3) Berachoth, 60, b, Boraitha.

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care slobozești pe cei în-călușați. ¹⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם מתיר אסורים:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care îndreptezi pe cei umiliți.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם זקק כפופים:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care ai boltit pământul deasupra apelor.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם רוקע הארץ על-המים:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care mi-ai gătit toate cele trebuincioase mie.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם שעשה לי כל-צרכי:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care întărești pașii omului.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם אשר הכין מצעדי-גברי:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care încingi pe Israel cu putere.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם אוזר ישראל בגבורה:

Lăudat fii, Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care încununi pe Israel cu glorie.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם עומר ישראל בתפארה:

¹⁾ În principiu nu se recitau aceste binecuvântări în Sinagogă. Fiecare, spălându-se dimineață, le pronunța făcând diferitele acțiuni la care ele se rapoartă. Astfel deșteptându-se și deschizând ochii, zicea: «*Fii lăudat, Doamne, care ne-ai poruncit spălarea mâinilor*». Corpul reîmprospătat și purificat prin această operațiune, se zicea: *Doamne, sufletul ce mi l'ai dat e curat* etc.—Insuficient de ideile religioase conținute în această rugăciune se mulțumiă lui D-zeu: «*d'a nu se fi născut păgân*». Cugetul d'a fi născut Israelit trebuia să îndrepteze spiritul credinciosului spre promulgarea Legii pe muntele *Sinai*, unde D-zeu a zis: «*Eu sunt Domnul, D-zeul tău, care te-a scos din Egipt din casa robiei*»; deci el zicea: «*Fii lăudat, Doamne, că nu m'ai făcut rob*». Apoi pătruns de recunoștința către Eternul pentru darul ce ne-a făcut prin sublima sa Lege, el zicea: «*Fii lăudat, Doamne, că nu m'ai făcut femeie*», căci bărbatu singur este apt a executa Legea în întregul ei, pe când femeia este scutită de observațiile ce depind de o epocă determinată, ca *Succa, Lulab, Șofar* etc. (מצות עשה שריטן: ירכא). *)

Mai târziu, Rabinii, temându-se ca nu cumva obiceiuri atât de eminamente religioase vor cădea în desuetudine, au făcut ordine în aceste formule, și au hotărât, ca ele să facă parte din Ritual, și ca să fie recitate în fiecare dimineață în Sinagogă, înaintea rugăciunilor obișnuite.

*) Femeile voind a se supuna de bunăvoie observațiilor acestor precepte, ele trebuiesc să continue a le îndeplini, dacă împrejurările le permit.

Lădat fii, Doamne, Dumne-
zeul nostru, regele universului,
care dai putere obositului.

Lădat fii, Doamne, Dumne-
zeul nostru, regele universului,
care alungi somnul din ochii
mei și dormitarea din pleoa-
pele mele.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם הנותן לעם פח:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם המעביר שנה מעיני
ותנומה מעפעפי:

După Talmud, «Berachoth» 60, 2.

Fie voia ta, Fie voia ta,
Doamne, D-zeul
nostru și D-zeul părinților
noștri, ca să ne obișnuiești
cu învățătura ta și să ne
alipești de poruncile tale ;
și să nu ne duci la niciun
păcat și la nici o călcare sau
fărdelege, la nici o ispită,
și la niciun dispreț, și nu
lăsa să ne stăpâniască în-
clinarea cea rea. Depărtea-
ză-ne de la om rău, și de
la prieten rău, și alipește-ne
de firea cea bună și de fapte
bune. Umilește înclinarea
noastră, ca să fie supusă ție.
Fă-ne ca să aflăm azi și în-
toate zilele har, iubire și în-
durare în ochii tăi și în ochii
tuturor aceloră, ce ne văd ; și
împărtășește-ne cu bineface-

ויהי רצון מלפניך יי
אלהינו ואלהי אבותינו
שתרגילנו בתורתך
ודבקנו במצותך. ואל
תביאנו לא לידי חטא
ולא לידי עברה ועון
ולא לידי נסיון ולא לידי
בויון. ואל תשלט בנו
יצר הרע. והרחיקנו
מאדם רע, ומחבר רע,
ודבקנו ביצר טוב
ובמעשים טובים. וכופ
את יצרנו להשתעבד
לך. ותננו היום ובכל
יום לחן, ולחסד
ולרחמים בעיניך ובעיני
כל רואינו. ותגמלנו
חסדים טובים. ברוך

riile tale. Lăuda fii, Doamne, care împărtășești binefaceri poporului tău Israel.

אַתָּה יְיָ נֹמֵל הַסָּדִים
טוֹבִים לַעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Rugăciune pentru mântuire de orice rău. 1)

יהי רצון Fie voia ta, Doamne, Dumnezeul meu și D-zeul părinților mei, ca să mă scapi azi, și în toate zilele, de oameni sumeți și de sumeție; de om rău, de prieten rău, de vecin rău, de întâmplare rea, de ispititor care vatămă, de judecată aspră și de pârâș aspru, fie el coreligionar, fie de altă religiuine.

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־יּוֹם מֵעַיִי פָּנִים וּמַעֲזוֹת פָּנִים. מֵאָדָם רָע, וּמַחֲבֵר רָע, וּמִשָּׁבֵן רָע, וּמִסָּנֵעַ רָע, וּמִשָּׁשׁוֹן הַמַּשְׁחִית, מִדִּין קָשָׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשָׁה, בֵּין שָׂרֵוּא בֵּין בְּרִית, וּבֵין שְׂאֵנוּ בֵּין־בְּרִית:

Meditațiune înălțătoare. 2)

לעולם Pururea să fie omul temător de D-zeu în taină, mărturisitor al adevărului, și vorbitor de adevăr din inima sa; și deșteptându-se să zică:

לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם יָרֵא שָׁמַיִם בְּסִתּוֹ, וּמוֹדֵה עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בְּלִבּוֹ. וְיִשְׁכַּם וַיֹּאמֶר:

Mărturisirea insuficienței avantajilor și predispozițiilor omenești. 3)

רבון Stăpâne al tuturor lumilor! 4) Nu pentru virtuțile noastre îndreptăm smeritele noastre rugi către tine, ci pentru îndurările tale cele multe. Ce suntem noi? Ce este vieața noas-

רְבוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים, לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנִינֵנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ תִּרְבִּים. מָה אֲנִינֵנוּ מָה

¹⁾ Talm. Berachoth 16, de Rabbi Iehuda ha-Nasi născut la 3910, mort la 3970 (după Grätz).

²⁾ Ca introducere pentru rugăciunea ce urmează; aut. Rabbi Šabbatai cf. Tana debei Ellahu cap. 21 (secol. 48). v. Kallir al lui Rappaport pag. 117.

³⁾ Ioma 87, b, de Šemuel Arloch (3940-4010), R. Iohanan bar Naftcha 3959—4039) și Raba b. Iosef b. Hama (4053—4113). ⁴⁾ Daniel, 9, 18.

tră, pietatea noastră, virtutea noastră, sprijinul nostru, puterea noastră și tăria noastră? Ce putem zice înaintea ta, Doamne Dumnezeu nostru, și D-zeul părinților noștri? Nu sunt oare toți vitejii ca un nimic înaintea ta, oamenii de renume, ca par'că n'au fost, înțelepții, fără știință, și pricepuții, ca fără chibzuială? — Căci mai toate isprăvile lor sunt zădărnice, și zilele vieții lor, deșertăciune înaintea ta; și precăderea omului asupra dobitocului e nimica, căci toate sunt deșertăciune.

תִּינֵנּוּ מָה חֲסִדְנָה מָה
צְדָקוֹתֵינוּ מָה יִשׁוּעָתֵנוּ
מָה כֹחֵנוּ מָה נְבוֹרָתֵנוּ
מָה נֶאֱמַר לַפָּנֶיךָ יי
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵנוּ
הֲלֹא כָל-הַגִּבּוֹרִים כְּאֵין
לַפָּנֶיךָ, וְאֲנָשֵׁי הַשֵּׁם
כְּלֹא הָיוּ, וְחַכְמִים
כְּבָלִי מִדָּעַ, וְנְבוֹנִים
כְּבָלִי הַשֶּׁכֶל. כִּי רַב
מַעֲשֵׂיהֶם תִּדְרוּ וַיָּמִי
הַיָּהֳם, הֶקְבֵּל לַפָּנֶיךָ.
וּמֹתֵר הָאָדָם מִן-
הַבְּהֵמָה אֵין, כִּי הִכֵּל
הַקֹּבֵל:

Preferința lui Israel prin Abraham, Iișhak și Iakob. 1)

אָבֵל Totuș suntem noi
poporul tău, fiii le-
gământului tău, fiii iubit-
ului tău Abraham, căruia i-ai
făgăduit aceasta prin ju-
rământ pe muntele Moria;
seminția lui Iișhak, unicului
său, care fusese legat pe de
asupra jertfelnicului; obștea
lui Iakob, fiului tău celui

אָבֵל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ,
בְּנֵי בְרִיתְךָ. בְּנֵי אֲבֹרָהם
אֲבֹהֶיךָ, שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לוֹ
בְּהַר הַמֹּרִיָּה. וְרַע
יִצְחָק יְחִידוֹ, שֶׁנֶּעְקַד עַל-
נֶבֶל הַמִּזְבֵּחַ. עַד
יַעֲקֹב בֶּנְךָ בְּבוֹרְךָ,

1) Mechilta P. Bešalach.

intâlnăscut, pe care de iubirea ce l'ai iubit, și de bucuria ce te ai bucurat de dânsul, i-ai dat falnica po-reclă de Israel și leșurun.

De aceea datori suntem, a-ți mulțumi, a te slăvi, a te făli, a binecuvânta, a sfinți și a da slavă și mulțumire numelui tău. Ferice de noi! Ce bună e partea noastră! Cât de plăcută e soarta noastră și cât de frumoasă moștenirea noastră! Ferice de noi, cari dimineața cu zorile și seara târziu, putem repeta, de două ori pe fiecare zi:

Ascultă Israel! Domnul Dumnezeu nostru, Domnul unul este. ¹⁾

Lăudat fie numele glorioasei sale împărășii în vecii vecilor! ²⁾

Preamărire a numelui Domnului.

³⁾ Tu erai acelaș, când lumea nu eră încă creată, tu ești acelaș după creațiunea ei. Tu ești acelaș în această lume, și tu vei fi acelaș în lumea viitoare. Sfințește numele tău în favoarea acelor, cari-l sfințesc; și sfințește numele tău în lu-

שמא־הַבְּתָךְ שְׁמֵהָבְתָּ
אֲתָנוּ וּמִשְׁמֵחַת־ךְ
שְׁשִׁמְחֵת־בּוֹ קִרְאָתָךְ
אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁרוּן:
לְפִיכָךְ אֲנַחֲנוּ חַיִּים לְהוֹדוֹת
לָךְ, וּלְשַׁבְּחָךְ, וּלְפָאֲרָךְ, וּלְכַבֵּדָךְ
וּלְקַדְּשׁ וּלְתַת־שִׁבְחַ וְהוֹדוֹת
לְשִׁמְךָ: אֲשֶׁר־נִינוּ מִדֶּ-מָּוֶז
חֲלָקֵנוּ, וּמִהַ-נְּעִים גּוֹרְלֵנוּ, וּמִהַ-
יָפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ. אֲשֶׁר־נִינוּ שְׂאֲנֵה־נֵנוּ
מִשְׁבִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וּבֹקֵר,
וְאוֹמְרִים פְּעָמִים בְּכָל־יוֹם

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד:

אֲתָה הוּא, עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא
הָעוֹלָם. אֲתָה הוּא, מִשְׁנִבְרָא
הָעוֹלָם. אֲתָה הוּא בְּעוֹלָם הַיָּה, וְ
וְאֲתָה הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. בְּקִדְּשׁ
אֶת־שִׁמְךָ, עַל מִקְדְּשֵׁי שִׁמְךָ.
וּבְקִדְּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בְּעוֹלָמְךָ.

¹⁾ V. 6, 4. ²⁾ M. loma 3, 8. ³⁾ Ier. Ber. P. Haroe.

mea ta. Și prin ajutorul tău vei rădica și înălța raza noastră. Lăudat fii, Doamne, carele sfințești numele tău înaintea mulțimei.

Dumnezeu, cel mai înalt, cel dintâi și cel din urmă.

אֱתָהּ Tu Doamne, D-zeul nostru, ești în cer, pe pământ, și'n cele mai înalte regiuni ale cerurilor. Intr'adevăr, tu ești cel dintâi, și tu ești cel din urmă, și afară de tine, nu este niciun D-zeu. Adună pe acei, ce nădăjduiesc spre tine, din cele patru colțuri ale pământului; ca să știe și să recunoască toți locuitorii lumii, că tu ¹⁾ singur ești Domn al tuturor împărățiilor de pe pământ. Tu ai făcut cerul și pământul, marea, și tot ce este într'ansa. Și cine este din toate făpturile tale, cele de sus sau cele de jos, care să'ți zică ție: ce faci? Tatăl nostru, carele ești în ceruri, fă-ți cu noi milă, în favoarea numelui tău celui mare, după care suntem numiți și împlinește-ne, Doamne, D-zeul nostru, ceiace este scris: ²⁾ „In vremea aceea vă voi aduce, și în vremea aceea vă voi aduna; că voi statornici vouă un renume și o fală între toate popoarele pământului, când voi întoarce eu robia voastră, înaintea ochilor voștri, zice Domnul“.

וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתִנְכְּיֵה כְּרַגֵּנוּ;
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת-שִׁמְךָ
בְּרַבִּים:

אֱתָהּ הוא יי אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמַיִם
וּבְאָרֶץ, וּבְשָׁמַי הַשְּׁמַיִם
הַעֲלִיזִים: אַתָּה, אַתָּה הוּא
רִאשׁוֹן, וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן,
וּמִבְּלַעֲדֶיךָ, אֵין אֱלֹהִים: כָּבֵד
כְּהוֹד, מֵאַרְבַּע בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ.
נִכְיָרוּ וְיָדְעוּ כָּל-בָּאֵי עוֹלָם, כִּי
אַתָּה-הוּא הָאֱלֹהִים לְבִדְדָךְ לְכֹל
מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ. אַתָּה עֹשֵׂת
אֶת-הַשְּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ.
אֶת-הַיָּם, וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר בָּם.
וְמִי כָּל-מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, בְּעֲלִיזִים
אֹו כְּתֻבֹתָיִם, שֶׁיֹּאמֶר לְךָ
מִה־תַּעֲשֶׂה: אֲבִינוּ שְׂבִשְׁמַיִם,
עֹשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד, בְּעֵבוֹר שִׁמְךָ
הַגָּדוֹל, שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקוֹם-לָנוּ
יי אֱלֹהֵינוּ, מִה־שְּׂכֻתוֹב. בָּעֵת
הַזֵּאת אָבִיא אֶתְכֶם, וּבָעֵת
קִבְצִי אֶתְכֶם. כִּי-אַתָּן אֶתְכֶם
לְשֵׁם וְלִתְהַלָּה כָּל-עַמֵּי הָאָרֶץ,
בְּשׁוּבִי אֶת-שְׁבוֹתֵיכֶם,
לְעִינֵיכֶם, אָמֵן יי:

¹⁾ Il. Regi, 19, 15. ²⁾ Tefania, 3, 20.

Cultul jertfelor din vechime. — *Jertfa de dimineață și de seară* ¹⁾

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: ²⁾ וְיַדְבֵּר
 לְךָ מֹשֶׁה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵהֶם: אֶת־קָרְבָּנִי לַה' אֲשִׁי, רִיחַ
 גִּיחָחִי תִשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי
 בְּמִזְבֵּחַ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאֵשֶׁה
 אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַיהוָה בְּכֹשִׁים
 בְּנִי-שֵׁנָה תְּמִימִם, שְׁנָיִם לֵאִים
 עֹלָה תִמְד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
 תַּעֲשֶׂה בַּבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי
 תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָיִם: וְעִשִּׂיתָ
 הָאִיפָה סֹלֶת, לִמְנַחָה, בִּלְוָלָהּ
 בַּשֶּׁמֶן כֹּרֶתִי, רִבִּיעֵת הַחֵיטִין:
 עֹלֹת תִּמְד תַּעֲשֶׂה בָהֶם סִינִי
 לַה' גִּיחָח אֵשֶׁה לַיהוָה: וְנִסְכּוֹ
 רִבִּיעֵת הַחֵיטִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד.
 בִּקְרָשׁ הַסֹּד נִסַּךְ שֶׁכֶר לַיהוָה:
 וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין
 הָעֶרְבָיִם, מִמִּנְחַת הַבֹּקֶר וְהַנִּסְכּוֹ
 תַּעֲשֶׂה: אֵשֶׁה רִיחַ גִּיחָח לַיהוָה:
 וְשַׁחַט אֹתוֹ עַל יֶדֶךָ הַמִּזְבֵּחַ
 צִפְנָה לִפְנֵי יְהוָה: וְזָרְקוּ בְּנֵי

¹⁾ În Templul portativ „Mișcan” (Tabernacol) 2448-2935; în Templul lui Șelomo 2928-3338; în Templul al doilea 3408-3828. — Jertfele despre care e vorba aci, ca și în alte pasaje, sunt înlocuite astăzi prin rugăciuni, după cuvântul prorocului (Hoșea 14,3) „Cu buzele noastre (adică cu rugăciuni) vroim să înlocuim jertfele”. — Cf. Talmud Taanith, 27. Menahoth 110 și Meghilla 31. ²⁾ IV, 28. ³⁾ III, 1, 11,

Domnului. Și fiii lui Aharon, preoții, să stropiască sângele lui pe altar, jur împrejur.

אֶהָרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמֹ עַל־
הַמִּזְבֵּחַ, סָבִיב:

Sâmbăta (שַׁבָּת) se zice:

1) Și în ziua Sâmbetei să aduceți doi miei de câte un an, fără cusur, și două zecimi de lămura făinei, drept jertfă de pâine, frământată cu untdelemn, și libațiunea. Această este ardereadetot de Sâmbătă în fiecare Sâmbătă; afară de ardereadetot necurmată, cu libațiunea ei.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כִבְשִׁים
בְּגִישָׁנָה, תְּמִימִם, וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֶלֶת, מִנְחָה, בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן,
וְנִסְכּוֹ: עֹלֹת שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ
עַל־עֹלֹת הַתָּמִיד וְנִסְכָּה:

La Lună Nouă (רֵאשׁ חֹדֶשׁ) se zice:

2) Și la începutul lunilor voastre să aduceți ardereadetot Domnului: Doi viței tineri și un berbec, șapte miei de câte un an, fără niciun cusur. Și trei zecimi de lămura făinei, drept jertfă de pâine, frământată în untdelemn, pentru fiecare vițel; și două zecimi de lămura făinei, drept jertfă de pâine, frământată în untdelemn, pentru fiecare berbec; și câte o zecime de lămura făinei, drept jertfă de pâine, frământată în untdelemn, pentru fiecare miel; ardereadetot de bună mireasmă, jertfă cu foc Domnului. Și libațiunea lor să fie: o jumătate de Hin, pentru fiecare vițel, și a treia parte de Hin, pentru fiecare berbec, și un sfert de Hin de vin, pentru fiecare miel. Aceasta să fie ardereadetot de fiecare Lună-Nouă, după

וּבִרְאשֵׁי חֳדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ
עֹלָה לַיהוָה. פָּרִים בְּגִישָׁנָה
שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד. כִּבְשִׁים
בְּגִישָׁנָה שִׁבְעָה, תְּמִימִם;
וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֶלֶת, מִנְחָה,
בָּלוּלָה בַשֶּׁמֶן, לֶפָר הָאֶחָד, וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים סֶלֶת, מִנְחָה, בָּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן, לְאַיִל הָאֶחָד: וְעֶשְׂרֹן
עֶשְׂרֹן סֶלֶת, מִנְחָה, בָּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן, לֶכֶבֶשׁ הָאֶחָד. עֹלָה רֵיחַ
נִיחָח, אִשָּׁה לַיהוָה: וְנִסְפִיהֶם
חֲצִי הַהֵין יִהְיֶה לֶפָר, וּשְׁלִישִׁת
הַהֵין לְאַיִל, וּרְבִיעֶת הַהֵין
לֶכֶבֶשׁ יַיִן. זֹאת עֹלֹת הַדִּשׁ

1) IV. 28, 9. 2) IV. 28, 11—15.

lunile anului. Și să se mai aducă un țap pentru iertarea păcatelor, în onoarea Domnului, afară de ardereadot necurmată și de libațiunea sa.

Stăpâne al universului! Tu ne-ai poruncit ca să aducem jertfe zilnice și mirodenii în sfânta ta casă; însă prin păcatele noastre s'a nimicit Templul tău și n'avem nici altar, nici preot, nici levit; nu putem deci îndeplini această parte a poruncilor tale. Totuș în nesfârșita ta milă, și'n bunătața ta nemărginită, tu n'ai vrut să ne îți depărtați de tine și ne-ai zis prin profetul tău Hoșea: 1) «Rugați-vă Domnului și întoarceți-vă către D-zeul vostru; spuneți-i: Tu, care ierți toate păcatele, primește căința noastră și noi îți vom aduce în loc de juncani, jertfa buzelor noastre». Și profetul tău leșaiiah ne-a zis: 2) «Să împarți pâinea ta cu cel flămând; să duci în casa ta pe cei fără adăpost; să îmbraci pe cel cari tremură de frig și să nu-ți întorci ochii de la aproapele tău cel nenorocit. Atunci te vei ruga către Domnul și el va auzi, vei striga, și el va zice: Iată-mă». Rugăciunea și faptele cele bune, iată jertfele și mirodeniile, ce tu, Doamne, ni le ceri în timpul de față.

Domnul oștirilor este cu noi; căința noastră este D-zeul lui Iakob, Sela! 3) Doamne al oștirilor! Ferice de omul, ce se încrede în tine! 4) Doamne ajută! O Rege! auzi-ne în ziua când te chemăm!—Tu-mi ești

בְּחֶדְשׁוֹ לַחֲדָשִׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת, לַיהוָה, עַל-עֲלֹת הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְבּוּ:

רבוֹן הָעוֹלָמִים. אִתָּה צוּרְתוֹת לְהַקְרִיב קָרְבַּן הַתָּמִיד בְּמוֹעֵדוֹ. וְלַהּוֹת בְּחֵנִים בְּעֹבְדֹתֶם, וְלִזְנוֹת בְּדוֹכְנֵם וּיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם. וְעַתָּה בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ חָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטֵּל הַתָּמִיד וְאֵין לָנוּ לֹא כֹהֵן בְּעֹבְדוֹתוֹ. וְלֹא לָנוּ בְּדוֹכְנֵי וְלֹא יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדוֹ. וְאַתָּה אֲמַרְתָּ וְיָשִׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ: לָכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיְּהִי שִׁיחַ שְׁפָתֵינוּ חָשׁוּב וּמִקְרָב וּמְרֻצָּה לְפָנֶיךָ. בְּאֵלֵינוּ הַקָּרְבָּנוֹת קָרְבַּן הַתָּמִיד בְּמוֹעֵדוֹ. וְעַמְדָנוּ עַל מַעֲמָדוֹ. כְּמָה שֶׁאָמַר וְיָשִׁלְמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ. וְנֹאמַר וְשָׁחַט אֶתוֹ עַל יְדֶךָ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה לְפָנֵינוּ: וְזָרְקוּ בְּגֵי אֲהֵרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת דָּמֹו עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְנֹאמַר זֹאת הַחֲוִירָה. לְעוֹלָה. לְמִנְחָה. וּלְחַטָּאת. וְלֶאֱשָׁם. וְלִפְלוֹאִים. וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁנֵיב־לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: יְיָ צְבָאוֹת, אֲשֶׁר־יְהוָה בּוֹמֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעֵנוּ, הַמִּלֵּךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ: אִתָּה סֵתֵר לִי מִצָּר

1) Hoșea 14, 3. 2) Ieș. 58, 7—8. 3) Ps. 46, 8. 4) Ps. 84, 13.

adăpost, de orice dușman mă
vei păzi; cu cântări de mân-
tuire mă vei înconjură. Sela! ¹⁾
Și va fi plăcut Domnului da-
rul lui Iehuda și al Ierusalai-
mului, ca în zilele veacului, ca
în anii cei dinainte. ²⁾ קדמניות:

Rugăciunea lui Rabbi Nehunia B. Hakana.

אָנא Doamne! Prin tăria
dreptei tale, slobozește-
te-ne din fearele patimilor. אבגיתן
אָנא פֿרַח גְּדֹלֶת יְמִינְךָ, תִּתֵּן
צְדִיקָה. קִבֵּל רֶפֶת עַמְּךָ, שֶׁנִּבְנוּ מִתְּרוֹנו
נִזְרָא. קִרְעֵ שִׁמְשׁוֹן
נָא גְבוּר, הוֹדֵשִׁי יְחִידֶךָ פִּקְבֵּת
שְׁמֶרֶם. נְגִידֵיכֶם
פִּרְכֶּם, מִתְּרוֹם רַחֲמִים, צִדְקָתְךָ
תְּמִיד גְּמִלֶם. בִּמְרִיצָתְךָ
חֲסִין קְדוֹשִׁי, פָּרוּחַ מִיִּבְךָ נִהַל
עֲדָתְךָ. חֲקֵב מִנְע
יְחִיד גִּאָּה, לְעַמְּךָ פִּנְהָ, זִכְרִי
קִדְשֶׁתְךָ. יִגְלִיפִזְךָ
שׁוֹעֲתָנוּ קִבֵּל, וְשִׁמְעֵ צַעֲקָתָנוּ
יִדְעֵ תַעֲלָמוֹת. שְׁקִרְצִית
פָּרוּךְ שֶׁם פְּכוּד מַלְכוּתוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד: *

אָנא Doamne! Prin tăria
dreptei tale, slobozește-
te-ne din fearele patimilor.
Venerație! Primește ru-
ga fierbinte a poporu-
lui tău, ocrotește-ne, curățește-ne.
Atotputernicul! Păs-
trează pe cei ce mărtu-
risesec unitatea ta, ca lumina o-
chilor;
Bindecuvântează-i, cură-
țește-i, îndură-te de ei,
împărtășește-i totdeauna cu ha-
rul tău.
Atotsfinte! Călăuzește
poporul tău, prin ne-
mărginita ta bunătațe, în calea
virtuții.
Înalt-prea-unicule, în-
dreptează fața ta males-
toasă către poporul tău, care pro-
clamă sfîntența ta.
Rugăciunea noastră pri-
mește, rugămîntea no-
astră ascultă, o tu, carele pătrunzi
în toate tainele.
Lăudat fie numele glo-
rioasei sale împărății
în vecii vecilor.

Rânduiala jertfelor. ³⁾

אֵיזוֹהוּ מְקוֹמָן שֶׁלִּזְבְּחִים קָדְשֵׁי קָדְשִׁים שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן
פֶּר וְשַׁעִיר שְׁלֵי־יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בְּצִפּוֹן וְקָבִיל דָּמָן
בְּכָלִי שָׂרֵת בְּצִפּוֹן וְדָמָן טֵעִין הִנֵּה עַל־בֵּין הַכִּדִּים וְעַל

¹⁾ Ps. 32, 7. ²⁾ Mal. 3, 4. ³⁾ De Rabbi Meir ca anonimul Mișnei.⁴⁾ אֵיזוֹהוּ מְקוֹמָן.—Acest capitol extras dintr'un tractat al Mișnei (Tract. Zebahim 5), conține felurite amănunte, privitoare la jertfele aduse în sfântul

הפֿרֿכֿת וְעַל־מִזְבֵּחַ הַזֶּהב מִתְנַה אַחַת מִהֵן מַעֲבֶכֶת. שְׁרִי
הָדָם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל־יְסוֹד מַעֲרְכִי שְׁלַמְזֶבֶח הַחִיצוֹן. אִם־לֹא
נָתַן לֹא עָבַב: פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וְשִׁעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן
בַּצִּפּוֹן וְקַבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שְׁרֵת בַּצִּפּוֹן וְדָמָן טֵעוֹן הִנָּה עַל־
הַפֿרֿכֿת וְעַל־מִזְבֵּחַ הַזֶּהב. מִתְנַה אַחַת מִהֵן מַעֲבֶכֶת שְׁרִי
הָדָם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל־יְסוֹד מַעֲרְכִי שְׁלַמְזֶבֶח הַחִיצוֹן. אִם־
לֹא נָתַן לֹא עָבַב. אֱלֹו וְאֱלֹו נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדָּשָׁן: הַטָּאֵת
הַצִּבּוּר וְהַנְּחִיד אֱלֹו הֵן הַטָּאֵת הַצִּבּוּר שְׁעִירֵי רֹאשֵׁי הַדָּשִׁים
וְשִׁלְמֵעֲדוֹת שְׁחִיטָתָן בַּצִּפּוֹן וְקַבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שְׁרֵת
בַּצִּפּוֹן וְדָמָן טֵעוֹן אַרְבַּע מִתְנֹות עַל אַרְבַּע קָרְנוֹת. בִּיצֵד,
עֹלָה בִּכְבֹּשׁ וּפְנֵה לִפְנֵיכֶם וּבֹא־לֹו לִקְרֹן דְּרוֹמִית מִזְרְחִית.
מִזְרְחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית מַעֲרֹבִית. מַעֲרֹבִית דְּרוֹמִית. שְׁרִי
הָדָם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי. וְנֶאֱבָלִין לִפְנֵים מִן
הַקָּלָעִים לְזָכְרִי כְהֵנָּה בְּכָל־מָאֵכָל לַיּוֹם וְלַיְלָה עַד־חֲצוֹת:
הָעֹלָה קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצִּפּוֹן וְקַבּוּל דָּמָה בְּכָלִי
שְׁרֵת בַּצִּפּוֹן וְדָמָה טֵעוֹן שְׁתֵּי מִתְנֹות שֶׁהֵן אַרְבַּע וְטֵעוֹנָהּ
הַפִּשְׁט וְנִתּוּחַ וְכִלְיִל לְאֲשִׁים: זִבְחֵי שְׁלָמִי צִבּוּר וְאֲשִׁמּוֹת.
אֱלֹו הֵן אֲשִׁמּוֹת אֲשֶׁם גִּזְלוֹת אֲשֶׁם מַעֲלֹות אֲשֶׁם שְׁפָחָה
חֲרוּפָה אֲשֶׁם נִזִּיר אֲשֶׁם מִצֹּרֶע אֲשֶׁם תְּלוּי. שְׁחִיטָתָן
בַּצִּפּוֹן וְקַבּוּל דָּמָן בְּכָלִי שְׁרֵת בַּצִּפּוֹן וְדָמָן טֵעוֹן שְׁתֵּי
מִתְנֹות שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱבָלִין לִפְנֵים מִן־הַקָּלָעִים לְזָכְרִי
כְהֵנָּה בְּכָל־מָאֵכָל לַיּוֹם וְלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַתּוֹדָה וְאֵיל
נִזִּיר קֹדָשִׁים קָלִים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בַּעֲזָרָה וְדָמָן

Templu. Astăzi când Templul nu mai există și cultul jertfelor a încetat, o traducere a acestui capitol, care nu e o rugăciune propriu zisă, ar oferi puțin interes. Pentru aceia, cari cunosc Leviticul (codul Preoților) și Talmudul, aceasta ar fi nefolositor, iar pentru aceia, cari nu sunt inzeștrați cu aceste cunoștințe, ar fi neîndestulător.—Totuși au recomandat învățătorii noștri, recitarea acestui capitol și a celor precedente, considerând că Israelitul, care trebuia să se ocupe în fiecare zi de studiul Legii, poate să satisfacă prin această recitare, datoria ce-i incumbă.

טעון שתי מתנות שהן ארבע. ונאכלין בכל-העיר לכל-אדם בכל-מאכל ליום ולילה עד-חצות. המורם מהם פיוצא בהם אלא שהמורם נאכל לפנהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם: שלמים קדשים קלים שחישתן בכל-מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע. ונאכלין בכל-העיר לכל-אדם בכל-מאכל לשני ימים ולילה אחד. המורם מהם פיוצא בהם אלא שהמורם נאכל לפנהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם: הבכור ורמעשר והפסח קדשים קלים שחישתן בכל-מקום בעזרה ודמן טעון מתנה אחת. ובלבד שיתן בנגד היום: שנה באכילתן הבכור נאכל לפנהנים ורמעשר לכל-אדם ונאכלין בכל-העיר בכל-מאכל לשני ימים ולילה אחד: הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למננו ואינו נאכל אלא צלי:

Cazuistică și dialectică rabbinico-talmudică. ¹⁾

R. Işmael b. Eliş, şef de şcoală în Chefar Aziz pe la 3867 d. l. z. l.

²⁾ רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות בתורה נדרשת: מקל וחומר. ומגזירה שורה. מבגין אב מכתוב אחד. ומבגין אב משיני כתובים. מקל ופטרט. ומפטרט וקלל. קלל ופטרט וקלל אי אמה דן אלא בשני הפטרט. מקלל שהוא צריך לפטרט. ומפטרט שהוא צריך לקלל. פל-דבר שהיה בקלל ויצא מן-הקלל ללמד, לא ללמד על-עצמו יצא. אלא ללמד על הקלל בלו יצא: פל-דבר שהיה בקלל ויצא לשעון טוען אחד שהוא בענינו יצא למקל ולא להחמיר. פל-דבר שהיה בקלל ויצא לשעון טוען

¹⁾ Din *Sifra* cap. I pres. de R. Iehuda bar Ilai (v. Perek IV, 13).

²⁾ Cele treisprezece silogisme rabbinice privitoare la interpretarea *Legii scrise*, conținute în acest pasaj al Talmudului, nu oferă nici un interes, decât Talmudiștilor erudiți; de aceea nu l'am tradus, lăsând numai textul original, căci cei neinițiați în Talmud, nu vor pricepe nimic din această traducțiune.

אחר שלא כענינו, יצא להקל ולהחמיר. בלדבר שתיה בכלל ויצא לדון בפרט. הַתָּשׁ, אי אפה יכול להחזירו לכלול, עד שיחזירוהו הפתוב לכלול בפרוש. דבר הלמד מענינו, ודבר הלמד מפורו, וכן שני כתובים המביחשים זה את זה עד שיבא הפתוב השלישי ויכריע בגיורם: (1) ויהי רצון מקפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיבקנה בית המקדש במהרה בימינו, ויתן חלקנו בתורתך: ושם נעבדך ביראה בימי עולם ויבשנים קדמיות: (2) וערכה ליי מנחה יהודה וירושלם בימי עולם ויבשנים קדמיות:

סדר עטיפת הטלית וברכתו.

Rânduiala și binecuvântarea la punerea Talethului. 3)

La observarea fimbrilor (Tifith) se zice:

ברכי בפשי את־יי אלהי גדלת ברכי
אל meu pe Domnul. Binecuvăntează suflul
Doamne, D-zeul meu, măritu-te-ai
foarte; cu fală și strălucire te-ai
îmbrăcat. Cu lumînă ca într-o man-
tie te înveleşti, întinzi cerul ca un
covor. 4)

La punerea Talethului se rostește următoarea binecuvântare:

ברוך אתה יי אלהינו מלך ברוך
D-zeul nostru, regele

1) Aboth, Perec 5. 2) Maleachi 3, 4.

3) Talethul este un fel de talar alb, cu bordure albastre d-o țesătură de lână, de mătase sau de bumbac.—La cele patru colțuri ale Talethului, se pune după obiceiul tradițional, câte un ciucure compus din patru fire duble de lână, sau de mătase albă; acești ciucuri se numesc Tifith (צִיפִּית) fimbril.

«Vederea fimbrilor, zice Scriptura (Nomeri 15, 37-41), vă va aduce aminte de toate poruncile Domnului, ca să le executați etc.»

În timpul existenței Statului israelit, acești ciucuri au fost implețiți cu un găitan de culoare albastră פתיל תכלת *coloarea națională israelită*. 4)

Strămoșii noștri purtau totdeauna un falon (mantie albă de lână) sau talar împodobit de fimbril. Datinele și obiceiurile țării în care locuim, ne-permițându-ne d'a îmbrăca acest costum, noi purtăm sub hainele noastre, spre a ne conforma Legii, un pieptar cu fimbril: *Arba Canefoth* ארבע כנפיות sau טלית קטן numit de obicei și «Tadachel» צִדְחֵל, fiindcă trebuie să îmbrace toate părțile corpului) și nu ne slujim de Taleth decât la rugăciunea de dimineață, în toate zilele.

4) Ps. 104, 1—2.

*) Talmud Mevasholim (pag. 43), zice: Techeleth (culoarea albastră) este culoarea oceanului, a firmamentului ca și a satului; simbolul tronului, celui glorios al *Canefoth* כנפיות adică culoarea națională, teocratică (vezi Hulin 89, Sota 17 și Tosifota Sota).

תכלת דומה לים וים לרקיע. ורקיע דומה לאבן ספיר ולכסא הכבוד. מנחת מ"ג. הלן פ"ט.

universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale și ne-ai poruncit d'a ne învălui cu Tifith (hama cu fimbrii). ¹⁾.

După învăluirea cu Taleth se zice:

Cât de prețios este harul tău, Doamne! Cei muritori se adăpostesc la umbra aripelor tale! Ei se satură din belșugul casei tale și cu torentul desfătărilor tale îi adăpi; căci la tine este izvorul vieții; în lumina ta vedem lumină. Revarsă harul tău asupra aceluia, cari te cunosc, și dreptatea Ta, asupra inimilor sincere. ²⁾

העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להתעטף בציצת:

מה יקר חסדך אלהים, ובני אדם בצל כנפיה יחסיון: ירוין מדשן ביתך ונחל עדנך תשקם: כי עמך מקור חיים באורך נראה אור: משך חסדך לידעיה וצדקתך לישרי לב:

סדר הנחת תפלין.

Rânduiala punerii Filacteriilor. ³⁾

La punerea filacteriului pe brațul stâng se zice:

ברוך אתה יהי אלהינו מלך, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale și ne-ai poruncit d'a pune Tefilin (filacterii).

ברוך אתה יהי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפלין:

¹⁾ Menah. 43. ²⁾ Ps. 36, 8—11. ³⁾ Tefilin (Filacterii) sunt două capsule (cutiute) de piele neagră, având o dimensiune dela 2—4 centimetri cubici. Aceste capsule conțin următoarele patru pasaje din Sfânta Scriptură, scrise pe pergament și încrețite:

יהי Providența lui D-zeu, manifestată în slobozirea din Egipt (Exod. 13, 1—10).

יהיה Indemnare la caritate, ofanda celor întâinânduți. (Idem 11-16).

ששע Unitatea lui D-zeu și iubirea ce-i datorim (Deut. 6, 4-9).

ודיה אששע Indemnare pentru datorii către D-zeu (Deut 11, 13-21).

La aceste capsule, sunt atârnat după prescripțiunile tradiționale, niște curele de piele, văpsite negru.—Una din aceste capsule, zisă «Frunter» sau filacteriul de pe frunte (cap) ראש של תפלין având patru pergamente, despărțite, se pune pe frunte pe locul unde începe creșterea părului, cu ajutorul unui nod făcut dinainte cu curelele respective.

Cealaltă capsulă, zisă Filacteriul de la mână של יד תפלין pe un singur pergament nedespărțit, se pune pe brațul stâng, spre parte inimii, și cureaua sa înfășurată de șapte ori în jurul brațului, se termină la mediu (degetul de mijloc). Prin aceasta profesăm credința noastră în unicul D-zeu, mântuitorul lumii întregi, consacrand: capul, inima și brațul în serviciul lui și al umanității. Filacterii se pun în zilele de lucru la rugăciunea de dimineață. ⁴⁾ Ber. 60.

Apoi se pune fruntarul תַּפְלִין של ראש și se zice:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
 D-zeul nostru, regele
 universului, care ne-ai sfințit prin
 poruncile tale și ne-ai dat porunca
 Tefilinilor.
 לעולם ועד

Urmează imediat:

ברוך שם כבוד מלכותו
 Lăudat fie numele glo-
 rioasei sale împărății în
 vecii vecilor. ¹⁾
 לעולם ועד

Înfășurându-se medul de trei ori cu cureaua (רִצְעָר) în formă de inel, se încheie prin aceste versete, ce Domnul a pus în gura profetului Hoșea (II, 21-22):

וארשתיך לי לעולם
 «Și mi te voi logodi
 pe tine mie în veci;
 וארשתיך לי בצדק ובמשפט
 și mi te voi logodi pe tine mie
 în virtute și în dreptate, în dra-
 goste și în îndurare. Și mi te voi
 logodi pe tine mie în credință, ca
 să cunoști pe Domnul».
 ובחסד וברחמים: וארשתיך
 לי באמונה וידיעת אתני

Ps. 30. Psalmul de târnosire.

מזמור. שיר־הנֶגֶבֶת הַכּוֹהֵן, לְדָוִד :
 Psalm. Cântarea lui
 David, la târnosire. Te
 înalță Doamne, că m'ai rădicat și
 n'ai dat vrăjmașilor mei să se bu-
 cure de mine. Doamne, D-zeul
 meu, strigat-am către tine și tu
 m'ai lecut. Doamne, scos-ai din
 iad sufletul meu, păstratu-mi-ai
 viața spre a nu mă pogori în
 mormânt. Cântați Domnului, voi
 cuvioșii săi, lăudați pomenirea-i
 cea sfântă; căci o clipă ține mânia
 sa și o viață întreagă bunăvoin-
 ța-i. Seara, mane plângere, dimi-
 neața veselie. Dar zis-am în ferici-
 rea mea: «Nu voi șovăi în veci».
 Doamne, prin îndurarea ta m'ai
 întărit, ca munți, neclintit: căci
 ascuns-ai fața ta și am desnădăj-
 duit. Și lată către tine, Doamne,
 am strigat și înaintea ta Doamne,
 m'am rugat: «Ce folos este întru
 sângele meu, pogorându-mă în
 groapă! Au doar te va slăvi țărâna,
 sau va vesti adevărul tău? Ascul-
 tă-mă Doamne, și miluiește-mă;
 Doamne, fie-mi un ajutor». Atunci
 ai schimbat plângerea mea în horă
 de veselie; deslegat-al sacul meu
 אֲרוֹמָמְךָ יי כִּי דִלְתִּנִּי וְלֹא שָׁמַחְתָּ אִיכִי
 לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי שְׁנֵעֵתִי אֱלֹהֶךָ וְהַתְּפַאֲנִי:
 יְהוָה הַעֲלִיתָ מִן־שָׁאוֹל נַפְשִׁי הִיִּיתִנִּי
 מִיָּד־יָבוֹר: וָפֶרֶז לִי־יְהוָה חַסִּידִי.
 וְהוֹדִי לְזִכָּר קִדְשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאֶפֶס
 חַיִּים בְּרָצוֹנִי. בָּעֶרֶב יִלִּין כְּבִי וּלְבַקְרִי
 רָגַח: וְאָנִי אֲמַרְתִּי בְּשִׁלְוִי כֹל־אֲמוּשׁ
 לְעוֹלָם: יְהוָה בְּרָצוֹנֶךָ הִעֲמִדְתָּהּ
 לְתִרְוִי עוֹ: הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ יְהוָה נִבְחַל:
 אֱלֹהֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֵל־יְהוָה אֶתְחַנֵּן:
 מִה־בָּצַע בְּדָמַי בְּרִדְתִּי אֵל־נַחֲתִי
 הַיּוֹד עֲפָרִי הַנֶּגִיד אֶמְתָּךְ: שְׁמַע־יְהוָה
 וְתִגְדִּי יְהוָה הִנֵּה וְעוֹר לִי: הִפְכָּתָּ מִסָּפְדִּי
 לְמִחוּלִּי לִי שִׁמְחָתָּ שָׂשִׁי וְהִתְאֲרִנִּי

¹⁾ Mișna Ioma, 3, 8.

și m'ai încins cu bucurie. Pentru
aceea să-ți cânte mărirea, și să
nu tacă. Doamne, D-zeul meu, în
veci te voi lauda.

קָדִישׁ יְתוֹם.¹⁾

*Rugăciunea de Kaddiș pentru orfani și pentru cei ce jelesc, în timpul
anului de doliu și la aniversarea morții.*

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, Preamărit și sfințit
fie numele său cel
măreț, în lumea pe care a zi-
dit'o după voia sa. Statorni-
ciască împărăția sa în viața
voastră și în zilele voastre și
în viața întregii case a lui
Israel, curând și în vreme de
aproape. Și ziceți: Amin!

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא Fie numele
său cel mă-
reț binecuvântat în veci și în
vecii vecilor.

יִתְפָּרֵךְ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר, Binecuvântat, slăvit,
fălit, înălțat, rădicat,
mărit, glorificat și laudat, fie
numele celui Atotsfânt,—bine-
cuvântat fie el—care e mai
presus de orice laudă, cântare,

¹⁾ În epoca redacțiunii sale, în Babilonia, se recită „Kaddiș” ca și
astăzi, după rugăciuni sau prelegeri religioase; de oarece mulți din asis-
tenți nu erau versați în limba ebraică, s'a redactat «Kaddiș» în limba
aramică, care era atunci limba țării, pentru ca aceștia să poată repeta
«O. Ch. § 56, Ture Zahab.» Maimonide: «Hil'cloth
T'filah» 9, 5, 6; Rappaport «E. M.» p. 224).

«Kaddiș» este de trei feluri: 1) «Kaddiș Tithkabel» ce se zice la înche-
ierea rugăciunilor (înainte de «Alenu»); 2) «Kaddiș de-Rabanan», ce se
recitează după o predică sau după orice altă instrucțiune religioasă și
morală (o secțiune din Talmud sau Mișnaioth); 3) «Kaddiș» ce se zice
la înmormântări, de la care derivă «Kaddiș lathom» (Kaddiș de orfani)
Talm. «Berachoth» 3; 54; Tosefioth. «Sota» 49; Mes. «Soferim» cap. 19;
«Abudersh». 21, b.

Kaddiș de orfani a fost consacrat ca rugăciune pentru odihnirea sufe-
lului răposaiilor; orfanul recitează această gloriificare a Domnului în tim-
pul slujbei, în cele unsprezece luni, care urmează după moartea tatălui
său, sau a mamei sale, și apoi toată viața-i în ziua aniversării morții.

*) În cele zece zile de pocăință se zice: יְעָלָא וְיִלְעָלָא.

slavă și mângâiere, ce s'ar putea exprima în lume. Și ziceți: Amin!

Reverse-se o pace de săvârșită din cer, și viață, asupra noastră și asupra întregului Israel. Și ziceți: Amin!

Cel ce stabilește armonie în înălțimile sale, acela să stabilizească pace între noi și întregul Israel. Și ziceți: Amin!

תְּשַׁבַּחְתָּהּ וְנִחַמְתָּהּ דְּאִמְרֵי
בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שָׁמַיָא
וְתַיִים, עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל,
וְאִמְרוּ אָמֵן:

עֲשֵׂה שְׁלֹום בְּמִרוּמָיו הוּא
יַעֲשֵׂה שְׁלֹום עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־
יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן:

Binecuvântarea înaintea cântărilor și a psalmilor pentru toate zilele.

(Baruch Șemmar trebuie să fie rostit în picioare. Iar de la această rugăciune până după «Șemone Esre», nu este permisă nici o întrerupere, de cât pentru a zice «Amin», «Amin lehe Șeme Rabba» și «Kedușă» cu obște).

Lăudat fie acela, care a grăit și lumea s'a făcut; lăudat fie el. Lăudat fie acela care a făcut urzirea! Lăudat fie acela care zice și face, care hotărăște și împlinește. Lăudat fie cel ce întinde îndurarea sa asupra pământului, compătimirea sa asupra creaturilor și care dă răsplată bună celor ce'l adoră! Lăudat fie acela, care trăiește în veci și există pururea! Lăudat fie acela, care izbăvește și scapă. Lăudat fie numele său. Lăudat fii, Doamne, D-zeul nostru, regele universului, atotputer-

בְּרוּךְ שְׂאֵמֶר וְהוּא
הָעוֹלָם. בְּרוּךְ הוּא. (*)
בְּרוּךְ עוֹשֵׂה בְּרָאשִׁית.
בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה.
בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְבַרְכִּים. בְּרוּךְ
מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ
מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת.
בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב
לִירָאִיו. בְּרוּךְ חַי לְעַד
יָמִים לְנֶצַח. בְּרוּךְ פּוֹדֶה
וּמַצִּיל. בְּרוּךְ שְׁמוֹ.
בְּרוּךְ אֱתָתָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הָאֵב

*) בְּרוּךְ הוּא se obișnuie ca un coral după fiecare frază.

nicule părinte îndurător, carele ești laudat prin gura poporului tău, slăvit și fălit prin limba cuvioșilor și robilor tăi. Și noi, prin psalmii lui David, robului tău, te vom lauda, Doamne D-zeul nostru; prin imnuri și cântări te vom mări, te vom slăvi, te vom făli. Vom pomeni numele tău, proclamându-te regele nostru, Dumnezeuul nostru, unicul, vieța universului, rege, al cărui nume august este slăvit și fălit în vecii vecilor. Binecuvântat fii, Doamne, rege slăvit prin imnuri de laudă.

הַרְחֵם, הַמְהִלֵּל בְּפִי
עַמּוֹ, מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
בְּלִשׁוֹן הַסִּידִי וְעַבְדִּי.
וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ,
נְהַלֵּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת
נְגִידֶיךָ, וּנְשַׁבְּחֶךָ
וּנְפָאֶרְךָ. וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ
וְנִמְלִיכְךָ מַלְכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ
יְחִיד, חֵי הָעוֹלָמִים, מֶלֶךְ
מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַד־עֶד
שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בָּרוּךְ אַתָּה
יְיָ מֶלֶךְ מְהִלֵּל
בְּתִשְׁבְּחוֹת:

Cântări pentru toate zilele. 1) פסוקי דזמרה

הוֹדוּ Mulțumiți Domnului,
chemați numele lui,
vestiți între popoare faptele
sale ! Cântați lui, cântați-i
psalmi, vorbiți de toate minu-
nile sale. Făliți-vă de numele
său cel sfânt, bucure-se inima
celor ce doresc pre Domnul !
Căutați pe Domnul și ocrotirea
sa, îndreptați-vă pururea către
fața lui. Aduceți-vă aminte de
minunile ce le-a făcut, de seme-
nele sale și de judecățile gurei
sale. Seminția lui Israel, robul

הוֹדוּ לַיְיָ קְרֹאֵי בְשֵׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
בְּעַמִּים עַל־לִתּוֹ: שִׁירוּ לוֹ, זְמִירוֹ-
לוֹ, שִׁיחוּ בְּכָל־נֶפֶלְאָתָיו:
הִתְהַלֵּלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ, יִשְׁמַח
לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דַּרְשׁוּ יְיָ וְעֲזֹזוּ
בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד: זְכִירוּ
נֶפֶלְאָתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְּתוֹ
וּמִשְׁפְּטֵי־פִירֹדוֹ: זָרַע יִשְׂרָאֵל

1) I. Cron. 16, 8-22. Cântare la jertfa de dimineață.

său, voi fiii lui Iakob, aleșii săi: recunoașteți că el este Domnul, Dumnezeuul nostru, că peste tot pământul se întind judecățile sale. Aduceți-vă aminte pururea de legământul său, de cuvântul ce l'a poruncit până în mii de neamuri; de legământul încheiat cu Abraham, reînnoit prin jurământul său către Iișhak, întărit ca lege lui Iakob, ca investitură de veci a lui Israel: „Ție îți voi hărăzi — zise el — pământul Canaan, sorții moștenirii voastre!“ Pe când erați încă puțini la număr, puțini și pribegi într'ânsul, și au colindat din popor în popor, și de la o împărăție la alt neam. El nu lăsă pe nimeni să-i asupriască și a certat pentru dânsii împărați: „Nu vă atingeți de unșii mei și prorocilor mei să nu faceți vre un rău!“ Cântați¹⁾ Domnului, tot pământul, bine vestiți din zi în zi ajutorul său! Anunțați printre popoare mărirea sa, între toate neamurile minunile sale; că mare e Domnul și foarte lăudat, venerat e, mai presus decât toți zeli. Căci toți zeii păgânilor sunt nimicuri, iar Domnul singur, cerurile a făcut. Mărire și strălucire este înaintea lui, izbândă și veselie îl însoțesc. Dați Domnului, voi neamuri de păgâni! dați Domnului mărire și izbândă; dați Domnului mărirea numelui său, aduceți daruri și veniți înaintea lui,

עֲבֹדוּ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירֵי אֱלֹהִים
יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו
זָכְרוּ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה
לְאַלְפֵי דֹרֹת אֲשֶׁר בְּרִית אֶת־
אֲבֹתֵינוּ וּשְׁכַנְעֵתוֹ לִי צֶדֶק
נִשְׁמְחִידָה לְיַעֲקֹב לְחֹק לִישְׂרָאֵל
בְּרִית עוֹלָם לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן
אָרֶץ גִּנְעֵן חֶבְלֵךָ גִּחְלַתְכֶם
בְּהִוְיָתְכֶם מִתִּי מִסְפָּר כְּמַעַשׂ
וְנָרִים בָּהֶן וַיִּתְּהֶלְכוּ מִגֹּזֵי אֶל־
גֹּזֵי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר
לֹא־הָיִים לְאִישׁ לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח
עֲלֵיהֶם מַלְכִּים אֲדֹרְתֵנִי
בְּמַשִּׁיחִי וּבְנִבְיָאִי אֶל־תִּתְּרֵנִי
שִׁירֵי לִי כָל־הָאָרֶץ בְּשִׁירֵי
מִיּוֹם־אֱלֹדִיּוֹם יִשְׁנָעֵתוֹ סִפְרוּ
בְּגוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים
נִשְׁלָאֲתִיו כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֵלָל
מְאֹד וְנִזְרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים
כִּי כָל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים
וְיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה הוּר וְהָדָר
לְפָנָיו עֵץ וְחִדְוָה בְּמִקְמוֹ הָבוּ
לִי מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לִי
כְבוֹד וְעֵז הָבוּ לִי כְבוֹד שְׁמוֹ
שָׂאוּ מִנְּחָה וּבָאוּ לִפְנֵי

¹⁾ I. Cron. 23-27. — Cântare la Ieremia de seară.

Închinați-vă Domnului, în po-
doabă sfântă. Tremure înaintea
lui tot pământul, și lumea se
va întări, ca să nu se clatine.
Cerurile se bucură, pământul
se veselește, când vestesc între
popoare: Domnul împărățește!
Muglască marea și plinul ei;
voios fie câmpul și tot ce este
într'ânsul; chiotiască toți arbo-
rii pădurei înaintea Domnului,
că vine să judece pământul!
Mulțumiți Domnului, că bun
este, că în veci e îndurarea sa.
Și ziceți: ajută-ne, Doamne, al
ajutorului nostru, adună-ne și
mântuiește-ne dintre popoare,
ca să mulțumim sfântului tău
nume și să mărim fala ta. Lău-
dat fii, Doamne, D-zeul lui Israel,
din veac și până în veac! (și
zise tot poporul: Amin și slavă
Domnului!) ¹⁾ Înălțați pe Dom-
nul, D-zeul nostru, și închi-
nați-vă la picioarele tronului
său, sfânt este el! ²⁾ Înălțați
pe Domnul, D-zeul nostru, în-
chinați-vă înaintea muntelui său
celui sacru, că sfânt este Dom-
nul, D-zeul nostru! ³⁾ El, atot-
îndurătorul, iartă păcatul și nu
nimicește, — ci adesea întoarce
mânia sa, și nu deșteaptă toată
urgія sa. ⁴⁾ Tu Doamne, nu
vei retrage îndurarea ta de la
mine, dragostea ta și adevărul
tău pururea mă vor păzi. ⁵⁾
Adu-ți aminte Doamne, de în-
durarea ta și de harul tău, că

הַשָּׁמַיִם לְיְי בְּהִדְרֵת-קֹדֶשׁ:
הֵי לוֹ מִלְּפָנָיו כְּלִי-הָאָרֶץ, אֶף-
תִּבּוֹן תִּכְבֹּל, בְּלִתְמוּט: וְשִׁמְחוּ
הַשָּׁמַיִם, וְתִגַּל הָאָרֶץ, וְיֹאמְרוּ
בְּגוֹיִם יְי מֶלֶךְ: וְרַעַם הַיָּם וּמִלֵּאָה,
יִעֲלֶן הַשְּׂדֵה וְכָל-אֲשֶׁר-בּוֹ:
אֲז יִרְגְּנוּ עַצִּי הַיַּעַר מִלְּפָנָי יְי
כִּי-בָא לִשְׁפּוֹט אֶת-הָאָרֶץ:
הֲדוֹד לְיְי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם
הַסֶּדֶד: וְאָמְרוּ הַזֹּשִׁיעֵנו אֱלֹהֵי
יִשְׁעֵנו וְקַצְצֵנו וְהַצִּילֵנו מִן-
הַגּוֹיִם, לַחֲדוֹת לְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ,
לְהַשְׁפִּיכַם בְּתֵהֻלָּתְךָ: בְּרוּךְ יְי
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, מִן-הָעוֹלָם
וְעַד-הָעוֹלָם, וְיֹאמְרוּ כָּל-הָעַם
אָמֵן וְהִלֵּל לְיְי: רוּמְמוֹ יְי
אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוֹ לְהֹדֹם רִגְלָיו
קְדוֹשׁ הוּא: רוּמְמוֹ יְי אֱלֹהֵינוּ
וְהַשְׁתַּחֲוֹ לְהֹדֹם קֹדֶשׁוֹ כִּי קְדוֹשׁ
יְי אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם, וְכַפֵּר
עוֹן, וְלֹא-יִשְׁחִית, וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב
אִפּוֹ, וְלֹא-יַעִיר כָּל-הַמֶּתוֹ:
אֲתָה יְי לֹא-תִבְלָא רַחֲמֶיךָ
מִמֶּנִּי, חֲסִדְךָ וְאַמְתָּךְ תִּמְד
יִצְרוּנִי: זְכוּ רַחֲמֶיךָ יְי וְחֲסִדֶיךָ,

¹⁾ Ps. 99, 5. ²⁾ Ps. 9. ³⁾ Ps. 78, 38. ⁴⁾ 9, 12. ⁵⁾ Ps. 25, 6.

din veci sunt. ¹⁾ Dați izbândă Domnului! asupra lui Israel se resfrânge mărirea sa, și puterea sa e în ceruri! ²⁾ Infricoșat apari tu, Doamne, din Sanctuarul tău — Atotputernicul lui Israel! El dă putere și întărire poporului său. Lăudat fie Domnul! — ³⁾ Doamne, Dumnezeu răzbunării! D-zeul răzbunării arată-te! ⁴⁾ Înălță-te, judecătorele pământului! dă răsplătire celor trufași. ⁵⁾ A Domnului este mântuirea; peste poporul tău binecuvântarea ta. Sela! ⁷⁾ Domnul oștirilor este cu noi, cetățuia noastră e Dumnezeu lui Iakob. Sela! ⁶⁾ Domnul oștirilor! ferece de omul cel ce se încrede în tine! ⁸⁾ Doamne, ajută! o rege, auzi-ne în ziua chemării noastre. ⁹⁾ Ajută pe poporul tău și binecuvântează moștenirea ta, paște-i și înălță-i în veci. ¹⁰⁾ Sufletul nostru nădăjduște în Domnul, ajutorul și scutitorul nostru este el. Într'ânsul se veselește inima noastră, căci în sfântul său nume ne încredem. Fie harul tău, Doamne, asupra noastră, după cum sperăm în tine. ¹¹⁾ Arată-ne, Doamne, harul tău, și hărăzește-ne cu mântuirea ta. ¹²⁾ Rădică-te, ajută-ne, și izbăvește-ne prin harul tău. ¹³⁾ „Eu sunt

כי מעולם הָמָּה; חָנוּ עַז לַאֲלֹהִים;
עַל-יִשְׂרָאֵל בְּאֹתוֹ וְעַזוֹ בְּשִׁחְקִים;
נִזְרָא אֱלֹהִים | מִמֶּקֶדְנִשְׁיָה, אֵל
יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת
לְעָם. בְּרוּךְ אֱלֹהִים: אֵל-נִקְמֹת
יְיָ, אֵל נִקְמֹת הֹפְסֵעַ; הַגֹּשֵׁא
שֹׁמֵט הָאָרֶץ, הָשֵׁב גָּמוּל עַל-
גָּאִים: לֵי תִשְׁנָעָה, עַל-עַמֶּךָ
בְּרִכְתְּךָ סֵלָה: יְיָ צְבָאוֹת עֲמָנוּ
מִשְׁגַּב-לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה:
יְיָ צְבָאוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם בּוֹמֵם
בְּךָ: יְיָ הוֹשִׁיעָה, מִכָּלֶךְ יַעֲגֹגוּ
בְיוֹם-קִרְאָנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת-
עַמֶּךָ, וּבְרַךְ אֶת-נִחְלָתְךָ וְרַעַם
וְנִשְׁאֵם עֲדֵה-עוֹלָם: נִפְשָׁנוּ
חִבָּתָה לֵי, עֲזָרְנוּ וּמִגִּגְנוּ הוּא:
כִּי בּוֹ יִשְׁמַח לִבָּנוּ, כִּי בְנֵשׁ
קָדְשׁ בְּמִתְּנוּ: יְהִי-חֲסִדְךָ יְיָ
עֲלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יִחְלָנוּ לָךְ: הִרְאָנוּ
יְיָ חֲסִדְךָ, וְיִשְׁעָה תִתֵּן-לָנוּ:
קוֹמָה, עֲזָרְתָה לָנוּ וּפָדָנוּ לְמַעַן
חֲסִדְךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, מַעֲלָךְ

¹⁾ Ps. 68, 35. ²⁾ Ps. 68, 36. ³⁾ Ps. 94, 1. ⁴⁾ Ps. 94, 2.

⁵⁾ Ps. 3, 9. ⁶⁾ Ps. 46, 8. ⁷⁾ Ps. 84, 13. ⁸⁾ Ps. 20, 10.

⁹⁾ Ps. 28, 9. ¹⁰⁾ Ps. 33, 20-22. ¹¹⁾ Ps. 85, 8.

¹²⁾ Ps. 44, 27. ¹³⁾ Ps. 81, 11.

Domnul, D-zeul tău, care te-am scos din țara Egiptului; cât de nemăsurate ar fi cererile tale, și le voi împlini toate".
 1) Ferice de poporul, căruia îi merge astfel; ferice de poporul, al cărui D-zeu este Domnul. 2) Iar eu mă încred în harul tău, bucură-se-va inima mea de mântuirea ta, voi cântă Domnului, căci mi-a făcut bine.

Ps. 100.

Psalm la jertfa de mulțumire.

În zilele de Sâmbătă (שבת) și de sărbătoare (יום טוב), precum și în ajunul Zilei de Ispășenie (ערב יום כפור) și a sărb. de Pesah (ערב פסח), asemenea în zilele intermedii de Pesah (חמשה עשר) nu se zice psalmul următor: 3)

Psalm la jertfa de mulțumire. Chiuiți Domnului tot pământul! sluiți Domnului cu veselie, veniți înaintea lui cu cântare de bucurie. Recunoașteți, că Domnul este D-zeu, el ne-a făcut, ai lui suntem, poporul lui și oiile pășunii sale. Intrați în porțile lui cu cântare de mulțumire, în curțile lui cu cântare de laudă. Mulțumiți-I, binecuvântați numele lui. Că bun e Domnul, în veac este dragostea sa, și din neam în neam adevărul lui.

Cântări de psalmi pentru Sâmbete, sărbători și יְהוֹשֻׁעַ נָחָם.

În zilele de lucru nu se zice următorii 9 psalmi, ci se continuă de la psalmul 101.

Ps. 19. למנצח — Măestrului cântăreț, un psalm al lui David:

I. *)

Cerurile spun mărirea lui D-zeu, și lucrul mâi-

מִצִּיּוֹן מִצְרִיִּים, הִרְחִיב-פִּידָה
וְאִמְלֵאֵהוּ: אֲשֶׁר־יִהְיֶה נִשְׁכָּרָה
לוֹ, אֲשֶׁר־יִהְיֶה נִשְׁיֵי יְאֵהוּי: וְאֵנִי
בְּחֶסֶד בְּמִתְחַתִּי יִגַּל לִבִּי
בִּישׁוּעָתְךָ. אֲשִׁירָה לְיְיָ כִּי
נִמְלָא עָלַי:

מִזְמוֹר לְתוֹדָה, הִרְעִי לְיְיָ כָּל-
הָאָרֶץ: עֲבֹדוּ אֱתֵיב בְּשִׁמְחָה,
בָּאוּ לִפְנֵי בְרִנָּה: דַּעַה בִּירֵי
הוּא אֱלֹהִים, הוּא עֲשָׂנוּ, וְלֹא
אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ: בָּאוּ
שִׁעְרָיו בְּתוֹדָה, תִּצְרְחוּ
בְּתִהְלָה. הוֹדוּ לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ:
בְּרִטוֹב יְיָ לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ וְעַד
דֹּד יוֹד אֱמוּנָתוֹ:

לְמִנְצָח, מִזְמוֹר לְדוֹד:

הַשְּׁמַיִם | מְסַפְּרִים
כְּבוֹד-אֵל. וּמַעֲשֵׂה יְדָיו

1) Ps. 144, 15. 2) Ps. 13, 6. 3) Fiindcă în aceste zile nu trebuia să se aducă nici-o jertfă de mulțumire.

*) Partea I-a descrie cum se manifestează gloria lui D-zeu prin corpurile cerești și universul întreg; iar în partea a II-a, mănifestarea lui prin religiuinea cea revelată. Apoi în a III-a, relațiunea ce trebuie să aibă omul virtuos cu D-zeu prin păstrarea învățăturii sale.

nilor sale vestește tăria ; din zi în zi izvorește cuvânt, și din noapte în noapte se arată vestea. Nu sunt vorbe, nici graiuri, și nu se aude glasul lor. Totuș peste tot pământul vibrează coarda lor, și până la marginea lumii zisele lor. Soarelui a pus un cort într'ânsele. Și acesta ca un mire ce iese din cortu-i nupțial, se bucură ca un viteaz să alerge calea sa. Din marginea cerului e plecarea lui, încheiând rotirea sa la cealaltă margine, și nimic nu se ascunde de căldura lui.

II.

Desăvârșită e învățătura Domnului, înviorând sufletul ; credincioasă e mărturia Domnului, înțeleptind nerozii. Drepte sunt așezămintele Domnului, înveselind inima ; lămurit e preceptul Domnului, luminând ochii. Frica Domnului e curată, ea rămâne în veci ; judecățile Domnului sunt adevărate, drepte toate. Ele sunt mai prețioase decât aurul, și

מְנוּחַ הַרְקִיעַ: יוֹם לַיּוֹם
יָבִיעַ אָמַר, וְלַיְלָה לַלַּיְלָה
יְתוּדַה־דָּעַת: אֵין אָמַר
וְאֵין דְּבָרִים, בְּלִי גִשְׁמַע
קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יֵצֵא
קוֹם, וּבְקֶצֶה תִּבְל
מְלִיָּהֶם. לְשֶׁמֶשׁ שָׁם |
אֶחָד בָּהֶם: וְהוּא בְּחֶתֶן
יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ, יִשִּׁישׁ
בְּגִבּוֹר, לְרוּץ אֶרֶץ:
מִקֶּצֶה הַשָּׁמַיִם | מוֹצֵא,
וְתִקּוּפָתּוֹ עַל־קְצוֹתָם,
וְאֵין | נִסְתָּר מִחֶמְתּוֹ:
תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה,
מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. עֲדוּת יְיָ
נֶאֱמָנָה, מַחְקִימַת פֶּתִי:
פְּקוּדֵי יְיָ יִשְׁרִים,
מִשְׁמַחֲיֵלֵב, מִצּוֹת יְיָ
כָּרָה, מְאִירַת עֵינָם:
יֵרָאֵת יְיָ מְהֵרָה, עֹמֶרֶת
לְעַד. מִשְׁפָּטֵי־יְיָ אֱמֶת,
צִדְקוֹ יִחְדּוּ: הִנֵּה־מֵדִים |

de cât mult aur curat, și mai dulci de cât mierea și picăturile fagurului.

III.

Și robul tău se luminează printr'ânsele, păzindu-le, are răsplată mare. Dar greșelile cele din neștiința, cine le poate pricepe? De păcatele mele cele ascunse, curățește-mă! Chiar de sburdălnicie reține pe robul tău, ca să nu mă stăpâniască; atunci fără prihană voiu fi, și curat de păcat mare. Fie în bună plăcere cuvintele gurei mele, și cugetul inimei mele, înaintea ta Doamne, stâncă mea și izbăvitorul meu!

מִזְהָב, וּמִפֶּזוֹ רָב,
וּמִתּוֹקִים. מִדְּבַשׁ וְנֶפֶת
צוּפִים: גַּם-עֲבֹדֶךָ נִזְהָר
בָּהֶם, בְּשֹׁמְרֵם עֲקֹבְרָב:
שְׁנֵי אֹת מִי־יָבִין,
מִנְּסֻתֹתַי, נִקְנִי: גַּם
מִזֵּדִים חֹשֶׁךְ עֲבָדֶךָ, אֶל-
יִמְשְׁלוּ-בִי. אֲזִי אֵיתָם,
וְנִקְיֹתִי מִפֶּשַׁע רָב: יְהוִי-
לִרְצוֹן. אֲמַרְי־פִי, וְהִגִּיוֹן
לִבִּי, לִפְנֵיךָ יְיָ, צוּרִי
וְגֹאֲלִי:

Increderea în D-zeu și resemnarea, calea cea dreaptă a vieții.

Ps. 34.

Al lui David, când își prefăcù firea înaintea lui Abimelech, care-l goni și el se duse. Binecuvântă-voi pe Domnul în toată vremea, pururea să fie lauda sa în gura mea. Intru Domnul făliască-se sufletul meu, auzi-vor cei umiliți și se vor bucura. Măriți pe Domnul cu mine, și să'nălțăm împreună numele lui. Indreptat m'am către Domnul și m'a auzit, și din toate temerile mele m'a scăpat. Cei ce caută spre el se luminează, și fețele lor nu se roșesc. Vedeți p'ăcest neno-rocit: el a strigat, și Domnul

לְדָוִד, בְּשָׁנוֹתָיו אֶת-טַעַמוֹ
לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ. וַיִּגְרֹשֶׁהוּ וַיֵּלֶךְ:
אֲבָרְכָה אֶת-יְהוָה בְּכָל-עֵת.
תָּמִיד תִּהְיֶה לִּי בִפִּי תִתְהַלֵּל
נַפְשִׁי. יִשְׁמְעוּ עֲנֻוִּים וַיִּשְׁמְחוּ:
נִדְּלוּ לִי אֲתִי. וַיְרוֹמְמָה נִשְׁמוֹ
יַחְדָּו: יִרְשָׁתִי אֶת-יְיָ וְעֲנֵגְנִי.
וּמִכָּל-מְגֻרֹתַי הִצִּילָנִי: הִבִּיטוּ
אֵלָיו. וְנִהְרֹו, וּפְנֵיהֶם אֶל-יְהִיָּהּ:
זֶה עָנִי קָרָא, וַיִּי שָׁמְעֵה, וּמִכָּל-

I'a auzit, și din toate nevoile lui I'a izbăvit. Ingerul Domnului tăbărește în jurul cuviorilor săi, și-i mântuie pre ei. Cercați și vedeți, cât de bun este Domnul: Ferice de omul care se adăpostește la dânsu. Temeți-vă de Domnul voi sfinții lui, că nu duc nici o lipsă cei ce se tem de dânsu. Lei tineri lăncezesc și flămânzesc; dar cei ce caută pre Domnul, nu se vor lipsi de niciun bine. Veniți, copii, ascultați-mă pre mine, frica Domnului voiu învâța pre voi. Cine este omul, care dorește viață, care iubește zile, spre a vedea fericirea? **Păzește-ți** limba ta de rău, și buzele tale să nu grăiască înșelăciune. Ferește-te de răutate și fă binele, caută pacea și aleargă după dânsa. Ochii Domnului sunt spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor. Mânia Domnului este împotriva făcătorilor de rele, ca să stârpiască de pre pământ pomenirea lor. Strigat-au (dreptii) și Domnul i-a auzit, și din toate nevoile lor i-a scăpat. Aproape este Domnul de cei cu inima frântă, și pe cei cu spiritul umilit îi ajută. Multe sunt necazurile celui drept, și din toate îl scapă Domnul, cel ce păzește toate oasele lui, ca nici unul din ele să nu se frângă. Dar pe

צרותיו הושיעו: חנה מלאך
 יי סביב ליראיו ויחלצם: מעמו
 וראו בירוב יי. אשרי הנגר
 יחסהבו: וראו את יי קדשו.
 ביראון מחסור ליראיו: בפירים
 רשו ורעבו. ודושי יי לא
 יחסרו כל-טוב: לבו-בנים
 שמעו-לי. וראת יי אלמדכם:
 ביראיש החפץ חיים. אהב
 ימים, לראות טוב: נצר לשונך
 מרע. ושפתך מדבר מרמה:
 סור מרע ועשה-טוב. בקש
 שלום וירדפהו: לעני יי אל-
 צדיקים. ואזניו אל-שועתם:
 פניו בעשירע. להכרית מארץ
 זכרם: צעקו ויי שמע. ומכל-
 צרותם הצילם: קרוב יי לגשברי
 לב. ואת-דפאיהם יושיע:
 רבות-רעות צדיק. ומכלם-יצילנו
 יי: שמר כל-עצמותיו. אחת
 מהנה לא נשברה: התמותת

cel rău îl ucide răutatea însă-și; רָשָׁע רָעָה. וְשָׂנְאֵי צְדִיק יִאֲשָׁמוּ;
 și prigonitorii celui drept își פָּדָה יֵי נַפְשׁ עַבְדּוֹ. וְלֹא יִאֲשָׁמוּ
 vor primi osândă. Domnul măn- כָּל-הַחַסִּים בּוֹ;
 ținutește sufletul robilor săi, și
 nu vor cădea în vină toți cei
 ce se'ncred în el.

Ps. 90.

*Veșnicia lui D-zeu.—Deșertăciunea celor pământești.—Rugăciune pentru
 har, îndemânare și spor.*

תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים. Rugăciunea lui Moșe, o-
 mul lui Dumnezeu. *)

Doamne, tu ne-ai fost
 adăpost din neam în neam,
 mai 'nainte de se născură
 munții, d'a fi plăsmuit pă-
 mântul și lumea: și din veac
 și până în veac ești tu,
 Atotputernicule! Dar pe mu-
 ritor îl aduci până la umi-
 lire, și-i zici: „(In țărână)
 întoarceți-vă, fiii lui Adam!“
 Că o mie de ani sunt în
 ochii tăi ca ziua de ieri, care
 a trecut, — ca o veghie de
 noapte. li duci ca un șiroiu,
 dispar ca un vis; ca iarba ce
 se schimbă într'o dimineață;
 ce dimineața răsare și în-
 florește, de cu seară se veș-
 tejește și se usucă. Astfel
 suntem mistuiți întru iuți-

אֲדֹנָי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
 כָּדָר וָדָר: בְּטָרִם הָרִים
 יִלְדוּ וְתַחֲלוּל אֶרֶץ וְתַבַּל.
 וּמֵעוֹלָם עַד-עוֹלָם אַתָּה
 אַל: תֵּשֵׁב אָנוּשׁ עַד-
 דָּבָא. וְתֹאמַר שׁוּבוּ בְנֵי-
 אָדָם: כִּי אֵלֶּה שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כַּיּוֹם אַתְּמוֹל, כִּי
 יַעֲבֹר, וְאַשְׁמֹרֶה כְּלִילָה:
 וְרִמָּתָם, שָׁנָה יִהְיוּ.
 כַּבֶּקֶר כַּחֲצִיר יַחֲלֶף:
 כַּבֶּקֶר יִצְיִין וְיַחֲלֶף. לַעֲרֵב
 יִמּוֹלֵל וְיִבֵּשׁ: כִּי-כָלִינוּ

*) Psalmul 90 și 91 — formează împreună un întreg.—In parlea I-a (Ps. 90) deplânge Psalmistul viața omului, care este trecătoare, plină de dureri, de păcate și de trudă, mai cu seamă prin mânia lui D-zeu, devenind traiul omenesc mai îngrozitor, astfel încât lipsindu-l răbdarea, perseverența și harul Domnului, e cu nepuință pentru un muritor d'a se sustine. Invoacă de aceea indulgența lui Dumnezeu.

Partea a II-a (Ps. 91) ne înfățișează contrarul, adică arată: că omul când este ocrotit de D-zeu, încrezându-se în el, nu numai că scapă de orice primejdie, ci totdeauna traiul lui devine mai priincios și mai îmbucurător.

mea ta, și îngroziți de mânia ta. Când pui nelegiuirile noastre înaintea ta, greșelile noastre cele ascunse la lumina feței tale,—atunci toate zilele noastre trec întru urgia ta, anii noștri se sting ca un suspin. Zilele anilor noștri,—sunt șaptezeci de ani, și de sunt în putere — optzeci de ani, și fala lor e muncă și trudă: căci repede trec și iute sburăm. Cine cunoaște puterea iușimii tale, și cum trebuie să se țeamă de urgia ta? Învăță-ne deci d'a prețui zilele noastre, ca să dobândim o inimă înțeleaptă. Intoarce-te Doamne (către noi); până când?—și îndură-te de robii tăi. Sătură-ne de vreme cu harul tău, ca să ne bucurăm și să ne veselim în toate zilele noastre. Înveselește-ne atâtea zile, câtene ai umilit; atâția ani, câți am văzut numai nefericire. Arate-se robilor tăi fapta ta, și mărirea ta fiilor lor. Harul Domnului D-zeului nostru fie asupra noastră, și

בִּיאָפֶּךָ. וּבְחֶמְתְּךָ נִבְהִלְנוּ: *שֶׁת עֲוֹנוֹתֵינוּ לִנְגִידְךָ, עֲלָמֵנוּ לְמֹאֵר פָּנֶיךָ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרֶתְךָ. כָּלֵינוּ שָׁנֵינוּ כְּמֹרֶה־הָהָה: יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה. וְאִם בְּגִבּוֹרֶת אֲשֶׁמֹזִינִים שָׁנָה, וְרֹהֶבָם עֲמַל וְאֹנֶן. כִּי־נָו חֵישׁ וְנִעְפָּה: מִי־יֹדַע עוֹ אָפֶךָ. וּכְיֹרֵאתְךָ עִבְרֶתְךָ: לְמִנּוֹת יָמֵינוּ בֶּן הַיּוֹדַע. וְנִבֵּא לִבֵּב הֶקְמָה: שׁוֹבָה־יִי עַד־מָתִי. וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: שְׁבַעֵנוּ בִּבְקָר חֶסֶדְךָ. וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: שְׂמִיחָנוּ בִּימּוֹת, עֲנִיתָנוּ. שְׁנוֹת, רֵאֵינוּ רָעָה: יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פֶּעַל־ךָ. וְהִדְרֶךָ עַל־בְּנוֹתָם: וְיִהְיֶה נָעִם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ.

lucrul mâinilor noastre fă-l
să sporiască; da, lucrul mâi-
nilor noastre întărește-l.

וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ בּוֹנֵה
עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ
בּוֹנֵהוּ:

Ps. 91.

*Apărarea și sprijinul lui Dumnezeu în nevoie și
pericol. שִׁיר שֶׁל דָּוִיד 1)*

Cel ce locuiește sub
scutul celui Prea-
Inalt, sub umbra Atotputer-
nicului se sălăsluiește. Zic
către Domnul: Adăpostul
meu și cetățuia mea, Dum-
nezeul meu, în care mă în-
cred! — „Da, el te va scăpa
de lațul păsărarului, de ciu-
ma pierzătoare. Cu penișul
său te va acoperi, și sub
aripile sale vei fi adăpostit;
scut și platoșă este credința
lui. Nu trebuie să te mai
temi de spaima nopții, nici
de săgeata, ce zboară ziua;
de ciuma, ce umblă prin
întuneric, de boala molipsi-
toare ce pustiește în amia-
zăzi. Cădeă-va o mie în
laturea ta, și zece mii la
dreapta ta, — dar de tine nu
se va apropia. Numai cu
ochii tăi vei privi, și răsplă-
tirea nelegiuitorilor o vei ve-
deă”. Da, tu Doamne ești
adăpostul meu! — „Pe cel

יֹשֵׁב בְּסִתְרֵי עֲלִיּוֹן.
בְּצֵל שִׁדְי יִתְלוֹנֵן: אָמַר
לִי, מַחְסִי וּמִצּוֹרֵתִי, יֵאָדָּר
אֲבִטְחָבוּ: כִּי הוּא יִצְלִידֵנִי
מִפַּח יָקוֹשׁ. מִדָּבָר תְּהוֹת:
בְּאֲכָרְתִּי יִסֹּד לִי, וְתַחַת
כְּנָפָיו תִּתְחַסֶּה, צָנָה
וּסְתָרָה אֲמַתִּי: לֹא-תִירָא
מִפֶּתַח לַיִלָּה. מִחֵץ יַעֲוֶה
יִזְמֵם: מִדָּבָר בְּאִפְלֵי
יְהִלֵּל. מִקֶּטֶב יִשּׁוּד
צָהָרִים: וּפֶלַ מַצָּדָה
אֶלֶף, וּרְבֵבָה מִיְמִינֵה.
אֵלֶיךָ לֹא יִגֵּשׁ: רַק
בְּעֵינֶיךָ תִּבְטֵן. וְשִׁלְמַת
רָשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי-אֲתָה
יִי מַחְסִי. עֲלִיּוֹן שְׁמָתִי.

1) Vezi Talm. «Schuoth», 15 b.

Prea-Înalt ți l'ai făcut scăparea ta. Nici un rău nu ți se va întâmpla ție, și nici o plagă nu se va apropia de cortu-ți. Că îngerilor săi va porunci pentru tine, ca întru toate căile tale să te păziască. Pre mâini te vor purta, ca să nu lovești de piatră piciorul tău. Peste leu și viperă vei călca, strivi-vei pe puiul de leu și pe balaur". — „Pentru că în mine pus-a iubirea sa,¹⁾ îl voi izbăvi dar, îl voi înălța, că a cunoscut numele meu. El strigă către mine și eu îl aud, cu dânsul sunt în vreme de nevoie; îl voi scăpa și îl voi mări. Cu zile îndelungate îl voi sătura, și voi arăta lui mântuirea mea". (bis)

מֵעוֹנֶךָ: לֹא-תִאֶנֶּה אֵלֶיךָ
רָעָה, וְנִגַע לֹא-יִקְרַב
בְּאַחֶיךָ: כִּי מִלְּאֹכְלוֹ
יִצְוֶה-לָךְ. לְשִׁמְרֶךָ
בְּכָל-דְּרָכֶיךָ: עַל-כַּפִּים
יִשְׁאוּנֶךָ, פֶּדְתִנּוּךָ בְּאֶבֶן
רִנָּה: עַל-שַׁחַל וּפְתָן
תִּדְרֹךְ. תִּרְמַם בְּפִיר
וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק,
וְאֶפְלָטָהוּ. אֲשַׁנְבְּהוּ, כִּי-
יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי |
וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנִי בְצָרָה.
אֶחְלָצֵהוּ וְאֶכְבְּדֵהוּ:
אֲדָךְ יָמִים אֲשַׁבֵּעֵהוּ,
וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי: (אֲדָךְ וְיָמִים)

Ps. 135.

Indemn spre slăvirea celui Atotunul.

הַלְלִיחָה Hallelu-la! Lăudați
numele Domnului,
lăudați-l voi slugile Domnului;
voi, cari stați în casa Domnu-
lui, în curțile casei D-zeului
nostru. Hallelu-la! că bun este
Domnul; cântați numelui lui,
căci este plăcut. Că pre Iakob
și-a ales Dumnezeu, pe Israel,
de proprietatea sa. Da, eu știu,

הַלְלוּ אֶת-שְׁמִי. |
הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ. שְׁעָמַדִּים בְּבֵית
יְיָ. בְּחִצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ הַלְלוּ-
יְהוָה בִּימֻב, יְיָ. וְזָמְרוּ לְשִׁמּוֹ, כִּי
נָעִים: בִּי-יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה,
יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי

¹⁾ Zice a treia persoană vorbitoare, sau preotul în «numele lui D-zeu».²⁾ Acest verset se repetă.

ză mare este Domnul, și Stăpânul nostru peste toți zeii. Foate câte a vrut Domnul, a făcut, în ceruri și pre pământ, în mări și în toate noianele. El rădică norii de pre marginea pământului; el preface fulgerile în ploaie; el scoate vântul din vistierile sale. Cel ce a bătut pre întâinăscurii Egiptului, de la om până la vită, trimis-a semne și minuni în mijlocul tău, Egipte, întru Farao și între toate slugile lui. Cel ce-a bătut neamuri multe, și a ucis regi puternici: pe Sihon, regele Emoreilor, și pre Og, regele Bașanului, și toate regatele Canaanului, — dat-a țara lor moștenire, moștenire lui Israel, poporului său. Doamne, numele tău e în veci, Doamne, pomenirea ta din neam în neam. Că Domnul apără pricina poporului său, și de slugile sale se îndură. Idoliți păgânilor — argint și aur: lucru de mâini omenști. Gură au și nu grăiesc, ochii au și nu văd; urechi au și nu aud, și nici nu este duh în gura lor. Ca ei sunt cei ce-i fac, tot cel ce se încrede într'ânșii. Casa lui Israel, lăudați pre Domnul! Casa lui Aharon, lăudați pre Domnul! Casa lui Levi, lăudați pre Domnul! Voi, ce vă temeți de Domnul, lăudați

בְּיַדְדוֹ יְיָ. וְאֶדְנֵנוּ מִכָּל־אֱלֹהִים:
כָּל־אֲשֶׁר־חָפֵץ יְיָ עָשָׂה בְּשָׁמַיִם
וּבָאָרֶץ. בְּיָמִים וּבְלֵילֵת־מִזְמוֹת:
מֵעַל הַנְּשָׁאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ,
בְּרָקִים לְמִטֵּר עָשָׂה. מוֹצֵא רוּחַ
מֵאֲצֻרוֹתָיו: שֶׁחִבָּה בְּכוֹרֵי
מִצְרַיִם. מֵאֲדָם עַד־בְּהֵמָה:
שָׁלַח אֶת־זֹת וּמִפִּתִּים בְּתוֹכָהֶן,
מִצְרַיִם. בְּפָרְעָה וּבְכָל־עַבְדָּיו:
שֶׁחִבָּה גּוֹיִם רַבִּים. וְהָרַג מְלָכִים
עֲצוּמִים. לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן. וְכָל־
מַמְלָכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אֶרֶץ
נַחֲלָה. נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְיָ
שִׁמְךָ לְעוֹלָם. יְיָ זָכְרֶךָ לְדֹר־וָדֹר:
בְּיַדְדוֹ יְיָ עַמּוֹ. וְעַד־לְעַבְדָּיו
יִתְנָחֶם: עֲצָבֵי הַגּוֹיִם כְּסָף וְזָהָב,
מֵעֵשָׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא
יִדְבְּרוּ. עֵינִים לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ:
אֲזָנִים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. אֵף
אֵין־שִׁדּוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹתֶם
יְהִיו עֲשִׂיהֶם. כָּל־אֲשֶׁר־בְּיָמָם
בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרָכוּ אֶת־
יְיָ. בֵּית־אֶהֱרָן בְּרָכוּ אֶת־יְיָ: בֵּית
טְלֵי בְרָכוּ אֶת־יְיָ יִרְאֵי יְיָ בְּרָכוּ

pre Domnul! Lăudat fie Domnul din Sion, cel ce locuiește în Ierusalaim. Hallelu-la.

אֲתִירִי: בְּרוּךְ יְיָ | מִצִּיּוֹן, שֶׁבָן
ירוּשָׁלַם, הַלְלוּהָ:

Ps. 136.

Cântare de laudă a celui Prea-Înalt הַלֵּל הַיָּדוּל. Indemn spre recunoștință către Dumnezeu creatorul, stăpânitorul și susținătorul lumii, conducătorul lui Israel. 1)

הודו Mulțumiți Domnului,	הודו לַיְיָ בִּרְחוּב,
că bun este,	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
că în veci e îndurarea sa.	
Mulțumiți Domnului zeilor,	הודו לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Mulțumiți Stăpânului stăpânilor,	הודו לְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce singur face minuni mari,	לְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce a făcut cerul cu înțelepciune,	לְעֵשָׂה הַשָּׁמַיִם בְּחִבּוּנָה,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce a boltit pământul peste mări,	לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל-הַמָּיִם,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce a făcut luminătorii cei mari,	לְעֵשָׂה אוֹרִים גְּדֹלִים,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Soarele, spre stăpânirea zilei,	אֶת-הַשֶּׁמֶשׁ, לְמַמְשֶׁלֶת בְּיוֹם,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Luna și stelele, spre stăpânirea nopții,	אֶת-הַיָּרֵחַ וְכּוֹכְבֵּים, לְמַמְשֶׁלֶת בַּלַּיְלָה,
că în veci e îndurarea sa.	כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:

1) Acest psalm se numește «Hallel cel mare» (הַלֵּל הַיָּדוּל) și trebuie să fie recitat în picioare. Hallel de Luna-Nouă (ראש חודש) și de sărbători (יום טוב) poartă numele de «Hallel din Egipt» (הַלֵּל הַמִּצְרִי). Vezi «Berachoth», 4; «Pesahim», 118; «Taanieth», 19.

Celui, ce a bătut Egiptul în cei dintâinăscuți ai lui, că în veci e îndurarea sa.	לְמַכָּה מִצְרַיִם בְּבָכּוֹרֵיהֶם, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Și a scos pe Israel din mijlo- cul lor, că în veci e îndurarea sa.	וַיֹּצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Cu mână tare și cu braț întins, că în veci e îndurarea sa.	בְּיָד חֲזָקָה וּבְזְרוֹעַ גְּמוּיָהּ, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce a împărțit Marea-Roșie în despărțituri, că în veci e îndurarea sa.	לְגַזֵּר יַם-סוּף לַגְּזֵרִים, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Și a trecut pe Israel prin mij- locul ei, că în veci e îndurarea sa.	וְהָעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Și aruncă pe Farao și oștirea lui în Marea-Roșie, că în veci e îndurarea sa.	וַנַּעַר פַּרְעֹה וְחִילוֹ בְּיַם-סוּף, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce a condus poporul său prin pustie, că în veci e îndurarea sa.	לְמוֹלִיד עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Celui, ce a bătut împărați mari, că în veci e îndurarea sa.	לְמַכָּה מְלָכִים גְּדֹלִים, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Și a ucis împărați puternici, că în veci e îndurarea sa.	וַיַּהַרֵּג מְלָכִים אַדִּירִים, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Pe Sihon, regele Emoreilor, că în veci e îndurarea sa.	לְסִיחוֹן, מֶלֶךְ הָעַמּוֹרִי, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Și pe Og, regele Bașanului, că în veci e îndurarea sa.	וְלִעֹוג, מֶלֶךְ הַבָּשָׁן, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Și a dat țara lor de moștenire, că în veci e îndurarea sa.	וְנָתַן אֶרֶץ לְנַחֲלָהּ, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:
Moștenire lui Israel, robului său, că în veci e îndurarea sa.	נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל, עַבְדּוֹ, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדּוֹ:

Celui, ce în înjosirea noastră
își aduse aminte de noi,
că în veci e îndurarea sa.

שָׁשׂוּ שָׁלֵנוּ זְכֵרֵנוּ
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ:

Și ne-a izbăvit de dușmanii
noștri,
că în veci e îndurarea sa.

וַיִּפְרֹקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ:

Celui, ce dă pâine la tot
trupul,
că în veci e îndurarea sa.

נָתַן לָחֶם לְכָל־בָּשָׂר
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ:

Mulțumiți Dumnezeului ce-
rului,
că în veci e îndurarea sa.

הוֹדוּ לָאֵל הַשָּׁמַיִם
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ:

Ps. 33.

Dreptatea, conducerea, pronia și ajutorul lui Dumnezeu.

Veseliți-vă drepti-
lor în Domnul, ce-
lor virtuoși se cuvine cân-
tare de laudă! Mulțumiți
Domnului în alăută, în psal-
teriu cu zece strună cântați
lui. Cântați lui cântare nouă,
măiestriți sub sunet de bu-
cium! Că drept este cuvân-
tul Domnului, și toate fap-
tele sale întru credință. El
iubește dreptatea și jude-
cata, de mila Domnului e
plin pământul. Prin cuvân-
tul Domnului cerurile s'au
făcut, și prin suflarea gurii
sale toată podoaba lor. El
rădică ca un zid apele mării,
și pune adâncuri în vistie-

רָנְנוּ צְדִיקִים בְּיְי
לְיִשְׁרָיִם נְאֻה תְּהִלָּה:
הוֹדוּ לַיְי בְּכִנּוּר. בְּנִגְבֹל
עֲשׂוֹר וּמְרוֹלוֹ: שִׁירוּ לוֹ
שִׁיר חֲדָשׁ. הוֹשִׁיבוּ נֶגֶן
בְּתִרְעָה: כִּי יֵשֶׁר דְּבַר־
יְי. וְכָל־מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה:
אֱהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט.
חֶסֶד יְי מְלֵאכָה הָאָרֶץ:
בְּדִבְרֵי שָׁמַיִם נַעֲשֶׂה.
וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צִבְאָם:
כִּנֹּם כִּנּוּר מִי הַיָּם. נָתַן
בְּאֲצִרוֹת תְּהוֹמוֹת:

rii. Teamă-se de Domnul tot pământul, cutremure-se de el toți locuitorii lumii! Căci el a zis și s'a făcut, el a poruncit și s'a îndeplinit. Domnul zădărnicește sfatul păgânilor, uneltirile idolatriilor le nimicește. Hotărîrea Domnului rămâne în veci, gândurile inimei sale din neam în neam. Ferice de poporul, al cărui Dumnezeu este Domnul, de națiunea, pe care și-a ales-o sie-și de moștenire. Din cer privește Domnul, vede pre toți fiii lui Adam. Din lăcașul șederii sale veghiază asupra tuturor locuitorilor pământului. Cel ce a plăsmuit deodată inima lor, acela pricepe și toate faptele lor. Nu prin mulțimea oștirii se ajută regele, nu prin mărirea puterii scapă viteazul. Zadarnic este hatul la biruință, și prin apriga lui putere nu-l va mântui. Iată ochiul Domnului este preste cei ce se tem de dânsul, peste cei ce așteaptă îndura-

יִירָאוּ מִי כָּל־הָאָרֶץ.
מִמֶּנּוּ יִגְדּוּ כָּל־יֹשְׁבֵי
תֵּבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי
הוּא צִוָּה וַיַּעֲמַד: וְיִי הַפִּיר
עֲצַת גּוֹיִם. הֵנִיא
מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת
יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד.
מַחֲשָׁבוֹת לְבֹ לְדֹר וָדֹר:
אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֲשֶׁר־יִי אֱלֹהֵי
הָעָם | בָּחַר לְנַחֲלָה לּוֹ:
מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְיָ. רָאָה
אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם:
מִמְּכוּן־שִׁבְתּוֹ הַשְׁגִּיחַ,
אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:
הֵיצֵר יָחַד לָבָם. הַמְבִּין
אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין
הַמֶּלֶךְ נוֹשֵׁעַ בְּרֵב־חַיִל.
גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרֵב־
כֹּחַ: שֹׁקֵר הַפֹּסֵם
לֹתְשׁוּעָה. וּבֶרֶב חַיִל
לֹא יִמְלֹט: הִנֵּה עֵין יְיָ
אֶל־יֹרְאוֹ. לְמִי־חַלִּים

rea sa. Pentru a scăpa de moarte sufletul lor, și de a-i hrăni în vreme de foamete. Sufletul nostru așteaptă pe Domnul, ajutorul și scutul nostru este el. Căci prin-tr'ânsul se înveselește inima noastră, și întru numele său cel sfânt ne încredem. Fie harul tău, Doamne, peste noi, precum și noi am nă-dăjduit întru tine.

לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מַמּוֹת
נַפְשָׁם. וּלְחַיּוֹתָם בְּרָעָב:
נַפְשֵׁנוּ חֲבַתָּה לַיְי. עֲזָרְנוּ
וּמִגִּנּוּנוּ הוּא: כִּי־בו
יִשְׂמַח לִבֵּנוּ. כִּי בַשֵּׁם
קָדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ: יְהוִי
חֲסִדָּה, יְי. עֲלֵינוּ. בְּאִשֶּׁר
יַחַלְנוּ לָךְ:

Ps. 92.

Meditațiune intimă asupra căilor lui D-zeu și răsplata celor drești.

Psalm de cântare pen-
tru ziua Sâmbetei.
Bine este a mulțumi Domnu-
lui, și a cânta numelui tău
Prea-Înalte. A vesti dîmîneața
harul tău, și credința ta în
nopti. În psalteriu cu zece
strune și în lăută, prin vîers
duios pe arfă! Că m'ai inve-
selit, Doamne, cu fapta ta, de
lucrurile mâinilor tale mă voi
bucura. Cât de mari sunt fap-
tele tale, Doamne, foarte adânci
sunt cugetările tale. Cel ne-
priceput nu cunoaște aceasta,
nerodul nu o pricepe. Când
înfloresc nelegiuiri ca iarba,
și răsar toți făcătorii de rele:
—e, ca să se stingă în veacul
veacului. Dar tu prea înalt ești
în veci, Doamne. Că iată vrăj-
mașii tăi, Doamne! că iată
vrăimasii tăi pier. se risidesc

מִזְמוֹר נְשִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת:
טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְי. וּלְזַמֵּר לְשִׁמְחָה
עֲלָיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֶּקֶר חֲסִדָּה.
וְאִמְוִנָתָךְ בְּלֵילוֹת: עַל־עֲשׂוֹר
נַעֲלִי־נִבֵּל. עָלִי הַגִּיזֹן בְּכִנּוֹר:
כִּי שִׁמְחַתֵּנִי יְי. בַּפִּעֲלָה, בְּמַעֲשֵׂי
יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מִהִגְדָּלוֹ מַעֲשֵׂיךָ
יְי. מְאֹד עֲמָקוֹ מִחֲשַׁבְתֶּיךָ:
אִישׁ־בָּעֵר לֹא יָדַע, וְקִסִּיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת: בַּפֶּרֶחַ רִשְׁעִים
בְּמוֹעֵשֶׁב, וַיִּצְיֹצוּ כָל־פְּעֲלֵי
אָזֶן. לְהַשְׁמֵדֵם עֲדִיר־עֵד: וְאֶתָּה
מָרוֹם לְעֶלְמָם יְי. כִּי הִנֵּה אֲנִיךָ
יְי. בִּיהִיגְרָה אֲנִיךָ יֹאכְרוּ.

toți făcătorii de rele. Tu însă înalți, ca al unui Reem, cornul meu, în bătrânețile mele sunt încă verde ca un măslin. Și ochiul meu vede *fuga* pânditorilor mei; *căderea* răutăcioșilor, cari se rădică în potriva mea, aud urechile mele. Drep-tul ca finicul înflorește, ca che-drul de pe Libanon crește. Re-sădiți fiind în casa Domnului, în curțile Dumnezeului nostru înfloresc. Chiar în bătrânețe vor rodi, plini de vlagă și ver-deață vor fi; ca să vestiască, ză drept este Domnul, el—stânca mea, în care nu e nici o strâmbătate.

יִתְפָּרְדּוּ כָּל-פְּעָלֵי אֱוֹן: וְתָרֵם, כְּרָאִים קִרְנִי. בִּלְתִּי בְשִׁמְן רַעֲנָן: וּתְבַט עֵינִי בְשָׂרֵי, בְּקָמִים עָלֵי מָרְעִים. תִּשְׁמַעֲנָה אָזְנִי: צִדִּיק כְּתָמָר יִפְרָח. כְּאַרְזוֹ בִּלְבָנוֹן יִשְׁגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ. בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד יִנּוּבוֹן בְּשִׂיכָה. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד פִּירֵי־שָׂרָה יְיָ. צוּרֵי וְלֹא-עוֹלָתָהּ בּוֹ:

Ps. 93.

Sublimitatea, sfințenia și veșnicia lui Dumnezeu.

Domnul împărățește, îm-brăcatu-s'a cu mărire, îmbrăcatu-s'a Domnul, cu tărie s'a încins, întemeiatu-s'a lumea, nu se va clăti. D'atunci s'a întărit tronul tău, din veci ești tu. Rădi-cat-au răurile, Doamne, rădicat-au răurile glasul lor, rădicat-au răurile freământul lor. Decât mugetul ape-lor mari, mai puternice sunt tala-zurile mării; mai puternic însă e Domnul în înălțimi! Mărturiile tale sunt adevărate foarte; casa ta o împodobește sfințenie, o Doamne, pentru zile îndelungate.

יְיָ מֶלֶךְ, גָּאוֹת לְבַשׁ. לְבַשׁ יְיָ עוֹ הַתְּאֵזָר. אֶחָד-תְּבוֹן תִּכְבֵּל בְּלִתְמוֹט: כָּבוֹן כְּסֹאֵךְ מֵאָז. מַעוֹלָם אָתָּה: נִשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ. נִשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם. יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּבָרָם: מְקוֹלוֹת מִן רַבִּים, אֲדִידִים. מִשְׁגְּרִים. אֲדִיר בְּמָרוֹם יְיָ. עֲרִיף נֶאֱמָנוּ מֵאֵד. לְבִיחָךְ נֶאֱחָד-קֶדֶשׁ יְיָ. לְאֶרֶץ יָמִים:

pag. 30. În zilele de lucru rugăciunea următoare vine îndată după *קטור לתורה*.

*Versete biblice pomen. Sof. 14, 8. *)*

יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם, ¹⁾ Fie mărirea Domnului în ²⁾ *שְׂמֵחַ יְיָ בְּמַעֲשָׂיו*: ³⁾ *יהי כבוד* Domnului în ⁴⁾ *שְׂמֵחַ יְיָ בְּמַעֲשָׂיו*: ⁵⁾ *יהי כבוד* Domnului de

*) Rugăciunea de *יהי כבוד* se alcătuiește din versete ale Sfintei Scripturi; ea se împarte astfel: Alotputerea lui D-zeu; numai hotărârile sale se implinesc. — Israel este poporul lui D-zeu. — Domnul scapă și mântuiește pe acei ce'l imploră. ¹⁾ Ps. 104, 31.

(*) *נאור קדש. ה' בקמן והא' בחי' והק' דגוש בכי' טוריק ודי' וכן עקר וכי' רדא.*

făpturile sale. ¹⁾ Fie numele Domnului lăudat, de acum și până în veci. De la răsăritul soarelui până la apusul lui, slăvit fie numele Domnului. Înalt preste toate popoarele e Domnul, peste ceruri este mărirea lui. ²⁾ Doamne, numele tău e în veci, Doamne, pomenirea ta din neam în neam. ³⁾ Domnul în cer și-a întărit tronul său, și împărăția sa peste toate se întinde. ⁴⁾ Bucurase-vor cerurile, veselise-va pământul, când se va zice printre păgâni: Domnul împărățește! ⁵⁾ Domnul împărățește, Domnul a împărătit, Domnul va împărăți în vecii vecilor! ⁶⁾ Domnul e rege în vecii vecilor, iar păgânii vor pieri de pe pământul său. ⁷⁾ Domnul zădărnicește sfatul păgânilor, uneltirile idolatriilor le nimicește. ⁸⁾ Multe gânduri sunt în inima omului, dar numai hotărîrea Domnului, ea singură, se împlinește. ⁹⁾ Hotărîrea Domnului rămâne în veci, gândurile inimei sale din neam în neam. ¹⁰⁾ Căci el a zis și (lumea) s'a făcut, el a

שֵׁם יְיָ מְבָרָךְ. מֵעַתָּה
וְעַד-עוֹלָם: מִמֶּזְרַח-
שֶׁמֶשׁ עַד-מְבֹאֵי מַהֲלָל
שֵׁם יְיָ: רֵם עַל-כָּל-גּוֹיִם |
יְיָ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:
יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם, יְיָ וְכָרֶךְ
לְדֹר-וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם
הַכִּין כִּסְאוֹ, וּמַלְכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה: יִשְׁמְחוּ
הַשָּׁמַיִם, וְתִגְלֵי הָאָרֶץ,
יִיאַמְרוּ בְּגוֹיִם, יְיָ מֶלֶךְ:
יְיָ מֶלֶךְ, יְיָ מֶלֶךְ, יְיָ יִמְלֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם
יְעַד, אֲבָדוּ גּוֹיִם | מֵאֲרָצוֹ:
יְיָ הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם, הִנֵּיא
מַחֲשָׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת
מַחֲשָׁבוֹת בְּלִב-אִישׁ,
וְעֲצַת יְיָ הִיא, תְּקוּם:
עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֵד,
מַחֲשָׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר:
כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי, הוּא

¹⁾ Ps. 113, 2, 4. ²⁾ Ps. 135, 13. ³⁾ Ps. 103, 19.

⁴⁾ I. Cr. 16, 31. ⁵⁾ Solerim 14, 8. ⁶⁾ Ps. 10, 16. ⁷⁾ Ps. 33, 10.

⁸⁾ Ps. 19, 21. ⁹⁾ Ps. 33, 11. ¹⁰⁾ Ps. 33, 9.

poruncit și s'a zidit.¹⁾ Domnul a ales Sionul, poftitu-l'a de lăcaș sie-și. ²⁾ Căci pe Iakob și l'a ales Dumnezeu, pe Israel ca proprietate lui. ³⁾ Că nu va lăsa Domnul pe poporul său, și moștenirea sa nu o va părăsi. ⁴⁾ Iar el este îndurat, iartă păcatul și nu nimicește, și adesea își înfrânează mânia, și nu deșteaptă toată urgia sa. ⁵⁾ Doamne ajută! o rege, auzi-ne în ziua când te chemăm!

צִוָּה וַיֵּצֶמֶד: כִּי־בָחַר יי
בְּצִיּוֹן, אֵת־הָאֵלֶּה לְמוֹשָׁב
לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ
יְהוָה, יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ: כִּי
לֹא־יַשֵּׁשׁ יי עַמּוֹ, וְנָחֳלָתוֹ
לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם,
יַכְפֹּר עֲוֹן וְלֹא יִשְׁחִית,
וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אִפּוֹ,
וְלֹא־יַעֲזֹר כָּל־חַמְתּוֹ: יי
הוֹשִׁיעֵנָה, הַמֶּלֶךְ, יַעֲנֵנוּ
בְּיוֹם־קְרָאֵנוּ: †

ששת מקומים. Psalmi pentru toate zilele.

*) Ferice de acei ce
locuiesc în casa ta, ce
pururea te laudă. Sela! Ferice de
poporul, cărui sunt acestea, ferice
de poporul, al cărui D-zou este
Domnul!

אֲשֶׁר־יֹשְׁבֵי בֵּיתְךָ, עוֹד
יְהַלְלוּךָ, סֵלָה: אֲשֶׁר־הָעַם,
שֶׁבָּכָה לְךָ, אֲשֶׁר־הָעַם, נִשְׁיֵי אֱלֹהֵי:

Ps. 145.

Atotbunătatea lui Dumnezeu.

תהלה. Cântare de laudă a lui
David.

תהלה לדוד.

אֶרֶמְמָךְ Inălță-te-voiu Dum-
nezeul meu, o rege,
binecuvânta-voiu numele tău
în vecii vecilor. În toate zilele
te voi binecuvânta, voi laudă
numele tău în vecii vecilor.
Mare e Domnul și prea laudat,
și mărirea sa nepătrunsă. Un

אֶרֶמְמָךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ
וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכְּךָ, וְאֶהְלֵלְךָ
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יי
וְמִהְלֵל מְאֹד וְלִגְדָלְתוֹ אֵין חֶקֶר:

1) Ps. 132, 13. 2) Ps. 135, 4. 3) Ps. 94, 14. 4) Ps. 78, 38. 5) Ps. 20, 10.
*) Versetele introductive Ps. 84, 5; 144, 15 și Psalmul 145 care urmează, ocupă un loc însemnat în rugăciunile noastre prin mărirea laude-
lor către D-zou ce exprimă. Ele sunt recitate de trei ori pe zi.

neam celuilalt să laude faptele tale, și atotputernicia ta să o vestiască. Dar de strălucirea măreață a slavei tale, de minunatele tale fapte—vouă grăi eu. Și de puterea înfricoșatelor tale fapte să vorbiască, însă mărirea ta, eu o voui povesti. Pomenirea marei tale bunătăți să o răspândiască, și de dreptatea ta chiuiie. Indurat și milos e Domnul, îndelungrăbdător și mult milostiv. Bun e Domnul către toți, și îndurările lui peste toate lucrurile sale. Te laudă, Doamne, toate făpturile tale, și cuvioșii tăi te binecuvăntează. Slava împărăției tale o spun, și de tăria ta grăiesc. Spre a face cunoscut muritorilor puterea sa, și măreața strălucire a împărăției sale. Impărăția ta e împărăția tuturor veacurilor, și stăpânirea ta din neam în neam. Domnul sprijinește pe toți cei ce cad, și îndreptează pe toți umiliții. Ochii tuturor spre tine nădăjdiesc, și tu li dai hrana la timpul cuvenit. Tu deschizi mâna ta, și saturezi pe tot viul cu bunăvoință. Drept e Domnul întru toate căile sale, și milostiv întru toate faptele sale. Aproape e Domnul de toți acei ce'l chiamă, de toți ce'l chiamă cu adevărat. Voia acelora ce se tem de dânsul va face, și rugăciunea lor o aude și-i mântuiește. Domnul păzește pe toți acei ce'l iubesc, și pe toți făcătorii de rele îi nimicește. Lauda

דור לדור ושבח מעשיך
וגבורתיך וגידו: דור כבוד
הודך ודברי נפלאתיך אשיחה:
ועוזי נראתיך יאמרו וגדלתך
אספרנה: זכר רב טובך יגיעו
וצדקתך ינגנו: רפון ורחום יי
אךך אפים וגדלהסד: טוב יי
לכל ורחמי על כל מעשי:
יודך יי כל מעשיך וחסדיך
יברכוכה: כבוד מלכותך
יאמרו וגבורתך ידברו: להודיע
לכני האדם גבורתי וקבוד הדר
מלכותי: מלכותך מלכות
כל העמים וממשלתך בכל דור
ודור: סומך יי לכל הנפלים
וזוקף לכל הכפוסים: עני כל
אלך ישגרו ואתה נותן להם
את אכלם בעתו: פותח את
ידך ומשביע לכל חי רצון:
צדיק יי בגדל דרכיו וחסד
בכל מעשיו: קרוב יי לכל
קראיו לכל אשר יקראהו
באמת: רצון יראיו יעשה
ואת שונעתם ישמע וישיעם:
שומר יי את כל אהביו ואת
כל הרשעים ישמיד: תהלת

Domnului grăiască-o gura mea, și binecuvânteze tot trupul numele său cel sfânt în vecii vecilor. ¹⁾ Și noi lăudă-vom pe Domnul, de acum și până în veci. Hallelu-la.

יְיָ יְדַבֵּר־כִּי וַיְבָרֵךְ כָּל־בֶּשֶׂר שֵׁם
קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד; וְאִנְחֵנוּ נִבְרָךְ
יְיָ מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ;

Ps. 146.

Valoarea Increderei în Dumnezeu.

Hallelu-la! Laudă suflete al meu pe Domnul! Lăudă-voiu pe Domnul cât timp trăiesc, cântă-voiu Dumnezeu-lui meu pe cât timp mai sunt. Nu vă bizuiți pe fruntași, pe fiul omului, ce nu-și poate ajuta pe sine însuș. Ii iese duhul și la țărâna sa se întoarce; în aceeaș zi se pierde gânde-urile sale. Ferice de acela, al cărui ajutor este D-zeul lui Iakob; a cărui nădejde este Domnul, D-zeul său. Acela, care a făcut cerul și pământul, marea și toate ce sunt într'ânsele; acela, care păzește adevărul în veci, care face judecată dreaptă năpăstuiților, care dă pâine flămânzilor! Domnul slobozește pe cei încătușați, Domnul deschide ochii orbilor, Domnul îndreptează pe cei

הַלְלוּיָהּ, הַלְלִי נַפְשִׁי
אֶת־יְיָ: אֶהְלֶלָה יְיָ בְּחַיִּי,
אֹמְרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדִי:
אֶל־תִּבְטְחוּ בְּגִבִּיבִים,
בְּבָנ־אָדָם, שְׂאִין לֹ
תִשׁוּעָה: תִּצַּח רוּחוֹ
יֵשֶׁב לְאֲדָמָתוֹ, בְּיוֹם
הַהוּא אֲבִדוּ עֲשֵׂתִנְתִּיו:
אֲשֶׁר־י, שָׁלַ יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ,
שִׁבְרוּ עַל־יְיָ, אֱלֹהָיו:
עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֶת־
הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם,
הַשֹּׁמֵר אֶמֶת לְעוֹלָם:
עֲשֵׂה מִשְׁפָּט לְעֹשׂוֹקִים,
נָתַן לֶחֶם לָרְעֵבִים. יְיָ
מַתִּיר אֲסוּרִים: יְיָ פָקַח
עֹרִים, יְיָ זָקַח כְּפוֹפִים,

¹⁾ Ps. 115. 18.

umiliți, Domnul iubește pe cei drepți, Domnul păzește pe cei pribegi, pe orfan și pe văduvă îi susține, însă calea păcătoșilor o întortochiază. Domnul va împărăți în veci, D-zeul tău Sione, din neam în neam. Hallelu-la.

יְיָ אֱהָב צְדִיקִים: יְיָ שֹׁמֵר
אֶת-גְּרוֹם, יְתוֹם וְאַלְמָנָה
יַעֲזֹדָה, וְדֹרֶךְ רָשָׁעִים
יַעֲוֶיתָ: וּמִלֵּךְ יְיָ לְעוֹלָם,
יִתְלַחֵד צִיּוֹן, לְדֹר וָדֹר.
הַלְלוּיָהּ:

Ps. 147.

Domnul este părintele întregii naturi; el îngrijește de nevoile tuturor creaturilor; el vindecă pe cei sdrobiți la inimă, guvernează anotimpurile și elementele, el iubește pe cei ce se tem de dânsul, ce nădăjduiesc spre mila lui.

Hallelu-la! Căci bine este a cânta pe Dumnezeu nostru, căci frumoasă și plăcută e cântarea de laudă! Domnul va zidi Ierusalaimul, risipiții lui Israel va adună. El e acela care vindecă inimile sdrobite, și leagă rănile lor. El hotărăște numărul stelelor, și toate după nume le chiamă. Domnul nostru e mare și atotputernic, înțelepciunea sa e fără margini. Domnul susține pe cei smeriți, iar pe cei nelegiuți îi înjosește până la pământ. Intonați Domnului cântare de mulțumire, cântați Dumnezeului nostru cu alăută. Celui, ce îmbracă cerul cu nori; celui, ce gătește pământului ploaie; celui, ce face să răsară în munți iarbă; celui, ce dă vitelor lăna, și puilor de corb ce iace cer.—Nu de puterea calului are dorință, nici în pulpete omului găsește

הַלְלוּיָהּ | פִּרְטוֹב וּמָרָה
אֶל־הֵנִי. פִּרְנָעִים נָאוֹה תְהִלָּה:
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יְיָ. נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל
יִכְנֹס: הָרֹפֵא לְשִׁבּוּרֵי לֵב.
וּמַחֲבֵשׁ לְעֵצְבוֹתָם: מוֹנֶה
מִסְפָּר לְפִזְבּוּכִים. לְכֹלֶם שְׁמוֹת
יִקְרָא: גְּדוֹל אֲדוֹגִינוּ וְרִבְכָּם.
לְתַבְנִיתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד
עָנוּם יְיָ. מַשְׁפִּיל רָשָׁעִים עֲרֵי
אֶרֶץ: עָנֹה לִי פְתוּדָה. זְמִירוֹ
לְאֶלְהֵינוּ בְּבִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם
בְּעָבִים. הַמְכִּין לְאֶרֶץ מָטָר.
הַמַּצְמִיחַ הָרִים חֲצִיר: נוֹרֵן
לְבִהְמָה לְחֶמְדָּה. לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר
יִקְרָאוּ: לֹא בְּגִבּוֹרַת הַפֹּסֵם
יִחְפֵּן. לֹא בְּשׁוֹמְי הָאִישׁ יִרְצָה:

plăcere. Bine îi plac Domnului, acei ce se tem de dânsu; cei ce nădăjduiesc spre îndurarea sa. Slăvește Ierusalaim pe Domnul, laudă pe D-zeul tău Sion! căci el a întărit zăvoarele porților tale, a binecuvântat pe fiii tăi în mijlocul tău! El, care dă pace hotarelor tale, cu grasul grâului te satură. El, care trimite porunca sa pe pământ, iute foarte aleargă cuvântul său. El, care aruncă omătul ca fulgii de lână, presară brumă ca cenușa. El aruncă gheața sa în bucăți, înaintea gerului său cine poate stă? El trimite cuvântul său și le topește, face să adie vântul său și apele curg. El vestește cuvintele sale lui Iakob, așezămintele și judecățile sale lui Israel. N'a făcut așa la niciun popor, și judecățile lui nu le cunosc alții. Hallelu-Ia!

רוֹצֵה יְיָ אֶת־יְרֵאָיו. אֶת־הַמִּיחִלִּים
לְחַסְדּוֹ: שִׁבְחֵי יְיָ וּשְׁלֹם אֶת־יְיָ
הַלְלֵי אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן: בִּירְחוֹק
בְּרִיחֵי שְׁעָרֶיךָ. בְּרֹד בְּנֶיךָ
בְּקִרְבְּךָ: הַשֶּׁם גְּבוּלֶיךָ שְׁלֹם,
חֶלֶב חַטִּים יִשְׁבִּיעֶיךָ: הַשִּׁלְחָה
אִמְרָתוֹ אֶרֶץ. עַד־מִהֲרָה יְרֵיךָ
דְּבָרוֹ: הַנֶּחֱתָן שְׁלֹם בְּצִמְרָה. כְּפֹז
כְּאֶפֶס יִפְזֹר: מִשְׁלִיךְ קִנְחֹ
כְּפֶתִים. לִפְנֵי קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֹד:
יִשְׁלַח־דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֶם. יֵשֶׁב רוּחוֹ
וַיִּלְוִימִם: מִגִּיד. וְדְבָרוֹ לַיַּעֲקֹב.
חֲקֹו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא
עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי. וּמִשְׁפָּטִים
בְּלִידְעוּם. הַלְלוּיָהּ:

Ps. 148.

Psalmistul, într-o evocare sublimă, chiamă toate vocile naturei, ale cerului și ale pământului, ca să întoneze o cântare de laudă în onoarea Creatorului.

Hallelu-Ia! Lăudați pe Domnul din ceruri, lăudați-l în înălțimi. Lăudați-l toți îngerii săi, lăudați-l toate oștirile sale. Lăudați-l soarele și luna, lăudați-l toate stelele luminei. Lăudați-l cerurile cerurilor, și apele, ce sunt

הַלְלוּיָהּ. הַלְלוּ אֶת־יְיָ
מִן־הַשָּׁמַיִם, הַלְלוּיָהּ
בְּמִרוֹמִים: הַלְלוּיָהּ כָּל־
מַלְאָכָיו הַלְלוּיָהּ כָּל־
צְבָאוֹ: הַלְלוּיָהּ שֶׁמֶשׁ
וְיָרֵחַ, הַלְלוּיָהּ כָּל־
כּוֹכְבֵי אֹר: הַלְלוּיָהּ
שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וְהַמַּיִם,

* דְּבָרוֹ קוֹי. * צְבָאוֹ קוֹי.

peste ceruri. Să laude toți numele Domnului! căci el a poruncit și s'au zidit; le-a întărit în vecii vecilor; lege impus-li-a, și nu o calcă. Lăudați pe Domnul cei de pe pământ; balauri, și toate noianele. Foc și grindină. omăt și negură, vânt furtunos, ce împlinește cuvântul lui. Voi munților și toate colinele; pomi roditori și toți chedrii; voi fiarelor și toate vitele; voi târătoarelor și paseri aripate; voi regi ai pământului și toate popoarele; principii și toți judecători ai pământului; coconi și vergure, bătrâni și tineri, lăudați numele Domnului! că numai numele lui e înalt, măreția sa e peste pământ și cer! Și el înalță raza poporului său, spre fala tuturor cuvioșilor săi, fiilor lui Israel, poporului, ce-i este aproape. Hallelu-la!

אֱשֶׁר | מֵעַל הַשָּׁמַיִם:
יְהַלְלוּ אֶת-שֵׁם יְיָ כִּי
הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ:
וַיַּעֲמִידם לַעֲד לְעוֹלָם,
חֻק־נֶתַן, וְלֹא יַעֲבֹר:
הִלְלוּ אֶת-יְיָ מִן-הָאָרֶץ,
תְּנִינִים, וְכָל-תְּהוֹמוֹת:
אִשׁ וּבָרָה, שָׁלֵג וְקִישׁוֹר,
רוּחַ סַעֲרָה, עֹשֶׂה דְבָרוֹ:
הַחֲרִים וְכָל-גְּבוּעוֹת, עֵץ
פָּרִי וְכָל-אֲרָזִים: הַתִּיה
וְכָל-בְּהֵמָה, רֶמֶשׂ שׁוֹפָר:
כֶּנֶף: מַלְכֵי-אָרֶץ וְכָל-
לְאֻמִּים, שָׂרִים וְכָל-
שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחֲוָרִים
וְגַם-בְּתוֹלֵת. וְקִנִּים עִם-
נְעָרִים: יְהַלְלוּ | אֶת-שֵׁם
יְיָ. כִּי-נִשְׁנֵב שְׁמוֹ לְבָדוֹ.
הוֹדוּ עַל-אָרֶץ וּשְׁמַיִם:
וַיֵּרָם קָרֵן לְעַמּוֹ. תְּהַלֵּל
לְכָל-חֲסִידָיו. לִבִּי
יִשְׂרָאֵל, עִם, קִרְבּוֹ.
הִלְלִיהָ:

Ps. 149.

Lauda Domnului prin Israel.

Hallelu-Ia! Cântați
Domnului cântare
nouă; (cântați) lauda lui în
adunarea cuvioșilor. Bucure-se
Israel de făcătorul său, fiii Si-
onului veseliască-se de regele
lor! Să laude numele lui în
horă, în timpină și în arfă
să-i cânte lui. Că binevoiește
Domnul poporului său, impo-
dobește smeriții cu izbândă.
Să chiue cuvioșii cu mărire,
să chiote și în așternuturile lor.
Înălțările lui D-zeu în gâttelejul
lor, și o sabie cu două tăișuri
în mâna lor. Ca să facă răs-
bunări între păgâni, muștrări
între barbari. Ca să lege pe
regii lor cu obezi, și pe slă-
viții lor cu cătuși de fier, spre
a face între dânșii judecata cea
scrisă. O podoabă este el, tu-
turor cuvioșilor săi. Hallelu-Ia!

הַלְלוּהוּ, שִׁירוּ לֵי שִׁיר הַדָּשׁ, תְּהִלָּתוֹ בְּקֹהֵל חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בַּעֲשׂוֹיו, בְּגִידֵי צִיּוֹן וּבְנֵי לֵוִי בְּמִלְכָּם: יְהַלְלוּ שֵׁמוֹ בְּמַחֲוֵל, בְּתֶהֱ וּבְנֹזֶר וּבְמִרוּסָה: יִי בַעֲמֹו, יִפְאֵר עֲנוּיִם בִּישׁוּעָה: יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, יִרְנְנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוּמְמוֹת אֵל בְּגִירוֹנָם, וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נִקְמָה בְּנֹזִים, תּוֹכַחֲוֹת בְּלֹא־מִיִּם: לְאַסֹּד מַלְכֵיהֶם בְּזִקְסִים, וּנְכַבְּדֵיהֶם בְּכַבְּלֵי בְרָזָל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כְּתוּב, הָדָר הוּא, לְכָל־חֲסִידָיו, הַלְלוּהוּ:

Ps. 150.

Lauda lui D-zeu în tot și prin tot.

Hallelu-Ia! Lău-
dați pe D-zeu în san-
ctuarul său, lăudați-l în bolta
măriei sale. Lăudați-l pentru
vitejiile lui, lăudați-l după
mulțimea măreției sale. Lău-
dați-l în sunete de bucium,
lăudați-l în psalteriu și în
lăută. Lăudați-l în timpină

הַלְלוּהוּ. הַלְלוּהוּ אֵל הַלְלוּהוּ בְּקֹדֶשׁ, הַלְלוּהוּ בְּרָקִיעַ עֲזֹו: הַלְלוּהוּ בְּנִבְנוֹרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרַב גִּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וּבְנֹזֶר: הַלְלוּהוּ בְּתֶהֱ וּבְמַחֲוֵל,

și în horă, lăudați-l în strune
și în flaute. Lăudați-l în
chimvale bine răsunătoare,
lăudați-l în chimvale de
alarmă. Toată suflarea laude
pe Domnul! Hallelu-Ia! (bis)

הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעִנְבִּים
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שִׁמְעַ
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה
כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְיָ
הַלְלוּהוּ: כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְיָ
הַלְלוּהוּ:

Versete de încheiere, Ps. 89. 53; 135, 21; 7, 18 19.

Lădat fie Dom-
nul în veci. Amin,
Amin! ¹⁾ Lădat fie Dom-
nul din Sion, cel ce locuie-
ște în Ierusalaim. Hallelu-Ia!
Lădat fie Domnul D-zeu,
D-zeul lui Israel, cel ce sin-
gur face minuni! Lădat fie
numele său cel preamărit
în veci, și umple-se tot
pământul de mărirea sa.
Amin! Amin!

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם. אָמֵן
וְאָמֵן: בְּרוּךְ יְיָ מְצִיּוֹן
שֶׁבֶן יְרוּשָׁלַם, הַלְלוּהוּ:
בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת
לְבָדּוֹ: וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם. וְיִמְלֹא כְבוֹדוֹ
אֶת-כָּל-הָאָרֶץ. אָמֵן
וְאָמֵן:

Introducere la cântarea de biruință a lui Israel la Marea-Roșie
(שִׁירַת הַיָּם). Venerațiunea Domnului de David și Nehemia.

(Versetele de la וַיִּבְרַךְ până la וַיִּשְׁתַּחֲוֶיִם pag. 54, se recitează în picioare).

Și lăudă David pe
Domnul înaintea o-
chilor întregii adunări, și zise:
Lădat fii, Doamne, Dumne-
zeul lui Israel, părițele nos-

וַיִּבְרַךְ דָּוִד אֶת-יְיָ לְעֵינֵי כָל-
הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִד, בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲבִינוּ מֵעוֹלָם

¹⁾ «Amin» are mai multe înțelesuri. Mai înainte de toate înseamnă
întărirea unui jurământ (Num. 5, 22), apoi acceptarea unei datorii sfinte
(Deut. 27, 6), în fine, că «ceva este adevărat și sigur» (I. Regii, 1, 36);
v. «Debarim Rabba» cap. 7 la început. Afară de aceasta אָמֵן are huiștoare
cuvintelor אֵל מֶלֶךְ נֹאמָן.

tru cel din veci și până în veci. A ta Doamne, este mărirea, puterea, fala, izbânda și strălucirea, ca și tot ce este în cer și pre pământ. A ta Doamne, este împărăția și înălțarea. Tu capul tuturor! Și bogăția și mărirea de la tine vin, și tu stăpânești peste toate. În mâna ta este puterea și tăria, și în mâna ta stă a mări și a întări toate. Și acum, Dumnezeul nostru, îți mulțumim ție, și laudăm numele tău cel falnic¹⁾. — „Tu, Doamne, ești singurul, ce ai făcut cerul, cerurile cerurilor și toată podoba lor, pământul și tot ce se află deasupra lui, mările și toate cele dintrânsele, și tu păstrezi toate, și ție ți se închină oștirea cerului. — Tu ești Domnul Dumnezeu, care ai ales pe Abram, și l'ai scos din Ur-Casdim, și i-ai pus numele Abraham, fiindcă ai găsit inima lui credincioasă înaintea ta“.

(Când se sărbătorește o circumcisiune în Sinagogă, *Mohelul* și nașul cântă următoarele până la sfârșitul imnului de la Marea-Roșie).

„Atunci încheiat-ai cu el legământ, de a-i da lui țara Canaanitului, a Hetitului, a Emoritului, a Perizianului, a Iebusianului și a Ghirgașului; și a o da și

ועד עולם: לך יי הַגְדֵּל וְהַגְבוּרָה, וְהוֹתַפְאֲרָתִי, וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד, בִּיְהוָה בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לך יי הַמְּמָלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ: וְהָעֶשֶׂר וְהַכְּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ, וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל וּבְיָדְךָ כָּח וּגְבוּרָה, וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל: וְעַתָּה, אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ. וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תְּפָאֲרָתְךָ: אַתָּה הוּא יי לְבָדָד. אַתָּה עֹשֶׂית אֶת־הַשָּׁמַיִם, שָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צִבְּאוֹם, הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ, הַיָּמִים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם. וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כָּלֶם. וְצִבְּא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִיִּים: אַתָּה הוּא יי הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר בְּחַרְתָּ בְּאַבְרָם. וְרוֹצֵא אוֹתוֹ מֵאוּרִכְשִׁים. וְשֹׁמֵת שְׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמַצֵּאתָ אֶת־לִבּוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ.

וְכִרְוֹת עַמּוֹ הַבְּרִית, לָתֵת אֶת־ אָרֶץ הַכְּנַעֲנִי, הַחִתִּי, הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַיְגָרָשִׁי לָתֵת

¹⁾ I. Cr. 29, 10—13.

seminției sale; și ți-ai ținut cuvântul tău, căci drept ești tu. Tu ai văzut chinul părinților noștri în Egipt, și strigarea lor ai auzit-o la Marea-Roșie. Tu ai făcut semne și minuni în contra lui Faraon, în contra tuturor slugilor lui, și în contra întregului popor al țării sale; căci tu ai știut că s'au sumeșit asupra lor. — Și așa ți-ai făcut ție un renume, precum este până în ziua aceasta. Și ai despăcat marea înaintea lor, de au trecut prin mijlocul mării pe uscat; iar pe gonitorii lor i-ai aruncat în adâncimi, ca o piatră în ape furioase. ¹⁾

לְיָרְעוּ וּתְקַם אֶת־דְּבָרֶיךָ, כִּי צָדִיק אָתָּה: וַתֵּרָא | אֶת־עַנְי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, וְאֶת־זַעֲקָתָם שִׁמְעַת עַל־יַם־סוּף: וַתִּתֵּן אֶת־וּמָתַיִם בְּפָרְעֹה, וּבְכָל־עַבְדָּיו, וּבְכָל־עַם אֲרָצוֹ: כִּי יָדַעְתָּ כִּי הָיִידוּ עֲלֵיהֶם, וַתַּעֲשִׂלֵּךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וַתֵּבֶן בְּקַנְעָת לִפְנֵיהֶם, וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ־הַיָּם בִּיבָשָׁה, וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בְּמַצּוֹלֹת, כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמִים עֲזִיִּים:

Mântuirea lui Israel la Marea-Roșie. 2)

(In picioare)

וַיֹּשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם, וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שִׁפְתַּת הַיָּם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה הַגָּדֹל, וְאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם, וַיֵּרָא הָעָם אֶת־יְהוָה, וַיֹּאמְרוּ בִּיהוָה וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ:

Cântarea de laudă la Marea-Roșie (שִׁירַת הַיָּם).

(In picioare)

אָז יִשִּׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה: ⁴⁾ Atunci cântă Moșe și fiii lui Israel cântarea aceasta Domnului, și gră-

¹⁾ Nehemia 9, 6-11. ²⁾ 2448 d. l. z. l. ³⁾ Exod. 14, 30-31.

⁴⁾ Exod. 15, 1-18.

iră, zicând: Voiu să cânt Domnului, că preamărit s'a arătat; calul și pe călăreț în mare i-a aruncat. Izbânda mea și cântarea mea e Ia, el îmi fu mie ajutor; acesta e Dumnezeuul meu, vreau să-l slăvesc; Dumnezeul părintelui meu, vreau să-l înalț; Domnul e arbitru războiului; Adonai e numele lui. Carele lui Farao și oastea lui, aruncatu-le-a în mare, și aleșii luptătorilor săi afundatu-s'au în Marea-Roșie. Abisurile îi acoperiră, pogorît s'au în adâncime ca o piatră. Dreapta ta, Doame, proslăvită în putere; dreapta ta, Doamne, sfărâmă pe vrăjmaș. Și 'n mulțimea mării tale sdrobești pe potrivnicii tăi; deslănțuiești mânia ta, și-i mistuie ca miște. Și prin suflarea nărilor tale se grămadiră apele; stătură ca un zăgaz unde, închiegat s'au talazurile în sânul mării. Zis-a vrăjmașul: Urmăresc, ajung, împart prada; sature-se de ei lăcomia mea; scot sabia mea, stârpi 'i va mâna mea!.... Dar suflat ai cu duhul tău și-i acoperi marea; afundatu-s'au ca plumbul în apă, — vitejii! Cine e ca tine, între puternici, Doamne? Cine e ca tine, proslăvit în sfințenie, înfricoșat în fală,

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אֲשִׁירָה לַיהוָה
כִּי־נִאֲחַה נִאֲחַה סוּם וְרִכְבּוֹ רָמָה
בָּיִם: עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֶנְהוּ אֱלֹהֵי
אָבִי וְאַרְמְמָנֹהוּ: יְהוָה אִישׁ
מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: מִרְכַּבַּת
פָּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בָּיִם וּמִבְּחַר
שְׁלִשִׁי טָבְעוּ בַיַּם־סוּף: תַּהֲמַת
יִכְסְמוּ יָרְדוּ כַּמְצוֹקֹת כְּמוֹ־
אֶבֶן: וַיִּמְנַח יְהוָה נְאֻדָּרֵי בִכְתֹּם
וַיִּמְנַח יְהוָה תַּרְעֵץ אוֹיֵב: וּבָרַב
נְאֻזָּה תַּהֲרֹם קִמְיָה תִּשְׁלַח
תִּרְנֶנֶת וְאֶבְלָמוּ בִּקְשׁ: וּבְרוּחַ
אֶפֶיף גְּעַרְמוֹתַיִם נָצְבוּ כְּמוֹ־
גֵּד זָזִלִים קָפְאוּ תַּהֲמַת בְּלִב־
יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדָּף אֲשִׁיג
אֶחְלֶק שָׁלָל תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי
אֲרִיִּק חֲרָבִי תֹזְרִישְׁמוֹ יָדִי:
נִשְׁפָּט בְּרוּחָהּ כְּסֻמוֹ יָם צָלָלוּ
כַּעֲפֹרֶת בָּמִים אֲדִירִים: מִי־
כַּמְכָּה בְּאֵלִם יְהוָה מִי כַּמְכָּה
נֶאֱבָר בִּקְדָּשׁ נִזְרָא תַּהֲלֵת עֲשֵׂה־

făcătorile de minuni? Intins-
ai dreapta ta, înghițit i-a pământul. Acum conduci cu dragostea ta pe poporul acesta, ce l'ai mântuit; îl îndreptezi cu puterea ta la lăcașul tău cel sfânt. Popoarele aud aceasta,—se înfioară; groază cuprinde pe locuitorii din Peleşeth. La rândul lor se turbură căpeteniile Edomului, puternicii Moabului—îi apucă cutremur; se tolesc toți locuitorii din Canaan. Cază peste ei frică și spaimă, prin mărimea brațului tău stau amușiți ca piatra; până când va trece poporul tău, Doamne, până când va trece poporul acesta, pe care l'ai agonisit. Până când îi vei duce și-i vei resădi în muntele proprietății tale, în lăcașul, ce spre șederea ta l'ai pregătit Doamne, în sanctuarul, o Doamne, pe care l'au așezat mâinile tale. Domnul va împărăți în vecii vecilor.¹⁾ Domnul va împărăți în vecii vecilor.²⁾ Căci a Domnului este împărăția, și el stăpânește peste popoare.³⁾ Și se vor sui mântuitorii pe muntele Sion, ca să judece pe muntele Esav, și va fi a Domnului împărăția.⁴⁾ Și Domnul va fi rege peste tot pământul; în ziua aceea va fi Domnul unic, și numele lui: Unul. Și în învățătura ta este scris: Ascultă, Israel, Domnul Dumnezeuul nostru, Domnul, unul este.

פָּלֵא: נְטִירָה יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוּ
אֶרֶץ: נְחִירָה בְּחֶסֶדְךָ עִסְנוּ
בְּאַלְתֵּי נִהְלֵת בְּעֶזְךָ לֹא-נִהָה קֹדֶשְׁךָ:
שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חֵיל אֲחֵי
יִשְׁבִּי פִלִּשְׁתִּי: אֲזִי נִבְהָלוּ אֱלֹהֵי
אֲדָם אֵילֵי מוֹאָב וְאַחֲמוּ רָעַד
נִמְנוּ כָּל יִשְׁבִּי כְּנָעַן: תִּפְּלֹ
עַל־יָם אֵימָתָה וּפָחַד בְּגִדְךָ
זִרְעָה יָדְמוּ כְּאֶבֶן עֲרֵיעֶבֶר
עֲמָךְ יִרְוֶה עֲרֵיעֶבֶר עִסְנוּ
קִנִּית: תִּבְאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּחֶרֶב
נִהְלֵתָּ מִכּוֹן לִשְׁבֵּתָהּ פֶּעֱלֵתָ
יְהוָה מִקֹּדֶשׁ אֲדָנִי כֹונֵנוּ יִרְדָּה:
יְהוָה וּמִלֵּךְ לְעֶלְם וְעַד: יי וּמִלֵּךְ
לְעֶלְם וְעַד: כִּי לֹא הִמְלִיכָהּ
וּמִיִּשְׁלָ בְּגוֹיִם: וְעַל מוֹשִׁיעִים
בְּחֶרֶב צִוּן לִשְׁפֹט אֶת-חֶרֶב עִשׂוֹ
וְהִתְמָה לֹא הִמְלִיכָהּ: וְהָיָה יי
לְמִלֵּךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
יְהוָה יי אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד:
וּבְחֻדְתָּהּ כְּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד:

¹⁾ Exod. 15, 1-18. ²⁾ Versete prin cari se încheie imnul de la Marea-
Roșie: Ps. 22, 19. ³⁾ Obad. 1, 21. ⁴⁾ Zecharia, 19, 9.

(Obștea se scoală și stă în picioare până după «Lăudat fie Domnui, etc.», pagina 59).

veci, o regele nostru, atotputernicule rege, carele ești mare și sfânt, în cer și pe pământ. Că numai ție Doamne, Dumnezeu nostru, și Dumnezeu părinților noștri, ți se cuvine cântec și slavă, laudă și cântare, putere și stăpânire, izbândă, mărire, tărie, fală și podoabă, sfințenie și domnie, binecuvântări și mulțumiri, de acum și până în veci. Lăudat fii, Doamne, atotputernicule, rege, mai presus de orice slavă, Dumnezeule, căruia îți datorim mulțumiri, stăpânul minunilor, sărbătorit prin cântări molcome, rege, atotputinte, vieața lumii !

וַיִּשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד
 מַלְכֵנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ
 הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם
 וּבָאָרֶץ. כִּי לְךָ נָאָה יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 שִׁיר וּשְׁבָחָה הֵלֵל
 וּזְמִירָה עֹז וּמִשְׁלָה
 נִצָּחַת, גְּדֻלָּה, וְגִבּוֹרָה,
 תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת,
 קְדוּשָׁה וּמַלְכוּת, בְּרָכוֹת
 וְהוֹדָאוֹת, מַעֲתָה וְעֶד-
 עוֹלָם: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל
 מֶלֶךְ, גָּדוֹל בְּתַשְׁבּוּחוֹת,
 אֵל, הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן
 הַנִּפְלְאוֹת, הַבּוֹחֵר
 בְּשִׁירֵי זְמִירָה, מֶלֶךְ, אֵל
 חַי הַעוֹלָמִים:

fără **תְּנִיץ**, începe imediat **אֶתָּה בְּרוּךְ** pag. 60).

Jumătate Kaddiș, יְהִי קָדִישׁ.

וְתִגְדֹּל וְתִקְדָּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא: בְּעֶלְמָא דִּי-רְבָא כְרֵעִיהֶוּ
וְנִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּעָנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן:
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי
עָלְמֵינָא: יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרַמֵּם וְיִתְנַשֵּׂא
וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקָדְשָׁא: בְּרוּךְ הוּא לְעָלְמָא
וְנִתְחַמֵּתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן: In cele 10 zile de pocăință)

Chemare pentru slăvirea Domnului. 2)

Oficiantul cântă cu un ton lent, grav și solemn:

בְּרַכּוֹ אֶת-יְיָ הַמְּבָרַךְ: Lăudați pe Domnul
cel proslăvit.

Obștean și oficiantul:

בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרַךְ לְעוֹלָם בְּרוּךְ
cel proslăvit în vecii
vecilor. וְעַד:

Pe când oficiantul-începe בְּרַכּוֹ, obștean se închină și zice încet:

יְתַבְרַךְ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר, וְיִתְרַמֵּם, וְיִתְנַשֵּׂא
וְיִתְהַדָּר, וְיִתְעַלֶּה, וְיִתְהַלָּל, וְיִתְקַדָּשׁ שְׁמוֹ שְׁלֹ-מִלָּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
הַקְדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא. שְׁהוּא רִאשׁוֹן, וְהוּא
אֲחִירֹן, וּמִבְּלָעָדֵינוּ אֵין אֱלֹהִים: כְּלוּ
לְרַבּ בְּעֶרְבּוֹת, בְּיָהּ שְׁמוֹ, וְעָלוּ לְסֻגְיָו:
וְשְׁמוֹ מְרוֹמָם, עַל-כָּל-בְּרָכָה וְתַהֲלָה:
בְּרוּךְ שֵׁם מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרַךְ, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

1) Sabbath 119, 2.—Traducerea, vezi pag. 24.

2) Talm. „Soierim” 13, 8, de Ezra și de bărbaii Marelui Sinod sau Sinagoga Magna (אֲשֵׁי דְבַרְיָה) 3414. De la בְּרַכּוֹ începe principalul serviciu divin de dimineață. („Berachoth” 49, Sifri, p. Haazinu).

3) Ps. 68, 5. 4) Nehemia 9, 5. 5) Mișna „Ioma” 6. 6) Ps. 113, 2.

1. Lauda lui Dumnezeu, dispensatorul luminii בְּאֻרָּה *).

בָּרוּךְ לְאֻדָּתְךָ לְאֻדָּתְךָ
 Lăudat fii, Doamne,
 Dumnezeu nostru, re-
 gele universului, plămuitorul lu-
 minei, creatorul întinericului, făcă-
 torul păcii și obârșia tuturor lu-
 crurilor.

הַמַּאִיר O tu, care în îndurarea
 ta luminezi pământul
 și pe cei cari locuiesc pe dânsul;
 care prin bunătatea ta reînviești
 în toate zilele necurmat faptele
 urzirei; ¹⁾ o, cât de mărețe sunt
 faptele tale, Doamne, toate le-ai
 făcut cu înțelepciune, plin e pă-
 mântul de bunurile tale. O tu, care
 din obârșie ai fost singurul rege
 prea înălțat; tu, care de când e
 lumea ești lăudat, slăvit și rădicat;
 Dumnezeu al universului! prin
 nemărginita ta îndurare, îndură-te
 de noi! Tu ești stăpânul puterii
 noastre, stânca noastră de adăpost,
 pavăza mântuirii noastre, adăpos-
 tirea noastră! Dumnezeu, care e
 lăudat pentru atotștiința lui, a în-
 temeiat și a făcut razele soarelui.
 Totul ce e bun a plămuit într
 mărirea numelui său. — Luminători
 a pus în jurul puterii sale; căpe-
 teniile oștrei sale sunt sfinți, înăl-
 țători ai Atotputernicului. Ei ves-
 tesc necurmat mărirea Domnului
 și sfințenia lui. Lăudat ești tu,
 Doamne, Dumnezeu nostru, pen-
 tru măreția făpturilor mâinilor tale,
 și pentru luminile strălucitoare ce
 le-ai făcut, și cari te slăvesc. Sela!

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם. יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ,
 עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֶּלֶ:
 הַמַּאִיר לְאָרֶץ וּלְדָרִים עֲלֶיהָ
 בְּרַחֲמִים. וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־
 יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה־בְרָאִשִׁית:
 מַהֲרֵבוּ מַעֲשֵׂיךָ יְיָ. כָּל־שָׁמַיִם
 עֲשִׂיתָ. מִלֵּאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶיךָ:
 הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמֵם לְבָדּוֹ מֵאֵז.
 הַמְשַׁבֵּחַ וְהַמְפָּאֵר וְהַמְתַּנְשֵׂא
 מִמִּזְרַת־עוֹלָם. אֱלֹהֵי־עוֹלָם,
 בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, רַחֵם עָלֵינוּ.
 אֲדֹנָי עֲנֵנוּ. צִוֵּר מְשֻׁפָּגֵנוּ מִגֵּן
 יִשְׁעֵנוּ מִשְׁגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ
 גָּדוֹל יָדָעָה. הַכִּין וַיַּעַל וְהָרִי
 חֲמָה. טוֹב יוֹצֵר כְּבוֹד לְשִׁמּוֹ.
 מְאֻזּוֹת לְרֵתֵן סְבִיבוֹת עֲזֵנוּ
 פְּנוֹת לְצַבָּאֵי קְדוּשִׁים, רוֹמְמֵי
 שְׁמֵי. תְּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד־אֵל
 וּקְדוּשָׁתוֹ: תַתְּבָרֵךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 עַל־שִׁבְחָה מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ, וְעַל־
 מְאֻזֵּי־אוֹר שְׁעֵשִׂיתָ. יְפָאֲרֶיךָ
 כָּל־יָמֶיךָ:

*) Sinagoga Magna cu adaose de la Essei sau cuvioși 3525—3830.

1) Ps. 104, 24.

2. Sfințenia lui D-zeu prin solii cerului și lumi rotitoare קְדוּשָׁה דִּישִׁקָה רְשִׁימָה.

תַּתְּכַרְךָ צוּרֵנוּ, מֶלֶכֵנוּ וְנֹאֲלֵנוּ, בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים. וְיִשְׁתַּבַּח שְׁמְךָ לְעַד, מֶלֶכֵנוּ. יוֹצֵר מִשְׁרָתִים, וְיֹאשֵׁר מִשְׁרָתִי כָלֶם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם, וּמִשְׁמִיעִים בּוֹרְאָה יְחַד בְּקוֹל דְּבָרֵי יְהוָה חַיִּים, וּמְלֹךְ עוֹלָם: כָּלֶם אֱהוּבִים, כָּלֶם בְּרוּרִים, כָּלֶם גְּבוּרִים, וְכָלֶם עֲשִׂים בְּאֵימָה וּבִירְאָה רְצוֹן קוֹנֵם. וְכָלֶם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיהֶם בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה, וּמְבָרְכִים, וּמְשַׁבְּחִים, וּמְפָאֲרִים, וּמְעֲרִיצִים, וּמְקַדִּישִׁים וּמְמַלִּכִים.

Lăudat să fii tu stânca noastră, regele nostru și izbăvitorul nostru, creatorul sfinților; proslăvit fie numele tău în veci, o regele nostru! Tu ești acela, care ți plămulești slugi, și șerbii tăi toți stau în regiunile înalte ale universului, și toți în cor vestesc cu temere cuvintele D-zeului celui viu, și regele universului. Toți iubiți, toți aleși, toți viteji, și toți împlinesc cu respect și evlavie voința creatorului lor. Și toți deschid gura lor cu sfințenie și curăție, intonând cântece și imnuri, laudând, slăvind, fălind, adorând, sfințind și aclamând,

אֶת־שֵׁם הָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל, הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, קְדוֹשׁ הוּא: וְכָלֶם

Numele lui Dumnezeu, al regelui celui mare, puternic și venerat, sfânt este el! Și toți

אֶת־שֵׁם הָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל, הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, קְדוֹשׁ הוּא: וְכָלֶם

și impun jugul împărăției cerești, întrecându-se între dâșii, și unul dând voie altuia, de a sfinți pe plămutorul lor. Cu o fericită inspirațiune, într'o limbă aleasă și plăcută, intonează toți ca unul, *Keduša*, zicând cu evlavie:

„Sfânt ! Sfânt ! Sfânt ! este Domnul oștirilor, plin e tot pământul de slava lui“. ¹⁾

Si Ofanim, ²⁾ și sfintele Haioth, cuprinși de o puternică mișcare sufletească, s'ardică în fața Serafimilor, și toți împreună slăvesc și zic :

„Lăudată fie slava Domnului prin atotprezența ei“. ³⁾

מְבָרְכִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְהָ מְזִה, וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה, לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם. בְּנִחַת רוּחַ, בְּשִׁפְרָה בְּרוּרָה וּבְנְעִימָה, קֹדֶשׁהּ, כָּלָם בְּאַחַד עֲזָנִים, וְאוֹמְרִים בִּירְאָה.

קְדוֹשׁ ! קְדוֹשׁ ! קְדוֹשׁ ! יי צְבָאוֹת, מְלֵא כָל-הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

וְהָאוֹפָנִים וְחַיֹּת הַקִּדָּשׁ, בְּרַעֲשׁ גְּדוֹלָה מִתְנַשְּׂאִים לְעֶמֶת שְׂרָפִים, לְעֶמֶתָם ! מִשְׁבָּחִים וְאוֹמְרִים : בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ :

3. Încheierea Meorel.

לְאֵל דִּמְנוּעֵהוּ יִתְנֶה. לְאֵל בְּרוּךְ נְעִימָה וְיִתְנֶה. Dumnezeului slăvit ei închină cântări armonioase;

¹⁾ Ieș. 6, 3.

²⁾ Rabbinii zic : מַלְכוּת דְּרַעֲמָא. El înconjoară pe D-zeu cu legiuni de îngeri subordonați unii altora, și primind unii de la ceilalți ordinile pentru executarea decretelor Atotsfântului, laudat fie el ! și pentru a' l sfinți.

Prorocii Ieșaiiahu și Iehezkel dau o descriere a vedeniilor ce au avut, și în cari Dumnezeu îi apără înconjurat de *Serafim*, *Ofanim* și *Haioth*, spirite superioare, ce noi le desemnăm sub numele generic de *îngeri*.

Acestea sunt sfintele și tainicile vedenii, ce noi am consacrat în rugăciunile noastre sub denumirea de קְדוּשָׁה *Keduša* (sfințire).

Keduša din *S'mone Esre* nu se poate zice decât într'o adunare compusă de cel puțin zece persoane de sex bărbătesc, cari au trecut peste vârsta de 13 ani. ³⁾ Iehez. 3, 12.

regelui atotputernic, celui viu și veșnic, zic melodii, și fac să răsunе psalmi. Căci numai el singur face vitejii, și scoate lucruri nouе. El singur e arbitru războaielor, semănătorul virtușilor; el este acela, care face să răsară mântuirea și care creiază tămăduiri. El este venerat în laude, autorul minunilor. El este acela, care reînnoiește prin bunătatea sa în fiecare zi necurmat faptele urzirei, precum e zis: „(Lăudați) pre cel ce a făcut luminătorii cei mari, căci în veți e îndurarea sa“.)¹⁾ Reversă o lumină nouă asupra Sionului, ca să ne bucurăm și noi, în curând, de lumina lui. Lăudat fi, Doamne, plăsmuitorul luminilor!

לְמֶלֶךְ אֱלֹהֵינוּ וְקֹדֶשׁ וְיִשְׁמְעֵנוּ. כִּי הוּא
וְהַשְׁבָּחוֹת וְשִׁמְעֵנוּ. כִּי הוּא
לְבָדוֹ פֹּעֵל גְּבוּרֹת, עֹשֶׂה
חֲדָשׁוֹת. בְּעַל מִלְחָמוֹת, זֹרֵעַ
צִדְקוֹת. מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת, בּוֹרֵא
רְפוּאוֹת. נֹרָא הַתְּהִלּוֹת, אֲדוֹן
הַנִּפְלְאוֹת. הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ
בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית,
בְּאֵמוּנָה, לַעֲשֵׂה אֲזָרִים גְּדֻלִּים,
כִּי לַעֲוֹלָם חֲסִדּוֹ: אֲזֵר חֲדָשׁ
עַל־צִיּוֹן תְּאֵיר, וְגִזְבָּה בְּלִנְיָהּ.
מְהֵרָה לְאוּרֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
יוֹצֵר הַמְּאֻזּוֹת:

4. Iubirea activă a lui D-zeu אֱהָבָה. *)

Cu o dragoste ne-
țarmuită ne-ai iubit,
Doamne, Dumnezeuul nostru,
cu o îndurare nemăsurată
și deosebită te ai îndurat de
noi. Tatăl nostru! Regele
nostru! În favoarea părin-
ților noștri, cari s’au incre-
zut în tine, și pe cari tu
îi ai învățat legi dătătoare de
vieață, — miluiește-ne și pe
noi și învață-ne. Tatăl nos-
tru, tatăl îndurării, tu carele
ești îndurător, îndură-te și
de noi, și fă inima noastră

אֱהָבָה רַבָּה אֶהְבֶּתֶנּוּ
יְיָ אֱהֵינָה, חֶמְלָה גְּדוֹלָה
וְיִתְרָה חֶמְלָתָ עָלֵינוּ:
אֶבְיֵנוּ, מִלִּבְנֵינוּ, בַּעֲבוּר
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁבִטְחוּ בְּךָ,
וּתְלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים, בֵּן
תַּחֲנֵנּוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אֶבְיֵנוּ,
הָאֵב הַרְחֵמֵנוּ, הַמְּרַחֵם
רַחֵם עָלֵינוּ, וְתֵן בְּלִבְנוּ

*) Ps, 136, 7. *) Berachoth, 11 b.

să priceapă și să înțeleagă, să auză, să învețe și să instruiască, să păziască, să facă și să împliniască toate cuvintele învățături Legii tale, cu dragoste. Luminează ochii noștri prin învățătura ta, și alipește inima noastră de poruncile tale, și unește inimile noastre întru iubirea și cinstirea numelui tău, ca să nu fim de rușine în vecii vecilor. Căci în numele tău cel sfânt, mare și venerat ne am încrezut, să ne bucurăm dar și să ne veselim de ajutorul tău! *) Și adună-ne în pace din cele patru colțuri ale pământului, și conu-ne cu capul rădicat în țara noastră; căci tu ești atotputernic pentru a grăbi aceste mântuiri. Tu ne-ai ales din toate popoarele și limbile, ne-ai apropiat de numele tău cel mare, care e veșnicul adevăr, pentru a te recunoaște, și pentru a proclama cu dragoste uni-

לְהַבִּין וּלְהַשְׂכִּיל, לְשָׁמֹעַ, לְלַמֹּד וּלְלַמֵּד, לְשָׁמֹר, וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם | אֶת-כָּל-דִּבְרֵי תִּלְמוֹד תּוֹרָתְךָ, בְּאַהֲבָה: וְהָיָה עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ, וְדַבְּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְיִיחַד לִבֵּנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ, וְלֹא-נִבּוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּטוֹחֵנוּ, נִגִּילָה וְנִשְׂמָחָה בִּישׁוּעָתְךָ: וְהִבִּיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ, וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמוֹת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אַל פֶּעַל יִשׁוּעוֹת אֶתָּה. וּבָנוּ בְּחֵרֶת מִכָּל-עַם וְלִשׁוֹן, וְקִרְבָּתֵנוּ לְשְׁמֶךָ הַגָּדוֹל, סִלָּה בְּאַמֶּת, לְרִזְרוֹת לָךְ, וּלְיִהְיֶךָ

*) Aci ia fimbriile în mîna stîngă, pentru a le sărută la cuvintele אֶתָּה și אֶתָּה.

a ta. Lăudat fii, Doamne, **בְּאֵהָבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יי**
e ai ales pe poporul tău **הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל**
rael, cu dragoste. **בְּאֵהָבָה:**

Citirea de Ș'ma.*) קריאת שְׁמַע.

1. Dogma fundamentală și datoritiile principale ale lui Israel.

הַקְדַּת עַל טְלִיטת שְׁמַע.

Cel ce se roagă fără מִקֵּץ zice înainte de שְׁמַע :

(Atotputernicul D-zeu este un rege adevărat. ¹⁾ אֵל מֶלֶךְ נָאֵמָן

שמע ישראל יהוה **שמע** Ascultă Israel, Dom-
nul, Dumnezeuul nos-
tru, Domnul, **unul**²⁾ este.³⁾ **אלהינו יהוה אחד:**

ברוך שם כבוד מלכותו **ברוך** Lăudat fie numele
glorioasei sale împă-
rății în vecii vecilor.⁴⁾ **לְעוֹלָם וָעֶד:**

ואהבת את יהוה אלהיך **ואהבת** Să iubești pe
Domnul D-zeul
tău din toată inima ta, din
tot sufletul tău și din toată **בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-**

*) „Ș'ma” trebuie recitat de 3 ori pe zi: la rugăciunea de dimineață, la cea de seară și la culcare; ea cuprinde în substanță credința noastră în-
treagă. Mișna („Aboth” 2, 18) recomandă pentru „Ș'ma” și „Ș'mone Esre”
o evlavie deosebită. Dar pentru ca rugăciunile să porniască din inimă, ele
trebuie să fie înțelese. Iată pentru ce Mișna („Sota” 7. a) stabilește un
principiu, că rugăciunile se pot face în orice limbă: אֵל מֶלֶךְ נָאֵמָן בְּכָל לָשׁוֹן.
קריאת שְׁמַע יְהוָה וְהַדָּת הַקִּיּוֹן (v. „Șulh. Aruch”, O.Ch. cap. 101; „Mog. Abr.”
ibid. și § 62; Talmud „Sota” 33. R. Așe, „Berachoth” p. 1; Maimonide:
„Hil'choth Ș'ma” 2. Zunz: „Die gottesdienstlichen Vorträge” p. 7, 8). Totuș
limba rugăciunii câtă să fie cu preferință cea **ebraică**, limba sfântă, în
care e scrisă Biblia. **) „Minian” (מִנְיָן) formează o adunare de cel puțin
zece persoane de sex bărbătesc, cari au trecut peste vîrstă de 13 ani.
Serviciul divin cu Minian (slujba obștească) are precădere asupra serviciului
divin particular: 1) fiindcă stimulează mai mult evlavia; 2) fiindcă se
azistă la **קריאת התורה** și **הקדשה יקריש**.

¹⁾ „Sanhedr.” III. 1. trad. de Rabbi Hamina b. Hama 3983.

²⁾ Cuvântul **אחד (unul)**, trebuie să fie apăsut și câtă să ne oprim pu-
țin la dănsul, pentru a ne pătrunde bine de ideia unității lui Dumnezeu.
Litera **ע** din שְׁמַע ca și litera **ד** din אחד sunt scoase în relief, ca la pro-
nunțarea lor să ne gândim că invocăm pe D-zeu Atotprezentul ca martor
la această rostire solemnă. ³⁾ Deut. 6, 4. ⁴⁾ Mișna Ioma 6. ⁵⁾ Deut. 6, 5-9.

puterea ta. Și să fie aceste cuvinte, ce eu ți le poruncesc astăzi, în inima ta. Și să le întipărești în mintea fiilor tăi, și să vorbești de dănsese, când stai în casa ta, când umbli pe drum, când te culci și când te scoli. Și să le legi ca semn de mână ta, și să-ți fie ca fruntar între ochii tăi. Și să le scrii pe usciorii casei tale, și pe porțile tale.

מֵאֲדָרָה: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם עֲלֶיךָ
לֵבְבְךָ: וּשְׁנַנְתָּם לְבִנְיָךָ וּרְבִיתְךָ
בְּבֵיתְךָ בְּיָמֶיךָ וּבְלִבְתְּךָ
בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ:
וְקִשַּׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדְךָ וְהָיוּ
לְטֹמֶמֶת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

2. Răsplata și pedeapsa. קִבְּלַת עַל מְצוֹת.

1) Și va fi, dacă veți asculta de poruncile mele, pe cari eu vi le poruncesc vouă astăzi, d'a iubi pe Domnul, Dumnezeuul vostru, și a-i sluji din toată inima voastră și din tot sufletul vostru; atunci voi eu da ploaie țării voastre în vremea ei, ploaie timpurie și târzie, și vei strânge grâul tău, și mustul tău și untdelemnul tău. Și voi eu da iarbă pe câmpul tău pentru vitele tale; și tu vei mânca și te vei sătura. Păziți-vă însă: să nu se amăgiască inima voastră, ca să vă abateți până a sluji unor zei străini și a vă închina lor. Căci atunci se va aprinde mânia Domnu-

וְהָיָה אִם־שָׁמַעְתֶּם תִּשְׁמְעוּ אֵל־
מְצוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֹתְכֶם
הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל־לִבְבְּכֶם וּבְכָל־
נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטֶּר־אֶרְצְכֶם
בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאִסְפַּת
דִּגְלָה וְתִירִשָׁה וְיִצְהָרָה: וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשֹׂדֶךָ לְבִהֲמֹתְךָ וְאִכְלָתָה
וּשְׂבַעְתָּ: הַשְׁמֵרְוּ לָכֶם פְּנוּי־פִתְּחָה
לְבַבְכֶם וּסְרַתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם:
וְחָרָה אֶת־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־

1) «Deuter» 11, 13—21.

lui asupra voastră, și el va în-
cuia cerul, de nu va fi ploaie,
și pământul nu va da rodul
său; și veți peri de grabă
de pe țara cea bună, ce Dom-
nul vă dă vouă. Puneți dar
aceste cuvinte ale mele în
inima voastră, și în sufle-
tul vostru, și legați-le drept
semn de mână voastră, și
să vă fie ca fruntar între
ochii voștri. Și să le învă-
țați pe fiii voștri, de-a grăi
de dănele, când stai în casa
ta și când umbli pe drum,
când te culci și când te scoli.
Și să le scrii pe usciorii
casei tale și pe porțile tale.
Ca să se înmulțiască zilele
voastre și zilele fiilor voș-
tri pe pământul, ce a juruit
Domnul părinților voștri, a-l
dă lor, câte zile va fi cerul
deasupra pământului.

הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה
לֹא תֵתֶן אֶת־יְבוּלָהּ וְאֶבְדֶּתֶם
מִמֶּנָּה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר
יְהוָה נָתַן לָכֶם: וּשְׁמַתֶּם אֶת־
דְּבָרֵי אֱלֹהִים עַל־לִבְבְּכֶם וְעַל־
נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת
עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם: וְלִמְדֶתֶם אֹתָם אֶת־
בְּנֵיכֶם לְדָבָר בָּכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם
בְּיֹתְכֶם וּבְלִקְחֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ וּבְשִׁכְבְּכֶם
וּבְקוּמְכֶם: וּבְתִבֵּיתְכֶם עַל־מְזוּזֹת
בֵּיתְכֶם וּבְשַׁעְרֵיכֶם: לְמַעַן יִרְבֹּי
יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נָשָׁבַע¹⁾ יְהוָה לְאַבְרָהָם
לֵמֹת לָהֶם בְּיָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל־
הָאָרֶץ:

3. Fimbrii drept semn de amintire. וְהָיוּ לְצִיּוֹת מִזְכָּרִים

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר:
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־
בִּגְדֵיהֶם כְּלִדְתָם וְנָתַנּוּ

¹⁾ Litera ע din נָשָׁבַע trebuie apăsată. ²⁾ „Numeri” 15, 37—41.

brii marginiei, un fir vânat. Și vor fi vouă de *Tifith*,¹⁾ ca văzându-le, să vă aduceți aminte de toate poruncile Domnului, și să le faceți; și să nu urmați după inima voastră, nici după ochii voștri, după cari vă desfrânați. Ci să vă aduceți aminte și să faceți toate poruncile mele, și să fiți sfinți Dumnezeului vostru. Eu sunt Domnul, D-zeul vostru, care v'am scos pe voi din țară Egiptului, spre a fi vouă Dumnezeu. Eu, Domnul, Dumnezeul vostru.

על־ציצת הכנה פתיל תכלת: ודונה לכם לציצת וראיתם אתו²⁾ וזכרתם את־כל־מצות יהוה ונעשיתם אתם וְלֹא־תוֹרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זָגִים אַחֲרֵיהֶם: לִמְעַן³⁾ תִּזְכְּרוּ וְנַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתֵי יְהוָה וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Îndată după *אֱלֹהֵיכֶם* se zice *אֲנִי*, și când oficiantul recitează cu un glas tare

וְנִצַּח se începe *אֲנִי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי*.

a) Incredere asigurătoare în puterea mântuitoare a lui D-zeu. 4) נֶאֱלָה

אֱמֶת Adevărat și întărit, întemeiat și neclintit, drept și adevărit, iubit și dorit, prețios și plăcut, venerat și puternic, statornic și recunoscut, bun și frumos este acest cuvânt pentru noi în veacul veacului. Da, e adevărat, că Domnul universului este regele nostru, stâncă lui Iakob, pavăza mântuirii noastre. Din neam în neam este el neclintit; numele lui

אֱמֶת וְנִצַּח וְנִבְּוֹן וְקִיָּם וְיִשְׁרָאֵל וְנֶאֱמָן וְאֶהוֹב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנֶעֱמֵם וְנִזְרָא וְנֶאֱדִיר וְנֶמְהָרָן וְנֶמְקָבֵל וְנֶזֶב וְנֶפֶס הַדְּבָר הַזֶּה עֲלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת, אֱלֹהֵי עוֹלָם מִלְפָּנָיו צִוֵּר יַעֲקֹב, מֶגֶן יִשְׁעָנוּ: לְדֹר וָדֹר הוּא קִיָּם,

¹⁾ Ațe de privit, (*obiecte de meditațiune*). ²⁾ A se rosti deslușit litera *י* din *יְהוָה*. ³⁾ A se apăsa *י* din cuvântul *יִזְכְּרוּ*. ⁴⁾ «Berach», 12, 1 de Syn. M.—3414—Incep. de R. Iehuda b. Ilai pe la 3681.

e statornic; tronul lui întemeiat; împărăția sa și credința lui năclinită în veci. Cuvintele sale sunt datătoare de viață, statornice, adevărite și plăcute pururea și în vecii vecilor; astfel au fost ele pentru părinții noștri, astfel sunt pentru noi, astfel vor fi pentru copiii noștri, pentru neamurile noastre, și pentru toate neamurile seminției lui Israel, robii tăi.

Pentru cei ce au fost înaintea noastră și pentru viitorime este acest cuvânt în vecii vecilor prețios și nestrămutat, adevăr și credință, o lege ce nu se calcă. Este adevărat, Doamne, că tu ești Dumnezeu nostru și D-zeul părinților noștri, regele nostru, regele părinților noștri, izbăvitorul nostru, izbăvitorul părinților noștri, plămuitorul nostru, stâncă scăpării noastre. Mântuitorul nostru și liberatorul nostru e numele tău din veci; nu este un alt D-zeu afară de tine.

b) Adevăruri și miracole istorice.

Ajutorul părinților noștri ai fost tu din veci, pavăză și mântuitor să fii dar urmașilor lor din neam în neam. În înălțimea lumii e tronul tău, dar judecățile tale și dreptatea ta se întind până la marginea pământului. Ferice de omul ce ascultă de poruncile tale, și păstrează în inima lui învățătura ta și cuvântul tău. Într'adevăr, tu ești ocrotitorul poporului tău, și un rege atot-

ושמו קים, וכסאו נכון, ומלכותו
נאמנותו לעד קימת; ודבריו
חיים, וקמים, נאמנים ונחמדים
לעד ולעולמי עולמים. על-
אבותינו ועלינו על-בנינו ועל-
דורותינו ועל כל-דורות זרע
ישראל, עבדיך;

על-הראשונים ועל-האחרונים
דבר טוב וקים לעולם ועד,
אמת ונאמנה, חק ולא יעבור;
אמת, שאמה הוא יי אלהינו,
ואליו אבותינו, מלכנו, מלך
אבותינו, גואלנו, גואל אבותינו,
יוצאנו צור, ישועתנו, פורנו
ומצילנו מעולם שמך, אין
אלהים זולתך;

עזרת אבותינו אמה הוא
מעולם, מגן ומישע לבניהם
אחריהם בכל-דור ודור; ברום
עולם מושבך, ומשפמך
וצדקתך עד-אפסי ארץ; אשרי
איש שישמע למצותך ותורתך
ידרך, ישם על לבו; אמת,
אמה הוא אדון לעמך, ומלך

puternic, spre a apăra pricina lor. Intr'adevăr, tu ești cel dintâi, tu cel din urmă, și afară de tine n'avem un alt rege izbăvitor și mântuitor. Din Egipt ne-ai izbăvit, Doamne, D-zeul nostru, și din casa robiei ne-ai slobozit. Toți întâinașcuți ai lor i-ai ucis, însă pe întâiul tău născut ¹⁾ l'ai scăpat. Și Marea-Roșie ai despăcat-o, pe sumeți i-ai afundat, și pe iubiții (tăi) ai trecut.²⁾ Apele acoperiră pe vrăjmașii lor,—nici unul din ei n'a rămas. Pentru aceasta te-au slăvit iubiții (tăi), și te-au înălțat, Atotputernicule! Favoriții intonară cântări, imnuri și laude, binecuvântări și mulțumiri regelui atotputernic celui viu și nestrămutat, care este înalt și rădăcat, preamărit și venerat; care umilește pe cei truși, și înalță pe cei umiliți; care slobozește pe cei robiți, și mântuiește pe cei smeriți; care ajută pe cei săraci, și aude pe poporul său în vremea, când el strigă către dânsul. De aceea se cuvin laude Atotputernicului celui prea înălțat, binecuvântat fie el și proslăvit. Moșe și fiii lui Israel îți intonară ție, în veselie mare, un imn, și grăiră toți împreună:

מי Cine e ca tine, între puternici, o Doamne? Cine e ca tine proslăvit în sfîntenie, înfricoșat în fală, făcătorule de minuni? ³⁾ Cu un cântec nou

גְּבוּרָה לְרִיב רִיבָם: אֱמֶת, אֵתָהּ
הוּא רֹאשׁוֹן, וְאֵתָהּ הוּא אַחֲרוֹן,
וּמִבְּלִעְדֶּיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל
וּמוֹשִׁיעַ: מִמִּצְרַיִם גָּאֵלְתָּנוּ יי
אֱלֹהֵינוּ, וּמִבֵּית עַבְדִּים פָּדִיתָנוּ:
כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הִרְגָתָ, וּבְכוֹרְךָ
גָּאֵלְתָּ. וַיַּסְסוּךָ בְּקַעֲתִי, וְיָדַיִם
טָבַעְתִּי, וְיָדִידִים הֶעֱבַרְתָּ. וַיִּכְפּוּ
מַיִם צָרִיחִים, אֶחָד מֵהֶם לֹא
נִזְתַּר: עַל־זֹאת שָׁבְחוּ אֱהֹיָבִים,
וְרוֹמְמוֹ אֵל. וְנִתְּנוּ יָדִידִים
זְמִירוֹת, שִׁירֹת וְתַשְׁבְּחוֹת,
בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ. אֵל, חֵי
וְקִים: רֵם וְנִשְׂאָ, גָּדוֹל וְנוֹרָא.
מִשְׁפִּיל גֹּאִים, וּמַגְבִּיהַ שְׁפָלִים.
מוֹצִיא אֲסִירִים, וּפּוֹדֶה עֲנִיִּים.
וְעוֹזֵר דָּלִים, וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת
שׁוֹעֵם אֵלָיו: תְּהַלּוֹת לְאֵל עֲלִיוֹן,
בְּרוּךְ הוּא וּבְכֻרְךָ. מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל. לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׁמְחָה
רַבָּה, וְאָמְרוּ כָלֶם:

מִי־כַמְכָה, בְּאֵלֵם יי, מִי כַמְכָה
נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ, נּוֹרָא תְהִלָּתוֹ,
עֲשֵׂה פֶלֶא: שִׁירָה חֲדָשָׁה

¹⁾ Așa fû numit Israel de către D-zeu cu precădere, «Exod.» IV, 22.

²⁾ «Ps.» 106, 11. ³⁾ «Exod.» 15, 11.

slăviră cei scăpați numele tău
pe țarmul mării. Toți de odată
îți mulțumiră, te proclamară
rege și grăiră:

שָׁבְחוּ גְּאוּלִּים לְשִׁמְךָ עַל־שִׁפְתֵי
הָיָם. יַחַד בְּלֶם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ
וְאָמְרוּ:

” Domul va împărăți în
vecii vecilor. ¹⁾

” וְיִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעַד:

c) Stânca și mântuitorul lui Israel.

Stânca lui Israel, scoa-
lă-te într’ajutorul lui
Israel, și mântuiește după fă-
găduința ta, pe lehuda și pe
Israel. ²⁾ Izbăvitorul nostru,
Domnul Sebaoth ³⁾ este nu-
mele său: Sfântul lui Israel.
Lăudat fii, Doamne, care ai iz-
băvit pe Israel.

צִוְרֵי יִשְׂרָאֵל קִוְּמָה בְּעֶזְרָת
יִשְׂרָאֵל וּפְדָה בְּנִאֲמָךְ יְהוּדָה
וְיִשְׂרָאֵל. גָּאֻלֵּנוּ יְיָ עֲבָאוֹת שְׁמוֹ
קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
גֹאֲלֵי יִשְׂרָאֵל:

4) Rugăciunea de optsprezece. תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה.

„Š'mone Esre“ ⁵⁾

1. Dumnezeu scutul părinților. אֲבוֹת

La început și la sfârșit se zice ca Introducere:

כי Că numele Domnului chem; dați mă-
rire D-zeului nostru. ⁶⁾

(כי שֵׁם יְיָ אֱהָיָה קֶבוֹל לְאֵלֵינוּ):

אֲדֹנָי Doamne, deschide-mi
buzele mele, ca gura
mea să vestiască lauda ta. ⁷⁾

אֲדֹנָי שְׁפִמֵּי תַפְסִיחַ וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בְּרוּךְ Lăudat fii, Doame-
ne, D-zeul nostru
și D-zeul părinților noștri,
Dumnezeul lui Abraham,
D-zeul lui Iișhak și D-zeul lui
Iakob! Dumnezeu mare, a-
totputernic și venerat, D-zeu
preainalt, împărățitor de bi-
nefaceri, creatorul tuturor

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל
הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא,
אֵל עֶלְיוֹן, גּוֹמֵל חַסְדִּים

¹⁾ „Exod.” 15, 18. ²⁾ „Ies.” 47, 4. ³⁾ „Sebaoth” (oștirilor) însemnează
aci poporul lui Israel („Exod.” 7, 4). ⁴⁾ Credincioșii se scoală și se roagă
încet, cu fața îndreptată spre răsărit, închinându-se respectuos la începu-
tut și slășitul primei binecuvântări (בְּרָכָה). ⁵⁾ Despre obârșia rugăciunei
„Š'mone Esre” vezi pag. 72.

⁶⁾ „Deut.” 32,3 ⁷⁾ „Ps.” 51, 17. ⁸⁾ v. T. „Sabbath” 30, a.

lucrurilor, care își aduce aminte de cucernicia părinților, și va aduce cu dragoste un izbovitor, urmașilor lor, pentru mărirea numelui său.

טובים וקנה הכל וזוכר
חסדי (* אבות, ומביא
גואל לבני בניהם, למען
שמו באהבה:

In cele zece zile de pocăință se adaugă: 1) (בגשמת ימי תשובה):

זכרנו למימים, מלך חסין בחיים, זכרנו
o rege doritor de viață,
și înscric-ne în cartea vieții, pentru tine, Doamne al vieții. 2)
ותבנו בקשר החיים, למענה, אלהים
חיים:

Šmone Esre (cele optsprezece binecuvântări) este după *Š'ma*, rugăciunea cea mai de căpetenie din tot Ritualul. Se cere o evlavie deosebită, și nu este îngăduit d'a se întrerupe, printr'un singur cuvânt, printr'o singură cugetare profană; dacă s'a făcut una ca aceasta, trebuie relncepută toată rugăciunea.

Iată ce zice Maimonide (רמב"ם) despre obârșia acestei rugăciuni:
„Când am fost reuniți într'un corp de națiune, pe când poporul vorbea limba ebraică în toată puritatea-i, Israelitenii nu aveau formule de rugăciuni; fiecare se rugă, și deschise inima-i 'naîntea lui D-zeu, după inspirațiunile sale și după sentimentele ce-l însuflețeau. Dar fiind duși în robie de către Nebucadnețar, copiii lor născuți pe pământ străin, uitară în curând limba națională; ei o corupseră, o amestecară cu limba popoarelor între cari au viețuit; și apoi, când au vrut să se roage lui D-zeu, ca să-și ușureze durerea în sânul religiei, sau să mulțumiască Pronciei, care veghează încă asupra lor în exil, ei nu găsiră cuvinte spre a-și exprima cugetările lor. Pentru a aduce o îndreptare acestei situațiuni, Ezra adună marele Sinod, și compuse cele 18 binecuvântări, pe cari le mai recităm încă astăzi, și cari de atunci fură adoptate de toți Israelitenii. Aceste rugăciuni răspund la toate trebuințele omului simțitor și religios“. (Hil'choth Tefilla). *Šmone Esre* a fost introdusă de Ezra și de Synagoga Magna în anul 3414; în urmă a fost redactată de Șimeon Pekuli sub Rabbi Gamliel I. mort pe la 3810.

*) Dagheș în חסדי este tradițional.

1) și 2) Cele zece zile de la începutul lui Tışri până în Ziua de Kippurim se numesc: *Cele zece zile de pocăință* ימי תשובה. După Rabbinii, ziua de Roș ha-Șana (ראש השנה) este consacrată revizuirii anuale a faptelor oamenilor, e zi de judecată יום הדין. Cei buni, zice Talmudul, sunt numai decât înscrisi pentru o viață fericită; răutăcioșii sunt judecați după faptele lor. Dar precum nimeni nu trebuie să se creadă nici în mod perfect bun, nici cu desăvârșire rău, Judecătorul suprem acordă un soroc de zece zile, de la Roș ha-Șana până la Ziua de Kippurim (יום הכיפורים) pentru a lăsa oamenilor timp d'a se pocăi, și hotărârea definitivă nu se dă decât în Ziua de Kippurim. Aceia, cari în timpul acestor zece zile s'au împăcat cu D-zeu prin rugăciuni, căință sinceră și prin fapte bune, sunt înscrisi în cartea vieții.

Este de prisos a adăuga aci, că rugăciunea și căința și Ziua de Kippurim, șterg numai păcatele săvârșite în potriua lui D-zeu עבירות שברין

מֶלֶךְ O rege, tu ne ești
ajutor, mântuitor și
pavăză! Lăudat fii, Doamne,
pavăza lui Abraham.
מֶלֶךְ עֲזָרָה וּמוֹשִׁיעַ
וּמִגֹּן. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶגֶן
אַבְרָהָם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גְּבוּרָתוֹ

אַתָּה Tu ești atotputernic
în veci, Doamne, în-
vietorul morților ești tu, pu-
ternic la mântuire.
אַתָּה גְּבוּר לְעוֹלָם,
אֲדֹנֵי מַתֵּיהַּ מֵתִים אַתָּה,
רֵב לְהוֹשִׁיעַ:

(Iarna se zice:)

מְשִׁיב הָרוּחַ וּמַזְרִיד הַגֶּשֶׁם: Tu faci să sufle vântul
și să cază ploaia. 1) מְשִׁיב
מְכַלְכֵּל הַיּוֹם בְּחֶסֶד, Tu hrănești pe cei
vii cu dragoste, în-
viezi pe cei morți cu o în-
durare nesfârșită, sprijinești
pe cei căzuți, tămăduiești pe
cei bolnavi, slobozești pe
cei încâtușați, și îndeplinești
cu credință făgăduința ta,
מְחִייה מֵתִים בְּרַחֲמִים
רַבִּים, סוֹמֵךְ נִפְלִיִּים,
וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר
אֲסוּרִים, וּמַקְיֵם אֱמוּנָתוֹ,

עֲבִירֹת שֶׁבֵּן אֶדָם אֶפְרָם לְיִקְרָם; păcatele însă comise contra apropiatului nostru
זִיּוּא לְהִבְרִיר Ziuă de Spășenie (Kippurim) le iartă, numai după ce am împăcat
pe aceasta אֶת שֶׁנִּכְרַח אֶת־הַבִּיר.

Unul din cele 13 articole de credință, și anume al treilea, glăsuiește
„că D-zeu n'are nici o închipuire trupească și nu este trup”. Totuș slin-
tele Scripturii, pentru a fi înțelese, se slujesc, vorbind de D-zeu, de icile
și de graiul obișnuit al oamenilor. Așa găsim יְיָ brațul sau mîna lui
D-zeu (adică: „atotputerea sa”); עֵינַי יְיָ ochiul lui D-zeu („atoprezența sa”);
Dumnezeu a zis lui Moșe („Exod.” 6, 8): וְנִשְׁאַתִּי אֶת־יָדִי, am rădicat mîna
mea, în loc de: am jurat (vezi comentarul nostru la „Exod.” pag. 30 nota
4). Din acest punct de vedere trebuie considerat cuvintele: וְנִשְׁרִיעֵנִי in-
scrie-ne, și וְנִשְׁרִיעֵנִי confirmă înscriserea noastră, pe cari le întrebuițăm de
la Roș ha-Șana până la Iom ha-Kippurim (vezi rugăciunile acestor sâr-
bători). Termenii antropomorfistici nu trebuie luați dar literal, ci numai
în sens figurat; cf. „Exod.” 32, 32; „Ps.” 69, 28; „Daniel” 12, 1.

1) De la מוֹשֶׁה de Moșe pînă la מוֹשֶׁה de întâia zi de inclusiv,
se zice מְשִׁיב הָרוּחַ וּמַזְרִיד הַגֶּשֶׁם Mișna «Berachoth» 33, a; Mișna «Ta'anith», I,
de Eliezer b. Hyrkanoth, 3853.

Mișna «Berachoth» 33, a, numește acest pasaj גְּבוּרָתוֹ וְנִשְׁפָּטִים, adică
puterea minunată a ploaiei. Talmudul observă: „Precum ploaia înviează
într'un mod minunat sămânța, ce zace în pământ, ce să producă roade,
tot astfel va învia odată D-zeu pe cei morți». De aci legătura cu rugă-
ciunea precedentă.

către cei care dorm în țărână. Cine este ca tine, stăpâne al puterilor, și cine este asemenea ție, o rege, care iei și redai vieața, și faci să răsară mântuirea.

לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִי כָמוֹךָ,
בְּעֵל גְּבוּרוֹת, וּמִי דוֹמֶה
לָךְ, מֶלֶךְ, מִמִּית וּמַחְיָה,
וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

În cele zece zile de pocăință: (בַּעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה:)

Cine e ca tine, tatăl îndurărei, care pomeniești plămui-
rile tale spre vieață, cu îndurare.

מִי כָמוֹךָ, אֵב הַרְחָמִים, זֹכֵר יִצְחָק
לְחַיִּים, בְּרַחֲמִים:

Și adevărit ești tu, că vei învia morții.
Lăudat fii, Doamne, care în-
viezi morții.

וְנֶאֱמַן אַתָּה, לְחַיּוֹת
מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
מַחְיֵה הַמֵּתִים: *

1) Sfințirea («Keduša») קְדוּשָׁה

(Oficiantul): Să sfințim numele tău în această lume, precum se sfințește în înălțimea cerurilor; căci astfel a fost scris de către prorocul tău: și unul strigă către altul și zice:

הָאֵל: קְדוּשָׁה אֶת־שִׁמְךָ בְּעוֹלָם, כְּשֵׁם
שִׁמְךָ יְקִיִּשִׁים אוֹתוֹ בְּשָׁמַי מְרוֹם. בְּפָתוּב
עַל־דִּבְרֵי נְבִיאֶיךָ וְקָרָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאָמַר:

(Ofici. și obșt.): „Sfânt! Sfânt! Sfânt! este Domnul oștirilor, plin e tot pământul de slava lui“²⁾

הָאֵל רַח: קְדוּשָׁה | קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה יְיָ
נִבְאָאוֹת, מְלֵא כָל־הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ:

(Oficiantul): Și împreună exclamă: Lăudat fie!

סוּן: לְעַמָּתְךָ בָּרוּךְ יֵאֱמָרוּ:

(Ofici. și obșt.): «Lăudată fie slava Domnului prin atotprezența ei!»³⁾

הָאֵל רַח: בָּרוּךְ בְּבוֹדֵי־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

(Oficiantul): Și în cărțile tale cele sfinte e scris precum urmează:

סוּן: וּבְדִבְרֵי קְדָשְׁךָ כְּתוּב לֵאמֹר:

1) Sfințirea lui D-zeu. Când oficiantul repetă שְׁמוֹנֶה עָשָׂר și ajunge la סְמִיחַ הַתִּשְׁתִּים, se zice «Keduša».

Bărbații Synagogeii celei Mari au introdus în slujba zilnică «Keduša» (Sfințirea Domnului), sprijinind această întocmire religioasă pe versetul biblic: («Levit.» 22,32) «Ca să fii sfințit între filii lui Israel». După părerea unora, în temeiul cuvântului dumnezeiesc: («Iehezkel» 38,23) «Așa voi fi mărit, sfințit, și recunoscut de multe popoare; și vor cunoaște, că eu sunt Domnul». Vezi comentarul la «Tur O. Ch.» 423 al lui R. Iosef Caro și «E. M.» Art. Jezdagerd p. 37 privitor la קְדוּשָׁה שֶׁל מִסְכָּה לְשִׁבְתָּהּ.

2) «Iesaiiahu» 6, 3. 3) «Iehezkel» 3, 12.

3. Sfințirea lui Dumnezeu. ¹⁾ קְדַשֵּׁת הַשֵּׁם.

Tu ești sfânt, și numele tău e sfânt, și sfinții în toate zilele te slăvesc. Sela! Lăudat fii, Doamne, sfinte D-zeule!

אַתָּה קָדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקְדוּשִׁים בְּכָל-יוֹמֵי הַלַּיִל, סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

(In cele zece zile de pocăință: sfinte rege).

(בְּשִׁשְׁרֵת יְמֵי תְשׁוּבָה: הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.)

4. Impărtășirea înțelepciunii. ²⁾ בְּרֵבֶת הַחָכְמָה

Tu împărtășești pe om cu cunoștință, și înzestrezi pe muritor cu pricepere; împărtășește-ne de la tine cu știință, pricepere și înțelepciune. ³⁾ Lăudat fii, Doamne, care împărtășești cunoștință.

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וּמְלַמֵּד לְאִנּוּשׁ בִּינָה. חָנְנוּ מֵאַתָּה דַּעַת, בִּינָה וְהַשְׁכָּל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדַּעַת:

(Ofic. și obșt. :) „Impărăți-va Domnul în veci, D-zeul tău Sione! din neam în neam. Hallelu-la”. ⁴⁾

הָקָל חַח: יְמִלֵךְ יְיָ לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ. צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר. הַלְלֵיהָ:

(Oficiantul:) Din neam în neam vesti-vom mărirea ta, și în vecii vecilor sfinți-vom sfințenia ta. Lauda ta, o Dumnezeu! nostru, nu va înceta niciodată din gura noastră, căci un rege atotputernic, mare și sfânt, ești tu. Lăudat fii, Doamne, atotsfinte Dumnezeu!

מִן: לְדֹר וָדֹר נְגִיד גְּדֻלָּתְךָ, וְלִנְצָחַת בְּצִדִּים קְדֻשָּׁתְךָ נִקְדִּישׁ. וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ, מְסִינוּ לֹא יִמּוּשׁ לְעוֹלָם וָעַד. כִּי אֵל מֶלֶךְ, גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ, אַתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

(In cele zece zile de pocăință: sfinte rege).

(בְּשִׁשְׁרֵת יְמֵי תְשׁוּבָה: הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.)

¹⁾ Talm. «Berachoth» 21; v. Tract. «Soferim».

²⁾ „Meghillah” 17, b; „Cuzari”, cap. 3, § 19. ³⁾ Înseamnă cunoștința lui D-zeu din plăsmuirile sale, din natură; ⁴⁾ cunoștința lui D-zeu prin rațiunea noastră; השכל înseamnă pătrunderea în lucruri metafizice, care cere un înalt grad de înțelepciune; v. comentarul lui Maimonide la „Pildele Bătrânilor” cap. 3, § 21 și opera-i „Călăuza Rătăciților” vol. III, cap. 20 și 21.

⁴⁾ „Psalmul” 146, 10.

5. Pocăința. 1) תשובה.

Indreptează-ne, tatăl nostru, spre învătătura ta, și apropie-ne, regele nostru, de slujba ta, și întoarce-ne cu câință de-săvârșită către tine. Lăudat fii, Doamne, care ți place pocăința.

ה' שִׁיבֵנו אֲבִינוּ
לְתוֹרַתְךָ וְקִרְבָּנוּ מִלְכָּנוּ
לְעִבּוֹדְתְךָ וְהַחַיִּירָנוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.
כְּרוֹךְ אֶתָּה יְיָ הַרוּצָה
בְּתִשׁוּבָה:

6. Iertarea păcatelor. 2) סליחה.

Iartă-ne, tatăl nostru, dacă am păcătuit; îngăduiește-ne, regele nostru, dacă am fost de vină, căci iertător și îngăduitor ești tu. Lăudat fii, Doamne, Atotmilostive, care ierți multe.

סְלַח-לָנוּ אֲבִינוּ כִּי
חָטָאנוּ מַחֲלֵלֵינוּ מִלְכָּנוּ
כִּי פָשַׁעְנוּ * כִּי מוֹחֵל
וְסוֹלַח אַתָּה. כְּרוֹךְ אֶתָּה
יְיָ חַנוּן חֶמֶד רַב לְסִלּוֹת:

7. Ajutorul lui Dumnezeu în vremi de răstriețe. 3) גאולה.

Uită-te la nevoile noastre, și apără pricina noastră, și mântuiește-ne în curând, pentru numele tău; căci un mântuitor puternic ești tu. **) Lăudat fii, Doamne, mântuitorul lui Israel.

רֵא וְרִיבָה נָא בְּעֵינֵינוּ
מִהֲרָה לְמַעַן שְׂמֹךְ. כִּי
גּוֹאֵל חֹזֵק אַתָּה. כְּרוֹךְ
אֶתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

*) In zilele de post obțesc תענית צבור, intercalează aci oficialntul rugăciunea ענינו.

ענינו. Ascultă-ne, Doamne, ascultă-ne în ziua de post al chinului noastre, căci în mare nevoie suntem. Nu te uită la ne-

*) In zilele de post se intercalează aci סליחות („Selichoth“).

1) „Meghilla” 17. 2) „Ioma” 7; „Kethuboth” 17. 3) „Meghilla”, 17.

4) „Taaniith” 11, și 13.

8. Rugăciune pentru tămăduirea bolnavilor. ¹⁾ ברכת השנים.

Tămăduiește-ne,
Doamne, și vom
fi tămăduiți, ajută-ne și vom fi
ajutați, căci tu ești fala noas-
tră. Și trimite o tămăduire
desăvârșită pentru toate ră-
nile noastre; *) căci un a-
totputernic rege, un tămă-
duitor adevărat și milostiv
ești tu. Lăudat fii, Doamne,
tămăduitorul bolnavilor po-
porului tău Israel.

רפאנו יי ונרפא
רושינו ונושעה בי
תהלתנו אתה. והעלה
רפואה שלמה לכל-
מבותינו. *) כי לא מלך
רופא נאמן ורחמן אתה:
ברוך אתה יי, רופא
חולי עמו ישראל:

9. Rugăciune pentru un an mănos. ²⁾ ברכת השנים.

Bindecuvăntează-ne,
Doamne, Dumnezeul

ברך עלינו יי אלהינו

legiurea noastră, nu-ți ascunde
fața ta de la noi, nu te tăinuiești la
cererea noastră, ci să fii aproape
de rugăciunea noastră. Mângâie-ne
prin harul tău; înainte de ce te
chemăm, auzi-ne; precum e zis:
„Înainte de ce vor chemă, îi voi
auzi, ei vorbesc încă, și eu îi as-
cult.” *) Căci tu, Doamne, ești acela,
care asculți în vreme de răstriețe,
care scapi și mântuiești în orice
vreme de nevoie și necaz. Lăudat
fii, Doamne, care asculți în vreme
de răstriețe.

רשענו. ואל-תסתיר פניך מננו. ואל-
תתעלם. מתחנו. הנה נא קרוב
לשועתנו: יהי נא חסדך לנחמנו. מרם
נקרא אלך עגנו. בדרך שנאמר. והיה
מרים יקראו ונאני אענה. עוד הם
מדברים. ונאני אשמע: כי אתה יי העונה
בשת צרה. פודה ומציל בכל-עת צרה
ועונה: ברוך אתה יי העונה בשת צרה:

Pentru un bolnav se poate intercală următoarea rugăciune:

Fie voia ta, Doamne,
D-zeul meu și D-zeul pă-
rinților mei, ca să trimiți curând din
cer o desăvârșită tămăduire, o tă-
măduire sufletească și o tămăduire
trupească, pentru acest bolnav (aci
se rostește numele său) precum și
pentru ceilalți bolnavi ai lui Israel.

*) יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי
אבותי שתשלח מהרה רפואה שלמה
מן השמים: רפואת הקש ורפואת הגוף.
לחולה (בבב) ברוך שאתה חולי ישראל:

¹⁾ Talm. «Aboda Zara», 8. ²⁾ «Berachoth» 33, a; «Ta'anith» 10 a.
³⁾ „Ies.” 65, 24.

nostru, anul acesta, și toate felurile rodului său, spre bine. Și dă belșug, (*iarna*: rouă și ploaie de belșug) peste suprafața pământului, și sature-ne de bunătatea ta, și binecuvântează anul nostru ca anii cei mănoși. Lăudat fii, Doamne, binecuvântătorul anilor.

אֶת־הַשָּׁנָה־הַזֹּאת וְאֶת־
כָּל־מִינֵי הַתְּבוּאֹתָהָ
לְטוֹבָהּ. וְתֵן בְּרָכָה (טל
וּמָטָר לְבְרָכָה) עַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה, וְשַׂבְּעֵנוּ
מִטּוֹבָךְ, וּבִרְךְ שָׁנָתָנוּ
כְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת: כְּרוֹךְ
אַתָּה יְיָ מִבְּרַךְ הַשָּׁנִים:

10. Unirea lui Israel.¹⁾ קבוץ קליות.

Sună din buciulul cel mare pentru liberarea noastră, și desfășură steagul, spre a strânge pe izgoniții noștri, și adună-ne de odată din cele patru colțuri ale pământului. Lăudat fii, Doamne, care strângi pe risipiții poporului tău Israel.

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל
לְחֵירוּתָנוּ וְשֵׂא נֶס,
לְקַבֵּץ קְלִיּוֹתֵינוּ וּלְקַבְּצֵנוּ
יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת
הָאָרֶץ: כְּרוֹךְ אַתָּה יְיָ
מִקַּבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

11. Judecată dreaptă.²⁾ יְדִקָּה.

Redă-ne judecată noastră ca odinioară, și sfetnicii noștri ca la început, și depărtează de la noi obidă și suspin. Și domnește peste noi, tu

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ
כְּבָרֵאשָׁנָה, וְיִזְעֲצֵנוּ
כְּבִתְחִלָּה, וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ
יְגִזּוֹ וְאַנְחָה. וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ

*) Se intercalează de la ajunul zilei a 60-a după תשרי תשרי care cade de obicei în ajunul zilei de 4 și la an visect de 5 Decembrie st. n., până la rugăciunea de קריאת שמע de קריאת שמע inclusiv; „Meghilla” 17, a; „Ta’anith” 10; v. „Erech Millin” al lui Rappaport pag. 228.

1) „Meghilla” 9, b. 2) „Meghilla” 17. b.

Doamne singur, cu har și
îndurare, și desvinuiește-ne
la judecată. Lăudat fii,
Doamne, o rege, iubitor de
dreptate și judecată.

אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ, בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים, וְצִדִּיקְנוּ
בְּמִשְׁפָּט: בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ, מֶלֶךְ, אוֹהֵב צְדָקָה
וּמִשְׁפָּט:

(În cele zece zile de pocăință se zice:
regele judecătii).

(בששת ימי תשובה: המלך המשפט).

12. În potruva clevefîrei și apostasiei.⁽¹⁾ ברכת הטיגים.

Și defăimătorii
să n'aibă nici o
nădejde, și toți făcătorii de
rele să piară ca într'o clipă,
și toți aceștia grabnic să se
stârpiască. Și sumeția în cu-
rând s'o desrădăcinezi, s'o
sdrobești, s'o sfărâmi și s'o
umilești, de grabă, în zilele
noastre. Lăudat fii, Doamne,
sdrobitorul vrăjmașilor și
umilitorul sumeției.

וּלְמַלְשִׁינִים | אֶל־תְּהִי
תְּקוּהָ, וְכֹל־עוֹשֵׂי רָשָׁעַ
כִּנְגַע יֵאָבְדוּ, וְכֹלָם |
מְהֵרָה יִכָּרְתוּ. וְהוֹדִים |
מְהֵרָה תַעֲקֹר, וְתִשְׁכַּר,
וְתִמְגַּר וְתִכְנִיעַ בְּמְהֵרָה
בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
שׂוֹכֵר אֹיְבִים וּמַכְנִיעַ
יָדִים:

13. Rugăciune pentru cei drepti.⁽²⁾ ברכת הצדיקים.

Peste cei
drepti și peste
cei cuvioși, peste bătrânii
poporului tău, casei lui Is-

עַל־הַצְּדִיקִים וְעַל־
הַחֲסִידִים, וְעַל־יְקִנֵּי
עַמְּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעַל

⁽¹⁾ Această rugăciune a fost adăogată de Șemuel numit cel Mic, într'o vreme de grea cumpănă, sub Rabban Gamliel pe la anul 3900, în Iamnia; ea a fost compusă cu câteva secole mai târziu decât celelalte 18, cari au fost redactate de Synagoga cea Mare, de aceea n'a fost primită în numărul celor 18, căci altfel ar fi 19; v. „Tosefot Iom Tob”; Maimonide, „Hil'choth T'fillah”; „Berachot” 28, b; „Meghilla” 17, a.

rael, și peste rămășița cărturarilor lor, peste cei drepti de orice neam, și peste noi, reverse-se mila ta, Doamne, Dumnezeul nostru. Răsplătește cu bunăvoință pe toți acei ce se încred în numele tău cu adevărat, și pune partea noastră între dânsii în veci, ca să nu ne rușinăm, că ne-am încrezut în tine. Lăudat fii, Doamne, reazimul și adăpostul celor drepti.

פְּלִיטַת סוֹפְרֵיהֶם, וְעַל-
גְּרֵי הַצֶּדֶק, וְעַל־נוֹ
יְהוּמוֹ רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל
הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ
בְּאֵמֶת, וְשִׁים חֶלְקֵנוּ
עִמָּהֶם לְעוֹלָם, וְלֹא
נִבּוֹשׁ, כִּי-בָדַד בָּטַחְנוּ:
כְּרוֹךְ אֶתָּה יְיָ מִשְׁעָן
וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

14. a). Ierusalaim, cetatea Domnului.¹⁾ בִּנְיָה יְרוּשָׁלַם.

Și la Ierusalaim, orașul tău, întoarce-te cu îndurare, și locuiește într'ânsul precum ai făgăduit. Rezidește-l în curând, în zilele noastre, ca o zidire de veci, și tronul lui David, în curând, în mijlocul lui întemeiază-l.*) Lăudat fii, Doamne, ziditorul Ierusalaimului.

וְלִירוּשָׁלַם, עִירָךְ,
בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב, וְתִשְׁכּוֹן
בְּתוֹכָהּ כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ.
וּבִנְיָה אוֹתָהּ בְּקֶרֶב,
בְּיָמֵינוּ בְּנֵן עוֹלָם, וְאַסֵּא
דָּוִד, מִהֵרָרָה, לְתוֹכָהּ
תְּכִין: *) כְּרוֹךְ אֶתָּה יְיָ
בִּנְיָה יְרוּשָׁלַם:

*) În ziua de תשעה באב se zice la מנחה după לתורה תכין, următoarea rugăciune:

נַחֵם 2) מַגְדִּילֵנוּ דָּוִד, דִּמְנוּ
Sionului, pe jellitorii Ierusalaimului. Mângâie cetatea jalnică, sur-

נַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת-אַבְלֵי צִיּוֹן, וְאֶת-
אַבְלֵי יְרוּשָׁלַם. וְאֶת-הַעִיר הַיָּבֵלָה

¹⁾ „Meghila”, 17, b. 2) Ierusalimi „Berachoth” cap. 4, Roș, «Taanith», fine.

14. b) Împărăția messianică. 1)

אָ וְלִאֲדָרְתְּךָ דָּוִד, אֲדָרְתְּךָ
robului tău, în cu-
rând fă-l să răsară, și stră-
lucirea-i înalță prin mântui-
rea ta; căci spre mântuirea
ta nădăjduim toată ziua.
Lăudat fii, Doamne, care
faci să răsară raza mântuirii.

אֲתֵּי צֶמַח דָּוִד עֲבָדְךָ
מִתְרַה תְּצַמִּיחַ וְקִרְנֵנוּ
תְּרוֹם בִּישׁוּעָתְךָ. כִּי
לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל-
הַיּוֹם: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מִצִּמִּיחַ קִרְן יִשׁוּעָה:

15. Primirea cu bunăvoință a rugăciunilor. 2) תְּפִלָּה

שָׁמַע אֲשׁוּרָה
Ascultă vocea
noastră, Doamne,
D-zeul nostru, cruță-ne și în-
dură-te de noi, și primește

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
חַוֶּם וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל

pată, înjosită și pustie: jalnică, fiind fără copii; surpată—fiindu-i dărâmate clădirile monumentale; înjosită—fiind că-l s'a răpit slava ei; pustie—fiind fără niciun locuitor. Iată o că șeade, cu capu-i învaluit de rușine, ca o femeie stearpă, ce n'a născut. Legiunile au cotropit-o, și au moștenit-o idolatrii. Ei au trecut prin tăișul sabiei poporul tău Israel, și în furia lor nelegiuită, măcelărit-au pe cuvloșii celui Prea-Înalt. De aceea plânge Sionul cu amar, și Ierusalaimul scoate strigătu-i de nedădejde: Inima'mi! o, inima'mi! ea plânge pentru cel ucis! măruntaiele mele! o, măruntaiele mele! ele suspină pentru aceste cruzimi. O, Doamnel! cu foc ai ars orașul, cu foc îl vei rezidi în viitor; precum glăsuiește: «Și eu, eu îi voi fi, zice Domnul, un zid de foc împrejur, și de slavă voi fi în mijlocul lui». 3) Lăudat fii, Doamne, mângâitorul Sionului și ziditorul Ierusalaimului!

וְהִתְרַבְּהַ וְהִתְרַבְּהַ וְהִתְרַבְּהַ
מִבְּלִי בְּנִי. וְהִתְרַבְּהַ מִּמְעוֹנֵהָ.
וְהִתְרַבְּהַ מִּבְּנֵיהָ. וְהִתְרַבְּהַ מֵאֵין
יָשִׁיב. וְהִיא יִשְׁבֶּת, וְרֹאשָׁה חֲפוּיָה
בְּאֵשׁ עֲקָרָה, שֶׁלֹּא יִלְדָּה, וּבִלְעֵיהָ
לְגִיּוֹנוֹת. וְיִרְשִׁינָה עוֹבְדֵי זָרִים, וְיִתְּלֻ
אֶת-עַמָּהּ יִשְׂרָאֵל לְחֶרֶב, וְהִרְגוּ בְּדוֹן
חֲסִידֵי עֲלִיּוֹן. עַל-כֵּן צִיִּן בְּמִר תִּבְכֶּה,
וְיִרְשָׁלַם תִּתֵּן קוֹלָהּ. לִפְנֵי לִפְנֵי
חֲלִילֵהֶם. מֵעַי מֵעַי עַל חֲלִילֵהֶם. כִּי
יִתֵּן יְיָ בְּאֵשׁ הַצִּמְחָה, וּבְאֵשׁ אֶתָּה
עֲתִיד לִבְנוֹתָהּ. בְּאֵמֹר, וְאֵנִי אֶהְיֶה
לָהּ, נְאֻם-יְיָ חֲוֶמַת אֵשׁ סָבִיב, וְלִכְבוֹד
אֶהְיֶה בְּתוֹכָהּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִנְּהַם
צִיִּן וּבֹנֶה וְיִרְשָׁלָם: אֵת צֶמַח וְכוּ'.

1) Se referă la «Irim.» 23,5; v. «Meghilla» 18; «Synhedrin» 98, b; «Erech Millin» pag. 228; «Bamidbar R.» Cap. 18.
2) «Meghilla» 18. 3) «Zecharia» 2, 9.

cu îndurare și cu bunăvoință rugăciunea noastră. Căci tu, atotputernicul Dumnezeu, ascuți rugăciuni și plângeril Și dinaintea ta, o Regele nostru, nu ne întoarce fără ispravă. Căci tu ascuți rugăciunea poporului tău Israel cu îndurare. Lăudat fii, Doamne, ascultător de rugăciune.

בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן אֶת־
תְּפִלָּתֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ
תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אַתָּה.
וּמִלִּפְנֵיךָ, מֶלֶכְנוּ, רִיקָם
אֶת־שִׁיבֵנוּ. *) כִּי אַתָּה
שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים: בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

16. Serviciul divin. עבודה.

1) Fii binevoitor, Doamne, Dumnezeul nostru, către poporul tău Israel și către rugăciunea lui; întoarce slujba la

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל וּבְתַפִּלָּתָם.
וְהוֹשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה

*) In zilele de post, acela ce se roagă singur, zice aci la rugăciunea מְקוֹמָהּ, până la
*) כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ cu sfârșește cu וְצִיּוֹקָה

Ascultă-ne, Doamne, ascultă-ne, în ziua de post al chinuiri noastre, căci în mare nevoie suntem. Nu te uita la nelegiuirea noastră, nu-ți ascunde fața ta de la noi, nu te tăinuiești la cererea noastră, ci să fii aproape de rugăciunea noastră. Mângâie-ne prin harul tău; înainte de ce te chemăm auzi-ne; precum e zis: „Înainte de ce vor chemă, îi voi auzi, ei vorbesc încă, și eu îi ascult”. *) Căci tu, Doamne, ești acela, care ascuți în vremea de răstribite, care scapi și mântuiești în orice vreme de nevoie și necaz (Căci tu ascuți etc.)

עֲנֵנוּ יְיָ עֲנֵנוּ. בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתֵנוּ.
כִּי בְצָרָה גְדוֹלָה אֲנַחְנוּ: אֶל־תִּפְסֵן אֶל־
רִשְׁעֵינוּ. וְאֶל־תִּסְמַר פְּגִיעַ מִסִּנּוֹ, וְאֶל־
תִּתְעַלֵּם. מִתַּחַת־תַּנְתָּנוּ. הִיָּה נָא קְרוֹב
לְשׁוֹעֲתֵנוּ: יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנוּ. תָּרֵם
נִקְרָא אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ, בְּדָבָר שְׂגָאֵמֵר
וְהִיָּה תָרֵם: יִקְרָא יְהוָה אֲשֶׁנָּה, עוֹד הֵם
מִדְּבָרִים: וְהוֹשִׁיעַ אֶשְׁמֵךָ: כִּי אַתָּה יְיָ הָעוֹנֶה
בְּעֵת צָרָה. פּוֹדֶה וּמַצִּיל בְּכָל־עֵת
צָרָה וְצִיּוֹקָה: כִּי אַתָּה וְכוּ

1) „Abuderham” 6; „Berach.” 29; „Sabbath” 24. 2) „Taanith” 11, 1.

*) „Ieș.” 65, 24.

tinda casei tale, și jertfele
lui Israel și rugăciunea lui,
cu dragoste primește-le și
cu bunăvoință, și să-ți fie
plăcută totdeauna slujba po-
porului tău Israel.

לְדָבִיר בִּיתְךָ, וְאֵשִׁי
יִשְׂרָאֵל וְהַתְּפִלָּה,
בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל בְּרָצוֹן,
וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד
עֲבֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Pomenirea solemnă. קְרָרָה.

La se intercalează aici: ¹⁾ חַיִּל הַמַּעֲשֶׂה וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ

Dumnezeul nostru și
Dumnezeul părinților
noștri! Înalțe-se, vie, ajungă,
arată-se, fie plăcută, auzită,
amintită, și pomenită înaintea
ta, pomenirea noastră și amin-
tirea noastră, și pomenirea pă-
rinților noștri, și pomenirea
unsului, fiului lui David, robu-
lui tău, și pomenirea Ieruša-
laimului, cetății tale celei sfinte,
și pomenirea întregului tău po-
por, casei lui Israel, spre scă-
pare, spre bine, spre har, spre
iubire și îndurare, spre viață
și pace, în ziua aceasta

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה
וְיָבֵא וְיַגְמֵעַ וְיִרְאֶה וְיִשְׁמַע
וְיִסְקַד וְיִזְכֹּר וְיִזְכְּרֵנוּ וְיִקְדֹּשֵׁנוּ,
וְיִזְכְּרֵנוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְיִזְכְּרֵנוּ מְשִׁיחַ
בְּנֵי דָוִד, עֲבָדְךָ, וְיִזְכְּרֵנוּ יְרוּשָׁלַּיִם
עִיר קְדֻשָּׁה, וְיִזְכְּרֵנוּ כָּל-עַמָּךְ
בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמַנְיָהּ, לְפִלְמָהּ
לְמִוְכָּהּ, לְחַן, וּלְחֶסֶד, וּלְרַחֲמִים
לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם

(la începutul
lunilor)

(la Paști)

(la Cusți)

(לְקַבֵּל)

(לְקַשֵּׁת)

(לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ)

de Roș Hodeș.

de Pesah.

de Succot.

רֹאשׁ חֹדֶשׁ, חַג הַמִּצֹּת, חַג הַקִּשּׁוֹת

Pomenește-ne, Doamne, Dum-
nezeul nostru, într'ansa de bine,
și amintește-ne într'ansa de bi-
necuvântare și ajută-ne într'ansa
spre viață. Și prin făgăduința
de ajutor și îndurare, cruță-ne
și miluiește-ne, îndură-te de
noi și ajută-ne, căci către tine
sunt îndreptați ochii noștri;
căci un atotputernic rege, mi-
lostiv și îndurător ești tu.

חֲזָרָה. זְכַרְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּיּוֹם
לְמִוְכָּהּ. וְיִסְקַדְנוּ בָּהּ לְבִרְכָּהּ.
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בָּהּ לְחַיִּים. וּבְדָבִיר
יִשְׁוּעָה וְרַחֲמִים, הוֹסֵם וְחַנּוּן,
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ
עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ אֱמִנּוּן
וְרַחֵם אֶתְּנוּ:

¹⁾ „Sabbath” 24.

Urmarea rugăciunii a 16-a.

וְתַחֲוִינָה¹⁾ Să vadă ochii
noștri, cum te vei
întoarce la Sion cu îndu-
rare. Lăudat fii, Doamne,
care reînforci slava ta la
Sion.

וְתַחֲוִינָה עֵינֵינוּ
בְּשׁוּבָךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲוִיר
שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

17. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מִדִּים²⁾ Iți mulțumim ție,
că tu ești Domnul
D-zeul nostru, și D-zeul pă-
rinților noștri, în vecii ve-
cilor. Stânca vieții noastre,
pavăza mântuirii noastre,
ești tu din neam în neam!

מִדִּים אֲנַחְנוּ לָךְ,
שָׂאתָה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְעוֹלָם
וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן
יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר

^{*)} Când oficiantul repetă מִדִּים, zice obșteea încet:

מִדִּים³⁾ Iți mulțumim ție,
că tu ești Domnul
D-zeul nostru, și D-zeul pă-
rinților noștri, D-zeul a tot tru-
pul, plămuitorul nostru și plăs-
muitorul urzirei. Laude și mul-
țumiri numelui tău celui mare
și celui sfânt, fiindcă ne-ai
păstrat viața și ne-ai susținut.
Tot așa să ne păstrezi viața
și să ne susții și să strângi
izgoniții noștri în curțile tale
cele sfinte, pentru a păzi le-
gile tale și a îndeplini voința
ta, și a te sluji cu inima sin-
ceră; pentru aceasta îți mul-
țumim ție. Lăudat fie Domnul,
cel vrednic de mulțumiri.

מִדִּים אֲנַחְנוּ לָךְ, שָׂאתָה
הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
וְאֱלֹהֵי כָל־בֶּשֶׂר, יוֹצֵרנוּ וּצֹרֵר
בְּרַאשִׁית. בְּרַכּוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, עַל
שִׁחְיֵיתָנוּ וְקִמְּתָנוּ. בֵּן תַּחֲוִינָה
וְתַקְוֵמָנוּ וְהַאֲסוֹף לְצִיּוֹתֵינוּ
לְחַצְרוֹת קֹדֶשְׁךָ, לְשִׁמּוֹר תְּקִיף,
וְלַעֲשׂוֹת רַצּוֹנְךָ, וְלַעֲבֹדָךְ בְּלִבְךָ
שָׁלֵם, עַל שִׁאֲנַחְנוּ מִדִּים לָךְ.
בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת:

¹⁾ v. „Cuzari”, Maamar 2, 24 III. 19. V. 23. ²⁾ „Berachoth” 29; „Sab-
bath” 24. ³⁾ Această rugăciune poartă numele de מִדִּים וְרַבֵּן, fiindcă e
compusă de mai mulți talmudiști (Talm. „Sota” 40 a.)

Ție îți mulțumim și vestim lauda ta: pentru viața noastră predată în mâna ta, și pentru sufletele noastre încredințate ție, și pentru minunile tale, ce le faci în toate zilele cu noi, și pentru miracolele și bunătățile tale, din orice timp: seara, dimineța și în amiază. Atotbunule!—căci nesleite sunt îndurările tale; Atotmilostivule!—căci nesfârșite sunt milostivirile tale: din veci nădăjduim spre tine.

וְדָוָר. נִזְדָּה לָךְ וְנִסְפָּר
תְּהִלָּתְךָ. עַל-חַיֵּינוּ
הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ, וְעַל
נַשְׁמֹתֵינוּ הַמְּקוּדוֹת
לָךְ, וְעַל נַסִּיךְ שְׁבָכָל-
יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹתֶיךָ, שְׁבָכָל עֵת,
עֶרֶב, וּבֹקֶר וְצַהֲרַיִם:
הַטּוֹב, כִּי לֹא-כָלוּ
רַחֲמֶיךָ. וְהַמְּרַחֵם, כִּי
לֹא-תָמוּ חַסְדֶּיךָ, מֵעוֹלָם
כְּיוֹנֵנוּ לָךְ: *

*) Hanucca (הַנִּזְדָּה) și Purim (פּוּרִים) se intercalează aici:

1) על הנסים (Iti mulțumim Doamne) pentru minunile, pentru mântuirea, pentru vitejiile, pentru izbăvirile și pentru izbăvirile, ce le-ai făcut pentru părinții noștri, în zilele acelea pe vremea aceasta.

עַל הַנְּסִים, וְעַל הַפְּרָקִין, וְעַל הַגְּבוּרוֹת,
וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת, וְעַל הַמְּלַחְמוֹת, שְׁעַשְׂתָּ
לְאַבוֹתֵינוּ, בְּיָמִים הָהֵם בְּזִמְנֵי הַנֶּחָ:

Pentru Purim:

בְּיָמֵי מָרְדֳּכָי וְאֶשְׁתֵּר:
בְּשִׁשָּׁן הַבִּיזָה,
בְּשַׁעֲמַר עֲלֵיהֶם הָמָן

Pentru Hanucca: 2)

בְּיָמֵי מַתִּיתִיָּהוּ, בֶּן-יִיְחִזְכָּר, בֶּן-זְדָאִל,
חֲשֹׁמוֹנָאִי וּבְנָיו, בְּשַׁעֲמַדָּה מַלְכוּת יוֹן
הַרְשָׁעָה עַל-עַמָּהּ יִשְׂרָאֵל, לְהַשְׁכִּיחֵם

1) In zilele lui Mardechai și ale Esclerei, în reședința Sușan, pe când se rădica în puterea lor Haman, nele-

2) In zilele lui Matitiah, fiul lui Iohanan, Marelui-Preot, Hașmoneul, și în zilele fiilor lui, pe când se rădica stăpânirea grecească cea nelegiuită, în puterea poporului tău Israel, pentru a-l face

1) Talm. „Sabbath” 24, a. 2) Spre amintirea ajutorului dumnezeiesc prin Matitiah (3622). 3) și 4) Mas. „Soierim” 20, § 8.

Urmarea rugăciunei zilnice de mulțumire.

ועל־כֹּלם ויתברך. Și pentru toate
acestea să fie

תורתך, ולהעבירים. מתקין רצונך: ואתה
ברחמך הרבים, עמדת להם בעת צרתם.
רבת את־ריבם, ונתת את־דינם, נקמת
את־נקמתם. מסרת גבורים ביד חלשים,
ורבים ביד מעטים, וממאים ביד מזהירים,
ורשעים ביד צדיקים, ונזדים ביד עוסקי
תורתך. ולך עשית שם גדול וקדוש
בעולמך, ולעמך ישראל עשית תשועה
גדולה ופרקן ביהים הזה: ואחר כן באו
בניך לדביר ביתך, ופנו את־היכלך,
ומהרו את־מקדשך, והדליקו גרות
במצרות קדשך וקבעו שמונת ימי הקדה
אלו להודות ולהלל לשמך הגדול:

giuitul, el a căutat să
stârpiască, să ucidă și
să prăpădiască pe toți
ludeii, de la tânăr până
la bătrân, prunci și fe-
mei, într'o singură zi,
în ziua a treisprezecea
a lunii a douăspreze-
cea, care e luna Adar,
și din averea lor să
facă jaf. Atunci tu, prin
îndurarea ta cea ne-
mărginită, ai zădărni-
cit statul lui, și ai ni-
micit gândul lui, și ai
întors răsplată în capul
lui, căci îl spânzură
pe dânsu și pe fiii lui
pe furci.

să uite învățătura ta, și să calce poruncile tale
binevoitoare, atunci tu prin îndurarea ta cea
nemărginită, l'ai ajutat în vremea strâmtorării
sale. Ai apărât pricina lui, ai susținut dreptul
său, ai răsbunat răsbunarea lui. Predatu-ai
viteji în mâna slabilor, mulți în mâna pușini-
lor, necurați în mâna curaților, nelegiuți în
mâna dreptilor și sumeți în mâna aceloră, ce
se indeletnicesc cu învățătura ta. Și ție ți-ai
făcut un nume mare și sfânt în lumea ta, și
poporului tău Israel i-ai hărăzit izbândă mare
și mântuire, ca în ziua de astăzi. Apoi veniră
fiii tăi în pridvorul casei tale, și grijiră Tem-
plul tău, și curățiră Sanctuarul tău, și aprin-
seră lumânări în curțile tale cele sfinte, și în-
tocmiră aceste opt zile de târnosire, pentru a
slăvi și lauda numele tău cel mare.

binecuvântat și înălțat numele tău, o Regele nostru, totdeauna și în vecii vecilor.

În cele zece zile de pocăință: (בְּשִׁשְׁתָּ יָמֵי תְשׁוּבָה:)

ובְּתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ: Inscris pentru o viață bună pe toți fiii legământului tău.

ובְּלַחֲחִיִּים יוֹדוּךָ כָּל־הַיּוֹם וְיִהְיֶה לָּךְ אֶת־שִׁמְךָ בְּאַמֶּת. הָאֵל, יִשׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרָתָנוּ כָּל־הַיּוֹם. כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלֹךְ נָא לְהוֹדוֹת: Și toți viețuitoarii să-ți mulțumiască, Sela! și să laude numele tău cu adevărat. Tu, Atotputernicul, ești ajutorul și reazimul nostru. Sela! Lăudat fii, Doamne, „Atotbunul” este numele tău, și ție se cuvine a-ți mulțumi.

Binecuvântarea preoților.¹⁾ בְּרַבֵּת כֹּהֲנִים

La (אָבֵל מִנְחָה) chiar la un (cu excepția unui), מִסָּקָה, שְׁחִירָת

Oficiantul adaugă:

יְאֻלְהִינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ D-zeul nostru și D-zeul părinților noștri, binecuvântează-ne cu binecuvântarea de trei ori repetată în învățătură, scrisă de către Moșe, robul tău, rostită de Aharon și fiii lui, preoții sfântului tău popor, care glăsuiește:

2) Să te binecuvânteze Domnul și să (Obstea):

te păziască: Așa fie voia ta! Să lumineze Domnul fața sa peste tine și să te miluiască: Așa fie voia ta!

Să-și întoarcă Domnul fața sa spre tine, și să-ți dea ție pace: Așa fie voia ta!

בְּרַבֵּת שְׁלֹמֹם. 3) 18. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească.

La (אָבֵל מִנְחָה) chiar la un (cu excepția unui), מִסָּקָה, שְׁחִירָת

שִׁים Dăruiește pace, fericire și binecuvântare. שְׁלֹמֹם, מוֹכָה

¹⁾ Talmud «Sota» 40, a. 3. «Num.» 6,24—26. ³⁾ Cu rugăciunea pentru pace se încheie S'mone-Esre. Cele 3 binecuvântări de la început sunt de laudă; cele 12 (13) din mijloc, sunt de cerere, și cele 3 de la sfârșit, sunt de mulțumire.

tare, har, milostenie și îndurare, nouă și întregului tău popor Israel. Binecuvântează-ne, tatăl nostru, pe toți împreună, cu lumina feței tale; căci prin lumina feței tale ne-ai dat, Doamne, Dumnezeul nostru, învățătura dătătoare de viață, iubire de milostenie, dreptate și binecuvântare, îndurare, nemurire și pace. Și fie-ți plăcut a binecuvânta pe poporul tău Israel, în toată vremea și în tot ceasul cu pacea ta.

וּבְרַכְהוּ הוּא וְחָסֵד וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ. בְּרַכְנוּ אֲבוֹנֵנוּ בְּלִנּוּ בְּאֶחָד, בְּאוֹר פְּנֶיךָ. כִּי בְּאוֹר פְּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים, וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצַדִּיקָה וּבְרַכָּה וְרַחֲמִים, וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת-עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ.

În cele zece zile de pocăință: (בַּעֲשֶׂר־יָמֵי תְשׁוּבָה):

בְּסֵפֶר In cartea vieții, a binecuvântării, a păcii și a bunului traiu, să fim pomeniți și înscriși înaintea ta, noi și tot poporul tău, casa lui Israel, spre viață bună și spre pace. Lăudat fii, Doamne, făcătorul păcii.

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרַכָּה, וְשָׁלוֹם וּפְרֻסָּה טוֹבָה, נִזְכֵּר וְנִקְטָב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ וְכָל-עַמָּךְ, בֵּית-יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשָׁלוֹם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֶׂה הַשָּׁלוֹם:

Incheiere.

בָּרוּךְ Lăudat fii, Doamne, care binecuvântezi pe poporul tău Israel cu pace.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם:

La מנחה și מעריב se zice:

שָׁלוֹם ¹⁾ Pace îndelungă dăruiește poporului tău Israel în veci, căci tu ești regele și stăpânul a toată pa-

שָׁלוֹם רַב עַל-יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ תָּשִׁים לְעוֹלָם, כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֲדוֹן לְכָל-הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב

¹⁾ «Meghila» 17.

cea; și fie plăcut în ochii tăi de-a binecuvânta pe poporul tău Israel în toată vremea și în tot ceasul cu pacea ta.

Lăudat fii, Doamne, care binecuvântezi pe poporul tău Israel cu pace.¹⁾

בְּעֵינֶיךָ לְכַרֵּךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה
בְּשָׁלוֹמְךָ: כַּסֵּפֶר

פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבַרֵּךְ אֶת־עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם:

Rugăciune pentru umilință și resemnare.²⁾

Dumnezeul meu! Fe-
rește-mi limba mea de
clevertire, și buzele mele de-a
grăi înșelăciune; și hulitorilor
mei, suflitul meu să tacă, și
suflitul meu smerit ca țărâna
către toți să fie. Deschide-mi
inima mea la învățătura ta, și
după poruncile tale să alerge
suflitul meu. Și toți ce se gân-
desc a-mi pricinul vr'un rău,
de grabă nimicește-li sfatul lor,
și zădărnicește gândul lor. Fă-o
pentru numele tău, fă-o pentru
dreapta ta, fă-o pentru sfințe-
nia ta, fă-o pentru învățătura
ta,³⁾ ca să fie scăpați iubiții
tăi. Mântuiască-mă dreapta ta,
și auzi-mă.⁴⁾ Fie-ți plăcute, cu-
vintele gurei mele și cugetul ini-
mei mele, ție, Doamne, stânca
mea și izbăvitorul meu! Cel ce

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לִשְׁוֵנֵי מְרֵעִי
וּשְׁפִתִי מִדְּבַר מְרָמָה. וְלִמְקַלְלִי
נִפְשֵׁי הַדּוֹזִים, וְנַפְשֵׁי פְעֹפֵר
לְכָל תְּהִיָּה: פֶּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ,
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּהְיֶה נִפְשִׁי, וְכָל
הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה, מִתְּהִירָה
הִפֵּר עֲצָתָם, וְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם.
עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן
יִמִּינְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן כְּנִשְׁתְּךָ,
עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתְךָ, לְמַעַן
יִתְּלָצוּ יְיָדֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יִמִּינְךָ,
נַעֲנֵנִי: יְהוִי־לְרִצּוֹן אֲמִירִפִּי
וְהִי־לִבִּי לִפְנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

¹⁾ Aci încheie oficiantul *repetarea* rugăciunii de optsprezece. *Repetarea* s'a introdus pentru acela, care nu știe să se roage singur; e îndestulător, ca acesta să asculte pe oficiant cu evlavie («Roș ha-Šana» 33, b; «O. Ch.» 124 §. 1). Asemenea pentru acela, care a uitat să reciteze vre-o rugăciune d. p. גְּלוּלָהּ יִצְחָק (O. Ch. 124, § 10). Rugăciunea de „Š'mone Esre" pentru ziua de Sâmbătă și sărbători, deși că nu conține 18 binecuvântări, a păstrat totuș aceste nume. Ea începe totdeauna cu primele *trei* binecuvântări, ce cuprind laude către Dumnezeu; și sfârșește prin cele *trei* din urmă, ce cuprind acțiuni de mulțumire; numai formulele intermediare au fost schimbate, după sărbătorile la cari ele se rapoartă. ²⁾ După Talm. „Berachoth" 17, autorul acestei rugăciuni este Mar, fiul lui R. Abina, pe la anul 4150; el o săvârșă la încheierea rugăciunilor sale zilnice.

³⁾ „Psalmul" 108, 7. ⁴⁾ „Psalmul" 19, 15.

statornicește armonie în înălțimile sale, acela să stabilizească pace între noi și întregul Israel, și ziceți: Amin

עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
יַעֲשֵׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־
יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

יהי רצון Fie voia ta, Doamne, Dumnezeul nostru și Dumnezeul părinților noștri, ca să se rezidiască Templul, curând, în zilele noastre, și fă să avem parte de învățatura ta.¹⁾ Acolo îți vom sluji cu evlavie, ca în timpurile străvechi. Și va fi plăcut Domnului prinusul lui Iehuda și al Ierusalimului, ca în zilele veacului, ca în anii cei dinainte.²⁾

יהי רצון מִלְפָּנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שִׁיבֶנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ וְחַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ: וְשָׁם
נִשְׁבָּדְךָ בְּרָצָה בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים
קִדְמָנוֹת: וְעֲרֹבָה לִי מִנֶּחֱת יְהוּדָה
וִירוּשָׁלָּם בְּיָמֵי עוֹלָם וּבְשָׁנִים קִדְמָנוֹת:

Cel ce-și impune un post trebuie să adauge la מנחה în ajunul zilei hotărâte pentru post, următoarea rugăciune, înainte d'a rosti cuvintele אֲמִירָתֵי etc. pag. 89.

רבון Stăpâne al tuturor lumilor! Am luat asupra-mi d'a posti mâine de bunăvoie. Fie-ți plăcut, Doamne, Dumnezeul meu și Dumnezeul părinților mei, d'a primi cu dragoste și cu bunăvoință jertfa mea. Fă, ca rugăciunea mea să ajungă la tine, și să ascuți întru nemărginita ta îndurare cererea mea; căci tu ascuți ruga fiecărei guri sincere (Fie-ți plăcute etc).

רַבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים הָרִי אֱנִי לְפָנֶיךָ
בְּרַעֲיוֹנִית נִדְבָה לְמַחֵר. יהי רצון
מִלְפָּנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי
שֶׁתִּקְבְּלֵנִי בְּרָצָה וּבְרַצוֹן. וְתִכָּא
לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתִי וְתִשְׁעָנָה עֲתִידִיתִי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים. כִּי אֶתְּרָה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתִי
כָּל־פֶּה: וְהוּא לְרַצוֹן וְכוּ.

În ziua postului s'adaogă la מנחה, înainte de לרצון următoarea rugăciune:

רבון Stăpâne al tuturor lumilor! Este vădit și cunoscut înaintea ta, că în vremea când există sfântul Templu, un om păcătuiind și aducând o jertfă (adică grăsimea și sângele unui animal), tu în nemărginita ta îndurare îl iertai. Astăzi (în lipsa jertfei) mi-am impus un post și privațiuni. Fie dar voia ta, d'a socoti această înfrânare de bunăvoie, precum și milostenia

רַבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים הָלֹא יָדוּעַ לְפָנֶיךָ.
בְּזִמְנֵן שִׁבִּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה, אָדָם הוֹטֵא
וּמִקְרִיב קָרְבָּן. וְאִין מִקְרִיבִין מִכֶּהֱנֵי אֱלֹא
חֶלְבֹו וְדָמוֹ. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
מְכַפֵּר. וְעַכְשָׁו יִשְׁבַּחַי בְּרַעֲיוֹנִית
וְנִתְמַעַט חֶלְבִי וְדָמִי. יהי רצון מִלְפָּנֶיךָ
שִׁיְהִיָּה מַעַט חֶלְבִי וְדָמִי שֶׁנִּתְמַעַט

¹⁾ «Aboth» Perek 5, 20. ²⁾ «Maleachi» 3, 4.

Tatăl nostru, Regele nostru!
Depărtează de la noi orice
năpăstuiitor și pârâș.

אָבינו מלְכֵנוּ בְּלֵה כָּל־צָר
וּמִשְׁטָן מֵעַלֵּינוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Astupă gurile pârătorilor și
bârfitorilor noștri.

אָבינו מלְכֵנוּ קְטוֹם פִּיזֵר
מִשְׁטִּינֵינוּ וּמִבְרָרֵינוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Depărtează de la fiii legămân-
tul tău ciumă, sabie, foamete,
robie, pierzare, vină și fărde-
lege.

אָבינו מלְכֵנוּ בְּלֵה דְּבָר וְחֶרֶב,
וְרָעַב וְשָׂבִי וּמִשְׁחִית וְעוֹן וְפֶשַׁע,
מִפְּנֵי כְרִיתָד:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Prezervă moștenirea ta de mo-
limă.

אָבינו מלְכֵנוּ מִנַּע מִגֶּפֶה
מִנְחָלָתָד:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fii îngăduitor și iartă-ne toate
păcatele noastre.

אָבינו מלְכֵנוּ סֶלַח וּמַחֵל
לְכָל־עוֹנוֹתֵינוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Șterge păcatele noastre și fă ca
fărdelegile noastre să pleară
dinaștea ochilor tăi.

אָבינו מלְכֵנוּ מַחֵה וְהַעֲבֵר
חַטֹּאתֵינוּ וּפֶשְׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Șterge, prin îndurarea ta cea
nemărginită, toate urmele vino-
văției noastre.

אָבינו מלְכֵנוּ מַחֲוִי בְּרַחֲמֶיךָ
דְּרָבִים, כָּל־שְׁמֵרֵי חֻבוֹתֵינוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Întoarce-ne către tine cu pocă-
ință desăvârșită.

אָבינו מלְכֵנוּ הִחְזִירֵנוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Trinite o tămăduire desăvâr-
șită bolnavilor poporului tău.

אָבינו מלְכֵנוּ שְׁלַח רְפוּאָה
שְׁלֵמָה לְחֹלֵי עַמֶּךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Desființează hotărîrea cea as-
pră, care ne osândește.

אָבינו מלְכֵנוּ קַרַּע רוּעַ גִּזְרֵךָ
דִּינֵנוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Pomeneste-ne cu o pomenire
bună înaintea ta.

אָבינו מלְכֵנוּ זְכָרְנוּ בְּזָכְרוֹן
טוֹב לְפָנֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Inscrie-ne în cartea vieții
bune.*)

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ כְּתֹבנוּ בְּסֵפֶר
חַיִּים טוֹבִים:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Inscrie-ne în cartea mântuirii
și a izbăvirii.*)

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ כְּתֹבנוּ בְּסֵפֶר
הַאֵלֹהִים וְיִשׁוּעָה:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Inscrie-ne în cartea îngrijirii
și a hranei.*)

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ כְּתֹבנוּ בְּסֵפֶר
הַפִּנְסָה וְכֻלָּלָהּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Inscrie-ne în cartea meritelor.*)

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ כְּתֹבנוּ בְּסֵפֶר
זְכוּת:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Inscrie-ne în cartea iertării și
a îngăduinței.*)

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ כְּתֹבנוּ בְּסֵפֶר
סְלִיחָה וּמְחִילָה:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă să ne răsară izbăvirea în
curând.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ הַצְמַח לָנוּ
יִשׁוּעָה בְּקֶרֶב:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Înălță raza poporului tău Israel.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ הָרִם קֶרֶן
יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Înălță raza unsului tău.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ הָרִם קֶרֶן
מְשִׁיחֶךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Umple mâinile noastre cu bine-
cuvântările tale.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ מְלֵא יְדֵינוּ
מִבְּרָכֹתֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Umple hambarele noastre cu
belșug.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ מְלֵא אֻסְמָינוּ
שָׂבָע:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Ascultă vocea noastră, cruță-ne
și îndură-te de noi.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ שְׁמַע קוֹלָנוּ
חַס וְרַחֵם עָלֵינוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Primește cu îndurare și bună-
voință rugăciunea noastră.

אֱבִינוּ מֶלֶכְנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים
וּבְרָצוֹן אֶת-תְּפִלָּתֵנוּ:

*) La rugăciunea de זמירה în loc de קְרֹבְנִי «inscrie-ne», se zice קְרֹבְנִי «pecetluiește (sau „confirmă”) inscrierea noastră».

Tatăl nostru, Regele nostru!
Deschide porțile cerului rugă-
ciunii noastre.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ פֶתַח שַׁעֲרֵי
שָׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Adu ți aminte că suntem ță-
rână.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ זְכוֹר כִּי עַפְרָא
אָנְחָנוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Nu ne întoarce fără ispravă
dinaintea ta.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ נָא אַל-תְּשִׁיבָנוּ
רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fie acest ceas un ceas de în-
durare și de bunăvoință ina-
inte ta.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ תְּהִי הַשָּׁעָה
הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעַת רְצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Miluiește-ne pe noi, pe copiii
noștri și pe pruncii noștri.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ חַמּוּל עָלֵינוּ
וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפָּנוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă aceasta în favoarea celor
uciși pentru numele tău cel
sfânt.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן
הַרוּגִים עַל-נַשְׁם בְּרַחֲמֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă aceasta în favoarea celor
măcelăriți pentru mărturisirea
unității tale.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן
מִבּוֹחִים עַל-יְחִידֶיךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă aceasta în favoarea celor ce
trecură prin foc și apă, pentru
sfînșirea numelui tău.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן
בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל-קְדוּשָׁתְךָ
שְׁמֶךָ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Răsbună înaintea ochilor noș-
tri, sângele robilor tăi, pe ne-
drept vărsat.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ נִקֹּם (לְעֵינֵינוּ)
נִקְמַת דַּם-עַבְדֶּיךָ, הַשְּׂפוּדִים:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă această pentru tine, dacă
nu pentru noi.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָמַעַנְךָ,
אִם-לֹא לָמַעַנָּנוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă aceasta pentru tine, și mân-
tuiește-ne

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָמַעַנְךָ,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă-o pentru îndurarea ta cea
nesleită.

אָבינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָמַעַן
רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Fă-o pentru numele tău cel
mare, puternic și venerat, după
care suntem chemați.

אֱלֹהֵינוּ מֶלֶכְנוּ עֲשֵׂה לָנוּ
שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא
שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ:

Tatăl nostru, Regele nostru!
Miluiește-ne și auzi-ne; și chiar
de suntem lipsiți de fapte bune,
fă tu cu noi milostenie și dra-
goste, și mântuiește-ne.

אֱלֹהֵינוּ מֶלֶכְנוּ חַנּוּן וְעַנּוּן כִּי
אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ
צְדָקָה וְחֶסֶד, וְהוֹשִׁיעֵנו:

Rugăciuni de pocăință pentru zilele de Luni și Joi. *)

Luni și Joi se zice יהוה רחום afară numai în zilele, localitățile și la împrejurările, când
nu se face rugăciunea de תחנון. Vezi pag. 105.

(Obște se roagă cu o evlavie ferventă:)

יהוה רחום ¹⁾ El, Atotin-
durătorul, iartă
păcatul și nu nimicește;
adesea își înfrânează mânia,
și nu deșteaptă toată urgia-i.

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עוֹן
וְלֹא יִשְׁחִית. וְהִרְבָּה
לְהַשִּׁיב אָפּוֹ. וְלֹא יַעִיר

¹⁾ «Ps.» 78, 38.

²⁾ יהוה רחום («O. Ch.» §. 134). Aceste rugăciuni sunt alcătuite din ver-
sele ale sfintei Scripturi. — Unii susțin, că au fost compuse de *Gaonim*.
Gaon (גאון) se numia în Babilon, începând de la veacul al 7-lea până la
veacul al 11-lea, după era vulgară, șeful de școală, sau rectorul academiei și
înseamnă: *magnificență, eminență*. Cel din urmă Gaon a fost R. Hai, mort
1038. — Cât despre alegerea zilelor de Luni și Joi, ne dă Talmudul destule
lămuriri; vezi «B. Kamma», Toset. 82, a; Midr. «Tehillim» 22; «Ketuboth»,
1. — Alții cred, că autorii acestor rugăciuni ar fi cei doi frați din Ieru-
shalaim Iosef și Beniamin, exilați de Vespasian la 3826 (d. l. z. l.) și vătru
lor Șemuel, și anume: primele trei capitole de Iosef, următoarele două de
Beniamin și cele din urmă două de Șemuel. — Abraham Eucler afirmă,
că aceste rugăciuni au fost redactate în epoca cruciadelor, când sângele
nenorociților noștri frați șiroia în Europa și în Asia. După părerea noastră,
obârșia rugăciunilor de pocăință e mult mai veche; căci aproape toate ru-
găciunile ebraice, cari au fost compuse în perioada cruciadelor, nu se disting
prin stilul înflorit al Bibliei, care e păstrat în toată splendoarea-i în aceste
rugăciuni, ci au mai mult pecetea unui amestec de limbi caldeo-rabbinate.
Se știe asemenea, că în toate rugăciunile din acea perioadă, predomină
ritmul, care e înlăturat aci cu desăvârșire. Expresiunea și expunerea aces-

1) O Doamne! nu retrage îndurarea ta de la noi, harul tău și credința ta ocrotească-ne necurmat. 2) Ajută-ne, Doamne, Dumnezeu nostru, și adună-ne dintre popoarele păgâne, pentru a mulțumi sfântului tău nume, și a proslăvi fala ta. 3) Dumnezeu, dacă ai lua aminte fărădelegile, cine ar mai putea stă înaintea ta, o Doamne? Dar cu tine este iertarea, de aceea ești venerat. 4) Nu ne trată după păcatele noastre, și nu ne răsplăti după fărădelegile noastre! 5) Dacă păcatele noastre mărturisesc împotriva-ne, atunci iartă-ne, Doamne, în favoarea numelui tău, 6) Adu-ți aminte, Doamne,

כָּל־חַמְתּוֹ: אַתָּה יְיָ, לֹא־
תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנּוּ
הַסִּדֵּךְ וְאַמְתָּךְ תָּמִיד
יִצְרוּנוּ: רוּשִׁיעֵנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן־
הַגּוֹיִם, לְהַדוֹת לְשֵׁם
קֹדֶשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבֵּחַ
בְּתֵהֲלֶיךָ: אִם־עֲוֹנוֹת
תִּשְׁמְרֶינָה, אֲדָנִי מִי־
יַעֲמֹד: כִּי־עַמְּךָ הִסְלִיחָה
לְמַעַן תִּוָּרָא: לֹא
בִּחְטֵאֵינוּ תַעֲשֶׂה־לָּנוּ,
וְלֹא כְעֲוֹנוֹתֵינוּ תִגְמֹל
עָלֵינוּ: אִם־עֲוֹנוֹנוּ עָנוּ
כָּנוּ יְיָ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶיךָ:
זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וְהַסִּדֵּיךָ

tor plângeri, cari au fost stoarse din amărăciunea și excesul suferințelor, trădează pe Orient ca patria originii lor, și vremea care a prilejit alcătuirea lor, pare a fi aparițiunea lui Mahomet (4330), care s'a declarat ca prorocul și trimisul lui D-zeu. Acesta afirmă misiunea sa d-zeiască prin sabie, și vrea asemenea să obție prin forță, ca Evreii să-l recunoască. Impotrivirea acestora li pricinui cele mai crunte persecuțiuni. Durerea lor crescă cu atât mai mult, cu cât văzură sfânta țară a străbunilor lor sub stăpânirea Saracenilor. Suferințele lor proprii și pângărirea sfântului teritoriu, trebuiau să fie alături într'ansii explozii de imprecățiuni, și ei căutară mângăierile lor în rugăciuni, cari erau potrivite cu împrejurările unor atari vremi. 1) «Ps.» 40. 2) 106, 47. 3) 130, 3-4. 4) 103, 10.

5) «Irim.» 14, 7. 6) «Ps.» 25, 6.

de îndurările tale, de milui-
rile tale, care sunt din veci.
1) Auzi-ne, Doamne, în ziua
strămtorării; numele: Dum-
nezeul lui Iakob! întăreas-
că-ne. 2) Doamne, ajută! o,
Rege! auzi-ne, în ziua che-
mării noastre. Tatăl nostru,
Regele nostru! miluiește-ne
și auzi-ne, și chiar de sun-
tem lipsiți de fapte bune, fă
tu cu noi milostenie, în fa-
voarea numelui tău. Doam-
ne Dumnezeul nostru! as-
cultă glasul rugămintei no-
astre, adu-ți aminte de legă-
mântul încheiat cu părinții
noștri, și ajută-ne, pentru
numele tău! 3) Doamne
Dumnezeul nostru, carele ai
scos pe poporul tău din
țara Egiptului, cu mână
tare, și ți-ai făcut ție un re-
nume, precum e până în
ziua aceasta, — păcătuit-am,
săvârșit-am nelegiuiri! Dar
cu toată dreptatea tă, Doam-
ne, înfrânează, rogu-te, mâ-
nia și urgia ta de la cetatea
ta Ierusalaim, de la muntele
tău cel sfânt; căci prin pă-
catele noastre, și prin făr-
delegile părinților noștri,

בִּי מֵעוֹלָם הָמָּה: יַעֲנֵנוּ
יְיָ, בְּיוֹם צָרָה. וְשׁוֹבֵנוּ
שֵׁם יְיָ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: יְיָ
רוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ, יַעֲנֵנוּ
בְּיוֹם-קָרָאנוּ: אֲבִינוּ
מֶלֶכְנוּ, תִּנְנוּ וַעֲנֵנוּ, בִּי
אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים, צָדִיקָה
עֲשֵׂה עִמָּנוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ:
אֲדוֹנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, שְׁמַע
קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ, וְזָכֵר-
לָנוּ אֶת-בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ,
וְרוֹשִׁיעֵנוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ:
וְעַמָּה אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ,
אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ אֶת-עַמְּךָ
מִמִּצְרָיִם מִצְרַיִם, בְּיָד
חֲזָקָה, וּתְעַשְׂלֶךָ שֵׁם,
בְּיוֹם הַזֶּה, חֲטֵאֵנוּ
רַשְׁעֵנוּ: אֲדָנִי כָּבֹל-
צִדְקָתֶךָ, וְשִׁבְנָה אַפֶּךָ
וְחִמְתָּךְ מֵעִירְךָ יְרוּשָׁלַם,
הִרְקֹדֶשֶׁךָ, בִּי בַחֲטֵאֵינוּ
וּבַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ.

1) «Ps.» 20, 2. 2) «Ps.» 20, 10.

3) Următoarele 5 versete din «Daniel» 9, 15-19.

Ierusalaimul și poporul tău, ajuns-au de ocară, la toți cei din prejurul nostru. Ascultă dar, D-zeul nostru, rugăciunea robului tău și rugămintea sa, și fă să lăscie fața ta asupra Sanctuarului tău cel pustiit, în favoarea ta, Doamne!

1) Pleacă, Dumnezeu! urechea ta, și auzi; deschide-ți ochii și vezi pustiirea noastră, și cetatea, care s'a numit după numele tău; căci nu pentru virtuțile noastre îndreptăm smeritele noastre rugi către tine, ci pentru îndurările tale cele multe. Doamne, ascultă! Doamne, iartă! Doamne ia aminte și fă, și nu zăbovi, o Doamne, în favoarea ta, căci după numele tău, se numește cetatea ta și poporul tău. Tatăl nostru! Tatăl îndurării! arată-ne un semn spre bine, și adună pe răsfirații noștri din cele patru unghiuri ale pământului; ca să recunoască și să afle toate popoarele, că tu Doamne ești Dumnezeu! nostru. 2) Da, Doamne, tu ești părintele nostru; noi suntem huma, tu plăsmuitorul nostru; și așa suntem cu toții făptura mâinilor tale. Ajută-ne dar, pentru numele tău, stânca

ירושלם ועמך, להרפה
לכל סביבתנו: ועתה
שמע, אלהינו, את תפלת
עבדך ואת תחנוני
והאר פניך על מקדשך
השמים, למען אדני:

השם, אלהי. אֲנִיךָ ושמע.
פֶּחַח עֵינֶיךָ וראוּ שִׁמְמֵתֵנוּ
והעיר, אשר נקרא שִׁמְךָ עליה.
כי לא על צדקתֵנוּ אֲנִיךָ
מפילים תחנונינו לִפְנֶיךָ, כי
על־רחמֶיךָ הִרְבִּים: אֲדֹנִי
שִׁמְעָה. אֲדֹנִי. סְלַחָה. אֲדֹנִי
הַקְּשִׁיכָה וְעֲשֵׂה, אֱלֹהֵינוּ
לְמַעַן אֲדֹנִי כִּי־שִׁמְךָ נִקְרָא
על־עִירְךָ ועל־עַמְּךָ: אֲבִינִי הָאֵב
הִרְחֵמֵנִי הִרְאֵנוּ אוֹת לְמוֹכָה
וְכִבֵּן נְפֻצוֹתֵינוּ מֵאֶרֶץ כְּנָפֹת
הָאֲרָץ: יִכִּירוּ וַיִּדְעוּ כָּל־הַגּוֹיִם
כִּי אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְעַתָּה יְיָ
אֲבִינִי אַתָּה. אֲנִיךָ הִחֲמֵנוּ
וְאַתָּה יִצְרֵנוּ. וּמַעֲשֵׂה יָדְךָ כָּלֵנוּ:
רוֹשֵׁעֵנוּ לְמַעַן שִׁמְךָ צִוֵּנוּ

1) «Daniel» 9, 18—19. 2) «Ies.» 64, 7.

noastră, regele nostru și izbăvitorul nostru.¹⁾ Crușă, Doamne, pe poporul tău, și nu da spre ocară proprietatea ta, ca să-i stăpâniască păgânii. De ce să se zică între noroade: „Unde este Dumnezeul lor?” Mărturisim, că am păcătuit, și nu e nimeni, care să stea pentru noi; ocrotiască-ne deci numele tău cel mare în vreme de nevoie! Recunoaștem, că suntem lipsiți de virtuți, fă dar tu cu noi milostenie, în favoarea numelui tău! Precum un tată compătimește cu copiii săi, așa Doamne, fii compătimitor cu noi, și ajută-ne, pentru numele tău! Miluiește pe poporul tău, îndură-te de proprietatea ta, ocrotește-ne după mulțimea îndurărilor tale! Milostivește-ne și auzi-ne, căci la tine, Doamne, e milostenia, făcătorule de minuni în orice vreme.

הַבִּטָּנָה Priveste la poporul tău, și îndură-te de el în curând, pentru numele tău, prin nemărginitele tale îndurări. Doamne, D-zeul nostru, crușă, miluiește și mântuiește oile pășunii tale. Și să nu ne loviască furia (ta), căci ochii noștri sunt țințiți către tine; ajută-ne pentru numele tău;

מִלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ: חוֹסֶה יְיָ עַל-עַמּוֹךְ וְאֶל-תַּמָּן נִחַלְתָּךְ לְחַרְפָּה לְמִשְׁלָבָם גִּזְוִים. לָמָּה יֹאמְרוּ בְעַמִּים אֵלֶּה אֱלֹהֵיהֶם: יִדְעֵנִי כִּי חֲטָאֵנִי וְאִין מִי יַעֲמֵד בְּעַדִּנוּ. שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל יַעֲמֵד-לָנוּ בְּעֵת צָרָה: יִדְעֵנִי כִּי אִין בָּנוּ מַעֲשִׂים צָדִיקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: בְּרַחֵם אֱבֹב עַל-בָּנִים, (בֵּן) תִּרְחַם יְיָ עַלֵּנוּ וְהוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן שְׁמֶךָ: חֲמוֹל עַל-עַמּוֹךְ רַחֵם עַל-נִחַלְתָּךְ חוֹסֶה-נָּא בְּרַב רַחֲמֶיךָ חָנּוּ וְעֲנֵנִי כִּי לֹךְ יְיָ הַצָּדִיקָה עֲשֵׂה גִסְלָאוֹת בְּכָל-עֵת:

הַבִּטָּנָה רַחֵם-נָא עַל-עַמּוֹךְ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוֹם וְרַחֵם וְהוֹשִׁיעָה צֶאֱן מִרַעִיתָךְ וְאֶל-יִמְשַׁל-בָּנוּ קִצָּה כִּי לֹךְ עֵינֵינוּ תְלוּיוֹת. וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

¹⁾ «Iocel» 2, 17.

îndură-te de noi în favoarea legământului tău; privește și auzi-ne în vreme de nevoie; căci de la tine, Doamne, vine mântuirea; în tine, este nădejdea noastră, Dumnezeuul iertărilor. O, iartă, Atotputernicul cel bun și iertător! căci tu ești atotputernic, și un rege milostiv și îndurător.

רחם | עלינו למען
בריתך. הביטה ועננו
בעת צרה. כי לך יהי
הישועה. בך תחלתנו
אלה סליחות. אנא
סלח-נא אל טוב וסלח.
כי לא מלך | חנון ורחום
אתה:

אָנָּה O, Rege milostiv și îndurător! Adu-ți aminte și privește la legământul încheiat între bucățile de jertfă,¹⁾ și arate-se înaintea ta jertfirea celui unic,²⁾ pentru binele lui Israel. Tatăl nostru, Regele nostru! miluiește-ne și auzi-ne, căci după numele tău cel mare ne numim. Tu, carele faci minuni în orice vreme! fă-ne și nouă după harul tău. Milostive și îndurate! privește și auzi-ne în timp de nevoie, căci dela tine, Doamne, vine mântuirea. Tatăl nostru, Regele nostru, adăpostul nostru! nu ne trată după răutatea faptelor noastre! Adu-ți aminte, Doamne, de îndurările și de milui-riile tale, și după bunătatea ta nesleită ajută-ne! Miluiește-ne! căci noi n'avem alt Dumnezeu afară de tine. Stânca noastră! ³⁾ nu ne părăsi; Doamne, Dumnezeuul nostru! nu te depărta de la noi! Sufletul nostru e sâțul de sabie, de robie, de

אָנָּה מֶלֶךְ | חנון ורחום. זכור
ורבם לברית בין הבתרים
ותראה לפניך עקדת יחיד למען
ישראל: אבינו מלכנו חננו
ועננו כי שמך הגדול נקרא
עלינו: עשה נפלאות בכל-עת
עשה עמנו כחסדך: חנון ורחום
הביטה ועננו בעת צרה, כי לך
יהי הישועה: אבינו מלכנו
מחסנו. אל-תעש עמנו כרוע
מעללינו: זכור ורחמך ייבסדיך.
וקרב טובך וזשיענו וחסד-נא
עלינו כי אין לנו אלה אחר
מבד-עדיך: צורנו אל-תעזבנו
אל-תנינו אל-תרחק ממנו
כי נשחנו קצרה מחרב ומשכי

¹⁾ «Genes.» 15, 8—21. ²⁾ «Genes.» 22, 1—19. ³⁾ «Ps.» 38, 22 în plural.

ciumă și de molimă. Scapă-ne de orice nevoie și obidă, căci spre tine nădăjdum! Nu ne dă de rușine, Doamne, D-zeul nostru, și fă, ca fața ta să lumineze spre noi! Adu-ți aminte, pentru noi, de legământul părinților noștri, și mântuiește-ne, pentru numele tău. Privește la nevoile noastre, și ascultă vocea noastră rugătoare, căci tu auzi ruga fiecărei guri.

Dumnezeule îndurător și milos-tiv! Indură-te de noi și de toate făpturile tale, căci nimeni nu e ca tine, Doamne, Dumnezeul nostru. O, iartă fărdelegile noastre, tatăl, regele, adăpostul și izbăvitorul nostru! Dumnezeule cel viu și neclintit! Tu ești cel mai puternic între puternici, dar totuș atotmi-lostiv și bun către toate făp-turile tale. Tu ești Domnul D-zeul nostru, D-zeu lung-răbdător și plin de îndurare; fă dar cu noi după mulți-mea îndurărilor tale, și aju-tă-ne, pentru numele tău. Ascultă, o Regele nostru, rugăciunea noastră, și sca-pă-ne din mâna dușmanilor noștri. Ascultă, o regele no-stru, rugăciunea noastră, și scapă-ne de orice nevoie și

וּמִדָּבָר וּמִמַּגָּפָה. וּמִכָּל-צָרָה
וְיִגְדֹן הַצִּלָּנוּ כִּי לָךְ קִנְיָנוּ; וְאַל-
תִּכְלִימֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהָאֵר פָּנֶיךָ
כָּנוּ; וּזְכֹר-לָנוּ אֶת-בְּרִית
אֲבוֹתֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ.
רְאֵה בְּצָרוֹתֵינוּ וּשְׁמַע קוֹל
תַּפְּלָתָנוּ כִּי אֲתָה שׁוֹמֵעַ
תַּפְּלַת כָּל-פֶּה;

אל רחום וחנוּ. רחם
עלינו ועל כל-מעשיך,
כִּי אֵין כָּמוֹךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ;
אֲנָה שָׂא נָא פְּשָׁעֵינוּ.
אֲבֹתֵינוּ מִלִּפְנֵי צוּרֵנוּ
וְנוֹאֲלָנוּ. אֵל חַי וְקַיִם.
הַחֲסִין בְּכַתְּ חֲסִיד וְטוֹב
עַל כָּל-מַעֲשִׂיךָ. כִּי
אֲתָה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ, אֵל
יִתְדָךְ אֲנָפִים וּמְלֵא
רַחֲמִים. עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּרַב
רַחֲמִיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן
שְׁמֶךָ: שְׁמַע מִלִּפְנֵי
תַּפְּלָתָנוּ וּמִיַּד אֲוִיבֵינוּ
הַצִּלָּנוּ: שְׁמַע מִלִּפְנֵי
תַּפְּלָתָנוּ וּמִכָּל-אֶרֶץ

obidă. Tatăl și regele nostru ești tu,¹⁾ și cu numele tău suntem chemați; ah, nu ne lăsa a fi copleșiți. Nu ne părăsi, părintele nostru! nu ne năpusti, ziditorul nostru! nu ne uită, plasmuitorul nostru! căci tu, Atotputernicul, ești un rege milostiv și îndurător!

וַיִּגְזֹן הַצִּילָנוּ: אָבִינוּ
מֶלֶכְנוּ אֱתָדָה וְשִׁמְךָ
עָלֵינוּ נִקְרָא, אֶל־תִּנְיָחֵנוּ:
אֶל־תַּעֲזֹבֵנוּ, אָבִינוּ. וְאֶל־
תַּשְׁכֵּנוּ, בֹּרְאֵנוּ. וְאֶל־
תַּשְׁכַּחֵנוּ, יוֹצֵרֵנוּ. כִּי יָא
מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה:

Nimeni nu e ca tine milostiv și îndurător, Doamne, D-zeul nostru! Nimeni nu e ca tine, Atotputernicul, iungrăbdător, plin de dragoste și de adevăr. Măntuiește-ne dar prin îndurările tale cele nemărginite, și scapă-ne de sbucium și de urgie.²⁾ Adu-ți aminte de robii tăi, de Abraham, de Iișhak și de Iakob, și nu căută la îndărătnicia, la fărdelegea și la păcatele noastre.³⁾ Intoarce-te de la urgia mâinii tale, și căiește-te de nenorocirea (ursită) poporului tău. Depărtează de la noi lovitura morții, căci atotîndurător ești tu. Și așa îți este ție calea: faci mila nemeritată din neam în neam. Cruță, Doamne, poporul tău, și scapă-ne de iușimea ta; depărtează de la noi lovitura ciumei și crunta împilară, căci tu ești păzitorul lui Israel!⁴⁾ A ta, Doamne,

אֵין כְּמוֹךָ חַנוּן וְרַחוּם, יי
אֱלֹהֵינוּ. אֵין כְּמוֹךָ, אֵל אֶרֶץ
אֲפִים וְרֹב חֶסֶד וְאַמֶּת. הוֹשִׁיעֵנו
בְּרַחֲמֶיךָ דְּרִבִּים, מִרַעַשׁ וּמִרָגָז
הַצִּילָנוּ: זָכֹר לַעֲבָדֶיךָ, לְאַבְרָהָם,
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב, אֶל־תִּפְסֹן אֶל־
קִשְׁיֵנוּ וְאֶל־רַשְׁעֵנוּ וְאֶל־חַטָּאתֵנוּ:
שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ, וְהִנָּחֵם עַל־
הָרָעָה לַעֲמֶיךָ: וְהָסֵר מִמֶּנּוּ
מִכַּת הַמָּוֶת, כִּי רַחוּם אַתָּה:
כִּי בֶן הַרְבֵּה, עָשָׂה חֶסֶד חֲנּוּם
בְּכָל־דֹּר וְדֹר: הוֹסֵה, יי, עַל־
עַמֶּיךָ, וְהַצִּילָנוּ מִזַּעֲמֶיךָ. וְהָסֵר
מִמֶּנּוּ מִכַּת הַמִּגֶּפֶה וּגְזֵרַת קִשָּׁה,
כִּי אַתָּה שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: לֵךְ יי

1) «Irim.» 14,9. 2) După «Deut.» 9,31. 3) «Exod.» 32,12. 4) «Deuter.,» 9,7.

este dreptatea, și a noastră e rușinea. În potruva cui să cântăm? ce să zicem? ce să vorbim? prin ce să ne desvînovăm? ¹⁾ Să cercetăm purtarea noastră, s'o scrutăm, și să ne întoarcem către tine cu pocăință, căci dreapta ta este întinsă d'a primi pe cei ce se căiesc. ²⁾ O, Doamne, ajută! O, Doamne, fericește! O, Doamne, auzi-ne în ziua chemării noastre! Pe tine, Doamne, așteptăm; ție, Doamne, ne încredem; spre tine, Doamne, nădăduim. Nu tăcea însă pentru a ne chinui — căci grăiesc păgânii: „S'a pierdut nădejdea lor“. Fă ca tot genunchiul și tot omul, să se plece de acum înainte numai ție singur.

Tu, care întinzi
mâna spre a
primi pe nelegiuitii și pă-
cătoșii, cari se căiesc! ah,
cât de sbuciumat este sufle-
tul nostru, de mulțimea ne-
cazurilor noastre. Nu ne uită
dar în veci! Scoală-te și
ajută-ne, căci la tine cău-
tăm adăpost. Tatăl nostru,
Regele nostru! dacă noi sun-
tem lipsiți de dreptate și de
fapte bune, adu-ți aminte de
legământul părinților noștri,
și de zilnica noastră mărtu-

הַצְדָּקָה, וְלָנוּ בִּשְׁתֵּי הַפָּנִים: מִה־
נִתְאוּנָן. מִה־נֶּאֱמַר. וּמִה־נִּדְבָר.
וּמִה־נֶּצְטָדֵק: נִחְפְּשָׁה דְרָכֵינוּ
וְנִחְקְרֵהּ, וְנִשְׁוֶכֶה אֵלֶיךָ, כִּי
יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים:
אָנָּה, יְיָ! הוֹשִׁיעָה נָּא. אָנָּה, יְיָ!
הַצְלִיחָה נָּא: אָנָּה, יְיָ! עֲנֵנוּ בַּיּוֹם
כְּרָאֵנוּ: לְךָ, יְיָ! חֲבִינוּ. לְךָ, יְיָ!
קוֹיֵנוּ. לְךָ, יְיָ! נִחַל. אֱלֹהֵי תַחֲשָׁה
וּתְעַנֵּנוּ, כִּי נֶאֱמַר גּוֹיִם, אֲבָדָה
תְּקוּמָתָם: כָּל־בֶּרֶךְ וְכָל־קוֹמָה
לְךָ לְבַד וּתְשַׁתַּחֲוֶה:

הַפּוֹתַח יָד בְּתִשְׁוֶכֶה
לְקַבֵּל פּוֹשְׁעִים וְחַטָּאִים.
נִבְהִלָּה נַפְשֵׁנוּ מִרַב
עֲצָבוֹנֵנוּ. אֱלֹהֵי תַשְׁכְּחֵנוּ
נֶצַח, קוֹמָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ
כִּי חֲסִינוּ בְךָ: אָבִינוּ,
מֶלֶכֵנוּ, אִם אֵין בָּנוּ
צְדָקָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
זְכֹר־לָנוּ אֶת־בְּרִית
אֲבוֹתֵינוּ, וְעֲדוּתֵנוּ בְּכָל־

¹⁾ După «Plâng.» ²⁾ «Ps.», 118, 25.

risire, că Domnul unul este !
 Privește la nenorocirea noastră, pentru că multe sunt
 jurerile și chinurile inimei
 noastre. Ocrotește-ne, Doamne,
 în țara robiei noastre,
 și nu vărsă mânia ta asupra
 noastră, căci noi suntem poporul
 tău, fiii legământului tău.
 Atotputernicule ! privește,
 cum a scăzut cinstea noastră
 între popoare, și cum ne disprețuiesc
 ca necurătenia firei. Până când,
 Doamne, va fi puterea ta în
 robie, și fala ta în mâna
 vrăjmașului ? Deșteaptă
 puterea și râvna ta în potri-
 va celor ce te urgisesc ; ca ei
 să se rușineze și să se spăimânte
 cu toată puterea lor ; nu fi
 nepăsător față cu nenorocirile
 noastre. De grabă să ne întâmpine
 îndurările tale, în ziua strămtorării
 noastre ; și dacă nu pentru
 meritul nostru, fă-o pentru
 tițel. Nu nimici, Doamne,
 amintirea rămășiței noastre ;
 miluiește poporul, care recu-
 naște unitatea numelui tău,
 de două ori pe zi, puru-
 rea cu dragoste, zicând :

יְיָ אֶחָד : הַבִּיטָה
 בְּעֵינֵינוּ, כִּי רַבּוֹ מִכְּאוּבֵינוּ
 וְצָרוֹת לִבְבֵּנוּ : הוֹסֶה
 יְיָ עָלֵינוּ, בְּאֶרֶץ שְׁבִינוּ,
 וְאַל-תִּשְׁפּוֹךְ חֲרוֹן-
 עָלֵינוּ, כִּי אֲנַחְנוּ עַמְּךָ,
 בְּנֵי בְרִיתְךָ : יְיָ, הַבִּיטָה,
 דָּל כְּבוֹדֵנוּ בְּגוֹיִם,
 וְשִׁקְצֵינוּ כְּטִמְאֹת הַגִּידָה:
 עַד-מָתִי, עוֹד בְּשָׁבִי,
 וְתִפְאֶרֶתְךָ בְּיַד-צָר:
 עוֹרְרָה גְבוּרַתְךָ וְקִנְיָתְךָ,
 עַל-אֹיְבֶיךָ. הֵם יְבוֹשׁוּ
 וַיִּיחַתּוּ מִגְּבוּרָתְךָ. וְאַל-
 יִמְעֹטוּ לִפְנֶיךָ תִּלְאוֹתֵינוּ:
 מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ,
 בְּיוֹם צָרָתָנוּ. וְאַם-לֹא
 לְמַעַנְנוּ, לְמַעַנְךָ פָּעַל.
 וְאַל-תִּשְׁחִית וְכָר
 שְׁאֵרֵיתָנוּ : וְחֵן אִם-
 הַמְּיֻחָדִים שְׁמֶךָ, פְּעָמִים
 בְּכָל-יוֹם תְּמִיד בְּאַהֲבָה

י) „Ascultă Israel! Domnul,
Dumnezeul nostru, Domnul,
unul este“.

2) *Rugăciune pentru îndurare* (ᲙᲗᲚᲘ).

Această rugăciune și psalmul ce urmează se recitează în toate zilele de lucru la שמירת מצות, după שמירת מצות afară de:

și **מִנְחָה**, după **עֲשֹׂהָ** afară de:

ראש חודש (luna nouă); חֲמִישֶׁת (serb. de târnosire); אֶשְׂרֵי (a 15-a zi din luna Șevat); יָמֵי מַרְיָם mare și mic (serb. de sorți de Adar și Veadar); toată luna Nissan; לֵיל עֶשְׂרִי (a 33-a zi după Omer, la 18 Iyar); de la ראש חודש până după אֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ de שבועות (cele dintâi opt zile ale lunii Sivan până la prima zi după șerb. săptămânilor); תְּשַׁעֲרָה בָּאָב (postul din a nouă zi din Av); הַחֲמִישֶׁה עֶשְׂרִי בָּאָב (a 15-a zi din luna Av); de la יוֹם כְּפֹר (ziua de spășenie) până la אֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ (prima zi după șerb. cuștilor)—când deja nu se zice în ajun la חֲמִישֶׁת הַחֹדֶשׁ (la ajunul anului nou) și אֶשְׂרֵי חֹדֶשׁ (la ajunul zilei de spășenie) însă, se omite numai în acea zi. La intrările de rugăciuni, făcute la un אָבֵל (unul ce e în doliu), la un חֲזָן (mire) în ziua de חֲמִישֶׁת הַחֹדֶשׁ (cununie) și la un בְּרִית טָהוֹרָה (serbarea unei circumcisiuni) în Sinagoga, nu se zice rug. תְּהִנֵּנִי.

Verset introductiv.

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָדָב צִירִי
 מֵאֵד. וַיִּפְלְגֵהָ בְּיַד־יָדָיו
 בֵּינִים וּבֵינָם, וַיַּד אֶדָם אֶל־
 אֶפְלָה:

Și David grăi către Gad:
 Sunt foarte îngrijorat!
 Dar mai bine să ne aruncăm în
 brațele Domnului, a cărui îndurare
 e nemărginită, de cât să cad în
 mâinile oamenilor.⁴⁾

Scurta mărturisire a păcatelor.

רחום וחנון, חַמָּאתִי לְפָנֶיךָ. Indurate și milo-
sive! Am păcătuit înaintea ta! Doamne, plin de in-
durare! Indură-te de mine și pri-
mește-mi plângerile mele.

Rugăciune în ore chinuitoare de încercări grele.

Ps. 6.

Doamne, nu
întru mânia.

1) «Deut.» 6. 4. 2) «Meghila», 22 b. 3) II. «Samuel», 24, 14.

ta să mă mustrezi, și nu în-
tru urgia ta să mă cerți.
Miluiește-mă, Doamne, că
sunt lănced; vindecă-mă,
Doamne, că oasele mele
sunt sdruncinate. Și sufletul
meu este sdruncinat foarte:
tu însă, Doamne, până când?
Întoarce-te, Doamne, îmbăr-
bătează sufletul meu; mân-
tuiește-mă pentru harul tău!
Că nu în moarte e pome-
nirea ta, în mormânt cine îți
mulțumește ție? Obosit-am
de suspinul meu, scald toată
noaptea patul meu, cu la-
crimile mele moi; așternutul
meu. Se stinge de obidă
ochiul meu, îmbătrânește din
pricina tuturor dușmanilor
mei. Depărtați-vă de la mine
toți făcătorii de rele, că
auzit-a Domnul glasul plân-
gerii mele! Auzit-a Domnul
rugămintea mea, Domnul
rugăciunea mea o primește.
Se rușinează și se sdruncină
foarte toți vrăjmașii mei, se
retrag rușinați într'o clipă.

וְאֵל-בְּהֶמְתָּךְ הַיִּסְרָנִי:
חַנּוּנִי יְיָ כִּי-אִמְלַל אֲנִי.
רַפְּאֵנִי יְיָ כִּי נִבְהַלֹּו
עַצְמוֹ: וְנַפְשִׁי נִבְהַלָה
מְאֹד. וְאַתָּה יְיָ עַד-מָתַי:
שׁוּבָה יְיָ חֲלֹצָה נַפְשִׁי.
הוֹשִׁיעֵנִי לְמַעַן חֲסֶדְךָ:
כִּי אֵין בַּמָּוֶת זִכְרְךָ.
בְּשָׁאוֹל מִי יוֹדֶה-לָךְ:
יִגְעֵתִי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחֶה
בְּכָל-לֵילָה מִטְּהֵנִי.
בְּדַמְעָתִי עֲרִשִׁי אִמְסָה:
עֲשֹׂשָׁה מִכַּעַם עֵינִי.
עֲתָקָה בְּכָל-צוּרָי:
סוּרוּ מִמֶּנִּי כָל-פְּעֵלִי
אֲוֹן. כִּי-שָׁמַע יְיָ קוֹל
בְּכוֹי: שָׁמַע יְיָ תַחֲנּוּתִי.
יְיָ תַפְלִתִּי יִקַּח: יִבְשׁוּ
וַיִּבְהָלוּ מְאֹד כָּל-אֹיְבָי
יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רָגַע:

¹ Pizmon (פזמון) pentru zilele de Luni și Joi.¹⁾

Luni și Joi când se zice יהוה רחום se adaugă și următorul Pizmon la שחרית (rugăciunea de duminică); iar în celelalte zile când nu se zice יהוה רחום, se începe de la

שימח ישראל (Păzitorul lui Israel) pag. 108.

* Oficiantul:

” Doamne, Dumnezeul lui יהוה ישראל,²⁾ întoarce-te de la urgia mâinii tale, și călește-te de nenorocirea, ursită poporului tău.

Obște, (Incel):

הָבֵט מִשָּׁמַיִם וְרֹאֵה כִּי הָיִינוּ לֵעָג וְנָקָלָם בְּגוֹיִם. נָחֲשָׁכְנוּ כִצְאוֹן לַמָּבֶחַ יוֹכֵל לַחֲרוֹג, וְלֹאֲבֹר, וְלִמְכֹּר וְלַחְרֹפָה.

Obște, apoi oficiantul:

” ובְּכָל־זֹאת, שְׁמֶךָ לֹא שָׁכַחְנוּ, נָא אֱלֹהֵינוּ שֶׁשָּׁכַחְנוּ: ”

Obște (Incel):

” אֲרִים אוֹמְרִים, אֵין תּוֹחֶלֶת וְתִקְוָה. הֵן אִם, לְשִׁמְךָ מְבִינָה. מִדּוֹר, יִשְׁעֵתָנוּ קָרְבָה. יִגְעֵנוּ וְלֹא הִנַּחֲלָנוּ. רַחֲמֶיךָ יִכְבְּשׁוּ אֶת־פִּעְסֶךָ מֵעַלֵינוּ: ”

Obște, apoi oficiantul:

” אָנָּה, שׁוּב מִחֲרוֹנֶךָ, וְרַחֲמֵיךָ אֲשֶׁר בְּחֶרֶתָ: ”

¹⁾ De regele Hizkiah 3237-3292. ²⁾ „Exod.” 32, 12.

³⁾ Obște, apoi oficiantul repetă întâia strofă.

Obșteă (încet):

חֹסֶה Ocrotește-ne, Doamne, prin îndurările tale, și nu ne dă pe mâinile barbarilor. De ce să zică păgânii: „Unde este Dumnezeul lor?” —
 1) Pentru tine dar, fă nouă mi-
 lostenie, nu întârziă! —

חֹסֶה יי עלינו ברחמיו, ואל-
 תתנו בידי אכזרים. למה
 יאמרו הגוים, איזה נא אלהיהם.
 למענה עשה עמנו חסד, ואל-
 תאחר:

Obșteă, apoi oficiantul:

אָנָּה O, întoarce-te de la
 mânia ta, și îndură-te
 de proprietatea, ce ți-ai ales-o.”
 Doamne*) etc.

אָנָּה שׁוּב מִחֲרוֹנְךָ
 ורחם סגולה אשר בחרת:

Obșteă (încet):

קִלְנֵנו Ascultă plângerea
 noastră și miluiește-
 ne. Nu ne lăsa pe mâna
 vrăjmașilor noștri, ca să ștergă
 numele nostru! Adu-ți aminte
 de ceiace ai juruit părinților
 noștri: „Ca stelele cerului voi
 înmulți seminția voastră!”²⁾ Și
 acum iată puțin rămas-am, din
 mulți ce am fost.

קִלְנֵנו תשמע ותחן, ואל-
 תשנונו ביד אויבנו, למחות
 את שמנו. וזכר אשר נשבעת
 לאבותינו, ככוכבי השמים
 ארבה את-זרעכם, ועתה
 נשארו מעט, מהרבה:

Obșteă, apoi oficiantul:

וּבְכָל-זֹאת Și cu toate ace-
 stea, de numele tău
 n'am uitat; nu ne uită dar nici
 tu pe noi! Doamne*) etc.

וּבְכָל-זֹאת, שְׁמֶךָ לֹא
 שָׁכַחְנוּ, נָא אֱלֹהֵי-תִשְׁכַּחְנוּ:

Obșteă (încet):

עֲזָרְנוּ Ajută-ne, Dumnezeu
 mântuirii noastre, pen-
 tru mărirea numelui tău! sca-
 pă-ne și iartă păcatele noastre,
 în favoarea numelui tău.³⁾

עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו, עֲלֵדְךָ
 כְּבוֹד-שְׁמֶךָ, וְהַצִּילְנוּ וּכְפָר-עַל-
 חַטֹּאתֵינוּ, לְמַעַן שְׁמֶךָ:

Obșteă, apoi oficiantul:

” Doamne, Dumnezeul lui
 Israel, întoarce-te de la
 urgia mâniei tale, și căiește-te
 de nenorocirea, ursită poporu-
 lui tău.

” אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב
 מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ, וְהִנָּחם עַל-
 הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

1) «Ps.» 115, 2. 2) «Exod.» 32, 13. 3) «Ps.» 79, 9.

*) Obșteă, apoi oficiantul repetă întâia strofă din pag. 107.

Urmarea rugăciunii de îndurare=תְּחִינָן

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. שְׁמֹר
 שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל. וְאֵל-
 יֵאָבֵד יִשְׂרָאֵל. הָאוֹמְרִים,
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

Păzitorul lui Israel,
 păzește rămășița lui
 Israel, ca să nu piară Israel,
 care zice: *Ascultă Israel!*

שׁוֹמֵר גּוֹי אֶחָד. שְׁמֹר
 שְׂאֲרִית עַם אֶחָד. וְאֵל-
 יֵאָבֵד גּוֹי אֶחָד. הַמְּנַחֲדִים
 שְׁמָהּ, יְיָ יֵאָהֲבֵנוּ יְיָ אֶחָד:

Păzitorul poporului
 unic,^{*)} păzește ră-
 mășița poporului unic, ca să
 nu piară poporul unic, care
 recunoaște unitatea nume-
 lui tău (zicând): „Domnul,
 Dumnezeuul nostru, Dom-
 nul, unul este”.

שׁוֹמֵר גּוֹי קָדוֹשׁ. שְׁמֹר
 שְׂאֲרִית עַם קָדוֹשׁ. וְאֵל-
 יֵאָבֵד גּוֹי קָדוֹשׁ.
 הַמְּשֻׁלָּשִׁים בְּשֻׁלֹּשׁ
 קְדוֹשֹׁת, לְקָדוֹשׁ:

Păzitorul poporului
 sfânt, păzește răma-
 šița poporului sfânt, ca să
 nu piară poporul sfânt, care
 glăsuiește de trei ori *Kadosh*,
 în onoarea celui Atotsfânt.

מְתַרְצֶה O Tu, care te în-
 blânzești prin c-
 vlavie și te înduioșezi prin
 rugămintă, lasă-te să fii im-
 blânzit și înduioșat de către
 neamul sărman, care n'are
 alt ajutor!

מְתַרְצֶה בְּרַחֲמִים
 וּמִתְפַּיִם בְּתַחֲנוּנִים.
 הַתַּרְצֶה וְהַתְפַּיִם לְדוֹר
 עָנִי כִּי אֵין עֲזָר:

אֲבִינוּ מֶלֶכְנוּ חַנּוּן
 וְעָנּוּ. כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים,
 עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֶסֶד,
 וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

Părintele și Regele
 nostru! Miluiește-ne
 și auzi-ne! Și chiar dacă
 suntem lipsiți de fapte bune,
 fă tu cu noi milostenie, și
 dragoste, și mântuiește-ne!

*) Aceste expresiuni sunt cunoscute fiecărui cititor al Bibliei.

Incheierea rugăciunilor de תחנון.

1) Ah! noi nu știm ce să facem (ca să ne desvinovățim);—de aceea ochii noștri sunt țintiți către tine. 2) Adu-ți aminte, Doamne, de îndurările și de miluirile tale, căci sunt din veci. 3) Fă să ne bucurăm de dragostea ta, Doamne, precum o așteptăm de la tine! 4) Nu ne pomeni păcatele trecute; de grabă să o ia înaintea îndurarea ta, căci suntem foarte înjosiți. 5) Miluiește-ne, Doamne, miluiește-ne, căci destul ne-am săturat de hulă. 6) În mânie adu-ți aminte de îndurare, căci 7) cunoști firea noastră; adu-ți aminte că țărână suntem. 8) Ajută-ne, Dumnezeu al mântuirii noastre, pentru mărirea numelui tău; scapă-ne și iartă-ne păcatele noastre, în favoarea numelui tău!*)

וְאֵנְחָנוּ לֹא יָדַע מִהֶׁ
נַעֲשֶׂה, כִּי עָלֶיךָ עֵינֵינוּ;
זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְיָ וְחַסְדֶּיךָ,
כִּי מֵעוֹלָם הַמֶּלֶךְ: יְהִי
חֶסֶדְךָ יְיָ עֲלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר
יְחַלְּנוּ לָךְ: אֵל תִּזְכֹּר־
לָנוּ עֲוֹנֹת רִאשֹׁנִים. מִהֵרָה
יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ, כִּי
רָלָנוּ מְאֹד: חַנּוּנִי יְיָ
חַנּוּנִי בִּי־רַב שְׂבַעֲנוּ בּוֹ:
בְּרַגְלֵנוּ רַחֵם תִּזְכּוֹר, כִּי
דְּיוֹא יָדַע יִצְרָנוּ. זְכוֹר
כִּי־עָפָר אֲנֵחָנוּ: עֲזֹרָנוּ |
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עַל־דְּבַר
כְּבוֹד־שִׁמְךָ. וְהַצִּילָנוּ
וּבִפְרֵי עַל־חַטֹּאתֵינוּ,
לְמַעַן שִׁמְךָ: חַק

Dumnezeu, începutul și sfârșitul țintei de pocăință.

Luni și Joi se adaugă rugăciunea următoare אל ארך אפים. Nu se zice însă, când ești în acele zile: הול המועד, ערב קסח, פורים, חנוכה, ראש חודש, mare și mic, שבקדש, și la un אהל în săptămâna de jale (שבקדש).

אל Dumnezeule îndelung-
răbdător și plin de milă
și adevăr! Nu ne muștră întru:
אל ארך אפים ורחמים
נאמת, אל-באפס תזכחנו:

1) Il. «Cron.» 20, 12. 2) «Ps.» 25, 6. 3) «Ps.» 33, 22. 4) «Ps.» 79, 8.

5) «Ps.» 123, 3. 6) «Habak.» 3, 2. 7) «Ps.» 103, 14. 8) «Ps.» 79, 6.

*) Oficiantul zice *jum. Kaddis*, vezi pag. 59.

mânia ta. Crușă, Doamne, poporul tău, și scapă-ne din orice rău. Ți-am păcătuit ție Stăpâne, iartă Atotputernicul, după îndurarea ta cea nemărginită.

חוסה יי על-עמך, והושיענו
מכל-רע: חמאנו לך אדוני,
סלח-נא כרב רחמך אל:

Rânduială citaniei din Thora.*) סדר קריאת התורה

Scoaterea Thorei din sfântul chivot. הוצאת ספר תורה:

și a fost, când se porni chivotul, zicea Moșe: Scoală-te, Doamne, ca să se risipiască vrăjmașii tăi, și să fugă dușmanii tăi dinaintea ta. ²⁾ Căci din Sion va ieși învățătură, și cuvântul Domnului din Ierusalaim. ³⁾ Lăudat fie acela, ce a dat învățătura poporului său Israel, prin sfințenia sa.

ויהי בנסע הארון,
ויאמר משה קומה יי,
ויפצו איביך, וינסו
משנאיך מפניך: כי
מציון תצא תורה, ודבר-
יי מירושלם: ברוך,
שנתן תורה לעמו
ישראל, בקדשתו:

Recunoașterea veracității lui Dumnezeu și a învățăturei. ⁴⁾

ברוך Binecuvântat fie numele tău, Stăpâne al universului! Binecuvântate: co-roana ta și reședința ta. Fă ca

ברוך שמה דמרא עלמא,
ברוך בתוך ואתוך. יהא רעיותך

¹⁾ Ezra și colegiul său vroind ca învățământul religios și moral să fie răspândit în toate păturile societății, au prescris, ca de trei ori pe săptămână să se citească Thora înaintea poporului adunat în Sinagogă, și s'a hotărât pentru aceasta citanie următoarele zile: *Sâmbăta, Lunea și Joia*. — Thora alcătuită din cele cinci cărți ale lui Moșe (Pentateuch), este scrisă foarte corect pe pergament și înfășurată pe două suluri de lemn. Ea este împărțită în 54 «Sidroth» (pericope) și fiecare «Sidra» e subîmpărțită în 7 «Parşioth» (secțiuni). Sâmbăta, la rugăciunea de dimineață, se citește o Sidră întreagă; la rugăciunea de *Min'ha* însă, precum și Lunea și Joia la rugăciunea de dimineață, se citește numai prima secțiune (פרשה) de la Sidra (סדרה). Sâmbetei viitoare. Citania pentru zilele de sărbătoare și Lunile Noue, se alcătuiesc din pasajele Pentateuchului, referitoare la aceste zile, și la jertfele aduse odinioară într'ânsele. Despre rânduiala citaniei din vechime, vezi «Meghilla» 29 b; «Soferim» 16, 10.

²⁾ «Num.» 10,35. ³⁾ «Leviticus» 2,3. ⁴⁾ «Col-Bo» de R. Pereț Cohen; după alții de Bar Șeșeth, discipolul lui Alfasi, acesta e R. Ilthak b. R. Iakob b. Alfasi, numit יתי 4815—4905. ⁵⁾ Din *Zohar* P. Vailakhel, 269, rând. de R. Șimeon ben lochal 3855—3940.

poporul tău Israel să se bucure în veci de bunăvoința ta, și mântuirea drepte tale arată-o poporului tău în Templul tău cel sfânt. Fă să se resfrângă asupra-ne strălucirea luminei tale, și primește rugăciunile noastre cu dragoste. Fie voia ta, de a ne hărăzi cu o vieață îndelungată și fericită; fă ca și eu să fiu socotit între cei drepți. Indură-te de mine și ocrotește-mă atât pe mine, cât și pe toți ai mei, precum și tot ce e al poporului tău Israel. Tu ești acela, care hrănești pe toți și îngrijești de toți; tu stăpânești peste toate; tu stăpânești peste regi și a ta este împărăția. Eu, robul Atotsfântului, binecuvântat să fie, eu mă închin înaintea ta și înaintea prețioase tale învățături în toată vremea. Nu pe oameni mă sprijinesc, nici pe cei ce se cred a fi zei mă reazăm, ci numai pe tine, cerescule Părinte! Numai tu ești un Dumnezeu adevărat, învățătura ta e cea adevărată, prorocii tăi sunt cei adevărați, tu faci mult bine și răspândești adevăr. Numai pe tine mă sprijinesc, și numelui tău celui sfânt și strălucitor grăiesc laude. Fie-ți plăcut să-mi deschizi inima spre învățătură, și să împlinești cere-rile inimei mele, și ale inimei în-tregului tău popor Israel, spre bine, spre vieață și spre pace.

עם עמך ישראל | לְעֶלְמָם. וּפְדוּקָן
יְמִינְךָ אֲחִי לְעַמְּךָ בְּבִירַת
מִקְדָּשְׁךָ. וְלֹא־מִטּוֹא לָנָא מִטּוֹב
נְהוּדְךָ. וְלִקְבֹּל צְלוֹתֵנָא בְּרַחֲמִין.
יְהֵא רַעְנָא קְדָמְךָ דְּתוֹרִיד לָן
חַיִּין בְּמִיבִיתָא. וְלִיהוּא אָנָּא
פְּקִידָא בְּגוּ צְדִיקָנָא. לְמַרְחָם
עָלֵי וּלְמַנְטֵר יְתִי וְנֵת כְּלִדֵּי-לִי
וְדִי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל: אֲנֵת הוּא
זֶן לְכָלָא וּמְפָרְנָם לְכָלָא. אֲנֵת
הוּא שְׁלִיט עַל כָּלָא אֲנֵת הוּא
דְּשִׁלִּט עַל מַלְכֵיָא וּמַלְכוּתָא
דִּי-לָךְ הִיא: אָנָּא עֲבָדָא דְּקִדְשָׁא
בְּרִיד הוּא דִּסְגִידְנָא קַמָּה וּמִקַּמָּא
דִּיקֵר אֲזִרְתָּה בְּכָל-עֵדֶן וְעֵדֶן.
לָא עַל אָנָּשׁ רַחֲמָנָא וְלָא עַל-
בְּרִיאֵי-לְחַיִּין סְמִכָנָא. אֵלָּא
בְּיָאֵלְהָא דְּשִׁמְיָא. דִּהוּא אֵלְהָא
קְשִׁט וְאֲזִרְתָּה קְשִׁט וּנְבִיאֵיהּ
קְשִׁט. וְיִסְגִּנָּא לְמַעַבְד טְבוּן
וּקְשִׁט. בֵּה אָנָּא רַחֲמִין וְלִשְׁמָה
קְדִישָׁא יְקִירָא אָנָּא אֲמֵר
תּוֹשְׁבָהּ. יְהֵא רַעְנָא קְדָמְךָ
דְּתַפְתַּח לְבִי בְּאֲזִרְתָּא וְתַשְׁלִים
מִשְׁאָלִין דְּלִבִּי וְלִבָּא דְּכָל-עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל, לְטֹב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

Observare: În zilele de lucru se scot 2 קְפָרִים, numai

חול המועד קשה הקנה וראש חודש.

Chemare pentru venerațiunea lui Dumnezeu.

Oficiantul (ținând sfânta Thora în brațul drept, zice cu glas tare:

גָּדְלוּ לִי אֶת־יְיָ וְגָדְלָהּ מִיָּמִינוּ
Măriți pe Domnul cu mine, și să înăl-
țăm numele lui deodată.¹⁾ שְׁמוֹ יִדְוָה:

Oficiantul duce sururile Thorei spre amvon.— Obștea se închină și răspunde:

לֵךְ יְיָ הַגְדֵּלָהּ וְהַגְדֵּלָהּ
A ta Doamne este mărirea, puterea, fala,
izbânda și strălucirea, ca și tot c.
este în cer și pe pământ. A ta
Doamne, este împărăția și înălța-
rea. Tu capul tuturor! ²⁾ Înălțați
pe Domnul, Dumnezeul nostru,
închinați-vă la așternutul picioa-
relor lui: sfânt este el! ³⁾ Înălțați
pe Domnul, D-zeul nostru, închi-
nați-vă la muntele său cel sfânt,
căci sfânt este Domnul, Dumne-
zeul nostru!

אֵב הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִרְחֵם עִם
El, tatăl îndură-
rei, îndure-se de
poporul copleșit de nevoi! Adu-
că-și aminte de legământul încheiat
cu patriarhi, și mântuiește sufletele
noastre de ceasul cel rău! Facă
să tacă patimile cele rele în fa-
voarea acelor, pe cari li ocrotește,
miluiască-ne cu o veșnică scă-
pare, și împlinăscă dorințele noas-
tre în măsura plină a mântuirii
și a îndurării!

¹⁾ „Ps.” 34, 4. Massecheth „Soferim” 14, § 11.

²⁾ I. „Cronica” 29, 11.

³⁾ „Ps.” 99, 5. ⁴⁾ „Ps.” 99, 9.

Se depune Thora pe amvonul ce se află în mijlocul estradei; oficiantul zice celeace urmează, apoi chiamă succesiv pe aceia, cari sunt admiși la onoare d'a rosti binecuvântările înaintea citaniei și după citania capitolului zilei din Thora.

ותגלה ותראה מלכותו עלינו
בזמן קרוב, ויהן פלמרתנו
ופלמט עמו, בית ישראל לחן,
ולחסד, ולרחמים ולרצון ונאמר
אמן: הפל הבו גדל לאלהינו
ותנו כבוד לתורה: (פהן קרב,
יעמד פהן:) ברוך, שנתן תורה
לעמו ישראל בקדשן: תורת
י' תמימה, משיבת נפש. עדות
י' נאמנה, מחכימת פתי: פקודי
י' ישרים, משמחי לב. מצות י'
ברה מארת עינים: י' עז לעמו
יתן, י' יברך את עמו בשלום:
האל, תמים דרכו, אמרתיו
צדוקה, מן הוא לכל
החוסים בו:

Obșteia în cor:

ואתם, הדבקים ב'י אלהים,
Domnul Dumnezeu
vostru, veți trăi cu toți, ca astăzi.⁶⁾

Binecuvântări la citanie. ^{*)} ברכות התורה

Cel ce este chemat la Thora, zice înaintea citaniei:

ברכו את-י המברך:
Lăudați pe Domnul
cel proslăvit.

¹⁾ „Soferim“, 14, 12. ²⁾ Dacă nu s'află prezintă un *Cohen*, oficiantul invită pe un *Levi* sau *Israel* în locul său. ³⁾ „Ps.“ 19, 8 — 9. ⁴⁾ „Ps.“ 29, 11. ⁵⁾ „Ps.“ 18, 31. ⁶⁾ „Deut.“ 4, 4. ⁷⁾ „Soferim“ 13, 8; vezi Tosefoth Iom Tob „Berach.“ 7, 3.

^{*)} Numărul celor chemați la Thora (קראים) este hotărât precum urmează: Luniă, Joia, Sâmbăta (la rugăciunea de *Min'ha*), Purim și Hanucca sunt

Obștea, apoi cel chemat, răspund:

כָּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרָךְ, Lăudat fie Domnul,
cel proslăvit, în
לְעוֹלָם וָעֶד: vecii vecilor.

Cel chemat urmează:

כָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר-בָּנוּ מִכָּל-הָעַמִּים, וְנָתַן-לָנוּ אֶת-תּוֹרָתוֹ. כָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נֹתֵן הַתּוֹרָה:

După citania capitolului, cel chemat la Thora zice:

כָּרוּךְ לָאוּדָת fii Doamne, Dumezeul nostru, regele universului, care ne-ai dat nouă o învățătură de adevăr, și vieață veșnică ai sădit în mijlocul nostru. Lăudat fii Doamne, dătătorul Thorei (învățăturei).

După citanie, la קריאת, oficiantul zice: *הַצִּי הַיָּם* Niciodată însă după o citanie la *בְּקוֹחַ*.Rădicarea Thorei. 2) *הַקִּדָּה*

După citanie, oficiantul rădică surul Thorei, și o arată obștei, care închinându-se zice:

וְזֹאת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר-שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, עַל-פִּי יְיָ בְּיַד-מֹשֶׁה: עֵינֵי-חַיִּים הִיא לְמַחֲזִיקִים בָּהּ, וְתַמְכִּיָּהּ מֵאֲשֶׁר: דְּרָקֶיהָ דְּרִבִּי-גַעַם, וְכָל-נִתְיָבִתֶּיהָ

chemată *trei* inși, de sex bărbătesc, cari au trecut peste vârsta de 13 ani; în zilele Lunilor Noue și la semi-sărbători—*patru*; în sărbătorile cele mari—*cinci*; în Ziua de Ispășenie—*șase* și într-o Sămbătă de rând—*șapte*, alară de acela (*מִסְפָּר*), care citește un capitol din Proroci ca *incheiere* (*הַקִּדָּה*). *Cohanim* (urmașii lui Aharon) sunt chemați cei dintâi, apoi vin urmașii tribului lui *Levi* și după dâșii ceilalți membri ai comunității, (v. *Tosefoth*, „Moed Katan” 27, b; „Ghittin” 59, a; „Nedarim” 62, a; „Horiouth” 13, a; „Tosefoth” „Taanith” 27, b; „O. Ch.” 693, „Turei Zahab”; „B. Kama” 82, a; „Berachoth” 12, b; „Soferim” 16, 10; „Meghillah” 29, b; „Ester Rabba”, la început; „Rași” la „Meghillah” 2, a).

1) De Rabbi Hamenuna, 4010, discipolul lui Rab. „Berachoth” 11, și 49 b, „Soferim”, 13, 8. 2) Ierusalim, „Sota” cap. 7; „Soferim”, 14.

3) „Deut.” 4, 44. 4) „Pilde” 3, 18. 5) „Pilde” 3, 17. 6) „Pilde” 3, 16.

vieții este în dreapta ei, în stân-ga-i bogăție și cinste. Domnul do-rește, pentru dreptatea lui, ca învă-țătura să se măriască și măreață să fie.¹⁾

שְׁלֹם: אֲרֶךְ יָמִים בְּיָמֶיהָ.
בְּשִׂמְלֶהָ עֲשֶׂר וּכְבוֹד: יִי חֲפִיץ
לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיִאֲדִיר:

Rugăciune de pocăință pentru dăinuirea lui Israel.²⁾

Luni și Joi, când se zice תְּחִנִּין, recitează oficianții, după citanie, următoarele rugăciuni, înainte d'a pune Thora în sfântul chiivot.³⁾

יהי רצון Fie plăcut înaintea
cerescului nostru Ta-
tă, d'a rezidi casa vieții noastre,⁴⁾
și d'a restatornici în curând, în
zilele noastre, reședința sa între
noi. Amin.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים,
לְכֹנֵן אֶת-בֵּית תְּחִנָּה, וְלִהְיוֹב אֶת-
שְׂכִינָתוֹ בְּרוּכֵנוּ, בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ.
וְנֹאמַר אָמֵן:

יהי רצון Fie plăcut înaintea
cerescului nostru
Tată, d'a se îndură de noi, și de
supraviețuitorii noștri, și d'a de-
părtă stricăciune și ciumă de la
noi, și de la tot poporul său, casa
lui Israel. Amin.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים,
לְרַחֵם אֶלֵינוּ, וְעַל פִּלְשָׁתָנוּ, וְלִמְנוּעַ
מִשְׁחִית וּמַגֵּפָה מֵעַלֵּינוּ, וּמֵעַל כָּל-
עַמּוֹ, בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנֹאמַר אָמֵן:

יהי רצון Fie plăcut înaintea
cerescului nostru
Tată, d'a ocróti pe cărturarilor lui
Israel, pe ei și pe femeile lor,
pe fiii și pe fiicele lor, pe ucenicii
lor și pe învățăceii ucenicilor lor,
în toate locurile reședințelor lor.
Amin.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים,
לְקַיֵּם פָּנֵינוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם וְנִשְׁיָהֶם
וּבְנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם, וְתַלְמִידֵיהֶם
וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיהֶם, בְּכָל-מְקוֹמוֹת
מוֹשְׁבֹתֵיהֶם. וְנֹאמַר אָמֵן:

יהי רצון Fie plăcut înaintea
cerescului nostru
Tată, d'a ne face să auzim vești
îmbucurătoare, izbăvitoare și mân-
găioase,⁵⁾ și adune pe răsfații
noștri din cele patru unghiuri ale
pământului. Amin.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים,
שְׁנֹשְׁמַע וְנִהְיֶשׁר בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת,
יִשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת, וְנִקְבֵּץ נִדְחֵינוּ מֵאֲרָבַע
בְּנִפּוֹת הָאָרֶץ. וְנֹאמַר אָמֵן.

ואחיו Și voi, fraților noștri din
casa lui Israel! voi, cari
gemeți în nenorocire și în robie,
cari suferiți fie pe pământ sau pe
mare, Atotprezentul îndure-se de

אֲחֵינוּ כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַנִּתְנָגִים
בְּצָרָה וּבְשִׁבְיָה, הָעוֹמְדִים בֵּין בָּיִם
וּבֵין בִּיבְשָׁה, הַמְּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

¹⁾ „Isaiahu" 42, 21. ²⁾ De R. Levi ben Bețalel (5317-5337 în Nicolsburg).

³⁾ În timpul când se face קְלִיָּה (văluirea). ⁴⁾ Templul din Ierusalaim.

⁵⁾ Din gura prorocului Eliahu.

acelor ce-l cercetează, cari caută fața ta; așa e Iakob. Sela! Rădicați, voi porților, capetele voastre, și rădicați-vă, voi ușilor veșnice, ca să între împăratul slavei! — „Cine e împăratul slavei?” Domnul, cel puternic și viteaz — Domnul viteazul războiului. Rădicați, voi porților, capetele voastre, și rădicați-vă, voi ușilor veșnice, ca să între împăratul slavei! — „Cine e împăratul slavei?” Domnul Sebaoth, el este împăratul slavei. Sela!

מִבְּקֵשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה: שְׁעָרִים רְאִשִׁיכֶם וְהַנְּשָׂאוֹ פִתְחֵי עוֹלָם וַיִּבְּאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יי עֲזִזוֹ וְגִבּוֹר יי גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׁאוֹ שְׁעָרִים רְאִשִׁיכֶם וַיִּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיִּבְּאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד יי צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סֵלָה:

Când se pune Thora în ארון הכבוד se zice:

1) Și când se așează (chi-votul) zicea (Moșe): Intoarce-te, Doamne, la miriadele miilor lui Israel. 2) Înaltă-te, Doamne, la locul odihnei tale, tu și chi-votul puterii tale. Preoții tăi îmbrăce-se cu dreptate și cuviosii tăi chiuie. Pentru David, robul tău, nu respinge fața unșului tău. 3) «Căci învățătură bună vă dau vouă, nu părăsiți dar Legea mea. Ea este pomul vieții pentru acei ce se lipsesc de dansa, și cine se reazimă de dansa e fericit. Căile ei sunt căi plăcute și toate cărările ei duc spre pace». 4) Intoarce-ne, Doamne, către tine, și ne vom întoarce și noi; reînnoiește zilele noastre ca înai înainte.

וַיִּגְדָּה יֹאמֶר שׁוּבָה יי רַבּוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יי לְמִנְחֹתֶיךָ אֶתָּה וְאַרְוֹן אֶתָּה: פְּהִנֵּךְ יִלְבָּשׁ-צֶדֶק וְחִסְדֶּיךָ יִרְגֵּנוּ: פִּעְבּוֹר דָּוִד עֲבָדֶךָ אֶל-תִּשָּׁב פָּנֵי מַשִּׁיחֶךָ: כִּי לָקַח טוֹב נִסְתִּי לָכֶם. תוֹדֵתִי אֶל-תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים כֶּה וְתִמְכֶּה מְאֹדָּה: דִּרְכֶּיךָ דִּרְכֵי-נֶגַע וְכָל-נְתִיבוֹתֶיךָ שְׁלוֹם: הַשִּׁיבֵנוּ יי אֱלֹהֵי וְנִשְׁוֹבָה. מַדֵּשׁ יִמִּינוּ בְּקִרְבֶּם:

Psalmi la Keduša di Sidra

1. Versele introductive Ps. 84, 5; Ps. 144, 15.

5) אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יִהְיֶה לְךָ סֵלָה:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁכָּבְדָה לָּךְ אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁיִּי אֱלֹהֵינוּ:

1) „Num.” 10, 36. 2) „Ps.” 132, 8-10. 3) „Pilde” 4, 2; 3, 18, 17.

4) „Plâng.” 5. 21. 5) Traducerea versetelor introductive, a psalmului 145 și a versetului final, vezi pag. 46.

Ps. 145.

Atotbunătatea lui Dumnezeu.

תהלה לדוד.

אֲרוּמָמָה אֱלֹהֵי הַמַּלְאָכִים וְאַכְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃
 בְּכָל-יוֹם אֲכַרְכֶּנּוּ וְאַהֲלִלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃
 גָּדוֹל יְיָ וּמְהֵלָל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקֶר׃
 יוֹד לְדֹר וַיִּשְׁבַּח מַעֲשָׂיָהּ וּגְבוּרָתָהּ וְגִידוֹ׃
 הַעֲדָה בְּכֹד הַדָּגָהּ וּדְבָרֶי נִפְלְאוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה׃
 וְעֲזֹז נִזְרָאוֹתֶיהָ יֹאמְרוּ וּגְדֻלָּתָהּ אִם-סִפְרָנָה׃
 וְכֹר רַב־טוֹבָהּ וְיִגְעִי וְצִדְקָתָהּ יִרְגָּנִי׃
 חֲנֻן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אֲפִים וּגְדֹל־חֶסֶד׃
 טוֹב יְיָ לְכָל וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו׃
 יוֹדֶה יְיָ כָּל-מַעֲשָׂיָהּ וְחִסְדֶּיהָ יִבְרַכְיָהּ׃
 כְּבֹד מַלְכוּתָהּ יֹאמְרוּ וּגְבוּרָתָהּ יִדְבְּרוּ׃
 לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתָהּ וּבְכֹד הַעֲדָה מַלְכוּתָהּ׃
 מַלְכוּתָהּ מַלְכוּת כָּל-עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתָּהּ בְּכָל-דָּוָר וָדָר׃
 סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל-הַנִּפְלְאִים וְזֹקֵף לְכָל-הַכְּפוּסִים׃
 עֲנִי כָל אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נֹתֵן-לָהֶם אֶת-אֲבָלָם בְּעֵת׃
 פֹּתֵחַ אֶת-יָדָהּ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רָצוֹן׃
 צַדִּיק יְיָ בְּכָל-דְּרָכָיו וְחֹסֵד בְּכָל-מַעֲשָׂיו׃
 קְרוֹב יְיָ לְכָל-קֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּ בְּאֵמֶת׃
 רָצוֹן-וּרְאוּי עֲשֵׂה וְאֵת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעַם׃
 שׁוֹמֵר יְיָ אֶת-כָּל-אֲהָבָיו וְאֵת כָּל-הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד׃

תהלת יי ידבר-פני, ויברך כל-בשר שם קדשו לעולם ועד:
ואנחנו | נברך יהי מעתה ועד-עולם הלל-יהי:

2. Rugăciune pentru ascultare într-o nevoie proprie sau a aproapelui.

בזרים קדול וקדו, הקדו ראש חדשי, ערב יום ספור, תשעה באב, חיל המועד, |
1) Ps. 20. nu se zice psalmul următor: 1) ערב סח

Ps. 20.

למנצח | מאיسترului cântăreț.
Psalm al lui David.

למנצח, מנצח לדרד:

אזא-te Domnul în ziua
strămtorării, întăria-
că-te numele Dumnezeului lui
Iakob! Trimiță ție ajutor din
Sanctuar, și din Sion sprijinias-
că-te pe tine! Pomeniască toate
darurile tale, și ardereadetot a
ta prefacă-o în cenușă. Sela!
Dee ție după inima ta, și tot
sfatul tău împliniască-! Chiu-
vom de biruința ta, și'n nu-
mele Dumnezeului nostru rădi-
că-vom steagul, când va plini
Domnul toate cererile tale.
Acuma știu, că Domnul ajută
pe unsul său, îl aude din cerul
său cel sfânt; prin izbânzile
puternice ale dreptei sale. Aceș-
tia (se încred) în care de răs-
boiu, aceia în șoimuleni, iar
noi — cu numele Domnului,
D-zeului nostru, ne fâlim. Aceia
șovăiesc și cad, iar noi stăm
drepti și țepeni. Doamne! ajută
pe rege; auzi-ne, în ziua când
te chemăm.

יענה יי ביום צרה, ישגבר
שם | אלהי יעקב: ישלח-עז
מקדשו, ומציון יסעדה: יזכר
כל-מנחתיה, ועולתה ידשנה
סלה: יתן-לך כל-כבוד.
וכל-עצתך ימלא: ברגנה |
בישועתך, ובשם-אלהינו נדגל.
ימלא יי כל-משאלותיה: עתה
ידעת, כי דושיע | יי משיחו,
יענהו משימי קדשו. בגבורות
ישע ימינו: אלה ברב, ואלה
בסוסים, ואנחנו | בנשים-
אלהינו נזכיר: הנה פרעו
ונפלגו, ואנחנו בקנו ונתעודד:
יי דושיעה סלה. יענהו ביום-
קראנו:

a) Sfințirea lui D-zeu, ca învătătură și cultură. קדושה ודקדא

ובא לציון גואל ולשבי | 2) Și un mântuitor
va veni pentru Sion,

1) Vezl „Tur Or Chaim” § 131 la sfârșit. 2) „Ieșaiahu” 59, 20.

pentru acei din Iakob, cari s'au căit de păcat, așa zice Domnul. ¹⁾ Căci, iată! acesta este legământul meu ce l'am încheiat cu dâșii — zice Domnul.—Duhul meu, care e pe tine, și cuvintele mele, cari le-am pus în gura ta, să nu se depărteze din gura ta, nici din gura seminției tale, nici din gura seminției seminției tale—zice Domnul—de acum și până în veci. ²⁾ Tu, Atotșfinte, care tronezi între laudele lui Israel! ³⁾ Tie îți strigă *în corul Serafimilor*, unul către altul: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor, plin este tot pământul de slava lui”.—⁴⁾ Și (*Serafim*) *primind apoi voie unul de la altul, strigă împreună: Sfânt este el în înălțimea măreață a cerurilor, lăcașul maiestății sale; sfânt este el pe pământ, făptura atotputerniciei sale; sfânt, în vecii*

פֶּשַׁע, בְּיַעֲקֹב. נָאֻם יי':
וְאֵנִי וְאֵת בְּרִיתִי אִתְּכֶם,
אֵמַר יי'. רוּחִי, אֲשֶׁר
עָלֶיךָ, וְדְבַר אֲשֶׁר-שָׁמַעְתִּי
בְּפִיךָ, לֹא-יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ,
וּמִפִּי וְרַעְדְּךָ, וּמִפִּי וְרַע
וְרַעְדְּךָ. אֵמַר יי' מֵעַתָּה
וְעַד-עוֹלָם: וְאַתָּה קְדוֹשׁ,
יּוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל:
וְקָרָא זֶה אֱלֹהֵהּ וְאָמַר,
קְדוֹשׁ | קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יי'
צְבָאוֹת, מְלֹא כְדֹהָאֲרָץ
בְּבוֹדוֹ: וּמִקְבְּלֵין דִּין מִן
דִּין, וְאֹמְרִין. קְדִישׁ בְּשֵׁמִי
מְרוֹמָא עֲלֵאֲדָהּ, בֵּית
שְׁכִינָתָהּ. קְדִישׁ עַל-
אֶרְעָא, עוֹבֵד גְּבוּרָתָהּ.
קְדִישׁ לְעֵלְמָא וּלְעַלְמֵי

¹⁾ „Ieș.” 59,21; de la נָאֻם יי' pînă la וְעַד-עוֹלָם *nu* se zice la 9 Av.

²⁾ „Ps.” 22,4. ³⁾ și ⁴⁾ „Ieș.” 6,3.—Aci este repetată *Kedūša* pentru acela, cari vin prea târziu la Templu, sau pentru acela care se roagă acasă fără Minian. Versetele tipărite cu litere italice (*cursive*) sunt parafraza caldeă a versetelor ebraice ce preced. În timpul alcătuirii acestei rugăciuni, limba caldeă eră limba poporului. Parafraza este luată după Targum Jonathan ben Uziel (discipolul lui Hillel, 3740) la „Iehézkel” 3, 12, cu versete din „Ieșaiiahu”, ca Introducere; cf. Tr. «Sota» 49; „Abuderham”, 94.

vecilor, este Domnul Sebaoth, plin este tot pământul de resfrângerea strălucirii sale. ¹⁾ Insuflat de duhul dumnezeiesc, am auzit în urma mea glasul unui freamăt mare: „Lăudată fie slava Domnului prin atotprezența ei“. *Și un duh mă rădică, și am auzit în urma mea un glas puternic, care lăudă și zicea: Lăudată fie mărirea Domnului din lăcașul unde tronează maiestatea sa* ²⁾. „Domnul va împărăți în veacul veacului“. — *Domnul! împărăția sa va dăinui în veci și în vecii vecilor.*

עַל־מִיָּא יְיָ עֲבָאוֹת, מְלִיא
כָּל־אַרְעָא זֵיו יְקָרָה:
וַתִּשְׁאַנִּי רוּחַ, וְאֶשְׁמַע
אַחֲרִי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל,
בְּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:
וְנִטְלַתְנִי רוּחָא, וְשִׁמְעַת
בְּתַרִּי קוֹל זֵיע סָגִיא
דְּמִשְׁבַּחִין וְאַמְרִין, בְּרִיד
יְקָרָא דִּי מְאַתֵּר בֵּית
שְׁכִינְתָּהּ: יְיָ וּמֶלֶךְ לְעָלַם
וְעַד: יְיָ מְלָכוּתָהּ (קָאם)
לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עַלְמִיא:

b) Evlavie, credință în Lege și fericire veșnică,

יְיָ יְיָ ³⁾ Doamne! Tu ești
Dumnezeul părin-
ților noștri Abraham, Iiṭhak
și Israel! O, păstrează în
veci această credință, pentru
formarea cugetelor inimei
poporului tău, și îndreptează
inima lor către tine! ⁴⁾ Atot-
îndurate! Tu ierși păcatul
și nu sdrumici; adesea
îți înfrânezi mânia, și nu

יְיָ יֵאֱהִי אֲבְרָהָם, יִצְחָק
וְיִשְׂרָאֵל אֲבֹתֵינוּ
שְׁמִרָה־זֹאת לְעוֹלָם,
לְיִצֵּר מַחֲשָׁבוֹת לִבָּב
עַמֶּךָ, וְהִכֵּן לִבָּבְסָא לִידָּ:
וְהוּא רַחוּם | יִכְפֹּר עוֹן,
וְלֹא־יִשְׁחִית. וְהִרְבָּה
לְהָשִׁיב אָפּוֹ, וְלֹא־יַעִיר

¹⁾ „Iehczk.“ 3, 12. ²⁾ „Exod.“ 15, 18. ³⁾ I. „Cron.“ 29, 18. ⁴⁾ „Ps.“ 78, 38.

deștepți toată urgia ta. ¹⁾ Că tu, Doamne, ești bun și iertător, și plin de dragoste către toți aceia ce te chiamă. — ²⁾ Dreptatea ta este o veșnică dreptate, și învățatura ta e adevăr. ³⁾ Arată-vei lui Iakob bunăvoință, lui Abraham dragoste, după cum ai jurat părinților noștri în zilele de mai nainte. ⁴⁾ Slăvit fie Domnul în toate zilele; de ar fi sarcina noastră și mai copleșitoare, tu, Atotputernicul, vei fi ajutorul nostru. Sela! — ⁵⁾ Domnul oștirilor este cu noi, adăpost ne este Dumnezeu lui Iakob. Sela! ⁶⁾ Doamne al oștirilor! Ferice de omul, care se încrede ție. ⁷⁾ Doamne, ajută! O, rege! auzi-ne în ziua când te chemăm. Lăudat fie Dumnezeu nostru, care ne-a zidit spre mărirea lui, și ne-a deosebit de cei rătăciți, spre a ne da o învățatură de adevăr, prin care a sădit în mijlocul nostru viața de veci. El va deschide inima noastră spre învățatura lui,

כָּל-חַמְתּוֹ: בִּירְאָתָהּ
אֲדֹנֵי טוֹב וְסֶלָה. וְרַב-
חֶסֶד לְכָל-קְרָאִיךָ:
צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם,
וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן
אֱמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד
לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ
לְאַבְתָּנוּ מִיְּמֵ קֶדֶם:
כְּרוּךְ יְיָ יוֹם וָיוֹם, יַעֲמֵם-
לָנוּ: הָאֵל, יִשְׁוּעֵתָנוּ. סֶלָה:
יְיָ צִבְאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁנֵב-
לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. סֶלָה:
יְיָ צִבְאוֹת, אֲשֶׁר־יְאָדָם
בְּטַח בְּךָ: יְיָ הוֹשִׁיעָה.
הַמֶּלֶךְ, יַעֲנֵנוּ בְיוֹם-
קְרָאֵנוּ: כְּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ,
שֶׁבְרָאֵנוּ לְבָבֵנוּ,
וְהַבְדִּילָנוּ מִן-הַתּוֹעִים,
וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת,
וְחַיִּי עוֹלָם נִטַּע בְּתוֹכָנוּ:
הוּא יִפְתַּח לָבֵנוּ

¹⁾ «Ps.» 86, 5. ²⁾ «Ps.» 119, 42. ³⁾ «Micha» 7, 20. ⁴⁾ «Ps.» 68, 20.

⁵⁾ «Ps.» 46, 8. ⁶⁾ «Ps.» 84, 13. ⁷⁾ «Ps.» 20, 10.

și va pune în inima noastră dragostea lui și temerea de dansu, ca să plinim voința lui și să-i slujim cu toată inima; atunci nu ne vom strădui în zadar, și nu vom da naștere la lucruri deșerte. Fie voia ta, Doamne D-zeul nostru și D-zeul părinților noștri, ca să putem păzi legile tale în această lume, și să fim vrednici a trăi, a vedea și a moșteni bunătatea și binecuvântarea, păstrate pentru zilele unsului, și pentru viața lumii viitoare. ¹⁾ Și sufletul meu îți va cânta mărirea, fără încetare; Doamne Dumnezeul meu, în veci îți voi mulțumi. ²⁾ Binecuvântat este omul, ce se încrede în Domnul; Domnul va fi adăpostul lui. ³⁾ Incredeti-vă în Domnul în vecii vecilor, căci Domnul D-zeu este stânca veșniciei. ⁴⁾ În tine se încred toți cari cunosc numele tău; căci tu Doamne nu părăsești pe cei ce te caută. ⁵⁾ Domnul dorește, pentru dreptatea lui,

בְּתוֹרָתוֹ וַיֵּשֶׁם בְּלִבֵּנוֹ
אֲהַבְתוּ וַיִּרְאֶתוּ וְלַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ וְלַעֲבֹדוֹ בְּלֵבב
שָׁלֵם. לְמַעַן לֹא נִינֵעַ
לְרִיק, וְלֹא נֵלֵד לְבִהְלָה:
יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שֶׁנִּשְׁמֹר חֻקְךָ בְּעוֹלָם
הַחַיָּה, וְנוֹכֵחַ וְנִחְיֶה,
וְנִרְאֶה וְנִירָשׁ טוֹבָה
וּבְרָכָה, לְשָׁנִי וּמֹת
הַמַּשִּׁיתִי, וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא: לְמַעַן יִזְמְרְךָ
בְּבוֹד, וְלֹא יִדָּם. יְיָ אֱלֹהֵי
לְעוֹלָם אֲוֹרֶךְ: בְּרוּךְ
הַנֶּכְבֵּה, אֲשֶׁר יִבְטַח בִּי.
וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: בְּטָחוֹ
בִּי עַד־עַד, כִּי בָּיָה יְיָ
צוּר עוֹלָמוֹם: וַיִּבְטָחוּ
בְּךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ. כִּי לֹא
עֹנֵבִת דָּרֶשֶׁיךָ יְיָ: יְיָ הַפִּי,

¹⁾ «Ps.» 30,13. ²⁾ «Jirm.» 17,7. ³⁾ «Ies.» 26,4. ⁴⁾ «Ps.» 9,11. ⁵⁾ «Ies.» 42,21.

ca învățătura să se măriească **למען צדקו יגדיל תורה**
și măreață să fie! **ויאדיר:**

În zilele de ראש חודש officiantul zice aci numai **šum. Kaddiș**
(תפילין) și continuă cu **ברכה**. — În ziua de ראש חודש se depun aci **תפילין**,
la **הלל** înăsa se depun **תפילין** înainte de **המקדש**.

Intregul Kaddiș. קדיש שלם.

Sfințirea și recunoașterea împărăției lui Dumnezeu.¹⁾

Obștean încet:

קדל יעסה ויגדל נא כח אדני באשך
הברכה לאמר: זכור רחמנו יי וחסדך
כי מעולם הנה:

și acum arate-se măreția puterii tale, o Doamne, precum ai făgădui. ²⁾ Adu-ți aminte, Doamne, de îndurările și de harurile tale, căci din vechi sunt ele.

Oficiantul:

שמו: ותגדל ותתקדש שמה רבא
בעלמא וייברא ברעותה. וימליך
מלכותה בתיכון וביומיו ובתני דכל
בית ישראל. בעלמא ובזמן קריב.
ואמרי אמן:

Preamărit și sfințit fie numele său cel mare, în lumea pe care a zidit-o după voia sa. Statorniciască împărăția sa în viața voastră și în zilele voastre și în viața întregii case al lui Israel, curând și în vreme de aproape. Și ziceți: Amin!

Obștean:

ההל: יהא שמה רבא מקדש
לעולם ולעלמי עלמיא:

Fie numele său cel mare binecuvântat, în veci și în vecii vecilor.

Oficiantul:

שמו: ותברך וישתבח ויתפאר ויתרומם
ויתנשא ויתקדש ויתעלה ויתהלל שמה
רדשא ברך הוא לעלמי מן דכל
ברכתא ושיבתא קשבתא ונחמתא
ואמרי בעלמא. ואמרי אמן:

Binecuvântat, slăvit, înălțat, rădăcat, mărit, glorificat și laudat, fie numele celui Atotșănt, — binecuvântat fie el — care e mai presus de orice laudă, cântare, slavă și mângâiere, ce s'ar putea exprima în lume. Și ziceți: Amin!

Obștean:

ההל: קבל ברחמים וברצון
את תפלתנו:

Primește cu îndurare și cu bunăvoință rugăciunea noastră!

¹⁾ «Sifri» de Rab. (Abba) mort 400 d. l. z. l. ²⁾ «Numeri» 14, 17.

³⁾ «Ps.» 25, 6.

⁴⁾ În cele zece zile de poență, se zice: **לעלמי עלמיא**.

Oficiantul:

שׁוֹן: תִּתְקַבֵּל אֶל־הַהוֹן וּבְעֶרְתָּהּוֹן. Fie bine primite rugăciunile și cererile
יְהוָה: יִשְׂרָאֵל הָרָם אֲבוֹהוֹן דִּי בְשִׁמְיָא. întregului Israel înaintea tatălui lor
וְאֲמַר: אָמֵן. din ceruri. Și ziceți: Amin!

Obștea:

הָרָה: יְהוֹ שֵׁם יְיָ מְבָרַךְ מֵעַתָּה. *Binecuvântat fie*
וְעַד־עוֹלָם: *numele Domnului*
de acum și până în veci.

Oficiantul:

שׁוֹן: יְהוֹ שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שִׁמְיָא, רַחֲמִים. Reverse-se o pace
עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאֲמַר: אָמֵן. desăvârșită din
אֲמִין! cer, și vieață, asupra noastră și
asupra întregului Israel. Și ziceți:

Obștea:

הָרָה: עֲזָרִי מַעַם יְיָ עֲשֵׂה שְׁמִים. *Ajutorul meu e de*
וְאֲרַץ: *la Domnul, ziditorul*
cerului și al pământului.

Oficiantul:

שׁוֹן: עֲשֵׂה שְׁלום בְּמִרְמִיּוֹ הוּא יַעֲשֶׂה. Cel ce statorni-
שְׁלום עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאֲמַר: cește armonie în
אֲמִין! înălțimile sale, acela să stabilizească
pace între noi și întregul Israel.
Și ziceți: Amin!

La o circumcisiune, în Sinagogă, se zice următoarea rugăciune (*Alenu*)
la sfârșitul ceremoniei.

Vocațiunea și speranța cea din urmă a lui Israel.³⁾

עֲלֵינוּ לְשִׁבְחָהּ לְאֲדוֹן הַכֹּל. Datoria noastră este
לִיתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרָאשִׁית, d'a slăvi pe stăpânul
שֵׁלָא עֲשֵׂנוּ כְּגִוְיֵי הָאֲרָצוֹת, וְלֹא universalului, d'a da mărire plă-
שִׁמְנוּ בְּמִשְׁפָּחוֹת רַחֲמִימָא. muiitorului urzirei, că nu ne-a
שֵׁלָא שֵׁם חֻלְקֵנוּ בָּהֶם, וְגִוְרָלְנוּ făcut ca popoarele păgâne, și
בְּכָל־הַמִּנִּים; וְאֲנַחְנוּ בְּרָעִים, nu ne-a pus de o potrivă cu
וּמִשְׁפָּחוֹת, וּמִזִּידִים לִפְנֵי מֶלֶךְ neamurile pământului; că nu
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ și n'a confundat soarta noastră
הוּא, שֶׁהוּא נֹטֵה שְׁמִים וְיוֹסֵד cu aceea a gloatei lor. Căci
noi ingenuchiăm, ne închi-
năm, și aducem mulțumiri Re-
gelui regilor, Atotsfântului, lău-
dat fie el, acelaia care a întins
cerurile și a întemeiat pământul.

¹⁾ «Ps.» 113, 2. ²⁾ «Ps.» 121, 2. ³⁾ Ajutorul acestei rugăciuni e Rab (Abba)
m. 4003. d. l. z. l. Unil o atribue lui Iehosua b. Nun, urmașul lui Moșe.

tul. Tronul măriei sale este sus în ceruri, și reședința puterii sale în regiunile eterice. El singur este Dumnezeuul nostru, și nimeni altul. Într-adevăr, regele nostru este el—nimeni afară de dânsu. Astfel glăsuiește și învățătura lui: ¹⁾ „Și s'o știi de astăzi și să ți-o întipărești în inima ta, că Domnul, el singur este Atotputernicul, sus în ceruri și jos pe pământ—nimeni afară de dânsul“.

De aceea nădăjduim spre tine, Doamne D-zeul nostru, ca să vedem în curând mărirea izbânzii tale, ca să se scoață urăciunile de pe pământ, și idolii să fie stârpiți; ca să se restatorniciască lumea sub împărăția Atotputernicului, ca toți muritorii să cheme numele tău, și ca toți nelegiuirii de pe pământ să se întoarcă către tine. Să recunoască și să cunoască toți locuitorii lumii, că ție trebuie să se plece orice genunchiu, și ție trebuie să-ți jure orice limbă. Înaintea ta, Doamne Dumnezeuul nostru, vor înge-nunchia și vor cădea, și vor da mărirea numelui tău slăvit; și toți vor primi jugul împărăției tale, și vei împărăți în curând peste dânsii în vecii vecilor; căci a ta este împărăția, și în veci necurmați vei împărăți cu mărire, precum e scris

אַרְיֵן. וּמוֹשֵׁב יְקָרָו בַּשָּׁמַיִם |
מִמַּעַל, וְשִׁכְנֵת עֶזְו בְּגִבְהֵי
מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד:
אַמֶּת מִלִּבָּנוּ אַפָּס זִוְלָתוֹ.
בְּכָתוֹב בְּתוֹרָתוֹ וַיְדַעַת הַיּוֹם
וְהַשְׁכֵּת אֶל-לִבָּבָהּ, כִּי יִי הוּא
הָאֱלֹהִים, בַּשָּׁמַיִם | מִמַּעַל וְעַל-
הָאָרֶץ מִתְחַת, אֵין עוֹד:

עֲלֵינוּ. נִקְנָה לָהּ יִי אֱלֹהֵינוּ
לְרֹאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֳרָתָהּ עֲזָרָהּ,
לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים | מִן-הָאָרֶץ,
וְהָאֱלִילִים פְּרוֹת וּפְרִתוֹן. לְתַקֵּן
עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי וְכָל-בְּנֵי
בָּשָׂר יִקְרְאוּ בַּשָּׁמַיִם, לְהַפְנוֹת
אֱלֹהִיךָ בְּלִדְשָׁעֵי אָרֶץ. יִפְרֹו
וַיְדַעַו כָּל-יְיֹשְׁבֵי תֵבֵל, כִּי לָךְ
תִּתְּבַר כָּדָל-כָּדָר, תִּשְׁבַּע כָּל-
לִשׁוֹן: לִפְנֵיךָ, יִי אֱלֹהֵינוּ, יִכְרַעוּ
וַיִּשְׁתַּחֲוּ וְלִכְבוֹד שְׁמֶךָ יִקָּר יִתְנֶהוּ,
וַיִּקְבְּלוּ בָכֶם | אֶת-עַל מַלְכוּתָהּ,
וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם | מְהֵרָה לְעֹלָם
וָעֵד. כִּי הַמַּלְכוּת שְׁלָךְ הִיא,
וְלְעוֹלָמֵי עַד תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד,

2430-2540; vezi „Kerem Selomo“ la „Tur. O. Ch.“ § 132; Mendelssohn (născ. 5489, m. 5546) „Kl. verm. Schriften“, 4.—Rugăciunea *Atenu* se zice cu o solemnitate deosebită în zilele de Roș ha-Šana și în Ziua de Kippurim.

¹⁾ „Deut.“ 4, 39.

יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל שְׁמֵהּ רַבָּךְ שָׁמַיָּהּ
 Iithbarach, vâlištab-
 bah, vâiithpaar, vâiith-
 romam, vâiithnasse, vâiithhad-
 dar, vâiithalle vâiithallal šamei
 dākudāša, berich hu, lăela min
 col birchatha, vāširatha, tušbā-
 hatha, vānehāmatha, daamiran
 băolma. Vă-imăru: Amen.

יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּהּ יְהִי שְׁלָמָא רַבָּא
 Iiāhe šāla-
 ma rabba
 mīn šemaiia, vāhaiim alenu vā-
 al col lisrael. Vă-imăru: Amen.

עֲשֵׂה שְׁלֹם בְּמִרְמִיּוֹ הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־
 Ose šalom bimāro-
 mav, hu ia'asse ša-
 lom alenu vāal col lisrael. Vă-
 imăru: Amen.

Psalmi pentru zilele săptămănei. מְזֻמְרִים שֶׁל־יּוֹם.

1. Duminică se zice:

הַיּוֹם יוֹם רֵאשִׁוֹן בְּשַׁבָּת, נִשְׁבּוּ אֲנִי וְכָל־אֲמָרִים בְּבִירַת
 Astăzi e ziua
 întâia după
 Sămbătă, în care Leviții ziceau
 următorul Psalm în Templu:

Ps. 24. Binecuvântare și meritarea binecuvântărei. 1)

לְדֹד מְזֻמֹּר, לַיְיָ הָאֵלֶּךְ וּמְלֹאָהּ, תִּבְּל וְיִשְׁבִּי בָהּ: בִּירְחוּא עַל־יָמִים
 וְעַל־נְהָרוֹת יְבִנְנָהּ: מִי־יַעֲלֶה כְּהֵר יְיָ, וּמִי־יִקְוֶם בְּמִקְוֶם קִדְשׁוֹ:
 אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לִשְׂנֹא נִפְשִׁי, וְלֹא נִשְׁבַּע לְמִרְמָה:
 וְיִצְדָּקָה מֵאֵת יְיָ, וְצִדְקָהּ מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: זֶה דֹּד הָיְתָה מְבַרְכֵי פְגִידָה
 שְׂאֵי שְׁעָרִים, רֵאשִׁיכֶם, וְהַנְּשֹׂא פִתְחֵי עוֹלָם, וְיִבְאֵה מְלֶכֶד
 מִי־זֶה מְלֶכֶד הַבָּבוֹד, יְיָ עֲזֹר וְנִבְּוֹר, יְיָ גְבוּר מְלִחְמָה: שְׂאֵי שְׁעָרִים

1) Traducerea, vezi pag. 117.

ראשיכם, ושאו פתחי עולם, ויבא מלך הכבוד: מי הוא זה מלך הכבוד,
 "צבאות, הוא מלך הכבוד סלה: (קדיש יתום)

2. Luni se zice:

היום יום שני בשבת, שבו
 אֲהִי הַלְוִים אֲמָרִים בְּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ:
 Astăzi este ziua
 a doua după
 Sâmbătă, în care Leviții ziceau
 următorul Psalm în Templu:

Ps. 48. Despre măreția Templului din Sion.

שיר Un cântec. Psalmul fiilor
 lui Korah.

שיר, מזמור לבְּנֵי־קֹרַח:

גִּדּוֹל מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ, מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ,
 דֶּזֶּי־לֵנוּ, מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ, מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ,
 D-zeului nostru, pe muntele cel
 sfânt al lui. Plaiu încântător, bucuria
 a tot pământul, e muntele Sion; în
 laturile de către miază-noapte e
 cetatea împăratului celui mare.
 Atotputernicul în palaturile ei fu
 recunoscut ca o înălțare. Căci iată,
 împărații se adunară: dispărut-au
 deodată. Cum o văzură, așa se
 și uimiră; se spăimântară, fugiră
 repede. Cutremur l-a cuprins aco-
 lo, dureri ca pe aceea ce naște,
 prin vântul de răsărit care sfărâmă
 corăbiile din Tarșiș. După cum am
 auzit, așa am și văzut, în cetatea
 Domnului Sebaot, în cetatea D-zeu-
 lui nostru. Atotputernicul o înăl-
 țare în veci. Sela! Cugetăm, Atot-
 puternicul, la îndurarea ta, în
 lăuntrul Templului tău. Cum este
 numele tău, Dumnezeu, așa e și
 lauda ta, până la marginile pămân-
 tului; de dreptate plină este dreap-
 ta ta. Muntele Sion se veselește,
 se bucură fiicele lui Iehuda, pen-
 tru judecățile tale. Inconjurați Sio-
 nul și-l ocoliiți pe dânsul, numă-
 rați turnurile sale. Luați seamă la
 zidul său, priviți palaturile sale,
 ca să povestiți viitorimei: Că acest
 Dumnezeu este Dumnezeul nostru
 în vecii vecilor, el ne va călăuzi
 până la moarte.

גִּדּוֹל מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ, מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ,
 דֶּזֶּי־לֵנוּ, מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ, מַרֵּעַ אֱלֹהֵינוּ,
 הרֶקֶדְנוּ: וְפֹה נֹחַ, מִשׁוּשׁ פֶּלֶאֱהָרֵינוּ,
 הרֶקֶדְנוּ. יִרְפָּתִי צִפּוֹן קִרְיַת מֶלֶךְ רָב:
 אֱלֹהִים בְּאַרְמְנֵיהֶּם נִדְעָה לְמִשְׁכָּב: בֵּר־
 הַהוּא הַמְלָכִים נִדְעָה, עֲבָרֵי יַחְדָּה: הִפָּה
 רָאִי בֶן תְּמָהוּ, נִבְהֵלִי נִחְפָּז: רַעְדָה
 אֲחֻזָּתָם נֶשֶׁם, חֵיל בִּי־לָדָה: בְּרוּחַ קָדִים
 תִּשְׁבֵּר אֲנִי־תִּשְׁבֵּר, בְּאִשׁ שְׂמֵעָנוּ.
 בֶּן רִאֲיוֹ, בְּעִיר יִצְחָקֵינוּ, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ,
 אֱלֹהִים יִכְנֹנֶנָּה עַד־עוֹלָם, סֶלָה: דְּמִינוּ
 אֱלֹהִים, חֲסִדֶּךָ, בְּהֶרֶב הִיכָלְךָ: בְּשִׁמְךָ
 יִתְלַחֲמוּ, בֶּן תְּהִלָּתְךָ, עַל־קִצְיוֹתֵינוּ.
 צִדֵּק מְלָאָה יִמִּינְךָ: יִשְׁמַח הֶרֶקֶדְנוּ.
 תִּגְלָנָה בְּנוֹת יְהוּדָה, לְמַעַן מִשְׁשִׁיךְ:
 סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקְפִּיחִי, סִפְרוּ מִגְדְּלוֹתֶיהָ:
 שִׁיתוּ לְבָבָם, לְחִילֶיהָ, פִּסְגּוֹת אֲרְמְנֵיהֶּם:
 לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדֹרֹת אָחֵרִים: בִּי זֶה.
 אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעַד, רֹחוֹ
 יִנְהַגֵּנוּ עַל־מָוֶת: (קדיש יתום)

3. Marți se zice:

היום יום שלישי בשבת, Astăzi este ziua a treia
 שבזו היו הלולים אומרים בבית המקדש:
 după Sâmbătă, în care Leviții ziceau următorul Psalm în Templu:

Ps. 82. Despre mântuirea dreptății.

Psalm al lui Asaf.

מזמור לאסף.

אלהים נצב בעד-אל, בקרב אלהים יושב.
 יושב: עד-מתי תשפטי-עול, ופגני
 רשעים תשא-סלח: שפטו-דל ויתום.
 עני ורש הצדיק: פלמו-דל ואביון.
 מעד רשעים האילו: לא ידעו ולא-
 יבנוי בחשכה ויהלכו. ימושו כל-
 מוסדי ארץ: אני אמרתי, אלהים אתם.
 יבנו עליון בלכם: אבן פאדם תמותיו.
 ובאמד השרים תפלו: קומה, אלהים.
 שפטה הארץ, בראפה הנחל בכל-
 הגוים: (קדיש יתום)

4. Mercuri se zice:

היום יום רביעי בשבת, שבזו
 היו הלולים אומרים בבית המקדש:
 היום יום רביעי בשבת, Astăzi este ziua a patra
 după Sâmbătă, în care Leviții ziceau următorul Psalm în Templu:

Ps. 94. Despre înfrângerea dreptății.

אל-נקמות, אל נקמות, הופיע: אל-נקמות
 הנשא-שפט הארץ, השב גמול על-
 אלים: עד-מתי רשעים, עד-מתי
 רשעים יעלו: יבועי, ידברו עתקי.
 יהאמדו כל-פעלי און: עמף, יי ידבאו.
 ויחלףו, ישנו: יאלמנה וגו' ידברו
 Dumnezeu! izbândirilor, Doamne,
 Dumnezeu! izbândirilor, arată-te!
 înalță-te, judecător al pământului,
 dă răsplătire celor trufași! Până
 când nelegiuții, Doamne, până
 când nelegiuții să tresalte? Ei
 bârlesc, vorbesc hulă, se trufesc toți
 făcătorii de rele. Poporul tău,
 Doamne, îl calcă în picioare, și
 moștenirea ta o împilează. Pe vâ-
 duvă și pe străin sugrumă, și pe

orfanii îiucid. Și zic: «Domnul nu vede aceasta, nici c'o bagă de seamă Dumnezeu lui Iakob». Înțelepțiți-vă odată voi cei tâmpiți din popor! și voi necrozilor, când vă veți cuminți? Cel ce a sădit urechea, să nu audă oare? Cel ce a plâsmuit ochiul, să nu vadă oare? Cel ce pedepsește neamurile, au nu va mustră? El, care învață pe oameni să înțeleagă? Domnul cunoaște gândurile oamenilor, că deșerte sunt ele. Ferice de bărbatul, pe care tu îl mustră, Doamne, și din învățătura la îl înveți; spre a-l liniști în zilele cele rele, până se va săpa groapa celui nelegiuit! Că nu iapădă Domnul pe poporul său, și moștenirea sa nu o părăsește. Ci la dreptate se va întoarce judecata, și o vor urmă toți cu inimă sinceră. Cine oare se scoală pentru mine în potriva nelegiuitilor? Cine se înfățișează pentru mine în potriva făcătorilor de rele? De n'ar fi fost Domnul mie într'ajutor, încă puțin și sufletul meu ar fi zăcut în locul tăcerii. Când socotesc: se clătește piciorul meu —harul tău, Doamne, mă sprijinește. În mulțimea grijelor mele, în lăuntrul meu, mângăierile tale înveselesc sufletul meu. Te poate oare însoți tronul fărdelegii, care făurește sila contra legii? Ei se strâng în cete contra sufletului celui drept, și osândesc sânge nevinovat. Domnul însă mi-a fost mie scăpare, și Dumnezeuul meu stâncă pentru adăpostirea mea. Și el va întoarce peste dânsii uneltirea lor, și prin răutatea lor îi va străpi; străpi-i va pe ei Domnul, D-zeul nostru.

Veniți, să chiuim Domnului, să chioțim stâncei mântuirii noastre! Să întâmpinăm fața lui cu cântare de mulțumire, cu psalmi vom chioți lui! Că Domnul este un Dumnezeu mare, și un împărat mare peste toți zeli. ¹⁾

1) Ps. 95, 1—3.

ויתוֹמִים וְיָתֵּחוּ: וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה-הֵיָּהּ, וְלֹא יִבִּין אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: בִּינֵנוּ בְּעֵרִים, בָּעֵמֶם, וּבְקִסְלִים. מִתִּי תִשְׁקִילוּ: הִלָּמַע אֲנִי, הֲלֹא יִשְׁמַע. אִם-יֹאמַר עֲנִי, הֲלֹא יִבִּישׁ: הִיָּסֵר גּוֹיִם. הֲלֹא יוֹכִים, הַמְלָמֵד אָדָם דַּעַת: יִי יְהִי מַחְשְׁבוֹת אָדָם, כִּי-הִנֵּה הַכֹּל: אֲשֶׁר הִנֵּגְרָה, אֲשֶׁר-תִּסְרְנוּ-יָהּ, וּמִתְהַדָּה תִלְמִדָּהּ: לֹהֲשָׁקִים לֹא מִיָּמִי קָעַ, עַד-יִבְרָה לְרִשְׁעֵי שַׁחַת: כִּי לֹא-רֹשֵׁט יִי עֲמֹ, וְנִחַלְתָּ לֹא יַעֲזֹב: כִּי-עַד-צָדֵק יָשׁוּב מִשְׁפָּט, וְאַחֲרָיו כָּל-יִשְׂרָאֵלִב: מִי־יוֹקִים לִי עַם-מְרָעִים. מִי-יִתְנַבֵּא לִי עַם-פְּעֻלֵי אֲנִי: לֹאִי יִי עֲזָרְתָה לִי, כִּמְעַט. שְׂכֻנָּה דוֹמָה בְּפִשִּׁי: אִם-אֲמַרְתִּי, מִטָּה רִנָּלִי, חֲסֹדָךְ יִי: יִסְעָדֵנִי: כָּרִב שְׂרַעֲפֵי, כְּקֶרֶף, תִּכְחוּמוֹ; יִשְׁעִישְׁעוּ בְּפִשִּׁי: תִּחַכְכֶּךְ כְּפֹא הַזֹּאת, יֹאמַר עָמָל עַל-יָחֵק: יִגְדֹּדוּ עַל-נַפְשִׁי צִדִּיק, וְדָם נָקִי יִרְשִׁיעוּ: יִהְיִי יִי לִי לְמִשְׁגָּב, וְלֹאִי לְצֹר מַחֲסִי: וַיָּשָׁב עֲלֵיהֶם. אֶת-אֲוָנִם, וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם. יַצְמִיתֵם יִי אֱלֹהֵינוּ:

כֹּה נְרַנְנָה לַיִי, נְהַיֵּעָה לְצֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה כְּפָנוּ כְּתוֹדָה, בְּמִזְמֹרֹת נְהַיֵּעָ לֹא: כִּי אֵל גְּדוֹל יִי, וּמִלְּךָ גְּדוֹל עַל-כָּל-אֱלֹהִים: (קִדִּישׁ יְהוֹם)

5. Joi se zice:

הַיּוֹם יוֹם חֲמִישִׁי בַּשָּׁבָת, אִתְּזִי אִתְּזִי הַיּוֹם יוֹם חֲמִישִׁי
 ziua a cincea
 după Sâmbătă, în care Leviții
 ziceau următorul Psalm în
 Templu:
 הַמִּקְדָּשׁ:

Ps. 81. Despre minunatul ajutor al lui Dumnezeu.

לְמַנְצָח עַל-הַנְּתִית, לְאַסָּה: מַלְיֵשְׁרִי מִלְּמַנְצָח
 Ghittit. Al lui Asaf.

חֲרִיטִי לִי דִמְנֵזֵז, חֲרִיטִי לִי דִמְנֵזֵז
 Iaria noastră, chiotiți
 Dumnezeului lui Iakob! Intonați
 cântare, dați în timpină, în plăcută
 chitară și'n psalteriu. Sunați la Luna
 Nouă din buciom, la începutul lunii
 pentru ziua sărbătoarei noastre! Căci lege
 pentru Israel este aceasta, așezământ
 al Dumnezeului lui Iakob. Ca mărturie
 a pus-o în Iehosef, ¹⁾ când a ieșit contra țării
 Egiptului. Graiul aceluia, ce nu'l
 cunoșteam, ²⁾ am auzit: „Scos-am
 de sub samar spinarea lui, mâinile
 sale scutitu-s-au de coșarcă. În
 strămtorare m'ai chemat și te-am
 scăpat, auzit-te-am din învelișul tunetului,
 cercatu-te-am la apa Meriba. Sela! Ascultă
 dar, poporul meu, și te voi
 muștra, o Israel, dacă ai ascultă
 de mine! Să nu fie la tine o altă
 zeitate, și nu te închină vre-unui
 zeu străin. Eu Domnul, sunt
 Dumnezeul tău, care te-am scos
 din țara Egiptului; lărgeste gura
 ta, și o voi umplea. Însă poporul
 meu n'a ascultat de vocea mea, și
 Israel nu-mi eră pe voie. De aceea
 lăsați-l-am în învârtirea inimii lor,
 și ei umblară după chibzuirile lor.
 O! de m'ar ascultă poporul meu,
 Israel, de ar umbla în căile
 mele: îndată aș smeri pe vrăjmașii
 lor, și asupra apăsătorilor lor
 aș întoarce mâna mea. Vrăjmașii
 Domnului ar fi siliiți să-l se
 umiliască, iar fericirea lui Israel
 ar fi în veci. Și eu l'aș hrăni
 cu grâsimea grâului, și cu miere
 din stâncă te-aș sătura“.

הַרְנֵנוּ לַאלֹהִים, הָרִיעוּ לַאלֹהִים
 יַעֲקֹב: שָׂאוּ זְמִירָה, וְהִנְדִּיתֶם, כְּנֹזֶה
 גָּעִים עַם-יִבְלִי: תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר,
 בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲנֻנוּ: בִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל
 הוּא, מִשְׁפָּט לַאלֹהִים יַעֲקֹב: עֲדוּת
 בַּיהוָה שָׁמוּ, בָּצֵאתוֹ עַל-אֶרֶץ מִצְרָיִם.
 שָׁפַת לֹא-יִדְבַּעְתִּי, אֶשְׁמַע: הַסִּיחִיתִי
 מִסֶּבֶל שְׁכֵמִי, בְּפוֹי מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה:
 בַּצִּירָה הִרְאֵת, וְאֶת־לֵאדֹּי, אֶעֱנֶה בְּחִסְרִי
 רַעַם, אֶבְחֶנֶּה עַל-יָמֵי מְרִיבָה, סֵלָה:
 שָׁמַע, עֲפִי וְאֶעֱדָה בָּהּ, יִשְׂרָאֵל אִם-
 תִּשְׁמַע-לִי: לֹא-יִהְיֶה בָּךְ אֵל אֲדֹר, וְלֹא
 תִּשְׁתַּחֲוֶה לָאֵל גֵּזֶר: אֲלֹכֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
 הַשְׁעֵלָה מִצְרָיִם מִצְרָיִם, הִרְחִיב-פִּינוּ
 וַיִּמְלֵאנוּ: וְלֹא-שָׁמַע עֲפִי לְקוֹלִי,
 וַיִּשְׂרָאֵל לֹא-אֶבְרָה לִי: וַיִּשְׁלַחְנוּ
 בְּשִׁרְיוֹת לָבֶן, יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם:
 לֹא עֲפִי שָׁמַע לִי, יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יִחְלָבוּ:
 בְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם אֶבְרָשִׁי, וְעַל-אֶרְצֵיהֶם
 אֲשִׁיב יָדִי: מִשְׁנֵאֵי יְיָ יִכְתְּשׁוּ-לֹי, וַיְהִי
 עֲתָם לְעוֹלָם: וַיִּאֲבִידוּ מִחֶלֶב חֲסָה:
 וַיִּמָּצֹר דָּבֵשׁ אֶשְׁפִּינֶה: (קִדְּשׁ יְיָ)

¹⁾ Sub Iehosef (Iosef) se înțelege aci, ca și la „Ps.” 80, 2 tot poporul Israel. ²⁾ Adică glasul unui Dumnezeu invizibil.

6. Vineri se zice:

הַיּוֹם יוֹם שְׁשִׁי בַשָּׁבָת, לִשְׁבֹּת
 Astăzi este ziua
 a șasea după
 Sămbătă, în care Leviții zi-
 ceau următorul Psalm în
 Templu:
 הַמִּקְדָּשׁ:

Ps. 93. Sublimitatea, sfințenia și veșnicia lui Dumnezeu.¹⁾

יְיָ מֶלֶךְ, גָּאוֹת לְבָשׁ. לְבִישׁ יְיָ עֹז הַתְּאֵזָר. אֶת־תְּבוֹן תְּבַל, בְּלֹתִימוֹת:
 נָכוֹן בְּסֻאֵף מֵאֵז. מַעֲלֹם אֶתְחַזֵּן: נִשְׁאֹי נְהָרוֹת יְיָ נִשְׁאֹי נְהָרוֹת קוֹלָם.
 יִשְׁאֹי נְהָרוֹת דְּבָבָם: מִקְלֹת יְיָ מִיָּם בָּבִים אֲדִירִים יְיָ מִשְׁבְּרֵי־יָם. אֲדִיר
 בְּמַרוֹם יְיָ: עֲדִיתִיךָ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד, לְבִיתִיךָ נֶאֱחָזֵק־קִדְשׁ. יְיָ לֹא־רָץ יָמִים:
 (קרישׁ יתום)

Psalmi de închelere.

1. Psalm de închelere pentru toate zilele de lucru, care se adăcă după psalmul zilei; nu se zice însă ראשׁ תְּדִשׁ יִעֲרֵב פֶּסַח יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה **nici** dimineață la 9 Ab, יִעֲרֵב יוֹם כְּפֹר, și la un יָמָל.

Ps. 83. Indemn spre încrederea în Dumnezeu, ajutorul lui Israel în vremi de grea cumpănă.

Un cântec. Psalmul lui Asaf.

שִׁיר, מִזְמוֹר לְאַסָּף:

אֱלֹהִים, Dumnezeule, nu tăceă,—
 să nu taci, nici să te
 odihnești, Atotputernicule! Căci
 iată vrăjmașii tăi fac sgomot, și
 cei ce te urăsc pe tine rădică ca-
 pul. În potriva poporului tău plă-
 mădesc viclenie, și se sfătuiesc
 contra ocrotiților tăi. Ei zic: „Ai-
 deți să-i stărpim din numărul po-
 poarelor, și să nu se mai pome-
 niască numele lui Israel!” Da, se
 chibzuiesc toți într’una, în potriva
 ta încheiă legământ: Corturile lui
 Edom și ale lișmeelimilor, Moab
 și Hagrim, Ghebel și Ammon și
 Amalek, Peleșeth și locuitorii din
 Tor; chiar și Asur se unește cu
 dânsii, făcându-se brațul fiilor lui
 Lot. Sela. Fă-le lor ca Mitanului,
 ca lui Sisera, ca lui Iabin la pârâul
 Kișon, cari fură nimiciți în En-Dor,
 se făcură gunoii pământului. Fă-i
 pe ei, pe prințipi lor, ca pe Oreb

אֱלֹהִים, אֱלֹהֵי־דָמוּרֶךָ, אֱלֹהֵי־תַחְרֹשׁ.
 וְאֱלֹהֵי־תִשְׁקֹת, אֱלֹהֵי־בִירְהַבֹּת אוֹיְבֶיךָ
 יְהִימוּן, וְמִשְׁנֵאִיךָ נִשְׁאֹי רֹאשׁ: עַל־
 עֲמֻךְ יַעֲרִימוּ סוֹד, וְיִתְנַעֲצוּ עַל־צִפּוֹנֶיךָ:
 אֲמָרוּ לְכוּ וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי וְלֹא־יִזְכָּר
 שֵׁם־יִשְׂרָאֵל עוֹד: כִּי נִזְנֵצוּ לֵב וְחִדְדוּ
 עֲלֶיךָ בְּרִית, יִכְרְתוּ: אֶתְהַלִּי אֲדוֹם
 וְיִשְׁמַעֲאֵלִים, מוֹאָב וְהַגָּרִים: נָכַל וְעִשְׂתִּין
 וְעִמְלֹק, פִּלְגֶשֶׁת עִם־יִשְׁבִּי צוֹר: נָס־
 אֲשׁוּר נִלְחָה עִמָּם, הָיוּ זָרִי לְכַגְּזֵלוֹת.
 סִלַּח: עֲשׂוּה־לָּהֶם כְּמִדְּיוֹ, כְּסִי־אֶרֶץ כְּבִין
 כְּנַחַל מִישֹׁן: נִשְׁמְדוּ כְּעֵין־רֹאשׁ, הָיוּ
 דָּמָן לֹא־דָמָה: שִׁחְמוּ, נְדִיבְמוּ, פַּעֲרֵב

¹⁾ Trad. ev. a, vezi pag. 44.

și pe Zeeb, și, ca pe Zebah și Talmuna pe toți unșii lor, cari zic: „Să luăm în stăpânire pentru noi lăcașurile lui Dumnezeu”. D-zeul meu, fă-i ca pulberea vârtejului, ca pleava înaintea vântului; ca focul ce mistuie pădurea, și ca flacăra, ce aprinde munții. Așa urmărește-i întru vișorul tău, și întru vijelia ta spăimântă-i! Umplesă fața lor cu rușine, ca să caute numele tău, Doamne! Rușineze-se, spăimântă-se pentru totdeauna, roșiască și piară. Și să cunoască, că tu, al cărui nume este Domnul, tu numai ești cel prea înalt peste tot pământul!

וְזָבָב, וְזֶבֶב, וְכָל־נְסִיכָמוֹ:
אֲשֶׁר אָמְרוּ בְּיָשָׁה־לָנוּ אֵת נֹאֶת
אֱלֹהִים: אֱלֹהֵי שִׁיתָמוּ בַּגִּלְגָּל, בְּקֶשֶׁת
לְפָגְיוֹתָם: בְּאֵשׁ תִּבְעַר־יָעִר, וּבְלֶהָבָה
תִּלְהֶט הָרִים: בֶּן הַתְּרָפִים בְּמַשְׁעָהָה,
וּבְסוּפְתָהָד תִּבְהַלֵּם: מִלֵּא פָגְיוֹתָם קָלְיוֹן,
וּבִקְשׁוֹ שִׁמְךָ. יי. בְּשׁוֹ וַיִּבְהַלּוּ עַד־יַעַד,
וַיִּתְּפְרוּ וַיִּאֱבְדוּ: וַיִּדְעוּ בִּירֵאָתָה שִׁמְךָ
יי לְבִדְּךָ, עַל־יוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ:
(בְּדִישׁ תַּתֵּב)

2. Următorul Psalm de încheiere, se zice dimineață și seară, începând de ראש חודש אלול până la הושענא רבה.

Ps. 27. Increderea în ajutorul lui Dumnezeu la luptă și rugăciune pentru pace în scop de perfecționarea sufletească.

לְדָוִד. Al lui David.—Domnul este lumina mea și mântuirea mea, de cine să mă tem? Domnul este scutul vieții mele, de cine să mă înfricoșez? Când se apropie de mine făcători de rele, spre a mânca carnea mea, apăsătorii mei și dușmanii mei: ei se poticnesc și cad. Când se rănduiește asupra mea o tabără, inima mea nu se înfricoșează. Când se rădică contra mea rășbolu, încă și atunci eu sunt sigur. Una cer de la Domnul, aceasta o caut: Să locuiesc în casa Domnului toate zilele vieții mele, spre a vedea frumusețea Domnului, ¹⁾ și spre a cercetă Templul său. Căci el mă ascunde în coliba sa, în ziua nefericirii, mă acoperă cu acoperământul cortului său, pe

לְדָוִד. יי אֲזִיר וַיִּשְׁעֵי מַמִּי
אִירָא. יי מַעֲזִיחֵי מַמִּי אֶפְתָּח:
בְּקֶרֶב עָלֵי מְרַעִים, לֹאֲכַל אֶת־
בְּשָׂרִי צָרִי וְאֹיְבֵי לִי. הִמָּה בְּשָׁלֹו
וְנָפְלוּ: אִם־תִּתְּנָה עָלֵי מַחֲנֶה,
לֹא־יִירָא לִבִּי. אִם־תִּקְוָם עָלֵי
מִלְחָמָה, בְּזֹאת אָנִי בֹטָח:
אֶחָת שְׁאֵלָתִי מֵאֵת־יְיָ אֹתָהּ
אֶבְקֶשׁ, שְׁבִתִּי בְּבֵית־יְיָ כָּל־יְמֵי
חַיִּי, לִחְזוֹת בְּגִעְסֵי־יְיָ וּלְבַכֵּר
בְּהִקְלוֹ: כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכַּת בְּיֹם
רָעִי, יִסְתַּבְּרֵנִי בְּסֻתְרֵי אֹהֶלִי,

¹⁾ Splendoarea cultului.

o stâncă mă înalță. De aceea se va înălța capul meu asupra vrăjmașilor mei de prin prejurașul meu, și voi jertfi în cortul său jertfe de bucurie, voi cânta și voi psăli Domnului! Auzi, Doamne, glasul meu, când strig; miluiește-mă și mă ascultă. Despre tine îmi zice inima: „Căutați fața mea!” Fața ta, Doamne, o caut! Nu ascunde fața ta de la mine, nu lepădă în mânie pe robul tău! Tu, care ai fost ajutorul meu, nu mă lăsa, nici nu mă părăsi, Dumnezeu! mântuirei mele! Căci tatăl meu și muma mea m'au părăsit; însă Domnul mă va primi. Arată-mi, Doamne, calea ta, și călăuzește-mă în cărarea dreaptă, din pricina vrăjmașilor mei. Nu mă lăsa în voia împilătorilor mei! căci contra mea se rădică martori mincinoși, și cel ce nu răsuflă decât silnicie. O! de n'aș fi crezut că voi vedea bunătațile Domnului, în pământul celor vii.... Nădăjduiește spre Domnul! întărește-te și îmbărbătează inima ta, nădăjduiește spre Domnul!

בְּצִוּר יִרְמָמְנִי: וְעָתָה יְרוּם
רֹאשִׁי עַל־אֹיְבֵי סִבִּיבוֹתַי
וְאֶזְבְּחָה בְּזֶהְלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה
אֲשִׁידָה וְאֶזְמְרָה לַיהוָה: שְׁמַע־נִי
קוֹלִי אֶקְרָא. וְחַנּוּנִי וְעֲנֻנִי: לַיהוָה
אָמַר לִבִּי בִקְשׁוּ פָנָי. אֶת־פְּנֵיךָ
יְיָ אֲבַקֵּשׁ: אֶת־פְּתֵיךָ פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי
וְאַל־תִּפְטַם בְּאֶף עֲבָדֶךָ, עֲזֹרָתִי
תִּהְיֶה, אֶל־תִּשְׁאַנֵּנִי וְאַל־תַּעֲזֹבֵנִי
אֶל־הֵי יִשְׁעֵי: בִּירְאֵבִי וְאֶמְצִי
עֲזֹבֹנִי, וְיְיָ יִאֶסְפֵּנִי: הֲזִרְנִי יְיָ
דִרְגֶּךָ, וְנִחַנִּי בְּאֶרֶחַ מִישׁוֹר
לְמַעַן שׁוּרְרִי: אֶל־תִּתְּנֵנִי בְּגַפִּשׁ
צָרִי, כִּי קָמַדְבִּי עַד־יִשְׁקַר וַיִּפֹּחַ
חֶמֶס: לֹא־הָאֵמַנְתִּי לְרֹאוֹת
בְּטוֹב־יְיָ בְּאֶרֶץ חַיִּים: בָּנָה אֶל־
יְיָ חֹזֶק וַיֵּאֱמֶן לִגְדִּי, וּבָנָה אֶל־
יְיָ: (קריש יתום)

3. Psalm de încheiere într-o casă îndoliată, ce se zice după Psalmul zilei, când de altfel se face rugăciune de seară.

Ps. 49. Prevenire în vederea deșărtăciunii și a nimiciniciei.

לְמַנְצָךָ Măiestrului cântăreț al fiilor lui Korah. Un Psalm.

לְמַנְצָךָ לְבְנֵי־קֹרַח, מְזִמּוֹר:

שְׁמַעֵנוּ Auziți aceasta, toate neamurile, ascultați, toți locuitorii lumii! Fiii celor mici,

שְׁמַעֲנוּ־זֹאת פִּל־הָעַמִּים, הָאֲזִינוּ כָּל־יִשְׁבֵּי הָאָדָם: בְּסִגְבֵּי־אֵישׁ,

ca și celor mari, avuți și săracul împreună. Gura mea să grăiască înțelepciune, și cugetul inimei mele e pricepere. Plec urechea mea la pildă, cu chitară încep cimilitura mea. De ce să mă tem în zilele de netericire, când mă înconjoară lărdellegea pânditorilor mei, cari se bizuiesc pe puterea lor, și se fâlesc intru mulțimea bogăției lor? Frate pe frate nu poate răscumpără de moarte, nu poate da lui D-zeu prețul răscumpărării sale; (prea scumpă este răscumpărarea vieții lor, și în veci nu se poate face;) ca să trăiască în veci, să nu vază groapa. Da, el o vede! chiar înțelepții mor, și cu dâșii pier ne-rozii și nepricepuții, și lasă altora averea lor. Gândul lor din lăuntru e, că casele lor vor stă în vecie, locuințele lor din neam în neam, și numesc încă cu numele lor pământurile lor. Totuș omul în strălucire nu poate dăinui; se aseamănă vitelor cari sunt nimicite. Această cale a lor e sminteala lor; iar cei ce vin după dâșii, li plac cuvintele lor. Sela! Ca niște oi sunt grămădiți în mormânt, moartea îi paște; și peste ei domnesc dreptii în fiecare dimineață, și chipul lor înfulcă groapa, care li-a devenit lăcaș. Dar Dumnezeu va răscumpără sufletul meu din puterea mormântului, căci el mă va primi. Sela! Nu te teme, când cineva se îmbogățește, când crește mărirea casei sale: căci nimic nu ia cu sine la moartea sa, mărirea lui nu se pogoară după dânsul. Chiar când el binecuvăntează sufletul lui în viața sa, și ești laudat când îți merge bine: Intră-va la neamul părinților sei, cari în veac nu mai văd lumină. Omul în strălucire, când n'are pricepere, se aseamănă vitelor, cari sunt nimicite.

יָחַד עֲשִׂיר וְאַחֲרָיוֹן: פִּי יְדַבֵּר חֲכָמוֹת,
וְהִגִּיתָ לִּפְנֵי תְבוּנוֹת: אִמְתָּה לְמִשְׁלַח אֲזָנֶי,
אֶפְסַח בְּבִגְדֵי הַיָּדָתִי: לָמָּה אֵינִי בְיָמִי
רָעִי, עֲוֹן עֲקַבִּי יִסְבְּגִי: הַבִּטָּחִים עַל-
חֵילָם, וּבְרַב עֲשָׂרָם יִתְהַלְלוּ: אֵךְ לֹא-
פָדָה יִסְדֶּרֶה אִישׁ, לֹא-יִתֵּן לְאֱלֹהִים
כֶּסֶף: וְגֹרֶם כְּדֹרֵן וּבִנְפָשָׁם, וְחָדְלוּ לְעוֹלָם:
וַיִּחַי-עוֹד לְנֶצַח, לֹא יִרְאֶה הַשְׁחָתָה:
כִּי יִרְאֶה חֲכָמִים מְמוֹתָי, יָחַד כָּסִיל וְכֶעָר,
יֵאבְדוּ, וְעֲבָדֵי לְאֻחָרִים חֵילָם: כִּנְרָם,
בְּתִמְנוֹ לְעוֹלָם, מִשְׁבָּנְתָם לְדוֹר וָדֹר,
כִּנְרָיו בְּשִׁמּוֹתָם עָלֵי אֲדָמוֹת: וְאֵדָם
בִּיקָר בְּלִי-לֵקֶן, נִמְשַׁל בְּבִהְמוֹת נְדָמוֹ:
זֶה וְזֶה כָּסִיל, לָמוֹ, וְאַחֲרֵיהֶם, בְּפִתְיָם
יִרְצֵוּ סֵלָה: בְּצֹאֵן לְשֹׂאֵל שְׂתוֹ, מִנֶּת
יִרְעִם, וְיִדְרוּ בָם יִשְׂרָאֵל לְבָקָר, וְצִוְרִים
לְבָלוֹת שֹׂאֵל, מִזֶּבֶל לוֹ: אֶךְ-אֱלֹהִים
יִפְדֶּה-נַפְשִׁי מִיַּד שֹׂאֵל, כִּי יִקְחֵנִי סֵלָה:
כִּלְ-תִּתֵּנִי, כִּי-יַעֲשִׂיר אִישׁ, כִּי-יִרְבֶּה
בְּבוֹד בֵּיתוֹ: כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַכֹּל,
לֹא-יִגְדֹּל אַחֲרָיו בְּבוֹדוֹ: כִּי-נִפְשׁוֹ בְּחַיּוֹ
יִבְקֶה, וַיִּדְּרֶה כִּי תִסְכֵּיב לָהּ: תָּבֵא עֵד
דוֹד אֲבוֹתָיו, עַד-נֶצַח לֹא יִרְאוּ-אֹר:
אֵדָם בִּיקָר, וְלֹא-יִקֵּין, נִמְשַׁל בְּבִהְמוֹת,
נְדָמוֹ: (הַדִּישׁ יְתוֹס)

4. Psalm de încheiere într-o casă îndoliată, ce se zice după Psalmul zilei, când de altfel nu se face rugăciunea de dimineață.

Ps. 16. Mângâiere și ascultare în favoarea celor sfinți și cuvioși.

מִקְרָם Un cântec prețios al
lui David.

פָּזְעֶשֶׁת־מָא, Atolputerni-
cule, căci la tine mă adă-
postesc. Zic D-nului: Stăpânul meu
ești tu, fericirea mea — nu e alta
afară de tine! Sfinții de pe pămînt
și aleșii — toată plăcerea mea
sunt ei. Multe sunt durerile ace-
lora, ce aleargă după alt zeu; eu
nu răvnesc la libațiunile lor de
sânge, nici nu iau numele lor pe
buzele mele. Doamne, tu ești par-
tea fericirii și a cupei mele, tu
păstrezi sortul meu! Funia de mă-
surat îmi căzu în olaturi încân-
tătoare, da, plăcută mi-e moștenirea.
Slăvesc pe Domnul, care m'a sfă-
tuit; încă și noapte mă îndeamnă
rinichii mei. Pururea pun pe Dom-
nul înaintea mea; căci dacă el e
în dreapta mea, atunci nu șovăiesc.
De aceea se bucură inima mea și
se veselește sufletul meu; și încă
și trupul meu se sălășluiește în
tihnă: Căci tu nu vei lăsa sufletul
meu iadului, nu vei îngădui ca
cuviosul tău să vază mormântul.
Tu îmi vei arăta cărarea nemuri-
rei; mulțimea veseliei e înaintea
feței tale, în dreapta ta fericirea
veșnică.

מִקְרָם לְדָוִד

שְׁמַרְנִי אֱלִי בִּי־חֲסִיטִי כָּךְ : אָמַרְתָּ
לִּי, אֲדֹנָי אֲפָתָה, מִיָּבֶתִי בַל־עֲלֶיךָ :
לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בְּאֶרֶץ הַחַיִּים וְאֲדֹנָי
בְּלִי־חֲסִי־בָם : יִרְבּוּ עֲצָבוֹתָם, אַחֵר
מִהָרָה בַל־אֶסִּיד נִסְבִּיהֶם מִדָּם, וּבַל־
אֲשֵׁא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שִׁפְתֵי : יְיָ מִנֶּת
חֶלְקִי וְכוֹסִי, אָתָּה תוֹמִיד גִּדְּרִלְךָ : חֲבָלִים
נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים, אַף־נִחַלֶּת שִׁפְרָה
עָלַי : אֲבָרָךְ אֶת־יְיָ אֲשֶׁר יַעֲזָרֵנִי, אַף־
לִי לֵוִית וְיִסְרוּנִי כְּלִוְיָתִי : שְׁוִיתִי יְיָ לִגְנוֹדִי
חֲמִיד, בִּי מִי־יָמִי בַל־אֶפְסֹת : לִבִּי שִׁמַּח
לְבִי וְגִלָּה כְּבוֹדִי, אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁבֹּן לְבָבִי :
בִּי לֹא־תִשָּׁב בְּנַפְשִׁי לִשְׂאוֹל, לֹא תִתֵּן
חֲסִידֶיךָ לְרֹאוֹת שְׁחָת : תוֹדִיעֵנִי אֲרַח
חַיִּים, שָׁבַע שְׁמִחוֹת אֶת־פִּגְמוֹךָ, נְעִימוֹת
בְּיִמִּינֶךָ נֶצַח : (מִדָּוִד יְתוֹם)

Adaos la slujba de toate zilele.

1. Kaddiș de-Rabbanan.¹⁾ קַדִּישׁ דִּרבָּנָן

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא
שָׁמַיָּהּ רַבּוּ, bāolmo di
vāro hir'usei, vāilamlich mal'chusel
bāhaliechon uvāliomechon uvā-
haiie dāchol beis lisroel, ba'āgolo
uvizman koriv. Vā-lim'ru: Omen.

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא הִיְחֵי שָׁמַיָּהּ רַבּוּ
rabbo māvo-
rah lāolom ulāolamei olmaiio.

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא
דִּי־יִבְרָא כְּרַעֲיָתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
בְּחַיִּים וּבְיָמֵינוּ וּבְחַיֵּי דְכָל־בְּרִית
יִשְׂרָאֵל, בְּעָנְלָא וּבְזִמְנֵי קָרִיב, וְאֶמְרֵי אֱמֵן :
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא :

¹⁾ Kaddiș de-Rabbanan se recită după o predică sau după orice altă instrucțiune religioasă și morală (o secțiune din Talmud sau Mișna), v. pag. 24, nota.

2. Cele Zece Cuvinte. ¹⁾ עשרת הדברות.

וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶת כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, לֵאמֹר:

« אָנכי יי אֱלֹהֵי הַיָּם וְהַיַּבָּשָׁה
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים:

(ב) לֹא־יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 עַל־פָּנָי: לֹא־תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל |
 וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם |
 מִמַּעַל, וְאֲשֶׁר בַּאֲרֶץ מִתַּחַת,
 וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם | מִתַּחַת לָאָרֶץ:
 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם, וְלֹא תַעֲבֹדֵם.
 כִּי אֲנִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ, אֵל קָדָשׁ,
 פֶּקֶד עֵינַי אֶבֶת עַל־בָּנָי, עַל־
 שְׂלִישִׁים וְעַל־רִבְעִים, לְשֹׁנָאִי:
 וְעַשֶׂה חֶסֶד לְאֲלֹפִים, לְאֹהֲבֵי
 וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי:

לֹא תִשָּׂא אֶת־שִׁמּוֹ לְהוֹדֹת
לְשׂוֹא, כִּי לֹא יִגָּדָה יְהוָה אֶת
אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שִׁמּוֹ לְשׂוֹא:

¹⁾ „Exod.” 20, 1—14.—2448 d. l. z. l. Vezi comentarul nostru la De-
calog, Pentateuchul, partea a II-a pag. 109—114.

4) Adu-ți aminte de ziua Sabbatului, spre a o sfinți. Șease zile să lucrezi și să faci tot lucrul tău; iar ziua a șeaplea este o zi de odihnă, consacrată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci niciun lucru (în ziua aceasta), nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul tău, care e în porțile tale. Că în șease zile făcu Domnul cerul și pământul, marea și toate câte sunt într'ânsele, și se odihni în ziua a șeaptea. De aceea binecuvântă Domnul ziua Sabbatului și o sfinți pe ea.

5) Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, pentru ca să se prelungiască zilele tale pe pământul, ce Domnul Dumnezeu tău ți-l dă ție.

6) Să nu omori.

7) Să nu calci credința casnică.

8) Să nu furi.

9) Să nu mărturisești în poarta aproapelui tău, ca martor mincinos.

10) Să nu râvnești la casa aproapelui tău, să nu râvnești la femeia aproapelui tău, nici la robul său, nici la roaba sa, nici la boul său, nici la asinul său, nici la vre-un lucru, ce este al aproapelui tău.

זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת,
לִקְדָּשׁוֹ: שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד
וְעָשִׂיתָ כָּל-מְלֶאכֶתֶךָ: וְיוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ.
לֹא-תַעֲשֶׂה כָל-מְלֶאכֶה, אַתָּה |
וּבִנְךָ, וּבִתֶּךָ, עַבְדְּךָ, וַאֲמָתֶךָ,
וּבְהֶמְתֶּךָ, וּגְרֶךָ, אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ:
כִּי שֵׁשֶׁת-יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת-
הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ, אֶת-הַיָּם
וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם, וַיָּנַח בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי. עַל-כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת-
יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ:

כְּבֹד אֶת-אָבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ,
לְמַעַן יָאָרְכוּךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ,
אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ:

ז' לא תרצח.

ח' לא תנאף.

ט' לא תגנב.

י' לא תענה ברעך עד שקר:

יא' לא תחמד בית רעך, לא-

תחמד אִשְׁתִּי רַעֲךָ, וְעַבְדְּךָ,
נְאֻמָּתוֹ וְשׁוֹרוֹ, וְחֶמְרוֹ, וְכָל אֲשֶׁר
לְרַעֲךָ:

3. Cele treisprezece articole de credință. ¹⁾ אֵלֵינוּ עֵשֶׂר עֲקָרִים.

Aceste treisprezece articole de credință trebuie să fie rostite cu multă evlavie, pentru a se putea împărtăși la răsplata lumii viitoare.

1. Dumnezeu, creatorul universului.

1) Cred cu o credință de-
săvârșită, că Creatorul—lăudat
fie numele lui — e creatorul
și conducătorul tuturor crea-
turilor, și că el singur a făcut,
face și va face toate făpturile.
אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא
בּוֹרֵא וּמְנַהִיג לְכָל-הַבְּרוּאִים,
וְהוּא לְבַדּוֹ עֹשֶׂה וְעוֹשֶׂה וַיַּעֲשֶׂה,
לְכָל-הַמַּעֲשִׂים:

2. Unitatea lui Dumnezeu.

2) Cred cu o credință de-
săvârșită, că Creatorul—lăudat
fie numele lui — este unic, și
că nu e unitate ca a lui sub
niciun chip, și că el singur
e Dumnezeu nostru, care a
fost, este și va fi.
אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה, שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
הוּא יְחִיד, וְאֵין יְחִידוֹת כְּמוֹהוּ
בְּשׁוּם פְּנִים, וְהוּא לְבַדּוֹ אֱלֹהֵינוּ
הַיְּהִי הָיָה וְיִהְיֶה:

3. Incorporalitatea și invizibilitatea lui Dumnezeu.

3) Cred cu o credință de-
săvârșită, că Creatorul—lăudat
fie numele lui — nu e corp,
că la el nu se poate referi în-
sușirile corpului, și că nu e
nici o asemănare cu el.
אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה,
שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ אֵינוּ
גוּף, וְלֹא יִשְׁתַּבְּחֵהוּ מִשִּׁיגֵי הַגּוּף,
וְאֵין לוֹ שׁוֹם דְּמִזֵּי כְּלָל:

4. Infinitatea lui Dumnezeu.

4) Cred cu o credință de-
săvârșită, că Creatorul—lăudat
fie numele lui — e cel dintâi
și cel din urmă.
אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה, שֶׁהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ
הוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן:

5. Supremația lui Dumnezeu.

5) Cred cu o credință de-
săvârșită, că Creatorul—lăudat
אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה

¹⁾ După Maimonide, adică רַבֵּנוּ מֵשֶׁה בֶּן מִימֵן (4895—4964) în comenta-
riile sale la cap. 10 (Helek) din tractatul «Sanhedrin».

fie numele lui — numai către el singur se cuvine să ne rugăm, și că nu se cuvine a ne ruga altuia, afară de dânsu.

שְׁלֹמֹה, שֶׁהַבּוֹרָא, יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ
לֹא לְבִדּוֹ רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל, וְאִין
רָאוּי לְהִתְפַּלֵּל לְזוּלָתוֹ:

6. Veracitatea Prorocilor.

6) Cred cu o credință desăvârșită, că toate cuvintele prorocilor sunt adevărate.

אֲנִי מֵאֱמִין בְּאַמּוּנָה שְׁלֹמָה,
שֶׁכָּל־דְּבָרֵי נְבִיאִים אֱמֶת:

7. Misiunea lui Moșe.

7) Cred cu o credință desăvârșită, că prorocia lui Moșe, învățătorului nostru — pace peste dânsu—a fost adevărată; și că el eră cel mai demn dintre toți prorocii, ce au fost înaintea lui și ce vor fi după dânsu.

אֲנִי מֵאֱמִין בְּאַמּוּנָה שְׁלֹמָה,
שֶׁנְּבוּאָת מֹשֶׁה, רַבְּנֵנוּ, עָלֵינוּ
הַשְּׁלוֹם. הִיְתָה אֱמֶתִית, וְשֶׁהוּא
הָיָה אֵב לְנְבִיאִים, לְקוֹדְמִים
לְפָנָיו וְלְבָאִים אַחֲרָיו:

8. Revelațiunea.

8) Cred cu o credință desăvârșită, că toată învățătura, ce se află acum în mâinile noastre, este aceeași, ce fû dată lui Moșe, învățătorului nostru, pace peste dânsu.

אֲנִי מֵאֱמִין בְּאַמּוּנָה
שְׁלֹמָה, שֶׁכָּל־הַתּוֹרָה, הַמְצִנָּה
עָתָה בְּיָדֵינוּ, הִיא הַתּוֹרָה
לְמֹשֶׁה, רַבְּנֵנוּ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם:

9. Invariabilitatea Thorei.

9) Cred cu o credință desăvârșită, că această învățătură nu va fi schimbată, și nu va fi o altă învățătură în locul ei, din partea Creatorului—lăudat fie numele lui.

אֲנִי מֵאֱמִין בְּאַמּוּנָה
שְׁלֹמָה, שֶׁנִּשְׁאֵת הַתּוֹרָה לֹא תִּהְיֶה
מִחֲלָפֶת, וְלֹא תִּהְיֶה תּוֹרָה אַחֶרֶת,
מֵאֵת הַבּוֹרָא, יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ:

10. Atotștiința lui Dumnezeu.

10) Cred cu o credință desăvârșită, că Creatorul—lăudat fie numele lui—cunoaște toate

אֲנִי מֵאֱמִין בְּאַמּוּנָה שְׁלֹמָה,
שֶׁהַבּוֹרָא, יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, יוֹדֵעַ

faptele oamenilor, și toate gândurile lor, precum glăsuiește : „El care urzește inima tuturor, pricepe și toate faptele lor“.¹⁾

11. Dreptatea lui Dumnezeu.

11) Cred cu o credință desăvârșită, că Creatorul—lăudat fie numele lui—răsplătește bine pe cei ce păzesc poruncile sale, și pedepsește pe cei ce le calcă.

12. Venirea lui Mesia.

12) Cred cu o credință desăvârșită, în venirea unsului (lui Mesia), și cu toate că zăbovește, eu totuși îl aștept zilnic ca să vie.

13. Învierea morților.

13) Cred cu o credință desăvârșită, că va fi învierea morților la timpul, când se va arăta voia Creatorului, — lăudat fie numele lui și înalțe-se pomenirea-i pururea și în veci necurmați.

La ajutorul tău, aștept, o, Doamne !

(repetă de trei ori).

Spre mântuirea ta, nădăjduiesc, o, Doamne !

(repetă de trei ori).

4. Aceste patru *קְבוּרֹת* (amintiri) se recitează în toate zilele :

1. — *לְמַעַן* Pentru ca să-ți aduci aminte de ziua ieșirii tale din țara Egiptului, în toate zilele vieții tale.²⁾

¹⁾ „Ps.“ 33, 5. ²⁾ „Deut.“ 16, 3.

2.— **זָכוֹר** Adu-ți aminte de **אֲשֶׁר עָמַדְתָּ**
 ziua aceea, când **לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב, שָׁן**
 ai stat înaintea Domnului **תִּשָּׁבַח אֶת־הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר רָאִי**
 D-zeului tău în Horeb; ca să **עָנִיךָ:**
 nu uiți lucrurile, pe cari le-au
 văzut ochii tăi.

3.— **זָכוֹר** Adu-ți aminte de **זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה לָּךְ**
 cele ce ți-a făcut **עָמַלְךָ בְּהָרָךְ, בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם:**
 Amalek în cale, când ai ieșit **אֲשֶׁר קָרָךְ בְּהָרָךְ וַיִּזְנֶכְךָ בָּךְ, כָּל־**
 din Egipt. Cum te întâmpină **הַנְּהַשִּׁלִּים, אֲחֵרָךְ. וְעַתָּה עָנֵךְ**
 el în cale și ucise în coada **וַיִּגְעֵ, וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים: וְיִרְיָה,**
 oștirea tale, pe toți cei slabi, **בְּהִנִּיחַ יְיָ אֱלֹהֶיךָ לָּךְ מִכָּל־**
 cari erau dinapoia ta; când tu **אֲוִיָּךְ מִסִּבִּיב, בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יְיָ**
 erai obosit și ostentit, și de **אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָּךְ נַחֲלָה, לְרִשְׁתָּהּ**
 D-zeu nu se temu. — Și va fi, **תִּמְחָה אֶת־זָכוֹר עָמַלְךָ מִפְּתַח**
 când Domnul D-zeu tău îți **הַשְּׁמַיִם, לֹא תִשָּׁכַח: (יִמַּח שְׁמוֹ**
 va da odihnă de toți dușmanii **זָכוֹר וְנִמַּח זָכוֹרוֹ מִלִּבְזֵירוֹ):**
 tăi de jur împrejur, în țara pe **זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְיָ**
 care Domnul Dumnezeu tău **אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם, בְּהָרָךְ, בְּצֵאתְכֶם**
 ți-o dă de moștenire, ca să o **מִמִּצְרָיִם:**
 stăpânești,—să ștergi pomeni-
 rea lui Amalek de sub cer; să **זָכוֹר** Adu-ți aminte de
 nu uiți! ¹⁾

4.— **זָכוֹר** Adu-ți aminte de **זָכוֹר אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְיָ**
 ceea ce a făcut **אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם, בְּהָרָךְ, בְּצֵאתְכֶם**
 Domnul D-zeu tău la Miriam, **מִמִּצְרָיִם:**
 pe cale, când ai ieșit din
 Egipt. ²⁾

סדר תפלת מנחה לחול.

Rânduiala rugăciunei de Min'ha pentru zilele de lucru. ³⁾

Ora rugăciunei de după *amiază* (Min'ha) este fixată de rabbini; ea variază după anotimp, de la 4 p. m. până la 7 seară.

Se zice:

1. **סֵדֶר הַקְּרִבּוּת**, pasajele biblice „Num.* 28,1—8; „Levit.* 1,11, pag. 15.

¹⁾ „Deut.* 25, 17—19. ²⁾ „Deut.* 24 9.

³⁾ După tradițiune (*Ber. Rabba* § 68; talm. ieruş. tr. *Berachoth*, cap. 4; talm. Babil. *ibid.* fol. 26 b, cf. *Sinhedr.* 95 b și *Hul.* 91 b), Intocmirea celor trei rugăciuni zilnice datează de la patriarhi: Abraham a ordăduit rug. de *dimineață* (שְׁחִיטָה) li'hak, cea de *după amiază* (קְרִבּוּת) și Iakob,

2. אֲשֶׁרֵי Versetele introductive («Ps.» 84, 5; 144, 15); «Ps.» 145, pag. 46—48.

Oficiantul recitează *jum. Kaddiș*. pag. 59.

Observare: În zilele de post urmează aci קריאת התורה cu a. 3-a citanie pentru מוסף fără Kaddiș, text: וַיְהִי («Exod» 32, 11-14; 34, 1-10. Maftir, «Ieș.» 25). Binecuvântarea după Haftara până la קטן דוד.—Scoaterea și punerea Thorei în sfântul chivot, pag. 111.

3. תפילת שמונה עשרה Rugăciune de optsprezece compl. pag. 71—90. Obște zice rug. *Š'mone Esre* încet; *oficiantul* o repetă cu glas tare; el recitează *Keduša*: יְהוָה pag. 74.

4. ויאמר דוד (תהנון) Rug. pentru îndurare, pag. 105.

Oficiantul recitează *întregul* Kaddiș (Kad. Tithkabbal) pag. 125.

5. עֲלֵינוּ Rugăciunea finală, pag. 126, și se încheie cu:

6. קדיש ירום Kaddiș de Orfani, pag. 128.

Cel ce se roagă singur urmează aceeași ordine, dar nu zice nici Kaddiș nici Keduša.

תפילת ערבית לחול.

Rugăciunea de seară pentru zilele de lucru (Maariv).

Rugăciunea de *Maariv* se face adeseori îndată după *Min'ha*; atunci nu se zice rug. finală *Alenu*, ci după Kaddiș Tithkabbal se zice קריאת התורה pag. 147. Mulți însă fac rug. de Maariv *noaptea*, ¹⁾ mai cu seamă în timpul Omerului. În acest caz se zice Psalmul 134 și versetele cari urmează; *oficiantul* recitează *jum. Kaddiș*, *obște* zice קריאת ירום etc. și *Š'mone Esre*, care însă nu se repetă.

1. — Ps. 134.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בָּרְכוּ אֶת יְיָ כָּל־עַבְדֵי יְיָ הָעֹמְדִים בְּבֵית־יְיָ בַּלַּיְלוֹת: שְׁאוּרֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרָכּוֹ אֶת־יְיָ: יִבְרַכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

2) Domnul Sebaoth e cu noi, celătuie ne este Dumnezeu! lui Iakob. Sela! (rep. de 3 ori).

cea de seară (מערב). Această aserțiune se sprijinește pe următoarele pasaje din „Geneza”: Cap. 19,27 pentru rug. de dimineață; cap. 24,63 pentru cea de după amiază și cap. 28, 11 pentru cea de seară. Reproducem aci și semnul mnemonic dat de Abuderham (*Tractat de Liturgie*), care găsește în a doua literă de la numele fiecărui patriarch יַעֲקֹב — יִצְחָק — אַבְרָהָם — אֱלֹהֵינוּ. Cf. Ps.* 55,18: „Daniel” 6,11; I. „Regi” 18,36. 1) מערב בוסטו 2) Ps.* 46,8.

1) Doamne Sabaoth! Ferice de omul, ce se încrede în tine! (rep. de 3 ori).

יְיָ אֱלֹהֵינוּ, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בּוֹטְחִים
בְּךָ: נִים

2) Doamne, ajută! o, Rege! auzi-ne în ziua când te chemăm! (rep. de 3 ori).

יְיָ הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ, יַעֲגִגְנוּ בְיוֹם-
קְרָאֵנוּ: נִים

Oficiantul recitează Jum. Kaddiș.

2. Indurarea și lungărbdarea lui Dumnezeu.

3) El, Atotindurătorul iartă păcatul și nu sdrumică; adesea își înfrânează mânia, și nu deșteaptă toată urgia-i.

וְהוּא רַחוּם. יְכַפֵּר עוֹן
וְלֹא-יִשְׁחִית. וְהִרְבָּה
לְהַשִּׁיב אָפּוֹ, וְלֹא-יַעִיר
כָּל-חֲמָתוֹ:

4) Doamne ajută! o, Rege! auzi-ne în ziua când te chemăm!

יְיָ הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ,
יַעֲגִגְנוּ בְיוֹם-קְרָאֵנוּ:

3. Chemare pentru slăvirea Domnului. 5)

Oficiantul cântă cu un ton lent, grav și solemn:

6) בָּרְכוּ אֶת-יְיָ הַמְּבָרָךְ:

Pe când oficiantul zice בָּרְכוּ, obștea se închină și zice încet:

יְהִי כְבוֹד, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר, וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל-מֶלֶךְ מְלָכֵי
הַמַּלְכִּים, הַקְדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא. שְׁהוּא רִאשׁוֹן, וְהוּא אַחֲרוֹן, וּמִבְלָעָדָיו אֵין
אֱלֹהִים: 7) כִּלּוֹ לְרִכֵּב בְּעֶרְבוֹת, בְּיָהּ שְׁמוֹ, וְעָלוּ לְפָנָיו: 8) וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם
עַל-כֵּל-בְּרָכָה וְתִהְיֶה: 9) בְּרוּךְ אִשֵּׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: 10) וְהִי
שֵׁם יְיָ מְבָרָךְ מִשְׁתָּה וְעַד עוֹלָם:

Obștea și oficiantul:

בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

4. Dumnezeu stăpân al schimbărei timpului.

בְּרַבְתָּ עֲרֵבִים. 11) Lăudat fi Doamne, בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ, Dumnezu nostru,

1) „Ps.” 84, 13. 2) „Ps.” 20, 10. 3) „Ps.” 78, 38. 4) „Ps.” 20, 10.

5) De Synagoga Magna 3414. 6) Traducerea, vezi pag. 59.

7) „Ps.” 68, 5. 8) „Nehemia” 9, 5. 9) „Ioma” 6. 10) „Ps.” 113, 2.

11) „Talm.” „Berachoth,” 11, 2.

regele universului, care prin cuvântul tău faci să murgiască serile. Cu înțelepciune deschizi porțile cerului, cu pricepere schimbi anotimpurile și prefaci vremile. Tu rânduiești stelele pe tărie în zodiele lor, după voia ta. Tu crezi ziua și noaptea, rostogolești lumina înaintea întunericului, și întunericul înaintea luminei. Astfel dispare ziua, și noaptea apare; astfel deosebit-ai între zi și între noapte. Domnul oștirilor este numele tău! Atotputernicul cel viu și pururea neclintit! împărățește peste noi în vecii vecilor! Lăudat fii Doamne, care faci să murgiască serile.

הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּדָבָרוֹ מַעְרִיב
עֲרָבִים. בְּחֻכְמָהּ פּוֹתֵחַ שְׁעֵרִים,
וּבְתַכּוּנָהּ מַשְׁנֶה עֵתִים וּמַחְלִיף
אֲרֻחֵי-זְמָנִים. וּמַסְדֵּר אֲרֻחֵי
הַכּוֹכָבִים בְּמַשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרָקִיעַ,
בְּרִצּוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל
אוֹר מִפְּנֵי-חֹשֶׁךְ, וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי-
אוֹר. וּמַעְבִּיר יוֹם, וּמַבִּיא לַיְלָה,
וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה. יי
צָבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיִם תָּמִיד,
יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ
אַתָּה יי, הַמַּעְרִיב עֲרָבִים:

5. Veșnica dragoste a lui Dumnezeu. אהבה

Cu o dragoste
veșnică iubit-ai

casa lui Israel, poporul tău. Cu învățătură, cu porunci, cu legi și cu orânduielei ne-ai înzestrat pe noi. De aceea Doamne Dumnezeul nostru, când ne culcăm și când ne sculăm, vorbim de legile tale, și ne bucurăm fără încetare de cuvintele învățăturii tale și de poruncile tale. Căci ele sunt vieța noastră, prelungirea zilelor noastre, și la dănsule ne gândim ziua și noaptea. O! nu retrage niciodată dragostea ta de la noi! Lăudat fii Doamne, care iubești pe poporul tău Israel.

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ אֶהְבָּתָה. תּוֹרָה וּמִצְוֹת,
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים | אוֹתָנוּ לְמַדָּתָה.
עַל-כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ, בְּשִׂבְבָנוּ
וּבְקִימָנוּ נִשְׁחִיךְ בְּחֻקֶּיךָ, וְנִשְׁמַח
בְּדַבְרֵי רַחֲמֶיךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
לְעוֹלָם וָעֶד. בִּי הֵם חַיֵּינוּ, וְאַרְץ
יְמֵינוּ, וּבָהֶם נִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה.
וְאַהֲבָתְךָ אֶל-תָּסִיר מִמֶּנּוּ
לְעוֹלָמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱהָב
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

¹⁾ Trat. «Berachot» 11, 2.

6. Citirea de Ș'ma. קְרִיאַת שְׁמַע.

1. Dogma fundamentală și datorile principale ale lui Israel.
הַקְדָּלַת עַל טְלֻמַּת שְׁמַע.

: שְׁמַע זֵכֶר קִנְיָן fărǎ roagǎ Cel ce se roagǎ

(Alotputernicul D-zeu este un rege adevărit. ¹⁾ אֱלֹהֵינוּ נֶאֱמָר)

⁽²⁾ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

⁽³⁾ כְּרוֹךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

⁽⁴⁾ וְאַהֲבַת אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּכֹל-לְבָבְךָ

וּכְכֹל-נַפְשְׁךָ וּכְכֹל-מְאֹדְךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים

הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל-לְבָבְךָ:

וְשָׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ

וּבִלְכֹתְךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וְקִשְׁרָתָם

לְאָזְנוֹת עַל-זִיגְךָ וְהָיוּ לְטָטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ:

וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

2. Răsplata și pedeapsa. הַקְדָּלַת עַל טְעִיָּה

⁽⁵⁾ וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ שְׁמִיעוּ אֶל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר

אֲנִי מְצַוְךָ אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה

אֱלֹהֵיכֶם וְלַעֲבֹדוֹ כְּכֹל-לְבָבְכֶם וּכְכֹל-

נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מִטֶּר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה

וּמִלְקוֹשׁ וְאִסְפַּת דָּגָךָ וְחִירְשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ:

¹⁾ «Sanhed» III. 1. trad. de R. Hanina b. Hama 3983. ²⁾ «Deut.» 6, 4.
³⁾ M. «Ioma», 6, 4. ⁴⁾ «Deut.» 6, 5-9. Traducerea de la קְרִיאַת שְׁמַע până la
וְאִסְפַּת דָּגָךָ vezi pag. 65—68. ⁵⁾ «Deut.» 11, 13—21.

וְנָתַתִּי עֵשָׂב בְּשֹׁרֶךְ לִבְהֶמְתְּךָ וְאֵכְלָתָּ
 וּשְׂבַעְתָּ: הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶּם
 וּסְרַתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וַחֲרָה וְאֶפְיֹהָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאֲבַדְתֶּם: מִהֲרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָחָה אֲשֶׁר
 יִהְיֶה נָתַן לָכֶם: וּשְׂמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־
 לְבַבְכֶּם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת
 עַל־יְרֵכֶם וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וּלְמַדְתֶּם
 אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ
 וּבְלִבְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם
 עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם
 וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר¹⁾ נָשַׁבַּע יְהוָה
 לֵאבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

3. Fimbrii drept semn de amintire. וְהָיוּ לְצִיָּאת סִמָּנִים.

²⁾ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית
 עַל־כְּנָפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֶרֶתָם וְנָתַתִּי עַל־צִיצִית
 הַכְּנָף פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם

¹⁾ Litera e din נָשַׁבַּע trebuie apăsată. ²⁾ „Numeri” 15, 37—41.

אֲתוּ ¹⁾ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מַצּוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם
 אֹתָם וְלֹא־תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לִבְבְּכֶם וְאַחֲרֵי
 עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זִנִּים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן
²⁾ תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מַצּוֹתַי וְהָיִיתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
 הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לְכֶם
 לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

îndată după ¹⁾ se zice ²⁾ אָמֵן, și când oficialul recitează cu glas tare

וְאָמְנָה, obșteia începe ³⁾ אָמֵן.

7. a) Adevăruri istorice și încrederea în Dumnezeu, mântuirul
 lui Israel. ב) אֱלֹהִים.

אָמֵן וְאָמְנָה כָּל־נֶאֱמָת וְקִיָּם
 עֲלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין
 זוּלָתוֹ וְאַנְחֵנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ:
 הַיּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים. מִלְּכֵנוּ
 הַיּוֹדֵנוּ מִכַּף כָּל־הָעָרִיצִים:
 הַיּוֹדֵנוּ הַנּוֹפֵר עָלֵינוּ מִצְרֵינוּ
 וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל־אֹיְבֵינוּ
 נַפְשֵׁנוּ: הָעֹשֶׂה גְדֻלּוֹת עֲדָאִין
 חֲקָרֵינוּ וְנִפְלְאוֹת עֲדָאִין

Adevărate și adevărate sunt toate acestea
 și statornicite pentru noi, că
 el, Domnul, este Dumnezeu
 nostru, și nimeni altul afară de
 dănsu, și că noi Israel suntem
 poporul său.—El e acela, care
 ne-a scăpat de sub jugul re-
 gilor barbari. El, împăratul nos-
 tru, e acela, care ne-a mântuit
 din apăsarea tiranilor. El, Atot-
 puternicul, e acela, care ne-a
 răsbunat de vrăjmașii noștri, și
 care răsplătește după merit tu-
 turor dușmanilor vieții noastre.
 *) El este acela, care face lu-
 cruri mari, de nepătruns, și

1) A se rosti deslușit litera י din וְקִיָּם.

2) A se apăsa י din cuvântul וְאֵין.

3) Trad. de Rabba b. Hanina în numele lui Rab. («Berachoth» 12, 1).

4) «Iob.» 5, 9.

minuni nenumărate. ¹⁾ El e acela, ce păstrează sufletul nostru în viață, și nu lasă piciorul nostru să se clătiască. El e acela, ce ne-a făcut să călcăm pe înălțimea trufășă a dușmanilor noștri, și a rădicat cornul fericirii noastre de asupra tuturor protivnicilor noștri. El e acela, ce făcu pentru noi minuni și răsbunare în potriva lui Farao, semne și miracole în potriva țării fiilor lui Ham. El e acela, ce lovi în mânia lui pe toți întâinăsucii ai Egiptenilor, și scoase din mijlocul lor pe poporul său Israel, la veșnica libertate! El e acela, ce făcu pe copiii săi să treacă prin despicăturile Mărei-Roșie, iar pe prigonitorii și pe vrăjmașii lor îi afundă în adâncimi. Copiii lui, văzând dar atotputernicia sa, slăviră numele său, și-i mulțumiră, și primiră împărăția lui cu voie bună asupra lor. Moșe și fiili lui Israel, își întonară ție în veselie mare, un imn, și grăiră toți împreună:

מי Cine e ca tine, între
puternici, o Doamne?
Cine e ca tine proslăvit în
sfințenie, înfricoșat în fală,
făcătorule de minuni? ²⁾

מלכותך Impărăția ta o vă-
zură fiili tăi; când
ai despicat marea înaintea lui
Moșe, întonară și ziseră: „Acesta
e Dumnezeuul meu!”

” Domnul va împărăli în
” vecii vecilor!” ³⁾

מִסְפָּר: הַשֵּׁם נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים,
וְלֹא-נִתֵּן לָמוּט רִגְלָנוּ;
הַמְדִּירָנוּ עַל-בְּמֹת אוֹיְבֵינוּ,
וַיָּרֶם קִרְנֵנוּ עַל-כָּל-שׂוֹנְאֵינוּ;
הָעֲשָׂה-לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בַּפְּרָעִי,
אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי-
חָם: הַמָּכָה בְּעֶבְרָתוֹ כָּל-בְּכוֹרֵי
מִצְרָיִם, וַיֹּצֵא אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם, לִחְרוֹת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר
בְּנֵיו בֵּין גִּזְרֵי יַם-סוּף, אֶת-
רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת-שׂוֹנְאֵיהֶם
בְּתַלְמוֹת טָבַע: וְרָאוּ בְּנֵיו
בְּבוֹתָתוֹ, שֶׁבָּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמֹ,
וּמִלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן כָּבְלוּ עֲלֵיהֶם:
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה
בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָּלֵם:

מִי-בְּמִכָּה, בָּאֵלִים יי.
מִי בְּמִכָּה נֶאֱדָר בִּקְדֻשָּׁ,
נִזְרָא תְהִלָּתוֹ, עֲשֵׂה פִלָּא:
מִלְכוּתְךָ רָאוּ בְּנֵיךָ, בּוֹקֵעַ יָם
לִפְנֵי מֹשֶׁה, זָרָה אֱלֹהֵי עָנּוּ
וְאָמְרוּ:

יי. וַיִּמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֹאמַר, בִּירְפָּה יְיָ אֶת־עֵקֶב, וְנִגְאָלוּ מִיַּד חֶזֶק מִמֶּנּוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

Și e zis: „Domnul a scăpat pe Iakob, și l'a mântuit din mână celui mai puternic decât dânsul. Lăudat fii, Doamne, care ai izbăvit pe Israel!”¹⁾

b. Adăpost și pace.²⁾ אֵלֶּה אֲרִיבָא.

הַשְׂכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מִלִּפְנֵי לְחַיִּים. וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סִפְרָת שְׁלוֹמָה, וְתַקְנֵנוּ בַּעֲצָה טוֹבָה מִלִּפְנֵיהֶם, וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמָהּ. וְהֵנּוּ בַּעֲדֵנוּ, וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב, דָּבָר, וְחָרָב, וְרֵעַב וְיָגוֹן. וְהִסֵּר שָׂטָן מִלִּפְנֵינוּ וּמֵאֲחֵרֵינוּ, וְרִיזָל בְּנִסְיָהּ תַּסְתִּירֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה. וְשָׁמּוֹר צִאתָנוּ וּבֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם. מַעֲתָה וְעַד־עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. לְעַד:

Fă să ne culcăm, Doamne - Dumnezeul nostru, în pace, și scoală-ne, regele nostru, spre viață. Înfinde peste noi cortul păcii tale, îndreptează-ne printr'un sfat bun din parte-ți, și ajută-ne pentru numele tău. Ocrotește-ne, și înlătură de la noi vrăjmaș, ciură, sabie, foamete și mahnire; înlătură ispilitor dinaintea noastră și din urma noastră, și în umbra aripelor tale adăpostește-ne. Căci tu Atotputernicul, ești păzitorul și mântuitorul nostru; căci un atotputernic rege, milostiv și îndurat ești tu. Păzește dar ieșirea și intrarea noastră, ca să fie spre viață și pace de acum și până în veci. Lăudat fii Doamne, care păzești poporul tău Israel în totdeauna.

c. Optsprezece pomeniri ale numelui lui Dumnezeu.³⁾ שְׁנֵינָה עֶשְׂרֵה אֲוָרֹת.

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן. | בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם אָמֵן. |
 וְאָמֵן: | בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם אָמֵן. |
 Lăudat fii, Doamne, în veci, Amin! |
 Lăudat fii, Doamne, în veci, Amin! |⁴⁾

¹⁾ „Iirm.” 31, 11. ²⁾ Această rugăciune este un sumar al rugăciunii de „Š'mone Esre” (Talm. „Berachoth” 4 și 9). Pom. de „Mar bar Rabina” (4150).

³⁾ De „Gaonim” 4349—4780, v. „Tos. Meghillā” 23, a.

⁴⁾ „Ps.” 89, 53. ⁵⁾ „Ps.” 135, 21.

din Sion, tu care tronezi în Ierusalaim — Hallelu-Ia !
 1) Lăudat fii, Doamne, Atotputernicule, Dumnezeul lui Israel, tu care singur faci minuni. 2) Lăudat fie numele tău cel preamărit în veci, și umple-se tot pământul de mărirea ta — Amin! Amin!
 3) Fie mărire Domnului în veci, bucure-se Domnul de făpturile sale! 4) Fie numele Domnului proslăvit, de acum până în veci. 5) Niciodată nu va părăsi Domnul pe poporul său, pentru numele său cel mare; căci, binevoit-a Domnul să vă facă poporul său. 6) Și tot poporul văzù odată puterea sa, și căzù cu fața la pământ și zise: Domnul este adevăratul D-zeu! Domnul este adevăratul D-zeu! 7) Și Domnul va fi rege peste tot pământul; în ziua aceea Domnul va fi *unu* și numele lui

שֶׁבֶן יְרוּשָׁלַם, הִלְלוּהָ:
 בְּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים | אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת
 לְבִדּוֹ: וּבְרוּךְ יְיָ שֵׁם
 כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם, וַיִּמְלֹא
 כְּבוֹדוֹ אֶת-כָּל-הָאָרֶץ
 אָמֵן | וְאָמֵן: יְהִי כְבוֹד יְיָ
 לְעוֹלָם, יִשְׁמַח יְיָ
 בַּמַּעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ
 מְבָרָךְ, מֵעַתָּה וְעַד-
 עוֹלָם: כִּי לֹא-יִשָּׁשׁ יְיָ
 אֶת-עַמּוֹ, בַּעֲבוּר שְׁמוֹ
 הַגָּדוֹל. כִּי הוֹאִיל יְיָ
 לַעֲשׂוֹת אֲתָכֶם לוֹ לְעַם:
 וַיֵּרָא כָּל-הָעַם, וַיִּפְּלוּ
 עַל-פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ, יְיָ
 הוּא הָאֱלֹהִים. יְיָ הוּא
 הָאֱלֹהִים: וַהֲיָה יְיָ לְמֶלֶךְ
 עַל-כָּל-הָאָרֶץ. בַּיּוֹם
 הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וְשֵׁמוֹ

1) „Ps.” 72, 18. 2) „Ps.” 72, 19. 3) „Ps.” 104, 31. 4) „Ps.” 113, 2.

5) „Şemuel” 12, 22. 6) I. „Regi.” 18, 39, aluziune la minunea prorocului Eliiahu pe muntele Carmel. 7) „Zechar.” 14, 6.

unul! ¹⁾ Fie harul tău, Doamne, peste noi, precum nădăjduim spre tine. ²⁾ Ajută-ne Doamne, al mântuirii noastre, adună-ne dintre popoarele păgâne, și scapă-ne, spre a mulțumi sfântului tău nume și a proslăvi fala ta.—

³⁾ Toate națiunile pe cari le-ai făcut, vor veni, se vor închină, ție, Doamne, și vor mări numele tău; ⁴⁾—căci prea înălțat ești tu, și făcător de minuni ești numai tu, Atotputernicul, singur. ⁵⁾ Iar noi, poporul tău și oile pășunii tale, îți mulțumim ție în veci, și din neam în neam vestim lauda ta! — Lăudat fie Domnul ziua, lăudat fie Domnul noaptea; lăudat fie Domnul, când ne culcăm; lăudat fie Domnul, când ne sculăm; căci în mâna ta sunt sufletele celor vii, și ale celor morți; ⁶⁾ da, tu ești acela, în a cărui mână se află și sufletul a tot viul, și duhul trupului a tot omul.

אַחֵר: יְהוֹיחִסְדֶּךָ, יי
עֲלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחְלָנוּ
לְךָ: רוֹשִׁיעֵנוּ | אֱלֹהֵי
יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילָנוּ
מִן־הַגּוֹיִם, לְהוֹדוֹת לְשֵׁם
קֹדֶשְׁךָ, לְהַשְׁתַּבַּח
בְּתִהְלֶתְךָ: כָּל־גּוֹיִם |
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, יְבוֹאוּ |
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ, אֲדֹנָי
וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: כִּי־גָדוֹל
אַתָּה, וְעָשָׂה נִפְלְאוֹת
אַתָּה, אֱלֹהִים, לְבִדְּךָ:
וַנִּגְחֲנֵה עִמָּךְ | וְעַל־
מַדְעִיתֶךָ, נִזְדַּרְהָ לְךָ
לְעוֹלָם, לְדוֹר וָדוֹר נִסְפָּר
תִּהְלֶתְךָ: כְּרוּךְ יי בַּיּוֹם,
כְּרוּךְ יי בַּלַּיְלָה. כְּרוּךְ יי
כֶּשֶׁב־כְּנוֹ. כְּרוּךְ יי
בְּקוֹמָנוּ: כִּי בִידְךָ
נַפְשׁוֹת הַחַיִּים, וְהַמֵּתִים,
אֲשֶׁר בִּידּוֹ נַפְשׁ כָּל־
חַי וְרוּחַ כָּל־בֶּשֶׂר־אִישׁ:

1) „Ps.” 33, 22.

2) I. „Cron.” 16, 35.

3) „Ps.” 86, 9.

4) „Ps.” 86, 10.

5) „Ps.” 79, 13.

6) „Job.” 12, 10.

י) In mână ta încredințez
duhul meu; tu m'ai mântuit
adesea, Doamne, Dumne-
zeule al adevărului! Dum-
nezeul nostru, carele ești în
ceruri! Fă să biruiască uni-
tatea numelui tău! Întărește
împărăția ta pentru totdea-
una, și împărățește peste noi
în vecii vecilor!

בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי,
פְּדוּתְךָ אוֹתִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם
יֵחָד שְׁמֶךָ. וְגִבּוֹר
מַלְכוּתְךָ תָּמִיד, וּמְלוּךְ
עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

d. Binecuvântare de încheiere. 2) תְּהִיָּה.

יֵרְאוּ Fie ca ochii noștri să
vază, ca inima noas-
tră să se bucure, și sufletul
nostru să tresalte de veselie,
când ajutorul tău se va apro-
pia aieva; când se va vesti
în Sion: „D-zetul tău împără-
țește!“ 3) Domnul a împărățit,
Domnul împărățește, Domnul
va împărăți în vecii vecilor;
Căci împărăția a ta este, și în
veacul veacului vei împărăți cu
mărire, că noi n'avem alt îm-
părat decât pe tine. Lăudat fii
tu, Doamne, care împărățești
în mărirea ta! Pururea și în
vecii vecilor vei împărăți peste
noi și peste toate făpturile tale.

יֵרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ
וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמְתָּךְ.
בְּאֵמֶר לְעִזּוֹן מְלֶכְךָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ
מְלֶכְךָ יְיָ מְלֶכְךָ יְיָ וּמְלֶכְךָ לְעוֹלָם
וָעֶד: כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא
וּלְעוֹלָמִי עַד. תְּמַלּוּךְ בְּכָבוֹד
כִּי אֵין לָנוּ מְלֶכְךָ אֲלֵא אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּלֶכְךָ בְּכָבוֹדוֹ
תָּמִיד וּמְלוּךְ. עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד
וְעַל כָּל-מַעֲשֵׂיו: הֵק.

Oficiantul recitează sum. Kaddis.

3. Rugăciunea de optisprezece. 4) תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה.

1. Dumnezeu scutul părinților. אֲבוֹת.

(Ps. 51, 17.) אֲדָנִי שְׁפָמִי תִפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל

1) Ps.* 31, 6. 2) De „Gaonim.“ 4349-4780. 3) „Soferim.“ 14. 8.

4) De Synagoga Magna 3414. Traducerea, vezi pag. 71-83.

עֲלִיזָיו, גִּזְמֵל חֲסִדִּים מִזִּבְיָם, וְקִנְיָה הַכֹּל, וְזִמְרָה חֲסִדֵי אֲבוֹת,
וּמִבְּרֵא גִזְמֵל | לִבְנֵי בְּנֵיהֶם, לְמַעַן נִשְׁמָו בְּאַהֲבָה:

מִלֵּךְ חֲסִדֵי לְחִיִּים, מִלֵּךְ חֲסִדֵי בְּחִיִּים, וְקִנְיָה
בְּסִפְרֵי חֲסִדִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חִיִּים:

מִלֵּךְ עֲזָרָה וּמוֹשִׁיעַ וּמִגֹּן, בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִגֹּן אֲבֹתָם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גְּבוּרָתָהּ:

אַתָּה גְּבוּרָה לְעוֹלָם, אֲדֹנֵי מַחְנֶה מַתִּים אַתָּה, רַב לְחַוְשֵׁנוּ:

(Iarna se zice:)

(¹) מְשִׁיב רִיחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחְנֶה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ
נִפְלִיִּים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים, וּמַקְנִים אֲמוּנָתוֹ,
לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִי בְּמֹדֵי גְבוּרָתוֹ, וּמִי דוֹמָה לָךְ, מִלֵּךְ
מַמְיָת וּמַחְנֶה, וּמַצְמִים יִשְׁנֵעָה:

(In cele zece zile de pocăință).

מִי בְּמֹדֵי אֵב רַחֲמִים, זֹכֵר וְצוּרֵי לְחַיִּים, בְּרַחֲמִים:

וְנִאֲמָן אַתָּה לְהַחְיֹת מַתִּים, בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַחְנֶה הַמַּתִּים:

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קְדֻשַׁת הַשֵּׁם:

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וּקְדוּשִׁים בְּכָל-יָוִם, וְכָל-לֵלָה,
שְׁלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:

(In cele zece zile de pocăință) הַמִּשְׁתַּחֲוֶה הַקְּדוֹשׁ:

4. Impărțășirea înțelepciunii. בְּרַחֲמֵי הַדָּקָה:

אַתָּה חֲזִנָן לְאָדָם בְּעֵת, וּמִלְמַד לְאִנוּשׁ בִּינָה.

La ieșirea Sabbatului (מִצֵּאת שַׁבָּת) și a sărbătorilor se intercalează aceasta: ²)

Tu ne-ai împăr-
tășit prin mila ta
cu cunoștința învățăturii tale, și
אַתָּה חֲזִנְתָּנוּ לְמַדָּע תּוֹרָתְךָ, אַתָּה חֲזִנְתָּנוּ

¹) De la סוף שְׁמִינִי עֲצֵרָה pînă la סוף de întâia zi de inclusiv, se zice מְשִׁיב רִיחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם, M. «Taanih» 1. de Eliezer b. Hyrkanoh 383.
²) בְּרַחֲמֵי הַדָּקָה וְהַחֲסָד מִשְׁנָה «Berachoth» 5, 29 a; «Pesahim» 101.

ותלמדנו לעשות (בהם) חקי רצונך. ונתבדל יי אלהינו בין קדש לחול, בין אור לחשך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה. אבינו מלכנו, החל עלינו הימים הנאים לקראתנו לשלום, חשוכים ומפל-חטא, ומגננים! מבל-עון, ומדבקים בידאחך.

(ו) חגנו מאתך דעה, בינה ובהשכל. ברוך אתה יי חיוג הדעת:

5. Pocălnța. תשובה.

הושבענו אבינו לתורתך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך. והחזקנו בתשובה שלמה לפניך. ברוך אתה יי הרוצה בתשובה:

6. Iertarea păcatelor. סליחה.

סלח-לנו אבינו, כי חטאנו. מחל לנו מלכנו, כי פשענו. כי מחל וסולח אתה. ברוך אתה יי חנון המרבה לסלוח:

7. Ajutorul lui D-zeu în vremi de răstrieșe. נאכה.

ראה (נא) בענינו, וריבה ריבנו, וגאלנו מהרה למען שמך. כי גואל חזק אתה. ברוך אתה יי גואל ישראל:

8. Rugăciune pentru tămăduirea bolnavilor. ברכת החולים.

רפאנו יי וגרפא. הושיענו וגושעה. כי תהלתנו אתה. והעלה רפואה שלמה לכל-מפותינו. כי אל מלך, רופא נאמן ורחמן אתה. ברוך אתה יי רופא חולי עמו ישראל:

9. Rugăciune pentru un an mănos. ברכת השנים.

ברך עלינו יי אלהינו את-השנה הזאת ואת-כל-מיני תבואתה למזבח, ותן ברכה (iarna מל ומשך לברכה!) על-

!) Se intercalează de la ajutorul zilei a 60-a după חקית חשוי (care cade la ajutorul zilei de 4 și într-un an vesecht de 5 Decemvrie st. n.) până la rugăciunea de ערב של יום היום inclusiv.

פָּנֵי הַאֲדָמָה, וְשָׁבַעְנִי מִמּוֹכָרְךָ, וּבְרַךְ שְׁתָּהֵנּוּ בְּשָׁנִים
הַמּוֹצֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

קבוץ נְלִיָּת. 10. Unirea lui Israel.

תִּמְנַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל | לְחֵרֹתֵנוּ, וְשֵׂא גַם לְקַבֵּץ נְלִיָּתֵנוּ,
וּמִקְצָנוּ יִחַד מֵאַרְבַּע בְּנֵיפּוֹת הָאָרֶץ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ
נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

צִדְקָה. 11. Judecată dreaptă.

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבִרְאשֵׁנוּ, וְיִזְעָצֵנוּ כְּבִתְחִלָּה, וְחַסֵּר
מִמֶּנּוּ יָגוֹן וְאֲנָחָה, וּמְלוֹךְ עֲלֵינוּ, אַתָּה יְיָ לְבָרֵךְ, בְּחֶסֶד
וּבְרַחֲמִים, וּצְדִיקָנוּ בְּמִשְׁפָּט. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְלֹךְ אוֹהֵב
צִדְקָה וּמִשְׁפָּט: (הַמְלֹךְ הַמִּשְׁפָּט: *In cele zece zile de poclînă*)

בְּרַבֵּת הַיָּדִים. 12. In potriiva clevetirei și apostasiei.¹⁾

²⁾ וְלִמְלֻשִׁינִים | אֶל־תִּהְיֶה תִקְוָה, וְכִלְעוּשֵׁי רִשְׁעָה כְּהִנֵּעַ
יֵאָבְדוּ, וְכָלֶם | מִהֲרָה יִכְרֹתוּ, וְהַיָּדִים | מִהֲרָה תַעֲקֹר, וְתִשְׁבֵּר,
וְתִמְגֵּר, וְתִכְנֹנֵעַ בְּמִהֲרָה, בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹכֵר
אֲוִיבִים וּמִכְנֹנֵעַ יָדִים:

בְּרַבֵּת הַצִּדִּיקִים. 13. Rugăciune pentru cel drept.

עַל־הַצִּדִּיקִים, וְעַל־הַחֲסִידִים, וְעַל־זִקְנֵי עַמֶּךָ, בֵּית־יִשְׂרָאֵל,
וְעַל פְּלִטַת סוֹפְרֵיהֶם, וְעַל־גִּירֵי הַצֶּדֶק, וְעַלֵּינוּ, יְהוָה רַחֲמֶיךָ,
יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטָחִים בְּשִׁמְךָ, בְּאַמְתִּי,
וְשִׁים חֲלֹקְנוּ עִמָּרֶם לְעוֹלָם, וְלֹא גִבוּשֵׁי, בִּירְכֶךָ בְּמִתְּנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׁעֵן וּמִבְטָח לַצִּדִּיקִים:

בִּזְמַן יְרוּשָׁלַם. 14. a). Ierusalaim, cetatea Domnului.

וְלִירוּשָׁלַם, עִירָךְ, בְּרַחֲמִים תִּשׁוּב, וְתִשְׁבּוֹן בְּתוֹכָהּ בְּאִשְׁרֵךְ

^{*)} ואם לא אמרו דעת רוב המוסקים שאין צריך לחזור.

¹⁾ Această rugăciune a fost adăugată de Șemuel cel Mic, sub Rabban Gamliel I, 3800. ²⁾ «Berachoth» 28, b,

דְּבַרְתָּ. וּבִגְנָה אֹתָהּ בְּקִרְוֹב, בְּיָמֵינוּ בְּגִין עוֹלָם, וְכִפֵּא דָוִד
מִהֲרָה, לְתוֹכָהּ תָּכִין. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם:

14. b) Împărăția messianică.

אֶת־עַמֶּמְךָ דָּוִד, עֲבָדְךָ, מִיְּהוּדָה רִצְמוֹתֵי, וְקִרְנֵי תְרוֹם
בִּישׁוּעָתְךָ, כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִרְנֵנוּ כָּל־הַיּוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
מִצְמִיחַ קִרְן יִשׁוּעָה:

15. Primirea cu bunăvoință a rugăciunilor. תְּפִלָּה

שָׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, חוּם וְרַחֵם אֶעֱלֵנוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים
וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנוֹת
אַתָּה. וּמִלִּפְנֵיךָ, מִלִּפְנֵי, רִיקִם אֶל־תְּשִׁיבֵנוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ
תְּפִלַּת עַמְּךָ, יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

16. Serviciul divin. עֲבֹדָה

רָצָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפִּלָּתָם. וְהִשָּׁב אֶת־
הָעֲבֹדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם, בְּאַהֲבָה
תִּקַּבֵּל בְּרָצוֹן, וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד, עֲבֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ:

תְּזַכֶּרָה. Pomenire solemnă. 1) ראש השנה și הול המועד se intercalează.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיִכָּא וְיִגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִשְׁמַע וְיַסְכֵּד
וְיַחֲבֵר וְיִזְכְּרֵנוּ וְיַסְכְּדֵנוּ. וְיִזְכְּרוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְיִזְכְּרוּ מִשִּׁיחַ, בְּזִיכְרוֹת, עֲבָדְךָ
וְיִזְכְּרוּ יְרוּשָׁלַם עִיר קֹדֶשְׁךָ, וְיִזְכְּרוּ כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לְפָלְטָה
לְמוֹדָה, לְחֵן, וְלִחְסֵד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם, בְּיּוֹם

(la Cuști)

(la Paști)

(la începutul lunilor)

חג הסוכות

חג המצות

ראש השנה

הַזֶּה, וְיִזְכְּרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ, לְמוֹדָה, וְיַסְכְּדֵנוּ בּוֹ, לְבִרְכָּה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ
לְחַיִּים, וּבְדָבָר יִשׁוּעָה וְרַחֲמִים, חוּם וְרַחֲמֵי, וְרַחֵם אֶעֱלֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי
אֱלֹהֶיךָ עֲיֵנֵינוּ, כִּי אֵל מְלֵךְ, מִנֵּחַ וְרַחוּם אַתָּה:

1) «Sabbath», 24.

Urmarea rugăciunii a 16-a.

וְתַחֲנוּנָה עֲנֵנוּ בְּשׁוּבָה לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמְּחַיֵּה שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

17. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מוֹדִים אֲנִיחֵנוּ לָךְ, שְׂאֵתָהּ הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵי אֲבוֹתֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיִּינוּ מִגֵּן וְשֹׁעֵנוּ אֵתָהּ הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נִזְדָּה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ. עַל־חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ, וְעַל
נַשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל־נַפְשֵׁךָ שֶׁבְּכֻלָּיוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ, שֶׁבְּכָל־עֵת, עֶרֶב וּבֹקֶר וְצַהֲרָיִם; הַטּוֹב
בִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְּרַחֵם, בִּי לֹא־תִמּוּ חַסְדֶּיךָ, מֵעוֹלָם
בְּקֵינּוּ לָךְ: ⁽¹⁾

וְעַל־כֵּלָם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם שְׁמֶךָ, מִלְּפָנֶיךָ תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֶד: (In cele zece zile de pocăință) וּבַתּוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל־בְּנֵי בְרִיתְךָ;
וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ, סֵלָה, וַיְהִלּוּ אֶת־שְׁמֶךָ בְּאַמֶּת. הָאֵל,
יִשְׁעָתָנוּ וְעֲזָרָתָנוּ סֵלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי הַטּוֹב שְׁמֶךָ, וְלָךְ
נָאָה לְהוֹדוֹת:

18. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. בְּרַבַּת שְׁלֹמֶם.

שְׁלֹמֶם רַב עַל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ תְּשִׁים לְעוֹלָם, בִּי אַתָּה הוּא
מֶלֶךְ, אֲדוֹן לְכָל־הַשְּׁלֹמֶם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרַךְ אֶת־עַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ. ⁽¹⁾ בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמְּבָרַךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלּוֹם:

*) In cele zece zile de pocăință se încheie aici:

בְּסִסְפֹּר חַיִּים, בְּרִכָּה, וְשְׁלֹמֶם וּפְרִנָּסָה טוֹבָה, נִזְכָּר וְנִקְטָב לְפָנֶיךָ אֲנִיחֵנוּ
כָּל־עַמָּךְ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וְשְׁלֹמֶם. בְּרוּךְ אַתָּה יי עוֹשֵׂה
הַשְּׁלֹמֶם:

*) 1) La Hanuca și Purim urmează aici pag. 85-86.

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

אֱלֹהֵי. נִצּוּר לְשׁוֹנֵי מִרְעִי, וּשְׁפָתֵי מִדְּבַר מַרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי.
נַפְשִׁי תְּהוֹם, וְנַפְשִׁי כְּעֶפֶר לִפְלִי תִהְיֶה: פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ,
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי. וְכָל הַחַוְשִׁים עָלַי רָעָה, מִהֲרָה
הִפֵּר עֲצָתָם, וְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֹךְ, עֲשֵׂה
לִמְעַן יִמְיָנְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשְׁתָּךְ, עֲשֵׂה לִמְעַן תּוֹרָתְךָ.²⁾
לִמְעַן יִחְלְצוּן יְדִידֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ, וְעֲנֵנִי:³⁾ יְהוֹי־לִרְצוֹן
אֲמִרְפִּי, וְהַגִּיזוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֲשֵׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאֲמִרוֹ
אָמֵן:⁴⁾ יְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׂיבֶנָּה
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם
נִעְבְּדְךָ בִּירְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קְדָמְנִיּוֹת:⁵⁾ וְעֲרַכְהָ לִּי
מִנְהַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָּם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קְדָמְנִיּוֹת:

Oficiantul recitează **întregul** Kaddiș קַדִּישׁ שְׁלֵם (Kaddiș cu Thilthkabal) pag. 125; apoi se zice rugăciunea finală עֲלֵינוּ pag. 126 și קַדִּישׁ יְתוֹם (Kaddiș de orfan), pag. 128.

La Sămbătă seară (Sâmbătă seară) oficiantul recitează numai קַדִּישׁ נִזְמָן (Sam. Kaddiș), apoi se zice וְאַתָּה קִדְּשׁ יְיָ יְהִי קָדֵם etc., vezi «Rânduiala rugăciunilor de seară la kirsa Sabbatului».

ברכת חלה. ⁶⁾ Binecuvântare pentru Halla.

Când se scoate un codru (Halla) din aluat, se zice următoarea binecuvântare:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ.
בְּרוּךְ לְאֻדָּתְךָ, דְּאֵתָהּ לִי, דְּאֵתָהּ לְכָל הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ,
וְעֲנֵנוּ לְהַפְרִישׁ חֶלֶה מִן־הָעֶפֶר:

¹⁾ «Berachoth», 17 de Mar, fiul lui R. Abina I. pe la 4150.

²⁾ «Ps.» 108, 7. ³⁾ «Ps.» 19, 15. ⁴⁾ «Aboth» P. 5. ⁵⁾ «Maleachi» 3, 4.

⁶⁾ Porunca despre Halla (חלה) este una din cele trei porunci principale*), pe care fiecare femeie israelită este datoră să observe cu sfințenie, precum glăsuiește: «Din premiile aluatului vostru să aduceți danie în onoarea Domnului: aceasta este o lege pentru toate neamurile voastre» («Numeri» 15, 21). Când Templul există, strămoșii noștri — drept recunoștință pentru

*) Acestea sunt: 1. Halla; 2. Legile purității sau Nidda și 3. Aprinderea lumânărilor de sărbători sau Hadloko.

סדר קבלת שבת. Rânduiala slujbei de Vineri seară.

Vineri după amiază, la ora fixată de către șefii Sinagogii, cam cu un ceas înainte d'a înopț, tot lucrul încetează, și fiecare, după mijloacele sale, își pune hainele de sărbătoare în onoarea Sabbatului.

הדלקת נר שבת. 1) Aprinderea lumânării de Sabbath.

Înainte d'a începe slujba la Sinagogă, femeile aprind lumânări în onoarea Sabbatului, și rostesc următoarea binecuvântare :

ברוך אתה יי אלהינו מלך
 Dumnezeul nostru, re-
 gele universului, care ne-ai sfințit
 prin poruncile tale, și ne-ai poruncit
 a aprinde lumânarea de Sabbath. 3)

סדר חפצת מנחה בערב שבת.

Rânduiala rugăciunii de Min'ha în ajunul Sabbatului.

Vineri seară se face rugăciunea de Min'ha ca în toate zilele, însă nu se zice — Ofi-
 ciantul repetă «Š'mone Esre», recitează **întregul** Kaddiș (קדיש שלם) pag. 125,
 apoi înothează psalmii următori. 4) În multe Sinagogi se cântă acești psalmi
 de oficiant și de obște, verset cu verset, în mod alternativ.

קבלת שבת. Primirea Sabbatului.

i. Cântece. מנצח.

1. Regele atotstăpânitor este Dumnezeul nostru. Israel
 poporul său, când e supus.

Ps. 95.

לכה נרננה ליי נריעה לכה נרננה ליי
 Veniți, să chi- uim Domnului,
 să chiotim stânței mântuirii נקדמך ישענו

harurile ce Domnul a revărsat asupra lor — oferiau Cohen-ului o porțiune hotărâtă din premitile 'aluatului. Astăzi, când nu avem nici altar, nici preot, *Halla*, ce se deosebește din aluat, este aruncată în foc, pentru ca prinosul, ce trebuie să fie adus în onoarea Domnului, să nu fie profanat. *Halla* cată să se scoată din orice frământătură, în greutate de cel puțin 2½ Kilograme (vezi M. «Halla» 1, 7; «Idijoth» 1, b. Maim. «Hilch. Bicurim», 6, 15; שך pe «Iore Deah» art. 324, 1, nota 2). Pâinile duble (לחם כפול), pe cari femeia israelită le prepară în fiecare Vineri pentru ospetele de Sabbath, ne aduc aminte despre măsura dublă de Mannă — לחם כפול — ce au cules străbunii noștri în pustie în ziua a șasea («Exod.» 16, 22) și ne arată că D-zeu se îngrijește de acela, care sărbătorește Sabbath.

4) Precum creațiunea lumii începe prin nașterea luminei, tot astfel și Sabbathul, care e un omagiu public adus Creatorului și o amintire a ope-
 rilor sale, este inaugurat prin lumină, simbolul credinței lui Israel și al ne-
 muririi sale. 2) «Sabbath» 25, b (Tosefoth), de urmașii lui Rași : Semuel =
 ייחב ליתחב = ייחב ליתחב = ייחב ליתחב. Insa anume de nepotul-tor de soră ליתחב
 אפר ha-Levi, mort 4935. 3) La קדמה când e totdeauna Vineri sa
 aprind mai întâi lumânările de Hanucca, apoi cele de Sabbath.

4) Acești sease psalmi fac aluziune la cele 6 zile ale creațiunii.

noastre ! Să întâmpinăm fața lui cu innuri de mulțumire, cu cântări să chiotim lui ! Că Dumnezeu mare este Domnul, și împărat mare peste toate puterile. În mâna lui sunt măruntaiele pământului, și ale lui sunt piscurile munților. A lui este marea, — el a făcut-o, și tot mâinile sale au plăsmuit și uscatul. Veniți, să ne închinăm și să ne plecăm, să genunchiăm înaintea Domnului, făcătorului nostru ! Căci el este Dumnezeul nostru, și noi poporul pășunii sale, și oile mâinii sale, chiar și astăzi, dacă ascultați de glasul lui. „Nu învățoașiți inima voastră ca la Meriba,¹⁾ ca în ziua ispitei în pustie, unde părinții voștri mă ispitiră, mă cercară, deși văzură faptele mele. Patruzeci de ani eram scârbit de neamul acela, și zis-am : „Popor cu inimă rătăcită sunt ei, și ei nu cunosc căile mele !“ Așa că am jurat²⁾ în mânia mea : „Să nu intre în odihna mea !“³⁾

פָּנָיו בְּתוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נָרִיעַ לוֹ : כִּי אֵל גָּדוֹל
יְיָ, וּמַלְךְ גָּדוֹל עַל-כָּל
אֱלֹהִים : אֲשֶׁר בְּיָדוֹ
מַחְקֵי-אָרֶץ, וְתוֹעֲפוֹת
הַיָּם לוֹ : אֲשֶׁר-לוֹ הַיָּם,
וְהוּא עָשָׂהוּ, וַנִּבְשֵׁת יָדָיו
יָצְרוּ : בָּאָה נִשְׁתַּחֲוֶה
וְנִכְרַעָה, נִכְרַכָּה לִפְנֵי-
יְיָ עֲשֵׂנוּ : כִּי הוּא יְהִינֵה
וְאֶנְחָנוּ עִם מְרֵעֵתוֹ, וְצֹאן
יָדָה הַיּוֹם : אִם-בְּקִלּוֹ
תִּשְׁמָעוּ : אֶל-תִּקְשׁוּ
לִבְבְּכֶם בְּמִרְיָה, כִּיּוֹם
מִסָּה בַמִּדְבָּר : אֲשֶׁר
נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם, בְּהִנּוּנִי
נִסְדָּאוּ פָעָלִי : אַרְבָּעִים
שָׁנָה וְאַקוּשׁ בְּדוֹר, וְאָמַר
עִם תִּעִי לִבְבִּי הֵם, וְהֵם
לֹא-יָדְעוּ דְרָכֵי : אֲשֶׁר-
נִשְׁבַּעְתִּי בְּאַפִּי אִם-
יִבְאוּ אֶל-מְנוּחָתִי :

¹⁾ Aluziune la „Exod.“ 17, 1-7. ²⁾ Cf. „Num.“ 14, 28-34.

³⁾ În locul de odihnă pe care eu l'am destinat (Palestina).

2. Regele-Profet vestește naștinerii mărirea Domnului; el le conjură d'a părăsi idolii lor pentru a veni să adore pe adevăratul D-zeu.

Ps. 96.

שִׁירוּ Cântați Domnului
שִׁירוּ cântare nouă! Cânta-
Domnului tot pământul! Cânta-
tați Domnului, lăudați numele
lui, vestiți din zi în zi măn-
tuirea lui! Spuneți între nea-
muri mărirea lui, între toate
popoarele minunile sale! Că
mare este Domnul și lăudat
foarte, venerat este el, mai pres-
us de toți zeii. Căci toți zeii
păgânilor sunt idoli, iară Dom-
nul făcut-a cerul. Strălucire și
măreție sunt înaintea lui, iz-
bândă și podoabă în Sanctua-
rul său. Dați Domnului, voi
neamuri de păgâni, dați Dom-
nului mărire și izbândă! dați
Domnului mărirea numelui său!
aduceți daruri și veniți în curțile
sale! Închinați-vă Domnului în
podoaba sfântă! tremure înain-
tea lui tot pământul! Cuvân-
tați între păgâni: „Domnul îm-
părătește; întemeiatu-s-a lu-
mea,—nu se clătește; el judecă
popoarele cu dreptate!” Bucu-
re-se cerurile, veseliască-se pă-
mântul; mugiască marea și toată
plinirea ei; tresalte câmpia și
tot ce este pe ea, chiuie toți
arborii pădurei, înaintea Dom-
nului!—că vine, vine să judece
pământul: Judeca-vă lumea cu
dreptate, și popoarele cu ade-
vărul său.

שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ. שִׁירוּ
לַיהוָה כָּל-הָאָרֶץ: שִׁירוּ לַיהוָה בְּרֹכּוֹ
שָׁמַיִם בְּשִׁירוֹ מִיּוֹסְדָיו וְיִשְׁוּעָתוֹ:
סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל-הָעַמִּים
נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְלֵל
מְאֹד, נִזְרָא הוּא, עַל-כָּל-אֱלֹהִים:
כִּי אֵל-אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלֹהִים,
וְיְיָ שְׁמִים עֲשֵׂה: הוֹדוּהָדָר
לִפְנֵי הוּא וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ:
הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחֹת עֲמִים, הָבוּ
לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז: הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד
שָׁמַיִם שְׂאוֹ-מִנְחָה וּבָחוּ
לְחִצּוֹתָיו: הִשְׁתַּחוּ לַיהוָה בְּהָדָר
קָדֵשׁ. חִילוּ מִפְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:
אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְיָ מֶלֶךְ, אֲהֲתִכּוֹן
תָּבֵל בְּלִי-תְמוֹמֹת. יָדִין עַמִּים
בְּמִשְׁתָּרִים: יִשְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל
הָאָרֶץ, יִרְעֶם הַיָּם וּמְלֹאוֹ: יַעֲלֶז
שָׁרֵי וּכְלֵי-אֲשֶׁר-בּוֹ, אֲזִי יִרְנְנוּ
כָּל-עֲצֵי-הָעֵר: לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא
כָּא לִשְׁפֹט הָאָרֶץ. יִשְׁפֹּט-תָּבֵל
בְּדָדֶךָ, וְעַמִּים בְּאַמּוֹנָתוֹ:

3. Cântare profetică, în care psalmistul întrevade bucuria supremă a lui Israel, când toate națiunile vor veni să se închine înaintea Dumnezeului nostru, lepădându-se de falșele lor credințe.

Ps. 97.

יְיָ מֶלֶךְ. תִּגַּל הָאָרֶץ. יִשְׁמַחוּ
אֱלֹהִים רַבִּים: עֲנֵן וְעָרְפֶל סְבִיבוֹ
Domnul împărătește;
veseliască-se pământul;
bucure-se mulțimea os-
troavelor! Nor și negură sunt

În jurul lui, dreptate și cuviință sunt temelia tronului său. Foc merge înaintea lui, și mistuiește pe vrăjmașii săi împrejur. Fulgerile sale luminează lumea; pământul vede aceasta, și se cutremură. Munții ca ceara se topec înaintea Domnului, înaintea stăpânului a tot pământul. Cerurile vestesc dreptatea lui, și toate popoarele văd mărirea sa. Se rușinează toți cei ce slujesc chipurilor cioplite, cei ce se fălesc cu idoli; închinați-vă lui toți zeii! Sionul aude aceasta și se bucură, se veselesc fiicele Iehudei, pentru judecățile tale, Doamne! Că tu, Doamne, cel prea înalt peste tot pământul, foarte te-ai înălțat peste toți zeii. Voi, cari iubiți pe Domnul, urgisiți răutatea! El păzește sufletele cuvișilor săi, din mâna celor nelegiuți îi scapă. Lumină va răsări pentru cel drept, și pentru cel cu inimă sinceră, bucurie. Veseliți-vă, dreptilor, întru Domnul, și lăudați numele său cel sfânt.

צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכֹון בְּסָאוֹ: אִישׁ
לִפְנֵיו תִּלְוֶה וּתְלַחֵט סָבִיב צָרוֹ:
הָאִירוּ בְּרָקָיו תְּכַל. רֵאֲתָהּ וּתְחַל
הָאָרֶץ: הָרִים בְּדֹונג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי
יְיָ מִלִּפְנֵי אֲדֹון כָּל-הָאָרֶץ:
הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צֶדֶקוֹ וְרָאוּ כָל-
הַעַמִּים כְּבוֹדוֹ: יִבְשׁוּ כָל-עֲבָדֵי
פֶסֶל, הַמִּתְהַלְלִים בְּאֱלִילִים.
הַשִּׁתְּחוּ-לוֹ כָּל-אֱלֹהִים: שִׁמְעָה
וּתְשַׁמְחָה צִיּוֹן, וּתְגַלְגֵּלָה בְּנוֹת
יְהוּדָה, לִמְעַן מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ בֵּר
אֲתָהּ. יְיָ עֲלִיּוֹן עַל-כָּל-הָאָרֶץ,
מְאֹד גָּעִלִית עַל-כָּל-אֱלֹהִים:
אֲהַבֵּי שִׁנְאוֹרַעַ. שִׁמְרֵ נַפְשֹׁת
חֲסִידָיו, מִיַּד רָשָׁעִים יִצִּילֵם:
אוֹר זָרַע לַצַּדִּיק, וּלְיִשְׂרָאֵל
שִׁמְחָה: שִׁמְחוּ צַדִּיקִים בְּיְיָ
וְהוֹדוּ לִיקָר קִדְשׁוֹ:

4. Minunatul ajutor al lui Dumnezeu.

Ps. 98.

Psalm. Cântați Domnului o cântare nouă, căci minuni a făcut; ajutatu-i-a dreapta lui și sfântul său braț. Domnul făcù cunoscut mântuirea sa; înaintea păgânilor descoperitu-a dreptatea lui.

מִזְמוֹר. שִׁירוּ לַיְיָ שִׁיר
חֲדָשׁ, כִּי-נִפְלְאוֹת עָשָׂה.
הוֹשִׁיעָה-לוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ
קִדְשׁוֹ: הוֹדִיעַ יְיָ יִשׁוּעָתוֹ.
לְעַנֵּי הַגּוֹיִם נִלְחָה צֶדֶקָתוֹ:

Adusu-și-a aminte de dragostea și de credința sa către casa lui Israel; toate marginile pământului văzură mântuirea Dumnezeu-lui nostru. Chiuiți Domnului tot pământul; chiotiți, strigați și cântați! Cântați Domnului cu chitară, cu chitară și glas răsunător! Cu trâmbițe și glas de buciur, chiuiți înaintea Regelui, Domnul! Mugiască marea și plinirea ei, lumea și cei ce locuiesc într'ansa; bată în palme râurile, împreună să chiue munții, înaintea Domnului! că vine să judece pământul: Judecă-va lumea cu dreptate, și popoarele cu sinceritate.

זָכַר הַסֵּדוֹ | וַיֵּאֱמִינֵהוּ
לְבֵית יִשְׂרָאֵל. רָאוּ כָל-
אַפְסֵי-אָרֶץ, אֶת יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ: הִרְעִי לֵוִי כָל-
הָאָרֶץ. פָּצְחוּ וְרָנְנוּ
וְזָמְרוּ: זָמְרוּ לֵוִי בְכִנּוֹר,
בְּכִנּוֹר וְקוֹל זְמִירָה:
בְּחִצְצֹרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר,
הִרְעִי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, יי:
יָרֵעַם הַיָּם וּמִלֵּא, תִּבֵּל
יִישָׁבֵי כָה: גְּהֻרוֹת
יִמְחֲאוּ-כָה, יַחַד הָרִים
וְרָנְנוּ: לִפְנֵי-יי, כִּי-בָא
לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ. יִשְׁפֹּט
תִּבֵּל בְּצֶדֶק, וְעַמִּים
בְּמִישָׁרִים:

5. Judecata lui Dumnezeu și valoarea rugăciunii.

Ps. 99.

יי מלך! Domnul împărătește!
popoarele se cutremură; el tronează pe Cherubim, pământul se clătește! Domnul în Sion este mare, și înălțat peste toate popoarele. Ele laudă numele tău — mare și înfricoșat, sfânt este el — și puterea regelui, care iubeste dreptatea! Tu ai întemeiat sinceritatea; judecată și dreptate

יי מֶלֶךְ. יִרְגְּזוּ עַמִּים. יִשָּׁב
כְּרוּבִים, תִּנּוּט הָאָרֶץ: יי בְּצִיּוֹן
גָּדוֹל, וְרָם הוּא עַל-כָּל-הָעַמִּים:
יִדּוּ שִׁמְךָ, גָּדוֹל וְנִזְרָא, קְדוֹשׁ
הוּא: וְעַז מֶלֶךְ, מִשְׁפָּט אֱהָב.
אֵתָּה בּוֹנֵנֶת מִישָׁרִים. מִשְׁפָּט

făcut-ai în Iakob. Înălțați pe Domnul, Dumnezeul nostru, și închinați-vă înaintea scăunelului picioarelor sale!¹⁾ Sfânt este el. Moșe și Aharon între preoții lui, și Șemuel între vestitorii numelui său—ei chemară pe Domnul, și el îi auzi. În stâlp de nor, grăi către dâșii; ei păzîră mărturiile sale și legea, ce a dat-o lor. Doamne, Dumnezeul nostru, tu i-ai auzit pe ei, Dumnezeule iertător li-ai fost lor, și răsbunând năpeștile urzite în potruva lor.²⁾ Înălțați pe Domnul, Dumnezeul nostru, și închinați-vă înaintea muntelui său celui sfânt! Căci sfânt este Domnul, Dumnezeul nostru.

וַיִּזְדַּקְהָ בַּיַּעֲקֹב | אֶתֶּה עֲשִׂיתָ:
רוּמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לִכְרֹס
בְּגִלְיוֹ. קְדוֹשׁ הוּא: מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמְעוֹן בְּקַרְאֵי שְׁמוֹ
קְרָאִים לַיְיָ וְהוּא יַעֲנֵם: בַּעֲמֹד
עָנָן יִדְבַּר אֲלֵיהֶם. שָׁמְרוּ עֲדוּתוֹ
וְחֻקֵּי תִּתְּנָלֵמוּ: יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶתֶּה
עֲנִיתָם, אֵל נֶשֶׁא הָיִיתָ לָהֶם,
וְנָקָם עַל־עֲלִילוֹתָם: רוּמְמוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לְכֹר כְּרִשּׁוֹ.
בַּיַּקְרֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

6. Vocea lui Dumnezeu face să se sguduie întreaga natură. Cei mari și puternici să se plece și să tremure înaintea acestei voci.

Ps. 29.

Psalm al lui David. Dați Domnului, fiii celor puternici! Dați Domnului mărirea și izbândă! Dați Domnului mărirea numelui său! Închinați-vă Domnului în podoabă sfântă! Glasul Domnului răsună peste ape; Dumnezeul mării tună — Domnul peste ape multe. Glasul Domnului răsună cu tărie! Glasul Domnului cu măreție! Glasul Domnului sfărâmă chedrii, Domnul sfărâmă chedrii

מִזְמוֹר לְדָוִד. הָבוּ לַיְיָ
בְּנֵי אֱלֹהִים. הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד
וְעֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ.
הִשְׁתַּחֲוּ לַיְיָ בְּהַדְרַת
קֹדֶשׁ: קוֹל יְיָ עַל־הַמַּיִם.
אֱלֹהֵי כְבוֹד הָרָעִים, יְיָ
עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יְיָ
בַּכַּת. קוֹל יְיָ בְּהַדְרָה: קוֹל
יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים, וַיִּשְׁבֹּר
יְיָ אֶת־אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן:

¹⁾ Aluziune la chivotul mărturie, pe care tronează maiestatea divină.

²⁾ De către Korah și cetașii lui.

Libanului! El îi face să salte
ca viței, pe Libanon și pe
Sirion ca pui de Reemim.
Glasul Domnului tăia para
focului. Glasul Domnului
cutremură pustia, Domnul
cutremură pustia Kadeș!
Glasul Domnului face cer-
boaicele să nască, și des-
frunzește dumbrăvile; și în
palatul său totul zice: Mă-
rire! Domnul care a șezut
pe tron în vremea potopului,
Domnul va șede pe tron
ca rege în veci. Domnul va
dă putere poporului său,
Domnul va binecuvânta pe
poporul său cu pace.

קדיש יתום.

Rugăciunea de Kaddiș pentru orfani și pentru cei ce jelesc, pag. 128.

2. Salutare de Sabbath. ¹⁾

Oficiantul, apoi obștea :

לְכֵה דוּדִי, לְקִרְאָת
Vino, dragul meu,
înaintea miresei,
să întâmpinăm față dulce a
Sabbatului.

(Bis)

(לְכֵה)

1. Oficiantul:

שָׁמֹר וְזָכֹר בְּדְבוּר אֶחָד,
הַשְׁמִיעֵנִי אֶל הַמִּיחָד: יי אֶחָד
וְשֵׁמוֹ אֶחָד, לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת
וּלְתִהְלֵלָהּ:
שָׁמֹר ²⁾ „Šamor” și „Zachor” într’un singur
grau, ne-a făcut să auzim
unicul Dumnezeu. Domnul e
„unul” și numele lui „unu”,
spre fală, mărire și laudă.

(Vino, dragul meu, etc.)

(לְכֵה)

¹⁾ Imnul Sabbatului, de Rabbi Šelomo Alcavez Halevy (5260-5330): v. Talm. «Sabbath» 119, a; «Baba Kama» 32, b. ²⁾ «Šamor» și «Zachor» — «păzește» și «adu-ți aminte» (de ziua Sabbatului).

2. Oficiantul:

Haideți, să mergem întru întâmpinarea Sabbatului, căci el este izvorul binecuvântării, sfințit la aceasta din obârșie; sfârșitul urzirei, începutul planului divin.

Haideți, să mergem întru întâmpinarea Sabbatului, căci el este izvorul binecuvântării, sfințit la aceasta din obârșie; sfârșitul urzirei, începutul planului divin.

(Vino, dragul meu, etc.) (Obște la etc.)

3. Oficiantul:

Sanctuar măreț al cetății regale! Scoală, ieși din mijlocul ruinelor! Ajunge cât ai gemut în valea lacrimilor! Domnul milostiv se va îndura de tine!

Sanctuar măreț al cetății regale! Scoală, ieși din mijlocul ruinelor! Ajunge cât ai gemut în valea lacrimilor! Domnul milostiv se va îndura de tine!

(Vino, dragul meu, etc.) (Obște la etc.)

4. 1) Oficiantul:

Scutură-ți praful și te scoală! Neamul meu, îmbracă-ți hainele de sărbătoare! Prin fiul lui lișai, din Beth-Lehem, ți se apropie, suflă al meu, mântuirea!

Scutură-ți praful și te scoală! Neamul meu, îmbracă-ți hainele de sărbătoare! Prin fiul lui lișai, din Beth-Lehem, ți se apropie, suflă al meu, mântuirea!

(Vino, dragul meu, etc.) (Obște la etc.)

5. Oficiantul:

Trezește-te, trezește-te! Căci lumina ta răsare; o, vino de lucește! Deșteaptă-te, deșteaptă-te! Intonează cântece! Mărire Domnului se resfrânge asupra ta!

Trezește-te, trezește-te! Căci lumina ta răsare; o, vino de lucește! Deșteaptă-te, deșteaptă-te! Intonează cântece! Mărire Domnului se resfrânge asupra ta!

(Vino, dragul meu, etc.) (Obște la etc.)

6. Oficiantul:

Nu te rușină; o, nu te mai roși! De ce te umilești? De ce te vaieri? Adăpost vor mai găsi la tine năpăstuiții poporului meu, căci pe ruinele ei se va rezidi cetatea!

Nu te rușină; o, nu te mai roși! De ce te umilești? De ce te vaieri? Adăpost vor mai găsi la tine năpăstuiții poporului meu, căci pe ruinele ei se va rezidi cetatea!

(Vino dragul meu, etc.) (Obște la etc.)

1) Această strofă nu se zice în Sâmbetele, cari urmează imediat după o sărbătoare.

7. Oficiantul:

Cei ce te-au jăfuit vor
fi dați jafului, sur-
ghiuniți vor fi cei ce-au vrut să
te infulce. Dumnezeuul tău se
va mai bucura de tine, precum
mirele se bucură de mireasa-i.
(Vino, dragul meu, etc.)

וְהָיוּ לְמַשְׁפָּה שְׂאֵמֵיךָ וְרַחֲקוּ
כָּל-מִבְלָעֶיךָ. יֵשִׁישׁ עָלֶיךָ
אֱלֹהֶיךָ בְּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל-
(לְךָ) כְּלָהּ.

8. Oficiantul:

In dreapta și în stânga te
vei întinde, și pe Dom-
nul, îl vei slăvi: prin bărbatul,
coborîtor din neamul lui Pereț,
bucură ne-vom și ne vom
veseli. (Vino, dragul meu, etc.)

יָמִין וּשְׂמָאל תִּפְרָצִי וְאַתָּה
תַּעֲרִיצִי עַל יְדֵאִישׁ בֶּן
פְּרָצִי וְנִשְׁמָחָה וְנִגִּילָה:
(Obște la țică etc.)

9. Oficiantul:

(îndreptându-se cu față către obște, care se rădăcă în picioare.)

Fii dar binevenită a
soțului cunună! Vino
în veselie și cu voie bună, în
mijlocul credincioșilor iubitu-
lui tău popor! Vino mireasă,
o! Vino!

בּוֹאִי בְּשִׁלּוֹם עִמָּרְת בְּעֵלָה.
גַּם בְּשִׁמְחָה וּבְצִיּוֹלָה תּוֹד
יָאִמְנִי עִם-סִגְלָה. בּוֹאִי כְּלָה
בּוֹאִי כְּלָה:

(Plecăciune, mai întâi la dreapta, apoi la stânga.)

Obștea:

Vino, dragul meu, înfa-
țea miresei, să în-
tâmpinăm fața dulce a Sab-
batului.

לְכָה דוּדִי לְקִרְאָת
כְּלָה פָּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

Un *in săptămâna de jale* (שָׁזָר) face rugăciunea de *Min'ha*,
Vineri seară, în tinda Sinagogii, apoi este invitat de către Rabbin sau de
către un fruntaș al obștei înainte de *בְּשִׁלּוֹם* sau *בְּרִכּוֹ* d'a intra în Si-
nagogă. Persoana care jalește trece prin *Indoitul* și reage format de *azis-*
tenți, cari-l salută cu următoarele cuvinte:

Atotprezentul să te (vă)
mângâie, împreună cu
toți acela, cari jalesc pentru Sion
și Ierusalaim.

הַמָּקוֹם יְנַחֵם אוֹתְךָ (אֶתְכֶם). בְּתוֹךְ
שְׂאֵר אֲבֵלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלָּיִם:

Totdeauna când cine-va se duce în zilele de lucru la o persoană
care e în doliu, este o datorie de pietate, ca să c. ască, la plecare,
această formulă de mângâiere.

¹⁾ Adică prin un lăstar din vița lui David; David eră din *בֵּית לֵהָם* și se
coboră de la *רִיטָה* („Ruth” 4, 18—22); aluziune la Mesia.

3. Sabbatul.

Ps. 92. *Meditațiune intimă asupra căilor lui Dumnezeu
și răsplata celor drepți.*¹⁾

מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לַהּוֹדוֹת לַיהוָה וּלְזַמֵּר לַשִּׁמְךָ עַלְיוֹן: לַהֲגִיד
בִּבְקָר חֲסִידְךָ וְאֶמְנֶתְךָ בְּלִילֹת: עַל־עֲשׂוֹר וְעַל־יִבְלֵי, עַל־יִזְיוֹן
בְּכֶנֶד: כִּי שִׁמְךָ מְנִי יי בִּפְעֻלָּתְךָ בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲרַגֵּן: מִדֶּגְדְּלוֹ מַעֲשֶׂיךָ יי
מֵאֵד עַמְּךָ מִחֲשֹׁבְתֶיךָ: אִישׁ בְּעַד לֹא יָדַע, וּבְסִיל | לֹא־יָבִין אֶת־זֹאת:
בִּפְתָּח רִשְׁעִים | כְּמוֹ־עֶשֶׂב, וַיִּצְיֹו בְּלִפְעֻלֵּי אֲנֹן, לַהֲשִׁמְדָם עֲדִי־עַד:
וְאַחֶה מְרוֹם לְעֹלָם. יי: כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יי בִּי־הִנֵּה אֵיבֶיךָ יִתְפַּרְדּוּ
בְּלִפְעֻלֵּי אֲנֹן: וְתָרַם בְּרָאִים מְרַגֵּי, בִּלְתִּי בְּשִׁמְךָ רַעְגֵן: וּבִטְשׁ עֵינֵי בְּשׂוֹרֵי.
בְּקִמִּים עַל־י מְרַעִים, תִּשְׁמַעְנָה אֲנֹנִי: צְדִיק כְּתֹמֵר יִפְרֹחַ, בְּאֵזוֹ בְּלִבָּנוֹ
יִשְׁגָּה: שְׂתוּלִים בְּבֵית יי בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד נִבְוֹן בְּשִׁיבָה,
דְּשָׁנִים וְרַעְנָנִים יִהְיוּ: לְהַגִּיד בִּי־יֵשֶׁר יי צוּרֵי וְלֹא־עוֹלָתָה בּוֹ:

Ps. 93. *Sublimitatea, sfințenia și veșnicia lui Dumnezeu.*

יי מֶלֶךְ, גִּּאֻת לְבָשׁ. לְבִישׁ יי עֹז הַתְּאֵדָה. אֶת־תְּפֹזן תִּבְלֵי, בְּלֹא־תִפְשׁוּ:
נִכּוֹן כְּסֶאֶךָ מֵאֵד, מַעֲלֹם | אֶתֶּה: נִשְׂאוּ נְהֹרוֹת | יי נִשְׂאוּ נְהֹרוֹת קוֹלָם,
יִשְׂאוּ נְהֹרוֹת דְּבָרִים: מַקְלוֹת | מִים רַבִּים, אֲדִירִים | מִשְׁבְּרִי־ים, אֲדִיר
בְּמִרוֹם יי: עֲדִיתִךָ נֶאֱמַנָה מֵאֵד, לְבֵיתֶךָ נֶאֱוָה־קֶדֶשׁ. יי: לֹא־יִדָּם יָמִים:

Kaddiș pentru orfani și pentru cei ce jelesc (קְדִישׁ יְתֹום), pag. 128.

Sfârșitul cântecelor referitoare la primirea Sabbatului.

Observare: Când יום כְּפִיר עָרַב cade într-o Vineria, se zice deasemenea
Psalmul 92 și 93, și anume după binecuvântarea de שְׁחֵמְנֵנוּ.

עֲרֵבִית לְשַׁבָּת וְלַיּוֹם טוֹב.

Rugăciunile de seară pentru Sabbath și sărbători.

1. *Chemare pentru slăvirea Domnului.* 2)

Oficiantul cântă cu un ton lent, grav și solemn:

בָּרְכוּ אֶת־יי הַמְּבָרֵךְ: ⁽³⁾

Pe când oficiantul zice בָּרְכוּ, obștea se închină și zice înec:

יְתְּבָרְךָ וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפָּאֵר, וְיִתְרַמֵּם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שְׁלֵמֶלֶךְ מְלָכִי
הַמְּלָכִים, הַקְדוֹשׁ, הַרְבֵּה הוּא. שְׁהוּא רַחוּן, וְהוּא אַחֲרֹן, וּמִבְּלָעֵיו יֵאָזֵן

¹⁾ Traducerea psalmilor 92 și 93, vezi pag. 43 și 44.

²⁾ „Soferim” 13, 8, de Ezra și de bărbaii Marelui Sinod (Synagoga Magna) 3414. ³⁾ Traducerea, vezi pag. 59.

אֱלֹהִים: ¹⁾ סֵלֹו לְרַבֵּב בְּעֶרְבוֹת, בְּיָה שְׁמוֹ, וְעָלְיוֹ לְפָנָיו: ²⁾ וְשִׁמּוֹ מְרוֹמָם
עַל-כָּל-בְּרָכָה וְתִהְיֶה: ³⁾ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: ⁴⁾ וְהִי
שֵׁם יי כְּבֹרָךְ מִשְׁתַּחֲוֶה וְעַד עוֹלָם:

Obște și oficialul:

בְּרוּךְ יי הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

2. Dumnezeu stăpân al schimbării timpului.

⁵⁾ בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
בְּדַבְּרוֹ מַעְרִיב עֲרָבִים, בַּחֲכָמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים
וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים, וּמַחְלִיף אֶת-הַיּוֹמִים.
וּמְסַדֵּר אֶת-הַכִּכְבִּים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרָקִיעַ,
בְּרָצוֹנוֹ. בּוֹרָא יוֹם וְלַיְלָה, גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי
הַשֶּׁשׁ, וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי-אוֹר. וּמַעְבִּיר יוֹם, וּמַבִּיא
לַיְלָה, וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה. יי עֲבָאוֹת
שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיִם תָּמִיד, יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם
וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַמַּעְרִיב עֲרָבִים:

3. Veșnica dragoste a lui Dumnezeu.

⁶⁾ אֲהַבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ אֲהַבָּת. תּוֹרָה וּמִצְוֹת
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים | אוֹתָנוּ לְמַדָּת. עַל-כֵּן יי אֱלֹהֵינוּ בְּשִׁבְכֵנו
יִבְרָכֵנוּ גְּשֵׁת בְּחֻקֶּיךָ, וְנִשְׁמַח בְּדַבְּרֵי תּוֹרָתְךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ
לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךְ יָמֵינוּ, וּבָהֶם נִהְיֶה יוֹמָם
וְלַיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אֶל-תְּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי
אֲהַב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

¹⁾ „Ps.” 68, 5. ²⁾ „Neh.” 9, 5. ³⁾ M. „Ioma” 6. ⁴⁾ „Ps.” 113, 2.

⁵⁾ și ⁶⁾ „Berachoth”, 11, 2. ⁷⁾ Traducerea, vezi pag. 147—148.

4. Citirea de Ș'ma. קְרִיאַת שְׁמַע.

Dogma fundamentală și datorii principale ale lui Israel.
הַקְּדוֹת עֵל מַלְכוּת שְׁמַיִם.

Cel ce se roagă fără מִנּוּן zice înainte de שְׁמַע :

(Alotputernicul D-zeu este un rege adevărat. ¹⁾ אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן.)

²⁾ שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד :

³⁾ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד :

⁴⁾ וְאַהֲבַת אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ
וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ : וְהָיוּ הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל-לִבְּךָ :
וּשְׁנַנְתָּם לְבָנֶיךָ וּדְבַרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ
וּבְלֻכְתְּךָ בְּדֶרֶךְ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ : וְקִשַּׁרְתָּם
לְאוֹת עַל-יָדְךָ וְהָיוּ לְטַפָּת בֵּין עֵינֶיךָ :
וּכְתַבְתָּם עַל-מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ :

הַקְּדוֹת עַל מְצוֹת. Răsplata și pedeapsa.

⁵⁾ יְהוָה אִם-שָׁמַע תִּשְׁמָעוּ אֶל-מְצוֹתַי אֲשֶׁר
אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה
וְאֶלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל-לִבְבְּכֶם וּבְכָל-
נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מִטֶּר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה
וּמִלְקוֹשׁ וְאִסַּפְתִּי דִּגְנְךָ וְתִירֶשֶׁךָ וְיִצְהָרְךָ :

¹⁾ «Sanhed» III. 1. trad. de R. Hanina b. Hama 3983. ²⁾ «Deut.» 6, 4.
³⁾ M. «Ioma», 6. ⁴⁾ «Deut.» 6, 5-9. Traducerea de la קְרִיאַת שְׁמַע până la
וְאִסַּפְתִּי vezi pag. 65—68. ⁵⁾ «Deut.» 11, 13—21.

וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בַּשָּׂדֶה לְבֹהֶמְתְּךָ וְאֹכְלָהָ
 וּשְׂבַעְתָּ: הִשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶּם
 וּסְרַתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאֲבַדְתֶּם: מִהֲרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר
 יְהוָה נָתַן לָכֶם: וּשְׂמַתֶּם אֶת־דְּבָרֵי אֱלֹהֵי עַל־
 לְבַבְכֶּם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת
 עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדֶתֶם
 אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדָבָר בָּם בַּשְּׂבָתָה בְּבִיתְךָ
 וּבְלִכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכֶכְךָ וּבְקוֹמְךָ: וּכְתַבְתֶּם
 עַל־מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמִיכֶם
 וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר¹⁾ נִשְׁבַּע יְהוָה
 לֵאבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם פִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וְזֶה לְצִיּוֹת סִמְלִים. Fimbrii drept semn de amintire.

²⁾ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיּוֹת
 עַל־פְּנֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתַנוּ עַל־צִיּוֹת
 הַבִּגְדָה פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיּוֹת וּרְאִיתֶם

¹⁾ Litera e din נשבע trebuie apăsată. ²⁾ „Numeri” 15, 37—41.

אֹתוֹ ⁽¹⁾ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם
 אֹתָם וְלֹא־תִירוּ אַחֲרֵי לִבְבְּכֶם וְאַחֲרֵי
 עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם וְנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן
⁽²⁾ תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתֵי יְהוָה וְהִיִּיתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
 הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהָנוּת לָכֶם
 לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Indată după ³ se zice „אֶת־כָּל־מִצְוֹתֵי יְהוָה” obște începe ⁴ „אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם”.

5. Adevăruri istorice și încrederea în Dumnezeu, mântuitorul
 lui Israel. ⁵ וְאֵלֶּה.

⁽¹⁾ אָמֵת וְאֶמּוֹנָה כָּל־זֹאת וְכֵן עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְאֵין זִילְתּוֹ וְאֵין חֲנִי וְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מַלְכִּים.
 מִלְּפָנָיו הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הָעַרִיצִים: הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ
 מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּלָה לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ: ⁽²⁾ הָעוֹשֶׂה גְדֻלּוֹת
 עַד־אֵין חֶקֶר, וְנִפְלְאוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר: ⁽³⁾ הַשֵּׁם נַפְשֵׁנוּ
 בְּחַיִּים וְלֹא־נָתַן לְמוֹט רַגְלָנוּ: הַמְדְּרִיכֵנוּ עַל־בְּמוֹת אוֹיְבֵינוּ
 וְיָרֵם קִרְנָנוּ עַל־כָּל־שֹׁנְאֵינוּ: הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וְנִקְמָה
 בַּסָּרְעָה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאֶדְמַת בְּנֵי חָם: הַמַּכָּה בְּעֶבְרַתוֹ
 כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם, לְחֵרוֹת
 עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בְּנֵיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף, אֶת־רֹדְפֵיהֶם וְאֶת־
 שׁוֹנְאֵיהֶם בְּתַחֲמוֹת טָבַע: וְרָאוּ בְּנֵיו גְּבוּרָתוֹ, שִׁבְחוּ וְהוֹדוּ
 לְשִׁמּוֹ, וּמִלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קָבְלוּ עֲלֵיהֶם: מִשָּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 לֵךְ עִנּוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָּלָם:

¹⁾ A se rosti deslușit litera 1 din ¹זְכַרְתֶּם.

²⁾ A se apăsa 1 din cuvântul ²תִּזְכְּרוּ.

³⁾ Trad. de Rabba b. Hanina în numele lui Rab. („Berachoth“ 12, 1).

⁴⁾ Traducerea, vezi pag. 151. ⁵⁾ „Ijob“ 5, 9. ⁶⁾ „Ps.“ 66, 9.

Incomparabilitatea lui Dumnezeu.

מִי־כִמְכָּה, בָּאֵלִים יְיָ. מִי כִמְכָּה, נֶאֱדָר
בְּקֶדֶשׁ, נוֹרָא תְהִלָּתוֹ, עֲשֵׂה פֶלֶא: ⁽¹⁾
מִלְכוּתָהּ רָאוּ בְּנֵיהּ, בְּזִמְנָהּ יָם לִפְנֵי מִשְׁהָ, זֶה אֵלֵי עֲנִי
וְאֶמְרוּ: Mântuirea lui Israel.

יְיָ אֵל מֶלֶךְ לְעָלְמָם וְעַד: ⁽²⁾
וְנֹאמְרֵי, בִּי־פִדְהָ יְיָ אֶת־יַעֲקֹב, וּגְאָלוֹ מִיַּד חֲזָק מִמֶּנּוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹּאֵל יִשְׂרָאֵל: ⁽³⁾

6. Adăpost și pace. ⁽⁴⁾ נֶאֱלָה אֲרִי־קָא.

הַשְׁבִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְשָׁלוֹם, וְהַעֲמִידֵנוּ מִלִּפְנֵי לְחַיִּים.
וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סֶבֶת שְׁלוֹמָהּ, וְתַקֵּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלִּפְנֵיהֶּ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶהּ. וְהִגֵּן בְּעֲדָנוּ, וְהִסֵּר מִעֲלֵינוּ אוֹיֵב,
דָּבָר, וְחֶרֶב, וְרָעַב וְיָגוֹן. וְהִסֵּר שָׁטָן מִלִּפְנֵינוּ וּמִבְּחֵרֵינוּ,
וּבְצֵל כְּנֻפִּיהָ תִסְתִּירֵנוּ, כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה, כִּי
אֵל מֶלֶךְ אֱלֹהֵינוּ וְרַחוּם אַתָּה. וְשִׁמּוֹר צְאֻתָנוּ וּבִזְאוֹנוֹ לְחַיִּים
וּלְשָׁלוֹם אֱלֹהֵינוּ וְעַד־עוֹלָם:

וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סֶבֶת שְׁלוֹמָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
הַפּוֹרֵשׁ אֱלֹהֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יִירוּשָׁלַם:
Intinde peste noi cortul păcii tale.
Lăudat fii, Doamne, care în-
tinzi cortul păcii peste noi
și peste întregul tău popor
Israel, și peste Ierusalaim. ⁽⁵⁾

7. Vestirea Sabbatului.

Sămbăta, și chiar când sărbătoarea cade în ziua de Sămbătă, se zice:
(Obște, apoi Oficialului).

וְשִׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
Și așa să păziască fiii lui Israel Sab-

⁽¹⁾ «Exod.» 15, 11; *Traducerea*, de la מִי־כִמְכָּה până la וְהוֹשִׁיעֵנוּ vezi pag. 152-153. ⁽²⁾ «Exod.» 15, 18. ⁽³⁾ «Iirm.» 31, 11 ⁽⁴⁾ Pom. de Mar bar Rabina (4150); «Berach». 4, 2. ⁽⁵⁾ «O. Ch.» 267.

batul, ținând Sabbathul întru neamurile lor, ca legământ vecinic. Intre mine și între fiii lui Israel este un semn veșnic, că în șase zile a făcut Domnul cerul și pământul, și'n ziua a șaptea s'a odihnit și a sărbătorit.¹⁾

אֶת־הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת
אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם,
בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹת הוּא
לְעֵלָם, כִּי־שָׁשֶׁת יָמִים
עָשָׂה יי אֶת־הַשָּׁמַיִם
וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֶשׁ:
הָעִי קָדִישׁ

Vestirea Sărbătorilor.

שְׁבִיעִית יִסְכַּח וְשִׁשִּׁית יִסְכַּח se zice:

Și Moșe vesti sărbătorile Domnului, fiilor lui Israel.²⁾

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־
מַעֲדֵי יְהוָה, אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל:

הִק

La ראש השנה se zice:

Sunați la luna nouă din bucium, la începutul lunii pentru ziua sărbătoarei noastre. Că o lege pentru Israel e aceasta, așezământ al Dumnezeului lui Iakob.³⁾

תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ | שׁוּפָר,
בַּכֶּסֶה לַיּוֹם חֲנֻנוּ: כִּי
חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא, מִשְׁפָּט
לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:

הִק

La יום כיפור se zice:

Căci în ziua aceasta vă va ispăși pe voi spre a vă curăți, ca de toate păcatele voastre să fiți curați înaintea Domnului.⁴⁾

כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר
עֲלֵיכֶם, לְטַהֵר אֶתְכֶם,
מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי
יְהוָה תִּטְהָרוּ:

הִק

Officiantul recitează יְהוָה יִמְלֹךְ.

¹⁾ «Exod.» 31, 16—17; vezi comentarul nostru la acest pasaj, Penta-teuchul, partea a II. pag 131—135, *notele*. ²⁾ «Levit.» 23, 44.
³⁾ «Ps.» 81, 4—5. ⁴⁾ «Levit.» 16, 30.

Vineri seară se zice următoarea *rugăciune-de-șapte*, ¹⁾ dar când este în același timp și o zi de *sărbătoare*, se zice *rugăciunea-de-șapte* prescrisă pentru acea sărbătoare. Tot astfel se urmează la *Roș ha-Șana* și *Iom ha-Kippurim*.

תפלת עֲרֵבִית לְשָׁבָת. 8. 2)

1. Dumnezeu scutul părinților. אָבוֹת.

אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ: (Ps. 51, 17.)

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים, וְקֹנֵה הַכֹּל, וְיוֹכֵר חֲסִדֵי אָבוֹת, וּמַבִּיא גּוֹאֵל. לִבְנֵי כְנִיעָה, לְמַעַן שְׂמוּ בְּאַהֲבָה:

in Sămbăta de pocăință. וְזָכְרֵנוּ לַחַיִּים, מִלֵּךְ חַפְצֵן בְּחַיִּים, וְזָכְרֵנוּ

בְּסֻפֵּר חַיִּים, לְמַעַן, אֱלֹהִים חַיִּים:

מִלֵּךְ, עֲזוּר, וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מֶלֶךְ אֲבֹרָהִם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. נְבוֹחִת.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם, אֲדֹנָי מַתְּנָה מֵתִים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ:

(Iarna se zice:)

¹⁾ מְשִׁיב רִיחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַתְּנָה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתּוֹר אֲסוּרִים, וּמַקְיֵם אֲמוּנָתוֹ, לִישְׁנֵי עֶפֶר, מִי בְּמוֹד, בָּעֵל גְּבוּרוֹת, וּמִי דוֹמָה לָךְ, מִלֵּךְ, מֵמִית וּמַחְיֶה, וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

(In Sămbăta de pocăință:)

מִי בְּמוֹד, אֵב הַרְחָמִים, זָכָר יַעֲזִיב לַחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנִצְאֵמֶן אַתָּה, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מַתְּנָה מֵמֵתִים:

¹⁾ Rugăciunea de «Š'mone Esre» pentru Sămbătă și sărbători, nu cuprinde «optsprezece» ci numai «șapte» binecuvântări (vezi pag. 89, nota 1); de aci numele de תפלת שבע adică rugăciunea de șapte binecuvântări.

²⁾ De Synagoga Magna 3414. Traducerea, vezi pag. 71—75.

³⁾ De la סוף de זמנת שמיני până la סוף de întâia zi de סוף inclusiv, se zice משיב רוח ומוריד הגשם, Mișna «Berachoth» 33, a; M. «Taaniith» I, de Eliezer b. Hyrkanoth 3853.

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קִדְּשַׁת הַשֵּׁם.

אֶתָּה קָדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקִדְּוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יִהְיֶה לְךָ,
סֵלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

(הַסֵּלָה הַקָּדוֹשׁ) In Sâmbăta de pocăință

4. Sfințirea zilei. קִדְּשַׁת הַיּוֹם.

Tu ai sfințit
ziua a șapte
pentru numele tău, ca închide-
rea zidirei cerului și a pămân-
tului; tu ai binecuvântat-o
mai mult de cât toate
zilele, și ai sfințit-o mai
mult de cât toate timpurile,
precum e scris în Invățătura ta:

„Așa se săvârșiră
cerul și pământul
și toată oștirea lor. Și sfâr-
șind Dumnezeu în ziua a
șaptea lucrul său, ce l'a
făcut, se odihni în ziua a
șapte de toată lucrarea sa,
ce o făcuse. Și a binecu-
vântat Dumnezeu ziua a
șapte și o sfinți pe ea,
căci într'ansa s'a odihnit de
tot lucrul său, pe care l'a
creat Dumnezeu, spre a re-
produce“.¹⁾

Dumnezeul nostru
și D-zeul părinților
noștri! Fie-ți plăcută odihna
noastră! Sfințește-ne prin po-

אֶתָּה קִדְּשַׁתְּ אֶת־יוֹם
הַשְּׁבִיעִי לְשִׁמְךָ, תְּכַלִּית
מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
וּבִרְכָתוֹ מִכָּל־הַיּוֹמִים,
וְקִדְּשָׁתוֹ מִכָּל־הַזְּמַנִּים,
וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל יְהוָה
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלָאכְתּוֹ,
אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלָאכְתּוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ
יְהוָה אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּו שְׁבֹת
מִכָּל־מְלָאכְתּוֹ, אֲשֶׁר־
בָּרָא אֱלֹהִים, לַעֲשׂוֹת:

יְהִינּוּ וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ,
רָצָה בְּמִנוּחֵתֵנוּ. קִדְּשָׁנוּ

¹⁾ „Geneza“ 2, 2—3.

runcile tale; și dă-ne să avem parte de Învățătura ta; satu-ră-ne de bunătatea ta, și ve-selește-ne cu mântuirea ta! Și curăță inima noastră, ca să-ți slujască ție cu credință. Dă-ne de moștenire, Doam-ne Dumnezeu nostru, cu dragoste și bunăvoință, Săm-băta ta cea sfântă, ca să se odihniască într'ansa ¹⁾ Israel, sfinților numelui tău. Lău-dat fii Doamne, sfințitorul Sabbatului.

בְּמִצּוֹתֶיךָ וְתֵן חֻלְקֵנוּ
בְּתוֹרָתְךָ. שְׂבַעֲנוּ
מִטוֹבָךָ, וְשִׂמְחָנוּ
בִּישׁוּעָתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת.
וְהִנְחִילֵנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן, שֶׁכֶת
קֹדֶשְׁךָ, וְיִנְחֵנוּ בְּהַיְשָׁרָא,
מִקֹּדֶשִׁי שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ
אַתָּה, יְיָ, מִקֹּדֶשׁ הַשֶּׁכֶת:

5. Restatornicirea Sionului. עֲבֹדָתָא

(²) רְצֵה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם. וְהִשָּׁב אֶת-
הָעֲבֹדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאַשִּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם, בְּאַהֲבָה
תִּקְבַּל בְּרַצוֹן, וְתִהְיֶה לְרַצוֹן תָּמִיד עֲבֹדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

(³) הוּא הַפִּסֵּד וְהַשֶּׁחִיף se intercalează aici:

Rugăciunea pentru izbăvire, binecuvântare, viață.

אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁעָלָה וְנִבְאָה וְנִקְיָה וְנִרְצָה וְנִשְׁמַע וְנִפְקָד
וְנִזְכָּר וְנִרְצָנוּ וְנִקְדָּשְׁנוּ. וְנִזְכָּרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְנִזְכָּרוֹן מַשִּׁיחַ, בְּנֵי-דָוִד, עֲבָדֶיךָ,
וְנִזְכָּרוֹן יְרוּשָׁלַיִם, עִיר קֹדֶשְׁךָ, וְנִזְכָּרוֹן כָּל-עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְשִׁנְיָה, לְפִלְשֵׁתִי,
לְטוֹבָה, לְחַן, וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, כָּיוֹם

(la Cusți)

(la Paști)

(la începutul lunilor)

חַג הַפִּסּוֹת

חַג הַבִּמְנוֹת

רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

הַיּוֹם, וְנִזְכָּרנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ, לְטוֹבָה, וְנִקְדָּשְׁנוּ בּוֹ, לְרִצְרָה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ,
לְחַיִּים. וּבְדָבָר יִשְׁעֶיךָ וְרַחֲמִים, חַיִּים וְחַנּוּנִים, וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל-יִשְׂרָאֵל, כִּי
אַתָּה עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ, חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה:

¹⁾ in rugăciunea de Vineri seară se întrebuințează aici genul *femenin*, *הַיּוֹם* în rugăciunea de Sâmbătă dimineață, genul *masculin*, *הַיּוֹם* și în rugăciunea de Min'ha pentru Sâmbătă, *plural*; deslegarea *des. ei chestiani v. "Kereim Șlomo" la "O. Ch." 268.*

²⁾ Traducerea, vezi pag. 82—89. ³⁾ "Sabbath", 24.

Incheierea rugăciunei a 5-a.

וְהִתְחַנֵּנָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָה לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמְּחַיֵּה שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

6. Rugăciune de mulțumire. הַדָּאָה.

מִזֵּדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָה הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה אֲבוֹתֵינוּ
לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ, אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נִזְדָּה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ. עַל-חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ, וְעַל
נַשְׁמוֹתֵינוּ הַמְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל-נִסְיָךְ שֶׁבְּכָל-יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל
נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ, שֶׁבְּכָל-עֵת, עָרֵב וְכָבֵד וְצָדִיקִים: הַטּוֹב,
כִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהִמְרַחֵם, כִּי לֹא-תִמּוּ חֲסִדֶיךָ, מֵעוֹלָם
חַיֵּינוּ לָךְ: (1)

Urmarea rugăciunei de mulțumire.

וְעַל-כֵּן יִתְבָּרַךְ וְיִתְרַחֵם שְׁמֶךָ, מַלְכֵנוּ, תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֶד: In Sâmbăta de pocăință) וְכַתוּב לַחַיִּים טוֹבִים כָּל-בְּנֵי בְרִיתְךָ:
וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ, סֵלָה, וְיִהְיֶה אֵת-שְׁמֶךָ בְּאַמֶּת. הָאֵל,
יִשְׁיַעַתָּנוּ וְעִזְרָתָנוּ, סֵלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׁמֶךָ, וְלָךְ
נִפְאָה לְהוֹדוֹת:

7. Rugăciune pentru pace. בְּרַבַּת שְׁלוֹם.

שְׁלוֹם רַב עַל-יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ תָּשִׁים לְעוֹלָם, כִּי אַתָּה הוּא
מֶלֶךְ, אֲדוֹן לְכָל-הַשְּׁלֹום. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ אֶת-עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה בְּשְׁלוֹמָךְ. * בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמְּבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם:

*) In Sâmbăta de pocăință, se încheie:

בְּסִפּוּר חַיִּים, בְּרַבָּה וְשְׁלוֹם וּפְרִיָּסָה טוֹבָה, נִזְכָּר וְנִקְטָב לְפָנֶיךָ, אֲנַחְנוּ
וְכָל-עַמְּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, לַחַיִּים טוֹבִים וְשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, עוֹשֵׂה
הַשְּׁלוֹם:

1) La Sabbath Hanucca urmează aci pag. 85-86.

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

יְהוָה. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעִי, וּשְׂפָתַי מִדְּבַר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלֵי
נַפְשִׁי תִּדּוּם, וְנַפְשִׁי כְּעֹפֶר לִפְלִי תִהְיֶה: פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ,
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּדְרֹךְ נַפְשִׁי. וְכָל הַחַוְשִׁים עָלַי רָעָה, מִהֲרֵה
הַפֵּר עֲצָתָם, וּבְלִלְקֹל מַחְשַׁבָתָם. עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֹךְ, עֲשֵׂה
לִמְעַן יִמְיָנְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשְׁתָּךְ, עֲשֵׂה לִמְעַן תּוֹרָתְךָ.²⁾
לִמְעַן יִחַלְצִין יְדֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ, וְעֲנֵנִי.³⁾ יְהוִי-לִרְצוֹן
אֲמֵרֶכֶּי, וְהִגִּיזֵן לִבִּי לִפְנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֲשֵׂה שְׁלוֹם
בְּמִרְמִי, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְאֲמָרוּ
אָמֵן.⁴⁾ יְהוִי רְצוֹן מִלִּפְנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ, שִׁבְעָה
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם
נִעֲבָדְךָ בִּירְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּכְשָׁנִים בְּדַמְגִּזוֹת.⁵⁾ וְעֲרֵכָה לֵנוּ
מִנַּחַת יְהוָה, וִירוּשָׁלַם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּכְשָׁנִים בְּדַמְגִּזוֹת:

9. *Săvârșirea operei creațiunii.*⁶⁾

Oficiantul, apoi Obște:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וְכָל-צִבְאָם: וַיְכַל
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר עָשָׂה,
וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר
עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ
אֹתוֹ, כִּי בּו שְׁבֹת מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר-בְּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

10. *Sumar al rugăciunii de șapte.*⁷⁾ מעין שבע

Oficiantul:

בָּרַךְ אֶתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם:

¹⁾ După Talmud „Berachoth” 17 a, de Mar, fiul lui Rabina I, pe la 4150 d. l. z. l. ²⁾ „Ps.” 108, 7. ³⁾ „Ps.” 19, 15. ⁴⁾ „Aboth”, P. 5. ⁵⁾ „Maleachi” 3, 4. ⁶⁾ „Geneza” 2, 1-3. *Traducerea*, vezi pag. 180. Dacă e numai seară de sărbătoare, recitează oficiantul *întregul Kaddiș* apoi *Kidduș*. ⁷⁾ Numai pentru slujba obștească cu *Minian* în serile de Sab-bath și de sărbători, cari cad Sâmbătă; vezi *nota* 1 pag. 184.

⁸⁾ *Traducerea*, pag. 71.

אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל
עֲלִיּוֹן, קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ;

Obște:

מִן אֲבוֹת בְּדִבְרֵי, ¹⁾ מִן אֲבוֹת
רִינְתֵּיךְ פִּרְיָן מֵתִים בְּמִאֲמָרוֹ,
הָאֵל (בְּשֵׁם שׁוֹכֵה: הַמֶּלֶךְ) הַקָּדוֹשׁ,
שֶׁאֵין בְּמִדּוֹ. הַמְּנִיחַ
לְעַמּוֹ בַּיּוֹם שֶׁבֶת קָדְשׁוֹ,
כִּי בִסְרָצָה, לְהַנִּיחַ לָהֶם.
לְפָנָיו נַעֲבֹד בִּירְאָה,
וְנִפְחָה, וְנִגְדָה לְשִׁמּוֹ
בְּכָל־יוֹם תָּמִיד, מֵעַן
הַבְּרָכּוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת,

¹⁾ Chiar când o sărbătoare cade Sâmbătă, se zice această rugăciune, afară de întâia seară de Pesah („O. Ch.“ 487). Ea este un extract al rugăciunii de-șapte שֶׁבַע de Sâmbătă, după cum se poate vedeă din următoarea expunere:

1. מִן אֲבֹתָם = מִן אֲבוֹת בְּדִבְרֵי.
2. מֵתִים מֵתִים = מֵתִים בְּמִאֲמָרוֹ.
3. הָאֵל הַקָּדוֹשׁ = הָאֵל הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין בְּמִדּוֹ.
4. רָצָה בְּמִנְחָתָם = הַמְּנִיחַ לְעַמּוֹ בַּיּוֹם שֶׁבֶת קָדְשׁוֹ.
5. רָצָה (שֶׁהוּא עֹבֵד) = לְפָנָיו נַעֲבֹד בִּירְאָה וְנִפְחָה.
6. מִדִּים = וְנִגְדָה לְשִׁמּוֹ.
7. שְׁלֹם רַב = אֵין הַשְׁלֹם.

Fiindcă Sinagogile în Babilon erau adeseori afară din oraș, și unii credincioși au fost împiedecați d'a veni la timp, s'a introdus rugăciunea dintr-o dată, ca să serviască acestora ca echivalent al celor șapte binecuvântări (vezi *Raši* la Talm. „Sabbath“ 24, b). Motivul pentru care s'a redus binecuvântările din „Ș'mone Esre“ de Sâmbătă și sărbători la numărul de „șapte“ v. „Bamidbar R.“ cap. 20, cf. „Jud.“ 10, 11, 12; „Ps.“ 119, 164.

²⁾ În Sâmbătă de pocăință „Regele cel sfânt“.

nic de mulțumiri, stăpânul
păcii, sfințitorul Sabbatului,
binecuvântătorul zilei a șeap-
tea; el dă o sfântă tihnă
poporului, care se îngrașă
de plăcere sufletească, la
amintirea faptelor urzirei.

אֲרוֹן הַשְּׁלוֹם, מְקַדֵּשׁ
הַשַּׁבָּת, וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי.
וּמְנִיחַ בְּקִדְשָׁהּ לָעָם |
מְדַשְׁנִי עֲנִי, וְכֹר לְמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית:

Oficiantul:

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רָצָה בְּמִנוּחָתֵנוּ.
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שְׁבַעֲנוּ
מִטּוֹבֶיךָ, וְשִׂמְחָנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאֵמֶת. וְהִנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה
וּבְרַצוֹן, שַׁבַּת קִדְשֶׁךָ, וְיִנְחוּנוּ בְּהַ וְיִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי
שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

Oficiantul recitează **întregul** Kaddiș שְׁלֹם (pag. 125). Când sărbătoarea cade
în ajunul Sămbetei sau Sămbătă, precum și în Sămbăta de **הַיּוֹדֵעַ**
nu se zice capitolul care urmează (בְּמָה מְדַלִּיקִין).

11. Prescripțiuni referitoare la materialul ce se permite a se
arde pentru lumina Sabbatului. 2)

בְּמָה מְדַלִּיקִין וּבְמָה אֵין מְדַלִּיקִין. אֵין מְדַלִּיקִין לֹא
בְּלֶבֶשׁ וְלֹא בְּחֶסֶן וְלֹא בְּכֶלֶךְ, וְלֹא בְּפִתִּילַת הָאֵידִן, וְלֹא
בְּפִתִּילַת הַמִּדְבָּר, וְלֹא בִירוּקָה שְׁעַל פְּנֵי הַמֵּיִם, וְלֹא בְּזֶפֶת
וְלֹא בְּשִׁעוּרָה, וְלֹא בְּשִׁמֶן קִיּוֹן, וְלֹא בְּשִׁמֶן שְׂרָפָה, וְלֹא
בְּאֵלִיָּה וְלֹא בְּחֶלֶב. ³⁾ נָחוּם הַמְּדִי אֹמֵר, מְדַלִּיקִין בְּחֶלֶב
מְבָשֵׁל. וְחֻכְמִים אֹמְרִים, אֶחָד מְבָשֵׁל, וְאֶחָד שְׂאִינוּ מְבָשֵׁל,
אֵין מְדַלִּיקִין בוֹ: אֵין מְדַלִּיקִין בְּשִׁמֶן שְׂרָפָה בְּיוֹם מִזְבֵּחַ.

¹⁾ Traducerea, vezi pag. 180—181.

²⁾ Pentru motivele arătate în nota 4 din pag. 18 și în nota 2 din pag. 20, n'am tradus acest capitol, extras din Mișna „Sabbath” c. 2.

³⁾ Nahum Medianul pe la 3790—3840.

רבי ישמעאל אומר אין מדליקין בעטרן מפני כבוד השבת. וחכמים מתירין בקלהשמינים בשמן שמשמן בשמן אגוזים בשמן צנונות בשמן דגים בשמן פקעות בעטרן ובגפטי. ⁽²⁾ רבי טרפון אומר אין מדליקין אלא בשמן זית בלבד: בלתיצא מן העץ אין מדליקין בו אלא בשמן. ובלתיצא מן העץ אינו מטמא טמאת אהלים אלא בשמן. פתילת הנגד שקפלה ולא הכהבה. ⁽³⁾ רבי אלעזר אומר טמאה היא ואין מדליקין בה. ⁽⁴⁾ רבי עקיבא אומר מהורה היא ומדליקין בה: לא יקוב אדם שפפרת שלביצה וימלאנה שמן ויתנגנה על פי הנר בשביל שתהא מנטפסת, ואפילו היא של חרס. ⁽⁵⁾ ורבי יהודה מתיר. אבל אם חברה היוצר מתחלה מתיר מפני שהוא כלי אחד. לא ימלא אדם קערה שמן ויתנגנה בצד הנר וימן ראש הפתילה בתוכה בשביל שתהא שואבת. ורבי יהודה מתיר: המכבה אתהנר מפני שהוא מתירא מפני גוים. מפני לסמים מפני רוח רעה או בשביל החולה שיששן פטור. בהם עלההנר בהם על השמן בהם על הפתילה. הריב. ⁽⁶⁾ רבי יוסי פוטר בקלן. חוץ מן הפתילה מפני שהוא עושה פהם: על שלש עברות נשים מתות בשעת לדתן. על שאינן והירות, בנדה בחלה ובסדלקת הנר: שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשבה. עשרתם. ערבתם. הדליקו אתהנר. ספק

¹⁾ R. Işmael (b. Elişā) 3840, (S. H.) cclegiul lui R. Akiba. ²⁾ R. Terapon preot (pe la 3870) contemporanul şi profesorul lui R. Akiba şi al lui R. Iose ha-Ghelili. ³⁾ R. Eliezer b. Hyrkanos, pe la 3853, discipolul lui R. Iohanan b. Zaccal. ⁴⁾ R. Akiba b. Iosef, pe la 3773—3893 (J). discipolul lui R. Eliezer b. Hyrkanos. ⁵⁾ R. Iehuda b. Ilai, discipolul lui Akiba, pe la 3881. ⁶⁾ R. Iose ben Halephta din Sephoris, tăbăcar, (mort 3881) discipolul lui Akiba, profesorul lui R. Iehuda ha-Nasi.

חֲשֹׁכָה סִפֵּק אֵינָה חֲשֹׁכָה. אֵין מַעֲשָׂרִין אֶת־הַחֹדֶי' וְאֵין
מִטְבִּילִין אֶת־הַכֶּלִים, וְאֵין מִדְּלִיקִין אֶת־הַנְּרוֹת, אֲבָל
מַעֲשָׂרִין אֶת־הַדָּמִי וּמַעֲרִבִין וְטוֹמְנִין אֶת־הַחֲמִין:

(¹) אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תְּלִמְדֵי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם
בְּעוֹלָם: שְׁנֵאמַר: (²) וְכָל־בְּנֵיךְ לַמּוֹדֵי יִי, וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ: אֶל־תִּקְרָא בְּנֵיךְ,
אֶלָּא בִּנְיָךְ: (³) שְׁלוֹם רַב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתְךָ, וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: (⁴) יְהִי־שְׁלוֹם
בְּמִלְכְּךָ, שְׁלוֹהַּ בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: לְמַעַן אֲסִי וְרַעֲי, אֲנִיבְרָה־נָא שְׁלוֹם בָּךְ:
לְמַעַן בֵּית־יִי אֲלֹהֵינוּ אֲבָקֶשֶׁה טוֹב לָךְ: (⁵) יִי | עוֹ | לַעֲמֹ | וְיִי | אֲ | יִבְרַךְ
אֶת־עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם:

Officiantul la un polir cu vin și recitează **Hidduş**, cu excepțiunea celor dinții două
seri de Pesah.

12. Sfințirea serei de Sabbath (Kidduş). קְדוּשַׁת לֵיל שַׁבָּת.

(incet) וְיִהְיֶה־עֶרֶב וְיִהְיֶה־בֹקֶר

In ziua a șasea (⁶) יוֹם הַשְּׁשִׁי וְיִבְלֵוּ (Cu glas
tare)
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־
צִבְאָם: וְיִבְלֵוּ אֱלֹהִים בְּיוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִלֵּאכֶתוֹ, אֲשֶׁר
עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בְּיוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלָאכֶתוֹ,
אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ
אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכֻלָּ-

¹) Talmud «Berachoth» 46, l. R. Hanina b. Hama, preot și medic, de-
veni la 3983 șef de școală la Sephoris; R. Elazar b. Pedath (mort 4039)
discipolul lui Șemuel Arioeh (Iarchinai) și mai târziu contemporanul lui
Iohanan din Tiberia. ²) «Ies.» 54, 13. ³) «Ps.» 119, 165. ⁴) «Ps.» 122,
7—9. ⁵) «Ps.» 29, 11. ⁶) Sfințirea la intrarea Sămbetei a fost introdusă
de Synagoga cea Mare 3414; vezi Talm. «Berachoth» 20 și 33; «Pesa-
chim» 101, a și 106, —a; «Şavuoth» 20, b și 35 b; «B'reşith R.» Cap.
66; «O. Ch.» 269.

odihnit de tot lucrul său,
pe care l'a creat Dumnezeu,
spre a reproduce.¹⁾

Lăudat fii Doam-
ne, Dumnezeul nos-
tru, regele universului, care
ai creat rodul viței.²⁾

Lăudat fii Doamne,
Dumnezeul nostru,
regele universului, care ne-ai
sfințit prin poruncile tale,
și ai avut plăcere de noi;
și Sabbatul tău cel sfânt,
cu dragoste și plăcere ni l'ai
dat drept moștenire, ca o
amintire a faptelor urzirei.
Căci aceasta este ziua cea
dintâia, dintre chemările
sfinte, spre pomenirea ieșirii
din Egipt; căci pe noi ne-ai
ales, și pe noi ne-ai sfințit
dintre toate popoarele, și
sfântul tău Sabbath cu dra-
goste și plăcere ni l'ai dat
drept moștenire. Lăudat fii
Doamne, sfîntitorul Sabba-
tului.

מְלֹאכֶתוֹ, אֱשֶׁר-בָּרָא
אֱלֹהִים, לַעֲשׂוֹת:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא
פְּרֵי הַנֶּגֶף:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֱשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה
בָּנוּ. וְשִׁבְתָּ קִדְּשׁוֹ
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן
הַנִּחְלָתָנוּ, וְכָרוֹן לְמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. כִּי הוּא יוֹם
תְּחִלָּה, לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ,
זִכָּר לַיְצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי-
בָנוּ בְּחֵרָתְךָ, וְאַהֲבָתְךָ
קִדְּשָׁתָּ מִכָּל-הָעַמִּים,
וְשִׁבְתָּ קִדְּשְׁךָ בְּאַהֲבָה
וּבְרָצוֹן הַנִּחְלָתָנוּ: בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מִקְדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

¹⁾ „Genez.“ 1, 31; 2, 1—3;

²⁾ „Pesachim“ 106, a și 108 a; „M. Ber.“ 6, a. (de R. Meir).

³⁾ Lipsind vin, se ia două pâini întregi și se face sfințirea, rostindu-se următoarea binecuvântare: „Lăudat fii, Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ai scos pâinea din pământ“: פְּרִידַת אֶתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִלֵּךְ הָעוֹלָם. (M. „Ber.“ 6, a).

Se zice *rugăciunea finală* pag. 126, *Kaddiș de orfani* pag. 128 și *Lauda Domnului înainte și după rugăciune* pag. 4.

Binecuvântarea Părinților.

Este o datină străbună ca, după rugăciune, să se binecuvânteze pe copii în ziua de Sabbath și la sărbători. Se pun mâinile pe capul copilului și se zice :

Băieților :

יְשׁוּעָה אֱלֹהִים בְּאַפְרַיִם וּבְמִנַּשֶּׁה : יְשׁוּעָה
Facă-te D-zeu să devii
ca Efraim și ca Menașe. 1)

Fetelor :

יְשׁוּעָה אֱלֹהִים בְּסָרָה, בְּרִיבְקָה, בְּרָחֵל
Facă-te Dumnezeu ca
pe Sara, Rivka, Rahel
și Leia. : יְשׁוּעָה

Și se încheie cu binecuvântarea Cohanimilor :

יְבָרְכֶךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ : יְבָרְכֶךָ
Să te binecuvânteze Dom-
nul, și să te păziască.
Să lumineze Domnul fața sa
peste tine, și să te miluiască.
Să-și întoarcă Domnul fața sa
spre tine, și să-ți dea pace. 2)

Unii mai adaugă :

הַמַּלְאָךְ הַמְּבַרְכֵּךָ, יְבָרְכֶךָ
Ingerul, care m'a izbă-
vit de tot răul, binecu-
vânteze pe acești tineri, și să fie
numiți pe numele meu și pe nu-
mele părinților mei : Abraham și
liḥak ; și înmulțască-se ca peștii
în mijlocul pământului. 3)

Rugăciunea de dimineață pentru Sabbath și sărbători.

שְׁחִירֵית לְשָׁבַת וְלַיּוֹם טוֹב.

Sâmbătă dimineață și sărbători se zice de la יְקִיָּל pag. 2 până la יִשְׁתַּבַּח pag. 58,
apoi se urmează :

1. Imnuri pentru ziua de Sabbath și de sărbătoare. קִרְבַּת הַשִּׁיר.

נִשְׁמַת כָּל-חַי תִּבְרַךְ אֶת-
4) Suflarea a tot viul
laude numele tău,
Doamne Dumnezeul nostru !
Duhul a tot trupul preamă-
riască și înalțe necurmat po-
menirea ta, o Regele nostru !
Din veci în veci ești tu, Atot-
נִשְׁמַת יי אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל-בָּשָׂר
תִּפְאָר וְתִרְוִמָם זָכָר מְלִכֵנוּ
תְּמִיד. מִזְהָעוֹלָם וְעַד-הָעוֹלָם

1) „Geneza“ 48, 20. 2) „Numeri“ 6, 24-26. 3) „Geneza“ 46, 16.

4) Tr. „Pesachim“ 118, 1, și Tosefoth, „Taanith“ 6, 2, atrib. lui Rabbi Simeon b. Setah ca. 3621—3690 d. l. z. l.

puternicule, și afară de tine n'avem vr'un alt rege izbăvitor și ajutător, care slobozește, scapă, hrănește și se îndură în orice vreme de nevoie și strămtorare; nu! n'avem pe un alt rege afară de tine. Tu ești Dumnezeu veacurilor trecute și viitoare, stăpânul tuturor făpturilor, arbitruul tuturor întâmplărilor, cel lăudat prin mulțimea slăvirilor! Tu ești acela, care cârmuiești lumea ta cu dragoste, făpturile tale cu îndurare. Doamne! carele nu dormitezi și nu dormi, tu deștepti pe cei adormiți și trezești pe cei adormiți, faci pe muți să vorbască, slobozești pe cei încătușați, sprijinești pe cei căzuți și îndreptezi pe cei umiliți! — Tie singur îți mulțumim.¹⁾ De ar fi gura noastră plină de cântare ca marea de apă; de ar putea limba noastră să întoneze cântece așa de tare, ca mugetul valurilor ei; de ar putea buzele noastre să răspândiască laude, cât ține înfinderea boltei cerești; de ar fi ochii noștri așa de lucitori, ca soarele și ca luna; de ar fi mâinile noastre așa de rădicate, ca sborul vulturilor spre cer, și picioarele noastre așa de iuți ca ale cerboacelor, încă n'am putea a'ți mulțumi îndeajuns, Doamne, Dumnezeuul nostru, și Dumnezeuul părinților noștri, și a lăuda numele tău, pentru una din miile și zecimile de mil de binefaceri, ce ai făcut părinților noștri și

אתה אל ומבליעדך אין לנו מלך נואל ומשיע פודה ומציל ומפרנס ומרחם בכלעת צרה ועיקה. אין לנו מלך אלא אתה. אלהי הראשונים והאחרונים, אלוהי כל-בריות, אדון כל-תולדות, המהלל ברב התשבות. המנהיג עולמו ברחם וברחמי ברחמים. וי, לא־ננו ולא־ישן, המעורר ישנים והמקיץ נרדמים, והמשיח אלמים והמתיר אסורים, והפוסק נופלים והזקק פופים. לך לבדך אנחנו מודים: אלו פינו מלא שירה בים. ולשוננו רצה ברחמן גליו. ושפתותינו שובו במרחבי רקיע. ועינינו מאירות בשמש ובירח. וירינו פרושות בנשרי שמים, ורגלינו קלות באילות, אין אנחנו מספקים להודות לך, יי אלהינו, ואלהי אבותינו, ולברך את שמך על-אמת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית עם-אבותינו ועמנו:

¹⁾ Talm. „Berach.“ 59, 2.

nouă! Tu, Doamne, Dumnezeu nostru, ne-ai izbăvit din Egipt; din casa robiei ne-ai slobozit; în vreme de foamete ne-ai hrănit, și în vreme de belșug ai îngrijit de noi: de sabie ne-ai scăpat, de ciumă ne-ai cruțat, și de boale grele și crude ne-ai ferit. Până aici ne-a ajutat îndurarea ta, și nu ne-a părăsit dragostea ta, deci nu ne lăsa, Doamne, Dumnezeu nostru, în veci! De aceea membrele pe cari le-ai împărțit în noi, duhul și sufletul ce ai suflat în nările noastre, și limba ce ai pus-o în gura noastră, toate acestea să-ți mulțumiască, să binecuvânteze, să laude, să fălăscă, să înalțe, să proslăvească, să sfințiască și să proclame numele tău, o Regele nostru! Da, toată gura să-ți mulțumiască ție, toată limba să-ți jure credință, tot genunchiul să se plece ție, toată ființa înălțată să se închine numai ție, toate inimile să te respecte, toate intestinele precum și rărunchii¹⁾ să cânte numelui tău, precum glăsuiește în Scriptură:²⁾ „Toate oasele mele zic: Doamne, cine este asemenea ție? Cine scapă așa pe cel slab din mâna celui mai puternic decât dânsu? pe cel sărman și nevoiaș din mâna jefuitorului său? Cine se aseamănă ție? Cine se potrivește cu tine? Cine se poate măsura cu tine? Dumnezeule,

מִמַּצְרַיִם גָּאֵלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
וּמִבֵּית עֲבָדִים פָּדִיתָנוּ. בְּרָעַב
זָנָתָנוּ וּבְשָׂבַע בִּלְבַּלְתָּנוּ. מִחֶרֶב
הוֹצֵלְתָּנוּ, וּמִדָּבָר מִלְּמָתָנוּ.
וּמִיַּחֲלִים רָעִים וְנֶאֱמָנִים דָּלִיתָנוּ;
עַד־הִנֵּה עֲזָרְנוּ בַחֲמֹד, וְלֹא-
עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ, וְאַל־תִּשְׁאֲנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְנֶצַח: עַל-כֵּן אֲבָרִים
שִׁשְׁלָגְתָּ בָנוּ, וְרוּחַ וְנִשְׁמָה
שִׁנְּפָחֶת בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר
שָׁמַת בְּפִינוּ, הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ
וַיִּשְׁבַּח וַיְפָאֲרוּ וַיְרַמְּמוּ וַיְעָרִיצוּ
וַיְנַקִּישׁוּ וַיְמַלִּכוּ אֶת־שִׁמְךָ
מִלְּבָנוּ: כִּי כָל־פֶּה לָךְ יוֹדֶה,
וְכָל־לִשׁוֹן לָךְ הִנְשָׁבֵעַ, וְכָל־
כֶּנֶף לָךְ תִּבְרָע, וְכָל־קִוְּמָה
לִפְנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְכָל־לִבָּבוֹת
יִירָאוּךָ, וְכָל־קֶרֶב וְכָל־זֵית וְנֶמְרוֹ
לְשִׁמְךָ, פֶּדְּבָר שִׁבְרוֹב, כָּל־
עֲצָמוֹתֵי תִאֲמָרְנָה, יְיָ מִי כָמוֹךָ.
מֵצִיל עָנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, וְעָנִי
וְאֶבְיוֹן מִגִּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה־לָּךְ,
וּמִי יִשׁוּהֶ־לָּךְ, וּמִי יַעֲרֶ־לָּךְ. הֵאֱלֹ

¹⁾ Fig. sediul sensibilității morale. — Bătrânii credeau că de acolo emană cugetările omului. ²⁾ „Ps.“ 35, 10.

preamărite, atotputernicule, venerate! Dumnezeuule preainălțate, ziditorul cerului și al pământului! Pe tine vream să te lăudăm, să te slăvim, să te fălim și să binecuvântăm numele tău cel sfânt, precum a zis David: „Laudă, suflete al meu, pe Domnul, și tot ce e în lăuntrul meu, sfântul său nume“.¹⁾

Tu ești atotputinte prin nemărginita-ți putere; mare, prin slava numelui tău; viteaz, prin izbânzi; și venerat, prin faptele tale minunate. Tu ești regele, care șezi pe tronul cel mai înalt și maiestos.

Tu, care tronezi întru veșnicie, „preainălțat“ și „atotsfânt“ este numele tău! Și e scris: Bucurați-vă, dreptilor, în Domnul! celor virtuoși se cuvine cântare de laudă.²⁾

Da! gura celor virtuoși slăviască-te!

Cuvintele dreptilor binecuvânteze-te!

Limba cuvioșilor înalțe-te!

Ceata sfinților sfințiască-te!

Și în adunările miriadelor poporului tău, casei lui Israel, cu cântări de bucurie slăviască-se numele tău, Regele nostru, din neam în neam! Căci aceasta este datoria tuturor plăsmuirilor, Doamne Dumnezeul nostru, și Dumnezeul părinților

הַגְדוֹל, הַגִּבּוֹר, וְהַנּוֹרָא. אֱלֹהֵינוּ, קִנְיָה שְׁמִים וְאֶרֶץ: גָּדֹל וְלֹא יִגָּדֹל, וְנִשְׁבַּחְהָ, וְנִפְאָרְהָ וְנִבְרַךְ אֶת שֵׁם קִדְשְׁךָ, בְּאִמּוֹר לְדוֹד. בְּרַכִּי נַפְשִׁי, אֶת־יְיָ וְכֹל־קִרְבִּי אֶת־שֵׁם קִדְשׁוֹ:

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֲזָךְ: הַגְדוֹל, בְּבָבוֹד שְׁמֶךָ: הַגִּבּוֹר, לְנִצְחָה. וְהַנּוֹרָא, בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ: (הַמְלִךְ, הַיּוֹשֵׁב עַל פֶּסַע רָם וְנִשְׂאָ:

שׁוֹכֵן עַד, מְרוֹם וְקִדְוֶה שְׁמוֹ: וְכַתּוּב, רַנְנוּ צְדִיקִים בְּיְיָ לְיִשְׂרָאֵל: זָאֲנָה תְהִלָּה:

בְּפִי יִשְׂרָאֵל תְּתַהַלֵּל.

וְבִדְבָרֶי אֵל דִּיקִים תִּתְבָּרֵךְ.

וּבִלְשׁוֹן חֵן סִידִים תִּתְרוֹמֵם.

וּבִקְרֹב קָן דּוֹשִׁים תִּתְקַדֵּשׁ:

וּבִמְקַהֲלוֹת רַבּוֹת עֲמָךְ, בֵּית

יִשְׂרָאֵל, בְּרָנָה יִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ.

מִלִּבְנֵי בְּכֹל־דּוֹר וְדוֹר. שִׁבְּן

חֻבֵּת כָּל־הַיְצִירִים לְפָנֶיךָ, יְיָ

אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה אֲבוֹתֵינוּ, לְהוֹדוֹת,

¹⁾ „Ps.“ 103, 1. ²⁾ „Ps.“ 33, 1. *) Aci începe funcțiunea Oficialantului și anume: la Sărbători începe cu הָאֵל; la Roș ha-Šana și în Ziua de Kippourim, cu הַמֶּלֶךְ: Sămbătă și în Sabbath de Hol ha-Moed, cu שׁוֹכֵן עַד.

noștri, a-ți mulțumi, a te lăuda slăvi, făli, înălță, mândri, binecuvântă, a te rădica și sărbători după cântările și psalmii lui David, fiul lui lișai, robul tău, unsul tău.

2. Incheiere plină de slavă a cântărilor și a psalmilor. 1)

ישמח לַשִּׁמְחָה לְעַד מְלִכֵּנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בְּשִׁמּוֹם וּבְאֶרְצוֹ. כִּי לֵךְ נָאָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וְשִׁבְחָה. הִלֵּל וְזִמְרָה, עוֹז וּמִשְׁפָּלָה, גָּאֻלָּה וְגִבּוֹרָה, תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת, קִדְּשָׁה וּמְלִכוּת, בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת מִשְׁמַח וְעַד-עוֹלָם: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֵל, מֶלֶךְ, גָּדוֹל בְּתַשְׁבְּחוֹת, יְיָ מְהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַתְּפָאֳרוֹת, הַפּוֹסֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, מֶלֶךְ, אֵל, חַי הָעוֹלָמִים:

Oficiantul recitează **jum. Haddiq.**

3. Chemare pentru slăvirea Domnului. 2)

Oficiantul cântă cu un ton lent, grav și solemn:

בְּרַכּוּ אֶת-יְיָ הַמְּבָרָךְ:

Pe când oficiantul zice בְּרַכּוּ, obștea se închină și zice încet:

וְתִתְּבָרַךְ וְיִשְׁמַח, וְיִתְפָּאֵר, וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל-מֶלֶךְ מְלִכֵּי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא. שְׂהוּא רִאשׁוֹן, וְהוּא אַחֲרוֹן, וּמִבְּלָעֲדֵי אֵין אֱלֹהִים: ³⁾ סֵלֹו לְרַבֵּב בְּעֶרְבוֹת, בִּיָּה שְׁמוֹ, וְעֲלוֹז לְקִנּוּי: ⁴⁾ וְשְׁמוֹ מְרוֹמֵם עַל-כֵּל-בְּרָכָה וְתִהְיֶה: ⁵⁾ בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעַד: ⁶⁾ וְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרָךְ מִשְׁמַח וְעַד עוֹלָם:

Obștea și Oficiantul:

בְּרוּךְ יְיָ הַמְּבָרָךְ לְעוֹלָם וָעַד:

4. Lauda lui Dumnezeu, dispensatorul luminei. 7)

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא הַשֶּׁשׁ, עֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת-הַכֵּל:

1) Atrib. Reg. Șelomo 2912-2964 (Zunz); 2952-3010 (S. H.) Traducerea, vezi pag. 58. 2) „Solferim“ 13, 8, de Ezra și de bărbatii marelui Sinod (Synagoga Magna) 3414. Traducerea, vezi pag. 59. 3) „Ps.“ 68, 5. 4) „Neh.“ 9, 5. 5) M. „Ioma“ 6. 6) „Ps.“ 113, 2. 7) Synagoga Magna cu adaose de la Essei sau cuvioși 3525-3830. Traducerea, pag. 60.

a) *Imn către Meora.*

Când sârbătoarea cade într-o zi de lucru, se zice în loc de רִגּוּלֵינוּ rugăciunea
הַמַּאִיר לָאָרֶץ ce se află sub linia de jos.

(*) הַכֵּל יוֹדוּךָ, וְהַכֵּל יִשְׁבַּחְךָ, וְהַכֵּל יֶאֱמָר: אֵין קָדוֹשׁ כִּי: הַכֵּל יְרוֹמְמוּךָ סֶלָה, יוֹצֵר הַכֵּל הָאֵל, הַפּוֹתֵחַ בְּכָל-יוֹם דְּלִתּוֹת שַׁעֲרֵי מוֹרָחַ, וּבּוֹקֵעַ חֲלוֹנֵי רָקִיעַ, מוֹצִיא חֶמְדָּה מִמְּקוֹמָהּ, וְלִבְנָהּ מִמְּכּוֹן שִׁבְתָּהּ: וּמַאִיר לְעוֹלָם כָּלֹ, וְלִישָׁבִיו, שֶׁכָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמַּאִיר לָאָרֶץ, וְלִדְרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים, וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל-יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית: הַמְּלַךְ הַמְּרוֹמֵם לְבָדוֹ

Toți îți mulțumesc, toți te slăvesc, și toți vestesc: nimeni nu e sfânt ca Domnul! Toți te înalță, Sela! pe tine, plămuitorul-tuturor! pe tine, Atotputernicul! carele deschizi în toate zilele canaturile porților răsăritului, și străbați bolta azurie, scoțând soarele din lăcașul său și luna din sălașul șederei sale. Tu, care luminezi întreaga lume pentru locuitorii ei, ce i-ai zidit prin firea îndurării tale; tu, care prin îndurarea ta dai lumină pământului și tuturor acelor care locuiesc pe dânsu, și care în bunătatea ta reînnoești în toate zilele necurmat faptele urzirei; tu, care din obârșie ai fost singurul împărat prea înălțat; tu, care de când e

*) Când sârbătoare cade într-una din zilele săptămânei:

Dumnezeu, creatorul luminilor cerului.

¹⁾ הַמַּאִיר לָאָרֶץ וְלִדְרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל-יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית: ²⁾ מְהֻרָבוּ מַעֲשֵׂיוֹ. כֵּן כָּלֵם בְּחֻבָּהּ עֲשִׂיתָ

¹⁾ Traducerea, vezi pag. 60.

²⁾ „Ps.” 104, 24.

lumea, ești laudat, slăvit și rădicat; Dumnezeu al universului! prin nemărginita ta îndurare, îndură-te de noi! Tu ești stăpânul puterii noastre, stâncă noastră de adăpost, pavază mântuirii noastre, adăpostirea noastră! Nimeni nu se poate măsura cu tine; nimic, fără de tine; nimeni afară de tine, și cine ți se poate asemăna? Nimeni nu se poate măsura cu tine, Doamne, Dumnezeul nostru, în lumea aceasta; și nimic nu poate exista fără de tine o Regele nostru! în viața lunei viitoare; nimeni afară de tine este mântuitorul nostru, în zilele lui Messia; și nimeni nu ți se poate asemăna, izbăvitorul nostru, la învierea morților.

מֵאֵי. הַמְּשֻׁבָּה, וְהַמִּפְאָר
וְהַמְתַּנְשָׂא מִיְּמֹת עוֹלָם:
אֱלֹהֵי עוֹלָם, בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים, רַחֵם אֶעֱלִינוּ.
אֲדֹנָי עֲזָנוּ, צוּר מִשְׁנִבָּנוּ
מִן יִשְׁעָנוּ, מִשְׁנִב בַּעֲדָנוּ:
אֵין בַּעֲרֻכָּךָ. וְאֵין וּלְתַדָּךְ.
אִפֹּס בְּלִתֶּךָ, וּמִי הַזְמִיחַ
לָךְ: אֵין בַּעֲרֻכָּךָ. יְיָ
אֱלֹהֵינוּ, בְּעוֹלָם הָהָא. וְאֵין
וּלְתַדָּךְ, מַלְכָּנוּ לְחַיִּי
הָעוֹלָם הַבָּא: אִפֹּס
בְּלִתֶּךָ נִזְאָלָנוּ לִיְמֹת
הַמְּשִׁיחַ. וְאֵין הַזְמִיחַ לָךְ,
מוֹשִׁיעָנוּ לְתַחֲיִית
הַמְּתוּם:

b) *Imn către Meora.¹⁾*

אֱלֹהֵי אֲדֹנָי עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים, Atotputernicul, stăpânul tuturor
בְּרֹדָה וּמִבְרָךְ בְּמִי בְּלִינְשָׁמָה: făpturilor, fie binecuvântat și
proslăvit prin gura a tot în-

Când sârbătoarea cade într'una din zilele săptămânii:

מִלֵּאמַּה הָאֲרֶזְן הַזֶּה: הַמִּלֵּךְ הַמְּרוֹמָם לְכֹדֵי מֵאֵי. הַמְּשֻׁבָּה, וְהַמִּפְאָר
וְהַמְתַּנְשָׂא מִיְּמֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, רַחֵם אֶעֱלִינוּ.

¹⁾ De la Essei și cuvioși 3525-3830, după ordinea alfabetică: 5. Ch.² 281, M. A.

suflețitul. Măreția și bunătatea lui umplu lumea; atotștiința și pricepere îl înconjoară pe dânsul. Cu mândrie tronează asupra sfintelor Haioth, strălucind de mărire peste Mer-kaba. ¹⁾ Curăție și sinceritate stau înaintea tronului său, dragoste și îndurare înaintea mării sale. Frumoase sunt luminile pe care le-a zidit D-zeul nostru! plăsmuit-le-a cu prevedere, pricepere și înțelepciune. Putere și tărie li-a dat lor, ca să fie stăpânitori în mijlocul lumi. Pline de strălucire, și revărsând valuri de lumină, razele lor înfrumusețează tot universul. Vesele răsar, cu bucurie apun, îndeplinind cu temere voia ziditorului lor. Fală și mărire dau numelui său, chioțe și cântece la pomenirea împărăției sale. El chemă soarele, și lumina apărû; văzând aceasta, formă chipul luni. Toată ostirea cerească îi aduc laude; fală și mărire dau Serafim, Ofanim și sfintele Haioth:

Lui, Atotputernicului, care după săvârșirea creațiunei s'a odihnit; care în ziua a șaptea

גָּדְלוֹ וּמִיכּוֹ מְלֵא עוֹלָם, הָעֵת
וּתְבוּנָה סוֹבְבִים. אֲזֵרְתוּ:
הַמִּתְנַאֵחַ עַל־חֵיוֹת הַקִּדְשׁ,
אֲנִי־דָר בְּכְבוֹד עַל־הַמֶּרְכָּבָה:
זְכוֹת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כְסֵאוֹ, הַקֹּדֶר
וְרַחֲמִים לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: מְזֻבִּים.
מְאֻזּוֹת שֶׁבְּרָא אֱלֹהֵינוּ, יְעָרֵם
בְּדַעַת, בְּדִינָה וּבְהַשְׁבֵּל: בְּחַ
וּנְכוּדָה, נִרְמָן בָּהֶם, לַחַיּוֹת
מוֹשְׁלִים בְּקָרֵב תִּבְל: מְלֵאִים
זֵיו וּמְפִיקִים לָנֶה, לָנֶה זֵיוֹם
בְּכָל־הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם,
וְשֹׁשִׁים בְּבוֹאָם, עוֹשִׂים בְּאִמָּה
רִצּוֹן קוֹנֵם: פָּאֹר וּכְבוֹד נֹתֵנִים
לְשִׁמּוֹ, אֲהִלָּה וְרָנָה לְיָקָר
מַלְכוּתוֹ: קָרָא לְשִׁמְשׁ וַיַּזְרַח
אוֹר. רָאֵה, וְהִתְקַן צוּרַת הַלְבָנָה:
שָׁכַח נֹרְתָיו־לּוֹ, כָּל־צָבָא
מְרוֹם. הַתְּפֹאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים
וְאַוְפָּנִים וְחֵיוֹת הַקִּדְשׁ:

לֵא, אֲשֶׁר שָׁבַת מְכַל־
הַמַּעֲשִׂים. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

Când sârbătoarea cade într-una din zilele săptămânii:

אֲדֹן עֲזָנִי צוּר מְשַׁבְּבֵנִי, מִגֵּן יִשְׁעֵנִי, מְשַׁבֵּב בְּעֵדְנִי: אֵל קִרְדָּה גְּדוֹל

¹⁾ Vezi pag. 62 nota 2) cf. „Haghlga“ 11 b; Midr. „Semotli R.“ cap. 3.

²⁾ „O. Ch.“ 281.

se rădică și se așază pe tronul măririi sale. Cu fală Invăluî ziua odihnei și numi ziua Sabbathului „desfătare”. Asta e lauda zilei a șaptea, că Atotputernicul se odihni într'ânșă de tot lucrul său. Însă-și ziua a șaptea întonează psalmul de cântare pentru Sabbath, și zice: „Bine este a mulțumi Domnului!” De aceea fălesc și slăvesc pe Domnul toate plăsmuirile sale, dând slavă, strălucire și mărire Atotputernicului și împăratului a tot plăsmuitorul, care împărtășește în sfîntenia sa cu odihnă pe poporul său Israel, în sfînta zi de Sabbath. Numele tău, Doamne, Dumnezeu nostru, fie sfîntit, și pomenirea ta, o Regele nostru, fie slăvită, sus în cer și jos pe pământ. Fii lăudat, mântuitorul nostru, pentru marea făpturilor mâinilor tale, și pentru lu-

הַתַּעֲלָה וַיֵּשֶׁב עַל-כִּסֵּא כְבוֹדוֹ: תִּפְאֶרֶת עֲטָה לַיּוֹם הַמְּנוּחָה עֲנֵג קָרָא לַיּוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שַׁבָּת שְׁלֵיִם הַשְּׁבִיעִי, שְׁבוּ שַׁבָּת אֶמְלֵא-כֶתוֹ: וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשַּׁבָּת וְאָמַר, מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת, טוֹב לַהֲדוֹת לַי: לְפִיכָךְ יִפְאֲרוּ וַיְבָרְכוּ לֵאלֹהֵי כָל-יְצוּרָיו, שַׁבָּח יְקָר וַיְגַדֵּל וַיִּתֵּנוּ לְאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כָּל, הַמְּנוּחִיל מְנוּחָה, לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ, בַּיּוֹם שַׁבָּת קֹדֶשׁ: שְׁמֶךָ, יי אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדֵּשׁ, וְיִכְרַד, מִלִּפְנֵינוּ יִתְפָּאֵר, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת: תִּתְבָּרַךְ, מוֹשִׁיעֵנוּ, עַל-שַׁבָּת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וְעַל-

Când sârbătoarea cade într-una din zilele săptămânii:

יְהֵא. הַכֵּן וְפַעַל זְהָרֵי חֶמֶה. טוֹב יֵצֵר כְּבוֹד לְשִׁמּוֹ, בְּאִוְרוֹת נֶמֶן סְבִיבוֹתָ אֵזוֹ. שְׁנוֹת אֲבָאָיו קְדוֹשִׁים וְהִנֵּי שְׁרֵי תַסְמִיד מְסַפְּרִים

מאורי-אור, שעשית, minile strălucitoare, ce le-ai făcut—ele inse-și te slăvesc.
יפארוך סלה: Sela!

c) Dumnezeu, creatorul solilor cerului (ca Introducere la תהלה דישראל).

(1) תתברך צורנו, מלכנו ונאלנו, בורא קדושים, ישתבח שמך לעד מלכנו, ויצר משרתים, ואשר משרתיו כלם עומדים ביום עולם, ומשמיעים ביראה יחד בקול דברי אלהים חיים, ומלך עולם: כלם אחובים, כלם ברורים, כלם גבורים, וכלם עשים באימה ובראה רצון קונם. וכלם פורתנים את-פיהם בקדשה ובטהרה, בשירה ובזמרה, ומברכים, ומשבחים, ומפארים, ומעריצים, ומקדישים וממליכים.

את-שם האל המלך הגדול, הגבור והנורא קדוש הוא: וכלם מקבלים עליהם על מלכות שמם זה מזה, ונותנים רשות זה לזה, להקדיש ליוצרים, בנחת ויוה, בשפה ברורה ובנעימה קדשה, כלם באחד ענים, ואומרים ביראה:

(2) קדוש! קדוש קדוש יי צבאות, מלא כל-הארץ כבודו:

וקאופנים וחיות הקדש, ברעש גדול מתנשאים לעמית שרפים, לעמיתם, משבחים ואומרים:

(3) ברוך כבוד-יי ממקומו:

d) Incheierea Meorei.

לא ברוך נעימות ותנו. למלך א חי וציון

Când sărbătoarea cade într-una din zilele săptămânii:

כבוד-אל וקדשות: תתברך יי אלוהינו על-שבח מעשה ידך, ועל-מאורי-אור שעשית, יפארוך, סלה: מתקדש צורנו ובורא.

1) Traducerea, până la „שם”, vezi pag. 61-65. 2) „Ies.” 6, 3.
3) „Iezekiel” 3, 12.

וּמִירוֹת יֹאמְרוּ וְתִשְׁכַּחַת יִשְׁמְעוּ. כִּי הוּא
 לְבָדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת, עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת, בַּעַל
 מַלְחָמוֹת, זֹרֵעַ צִדְקוֹת, מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת, בּוֹרֵא
 רְפוּאוֹת, נוֹרֵא תְהִלּוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת.
 הַמְחִיד בְּטוֹבוֹ בְּכָל־יּוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית: כְּאֵמֹר: ⁽¹⁾ לַעֲשֵׂה אֲזָרִים גְּדֹלִים, כִּי
 לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: אֹרֵךְ הַחַיִּים עַל־צִיּוֹן תֹּאמַר, וְנִזְכָּה
 כָּלֵנוּ מִחֲדָה לְאוֹרֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ יִצְר
 הַמְּאֹרוֹת:

5. Iubirea activă a lui D-zeu. ⁽²⁾ אֶהְבָּה

Rugăciune pentru luminare.

אֶהְבָּה רַבָּה אֶהְבֵּתֵנִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ, חֲמֵלָה גְּדוֹלָה וַיִּתְּחַל
 חֲמֵלָתָ עָלֵינוּ: אֶכְיֵנוּ מִלִּבֵּנוּ, בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבִטְחוּ בָךְ,
 וְהִלְמְדוּ חֲקֵי חַיִּים, בֶּן תִּהְיֶנּוּ וְתִלְמִדֵנוּ: אֶכְיֵנוּ הָאֵב הַרְחֵקֵנוּ
 הַמְרַחֵם, רַחֵם. עָלֵינוּ, וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְחֵבִין וְלִחְשָׁכִיל, לְשִׁמּוֹעַ
 לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, לְשִׁמֵּר, וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם. אֶת־כָּל־דְּבָרֵי
 תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ, בְּאֶהְבָּה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּרוּרָתְךָ, וְדַבֵּק
 לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וַיַּחֲד לִבֵּנוּ לְאַהֲבָה וּלְקִרְאָה שְׁמֶךָ, וְלֹא־
 גְּבוּשׁ לְעוֹלָם וָעַד: כִּי בְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּמִתְנֵי
 גְּבִילָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתְךָ: ⁽³⁾ וְהִבִּיאֵנוּ לְשָׁלוֹם. מִפְּרֻעַ
 כְּנָפֹת הָאֵרֶץ, וְתוֹלִיכֵנוּ כּוֹמְמִיִּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי אֵל פּוֹעֵל
 יְשׁוּעוֹת אַתָּה. וְכֵן בְּחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלִשׁוֹן, וְקִנְיָתֵנוּ
 לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סֵלָה בְּאַמְתִּי, לְהוֹדוֹת לָךְ, וְלִיחֲדָךְ בְּאַהֲבָה:
 בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, בְּאַהֲבָה:

⁽¹⁾ „Ps.” 136, 7. ⁽²⁾ „Berachoth” 11 b. ⁽³⁾ Aci la fimbriile în mână stângă, pentru a le sărută la cuvintele אֶהְבָּה וְאֶהְבָּה.

קריאת שמע. 6. Citirea de Ș'ma.

Dogma fundamentală și datoritiile principale ale lui Israel.

הקבלת עול מלכות שמים.

Cel ce se roagă fără Minian zice înainte de שׁמע:

(אל מלך נאמן. ¹⁾ Atotputernicul D-zeu este un rege adevărit.)

שׁמע ישראל יהוה יהוה אלהינו יהוה אחד:

(incetisor) ³⁾ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

⁴⁾ ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך
 ובכל נפשך ובכל מאריך: והיו הודברים
 האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך:
 ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך
 ובילכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם
 לאזנך על ידך והיו למטפת בין עיניך:
 ובתבתם על מוזות ביתך ובשעריך:

הקבלת על מצות. Răsplata și pedeapsa.

⁵⁾ והיה אם-שמע תשמעו אל-מצותי אשר
 אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יהוה
 אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל-
 נפשכם: ונתתי מטר-ארצכם בעתו יורה
 ומלקוש ואספת דגנך והירשך ויצהרך:

¹⁾ «Sanhed» III. 1. trad. de R. Hanina b. Hama 3983. ²⁾ «Deut.» 6, 4.³⁾ M. «Ioma», 6. ⁴⁾ «Deut.» 6, 5-9. Traducerea de la קריאת שמע până la וקשרתם vezi pag. 65—68. ⁵⁾ «Deut.» 11, 13—21.

וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בַּשָּׂדֶה לְבִהֶמְתְּךָ וְאֵכְלָתָּ
 וּשְׂבַעְתָּ: הַשְׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתָּה לְבַבְכֶּם
 וּסְרַתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בְּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם
 וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
 וְאֲבַדְתֶּם: מִחַרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה אֲשֶׁר
 יְהוָה נָתַן לָכֶם: וּשְׁמַתֶּם אֶת־דְּבַר־יְהוָה עַל־
 לְבַבְכֶּם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת
 עַל־יְדֵיכֶם וְהָיוּ לְטוֹשֶׁטֶת בֵּין עֵינֵיכֶם: וּלְמַדְתֶּם
 אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בַּשְּׁבָתָה בְּבֵיתְךָ
 וּבְלִקְתָּךְ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכֶדְךָ וּבְקוֹמָדְךָ: וּכְתַבְתֶּם
 עַל־מַוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם
 וַיְמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ⁽¹⁾ נִשְׁבַּע יְהוָה
 לֵאמֹר לָכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וְהָיוּ לִצִּיָּט טָעֲוִים. Fimbrii drept semn de amintire.

⁽²⁾ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית
 עַל־כְּנָפֵי בְגָדֵיהֶם לָדָרְתָם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית
 הַכְּנָף פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם

1) Litera y din נשבע trebuie apăsată. 2) „Numeri” 15, 37—41.

אֹתוֹ¹⁾ וּזְכַרְתֶּם אֶת-כָּל-מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם
 אֹתָם וְלֹא-תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי
 עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אַתֶּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן
²⁾ תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהִייתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
 הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵהוֹיֹת לְכֶם
 לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Indată după *אֱלֹהֵיכֶם* se zice *אֲנִי* și când oficialului recitează cu glas tare

יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי, obște începe *אֲנִי*.

7. a) Increderea asigurătoare în puterea mântuitoare a lui D-zeu. אֱלֹהִים.

³⁾ אָמֵת וְיָצִיב וְנִבֹּן וְקִיָּם וְיִשָּׁר וְנֶאֱמָן, וְאֱהוֹב וְחָבִיב
 וְנֶחֱמָד וְנָעִים וְנִדְרָא וְנִדְרִיר, וְנִתְקַן וְנִתְקַל וְנִשָּׁה וְנִשָּׁה הַדָּבָר
 הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אָמֵת, אֱלֹהֵי עוֹלָם. מִלִּפְנֵי, צוּר וַעֲקֹב,
 מִגֵּן וְשֹׁעֵן: לְדוֹר וָדוֹר הוּא קִיָּם, וְשִׁמּוֹ קִיָּם, וְכֶסֶף נִבֹּן,
 וּמִלְכוּתוֹ וְאֱמוּנָתוֹ לְעֵד בְּנִמְתָּ: וְדִבְרֵי הַיּוֹם, וְקִיָּמִים
 נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לְעֵד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.⁴⁾ עַל-אֲבוֹתֵינוּ
 וְעַל-בָּנֵינוּ, עַל-פְּנֵינוּ וְעַל-דוֹרוֹתֵינוּ, וְעַל כָּל-דוֹרוֹת, זָרַע וְשֹׂרֵץ
 עֲבָדֶיךָ:

עַל-הָרָאשׁוֹנִים וְעַל-הָאַחֲרֹנִים דָּבָר טוֹב וְקִיָּם לְעוֹלָם
 וָעֶד, אָמֵת וְאֱמוּנָה, חֵק וְלֹא יַעֲבֹר: אָמֵת, שְׁאֵתָה הוּא יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ, וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מִלִּפְנֵי, מִלִּפְנֵי אֲבוֹתֵינוּ, גּוֹאֲלֵנוּ
 גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ, יוֹצֵרֵנוּ, צוּר יִשְׁעֵתָנוּ, פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם
 שְׁמֶךָ, אֵין אֱלֹהִים זִילְתָּךְ:

¹⁾ A se rosti deslușit litera 1 din *זָכַרְתֶּם*.

²⁾ A se apăsa 1 din cuvântul *זָכַרְתֶּם*.

³⁾ „Berach”. 12, 1 de Syn. M.—3414, încep. de R. Iehuda b. Ilai pe la 3881. ⁴⁾ Aici sărută fimbriile și sloboade-le.

b) *Adevăruri și miracole istorice.*

Dumnezeu, ajutorul părinților noștri.

עֲזָרָת אֲבוֹתֵינוּ אֵתָּה הוּא מַעֲלֵם, מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לְבָנֵיהֶם
 אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוֹם עוֹלָם | מוֹשֶׁכֶּה, וּמִשְׁפָּטִיד
 וְצִדְקָתָךְ עַד־אֶפְסֵי־אָרֶץ: אֲשֶׁר־י אִישׁ שִׁשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ
 וְתוֹרָתְךָ וְדִכְרֶךָ יֵשִׁים עַל | לִבּוֹ: אֱמֶת, אֵתָּה הוּא אֲדוֹן לַעֲמָךְ
 וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר, לָרִיב רִיבָם: אֱמֶת, אֵתָּה הוּא רֹאשׁוֹן, וְאַתָּה
 הוּא אַחֲרוֹן, וּמִבְּלָעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ:
 מִמַּצְרִים גָּאֻלְתָּנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, וּמִבֵּית עַבְדִּים פָּדִיתָנוּ: כָּל־
 בְּכוֹרֵיהֶם חָרַגְתָּ, וּבְכוֹרְךָ גָּאֻלְתָּ. וַיִּסְסֹף בְּקַעְתִּי, וְזָרִים
 טִבְעָתִי, וַיְדִידִים הִעֲבַרְתָּ. ⁽¹⁾ וַיִּכְפּוּ מַיִם צָרִיחָם, אֶחָד מֵהֶם
 לֹא נֹתַר: עַל־זֹאת שִׁבְחוּ אֱהוּבִים, וְרוֹמְמוֹ אֵל, וְנִתְּנוּ
 יְדִידִים וְזִמְרוֹת, שִׁירֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ |
 אֵל חַי וְקַיָּם: רֵם וְנִשְׂא, גָּדוֹל וְנוֹרָא. מִשְׁפִּיל גְּאִים, וּמִגְבִּיהַ
 שְׁפָלִים. מוֹצִיא אֲסִירִים, וּפּוֹדֶה עֲנִיִּים. וְעוֹזֵר דָּלִים, וְעוֹנֶה
 לַעֲמֹו בַּעַת שׁוֹנֵם אֱלֹיו: תִּהְיֶה לְאֵל עֲלִיזוֹן, בְּרוּךְ הוּא
 וּמְבָרֵךְ: מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל | לָךְ עָנִי שִׁירָה, בְּשִׁמְחָה רַבָּה,
 וְאָמְרוּ בָלֶם: Incomparabilitatea lui Dumnezeu.

⁽²⁾ מִי־בִמְכָה, בְּאֵלֶם יי. מִי כִמְכָה, נֶאֱדָר
 בְּקִדְשִׁי, נוֹרָא תִהְיֶה, עֲשֵׂה כָל־אֵ: שִׁירָה
 חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ גְּאוּלִּים לְשִׁמְךָ עַל־שֹׁפֶת הַיָּם.
 יַחַד בָּלֶם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ:
 יי ⁽³⁾ | וּמֶלֶךְ לְעֵלֶם וָעַד:

c) *Stănea și mântuitorul lui Israel.*

צוּר יִשְׂרָאֵל, קוֹמָה בְּעֲזָרַת יִשְׂרָאֵל, וּפִדָה

1) „Ps.” 106, 11. 2) „Exod.” 15, 11. 3) „Exod.” 15, 18.

בְּנֵאֲמָדָה יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל. (א) גִּלְגָּלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת
שֵׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ גִּלְגָּל יִשְׂרָאֵל.

8. *Rugăciunea-de-șapte pentru Sabbath dimineată.*

תפלת שבע של שחריות לשבת. לשבת חול המועד, לשבת ראש חודש וילשבת הנחה.

În zilele de sărbătoare se zice „rugăciunea-de-șapte” prescrisă pentru sărbătorile respective. Sabbath dimineață precum și în Sabbatele de: *Hol ha-Moed, Roș Hodeș, Hanucca* dimineață, se zice „rugăciunea-de-șapte” ce urmează:

1. Dumnezeu scutul părinților. אבות.

(2) אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם
אלהי יצחק ואלהי יעקב. האל הגדול הגבור והנורא אל
עליון גומל חסדים טובים וקנה הכל ויוצר מסדי אבות
ומביא גואל ללבני בניהם למען שמו באהבה:

In Sabbatul de pocăință, זכרנו לחיים, מלך חפץ בחיים, וכתבנו

בספר החיים, למענה, אלהים חיים:

מֶלֶךְ, עוֹזֵר, וּמוֹשִׁיעַ וּמִגֵּן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִגֵּן אֲבֹרָהּ:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אֲתָהּ גְבוּרָה לְעוֹלָם, אֲדֹנִי מְחִיָּה מְתִים אֲתָהּ, רַב לְהוֹשִׁיעַ:

(larna se zice :)

(3) מְשִׁיב הַרוּחַ וּמֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַנֵּה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְחַיֵּה אֲסוּרִים, וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עֶפְרָיִם בְּמִדָּה בְּעַל גְּבוּרָתוֹ, וְיִי רִוְמָה לְךָ מֶלֶךְ, מִמֵּת וּמִחַיָּה, וּמִצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

(În Sabbatul de pocăință:)

מִי בְמוֹתָ, אֵב תַּרְחֻמִּים, זֹכֵר יִצְחָק לְחַיִּים, פְּרָחִים:

1) „leṣ.“ 47, 4. 2) „Ps.“ 51, 17. Traducerea și notele, vezi pag. 71—89. 3) De la מִסְפָּחָה de מִסְפָּחָה pînă la מִסְפָּחָה de întâia zi de מִסְפָּחָה inclusiv, se zice מִסְפָּחָה וְעוֹרֵד מִסְפָּחָה. M. „Taanith“ 1, de Eliezer b. Hyrkanoth 3853.

וְנֶאֱמַן אִתָּהּ לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי מְחַיֵּה הַמֵּתִים: *)

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קדושת השם.

(La rugăciunea ce se face *Incef*).

אַתָּה קָדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקִדְוָשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהִלְלֶךָ,
סִלָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

הַסִּלָּלָה הַקָּדוֹשׁ In Sabbatul de pocăință

4. Sfințirea Sabbatului. קדושת שבת.

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתָּנָת
de harul cu care
l'ai împărtășit, că rob cre- חֲלֹקוֹ, כִּי עֶבֶד נַאֲמָן

*) קדושה של שחרית לשבת ולימים טובים.

Keduša rugăciunei de dimineață pentru Sabbath și sărbători.²⁾

(Oficiantul:) חן נקדש את־שִׁמְךָ בְּעוֹלָם, בָּשֵׁם
Să sfințim numele tău în
această lume, precum se sfințește
în înălțimea cerurilor, căci astfel
a fost scris de prorocul tău: Și
unul strigă către altul și zice:

(Obște și Ofic.): קדוש "Sfânt!
sfânt!
sfânt! este Domnul oștirilor!
plin e tot pământul de slava
lui".*)

(Oficiantul:) חן אז בקול רעש גדול, אדיר ורחוק,
Atunci cu glasul
unui freamăt mare,
puternic și tare, fac să se auză o
voce, și înălțându-se în fața Sera-
fimilor, exclamă împreună: Lău-
dat fie!—

(Obște și Ofic.): קדוש "Lăudată
fie slava
Domnului prin atotprezența
ei!"*)

(Oficiantul:) חן ממקומך, מלפנינו, תופיע ותמלוד
Prin atot-
prezența ta,
o Regele nostru, strălucește și îm-
părățește peste noi, că noi te aş-

1) Această rugăciune face aluziune la următoarele versete din sf. Scrip-
tură: „Numeri“ 12, 7; „Exod.“ 34, 29—35; „Exod.“ 32, 15; 34, 29.

2) קדושה ויחידה Sfințirea lui Dumnezeu. Când oficiantul repetă תפילת
שבת și ajunge la סיום התפלה se zice această rugăciune. *) „Ies.“ 6, 3.

4) „Ieliezk.“ 3, 12.

dincios numitu-l'ai; o cunună a strălucirei în cap i-ai pus, când a stat înaintea ta pe muntele Sinai şi a coborât în mîna lui două lespezi de piatră, pe cari eră scrisă păzirea Sabbathului; căci aşă e scris în Invăţătura ta:

„Şi fiii lui Israel să păziască Sabbathul, ţinând Sabbathul întru

קראת לו. כליל תפארת
בראשו גתתי, בעמדו
לפניך על הר-סיני, ושני
לחת אבנים דווריד
בידו, וכתוב בהם
שמירת שבת. וכן
כתוב בתורתך:

ושמרו בני-ישראל
את-השבת, לעשות

„Keduşa” (Sfinţirea lui Dumnezeu).

teptăm pe tine! O, când vei împărăti în Sion? De ai veni să tronezi acolo în curând, în zilele noastre, în veci! Măreşte-te şi sfinţeşte-te în mijlocul cetăţii tale Ierusalaim, din neam în neam şi în veci necurmat. Şi ochii noştri să vadă împărăţia dumnezeiască, după vorba grăită în cântările despre atotputernicia ta, de către David, unsul tău cel cuvios.

(Obşteia şi Ofic.): ימלך

„Impărăti-va
Domnul în veci, Dumnezeuul
tău, Sione! din neam în neam.
Hallelu-Ia.”¹⁾

(Oficiantul): לְדוֹר

Din neam în neam vesti-vom mărirea ta şi în veci necurmat! sfinţi-vom sfinţenia ta. Lauda ta, o Dumnezeuul nostru, nu va încetă niciodată din gura noastră, căci un împărat atotputernic, mare şi sfânt eşti tu. Lăudat fii, Doamne, atotsfinte Dumnezeule!²⁾

תמלוך בציון, בקרוב בימינו לעולם
ועד תשכון: תתגדל ותתקדש בתוך
ירושלים עירך, לדור ודור ולגאון
נצחים: ועינינו הראונו מלכותך
בדבר האמור בשירי עזך. על-ידי דוד
משנים צדקך:

קום ימלך יי לעולם, אלהינו
ציון, לדור ודור הלאה:

חן לדור ודור נגיד גדלך, ולגאון
נצחים קנשתך נקדש. ושבחך, אלהינו
מסנינו לא ימוש לעולם ועד, כי אל
מלך גדול וקדוש אתה: ברוך אתה
יי האל (כש-ש: הקלך) הקדוש:

¹⁾ „Ps.” 146, 10.

²⁾ In Sabbathul de pocăinţă: *atotsfinte împărate*.

neamurile lor, ca legământ veșnic. Între mine și între fiii lui Israel este el un semn veșnic, că'n șease zile a făcut Domnul cerul și pământul, și'n ziua a șaptea s'a odihnit și a sărbătorit.)"

וְלֹא נָתַתָּה

Si n'ai dat Sab-

batul, Doamne, D-zeul nostru, nici unuia din popoarele acelor țări; și nu l'ai împărtășit, o Regele nostru, slujitorilor de idoli! N'ai vrut ca nelegiuirii să se bucure de odihna lui. Numai lui Israel, poporului tău, datu-l'ai cu dragoste: seminției lui Iakob, pe care ai ales-o. Tot poporul, care sfințește ziua a șaptea, sa ture-se și desfăteze-se de bunătatea ta, și de ziua a șaptea, care ți-a plăcut ție și pe care ai sfințit-o. Căci cea mai plăcută dintre zile -ai numit-o, pomenirea faptelor urzirei.

אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם, בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ הוּא לְעָלָם, כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֵשׁ:

וְלֹא נָתַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ לְגֻוֵי הָאָרֶץ וְלֹא הִנְחַלְתָּנוּ מִלְכָּנוּ לְעֹבְדֵי זָרִים. וְגַם בְּמִנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ רָשָׁעִים: כִּי לְיִשְׂרָאֵל, עַמְּךָ, נָתַתָּה בְּאַהֲבָה. לְיֹרֵעַ יַעֲקֹב, אֲשֶׁר בָּסָבְתָּ: עִם מִקְדָּשֵׁי שְׁבִיעִי בְּכֹל יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְעַנּוּ מִטּוֹבָךָ, וּבְשִׁבְעִי רָצִיתָ בּוֹ וּקְדַשְׁתָּו. חֲמִדַת יָמִים אֹתוֹ קָרָאתָ, וְכָר לַמַּעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית:

Dumnezeul nostru
și Dumnezeu pă-
rinților noștri! Fie-ți plă-
cută odihna noastră! Sfin-
țește-ne prin poruncile tale,
și dă-ne să avem parte de
Învățătura ta; satură-ne de
bunătatea ta, și veselește-ne
cu mântuirea ta; și curăță
inima noastră, ca să-ți slu-
jiască ție cu credință; și
dă-ne de moștenire, Doamne,
Dumnezeul nostru, cu dra-
goste și bunăvoință, Sabba-
tul tău cel sfânt, ca să se
odihniască într'ânsul Israel,
sfințitorul numelui tău. Lău-
dat fii, Doamne, sfințitorul
Sabbatului.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
רַצְהָ בְּמִנוּחַתֵּנוּ. קְדֹשֵׁנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חֻלְקֵנוּ
בְּתוֹרַתְךָ. שְׂבַעֲנוּ
מִטּוֹבֶיךָ, וְשִׂמְחָנוּ
בִּישׁוּעֶתְךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת וּבְנִחְלָנוּ.
יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן,
שֶׁבֶת קְדֹשֶׁךָ, וְיִגְוַחֵךָ בְּהַ
(בו) יִשְׂרָאֵל, מִקְדָּשִׁי
שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מִקְדָּשׁ הַשֶּׁבֶת:

5. Reîntemeierea Sionului. עֲבוּדָה

רַצְהָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם. וְהִשָּׁב אֶת-
הָעֲבוּדָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם, בְּאַהֲבָה
תִּקְבַּל בְּרַצוֹן, וְתִהְיֶה לְרַצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Pomenirea solemnă. טַוּבָרָה

La începutul săptămânii și în ziua sabbatului se intercalează aci: ¹⁾

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִשְׁמַע וְיַסְכֵּךְ
וְיַזְכֵּר וְיִזְכָּרְנוּ וְיַסְכְּדוּנוּ, וְיַזְכִּירוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְיַזְכִּירוּ מַשִּׁיחַ, בְּיָדְךָ, שְׁבָרָךְ.
וְיַזְכִּירוּ יְרוּשָׁלַיִם, עִיר קְדֹשְׁךָ, וְיַזְכִּירוּ כָּל-עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לְפָלְטָה.
לְטוֹבָה, לְחַן, וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם

(la Cuști)

(la Paști)

(la începutul lunilor)

רֵאשׁ הַחֹדֶשׁ | חַג הַמִּצּוֹת | חַג הַסֻּכּוֹת

טוֹבָה, וְיַזְכָּרְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹם לְטוֹבָה, וְיַסְכְּדוּנוּ בּוֹ, לְבִרְכָה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ
לְחַיִּים, וּבְדָבָר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, חַיִּים וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי
אֱלֹהֶיךָ עֲיָגְנוּ, כִּי אַל מִלָּךְ חֲנַן וְרַחֲמִים, אַתָּה:

¹⁾ «Sabbath» 24.

Urmarea rugăciunei a 5-a.

וְתַחֲזוּנָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֵךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמַּחְזִיר שְׂבִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

6. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מודים דרבנן:

Când officiantul / repetă מודים.
zice obștean încet, plecându-se: ¹⁾

מודים אנחנו לך, נשאתה
הוא יי אלהינו, ואלהי
אבותינו, אלהי כל בשר,
יוצרנו ויצר בראשית.
פרכות והודאות לשמך
הגדול והקדוש, על
שחיייתנו וקיימתנו, בן
תחינו ותקומנו ורואינו
בלידתנו לסצרות קדשך,
לשומר חקך, ולעשות
רצונך, ולישעבדך בכל לב
שלי, על שאנחנו מודים
לך, ברוך אל ההודאות:

מודים אנחנו לך, נשאתה הוא יי
אלהינו, ואלהי אבותינו, לעולם ועד.
צור חינו, מנן ישענו, אתה הוא
לדור ודור. נודה לך וגם ספר תהלתך.
על חיינו המסורים בידך, ועל
נשמותינו הפקידות לך, ועל נפשותינו
שבכל יום עמנו, ועל גפלותינו
ומצותינו, שבכל עת, ערב ובקר
ועהרים: הטוב, כי לא יכלו רחמך,
והמרחם, כי לא ירמו חסדך,
מעולם קיינו לך:

Urmarea rugăciunei de mulțumire.

1) ועל כלם יתברך ויתרומם שמך, מלפני תמיד לעולם
ועד: In Sabbatul de pocăință) וכתוב לחיים טובים בלפני בריחתך:
וכל החיים יודוך סלה, ויהללו את שמך באמת, האל
ישועתנו ועזרתנו סלה. ברוך אתה יי הטוב שמך, ואלך
נאה להודות:

ברכת כהנים. ²⁾ Binecuvântarea preoților.

Officiantul:
התורה על ידי משה, עבדך, האמירה מפי אהרן ובניו, כהנים עם
קדושה, כאמר: ³⁾ וברך יי וישמרך: יאר יי פניו אליך, ורחמך: ישא
יי פניו אליך, וישם לך שלום:

על הנשים ¹⁾ In Sabbatul de Hanucca (שבת הנדה) se intercalează acl pag. 85. ²⁾ „Sota“ 39, 1. ³⁾ „Numeri“ 6, 24-26.-

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească: ברכת שלום.

שֵׁם שְׁלוֹם, טוֹבָה וּבְרָכָה, חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל
כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. בְּרַבְּנוּ אֲבוּנוּ, בְּלִנּוּ בְּאֶחָד, בְּאוֹר פְּנִיָּךְ.
כִּי בְּאוֹר פְּנִיָּךְ נִתְּנָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים, וְאַהֲבַת
חֶסֶד, וְיִצְדָּקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ
לְבָרֶךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בְּשִׁלּוֹמְךָ.

Incheiere :

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם:

În Sabbatul de pocăință, în locul încheierii de mai sus :

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה, וְשְׁלוֹם וּפְרִיָסָה, טוֹבָה, נִזְכָּר וְנִכְתָּב לְפָנֶיךָ, אֲנִיחָנוּ
וְכָל־עַמְּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וְלְשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, עוֹשֶׂה
הַשְׁלוֹם:

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

אֱהִי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעִי, וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי.
נַפְשִׁי תְדוּם, וְנַפְשִׁי בְּעֶפֶר לִפְלֵ תִהְיֶה: פֶּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ,
וּבִמְצוֹתֶיךָ תִּדְרֹף נַפְשִׁי. וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה, מִהֲרָה
הִפֵּר עֲצָתָם, וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה
לִמְעַן יִמְנָךְ, עֲשֵׂה לִמְעַן כְּדֹשְׁתְּךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרָתְךָ,²⁾
לִמְעַן יִחַלְצֵנִי וְיִדְּוֶיךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ, וְעֲנֵנִי:³⁾ יְהוִי־לִרְצוֹן,
אֲמִירָפִי וְהַגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֲשֵׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ
אִמֵּן:⁴⁾ יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְאֱהִי אֲבוֹתֵינוּ שִׂיבָנָה
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם
נִגְבְּדְךָ בִּירְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים בְּדַמְגִּיזִת:⁵⁾ וְעֲרָכָה לִי
מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים בְּדַמְגִּיזִת:

¹⁾ Talm. „Berachioth“ 17; aut. e Mar, fiul lui R. Abina I. pe la 4150.²⁾ „Ps.“ 108, 7. ³⁾ „Ps.“ 19, 15. ⁴⁾ „Aboth.“ P. 5. ⁵⁾ „Maleachi“ 3, 4.

Observare: Oficiantul repetă *rugăciunea-de-șapte*, recitează *Keduša* (קדוּשָׁה) și încheie cu *întregul Kaddiș*.

שֶׁבֶת דָּוִד הַמְּעֻדָּה וְשֶׁבֶת רֹאשׁ הַדָּשׁ
se zice *jum. Hallel* înainte de Kaddiș.
שֶׁבֶת דָּוִד הַמְּעֻדָּה וְשֶׁבֶת רֹאשׁ הַדָּשׁ
se zice *întregul Hallel* înainte de Kaddiș.

Urmarea rugăciunilor de dimineată pentru Sabbath, cele trei sărbători și pentru רַבֵּה הוֹשַׁעְנָה רַבָּה.

9. Stăpânirea lui Dumnezeu.¹⁾

Înainte de scoaterea sulurilor Thorei, se zice:

(Obșteș și Oficiantul)

אֵין-כְּמוֹד בְּאֵלֹהִים | נִמֵּנִי נֹו עַיִן-כְּמוֹד
ca tine între pu-
ternici, o Doamne, și nimic
nu se aseamănă cu făpturile
tale! ³⁾ Împărăția ta este îm-
părăția tuturor veacurilor, și
stăpânirea ta din neam în
neam.⁴⁾ Domnul a împărățit,
Domnul împărățește, Dom-
nul va împărăți în veci ne-
curmați.⁵⁾ Domnul va da
izbândă poporului său, Dom-
nul va binecuvânta pe po-
porul său cu pace!

Rugăciune pentru Sion.

אֲבֹתָאב הַיְּהוּדִים, הַיְּהוּדִים
בְּרַצוֹנָה אֶת-צִיּוֹן, תִּבְנֶה
חֻמוֹת יְרוּשָׁלַם: כִּי בָךְ
לְבַד בְּטַחְנוּ, מֶלֶךְ אֵל
רַם וְנִשָּׂא, אֲדוֹן עוֹלָמִים:

¹⁾ Massecheth „Soferim“ 14 § 8. ²⁾ „Ps.“ 86. 8.

³⁾ „Ps.“ 145, 13. ⁴⁾ Tr. „Soferim“ 14. ⁵⁾ „Ps.“ 29, 11.

⁶⁾ Mas. „Soferim“ 14, § 8.

סדר קריאת התורה לשבת ולמים טובים ונזראים.

10. Rânduiala citaniei din Thora pentru Sabbath și pentru toate sărbătorile.

1. Scoaterea sulurilor Thorei. ספר תורה.

La deschiderea sfântului Chivot, se zice:

וַיְהִי בְּנִסְעֵה הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, קִימָה אֲנִי וַיַּפְצֹּ אֱלֹהֵי. וַיִּגְסוּ מִשְׁנֵאֵיךְ מִפְּנֵיךְ: ⁽³⁾ בִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה, וַדְּבַרְיִי מִירוּשָׁלַם:

După scoaterea sulurilor Thorei se zice:

4) בְּרוּךְ שְׁמֶנֶן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּכָהֱשָׁתוֹ:

2. Cele treisprezece attribute divine. 5) שלש עשרה מדות.

בְּרוּךְ שְׁמֶה קְבוֹת יִשְׂרָאֵל, יִסְתַּח יִיָּם כְּפֹר יִרְאֵשׁ הַשָּׁמַיִם, La (pag. 214) următoarele:

יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְחַנוּן, אֲרֹךְ אַפַּיִם, וְרַב־חֶסֶד, וְיִתְרוֹן, נֶצֶר חֶסֶד, לְאֱלֹהִים, נִשְׂא עֵוִן, וּפִשְׁעֵי, וְחַטָּאֵה, וְנִקְהָ:

La ראש השנה și יום כפור se zice: 7)

רְבוּנוּ שְׁלֵעֻלָּם. מְלֵא מִשְׁאֲלֵינוּ (Obștean) לְטוֹבָה, וְהַפֵּק רְצוֹנֵנוּ וְתֵן שְׂאֵלָהֵנוּ, וּמַחֲוֵל עַל־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ וְעַל־כָּל־עֲוֹנוֹת, אֲנִשִּׁי בְּתִינוּ, מְחִילָה בְּחֶסֶד, מְחִילָה בְּרַחֲמִים, וְטַהֲרֵנוּ מִחַטָּאֵינוּ, וּמַעֲשֵׂינוּ, וּמִפְּשָׁעֵינוּ, וְנִבְרָנוּ בְּזָכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ.

1) Traducerea și notele, vezi pag. 111; cf. „Nehemia” cap. 8, 5-8.

2) „Num.” 10, 35. 3) „leq.” 2, 3. 4) „Col-Bo” de R. Peretz Cohen, după alfi de Bar Şeşeth, discipolul lui Alfasi, acesta e R. liṭhak b. R. lakob b. Alfasi, numit ריף 4815-4905. 5) Din „Şaarei Sion” III, 3, de Nathan Nata b. Moşe Hanover 5422, pentru sărbători. 6) „Exod.” 34, 6-7. 7) In această rugăciune, ca și în aceea ce urmează, noi invocăm pe Dumnezeu în numele celor treisprezece attribute ale esenței divine, pe cari le-a făcut cunoscut robului său Moşe. Vezi comentarul nostru, „Exod.” 34, 6-7, notele 1-8, pag. 150.

bună înaintea ta. Amintește-ne cu o amintire de mântuire și de îndurare, și pomeneste-ne la o viețată fericită, lungă și pașnică, la hrănire și îndestulare. Dă-ne pâine de mâncare, haine de îmbrăcat, bogăție, cinst și zile îndelungate, spre a ne îndeletnici cu învățătura ta, și spre a împlini poruncile ei. Insuflă-ne pricepere și înțelepciune, ca să putem pricepe și înțelege adâncimile tainelor ei. Trimite tă-măduire pentru toate suferințele noastre, binecuvăntează toate faptele mâinilor noastre, și holărăște asupra noastră hotărâri bune de mântuire și de mângăiere. Zădărnicește toate mustrile aspre și rele făurite în povtră noastră. Pleacă inima obăduirii, a sfetnicilor și a demnitărilor ei spre bine pentru noi. Amin și așa fie voia ta!)

ta. Sfin(este-ne prin poruncile tale, ca să fim vrednici a ne bucura de o viață fericită și lungă, și de viața lunei viitoare. Păzește-ne de fapte rele, de ceasuri rele,¹⁾ cari bîntuie lumea²⁾ cu furie, căci noi ne încredem în tine, „și cel ce se încrede în Dumnezeu, îl va înconjura mila“. ³⁾ Amin.

ואני יראָה eu îndreptez ruga mea către tine, Doamne, la vreme de bunăvoință; Dumnezeu, în nemărginitul tău har, auzi-mă prin ajutorul tău cel adevărat. (repet. de trei ori.)

וְקִשְׁנוּ מִקֹּדֶשְׁתְּךָ בְּדִי שְׁנוֹנָה לְחַיִּים טוֹבִים וְאֲרוּכִים, וְלִחְיֵי הָעוֹלָם הַבָּא. וְהִשְׁמַרְנוּ מִמַּעֲשִׂים רָעִים, וּמַעֲשֵׂה דַעוּת, הַמְתַּרְגְּשׁוֹת לְבֹא לָעוֹלָם, וְהַפּוֹשֵׁם בְּדִי חֶסֶד יִסְבְּבֵנִי. אָמֵן:

וְאֲנִי תַפְלִיתִּיךָ יי
עַתָּה רְצוֹן אֱלֹהִים בְּרַב-
חֶסֶדְךָ, עֲנֵנִי בְּאַמֶּת
יִשְׁעֶךָ: ע"ה.

3. Recunoașterea verității lui Dumnezeu și a Invățăturei.

(⁵) בְּרִיד שְׁמַח דְּמַרְא עֲלֵמָא בְּרִיד בְּתַרְדּוּ וְאַתְרָד, וְהֵא רַעוּתָד עִט עֲמִד יִשְׂרָאֵל לְעֵלָם. וּפְרָקֵן וּמִינָד אֲחֵזוּ לְעַמְּד בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ. וְלֹא מִטְוִיא לָנָא מִטְוִיב נְהוּרָד, וְלֹא קַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין: וְהֵא רַעוּתָד בְּתַרְדּוּ קִלֵּן מִיִּין בְּטִיבּוּתָא. וְלֹהוּ אָנָּה פְקִידָא בְּגוּ צְדִיקָנָא. לְמַרְחֵם עָלֵי וְלִמְנַטֵּר יְתִי וְיֵת פֶּלֶד־דִּי־לִי וְדִי לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל: אֲנֵת הוּא זֶן לְבִלָּא וּמִפְרָגֵם לְכֵלָּא. אֲנֵת הוּא שְׁלִיט עַל־כָּלָא. אֲנֵת הוּא דְשְׁלִיט עַל־מַלְכֵיָא וּמַלְכוּתָא דִּי־לָךְ הוּא: אָנָּה עֲבָדָא דְקִדְשָׁא, בְּרִיד הוּא דְסַגְדָנָא קַמָּה וּמִקָּמָא דִּיקֵּר אֲזִרְתָּהּ בְּכִלְעִין וְעִדִּין. לֹא עַל אָנֶשׁ רַחֲצָנָא, וְלֹא עַל־בְּרִאֲלֵהֶן סִמְכָנָא, אֱלֹא בְּאַלְהָא דְשִׁמְיָא. דְּהוּא אֱלֹהָא קְשׁוּט, וְאַזְרִיתָהּ קְשׁוּט, וּנְבִיאֵיהִי קְשׁוּט, וּמִסְגָּא לְמַעַבְד טַבָּן וּקְשׁוּט. בֵּה אָנָּה רַחֲמִין, וְלִשְׁמָהּ בְּדִישָׁא יִקְרָא אָנָּה אֲמֵר תְּשַׁבְּחֶהּ:

¹⁾ De accidente funestae. ²⁾ Cari frământă (furtunează) lumea; cari năpădesc lumea pe neașteptate. ³⁾ „Ps.“ 32, 10. ⁴⁾ „Ps.“ 69, 14.

⁵⁾ Din Zohar, P. Vailakhel 369, rând. de R. Șimeon b. lohai 3855-3940. Traducerea, vezi pag. 111-113.

יְהִי רָצוֹן קִדְמָךְ דִּתְפַתַּח לִפִּי בְּאוֹרֵיתָא וְתִשְׁלִים מִשְׁאָלִין
דְּלִבִּי וְלִבָּא דְּכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְטֹב וּלְחַיִּין וּלְשָׁלָם :

4. Oficiantul ținând Thora în-brațul drept, recitează cu glas tare ect.

Obștea repetă, zicând :

(*) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יי אֶלֹהֵינוּ יי | אֶחָד :
Ascultă Israel, Domnul Dumnezeu
nostru, Domnul, unul este.

(Ofic. și obștea :) אֶחָד ²⁾ Unul e
D-zeul nostru, mare e Domnul nostru,
sfânt și (venerat³) e numele lui !
אֱלֹהֵינוּ קְדוֹשׁ (וְנִדָּא) שְׁמוֹ :
נִדָּל לֹ לֹ לִי אֶתִי :

(Oficiantul :) מַרְיָתִי ⁴⁾ Măriți pe
Domnul
împreună cu mine, și să înăl-
țăm numele lui deodată.
וְנִרְמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו :

Oficiantul duce sulurile Thorei spre amavon. Obștea se închină și zice :

לָךְ יי הִגְדָּלְתָּ וְהַגְבַּרְתָּ וְהַתְפַּאֲרְתָּ וְהַנְּצַח וְהַחֲדָד בִּיכָל
בְּשָׂמִים וּבְקָרְבִין. לָךְ יי הַמְמַלְכָּה וְהַמְתַּנְשָׂא לְכָל | לְרֹאשׁ :
(⁶) רִמְמוּ יי אֶלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֵדָם רַגְלֵי קְדוֹשׁ הוּא :
רִמְמוּ יי אֶלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּ לְהֵדָר קְדוֹשׁ בִּי־קְדוֹשׁ יי אֶלֹהֵינוּ :

עַל הַכֹּל וְהַגְבֵּל, וְיִתְקַדַּשׁ, וְיִשְׁתַּבַּח, וְיִתְפַּאֲרַי, וְיִרְמֹמֶם
וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָמוֹת שִׁבְרָא, הָעוֹלָם הַזֶּה
וְהָעוֹלָם הַבָּא : בְּרִצּוֹנוֹ וּבְרִצּוֹן

1) „Deut.“ 6, 4. Această formulă și cele cari urmează se recitează și
numai cu patru citanii. 2) „Soferim“ 14, 10 ; 3) Intercalarea
cuvântului וְנִדָּא (și „venerat“) este destinată numai pentru „Roš ha-Šana“,
„Iom ha-Kippurim“ și „Hošana Rabba“. 4) „Ps.“ 34, 4.

5) Observare : 2 קָדְרִים se scot în שַׁבַּת הַקֶּדֶר, שְׁבֵת חוֹל הַמַּעֲדָר, וְשַׁבַּת רֹאשׁ חֹדֶשׁ
וְשַׁבַּת חוֹל הַמַּעֲדָר ; 3 קָדְרִים se scot în următoarele Sabbate ;
רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּשְׁבֵת שְׁהֵלִים, רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּשְׁבֵת חוֹל הַמַּעֲדָר, רֹאשׁ חֹדֶשׁ וּשְׁבֵת חוֹל הַמַּעֲדָר
și la 1. „Cr.“ 29, 11. — Traducerea, vezi pag. 113.

6) „Ps.“ 99, 5, 9. 7) „Soferim“ 14, 12.

voia întregii case a lui Israel. Stânca lumilor, Stăpâne al tuturor ființelor, Dumnezeu al tuturor sufletelor! Tu care șezi în întinderile înălțimei și tronezi în nemărginitele ceruri ale venșiciei! sfințenia ta este pe Haioth, ea strălucește pe tronul slavei. Sfințiască-se deci numele tău prin noi, Doamne Dumnezeul nostru, înaintea ochilor a tot viul. Și noi vom zice în onoarea ta un cântec nou, precum glăsuiește: ¹⁾ „Cântați lui Dumnezeu, psăliți numelui lui, faceți cale aceluia ce încalcă pe nori! *le* e numele lui, și săltați de bucurie înaintea lui!” O! de l'am putea vedea ochiu în ochiu, când se va întoarce la lăcașul său, precum e scris: ²⁾ „Ochiu în ochiu vor vedea, când Domnul se va întoarce la Sion”. Și e zis: ³⁾ „Toate fapăturile vor vedea împreună, când mărirea Domnului se va arăta; însuș Domnul grăit-a aceasta”.

El, tatăl îndurării, îndure-se de poporul copleșit de nevoi! Aducă-și aminte de legământul încheiat cu patriarhi, și mântuiască sufletele noastre de ceasul cel rău! Facă să tacă patimile cele rele în favoarea aceluia, pe cari-i ocrotește, miluiește-ne cu o veșnică scăpare, și împliniască dorințele noastre în măsura plină a mântuirii și a îndurării.

וְרָאוּ וּבְרָצוּן כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל:
צוֹר הָעוֹלָמִים, אֲדוֹן כָּל-הַבְּרִיּוֹת,
אֱלֹהֵי כָל-הַנְּפֻשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב
בְּמִרְחַבֵּי מְרוֹם, הַשׁוֹכֵן בְּשָׁמַי
שְׁמִי קָדֵם: קִדְּשָׁתוֹ עַל-הַחַיּוֹת,
וּקִדְּשָׁתוֹ עַל-כֶּסֶף הַכְּבוֹד: וּבִבְרָן
יִתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ בְּגוֹי יי אֱלֹהֵינוּ
לְעֵינֵי כָל-חַי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר
חֲדָשׁ, בְּקִתּוּב: שִׁיר לְאֱלֹהִים,
זִמְרוּ שְׁמוֹ, סִלּוֹ לְרֹכֵב בְּעֶרְבוֹת,
בְּיָה שְׁמוֹ, וְעֲלֹזוֹ לְפָנָיו: וְנִרְאֶהוּ
עֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ, בְּשׁוּבוֹ אֶל-יְהוּדֵינוּ,
בְּקִתּוּב: כִּי עֵינֵינוּ בְּעֵינֵינוּ יִרְאֶה בְּשׁוּב
יי צִיּוֹן: וְנֹאמַר, וְנִגְלֶה כְּבוֹד יי
וְנֹרֵא כָל-בֵּשָׂר וְחַדּוֹ, כִּי פִי
יי דִּבֵּר:

אב הרחמים, הוא ירחם עם
עמוסים. ויזכור ברית איתנים,
ויציל נפשותינו מן השעות
הרעות. ויגער בגֵּזֵר הַבַּע מִן
הַנְּשׂוּאִים, ויחן אותנו לפלטת
עולמים, וימלא משאלותינו
בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

¹⁾ „Ps.” 68, 5. ²⁾ „Ies.” 52, 8. ³⁾ „Ies.” 40, 5.

Se depun sularile Thorei pe amvonul, ce se află în mijlocul estradei; oficiantul zice ceiaze urmează, apoi chiamă succesiv pe aceia, cari sunt admiși la onoarea d'a rosti binecuvântările înaintea citaniei și după citania capitolului 21-ei din Thora.

Domnul ajute, ocrotiască și mântuiască pe toți aceia, ce se încred în el—și să zicem: Amin! Cu toți dați mărire Dumnezeului nostru, și slavă învățăturei sale! (Oficiantul invită pe un Cohen,¹⁾ ca să se apropie de sfânta Thora). Lăudat fie acela, care întru sfințenia sa a dat învățătura poporului său Israel.²⁾ Desăvârșită e învățătura Domnului, învioșând sufletul; credincioasă e mărturia Domnului, înțelepțind nerozii. Drepte sunt așezămintele Domnului, învelsind inima; lămurit e preceptul Domnului, luminând ochii.³⁾ Domnul dă izbândă poporului său, Domnul⁴⁾ binecuvăntează pe poporul său cu pace.⁵⁾ Dumnezeu, desăvârșită e calea lui, prețios e cuvântul Domnului; pavăză este el pentru toți, cari se adăpostesc la dânsu.⁶⁾

וַיַּעֲזֹר, וַיִּגְן וַיִּשְׁע לְכָל הַחֹסִים בוֹ, וְנֹאמַר אָמֵן: הָבוּ גִדּוֹל לְאַלְהֵינוּ וְתִנּוּ כְבוֹד לַתּוֹרָה: (פֶּהֶן קָרַב, יַעֲמֹד פֶּהֶן): בְּרוּךְ שֶׁנֶּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקִרְשָׁתוֹ: תּוֹרַת יי תִּמְיֶמָה, מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ. עֲדוּת יי נֶאֱמָנָה, מְחַכֶּמֶת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יי יִשְׁרִים, מְשַׁחֲרֵי-לֵב. מִצְוֹת יי בָּרָה, מְאִירַת עֵינַיִם: יי עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יי יִבְרַךְ אֶת-עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: הָאֵל תָּמִים דְּרָפּוֹ, אֲמֵרַת יי צְרוּפָה, מִגֵּן הוּא לְכָל הַחֹסִים בוֹ:

Obște și Oficiantul;

Și voi, alipindu-vă, de Domnul D-zeul vostru, veți trăi cu toți, ca astăzi.⁶⁾

וְאַתֶּם, הַדֹּבֲקִים בִּי אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים בְּלִבְכֶם הַיּוֹם:

Si שְׁבֹרֵךְ לַחֲוִלָּה. Binecuvântare pentru un bolnav.

Acela ce a binecuvântat pe părinții noștri Abraham, Ithak și Iakob, Moșe, Aharon, David și Șelomo, să vindece pe bolnavul (N. fiul lui N.), fiindcă (N. fiul lui N.) a dat pentru dânsu o ofrandă.

מִי שֶׁבֹרֵךְ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, דָּוִד, וְשִׁלְמוֹה, הוּא יִרְפֶּא אֶת-הַחֲוִלָּה (פֶּפ"ב), בְּעִבּוּר (שֶׁפֶפ"ב) גִּדֵּר מִתְּנָה בְּעִבּוּרוֹ. בְּשֶׁנֶּר

¹⁾ Dacă nu se află prezinte un Cohen, oficiantul invită pe un Levi și în lipsa acestuia pe un Israel în locul său. ²⁾ „Col-Bo“ de R. Peretz Cotiën, după alți de Bar Șegeth, discipolul lui Alfasi, 4815-4905.

³⁾ „Ps.“ 19, 8-9. ⁴⁾ „Ps.“ 29, 11 ⁵⁾ „Ps.“ 18, 31. ⁶⁾ „Deut.“ 4, 4.

*Binecuvântarea zisă Hagomel.*¹⁾ ברכת הגומל.

Dacă cineva scapă de la o boală grea sau de la vre o altă primejdie, atunci zice următoarea binecuvântare, când e chemat la Thora:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הגומל לחיים טובים ושלום
Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care împărtășești cu bunătați pe cei nevrednici și m'ai împărtășit și pe mine cu tot binele.
שגמלני כל טוב:

Obștea răspunde:

מי שגמלך כל טוב, הוא
מי שגמלך כל טוב, סלה:
Acela, care te-a împărtășit cu tot binele, să te împărtășească pururea cu tot binele. Sela.

Bar Mițva (majoritatea religioasă). בר מיצה.

Când un băiat, ce devine Bar Mițva, este chemat la Thora, părintele său zice următoarele:

ברוך שפטרני מעונשיו שלום
Lăudat fii Doamne, că m'ai descărcat de răspunderea fiului meu.³⁾

Mai înainte d'a fi chemat *Maftirul*, recitează oficialul *Am. Kaddiș* și în același timp se scoală obștea. Înaintea rugăciunii de Kaddiș, se depun sulițele Thorei, cari au fost scoase, pe amvon.⁴⁾

6. Rădicarea Thorei. הכחדת תורה.

După citanie, un membru al obștei se apropie de sfânta Thora, o deslășură, o rădică și o arată credincioșilor, cari închinându-se, zic:

זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על-פי יי בך-משה: עינים היא למחזיקים בה, ותמכה מאשר: דרכיה דרכי נעים, וכל-נתיבותיה שלום:

¹⁾ „Berachoth“ 54 b. Comp. referitor la aceasta „Ps.“ 107 și „Mechilta“ la P. Bo. — Rând. de Rab Abba, 4003, discipolul lui R. Eliezer b. Hyrkanos și al lui R. Iosua b. Hanania.

²⁾ La vârsta de treisprezece ani, un băiat devine *Bar Mițva*, adică maior pentru datoritiile religioase. Tatăl său îl conduce la Templu, și pentru întâia dată este chemat la Thora. Confirmandul recitează binecuvântările obișnuite și citește, el însuși, „Parașa“ lui, dacă e destul de instruit pentru aceasta. Băieții sărbătorește epoca majorității religioase prin profesieuna formală a credinței străbunilor noștri, prin ferma hotărâre d'a îndeplini exact în toată viața lor preceptele legii divine. Datoria părinților este d'a iniția treptat pe copiii lor în practicarea datoritiilor religioase, pentru ca să-i obișnuiască d'a trăi ca buni Israeliți (cf. „Berachoth“ 24, a; „Ioma“ 82, a; „Nazir“ 29 b, Rași l. c.). ³⁾ „Bereshith Rabba“ P. 63 de R. Elazar b. Pedath. ⁴⁾ Când sunt 3 קריים se depun numai 2 pe amvon.

⁵⁾ Ierusalim, „Sota“ cap. 7. ⁶⁾ *Traducerea*, vezi pag. 115.—„Deut.“ 4, 44 și „Num.“ 4, 37. ⁷⁾ „Pilde“ 3, 18. ⁸⁾ „Pilde“ 3, 17.

(¹) אָרְךְ יָמִים בְּיָמֶיהָ, בְּשִׂמְחָהּ עֵשֶׂר וְכָבוֹד: (²) יִי חֲפִיץ לְמַעַן צְדָקוֹ וְיִגְדִּיל תּוֹרָה וְיֵאָדִיר:

Observare: urmează aci punerea Thorei în sfântul Chivot pag. 118, apoi הקדשה וסדרה pag. 120.

סדר קריאת ההפטרה. ³⁾ 11. Rânduiala recitării Haftarei.

Înainte de *Haftara*, rostește *Maftirul* următoarele două binecuvântări:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
D-zeul nostru, regele
העולם אשר בחר בנביאים
מוֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּדַבְרֵי הַנְּאֻמִּים
בְּאֵמָתָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי הַבּוֹחֵר
בַּתּוֹרָה וּבַמִּשְׁחָה עַבְדּוֹ וּבִישְׂרָאֵל
עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וְצִדְקָה:

După recitarea *Haftarei*, rostește *Maftirul* următoarele binecuvântări:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
Dumnezeul nostru, regele
העולם צור כל העולמים צדיק
בְּכָל־הַדְּרוֹרוֹת. הָאֵל הַנְּאֻמִּין
הַאֹמֵר וְעוֹשֶׂה הַמְּדַבֵּר וּמְקַנֵּם
שְׂכָל־דְּבָרָיו אֱמֶת וְצִדְקָה: נְאֻמִּין

¹⁾ „Pilde“, 3, 16. ²⁾ „Ies.“ 42, 21.

³⁾ „Haftara“ a fost introdusă (v. „Turei Zahav“ în „Orach Chaim“ § 284), fiindcă Antioh Epifane (168 î. e. v.) a interzis aspru citania publică din Thora; în locul acestei citanii s'au ales capitole din Proroci, cari aveau oarecum acelaș cuprins cu *pericopele* respective. Rappaport crede însă („Erech Millin“ p. 167), că s'a introdus „Haftara“, pentru ca să se mențină autoritatea prorocilor, căci dacă Antioh ar fi oprit citania din Thora, n'ar fi îngăduit nici citirea din Proroci. Citirea *Haftarei* eră un fel de prelegere religioasă (v. „Sabbath“ 115, a; Rași la „Sabbath“ 24, a; „Ghitin“ 60, a. Mas. „Soferim“ cap. 13 § 9—14. 14, § 1. „Mag. Abr.“ la „O. Ch.“ 429). Rugăciunile de *Haftara* au fost rînd. de Onkelos pe Ia 3850—3900.

tu, Doamne D-zeul nostru, și adevărate sunt cuvintele tale, și niciun cuvânt din cuvintele tale nu se va întoarce îndărăt fără ispravă, căci un atotputernic împărat, adevărit și îndurat ești tu. Lăudat fii Doamne, atotputernicul adevărit prin toate cuvintele tale.

אֵתָהּ הוּא יי אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים
דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ
אֶחָד לֹא יָשׁוּב רִיקָם, כִּי אֵל
מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אַתָּה. בְּרוּךְ
אַתָּת יי הֵא סְנֵאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

יְרַחֵם Indură-te de Sion, căci este casa vieții noastre, și sufletu-i obidit mântuiește-l în curând, în zilele noastre. Lăudat fii Doamne, înveselitorul Sionului prin fiii lui.

יְרַחֵם | עַל צִיּוֹן, כִּי הִיא בֵּית
חַיֵּינוּ, וְלַעֲלֹכַת נַפְשׁ תּוֹשָׁנֵינוּ
בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי
מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבִנְיָהּ:

יִשְׁמַחְנֵה Invesește-ne Doamne, Dumnezeul nostru, prin Eliahu prorocul, robul tău, și prin împărăția casei lui David, unsului tău; să vie în curând, ca să se bucure inima noastră. Pe tronul lui să nu șeară un străin, și să nu moșteniască alții slava lui; căci pe numele tău cel sfânt i-ai jurat: că lumina lui nu se va stinge niciodată. Lăudat fii Doamne, pavăza lui David.

יִשְׁמַחְנֵה יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַלְיָהוּ
הַנְּבִיאָא, עַבְדְּךָ, וּבְמַלְכוּת בֵּית
דָּוִד, מְשִׁיחֶךָ. בְּמַהְרָה יָבֹא וְיִגְדֵּל
לִפְנֵינוּ. עַל-כֵּסֶאוֹ לֹא יֵשֵׁב זָר,
וְלֹא-יִנְחֹלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־
כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קֹדֶשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ
לֹא, שֶׁלֹא יִכָּבֵה נֹר לְעוֹלָם וָעֶד.
בְּרוּךְ אַתָּה יי מְגֵן דָּוִד:

La Zilei de Spășenie (יום הכפרים) și zilelor de post (תענית) se încheie aci.

Altfel se mai adoagă una din binecuvântările ce urmează, și anume:

Sabbath și שבת חול המועד קטן:

על־התורה Pentru Invățătura, și pentru slujbă, pentru proroci, și pentru ziua aceasta de Sabbath, ce ni-ai dat-o, Doamne Dumnezeul nostru, spre sfințenie, odihnă, slavă, și mărire;—pen-

עַל־תּוֹרָה, וְעַל־תְּעֻבָּדָה, וְעַל־הַנְּבִיאִים, וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת
הַזֶּה, שֶׁנֶּתַתָּ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
לְתַנְשָׁה, וְלִמְנוּחָה, לְכָבוֹד,

tru toate acestea, Doamne **וְלִתְפָאֲרָתָהּ. עַל־הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ**
 Dumnezeuul nostru, îți mulțu- **אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ, וּמְבָרְכִים**
 mim ție, și te laudăm. Bine- **אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל־חַי**
 cuvântat fie numele tău prin **תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. בְּרוּךְ אַתָּה**
 gura a tot viul, pururea și în **יי מְבַרְכֵךְ הַשֶּׁמֶת:**
 veci necurmați. Lăudat fii Doamne, sfîntulul Sabbathului.

1) שבת חל המועד קבות 11 קבות, שבעות, פסח

עַל־הַתּוֹרָה, וְעַל־הָעֲבוּדָה. Pentru Invăță-
 tură, pentru **וְעַל־הַנְּבִיאִים, וְעַל־יוֹם (הַשֶּׁמֶת)**
 slujbă, pentru proroci și pen- **תָּהָה וְעַל יוֹם**
 tru ziua (aceasta de Sabbath **הַשֶּׁמֶת**
 și pentru ziua) acestei

(la Paști:) *sărbători de Pesah,*

(פסח:) חג המצות הַתּוֹרָה

(la sârb. Săp- *sărbători de Șavuoth,*

(שבעות:) חג השבועות הַתּוֹרָה

(la Cuști:) *sărbători de Succoth,*

(קבות:) חג הסוכות הַתּוֹרָה

(la Incheierea *sărbători de Așereth,*

(שבע ושות:) השמיני חג העצרת הַתּוֹרָה

ce-ni-ai dat-o, Doamne D-zeul **שְׁנַת־תְּלָנָה יי אֱלֹהֵינוּ, (לְקַדְּשָׁהּ**
 nostru, (spre sfîntenie și odihnă,) **וּלְמַנוּחָה), לִשְׁשׂוֹן וְלִשְׁמִיחָה,**
 spre bucurie și veselie, spre **לְכַבּוֹד וְלִתְפָאֲרָתָהּ: עַל־הַכֹּל יי**
 slavă și mărire; — pentru toate **אֱלֹהֵינוּ, אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ,**
 acestea, Doamne Dumnezeu! **וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ**
 nostru, îți mulțumim ție și te **בְּפִי כָל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.**
 laudăm. Binecuvântat fie nu- **בְּרוּךְ אַתָּה יי מְבַרְכֵךְ (הַשֶּׁמֶת) 1)**
 mele tău prin gura a tot viul, **יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:**
 pururea și în veci necurmați. **יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:**
 Lăudat fii Doamne, sfîntulul **יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:**
 (Sabbatului, al) lui Israel și al **יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:**
 sărbătorilor.

La Anul Nou: לראש השנה

עַל־הַתּוֹרָה, וְעַל־הָעֲבוּדָה. Pentru Invăță-
 tură, pentru **וְעַל־הַנְּבִיאִים, (וְעַל־יוֹם הַשֶּׁמֶת)**
 slujbă, pentru proroci (și pen- **יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:**
 tru ziua aceasta de Sabbath)

1) Pașajele între paranteze se ȳic numai Sabbath.

și pentru ziua aceasta de pomenire, ce ni-ai dat-o, Doamne Dumnezeul nostru, (spre sfințenie și odihnă,) spre slavă și mărire; — pentru toate acestea, Doamne Dumnezeul nostru, îți mulțumim ție și te lăudăm. Binecuvântat fie numele tău prin gura a tot viul, pururea și în veci necurmați. Cuvântul tău este adevărat și neclintit de veci. Lăudat fii Doamne, împăratul peste tot pământul, sfințitorul (Sabbatului, al) lui Israel și a zilei de pomenire.

הַיְהוָה וְעַל-יָיוֹם הַזֶּה וְעַל-יָמֵינוּ וְעַל-יָמֵינוּ (לְקַדְשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ) לְכָבוֹד וְלִתְפָּאֲרֹת: עַל-הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מִזִּידִים לָךְ, וּמִקְרָבִים אֹתָךְ. יִתְפַּרֵּךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל-חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. וְדַכְדֵּךְ אָמֶת וְקִים לְעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד. הָאֱמִינִי מְבֹרָךְ (הַשְּׁבֵתִי) יִשְׂרָאֵל יוֹם הַזֶּה:

La slujba de dimineață a Zilei de Spășenie: לִיּוֹם הַשְּׁבֵתִי בְּשַׁחֲרִית.

Pentru Invățatură, pentru slujbă, pentru proroci, (pentru ziua această de Sabbath,) și pentru această zi a iertării păcatelor, ce ni-ai dat-o, Doamne Dumnezeul nostru, (spre sfințenie și odihnă,) spre iertare, îngăduire, spășenie, spre a ierta într'ansa toate păcatele noastre, spre slavă și mărire; — pentru toate acestea, Doamne Dumnezeul nostru, îți mulțumim ție și te lăudăm. Binecuvântat fie numele tău prin gura a tot viul, pururea și în veci necurmați. Cuvântul tău este adevărat și neclintit de veci. Lăudat fii Doamne, rege iertător și îngăduitor al păcatelor noastre, și al păcatelor poporului tău,

עַל-הַתּוֹרָה, וְעַל-הַעֲבוּרָה, וְעַל-הַנְּבִיאִים, (וְעַל-יָיוֹם הַשְּׁבֵתִי הַזֶּה) וְעַל-יָמֵינוּ וְעַל-יָמֵינוּ (לְקַדְשָׁהּ וְלִמְנוּחָהּ) לְמַחֲלִיָּה, וְלִסְלִיָּה, וְלִקְפָּרָה, וְלִמְחֻלָּה, אֶת-כָּל-עֲוֹנוֹתֵינוּ לְכָבוֹד וְלִתְפָּאֲרֹת: עַל-הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מִזִּידִים לָךְ, וּמִקְרָבִים אֹתָךְ. יִתְפַּרֵּךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל-חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד. וְדַכְדֵּךְ אָמֶת וְקִים לְעַד. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מִזְחֵל וּסְלִיָּה לְעֲוֹנוֹתֵינוּ, וְלְעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית

casei lui Israel, și care faci să
 piară în fiecare an învinovă-
 țirile noastre, împărat peste tot
 pământul, sfințitorul (Sabbatu-
 lui, al) lui Israel și al Zilei de
 Spășenie.
 וְיִשְׂרָאֵל, וּמַעֲבִיר אֲשֶׁמוֹתֵינוּ
 בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה מֶלֶךְ עַל־כָּל־
 הָאָרֶץ, מְקַדֵּשׁ (הַשָּׁבֹת) יִשְׂרָאֵל
 וְיוֹם הַפְּשָׁעִים:

בְּרַפְתְּ הַקֹּהֵל אַחֵר קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְהַהֲפָטָה לִפְנֵי מוֹסֵף
 שֶׁבֶת בְּשַׁבְּתוֹ:

12. Binecuvântare pentru obște (în fiecare Sabbath fără deosebire).

1. *Rugăciune pentru mântuirea și dăinuirea lui Israel, pentru sprijinirea învățătorei și a învățătorilor ei.*¹⁾

יְקוֹם פּוּרְקָן מִן־שְׁמִיא, דִּין
 מַנְטוּרֵה, חַר, פְּרִי-
 יִנְּא, יִנְּדוּרֵה, וִיעָא יִנְּדוּרֵה
 גַּתָּה, חֲרָנָה דִּין בֶּלְשֻׁג, חֲרָנָה
 חֲרָנָה דִּין חֲרָנָה, וּמִזְוֵי רְוִיחָה
 וְסִיעָתָה דִּין שְׁמִיא, וּבְרִיחָה
 גּוֹפָה וְנִחְרָה מַעֲלָה
 וְרָעָה חֲרָנָה וְקִימָה, וְרָעָה
 דִּין לֵא יִפְסוּק וְדִין לֵא
 יִבְטוּל מִפְּתָנֵי אֲוִרִיתָה
 לְמַרְנָה וְרַבְּנָה חֲבִירָתָה
 יְקוֹם פּוּרְקָן מִן־שְׁמִיא, דִּין
 מַנְטוּרֵה, חַר, פְּרִי-
 יִנְּא, יִנְּדוּרֵה, וִיעָא יִנְּדוּרֵה
 גַּתָּה, חֲרָנָה דִּין בֶּלְשֻׁג, חֲרָנָה
 חֲרָנָה דִּין חֲרָנָה, וּמִזְוֵי רְוִיחָה
 וְסִיעָתָה דִּין שְׁמִיא, וּבְרִיחָה
 גּוֹפָה וְנִחְרָה מַעֲלָה
 וְרָעָה חֲרָנָה וְקִימָה, וְרָעָה
 דִּין לֵא יִפְסוּק וְדִין לֵא
 יִבְטוּל מִפְּתָנֵי אֲוִרִיתָה
 לְמַרְנָה וְרַבְּנָה חֲבִירָתָה

¹⁾ „(O. Ch.“ 284). În epoca Templului al doilea erau în Ierusalaim și în Babilon două academii vestite, cari trăiau în cea mai bună înțelegere, trimițându-și reciproc cestiuni cazuistice spre rezolvare; în acesată epocă s'a redactat rugăciunea „lekum Purkan“. Deși numitele academii nu mai există, totuși s'a menținut rugăciunea, fiindcă se mai găsește în acele localități un număr mare de Rabini, cari se supun la tot felul de privațiuni numai pentru a face să înfloriască studiul legii divine. Rugăciunea „lekum Purkan“ e compusă în limba aramea, ca „הַרְבֵּי יְהוּדִים יִקְרֶה שְׁמָא“, pentru motivul arătat la pag. 24, nota 1, și este păstrată prețuțindeni în originalul caldeu, ca și celelalte rugăciuni mai sus pomenite, în vederea vechimei lor îndepărtate (cf. „Sul. Aruch“ Or. Ch. § 102 „Mog. Abr.“ l. c. și § 62; Maim. „Hilch. Keriath Šm'a“, cap. 2; „Sefer

știlor cuvioase, din țara lui Israel și din Babel, maștrilor propovăduitori ai cuvântului lui D-zeu, frunțașilor coreligionarilor risipiți, capilor de școală și judecătorilor în porți, *) tuturor ucenicilor și învățăceilor ucenicilor lor, și tuturor acelora, cari se îndeletnicesc cu învățătură. Impăratul lumii să-i binecuvânteze pe ei, să rodniciască viața lor, să sporiască zilele lor și să

קדישתא, די בארעא
ישראל ודי-בבבל
לרשי כלל, ולרשי
גלותא ולרשי מתיבתא
וקדיני די בבא, לכל-
תלמידיהון, ולכל-
תלמידי תלמידיהון,
ולכל מן-דעסקין
באריותא: מלכא
דעלמא יברך יתהון,
ופיש תייהון, ויכנס
וימיהון וימן ארבא

Hassidim“ 785; Ierusalim „Roš ha-Šana“ cap. 4; Rappaport „Erech Millin“ 165). Următorii învățați și demnitari ai lui Israel sunt pomeniți în „lekum Purkan“:—

1. **רשי כלל** — **רשי כלל** era denumirea lunilor de încheiere ale ambelor semestre: semestrul de vară și cel de iarnă („B. Meša“ 86, a; 97, a). Aceste două luni erau destinate pentru repetiția studiilor predate în școalele din Babilon, în cele cinci luni precedente („B. Bathra“ 157, b. Rašbam), și lumea din împrejurimi venia cu grămadă ca să ia parte la numitele prelegeri („Moed Katan“ 16, b). Aceste prelegeri, ținute în fața unui auditor numeros, erau punctele culminante ale studiului Legii din academiile Babilonului. *) Acela care s'a ilustrat la prelegerile lunilor-de-Kalla, fu numit **רשי כלל**, *maestru de conferențe*; (cf. Fürst, „Culturgeschichte der Juden“ pag. 140—142). Lunile-de-Kalla erau: *Adar* și *Ettul*.

2. **רשי גלותא** era șeful politic al întregii populațiuni israelite din Babilon, ca demnitatea de **נשיא** în Palestina.

3. **רשי מתיבתא** era rectorul Academiei **ישיבה-בתי-קטא** *consensus discipulorum*.

4. **רשי די בבא** erau Judecătorii în porți, adică președinții tribunalelor. Ei au fost demnitarii cei mai înalți ai Israelitenilor din Babilon. (Fürst, „Culturgeschichte“, pag. 249).

*) Ca amintire slabă sunt prelegerile talmudice, cari se țin până în ziua de astăzi în unele comunități la **שבת הקדול** și **שבת שיקה** (v. „O. Ch.“ 429 „M. A“).

1) *Poarta* orașelor orientale era sediul *justiției* și teatrul negocierilor private și publice.

prelungiască anii lor. Și să fie mântuiți și scăpați de orice nevoie, și de orice întâmplare rea. Domnul cel din ceruri fie scutul lor în toată vremea și în tot ceasul. Și să zicem : Amin !

לשְׁנֵי־דָוָן. וְיִתְפָּרְקוּן
וְיִשְׁתַּזְבְּנוּ מִן־כָּל־עָקָא
וּמִן־כָּל־מַרְעִין בִּישׁוֹן.
מִן־דִּי־בִשְׁמִיָּא יְהֵא
בְּסַעֲדָהוֹן כָּל־זְמַן וְעַדָּן.
וְנֹאמַר, אָמֵן:

2. Rugăciune pentru obște.

(Când cineva se roagă în particular, suprimă următoarele două rugăcuni).

יְקִים. Din cer să răsără
mântuire, hăr, pri-
ință, îndurare, vieață inde-
lungată, hrană din belșug,
ocrotire cerească, sănătatea
trupului, lumină spirituală,
urmași plini de vieață și
statornici, urmași pentru cari
să nu înceteze și să nu
piară preceptele Invățătu-
rei — acestei întregi obști
cuvioase, celor mari și celor
mici, pruncilor și femeilor.
Împăratul lumii binecuvân-
teze-vă, rodniciască vieața
voastră, sporiască zilele voa-
stre, și prelungiască anii voș-
tri. Și să fiți mântuiți și

יְקוּם פְּרִיקָן מִן־שְׁמִיָּא,
חַנּוּן, וְחַסֵּדָא, וְרַחֲמֵי,
וְחַיֵּי אֲרוּכֵי, וּמְזוּנֵי רוּיְחֵי,
וְסִיעָתָא דְשְׁמִיָּא, וּבְרִיּוֹת
גּוּפָא, וְנְהוּרָא מַעֲלִיא,
וְרַעָא חַיָּא וְקוּפָא, וְרַעָא
דִּי־לֹא־יִפְסוּק וְדִי־לֹא־
יִבְטוּל מִפְּתָנֵי אֲרִיָּתָא,
לְכָל־קְהָלָא קְדִישָׁא
הִדְיָן, רַבְּרֵיָא עַם
וְעֲרֵיא, טַפְּלָא וְנִשְׁיָא:
מַלְכָּא דְעֻלְמָא יְבָרַךְ
יְהִיכּוֹן, וְיִשִּׁישׁ חַיִּיכּוֹן,
וְיִסְגֵּא יוֹמֵיכּוֹן, וְיִתֵּן
אַרְכָּא לְשָׁנֵיכּוֹן,
וְיִתְפָּרְקוּן וְיִשְׁתַּזְבְּנוּ

scăpați de orice nevoie, și
de orice întâmplare rea.
Domnul cel din ceruri fie
scutul vostru în toată vre-
mea și în tot ceasul. Și să
zicem: Amin.

13. Binecuvântare pentru obște.

מי שברך אבותינו אברהם, אצחק ויעקב, הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה, עם כל קהלות הקדש. הם, ונשיהם, ובניהם, ובנותיהם, וכל אשר להם, ומי שמיוחדים בתי כנסיות לתפלה, ומי שבאים בתוכם להתפלל, ומי שנותנים גר למאור, ויון לקדוש ולהבדלה, ופת לאזרחים, וצדקה לעניים, וכל מי שעוסקים בצרכי צבור באמונה. הקדוש ברוך הוא, ישלם שכרם, ויסיר מהם כל מחלה, וירפא לכל גופם, וישלח לכל עונם, וישלח ברכה ותצלחה בכל מעשה ידיהם, עם כל ישראל אחיהם. ונאמר: **אמן**!

¹⁾ Din timpul *Gaonimilor*. ²⁾ Vin pentru binecuvântare la intrarea și ieșirea Săbăduțului și a sărbătorilor.

14. RUGĂCIUNE ¹⁾

pentru Rege, Casa Domnițoare și
înaltul Guvern.

תפלה

בעד שלום המלך ומלכותו.

(In picioare).

Doamne, carele dai izbândă
regilor și stăpânire principilor, a
cărui împărăție este împărăția tu-
tutor veacurilor; Tu, care ai scăpat
pe David, robul tău, de sabia
pelrei, care ai făcut cale prin mare
și cărare în apele puternice, bine-
cuvăntează, păzește, ocrotește, a-
jută, înalță, mărește și fă să pros-
pere pe Majestatea Sa

הנותן תשועה למלכים, וממשיך להם
למסכים, מלכותו מלכות כל-עולמים.
הפוצה את-דוד, שכדו, מחרב רעה,
הנותן פנים הרף וקמיום עמים נתיבה,
דיוא יברך, וישמור, וינצור, ויעזר,
וירחם, ויגדל, וינשא למעלה את-
המנוגה

FERDINAND I,

Regele României,

pe Majestatea Sa

פרדיננד הראשון

מלך רומניה, ירום הודו

ותגבירה המפוארה המלכה

MARIA,

Augusta noastră Regină,

pe AA. LL. RR. Principele
CAROL și Principesa ELENA,
Moștenitorii Tronului, împreună cu
toți membrii ilustrei familii regale.

מאריא

ירום הודה!

ונאת הנסיך יורש עצר בקרל/
ואשת בריתו רוממה אלנא, עם
כל-בני משפחתם הרמה ותגשגשה:

Regele Regilor! Indreptează pri-
virile tale asupra lor din sfântul
tău lăcaș, mântuiește-i de orice
strămtorare și mahnire, dăruiește-li
o viață îndelungată, și împlinește
dorințele lor spre fericire.

מלך מלכי המלכים, השקיפה עליהם
ממעון קדשך, מקל-צרה וניזון הצילים,
אחד ימים פשיגושם, וכל-משאיתיהם
טלא לטובך:

¹⁾ Numeroase pasaje din sf. Scriptură și din Talmud, ne învață ca să
dovedim în toate ocaziunile credință, supunerea, venerațiunea și iubirea
noastră către Suveranul țării, și că la fiecare slujbă obștească să ne rugăm
pentru sănătatea și fericirea sa, precum și pentru mărirea și propășirea
Patriei; v. „Iirmiah“ 29, 7; „Pildele“ lui Șlomo 20, 28; 21, 1; 24, 21;
„Ezra“ 6, 10; Talm. „Aboth.“ 3, 2; „Iuma“ 69, a; „Bava Bathra“ 54, a;
Talm. „Berachoth“ 58, a; „Menach.“ 98, a; „Sanhed.“ 11, a; 48; b; 49,
a; „O. Ch.“ cap. 224, § 9, etc.

Trimite sfântul tău ajutor tuturor miniștrilor și funcționarilor țării, cari lucrează pentru binele scumpei noastre Patrie.

Fie plăcute cuvintele gurei noastre și cugetul inimei noastre înaintea ta, Doamne, stânca noastră și izbăvitorul nostru.

AMIN.

שלח עזרך מקדש על-כל-הספגים
והפקידים. המה עוזרים להחזיק טובת
המדינה היקרה:

יהי לרצון אמרי פיני והגיון לבני.
לפניך יי צדנו ונאלנו.
אמן:

תפלה ליום הולדת המלך.

15. Rugăciune pentru ziua nașterii M. S. Regelui.

Ziua nașterii M. S. Regelui se serbează în cele mai multe Sinagogi ale comunităților israelite din țară după următorul program: 1) Se cântă יי הים עשה יי. 2) Se recitează Psalmii 21, 61, 100, 112, 117, 149. 3) Predică ocazională. 4) Scoaterea sulurilor Thorei. 5) Rugăciune pentru Rege și Patrie. 6) Imnul național. 7) Hallelu-la, Ps. 150. 8) קריש, עליש. Tot astfel se urmează și la celelalte sărbători Domnești, când se oficiază un Te Deum (תודה-עם לשלך). (In picioare).

Dumnezeule cel veșnic, Stăpânitorul lumii! Tu, care din înălțimea tronului tău îndreptezi privirile tale către cer și pământ; Tu, prin a căruia bunăvoință regii sunt aleși și chemați a conduce popoarele cu înțelepciune, dreptate și adevăr; Tu, în a căruia mână este puterea și tăria d'a mări și întemeia totul; din sfântul tău lăcaș, o Doamne, trimite binecuvântarea, sprijinul și ajutorul tău:

Majestății Sale

FERDINAND I,
Regele României

אלהים חיים ומלך עולם, המנביהו
לשכר, המשפילי לראות בשמים
ובארץ: אשר מפיך מלכים ימלכו ומדיך
למו מטה עזי נשבת מישור לנהל
לאמים בצדק ובמשפט ובמשרים:
אשר בך פח ונבירה לגדל ולחזק
לכל: הדיקה ממעון קדשך וברך
נשורי ונצור באישון
את-אדוני

פרדיננד הראשון

Amin. אמן

Revărsă asupra lui toate harurile cerești.

Amin. אמן

Dăruiește-i o viață lungă în fericire și-l apără de vrăjmașii săi și ai țării.

Amin. אמן

Depărtează de la el obida și necaz și înmulțește necurmat slava tronului său.

Amin. אמן

תקן עליו מארבות שמך ששפת
טובך וברכותיך
תארך בגימטם ומי והקדש סחפוי
קמיו
מכל-צרה ויגן מציקרה עמרת
ספאת נצח סמנח

Adăpostește-l în umbra aripelor tale și întinde peste dânsul cortul păcii. Amin.

Fă ca lumina ta să-l călăuziască, ca adevărul și dreptatea să-l însoțească pururea. Amin.

Fă ca puterea sa să crească neîncetat, și binecuvăntează pe toți membrii ilustrei familii regale. Amin.

Fă ca Țara să înflorască la umbra păcii și ca armonia să dominească între toți locuitorii ei. Amin.

Fie plăcute cuvintele gurei noastre și cugetul inimii noastre, înaintea ta, Doamne, stâncă noastră și izbăvitorul nostru. Amin.

נָא הַסְתַּדְרֵהוּ בְצֵל כְּנָפֶיךָ וּפְרוּשׁ עָלָיו סֶכֶת שְׁלוֹמֶךָ אָמֵן

אֲדָרְךָ וְעֲדָרְךָ הַמֶּלֶךְ יִנְחֵדְהוּ חֶסֶד וְאֱמֶת תְּמִיד יִנְאָרְדֶּהוּ אָמֵן

תְּזַקְהוּ וְאַתְּצֵדְהוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִבְרַךְ כָּל-מְשִׁפַּחַת בֵּית מְלָכֵנוּ אָמֵן

בְּאַרְצֵנוּ רַב שְׁלוֹם יִפְרֹחַ וְיִשְׁבְּרֵהָ לְעַד יִשְׁקֵנוּ לְבָבָהּ אָמֵן

יְהִי לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִינוּ וְתַגִּיזֵן לָבְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ צִוְּנוּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ אָמֵן

16. Psalm pentru Rege la serbări anumite.

Ps. 21.

מְנַאֲחֵם מַלְאֲכֵי מַאֲדָּה מִיֵּשׁוּעָה יְיָ מַלְאֲכֵי מַאֲדָּה מִיֵּשׁוּעָה יְיָ

לְמַנְאֵחַ מִזְמֹר לְדָוִד:

Doamne, de puterea ta se bucură

יְיָ בְּעֲזֶרְךָ יִשְׁמַח-מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ מִדְּיֹגְלֵי מָאָד:

regele, și de ajutorul tău, cât de mult se veselește!

תִּמְאֲנֵת לְבֹו נִתְתָּה לָּו וְנִאֲרָשֶׁת שִׁפְחָיו בַּל־מִנְעֵתִי סִלָּה: כִּי-

Dorința inimii sale i-ai împlinit-o, și de cererea buzelor sale nu l'ai lipsit pe

הִתְקַדַּמְנוּ בְּרָכוֹת טוֹב תְּנִשִּׁית לְרֹאשׁוֹ עֲמֻדַת כּוֹז: הַיּוֹם יִשְׁאַל מִמֶּךָ נִתְתָּה לָּו אֲרֹךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד: גְּדוֹלֵל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתְךָ הוֹד וְהִדָּר תִּשְׁוֶה עָלָיו: כִּי-

dânsu. Sela! Căci îl întâmpini pe el cu binecuvântările fericirei, îi pui pe cap

תְּנִשִּׁיתָהוּ בְּרָכוֹת לְעַד תִּסְתַּדְּדוּ בְּשִׁמְחָה אֶת־פָּנֶיךָ: בִּי־הַמֶּלֶךְ בָּמָּה בִּי וּבְחֶסֶד עֲלִיזֹן בַּל־יָמוּט:

cununa de aur. Vieață cerut-a de la tine, și i-ai dat-o; lungimea zilelor în

יְמֵינָה תִּמְצָא שְׁנֵאִיד: תְּנִשִּׁיתָמוּ

veacul veacului. Mare e

יְמֵינָה תִּמְצָא שְׁנֵאִיד: תְּנִשִּׁיתָמוּ

slava lui prin ajutorul tău,

יְמֵינָה תִּמְצָא שְׁנֵאִיד: תְּנִשִּׁיתָמוּ

mărire și strălucire, pui **בְּתִנּוּר אֵשׁ לַעֲת פְּנִידָי בְּאַפּוֹ**
 peste dânsu. Că tu îl faci **יְבַלְעֵם, וְתֹאכְלֵם אֵשׁ: פְּרִימּוֹ**
 drept binecuvântare în veci, **מֵאַרְצָן תֵּאֱכֹר, וְזֶרַעַם מִבְּנֵי**
 îl inveseleşti cu bucurie **אָדָם: כִּי־נָטוּ עֲלֶיךָ רָעָה, חֲשָׁבוּ**
 înaintea feței tale. Căci re- **מִזְמֶה, בְּלִי־כֹלֹי: כִּי תִשְׁתַּמּוּ**
 gele se încrede în Dumne- **שָׁכֶם, בְּמִיתָרֶיךָ תִּכְנֹנֶן עַל־**
 zeu, și cu mila celui Prea- **פְּנִיהֶם: וְיִמָּה יְיָ בְּעֶזְדֵּךְ, נִשְׁיָרָה**
 înalt nu se va clăti. **וְנִזְמְרָה גְבוּרָתֶךָ:**

În cea din urmă zi de **פָּסַח**, a doua zi de **שְׁבֻעֹת**, **וְיָזֶם כְּפֹר, שְׁבֻעֹת** și **יָזֶם כְּפֹר, שְׁבֻעֹת** urmează aici **הַקֶּרֶת לְשִׁמּוֹת**.

17. Vestirea lunii noue. **בְּרַכַּת הַחֹדֶשׁ.**

Rugăciune pentru viață, binecuvântare și pace.¹⁾

Când în cursul săptămănei e Lună Nouă, (**וְיָזֶם כְּפֹר, שְׁבֻעֹת**), se anunță această Sămbăta precedentă, după citania din Thora.

Înainte de a se vesti Luna Nouă, se zice următoarea rugăciune:

(Obște, în picioare.)

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
 D-zeul nostru și D-zeul pă- **שֶׁתִּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת־**
 rinților noștri, ca să ne re- **הַחֹדֶשׁ הַזֶּה, לְטוֹבָה**
 înnoiești luna aceasta spre **וְלִבְרָכָה. וְתִתֵּן־לָנוּ**
 bine și belșug; și să ne **חַיִּים אֲרוּכִים, חַיִּים**
 dăruiești nouă o viață lungă, **שְׁלֵשׁ־שָׁלוֹם, חַיִּים שְׁלֵ-**
 o viață pașnică, o viață **טוֹבָה, חַיִּים־שְׁלֵשׁ בְּרָכָה,**
 fericită, o viață spornică, o **חַיִּים שְׁלֵשׁ־פְּרִנָּסָה, חַיִּים**
 viață de îndestulare, o **שְׁלֵשׁ־חֲלוּץ עֲצָמוֹת, חַיִּים**
 viață mântuitoare a trupu-
 lui, o viață cu temere de

¹⁾ De *Rab*, 4003 d. l. z. l. Talm. „Berachoth“ 16, b.

D-zeu și cu frică de păcat, o viață scutită de rușine și de umilire, o viață prosperă și cinstită, o viață în care să fim pătrunși de dragoste pentru Invățătură și de temere de D-zeu, o viață în care să împliniască Domnul dorințele inimii noastre spre bine, (în meritul rugăciunilor făcute de mulțime).
Amin! Sela!

שִׁישׁ בָּהֶם יֵרָאֵת שָׁמַיִם
וְיֵרָאֵת הַמָּא, חַיִּים שְׂאִין
בָּהֶם בּוֹשָׁה וּבְלִמָּה,
חַיִּים שֶׁל־עֶשֶׂר וּבְבוֹה,
חַיִּים שֶׁתְּהִי בָנוּ אֲהַבֵּת
תּוֹרָה וְיֵרָאֵת שָׁמַיִם,
חַיִּים שֶׁיִּמְלֹא יְיָ מִשְׁאֲלוֹת
לְבָנוּ לְטוֹבָה, (בְּזֻכוֹת
תְּפִלוֹת רַבִּים). אָמֵן סֵלָה.

Oficiantul :

מי Acela care a făcut minuni străbunilor noștri și i-a izbăvit din robie spre slobozenie, să ne izbăviască în curând și pe noi, și să adune pe răsfațarii noștri, din cele patru colțuri ale pământului, ca întregul Israel să fie întovărășit. —
L'aceasta să zicem: Amin!

מִי שֶׁעָשָׂה נִסִּים
לְאַבּוֹתֵינוּ, וְגָאֵל אוֹתָם
מִעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת, הוּא
וְגָאֵל אוֹתֵנוּ בְּקָרוֹב,
וְיִקְבֹּץ נִדְחֵינוּ מֵאַרְבַּע
כַּנְפוֹת הָאָרֶץ, חֲבֵרִים
כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְנֹאמַר, אָמֵן:

Oficiantul ia sfânta Thora în brațul drept, se îndreptează cu fața către obște și vestește după indicațiunea de mai jos:

Luna Nouă (cutare) va fi în ziua (cutare). Deu Dumnezeu ca să vie pentru noi și pentru întregul Israel spre bine.

רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

— גִּסְטֵן — אִיר — סִינֵן — תַּמְזֵן — (מְנַחֵם) אָב — אֶלּוּל —
— מִרְחֶשֶׁן — כֶּסֶלֹ — מַבֵּת — שְׁבַט — אָדָר (אָדָר רֵאשׁוֹן —
— אָדָר שֵׁנִי).

יְהוָה

Pentru 2 zile:

מָחָר בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן וּלְמַחֲרָתוֹ (D. și L.)
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וּלְמַחֲרָתוֹ (L. și M.)
הַשְּׁלִישִׁי
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּלְמַחֲרָתוֹ (M. și M.)
הָרְבִיעִי
בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וּלְמַחֲרָתוֹ (M. și J.)
הַחֲמִישִׁי
בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי וּלְמַחֲרָתוֹ (J. și V.)
הַשַּׁשִּׁי
בַּיּוֹם הַשַּׁשִּׁי וּלְמַחֲרָתוֹ (V. și S.)
שַׁבַּת קֹדֶשׁ
בַּיּוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ וּלְמַחֲרָתוֹ (S. și D.)
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן

Pentru 1 zi:

מָחָר בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן (Duminecă)
בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי (Luni)
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי (Marți)
בַּיּוֹם הָרְבִיעִי (Miercuri)
בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי (Joi)
בַּיּוֹם הַשַּׁשִּׁי (Vineri)
בַּיּוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ (Sabbath)

הַבָּאִים

הַבָּא

עָלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה.

Oficiantul își întoarce fața spre sfântul Chivot.
(Obștean, apoi Oficiantul:)

Reinoiască-o Atot-
sfântul—lăudat fie
el—pentru noi și pentru tot
poporul său, casa lui Israel,
spre viață și pace, spre
bucurie și veselie, spre mân-
tuire și mângăiere. Și să
zicem: Amin.

יְחִידֵהוּ הַקָּדוֹשׁ, בְּרוּךְ
הוא, עָלֵינוּ וְעַל כָּל-עַמּוֹ
בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים
וְלִשְׁלוֹם, לְשָׁשׂוֹן
וְלִשְׂמִינָה, לִישׁוּעָה
וְלִנְחֻמָּה. וְנֹאמַר, אָמֵן:

În multe comunități se recitează **nu** în fiecare Sabbath, însă **nu** la la חמשה עשר באב și בשבט. פורים נריל והטן. שבת הנדה ראש חדש נישן de la de la întâia zi după **nu** se zice în cele șapte zile după nuntă, când cel de curând căsătorit e de față, **nici** când se face o ceremonie de circumciziune, nici la vestirea Lunii Noi, cu excep-

(În ziua zilelor de קִסְיָה (de la a două zi de Pesah până la Şavuoth). În Praga însă se recitează această rugăciune la binecuvântarea ce se face cu prilejul reînnoirii lunei lui Av. În unele comunități se zice זֶכֶר הַחַיִּים cu începerea de קָדַשׁ până la שְׁבַעַת și de la 17 Tamuz până la 9 Av și în sărbătorile, când se face rugăciunea la pomenirea morților (הַקָּדָשׁ וְשִׁמְתָּ).

פְּקֻדַּת מַסְרֵי נַפְשָׁם עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם.

18. Ploasă aducere aminte de martirii lui Israel. 1)

(In picioare).

אב הַרְחֵמֵם, שְׁכֵן מְרוֹמִים, **אב הַרְחֵמֵם**
 Tu, care tronezi **בְּרַחֲמֵי הַעֲצוּמִים, הוּא יִפְקֹד**
 în regiunile eterice, adu-ți a- **בְּרַחֲמֵם, הַחֲסִידִים וְהַיֹּשֵׁרִים**
 minte în nemărginita ta îndu- **וְהַתְּמִימִים, קְהֵלוֹת הַקֹּדֶשׁ**
 rare de cei cuvioși, drepti și **שְׁמַרְרוּ נַפְשָׁם עַל קִדְשַׁת הַשֵּׁם.**
 virtuoși, de sfintele obști, cari **הַנְּאֻהִים וְהַנְּעִימִים בְּחַיֵּיהֶם,**
 au suferit martiriul pentru sfîn- **וּבְמוֹתָם לֹא נִפְדּוּ מִנְּשָׁרִים**
 țirea numelui tău. Adu-ți aminte **קָלוּ וּמַאֲרִיזוֹת נִבְרָו, לַעֲשׂוֹת**
 de acești credincioși și iubiți, **רִצּוֹן קוֹנֵם וְחַפִּץ צִדִּיקִים: יִזְכְּרֵם.**
 atât de devotați, cari, uniți în **יְאֵהֵנוּ לְטוֹבָה, עִם־שָׂאֵר צַדִּיקֵי**
 vieța lor, au rămas nedespăr- **עוֹלָם, וְיִנְקֹם נַקְמַת דָּם עֲבָדָיו**
 țiți în fața morții, și cari, cu **הַשְּׂפֹד: בְּתוֹב בְּתוֹרַת מִשְׁפָּה,**
 sprintenia vulturului și cu pu- **אִישׁ הָאֱלֹהִים, הַרְגִּינוּ גּוֹיִם עִמּוֹ,**
 terea leului s'au grăbit d'a **כִּי דַם־עֲבָדָיו יִקָּוֶם. וְנָקָם יִשִּׁיב**
 împlini voia Creatorului și **לְעַדְיוֹ, וּכְפָר אֲדַמְתוּ עִמּוֹ: וְעַל־**
 dorința Plăsmuitorului lor. Po- **יְדֵי עֲבָדֶיךָ, הַקְּבִיאִים, בְּרַחֲמֵי**
 menește-i, Doamne, spre bine, **לֵאמֹר, וְנִקְיִיתִי דָמָם לֹא־נִקְיִיתִי,**
 împreună cu ceilalți drepti ai **הַקָּדָשׁ וְשִׁמְתָּ.**
 pământului, și răsbună sângele
 vărsat al robilor tăi, după cum
 e scris în Legea lui Moșe, omul
 lui D-zeu: „Neamurilor, cu
 chiote slăviți poporul său; căci
 Domnul răsbună sângele ro-
 bilor săi; el pedepsește cu
 răsbunare pe vrăjmașii săi, și
 poporul său ispășește pământul
 său.”²⁾ Și prin robii tăi, prorocii,
 e scris precum urmează: „Și
 voui răsbună sângele, pe care
 nu l'am răsbunat încă, și Dom-

1) „O. Ch.“ 284.) Această rugăciune a fost compusă pe vremea cru-
 ciatelor pentru martirii lui Israel, 4856—4906.

2) „Deut.“ 32, 43.

nul va tronă în Sion¹⁾ Iar în sfintele Scripturi e zis: „De ce să zică popoarele: unde este Dumnezeu lor? Facă-se cunoscut între neamuri, înaintea ochilor noștri, răsbunarea sângelui vărsat al robilor tăi²⁾ Și Scriptura mai zice: „Tu, care răsbuni sângele nevinovat, îți vei aduce aminte de ei, și nu vei uita gemetele celor smeriți³⁾ Și iarăș e zis: ⁴⁾ „El judecă pe păgâni—moviole de leșuri—sfărâmă capii multor țări. Din pârau bea în cale; de aceea își rădică capul⁵⁾

וְיִי שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְּבֵי הַקֶּדֶשׁ נֹאמְרָה לָמָּה | וְיֹאמְרוּ הַגּוֹיִם, אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם; יִדְעוּ בַּגּוֹיִם, לְעֵינֵינוּ נִקְמָת דָּם-עֲבָרִיךָ יִשְׁפּוּךָ: וְיֹאמְרוּ, כִּי־דָרַשׁ דָּמִים | אֹתָם זָכָר, לֹא-שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְיֹאמְרוּ, יְדִין בַּגּוֹיִם, מָלֵא גִּוְיוֹת, מִחֵן רֹאשׁ עַל-אֲרָץ רַבָּה: מִנְּחַל בְּדָרֶךְ יִשְׁתָּר, עַל-בֵּן יָרִים רֹאשׁ:

¹⁾ „Isaie“ 4, 21. ²⁾ „Ps.“ 79, 10.

³⁾ „Ps.“ 9, 13. ⁴⁾ „Ps.“ 110, 6—7.

⁵⁾ După cum am arătat mai sus, această rugăciune este consacrată martirilor, cari au suferit moartea pentru a conserva credința lor și a glorifica pe unicul D-zeu. Adesea am auzit zicându-se, că apelurile la răsbunarea divină, pe cari le întâmpinăm aci, n'ar corespunde cu spiritul secolului, și n'ar mai avea nici un sens pentru noi. „Asupra cui vroiți ca „să cază răsbunarea? Oare stântă noastră Lege nu zice: *Fiul nu va purta vina tatălui*” („lehezekel“ 18, 20); și dacă strămoșii noștri au fost acum câteva veacuri, chinuiți, torturați pentru credința lor, urmașii cruzilor prizonieri trebuie oare să fie pedepsiți pentru atrocitățile pe cari ei le condamną?” Nu, fără îndoială; și aceia, cari vorbesc astfel uită, că bărbaiți cari au compus rugăciunile noastre nu s'au gândit niciodată la aceasta. Ploșii și învățații părinți ai Sinagogii au cunoscut foarte bine Legea; și ei știau că Dumnezeu a zis prin organul prorocilor săi: „Fiul „nu va purta vina tatălui, nici tatăl nu va purta vina fiului; cuvioșia cu-viosului asupra lui va fi, și nelegiuirea nelegiuitului asupra lui va fi. Și „nelegiuitul, întorcându-se de la toate păcatele sale, ce le-a făcut, și păzind „toate legile mele și făcând cuviință și dreptate, trăi-va, nu va muri”. („lehezekel“, 18, 20—21; cf. „Deut.“ 24, 16; II „Regi“, 14, 6). Astfel ei n'au dat niciodată cuvântului נָקָם, foarte scuzabil în gura lor, decât înțelesul unei răsbunări morale, și noi, repetându-l, nu-i dăm mai multă însemnătate. Singura satisfacțiune ce ei cereau, și pe care noi o cerem așisderea, este trimiterea liberatorului anunțat de proroci; este stabilirea înfrățirii între toate popoarele, care a fost promisă; este cultul unic dat D-zelui „unu” în acest templu, despre care Domnul a zis prin organul prorocului său: „Casa mea va fi o casă de rugăciune pentru toate popoarele”. („Isaie“ 56, 7). Iată ce vream, iată ce cerem în toate rugăciunile noastre, și nu ne temem a proclama aceasta în fața lumii întregi.

19. *Cântece la rugăciunea de Musaf pentru Sabbath și sărbători.*

Versete introductive Ps. 84, 5; Ps. 144, 15. 9

אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בֵּיתָהּ עוֹד יִהְיֶה לָהּ:
אֲשֶׁר הָעַם שָׁכַח לֹא אֲשֶׁר הָעַם שָׂא אֹהֶיוּ:

Atotbunătatea lui Dumnezeu.

Ps. 145.

תהלה לָדוד. אֲרוֹמָמָה אֵלֹהִים הַמֶּלֶךְ, וּבִאֲבֹרָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יָוִם אֲבֹרְכֶךָ, וְאֶהְלֵלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּדוֹל יי וְהִגְדֵּל מְאֹד,
וְלִגְדָּלְתוֹ אֵין חֶקֶר: דֹּדַר יִשְׁבַּח מַעֲשָׂיֶיךָ, וּבִבְרִיתֶיךָ יִגְדֹּל: הַדָּר בָּבוֹד
הַזֶּה, וְדַבְּרִי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשֵׁרֵיכָה: וְעֲזֹר נִזְאוֹתֶיךָ יִאֲמְרוּ, וְיִגְדֵּלְתָה אֲסַפְרֶנָּה:
זָכַר יי רַב־טוֹבָה וְנִינֵי, וְצִדִּיקְתָּה וְיִגְנוּ: לְפָנַי וְרוּחִים יי, אֲרָךְ אִפְסִים וְיִגְדֵּל־
הַסֵּד: מִזִּבְיִי לִפְנֵי, וְרַחֲמֵי עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יִדְוֶה יי כָּל־מַעֲשָׂיֶיךָ, וְחִסְדֶּיךָ
וְיִרְכֻכְיָה: בָּבוֹד מְלִכּוּתֶיךָ יִאֲמְרוּ, וּבִבְרִיתֶיךָ יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ יי לְבִנֵי הָאָדָם
בְּבוֹרִתָּיו, וּבָבוֹד הַזֶּה מְלִכּוּתוֹ: מְלִכּוּתֶיךָ מְלִכּוֹת כָּל־עַלְמִים, וּמַמְשִׁלְתָּה
בְּכָל־דָּוָר וָדָר: סוֹמֵךְ יי לְכָל־הַמַּסָּלִים, וְזוֹקֶה לְכָל־הַכְּפוּסִים: עֲזֵרִי כָל־
אֱלֹהִי יִשְׁאָרִי, וְאַסֵּה נִתְּנִי לָהֶם אֶת־אֲדָכְלָם בְּעָתוֹ: שְׂוֹתֵם אֶת־יְהוָה, וּמַשְׁבִּיעַ
לְכָל־חַיִּי רָצוֹן: צָרוּק יי בְּכָל־דְּרָכָיו, וְחִסֵּד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יי לְכָל־
קִרְאוֹי לְכָל־אִשֶּׁר יִקְרָאוּ בְּהַסֵּת: רָצוֹן יִרְאֵי יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שְׁעֵתָם יִשְׁמַע
וְיִשְׁמָעִים: מְזוֹכֵר יי אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֵת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: תִּהְיֶה
יי יִדְבַּר־פִּי, וְיִכְבֵּד כָּל־פֶּשֶׁר שֵׁם קְדֹשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: ⁽²⁾ וְאַנְחֵנוּ יי נִכְבֵּד
יְהִי מַעֲמָה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּתָהּ:

Sabbath înainte de Luni, Joi și Luni, oficiantul la suterile Thorei în mână și zice următorul **מי שברך** pentru acel ce postesc:

מי שגִּבֹּר אֲבוֹתָינוּ אֲבִרְהָם, יִצְחָק, וְיַעֲקֹב, מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, דָּוִד וְשִׁלְמֹה, הוּא אֵל שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח עַלֵּיו לְהַתְּעֹזֶת

51) *Traducerea* versetelor introductive, a Psalmului 115 și a versetului final, vezi pag. 46. 2) „Ps.” 115, 18.

Joia și Lunea. Drept răsplată, Atot-sfântul — lăudat fie — îl va păzi și-i va scăpa de orice strămtorare și nevoie, de orice plagă și boală, și va trimite spor și belșug în toate lucrurile mâinilor lor, și va auzi cererile lor, cu acele ale întregului Israel, frații lor. Și să zicem: Amin!

שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי יָשְׁנֵי בִשְׁכֵר יְהִי הַקִּבֹּה
יִשְׁמְרוּ וַיְצִילֵהוּ מִכָּל צָרָה וַיִּצְיָקוּ
וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה
וַהֲצִלָּהוּ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וַיַּקְבֵּל
תַּפִּלֹּתֵיהֶם, וַיִּאֲזֵן שְׁעֵתֵיהֶם, עִם כָּל
יִשְׂרָאֵל אֲחֵיהֶם. וְנֹאמַר אָמֵן:

20. Punerea Thorei în sfântul Chivot. הַכְנֶסֶת סֵפֶר תּוֹרָה.

(In pictoare).

1. Oficiantul, ținând Thora în brațul drept, se îndreptează spre Chivot și zice:

יְהִלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ בִּיַּנְשָׁנָב שְׁמוֹ לְבָדוֹ.

Obștea răspunde:

הוֹדוּ עַל־אֲרֶץ וְשָׁמַיִם: וְיִרָם קָרֵן לַעֲמֹ
תְהִלָּה לְכִלְיֵהסִידֵי, לְבֵנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קִרְבֹּה
הַלְלוּיָהּ:

2. Sabbath, sau — dacă sârbătoarea cade într-o zi de Sabbath, se zice următorul psalm în timpul când se duce sfânta Thora la Chivot.

Ps. 29.

(²) מִזְמֹר לְדָוִד. הָבֹי לַיהוָה, בְּנֵי אֱלֹהִים. הָבֹי לַיהוָה כְּבוֹד
וְעֹז: הָבֹי לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ. הִשְׁתַּחֲוֵי לַיהוָה בְּהִרְתֹּת
קִדְשׁ: קוֹל יְהוָה עַל־הַמַּיִם. אֱלֹהֵהכֶּבֶד הָרָעִים, יְהוָה עַל־
מֵיִם רַבִּים: קוֹל־יְהוָה בַּבֶּת. קוֹל יְהוָה, בְּהָרִים: קוֹל יְהוָה
שֹׁבֵר אֲרָזִים, וַיִּשְׁפֹּר יְהוָה אֶרֶץ־אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקֹדֶם
בְּמִזְעָנָה, לְבָנוֹן וּשְׂרִיזֵן כָּמוֹ בְּנֵי־אֲמִים: קוֹל־יְהוָה חָצֵב
רִתְּבוֹת אֵשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלִיל מִדְּבָר, יַחֲלִיל יְהוָה מִדְּבָר
קִדְשׁ: קוֹל יְהוָה יַחֲלִיל אֵילֹת, וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרֹת. וּבְהִיכָלוֹ
פָּלֹא אָמַר כְּבוֹד: יְהוָה לַמִּבּוֹל יֵשֵׁב, וַיִּשָּׁב יְהוָה מִלְּךָ
לְעוֹלָם: יְהוָה, עֹז לַעֲמֹ וַיִּמָּן יְהוָה. וְכִרְךָ אֶת־עַמֹּךָ בְּשָׁלוֹם:

¹) „Ps.” 148, 13, 14. Traducerea, vezi pag. 117.

²) Traducerea Psalmului 29, vezi pag. 168-169; trad. „Ps.” 24, pag. 117.

2. Când sârbătoarea cade în zilele săptămânii se zice:

Ps. 24.

לְדוֹד, מִזְמוֹר. לַיְיָ הָאֵלֶּיךָ וּמִלֹּאֲהָ, תִּבְלֵ וַיִּשְׁבִּי בָהּ. כִּי
הוּא עַל-יָמַי וְסִדְהָ, וְעַל-נִהְרֹת יְכוֹנָנֶהּ: מִיַּעֲלָה בְּהַרְיֵי.
וּמִרִיקוֹם בְּמָקוֹם קָדְשׁוֹ: נָקִי כַפַּיִם וּבֶרֶךְ לֵבָב, אֲשֶׁר לֹא-
נָשָׂא לִשְׂוֹא נִפְשִׁי וְלֹא נִשְׁפַּע לְמַרְמָה: יֵשָׂא בִרְכָה מֵאֵת
יְיָ, וְיִדְרָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: זֶה הוּא ה' הַיֵּשׁוּ, מִבְּקִשֵּׁי פָנָי,
יַעֲקֹב סֵלָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם, וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם,
וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי־זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְיָ עֲזֹז וְגִבּוֹר, יְיָ
גִבּוֹר מִלְחָמָה: שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם, וּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם,
וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד: מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, יְיָ צְבָאוֹת,
הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד. סֵלָה:

3. Versete biblice ca încheiere la „Citania din Thora”.

Când se pune Thora în הקדש (sfântul Chivoli), se zice: 1)

2) וּבִנְחֹלָה אָמַר, שׁוּבָה יְיָ, רַבְבוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: 3) קוּמָה יְיָ, לְמַנְחָתֶיךָ,
אֲתָם וְאֶרֶץ עֲזָה: בְּהִנֵּהוּ יִלְבָּשׁוּ אֲדָמָה וְחַיִּים יִרְגְּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד, עֲבָדְךָ,
אֶל-תֵּשֵׁב פָּנֵי מִשְׁחָה: 4) כִּי לָקַח טוֹב נְתַתִּי לָכֶם, תּוֹרַתִי אֶל-תַּעֲזֹבוּ:
עֲיִינֵיכֶם הֵימָּה לְפִתְחוֹתֶיךָ בָּהּ, וְתִמְקֶיךָ מֵאֲשֶׁר: דְּרָכֶיךָ דִּבְרֵי-נֶשֶׁם, וְכָל-
נְתִיבוֹתֶיךָ שָׁלוֹם: 5) הִשְׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, חֲדָשׁ יָמֵינוּ בְּקָדְשׁ:

Oficiantul recitează **iam**. Kaddiș, pag. 59.

תַּפִּילַת מוֹסַף לְשַׁבָּת וּלְשַׁבָּת רֵאשִׁי הַדָּשׁ.

21. Rug. de Musaf pentru Sabbath și p. Sabbath de Roș Hodeș.⁶⁾

În zilele de sârbătoare se zice rugăciunea-de-șapte pentru Musaf (rugăciunea de
adaos) consacrată fiecărei din aceste sârbători. Sabbath de Hol ha-Moed se zice rugă-
ciunea de Musaf din zilele de sârbătoare.

Rugăciunea-de-șapte pentru Musaf, care urmează aici, se zice în ziua de Sabbath și
când Sabbathul este în același timp și Luna Nouă (Roș Hodeș).

„Deut.” 32, 3.) כִּי שָׁם יְיָ אֱכָרָא, הָבֹהַל לְאַלְהֵינוּ:

„Ps.” 51, 17.) אֲדַנִּי שְׁפֹתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

1. Dumnezeu scutul părinților. אָבוֹת.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ גְּאֻלָּהֵינוּ אָבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵינוּ אֲבֹרָהֵם,

1) Traducerea, vezi pag. 118. 2) „Numeri” 10, 36. 3) „Ps.” 132, 8—10. 4) „Pilde” 4, 2; 3, 18, 17. 5) „Piâng.” 5, 21. 6) De Synagoga Magna, 3414. Traducerea și notele, vezi pag. 71—75.

אלהי יצחק ואלהי יעקב. האל הגדול הגבור והנורא אל
עליון, גומל חסדים טובים וקנה הפל וזכר חסדי אבות,
ומביא גואל. לבני בניהם, למען שמו באהבה:

in Sabbatul de pocăință, זכרנו למים, מלך חפץ במים, וקרבנו

בספר המים, למען, אלהים מים:

מלך, עוזר, ומושיע ומגן, ברוך אתה יי מלך אברהם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. בבורות

אתה גבור לעולם, אדני מלחמה מלחמה, רב להושיע:

(Iarna se zice:)

(¹) משיב הרים ומוריד הגשם:

מכלכל חיים בחסד, מלחמה מלחמה ברחמים רבים, סומך
נופלים, ורופא חולים, ומתיר אסורים, ומקיים אמונתו,
לישגי עפר, מי במוה, בעל גבורות, ומי דומה לך, מלך,
ממית ומלחמה, ומצמיח ישועה:

(In Sabbatul de pocăință:)

מי במוה, אב הרחמים, זכר יצחק למים, ברחמים:

ונאמן אתה להחיות מתים, ברוך אתה יי מלחמה המלחמה: (=)

(²) קדשה של מוסף לשבת ולמים טובים.

Keduša rugăciunei de Musaf pentru Sabbath și sărbători.²⁾

(Oficiantul:)

חן בעריצך ונקדישך פסוד שים
שורפי קדשי, המקדישים שמך בקדש,
בפתח על-יד זביאך וקרא זך אל-
זך ואמר:

¹⁾ Cu începerea de Musaf de „S'mini A'ereth“ până la Musaf de
intâia zi de Pesah inclusiv. M. „Taanith“ 1. de Eliezer b. Hyrkavoth 3853.

²⁾ Sfințirea lui D-zeu la recitarea cu glas tare a oficiantului.— Cu intercalarea învățaturii fundamentale a lui Israel, drept pomenire
din epoca persecuției sub regele persan Jezdagerd pe la 4300.— Menț.
„Sof.“ 17, 12; v. comentarul lui Iosef Caro la Tur „O. Ch.“ 423; „E. M.“
art. Iezdagerd, pag. 37.

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קדשת השם.

(La rugăciunea ce se face *incef*).

אתה קדוש, ושמוך קדוש, וקדושים בכל-יום, יהללוך,
סלה. ברוך אתה יי האל הקדוש:
(המלך הקדוש) In Sabbatul de pochină)

„Kedușă” (Sfințirea lui Dumnezeu).

(Obștean și Ofic.): קדוש | קדוש קדוש יי „Sfânt!
sfânt!”

sfânt! este Domnul oștirilor!
צבאות, מלא כל-הארץ כבוד: plin e tot pământul de slava
lui¹⁾

(Oficiant): חן כבודו מלא עולם, משתדליו
שואלים מה לך, אתה מקום כבודי.
לעמכם ברוך יאמרו:
קדוש ברוך בבוריי ממקומי:

(Obștean și Ofic.): ברוך „Lăudată
fie slava”

Domnului prin atotprezența
ei!²⁾ —

(Oficiant): חן טמקומי הוא ימן ברחמים, ויחון
עם, המתקדים שמו ערב וזקר, בכל-
יום שמיד, פנמים באהבה שמע
אמרים:

(Obștean și Ofic.): שמע „Ascultă, Is-
rael! Dom-
nul, Dumnezeul nostru, Dom-
nul unul este!”³⁾

(Oficiant): חן אחד הוא אלוקינו, הוא אבינו,
רוח מלכנו, הוא מושיענו, והוא
נשמיענו ברחמי שגית לעיני כל-חי.
להיות לכם לאלודים:
קדוש אני יי אלודיכם:

(Obștean și Ofic.): אני „Eu sunt
Domnul

Dumnezeul vostru!”⁴⁾
(In zilele de sărbătoare, se adaugă:)

(Oficiant): חן אדיר אדירנו יי אדורינו, מדר-
nostru scut, Doamne, Stăpânul

¹⁾ „Ieș.” 6, 3. ²⁾ „Iehez.” 3, 12. ³⁾ „Deut.” 6, 4. ⁴⁾ „Num.” 15, 41.

⁵⁾ Numai în zilele de sărbătoare (יום טוב) se adaugă pasajul: אדיר אדירנו.

4. Binecuvântare la sfințirea zilei. קְדֻשַּׁת הַיּוֹם.

Pentru Sabbath:

תָּבֵנָה שַׁבָּת, רָצִיתָ תָּבֵנָה
 Sabbath, ai bine
 קָרַבְנוּתֶיהָ. צִוִּיתָ
 primit jertfele lui. Tu ai
 פְּרוּשִׁידָה, עִם סְדוּרֵי
 poruncii amănuntele lui, im-
 נִסְכֶּיהָ. מְעַנֶּה לְעוֹלָם
 preună cu rânduielile liba-
 țiunilor. Acei ce se desfă-
 tează cu dănsul, în veci vor

Pentru Sabbath de Roș-Hodeș:

אָתָּה Tu ai plăsmuit lumea
 ta din obârșie, și ai să-
 vârșit lucrul tău în ziua a
 șapte. Tu ne-ai iubit, ai fost
 binevoitor nouă, și ne-ai ră-
 אָתָּה יָצַרְתָּ עוֹלָמְךָ מִקֶּדֶם
 בְּלִית מְלָאכְתְּךָ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.
 אָהַבְתָּ אֹתָנוּ, וְרָצִיתָ בָּנוּ

„Kedușă” (Sfințirea lui Dumnezeu).

nostru! cât de puternic e numele
 tău în tot pământul.²⁾ Va veni
 ziua în care Domnul va fi împărat
 peste tot pământul, atunci Domnul
 va fi *unul* și numele lui *Unul*.³⁾
 אחד ושמו אחד:

(Oficiantul:) Și în cărțile tale cele sfin-
 te e scris precum urmează:

(Obște și Ofic.): יְמִלֶכְךָ „Impă-
 răți-va
 Domnul în veci, Dumnezeu
 tău, Sione! din neam în neam.
 Hallelu-la.”⁴⁾
 יְמִלֶכְךָ יְיָ לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ
 צִוִּין, לְדוֹר וָדוֹר, הַלְּלוּהָ:

(Oficiantul:) לְדוֹר וָדוֹר בְּנִיד בְּדִלְךָ, וּלְנֶאֱחָ
 neam vesti-vom
 mărirea ta, și în veci necurmați
 sfinți-vom sfințenia ta. Lauda ta,
 o Dumnezeu nostru, nu va înceta
 niciodată din gura noastră, căci
 un împărat atotputernic, mare și
 sfânt ești tu. Lăudat fi! Doamne,
 atotsfinte Dumnezeule! 5)
 הָאֵל (בְּשֵׁם: טָהֳרָה) הַקָּדוֹשׁ:

1) Fiecare cuvânt din textul ebraic începe cu o literă după ordinea
 inversă a alfabetului. Rugăciunea corespunde cu cultul jertfelor din tim-
 purile străvechi („Abuderham“ 64). Jertfele despre cari e vorba aci, ca și
 în alte pasaje, sunt înlocuite azi cu rugăciuni; cf. pag. 15 nota 1.

2) „Ps.” 8, 10. 3) „Zeh.” 14, 9. 4) „Ps.” 146, 10.

5) În Sabbathul de pocăință: *atotsfinte Impărate*.

moșteni cinste; acei ce gustă dintr'ânsul, se învrednicesc de nemurire; și acei ce iubesc așezămintele sale, și-au ales mărirea. Incă din Sinai ne-ai însărcinat cu păzirea lui, și ne-ai poruncit, Doamne D-zeul nostru, de a aduce în această zi jertfa de adaos (Musaf), precum i se cuvine Sabbatului.

כבוד וְתַחֲלוּ. מוֹעֲמֵיהֶם
חַיִּים זָכוּ. וְגַם הָאוֹהֲבִים
דְּבָרֶיהָ גָּדְלָהּ בְּחֶרֶוֹ.
אֲזַמְּסִי נִצְטוּוּ עֲלֶיהָ
נִתְצַוְנוּ וְיִאֲהֶנּוּ לְהַקְרִיב
בָּהּ קָרְבַּן מוֹסֵף, שֶׁבֶת
בְּרָאוּ:

יהי Fie deci voia ta,
Doamne Dumnezeu
nostru, și Dumnezeuul părin-

יהי רצון מִלְפָּנֶיךָ, יי
יִאֲהֶנּוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

Pentru Sabbath de Roș Hodeș:

dicat peste toate neamurile de alte limbi, căci tu ne-ai sfințit prin poruncile tale, ne-ai apropiat, o Regele nostru! de slujba ta, și ne-ai chemat după marele și sfântul tău nume. Așa ne-ai dat Doamne, Dumnezeuul nostru, cu dragoste, zilele de Sabbath spre odihnă, și cele de Lună Nouă spre spășenie. Dar fiindcă am păcătuit înaintea ta, atât noi, cât și părinții noștri, s'a surpat cetatea noastră, și s'a pustiit Sanctuarul nostru; mărirea noastră a pierit, și smulsă fu strălucirea de pe casa vieții noastre (Sion). Nu putem deci să ne îndeplinim datoriile noastre în casa ce ți-ai ales-o, în casa cea mare și sfântă, ce poartă numele tău, din pricina puterei ce s'a deslănțuit în potirva Sanctuarului tău. Fie dar voia ta, Doamne Dumnezeuul nostru, și Dumne-

וְרוֹמְמָתָנוּ מִכָּל־הָלְשׁוֹנוֹת,
וְקִדְּשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבָּתָנוּ
מִלִּפְנֵי לַעֲבֹדֶתְךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקָּדוֹשׁ עֲלֵינוּ קְרָאתָ: וְתַתֵּן
לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה, שְׁבִתוֹת
לְמַנוּחָה וְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים לְכַפָּרָה.
וּלְפִי שִׁחְטָאֵנוּ לְפָנֶיךָ, אֲנִינֵנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ, תִּרְכָּה עֵירָנוּ וְשִׁמְם
בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וְגִלָּה יִקְרַנֵּנוּ וְנִשְׁלַל
כְּבוֹד מִבֵּית חַיֵּינוּ, וְאֵין אֲנִינֵנוּ
יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת חֻבּוֹתֵינוּ בְּבֵית
בְּחִידָתְךָ, בְּבֵית הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ,
שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו, מִפְּנֵי הַיָּד
שֶׁנִּשְׁמַלְחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ: יְהִי רָצוֹן
מִלְפָּנֶיךָ, יי אֱלֹהֵינוּ, וְאֱלֹהֵי

ților noștri, ca să ne duci cu bucurie în țara noastră, și să ne sădești în plaiurile noastre. Acolo îți vom aduce jertfele noastre îndatorite: cele zilnice (*Temidim*) după rânduiala lor, și adaosele (*Musafim*) după întocmirea lor; chiar și adaosul acestei zile de Sabbath, îl vom face și-l vom aduce înaintea ta cu dragoste, după porunca voinței tale, precum ne-ai

שְׂתַעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה
לְאַרְצֵנוּ וְתַטְעֵנוּ
בְּגִבּוֹלֵנוּ. וְשָׁם נַעֲשֶׂה
לְפָנֶיךָ אֶת־קִרְבָּנוֹת
חֻבּוֹתֵינוּ. תְּמִידִים
בְּסֻדְרָם, וּמוֹסָפִים
בְּהִלָּכָתָם: וְאֶת־מוֹסַף
יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה, נַעֲשֶׂה
וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה,
כְּמִצְוַת רְצוֹנְךָ, כְּמוֹ

Pentru Sabbath de Roș Hodeș:

zeul părinților noștri, ca să ne duci cu bucurie în țara noastră, și să ne sădești în plaiurile noastre. Acolo îți vom aduce jertfele noastre îndatorite; cele zilnice (*Temidim*) după rânduiala lor, și adaosele (*Musafim*) după întocmirea lor; chiar și adaosele acestei zile de Sabbath, și acestei zile de Luna Nouă, le vom face și le vom aduce înaintea ta cu dragoste, după porunca voinței tale, precum ne-ai prescris în Invățătura ta, prin Moșe, robul tău, din gura slavei tale, după cum glăsuiește:

וּבַיּוֹם „Si în ziua Sabbathului: doi miei de căte un an fără cusur, și două zecimi de lămura făinei, pentru

אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה
לְאַרְצֵנוּ וְתַטְעֵנוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ. וְשָׁם נַעֲשֶׂה
לְפָנֶיךָ אֶת־קִרְבָּנוֹת
חֻבּוֹתֵינוּ. תְּמִידִים בְּסֻדְרָם
וּמוֹסָפִים בְּהִלָּכָתָם: וְאֶת־מוֹסַף
יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה, וְיוֹם רֵאשִׁית
הַחֹדֶשׁ הַזֶּה, נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב
לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה, כְּמִצְוַת רְצוֹנְךָ,
כְּמוֹ שֶׁצִּוִּיתָנוּ עַל־יְדֵינוּ, בְּתוֹרָתְךָ,
עַל־יְדֵי מֹשֶׁה, עַבְדְּךָ, כִּפִּי
כְּבֹרְךָ, כְּאָמור:

וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כִבְשִׁים
בְּגִישָׁנָה תְּמִימִים, וְשְׁנֵי עֲשָׂרִים

prescris în învățătura ta, prin Moșe, robul tău, din gura slavei tale, după cum glăsuiește :

שְׁכַתְּתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ,
עַל־יְדֵי מוֹשֶׁה, עַבְדְּךָ,
מִפִּי כְבוֹדְךָ, כְּאָמֹר :

וביום השבת, שני־כֶּשִׁים
בְּגִישָׁה תְּמִימָה, וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים
סֵלָה, מִנְּחָה, בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן,
וְנִסְכּוֹ : עֹלֹת שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶת,
עַל־עֹלֹת הַתָּמִיד וְנִסְכָּה :

„Și în ziua Sabbatului : doi miei de câte un an fără cusur, și două zecimi de lămura făinei, pentru jertfa de pâine, frământată cu untdelemn, și libațiunea cuvenită. Aceasta este arderea, afară de ardereafară necurmată cu libațiunea ei“.¹⁾

Pentru Sabbath de Roș Hodeș :

סֵלָה, מִנְּחָה, בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן,
וְנִסְכּוֹ : עֹלֹת שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶת,
עַל־עֹלֹת הַתָּמִיד וְנִסְכָּה : זֶה
קָרְבַּן שֶׁבֶת, וְקָרְבַּן הַיּוֹם כְּאָמֹר :

jertfa de pâine, frământată cu untdelemn, și libațiunea cuvenită. Aceasta este ardereafară necurmată cu libațiunea ei“.²⁾ Iată prescrierea pentru fiecare jertfă de Sabbath; aceea pentru jertfa de astăzi este precum urmează :

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם תִּקְרִיבוּ
עֹלָה לַיהוָה, פָּרִים בְּגִישָׁה שְׁנַיִם
וְאַיִל אֶחָד, כֶּבֶשִׂים בְּגִישָׁה
שְׁבָעָה, תְּמִימִם : וּמִנְּחָתָם
וְנִסְכָּהֶם כַּמִּדְבָּר, שֶׁלֹּא־שָׁה
עֶשְׂרִים לֶפֶס, וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים
לֶאֱיֵל, וְעֶשְׂרֹן לִכְבֹּשׂ, וְיֵין
בְּנִסְכּוֹ, וְשִׁעִיר לִכְבֹּשׂ, וּשְׁנֵי
תָמִידִים בְּהִלְכָתָם :

„Și la începutul lunilor voastre să aduceți ardereafară Domnului : doi viței tineri și un berbec, șapte miei de câte un an, fără cusur. Și darul lor de pâine și libațiunea lor precum s'a zis : trei zecimi (de Efa) pentru fiecare vițel, două zecimi pentru berbec, și o zecime de fiecare miel ; iar vin după libațiunea cuvenită. Și un șap de ispășenie, și cele două jertfe zilnice după întocmirea lor“.³⁾

¹⁾ „Numeri“ 28. 9. ²⁾ „Num.“ 28. 9. ³⁾ „Num.“ 28, 11.

יִשְׁמְחוּ Bucure-se de împărăția ta, cei ce păzesc Sabbathul și-l numesc desfătare; fie ca poporul care sfințește Sabbathul, cu toți să se sature și să se desfăteze cu bunătățile tale; căci ziua a șaptea ți-a plăcut ție și ai sfințit-o; podoaba zilelor ai numit-o, în amintirea faptelor urzirei.

יִשְׁמְחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שְׂמֵרֵי שַׁבָּת וְקֹרְאֵי עֲנֵנּוּ. עִם אֶמְקַדְשֵׁי שְׁבִיעֵהוּ כָּלֵם יִשְׁבְּעוּ וְיִרְעַנְנוּ מִטּוֹבָךָ. וּבְשִׁבְעֵי רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְשָׁתוֹ חֲמִדַת יָמִים אֶתוֹ קָרָאתָ זָכָר לַמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

Pentru Sabbath de Roș-Hodeș:

יִשְׁמְחוּ Bucure-se de împărăția ta, cei ce păzesc Sabbathul și-l numesc desfătare; fie ca poporul, care sfințește Sabbathul, cu toți să se sature și să se desfăteze cu bunătățile tale; căci ziua a șaptea ți-a plăcut ție și ai sfințit-o; podoaba zilelor ai numit-o, în amintirea faptelor urzirei.

יִשְׁמְחוּ בְּמַלְכוּתְךָ שְׂמֵרֵי שַׁבָּת וְקֹרְאֵי עֲנֵנּוּ. עִם אֶמְקַדְשֵׁי שְׁבִיעֵהוּ כָּלֵם יִשְׁבְּעוּ וְיִרְעַנְנוּ מִטּוֹבָךָ. וּבְשִׁבְעֵי רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְשָׁתוֹ חֲמִדַת יָמִים אֶתוֹ קָרָאתָ זָכָר לַמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

אלהינו ואלהי אבותינו רצה בְּמִנְחָתָנוּ וְיַחַדְשׁ עָלֵינוּ כְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לַמִּזְבֵּחַ וְלַבְּרָכָה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה לִישׁוּעָה וּלְהַקְמָה לַפְּרִקָּה וּלְכֻלְקָלָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְמַחֲלַת הַמָּא וּלְסִלִּית עוֹן (בְּשֵׁנִת הַעֲבוּרִי וּלְכַפֵּרָה

אלהינו ואלהי אבותינו רצה בְּמִנְחָתָנוּ וְיַחַדְשׁ עָלֵינוּ כְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לַמִּזְבֵּחַ וְלַבְּרָכָה לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה לִישׁוּעָה וּלְהַקְמָה לַפְּרִקָּה וּלְכֻלְקָלָה לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְמַחֲלַת הַמָּא וּלְסִלִּית עוֹן (בְּשֵׁנִת הַעֲבוּרִי וּלְכַפֵּרָה

¹⁾ Această rugăciune cuprinde 12 cereri făcând aluziune la cele 12 luni ale anului.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ Dumnezeul nostru
 și Dumnezeul pă-
 rinților noștri! Fie-ți plăcută
 odihna noastră! Sfințește-ne
 prin poruncile tale, și dă-ne
 să avem parte de Invățătura
 ta; satură-ne de bunătatea
 ta și veselește-ne cu mân-
 tuirea ta; și curăță inima
 noastră, ca să-ți slujiască ție
 cu credință; și dă-ne de
 moștenire, Doamne, Dum-
 nezeul nostru, cu dragoste
 și bunăvoință, Sabbathul tău
 cel sfânt, ca să se odih-
 niască într'ânsul Israel, sfin-
 țitorul numelui tău. Lăudat
 fii, Doamne, sfințitorul Sab-
 batului.

יְרַח רַחֲמֵינוּ בְּמִנוּחֵינוּ. קְדֹשֵׁנוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ
 בְּתוֹרָתְךָ. שְׂפָעֵנוּ
 מִטּוֹבָךָ, וְשִׂמְחָנוּ
 בִּישׁוּעָתְךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ
 לְעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת. וְהַנְהִילֵנוּ
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן
 שַׁבָּת קְדֹשֶׁךָ, וְיִנּוּחוּ בְּךָ
 (כו) יִשְׂרָאֵל, מִקֹּדֶשׁ יְיָ
 שְׁמֶךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 מִקֹּדֶשׁ הַשַּׁבָּת:

5. Restatornicirea Sionului. זְכוּרָה.

יְרַח יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם, וְהִשָּׁב אֶת-
 הָעֲבוּרָה לְדָבִיר בֵּיתְךָ, וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתַפְלָתָם, בְּאַהֲבָה
 תִּקְבַּל בְּרַצוֹן, וְהִי לְרַצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Pentru Sabbath de Roș-Hodeș:

פֶּשַׁע, כִּי בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּחִרְתָּ
 מִכָּל־הָאֻמּוֹת, וְשַׁבָּת קְדֹשֶׁךָ
 לָקַם הוֹדֵעַתִּי, וְחִקְרֵאשִׁי חֲדָשִׁים
 לָקַם נִקְבַּעְתִּי. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
 מִקֹּדֶשׁ הַשַּׁבָּת, וְיִשְׂרָאֵל וְרֵאשִׁי
 חֲדָשִׁים:

1) Traducerea, vezi pag. 82-89.

2) Se adaugă într'un an visect (embolismic), adică când anul are luna
 complementară de יָאָרֵךְ începând de la luna חֲשָׁנָה până la יָאָרֵךְ inclusiv.

Obște;

Oficiantul: (plecându-se)

יְהוָה יְיָ וְיִשְׁמְרֵהּ	:	בֶּן יְהוֹרָזוֹן	:
יֵאָר יְיָ אֱלֹהֵי וְיִחְנֶהּ	:	בֶּן יְהוֹרָזוֹן	:
יִשְׂאָא יְיָ אֱלֹהֵי וְיִשְׂאָא	:	בֶּן יְהוֹרָזוֹן	:

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. בְּרַחֵם שְׁלוֹם.

שִׁים שְׁלוֹם. מִזְכָּה וּבְרָכָה, חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עֲלֵינוּ וְעַל
 כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. בְּרַבְּנוּ, אֲבִינוּ, בְּלִנּוּ בְּאַחֶר, בְּאוֹר פְּנֵיךָ,
 כִּי בְּאוֹר פְּנֵיךָ נִתְּתָ לָנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרַת חַיִּים, וְאַהֲבַת
 חֶסֶד, וְצִדְקָה וּבְרָכָה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ
 לְבָרֶךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ.

Incheiere:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם:

In Sabbatul de pocăință, în locul încheierii de mai sus:

בְּסֵפֶר חַיִּים, בְּרָכָה וְשְׁלוֹם וּפְרֻקָּה מִכָּבֶד, גָּזֵר וְנִתְּבַל לְפָנֶיךָ, אֲנִיחֵנו
 וְכָל־עַמְּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲנִיחֵנוּ מִכָּבֶד וְשְׁלוֹם. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֶׂה
 חֲשׂוֹם:

Rugăciune pentru umilință și resemnare.²⁾

אֱהִי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעִי, וּשְׂפָתַי מִדְּבַר מִרְמָה, וְלִמְקַבְּלֵי
 נֶפֶשִׁי תְּדוּם, וְנִפְשִׁי בְּעַפְרָא לְכָל תְּהוֹיָה: פֶּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ,
 וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּדְרֹף נִפְשִׁי. וְכָל חַחוּשִׁים עָלַי רָעָה, מִהֶרָה
 תִּפָּר עֲצָתָם, וְכָל־לִמְלַח מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה
 לִמְעַן יִמְנָךְ, עֲשֵׂה לִמְעַן תִּדְשְׁתָּהּ, עֲשֵׂה לִמְעַן תּוֹרָתְךָ,³⁾
 לִמְעַן יִחְלַצֵּנִי וְיִדְרִידֵךְ, הוֹשִׁיעָה וּמִינָהּ וְעֵנֵנִי: יְהוֹי־לְרָצוֹן.
 אֲמַרְיִפוּ וְהַגִּיזוּ לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֲשֵׂה שְׁלוֹם

1) „Numeri“ 6, 24-26.

2) După Talm. „Berachoth“ 17, a, de Mar, fiul lui R. Abina I. pe la 4150.

3) „Ps.“ 108, 7. 4) „Ps.“ 19, 15.

בְּמִרְמִיּוֹ, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ
 אָמֵן: ⁽¹⁾ יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, וְאֵלֵּי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבֵנָה
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם
 גְּבוּרָתְךָ בִּירְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְמָנוֹת: ⁽²⁾ וְעֲרֹכָה לָּנוּ
 מִגְּנָת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְמָנוֹת:

Oficiantul, după ce repetă rugăciunea de Musaf, cu *Qedușă*, recitează **intregul Kaddiș**, pag. 125-126, apoi zice celeace urmează.

Incheierea rugăciunii de Musaf pentru Sabbath și Sabbath de Roș Hodeș.

22. Dumnezeu, stăpân, împărat, mântuitor. ³⁾

אֵין נִימֵנִי נֹא אֵין בְּאֱלֹהֵינוּ. אֵין
 Dumezeul nostru; כְּאֲדוֹנֵינוּ. אֵין בְּמִלְכֵנוּ.
 nimeni—ca stăpânul nostru; אֵין בְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי
 nimeni—ca împăratul nostru; בְּאֱלֹהֵינוּ. מִי כְּאֲדוֹנֵינוּ.
 nostru. Cine este ca D-zeul מִי כְּמֶלֶךְנוּ. מִי
 nostru? cine ca stăpânul בְּמוֹשִׁיעֵנוּ: נֹדֶה לְאֱלֹהֵינוּ.
 nostru? cine ca împăratul נֹדֶה לְאֲדוֹנֵינוּ.
 nostru? Să mulțumim Dum- לְמִלְכֵנוּ. נֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ:
 nezeului nostru; să mulțu- בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בְּרוּךְ
 mim stăpânului nostru; să אֲדוֹנֵינוּ. בְּרוּךְ מִלְכֵנוּ.
 mulțumim împăratului nos- בְּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה
 tru; să mulțumim mântui- הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה הוּא
 torului nostru! Lăudat fie אֲדוֹנֵינוּ. אַתָּה הוּא
 Dumezeul nostru; lăudat מִלְכֵנוּ. אַתָּה הוּא
 fie stăpânul nostru; lăudat
 fie împăratul nostru; lău-
 dat fie mântuitorul nostru!
 Tu ești Dumezeul nostru;
 tu ești stăpânul nostru; tu
 ești împăratul nostru; tu

1) „Aboth“ P. 5. 2) „Maleachi“ 3. 4.

3) Această rugăciune se zice și la יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם.

ești mântuitorul nostru. Tu ești acela, înaintea căruia părinții noștri au făcut să fumege mirodenii. ¹⁾

מושיענו: אתה הוא
שהקטירו אבותינו
לפניך את-קטורת
הסמים:

Din Talmud «Kerithoth» I. c. 6, 1. Boraita. ²⁾

פטים הקטורת הציירי וסאפרן סחלבנה וסלבונה. משקל שבעים
שבעים מנה. מור וקציעה. שכלת נרד וברבום. משקל ששה עשר ששה
עשר מנה. הקשט שנים עשר. וקלופה שלשה. וקנמן תשעה. ברית
ברשינה תשעה קבין. יין קפריסין סאין תלתא. וקבין תלתא. ואם אין
לו יין קפריסין. מביא חמר חננין עתיק. מלח סדומית רבע הקב. מעלה
עשין כל-שדוא: רבי נתן ³⁾ אומר. אף בשבת חננין כל-שדוא. ואם נתן
בה רבש פסלה. אם חסר אחת מכל-סמניה חב מיתה:

בבן שמעון בן-במליאל אומר. הציירי אינו אלא שרף. הנוסף מעצי
הקשף: ברית ברשינה ששפין בה את-הצפרן. כדי שתהא נאה: יין
קפריסין ששורין בו את-הצפרן. כדי שתהא עזה: והלא מי רגלים
יפין לה. אלא שאין מביסין מי רגלים בעזרה מפני הכבוד:

Midna, «Thamid» 7, 4. ⁴⁾

חשיר שחלום היו אומרים בבית
המקדש: ביום הראשון היו אומרים.
לוי הארץ ומלואה. סבל וישבי בה:
בשני היו אומרים. גדול יי ומהלל
מאד. קעיר יאחינו הרקנשו: בשלישי
היו אומרים. אלוהים נאב בעדת-אל.
בנקב אלוהים. ישפט: ברביעי היו

¹⁾ Cf. Tr. „Luma“ 6, a. ²⁾ Acest capitol conține oarecari amănunte referitoare la compozițiunea legală a tămăiei cu care se aluma în Sanctuar. Astăzi când Templul nu mai există, o traducere a acestui capitol, care nu e o rugăciune propriu zisă, n'ar oferi niciun interes.

³⁾ R. Nathan până la vre-o 3900 Preș. II. sub Rabban Șimeon b. Gamliel II. 3926, tatăl lui R. Iehuda ha-Nasi.

⁴⁾ Cf. Massecheth „Soferim“ 18, § 1; „Thamid“ 33, b; „Succa“ 50, b.

⁵⁾ „Ps.“ 24. ⁶⁾ „Ps.“ 48. ⁷⁾ „Ps.“ 82.

În ziua a patra: „Dumnezeul izbândirilor, Doamne, Dumnezeul izbândirilor arată-te!”¹⁾ În ziua a cincea: „Chiuîi lui Dumnezeu, tăriă noastră, chiuîi Dumnezeului lui Iakob!”²⁾ În ziua a şasea: „Domnul împărăteşte, îmbrăcatu-s'a cu mărire; îmbrăcatu-s'a Domnul, cu tărie s'a încins, întemela-tu-s'a lumea, nu se va clăti.”³⁾ În ziua a şaptea: 4) „Psalm de cântare pentru ziua Sabbathului”; un psalm de cântare pentru vremea de apoi, pentru vremea când va fi cu totul Sabbath şi odihnă, şi'n care va fi o vieată veşnică.

אומרים: אל-נקמות יי אל נקמות
והקש: בהמישי היו אומרים: הרקינו
לאלהים עוזנו, הקיעו לאלהי יעקב:
בשמי היו אומרים: מלך גאות לבש,
לבש יי עז התאזר, אף-תבון תכל בל-
תמוט: בשבת היו אומרים: מזמור
שיר ליום השבת: מזמור שיר לעתיד
לכוא: ליום ששלו שבת ומנוחה, להיי
העולמים:

Din Talmud «Berachoth» 64, 1. 5)

Rabbi Elazar zicea în numele lui Rabbi Hanina: „Cărturarii cei înțelepți fac să domniască pace în lume”, precum este scris: 6) Când toți fiii tăi vor fi instruiți în Legea divină, pacea sufletului lor va fi mare.”⁷⁾ „Da, acei cari iubesc în-vățătura ta, se bucură de pace și fericire, și nu dau peste nici o piedecă.”⁸⁾ Fie pace în foisorul tău, siguranța în palaturile tale. În fa-voarea fraților și prietenilor mei îți urez pace ție; în favoarea Casei Domnului Dumnezeului nostru, lasă-mă să cer binele pentru tine.”⁹⁾ Domnul va da izbândă po-porului său, Domnul va binecu-vântă pe poporul său cu pace.”

אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא.
תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם.
שנאמר: וכל-בגוד למדי יי ורב שלום
בגוד: אל תנקא בגוד, אלא בגוד:
שלום רב לאהבי תורתך, ואין למו-
מכשול: יהי-שלום בביתך, שלום
בארמנותך: למען אחי ורעי אדברה-
נא שלום בך: למען בית-י אלניני,
אבקשה טוב בך: יי | עז לעמו וימן,
יי | יברך את-עמו בשלום:

23. Vocațiunea și speranța cea din urmă a lui Israel. 10)

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה ליוצר בראשית, שלא משנו
בגוי הארצות, ולא שמשנו במשפחות האדמה. שלא שם חלקנו בהם.

1) „Ps.” 94. 2) „Ps.” 81. 3) „Ps.” 93. 4) „Ps.” 92.

5) R. Hanina b. Hama, profesorul lui R. Iohanan (b. Naftcha) deveni în 3983 șef de școală la Sephoris. R. Elazar b. Pedath, discipolul lui Șemuel Areaka și al lui Iohanan din Tiberia pe la 3980-4055.

6) „Ieș.” 54, 13. 7) „Ps.” 119, 165. 8) „Ps.” 122, 7-9. 9) „Ps.” 29, 11. 10) Autorul acestei rugăciuni e Rab (Abba) m. 4003, d. l. z. l. Unii o atribuie lui Iehoșua b. Nun, urmașul lui Moșe 2430-2540; vezi „Kerem Șelomo” la Tur. „O. Ch.” § 132; Mendelssohn (născ. 5489, m. 5546) „Kl. verm. Schriften”, 4.—Rugăciunea Alenu se zice cu o solemnitate deosebită în zilele de Roș ha-Șana și în Ziua de Kippurim. Traducerea, vezi pag. 126—128.

וגורלנו. כְּבֹל־הַמּוֹנֶם: וְאִנְחֵנו פְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹשֵׂה שְׂמִים וְיֹסֵד אֶרֶץ וּמוֹשֵׁב
יָקָרוֹ בְּשָׂמַיִם. מִמַּעַל, וְשָׂכֵנִת אִינוּ בְּנִכְחֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ, אֵין עוֹד.
אֲמֵת מַלְבְּנוּ אִתָּם וּלְתוֹ, בְּכַתוּב בְּתוֹרָתוֹ, וְיִדְעָתָּ הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֶל-
לִבְבְּךָ, בִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׂמַיִם. מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתְחַת, אֵין עוֹד:
עַל־כֵּן וְנִקְחָה לָּךְ, יי אֱלֹהֵינוּ, לְרֵאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֲרָתָא עֲזוּךְ, לְהַעֲבִיר
נִלְוִים וּמִן־הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת וּכְרַתוֹן. לְחֶקֶן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי
וְכַל־בְּגֵי דְשָׂר: וְקִרְאוּ בְּשִׁמְךָ, לְהַפְנוֹת אֱלֹהֶךָ כַּל־רִשְׁעֵי אֶרֶץ. וְקִירוּ וְיִדְעוּ
כַּל־יֹשְׁבֵי תִבְלִי, בִּי לָךְ תִּקְרַע כַּל־בְּרֶךְ, תִּשְׁבַּע כַּל־לִשׁוֹן: לִפְנֵיךָ, יי
אֱלֹהֵינוּ, יִקְרָעוּ וְיִפְּלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקְרַ וְתִנֵּנוּ, וְיִקְבְּלוּ כָּלֶם. אֲתָּעַל
מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ עָלֵיהֶם. מְהֵרָה לְעֹלָם וָעֶד. בִּי הַמַּלְכוּת שְׁלֹךְ הוּא
וְעוֹלָמִי עַד. תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד, בְּכַתוּב בְּתוֹרָתְךָ, יי. וְיִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
וְנִאֲמַר, וְהָיָה יי לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יי אֲחָד, וְשִׁמּוֹ
אֶחָד: קַדִּישׁ יִתּוֹם.

24. *Lauda Domnul în înainte și după rugăciune*, pag. 4. אָדוֹן עוֹלָם.

25. Imnul slavei. שִׁיר הַכְּבוֹד.

(Se deschide sfântul Chivot).

Oficiantul și obștea în mod alternativ.

Oficiantul: *Molcom să respire
lira mea; vreau să
împletească o cunună de cântec! căci spre
tine, Doamne, se înalță sufletul meu.*

אֲנַעֲמִים וְמִירוֹת וְשִׁירִים אֶאָדוּ. בִּי
אֱלֹהֶיךָ נִפְשִׁי תִשְׁרֹג:

Obștea: *Sufletul meu ră-
pit de umbra pu-
terei tale, caută să
cîmîlitura tainei tale.*

נִפְשִׁי הַמְּדַרָּה בְּצֵל יָדְךָ.
לְדַעַת כָּל־זוֹ סוֹדְךָ:

¹⁾ Acest imn este cel din urmă din culegerea de imnuri prețioase cunoscută sub numele de שִׁירֵי הַיְחִיד *Imnuri în onoarea Dumnezeului unic*. Mai multe pasaje ale acestor cântări fac aluziune la sfintele Scripturi („Cânt. Cânt.” v. 2,11; „Ieș.” 59,17; 62,3; 43,3-4; „Iirm.” 31,23; „Ps.” 145,18; 119,160 etc.), la Tradițiune și chiar la Kabbala. Autorul „imnului slavei” שִׁיר הַכְּבוֹד este R. Iehuda ha-Hasid (piosul), mort la 1217 e. v. (4977 d. l. z. l.) în Regensburg, unde a înființat o Sinagogă. El mai compuse mai multe opere etice, halachice și liturgice și un comentariu asupra Pentateuchului și asupra cărții de rugăciune. „Imnurile unității” שִׁירֵי הַיְחִיד sunt în mare parte compuse de părințele său R. Șemuel ha-Hasid—(v. „Matteach” de Rab. Löw în Szegedin).

Oficiantul: **מדי** Indată ce viersul meu
vestește mărirea ta,
inima-mi bate, arzând de dorul tău.

מדי דברי בבבדך. הוֹמָה לִבִּי
אֶל-דֹדֶיךָ:

Obște: **על-כן** De aceea cu slavă
grăi-voiu de tine,
făli-voiu numele tău prin melodice
șoptiri.

על-כן אֲדַבֵּר בְּךָ נִבְדָּוֹת.
וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יִידוֹת:

Obști-voiu mărirea ta fără ca
să te văd, te inchipuiesc, te
numesc, fără a te cunoaște.

אֶסְפָּרָה בְּבֹדֶךָ וְלֹא רֵאִיתִיךָ. אֲדַמָּה
אֲכַנֶּךָ וְלֹא יִדְעֶיךָ:

Prin ai tăi proroci, în cer-
cul robilor tăi, împărtășitu-
me-ai odinioară, o imagine a sla-
vei tale.

פִּיר נְבִיאֶיךָ בְּסֹדֵר עֲבָדֶיךָ.
דְּמִיתָ הָדָר בְּבֹד הַדָּד:

Și ei au descris măreția și
puterea ta, dar numai după
făria faptelor tale.

נִדְּלָתֶךָ וְנִבְרָחָה. כִּפִּי לְתַקְוָה
פְּעֻלָּתֶךָ:

Ei te inchipuiră — însă nu
după firea ta; și te asemă-
nară — numai după făpturile tale.

דָּמּוּ אֹתֶךָ וְלֹא כָפִי יִשָּׂה.
וַיִּשְׁוּוּךָ לִפִּי מַעֲשֶׂיךָ:

În vedeniile lor te înfățișară
sub felurite chipuri, dar unul
cști, în toate aceste plide.

הַמַּשְׁלִיחַ בְּרוּחַ הַיְּיֹנוּת. הֵנָּה אֶחָד
בְּכָל-דְּמִיוֹנוֹת:

Ei te văzură: bătrân și
tânăr; cu părul alb ar-
gintiu, cu bucle ebenine.

וַיַּחֲזֶה בְּךָ זְקֵנָה וּבְחָרוּת. וְשַׁעַר
רֹאשׁוֹ בְּשִׁיבָה וְשַׁחְרוּת:

Bătrân în zău de judecată, tânăr
pe câmpul de onoare, ca un vi-
tez neînving, plin de vigoare.

זְקֵנָה בְּיָוִם-דִּין. וּבְחָרוּת בְּיָוִם קָרֵב.
כָּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לֹא רָב:

Cu coiful biruinței frun-
tea-i încinge, și învinge
prin dreptă-i și sfântul său braț.

חֶבֶשׁ כְּזֹבֵעַ יִשְׁוֶנָה בְּרֹאשׁוֹ.
הַזְשִׁיעָה לוֹ יָמִינוֹ וְזִרְעוֹ קִדְּשׁוֹ:

Părul său e plin de rouă lumi-
noasă; buclele lui — de picăturile
șoptii.

שָׁלְלִי אֹזְרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלֵא. וְקַנְצֵי-חַיִּי
רָסְסִי לְיָקָה:

El se fălește cu mine,
căci mă iubește, și el
îmi va fi mie cunună măreață.

יִתְפַּאֲרֵבִי כִּי חִפְּזִי-בִּי. וְהוּא
יִהְיֶה-לִּי לְעֻמָּתָת אָבִי:

Aur curat și lucitor e chipul ca-
pului său, pe frunte scânteioasă
slava numelui său cel sfânt.)

כָּתָם טָהוֹר כִּזְדֻמָּת רֹאשׁוֹ. וְחֵק
עַל-קַנְצֵחַ בְּבֹד שֵׁם קִדְּשׁוֹ:

¹⁾ După ord. alfabetică.

²⁾ Aluziune la placa de aur ce purta Marele-Preot.

לֶחֶן וּלְכָבוֹד צָבִי תִפְאָרְךָ. Ca primos de slavă, podoabă
și strălucire, poporul său îi
împletește cununa de mulțumire.— אָמְתוֹ לוֹ עֲטָרָה עֲטָרָה:

מִחֲלָפוֹת רֹאשׁוֹ בְּיָמֵי בְּהָרוֹת. Ca în zilele tinereței undu-
lează pletele sale, buclele lui
cele crețe de eben strălucitoare. קִרְצוֹתָיו פִּלְמָלִים שְׁחֻרוֹת:

נָוֶה הַצֶּדֶק צָבִי תִפְאָרְתוֹ. Lăcașul dreptății: Ierusa-
laim, podoaba sa, ajungând
odată la culmea bucuriei sale — יַעֲלֶה-נָא עַל-רֹאשׁ שְׁמִיָּתוֹ:

הִגֵּלְתוּ תְּהִי בִנְךָ עֲמֻנָּה. Alunci poporul său ales va fi
stema lui; egretă regească
templul mării sale. מְלוּכָה צָבִי תִפְאָרְתָּ:

עֲמוּסִים נִשְׁאָם עֲמֻרֶת עֲנָדָם. Pe apăsăți fi va rădica,
cu cunună fi va impo-
dobi; va mări pe accia, cari sunt
vrednici în ochii lui. מֵאֲשֶׁר יָקָרוּ בְּעֵינָיו בְּבָרָם:

פָּאֵר עָלַי וּפָאֵר עָלַי. Măreția lui va fi a mea; ferici-
rea mea, opera lui; și et lui va
fi aproape, ori când îl voi chema. בָּקְרָא אֵלָיו:

צָה וְאֵדוֹם לְלִבּוֹשׁוֹ אֵדוֹם. Invesmântat în roș va apare
odată, când va veni din
Edom ca tescuitor în crâmă. פִּוְרָה בְּדֶרֶכְךָ בְּבֹאֵר מֵאֵדוֹם:

הָקֵשׁ תִּפְלִין הָרָאָה לְעֵנִי. Nodul filacteriilor ¹⁾ arătatu-l'a
celui smerit, făcând să treacă ina-
intea lui chipul Domnului. תְּמוּנַת
”לִנְגַּד עֵינֵי:

רוֹצֶה בְּעַמּוֹ עֲנִיִּים יִפְאָר. Poporul său îi place, pe
cei umiliți îi umbrește,
cel ce tronează între laudele lor,
se mândrește cu dâșii. יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר:

רֹאשׁ בְּבֶרֶךְ אָמֶת קוֹרָא מְרֹאשׁ. Intâlnul tău cuvânt este ade-
văr ²⁾ de la început; păstrează-l
în vezi pentru neamul celor ce te caută. דָּוָר עִם דָּוָשֶׁךָ דָּוָשׁ:

שִׁית הַמֶּזֶן שִׁירִי נָא עָלֶיךָ. Primește cu bunăvoință
cântările mele, și vocea mea
rugătoare apropie-se de tronul tău. וְרִנָּתִי תִקְרַב אֵלֶיךָ:

¹⁾ Teologii israeliți explică pasajul Talmudului în care e zis: „D-zeu arată lui Moșe nodul Tefilinilor“, că Domnul a destăinuit lui Moșe succesiunea evenimentelor acestei lumi până la sfârșitul veșturilor, până în ziua judecării de apoi. La aceasta face poetul aluziune. ²⁾ Talmudul, asupra versetului 160 din Psalmul 119: „Deviza ta e adevărul“, zice în mod alegoric, că pe armările Domnului se citește vorba אָמֶת (adevăr). Această vorbă se găsește chiar în cele dintâi trei cuvinte, ale sfintei Legi. Cele din urmă litere d. v. מֵרִאשִׁית בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית prezintă cuvântul אָמֶת.

תְּהַלְלֵנִי תְּהִי לְרֹאשׁוֹ עֲמֻרָת. וְתַהַלְלֵנִי
Fie-ți lauda mea cunună pe
capul tău, și rugăciunea mea
plăcută ca mirodenii. תַּבְנוּן קַמְעֻרָת :

תִּיקָר שִׁירְת־רֹשׁ בְּעֵינֶיךָ. תִּיקָר
Fie-ți scumpă cântarea
celui sârman, ca un cân-
tec ce fu cântat la jertfele tale. בָּשִׁיר וַיִּשָּׂר עַל קִרְבְּנֶךָ :

בְּרָבְתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר. מְחֻלָּל
Inalțe-se lauda mea către atot-
șiftorul, către ziditorul, gene-
ratorul, atotdreptul Dumnezeu. וַתְּלִיד צְדִיק בְּבִיר :

וּבְרָבְתִי רִנְגַעְנֵה לִי רֹאשׁ. וּבְרָבְתִי
Către lauda mea incli-
nă-ți capul cu plăcere;
ca cele mai bune miresme pri-
mește-o pe dânsa. יֹאמְרָהּ קַח לָךְ בְּבִשְׁמִים רֹאשׁ :

יַעֲרֹב נָא שִׁחִי עֲלֶיךָ. כִּי נַפְשִׁי
Fie-ți plăcut graiul meu, căci
spre tine, Doamne, s'avântă sufle-
tul meu. תַּעֲרֹב אֵלֶיךָ :

לָךְ יי הַנְּהַלְלָה, וְהַבְּהִירָה, וְהַתְּפַאֲרָה, וְהַנְּגַחַח וְהַהוֹדָה. כִּי
(1. „Cr.“ 29. 11).
כָּל בְּשָׂמִים וּבְאֲרָנִי, לָךְ יי. הַמְּמַלְכָּה וְהַמְּתַנַּשֵּׂא. לְכָל ׀ לְרֹאשׁ : ⁽¹⁾
קָדִישׁ יְתוֹם.

26. Psalm pentru Sabbath ²⁾

הַיּוֹם יוֹם שַׁבָּת קָדֵשׁ שָׂבוּ הָיוּ הַלּוֹם אִמְרִים בְּבִירַת הַמִּקְדָּשׁ :

Meditațiune intimă asupra căilor lui D-zeu și răsplata celor drepți.

(Ps. 92)

מִזְמוֹר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת : טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְי וּלְזַמֵּר לְשִׁמְחָה עֲלָיו : לְהַגִּיד
בְּקֶרֶךְ חֲסִדֶּךָ, וְאֶמְיֻנָתְךָ בְּלִי קֶדְוָה : עַל־יַעֲשׂוֹר וְעַל־נִגְבֵּל. עַל־יְהוֹיָן
בְּבָנוֹר : כִּי שִׁמְחַנְתָּנִי יי בְּפִעֲלֶיךָ, בְּמַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֲבָנִין : מַה־גָּדֹל מַעֲשֶׂיךָ יי.
מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחֲשֹׁבְתֶיךָ : אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע, וְכִסִּיל ׀ לֹא־יָבִין אֶת־נֹאמָת :
בְּקֶרֶךְ רִשְׁעִים ׀ כְּמוֹ־עֶשֶׂב, וַיִּצְאֻ כָּל־פֹּעַלִי אֹנֶן, לְהַשְׁמֵד עַד־עַד :
וְאִתָּה מְרוֹם לְעֹלָם, יי : כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יי, כִּי־הִנֵּה אֵיבֶיךָ יֹאבְדִי, יִתְפָּרְדוּ
כָּל־פֹּעַלִי אֹנֶן : וְתִרְם בְּרֹאשׁ בְּרִנִּי, פִּלְתִּי בְּשִׂמְךָ רִנְגָן : וּבִשְׁמֵי עֵינֵי בְּשִׁירִי.
בְּקָטִים עַל־יְמִרְעִים, תִּשְׁמַעְנָה אֹזְנִי : צְדִיק בְּתִמְרֵי יִפְרַח, בְּאֲזֵן בְּלִבָּנוֹן
יִשְׁנֶה : שְׁתוּלִים בְּבֵית יי, בְּתַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ : עוֹד וְנוֹכַח בְּשִׁיבָה,
רִשְׁעִים וְרַעֲגָנִים וְהָיוּ : לְהַגִּיד בִּירְיֹשׁ יי, צוּרִי וְלֹא־עוֹלָתָה כּוֹ :
קָדִישׁ יְתוֹם.

¹⁾ Traducerea, vezi pag. 113. ²⁾ Traducerea, vezi pag. 43, 44.

27. Sfințirea zilei de Sabbath. קדוש ליום השבת. ⁽¹⁾

וְשָׁמְרוּ וְשָׂאֵף שָׂאֵף שִׁי פִּזְיָאֶסְרָא
 fiii lui Israel Sabbathul,
 ținând Sabbathul întru neamu-
 rile lor, ca legământ veșnic.
 Între mine și între fiii lui Israel
 este el un semn veșnic, că
 în șase zile a zidit Domnul
 cerul și pământul, și în ziua a
 șaptea s'a odihnit și a sâr-
 bătorit. ²⁾

וְשָׁמְרוּ בְּיִשְׂרָאֵל אֶת-
 הַשַּׁבָּת, לַעֲשׂוֹת אֶת-הַשַּׁבָּת
 לְדֹרֹתָם, בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָהּ הוּא לְעֵלָם,
 פֶּרֶשׁ שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת-
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיְנַפֵּשׁ:

זָכוֹר Adu-ți aminte de ziua
 Sabbathului, spre a o
 sfinți. Șase zile să muncești
 și să-ți faci tot lucrul tău. Dar
 ziua a șaptea este o zi de
 odihnă, închinată Domnului,
 Dumnezeului tău. Să nu faci
 într'ânsa nici un lucru: nici tu,
 nici fiul tău, nici fiica ta, nici
 robul tău, nici roaba ta, nici
 vita ta, nici străinul tău, care
 e în porțile tale. Căci în șase
 zile a făcut Domnul cerul și
 pământul, marea și toate câte
 sunt într'ânsele, și s'a odihnit
 în ziua a șaptea. De aceea a
 binecuvântat Domnul ziua Sab-
 batului și a sfințit-o pe ea. ³⁾

זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לִקְדָּשׁוֹ:
 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל-
 מְלֹאכֶתֶךָ: וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת
 לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ. לֹא-תַעֲשֶׂה כָל-
 מְלָאכָה, אַתָּה | וּבִנְךָ, וּבִתְּךָ,
 עַבְדְּךָ, וַאֲמָתְךָ, וּבְהֶמְתְּךָ, וְגֵרְךָ,
 אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ: כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים
 עָשָׂה יְיָ אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ,
 אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם,
 וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. עַל-כֵּן בֵּרַךְ
 יְיָ אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

Asupra vinului:

בָּרוּךְ Lăudat fii Doamne,
 Dumnezeu nostru,
 regele universului, care ai
 creat rodul viței. ⁴⁾

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פֶרִי
 הַגֶּפֶן:

¹⁾ Kidduş la domiciliu, înaintea prânzului (osp. de dîmîneacă).

²⁾ „Exod.” 31, 16-17. ³⁾ „Exod.” 20, 8-11. ⁴⁾ „Berachoth” 6, a.

Asupra altor băuturi :

ברוך אתה יי, לאהינו
 Dumnezeul nostru,
 regele universului, prin al
 cărui cuvânt toate s'au făcut.¹⁾
 נְהִיָּה בְּדִבְרֵי:

Asupra pâinei:

ברוך אתה יי, לאהינו
 Dumnezeul nostru,
 regele universului, care scoți
 pâinea din pământ.²⁾
 לֶחֶם מִן־הָאָרֶץ:

28. Căutarea bolnavilor. בקיר חולים.

Cine caută Sabbath pe un bolnav, zice plecând:

שַׁבָּת הִיא מְלֻעָזִין, וְרַפּוּאָה
 Sabbathul scutește de ru-
 găciune. Așteaptă cu
 răbdare și încrede-te în D-zeu.
 Sănătatea ta va reveni în curând;
 odihnește-te deci în pace!³⁾
 קְרוּבָה לְבֹא, וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם:

29. Consolarea jalnicilor. נחום אבלים.

Cine se duce Sabbath în un ^{אבל} zice plecând:

שַׁבָּת הִיא מְלַנְחָם, וְנַחֲמָה
 Sabbathul scutește de
 mângâiere: Mângâierea
 ta va veni în curând; odihnește-te
 deci în pace!
 קְרוּבָה לְבֹא, וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם:

מְנַחָה לְשַׁבָּת וּלְיוֹם טוֹב.

Rugăciunea de Min'ha pentru Sabbath și Sărbători.⁴⁾

Se zice:

1. קְרַר הַקְּרָנוֹת, pasajele biblice *Numeri* 28, 1-8; *Leviticul* 1, 11. pag. 15.
2. אֲשֵׁר, *Psalm la Keduša di Sidra*, Versetele introductive („Ps.“ 84, 5; 144, 15); „Ps.“ 145 și versetul final „Ps.“ 115, 18, pag. 118—120.
3. יְנַחֵל תּוֹרָה וַיֵּאָדָּר, pag. 120—125.

1) M. „Berachoth“ 6, 2. 2) „Ber.“ 6, 1. 3) „Sabbath“ I. C, 12, 2.

4) Timpul fixat pentru rugăciunea de după amiază (Min'ha) este, după „O. Ch.“ §. 233, între orele 9¹/₂—10³/₄ ale zilei. Admițând, că revărsatul zorilor începe pe la 5, și noaptea la orele 7, atunci timpul hotărât ar fi de la 4 și 40 de minute până la 5 și 55 de minute după amiază. Această se numește מְנַחָה הַטּוֹבָה.

Oficiantul recitează **Jum. Kaddis**, pag. 59.

Înaintea deschiderii sfântului Chivot. Oficiantul, apoi. Obște:

וְאֲנִי תַפְלִיתִי לְךָ יי
 Indreptez ruga mea către tine,
 Doamne, la vremea de bună-
 voință; Dumnezeu, în ne-
 mărginitul tău har, auzi-mă,
 prin ajutorul tău cel ade-
 vărat.¹⁾ חסדך, עֲנֵנִי בְּאַמֶּת
 יִשְׁעֶךָ:

După aceasta: 1) Scoaterea sfintei Thora din Chivot cu ceremonialul descris la pag. 111.
 2) Citanile din Sidra Sabbathului viitor (sunt chemați *trei* inși și nu se recitează *Haftara*),
 cită **Jum. Kaddis**. 3) Punerea Thorei în sfântul chivot. «Ps.» 24 și versetele biblice, pag.
 117—118. 4) **Jum. Kaddis**, pag. 59.

Observare: În zilele de *sărbătoare* se zice la *Min'ha* *Rugăciunea-de-șapte* prescrisă
 pentru sărbătorile respective. În ziua de *Sabbath* se zice la *Min'ha* *Rugăciunea-de-șapte*
 care urmează.

תפלת מנחה לשבת.

4. Rugăciunea de Min'ha pentru Sabbath.²⁾

1. Dumnezeu scutul părinților. אבות.

„Deut.“ 32, 3.) כִּי שָׁם יי אֲקָרָא, הָבוּ גִדְל לְאַלְהֵינוּ:

„Ps.“ 51, 17.) אֲדַנִּי שְׁפֹתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם,
 אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאַלְהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל
 עֲלִיוֹן, גּוֹמֵל חַסְדִּים טוֹבִים, וְקֹנֵה הַכּוֹל, וְזוֹכֵר הַסּוּדֵי אֲבוֹת,
 וְמַבִּיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּנֵיהֶם, לְמַעַן שְׁמוּ בְּאַהֲבָה:

în Sabbathul de pocăință. זָכְרֵנוּ לַחַיִּים, מִלֵּךְ כְּפִין בְּחַיִּים, וְקִרְבָּנֵינוּ

בְּסֶקֶר חַיִּים, לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים:

מִלֵּךְ, עֲזָרָה וּמוֹשִׁיעַ וּמִגֹּן. בְּרוּךְ אַתָּה יי מִגֹּן אַבְרָהָם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעֹזְלִים, אֲדַנִּי מִתְּנָה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ:

¹⁾ „Ps.“ 69, 14. Această rugăciune se zice numai Sabbath, și totdeodată când e sărbătoare în ziua Sabbathului. ²⁾ De Synagoga Magna, 3414, *Traducerea* și *notele*, vezi pag. 71—75.

(Iarna se zice :)

(1) מְשִׁיב הָרוּחַ וּמְזִיד הַגֶּשֶׁם :

מִכָּלֵל חַיִּים בְּהֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ
 נִפְלִיִּים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמְתִיר אֲסוּרִים, וּמְקַנֵּם אֲמִינָתוֹ
 לִישְׁנֵי עֶפֶר. מִי כְמוֹד, בְּעַל גְּבוּרֹת, וְמִי דוֹמָה לָךְ, מִלֶּךְ
 מֵמִית וּמְחַיֶּה, וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

(In Sabbatul de pocăință :)

מִי כְמוֹד אֵב הַרְחֵמֵם, זֹכֵר יִצְחָיו לְחַיִּים, בְּרַחֲמִים
 וְנֶאֱמָן אֶתְּךָ, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְחַיֶּה הַמֵּתִים :

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קְדוּשַׁת הַשֵּׁם.

Când oficiantul repetă cu glas tare rugăciunea:

La rugăciunea ce
se face încet:

בְּקֹדֶשׁ אֶת־שִׁמְךָ בְּעוֹלָם, בְּשֵׁם שְׁמִיכִישִׁים	Oficiantul:	אֶתְּךָ
אוֹתוֹ בְּשֵׁמִי מְרוֹם, בְּפָתוּב עֲלִיד נְבִיאָךְ,		קְדוּשָׁי
וְקָרָא זֶה אֱלֹהִים וְאָמַר:		וּשְׁמֶךָ
קְדוּשָׁי קְדוּשָׁי קְדוּשָׁי יְיָ צְבָאוֹת	Obște:	קְדוּשָׁי
מִלֵּא כָל־הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ: (2)		וּקְדוּשִׁים
לְעַמָּתֶם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ:	Oficiantul:	בְּגִלְיוֹם
בְּרוּךְ בְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: (3)	Obște:	יְהִלְלוּךָ
יְבָרְכְּרֵי קְדוּשָׁה פָתוּב לֵאמֹר:	Oficiantul:	סֶלָה
יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן	Obște:	בְּרוּךְ אַתָּה
לְדֹר וָדֹר, הִלְלוּהָ: (4)		יְיָ הָאֵל
לְדֹר וָדֹר נְגִיד גְּדֻלָּתְךָ, וְלִנְצַח נְצָחִים	Oficiantul:	הַקְדוּשָׁי:
קְדוּשָׁתְךָ נְקֻדִּישׁ וּשְׁבָחְךָ יִלְבְּנוּ מִפְּנֵי לֹא		
יִמּוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי אֵל מְלֶכֶךְ גְּדוֹל		(In Sabbatul de pocăință :)
וְקְדוּשָׁי אֶתְּךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל		הַמֶּלֶךְ
(In Sabbatul de pocăință)		הַקְדוּשָׁי:

1) De la סוכה de צמח שמיני până la סוכה de întâia zi de נסח inclusiv, se zice מְשִׁיב הָרוּחַ וּמְזִיד הַגֶּשֶׁם. Mișna „Taanih“ 1, de Eliezer b. Hyrkānoth 3853. 2) „leš.“ 6, 3. 3) „lehezkel.“ 3, 12. 4) „Ps.“ 146, 10.

4. Sfințenia Sabbathului. קדשת שבת

אָתָּה אֶחָד ¹⁾ Tu ești unu,
 și numele tău
 e *unul*, și cine mai este unic
 pe pământ, ca poporul tău
 Israel? Podoaba mărirei, cu-
 nuna mântuirii este ziua
 de odihnă și de sfințenie,
 ce ai dat-o poporului tău.
 De aceea se bucură Abra-
 ham, lițhak cântă de veselie,
 Iakob și urmașii lui răsufă
 într'ansa. Intr'o odihnă de
 dragoste și de bunăvoință,
 odihnă de adevăr și de cre-
 dință, o odihnă de pace și
 de liniște, de tihnă și sigu-
 ranță, o odihnă desăvârșită,
 precum îți place ție. Recu-
 noască dar și aște fiii tăi,
 că de la tine e rânduită
 odihna lor, și că prin odihna
 lor sfințesc numele tău.

אֱלֹהֵינוּ Dumnezeul nostru
 și Dumnezeul pă-
 rinților noștri! Fie-ți plăcută
 odihna noastră! Sfințește-ne
 prin poruncile tale, și dă-ne
 să avem parte de Invățătura
 ta; satură-nă de bunătatea
 ta, și veselește-ne cu mân-

אֶתְּךָ אֶחָד, וְשִׁמְךָ
 אֶחָד, וּמִי כַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל
 עוֹד אֶחָד בָּאָרֶץ. תִּפְאָרֶת
 גְּדֻלָּתָהּ, וְעֲטָרַת יְשׁוּעָהּ
 יוֹם מְנוּחָהּ וּקְדוּשָׁהּ
 לַעֲמֹךָ נָתַתָּ: אֲבִרְהָם יִגְלֵל
 וְיַעֲקֹב וְרָנָן יַעֲקֹב וּבָנָיו
 יְנוּחוּ בוֹ: מְנוּחַת אֲהֲבָה
 וְנִדְבָרָה, מְנוּחַת אֱמֶת
 וְאַמוּנָה, מְנוּחַת שְׁלוֹם
 וְשִׁלוֹהּ, וְהַשְׁקֵט וּבִטָּח,
 מְנוּחָה שְׁלֵמָה, שְׁאֵתָהּ
 רוּעָה בָּהּ: וַיְבִירוּ בְּנֵיךָ
 וַיִּדְעוּ כִּי מֵאֵתְךָ הִיא
 מְנוּחָתָם, וְעַל מְנוּחָתָם
 יִקְדִּישׁוּ אֶת־שִׁמְךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 רֵצָה בְּמְנוּחָתָנוּ. קְדִישָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן חֵלְקֵנוּ
 בְּתוֹרָתֶךָ. שְׂבַעֲנוּ
 מִטּוֹבֶיךָ, וְשִׂמְחָנוּ

¹⁾ v. Tosefot „Haghiga“ 2, 8.

tuirea ta; și curăță inima noastră, ca să-ți slujască ție cu credință; și dă-ne de moștenire, Doamne Dumnezeu nostru, cu dragoste și bunăvoință, Sabbatul tău cel sfânt, ca să răsuflă într'ânsul ¹⁾ Israel, sfințitorul numelui tău. Lăudat fii Doamne, sfințitorul Sabbatului.

בִּישׁוּעַתְךָ. וְטָהַר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן
שַׁבַּת קֹדֶשְׁךָ, וְנִינוּחֵי בְּךָ
(כֶּסֶם) יִשְׂרָאֵל, מְקַדְּשֵׁי
שִׁמְךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
מְקַדְּשׁ הַשַּׁבָּת:

Rugăciune pentru bunăvoință față de serviciul divin al lui Israel.

5. Reîntemeierea Sionului. עֲבוּדָה.

(²) רָצִיהָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּעֶמְךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם, וְהִשָּׁב אֶת-
הַעֲבוּדָה לְדָבִיר בִּיתְךָ, וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם, בְּאַהֲבָה
תִּקְבֹּל בְּרַצוֹן, וְהָיָה לְרַצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Comemoria solemnă. סִימָנָה.

La *ראש חודש* și *שבת חול המועד* se intercalează aci: ³⁾

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיִבְאֶה וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִשְׁמַע וְיַסְכֵּךְ
וְיַזְכֵּר וְיִזְכָּרְנוּ וְיַסְכְּדֵנוּ וְיִזְכָּרְנוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְזָכְרוֹן מְשִׁיחִי, בְּנֵי-דָוִד, עֲבָדֶיךָ,
וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם, עִיר קֹדֶשְׁךָ, וְזָכְרוֹן כָּל-עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה,
לְמוֹכָה, לְחַן, וּלְחַסֵּד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם

(la Cusți)

(la Paști)

(la Luna Nouă)

חג המצות

חג המצות

ראש החודש

סָעֵדָה, וְזָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ, לְמוֹכָה, וְיַסְכְּדֵנוּ בּוֹ, לְבִרְכָה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ,
לְחַיִּים, וּבְדָבָר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, חַסֵּד וְרַחֲמִים, וְרַחֲמֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּיָד
אֱלֹהֶיךָ, עֲבָדֶיךָ, בְּיָד אֵל מְקַדֵּשׁ, חֲסֵד וְרַחֲמִים אֲתָה:

¹⁾ In rugăciunea de Vinei scară se întrebuințează aci genul *feminin*.
כָּסֵם, în rugăciunea de Sâmbătă dimineață, genul *masculin*, și
în rugăciunea de Min'ha כֶּסֶם *plural*; deslegarea acestei chestiuni v.
„Kerem Š'loimo“ la „O. Ch.“ 268.

²⁾ Traducerea până la *עֲבוּדָה זָרָה* vezi pag. 82-89. ³⁾ „Sabbath“ 24.

Incheierea rugăciunei a 5-a.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמַּחְזִיר שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

6. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מִדִּים וְרָגֵן:

Când oficiantul repetă mulțumirea (1):
zice dîștea încet, plecându-se: 1)

מִדִּים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָה
הוּא יי אֲלֵינוּ, וְאֵלֵינוּ
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי כָל-בָּשָׂר.
יוֹצֵרֵנוּ, יוֹצֵר בְּרָא שִׁיר.
בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ, עַל
שְׂחִיתֵינוּ וְקִנְיָנוּ, בֵּן
תַּחֲנוּנוֹ וְתַקְנוֹנוֹ, וְתַאֲסִיף
בְּלִיַּחֲנוּת וְחִסְדֵּיךָ, וְלִשְׁמוֹ
רָצוֹנוֹ, וְלִשְׁמִיךְ, בְּלִבְךָ
שָׁלֵם, עַל-שְׂאֵנֵנוּ מִדִּים
לָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה הוֹדָאוֹת:

מִדִּים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָה הוּא יי
אֱלֹהֵינוּ, וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְעוֹלָם וָעֶד.
צִוֵּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵינוּ, אַתָּה הוּא
לְדוֹר וָדוֹר. נִדְּרָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ.
עַל-חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ, וְעַל
נַשְׁמוֹתֵינוּ הַמִּקְדָּרוֹת לָךְ, וְעַל-נַפְשֵׁיךָ
שֶׁבְּכָל-יוֹם עִמָּנוּ, וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹתֶיךָ, שֶׁבְּכָל-עֵת, עָרֵב וְבָקָר
וְצַהֲרָיִם: הַטּוֹב, כִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמֶיךָ.
וְהַמְּרַחֵם, כִּי לֹא-הִמָּוֶה חֶסֶדְךָ,
מֵעוֹלָם קִיַּינוּ לָךְ: (2)

Urmarea și încheierea rugăciunei de mulțumire.

וְעַל-כֵּן וְתַבָּרָךְ וְתַרומָם שְׂמִיךְ, מִלְּבָנוּ תַּמִּיד לְעוֹלָם
וָעֶד: In Sabbatul de pocăință) וְכַתוּב לְחַיִּים טוֹבִים בְּלִי-בְגִי בְּרִיתְךָ:
וְכָל הַחַיִּים יוֹדֶיךָ, סִלָּה, וְיִהְיֶה לָנוּ אֶת-שְׂמִיךְ בְּאַמָּת, הָאֵל,
יִשְׁעֵתְנוּ וְעֲזָרָתְנוּ, סִלָּה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַטּוֹב שְׂמִיךְ, וְלָךְ
נָא, לְהוֹדוֹת:

7. Rugăciune pentru pace și odihnă sufletească. בְּרִית שָׁלוֹם.

שָׁלוֹם רַב, עַל-יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ תַּשִּׁים לְעוֹלָם, כִּי אַתָּה הוּא
מִלְּךְ, אֲדוֹן לְכָל-הַשָּׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ אֶת-עַמָּךְ
יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה בְּשָׁלוֹמְךָ.

1) Talmud. „Sota“ 40, a. 2) Sabbath Hanucca urmează aci על הַחַיִּים
pag. 85.

Incheiere :

ברוך אתה יי המברך את-עמו ישראל בשלום :

In Sabbatul de pocăință, în locul incheierii de mai sus :

בְּסֶפֶר חַיִּים, בְּרָכָה, וְשִׁלּוּם וּפְרָנָה טוֹבָה, גָּזַר וְנִפְתָּח לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ
וְכָל-עַמְּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְחַיִּים טוֹבִים וְשִׁלּוּם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, עוֹשֵׂה
הַשְּׁלֹם :

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעִי, וְשׁוֹפְתֵי מַדְבַּר מַרְמָה. וְלִמְכַלְלִי
נַפְשִׁי תְּהוֹם, וְנַפְשִׁי בְּעַפְּרָא לְכָל תְּהוֹמָה: פָּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ,
וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי. וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה, מִתְּהַרָה
הַפֵּר עֲצָתָם, וְלִקְלָל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לִמְעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה
לִמְעַן יִמְנֶה, עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְּשֶׁתָּךְ, עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרָתְךָ;²⁾
לִמְעַן וְחִלָּצוֹן יִדְּיָךְ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ, וְעֲנֵנִי;³⁾ יְהִי-לִרְצוֹן,
אֱמִר-פִּי וְהִגִּיוֹן לִבִּי, לְפָנֶיךָ יי צוּרִי וְגֹאֲלִי: עֲשֵׂה שְׁלֹם
בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ
אִמֵּן;⁴⁾ יְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבֵנָה
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמִתְהַרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלֶק־נוֹ בְּתוֹרָתְךָ; וְשֵׁם
נַעֲבֹדְךָ בְּיָדָהּ, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִנִּית;⁵⁾ וְעֲרַכָה לִּי
מִנְחַת יְהוָה וִירוּשָׁלַם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִנִּית:

Oficiantul repetă „Rugăciunea-de-seapte“, recitează „Keduša“ (קְדוּשָׁה) apoi se zice paragraful ce urmează. Acest paragraf este suprimat în שַׁבַּת שִׁיבָה (Sabbath între Roș ha-Šana și Ziua de Kippurim) și în epocile, când în zilele de lucru nu se zice קְדוּשָׁה. (Vezi pag. 105).

5. Dreptatea de nepătruns a lui Dumnezeu.

צְדָקָתְךָ צְדָק לְעוֹלָם, ⁶⁾ צְדָקָתְךָ
dreptatea veșnică,
și învățătura ta e adevărată. אֱמֶת:

¹⁾ „Berachoth“ 17; autorul e Mar, fiul lui R. Abina I. pe la 4150.²⁾ „Ps.“ 108, 7. ³⁾ „Ps.“ 19, 15. ⁴⁾ „Aboth“ P. 5. ⁵⁾ „Matachi“ 3, 4.⁶⁾ „Ps.“ 119, 142.

—¹⁾ Da, dreptatea ta, Doamne, ajunge până la înălțime, printr'ansa făcut-ai lucruri mărețe.—Dumnezeule, cine este asemenea ție?—²⁾ Dreptatea ta e neclintită ca munții cei înalți, judecățile tale sunt adânci ca noianul cel întins. Pe oameni și tot ce răsuflă, ajuți tu, Doamne!

וְצִדְקַתְךָ אֱלֹהִים עַד-
מָרוֹם, אֲשֶׁר-עָשִׂיתָ
גְּדֻלוֹת. אֱלֹהִים אֱמִי
כַמִּוֶּד: צִדְקַתְךָ כְּהַרְרֵי-
אֶל־מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוֹם רַבָּה.
אָדָם וְכָל-חַיָּה תֹשִׁיעַ יְיָ:

Oficiantul recitează **întregul Kaddiș** pag. 125, apoi se zice *rugăciunea finală* pag. 126 și **Kaddiș de orfanî** pag. 123.

Următorii psalmi se recitează la rugăciunea de Min'ha pentru Sabbath, începând de la *שבת הראשית*, până la Sabbath înainte de *פסח*.—La Sabbath se citește în locul lor *עֲדָרִים הָיִינוּ*, din *Haggada*.³⁾ În celelalte Sabbath se zice câte un capitol din *Tractatul Părînților Sinagogii* (*תְּרַקִּי אֲבֵית*), vezi pag. 275, nota.

6. Pronia dumnezeiască. הַשְׁנֵנֶת הַשָּׁם.

Ps. 104.

Binecuvântează, suflete al meu pe Domnul!—Doamne, Dumnezeul meu, cât ești de mărit, cu fală și strălucire te-ai îmbrăcat! Cel ce cu lumină ca într'o mantie se învelește; cel ce întinde cerul ca un covor; cel ce face din apă grînzi pentru bolțile sale de sus; cel ce face din nori carul său; cel ce se plimbă pe aripele vântului; cel ce face vânturile solii săi, pară de foc slugile sale—întemelu-a pământul pe proptelile sale, ca să nu se clătiască în veacul veacului. Adâncul ca într'un vestmânt l'ai acoperit, peste

בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֱתֵי יְיָ אֱלֹהֵי
גְדֻלַּת מַאֲד, הוֹד וְהָדָר לְבָשָׁתְּךָ:
עֲטָה אִוֶּר בְּשָׁלְמָה, נֹטָה שָׁמַיִם
בְּיָרִיעָה: הַמְקַרָּה בָּמִים עֲלֵי-תִי
הַשֶּׁם-עֲבִים רַכּוּבֵי, הַמְהַלֵּךְ עַל-
כַּנְפֵי-רוּחַ: עֲטָה מְלֶאכֶי רִוְחוֹת,
מְשַׁרְתֵּי אֵשׁ לֵהֵם: יָסַד אָרֶץ
עַל-מְנוּנֶיהָ, בַּל-תִּמּוֹט עוֹלָם
וְעַד: תְּהוֹם כְּלוּשָׁה בַּסִּתּוֹ, עַל-

¹⁾ „Ps.“ 71, 19. ²⁾ „Ps.“ 36, 7. După părerea Rabinilor: Moșe, Iosef și David ar fi murit Sâmbătă seară, de aceea se zice aceasta de trei ori, în locul obișnuitului *עֲדָרִים הָיִינוּ* (Eliä Rabba). ³⁾ Vezi *Haggada* noastră, textul ebraic, traducerea în limba română, cu note explicative, ilustrațiuni în text și cu un supliment de note muzicale, editura „Samitca“, Craiova.

munți stătura ape: De certarea ta fugit-au, de glasul tunetului tău se repeziră — munți se rădăcară, văi se pogorără — spre locul acela, în care le-ai întemeiat. Hotar le-ai pus, peste care să nu treacă, nici să se întoarcă spre a acoperi pământul. Trimis-ai izvoare în văi, printre munți strecuratu-s'au apele. Din ele s'adapă toate fiarele câmpului, colunii își potolesc setea lor. Peste ele locuiesc pasările cerului, dintre ramuri fac să răsunе glasul lor. Tu adăpi munții din bolțile de sus, din rodul lucrurilor tale se satură pământul. Tu faci să răsară iarbă pentru vite, și semănătură prin munca oamenilor, ca să-și scoată hrană din pământ, și vin, care înveselește inima muritorului, ca fața lui să luciască mai mult ca untdelemnul, și pâine, care inima omului întărește. Se satură pomii Domnului, chedrii Libanului, pe cari i-a sădit; acolo pasările se încuibă, costărcul — chiparogii sunt casa lui. Munții cei înalți pentru câprioare; stânci, adăpost iepurilor. Făcut-a luna pentru timpuri, soarele își cunoaște asfințitul. Faci întuneric, ca să fie noapte, într'ansa se mișcă toate fiarele pădurii. Pui de leu răcnesc după pradă, spre a cere de la Dumnezeu hrana

הרים יעמדוֹמִים: מִן־גְּעֻרַתְךָ ינוסוּן מִן־קוֹל רעמֶךָ יחפֹּזוּן: יעלוּ הָרִים, ירדוּ בְּקָעוֹת, אֵל־מְקוֹם זֶה. יסִדַּתְּ לָהֶם: גְּבוּל־שְׁמֵתִי בל־יעברוּן, בִּרְל־יִשְׁבֹּן לְכִסּוֹת הָאָרֶץ: הַמִּשְׁלַח מֵעֲנִיִּים בְּנִחָלִים, בֵּין הָרִים יִהְיֶהוּן יִשְׁקוּ כָּל־חַיֹּתוֹ שָׂדֵי, וְשִׁבְרוּ פָּרָאִים אֲמָאִם: עֲלֵיהֶם עוֹף־הַשָּׁמַיִם יִשְׁבֹּן מִבֵּין עֲפָאִים וְתִנְדְּקוּל: מִשְׁקָה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרִי מַעֲשֶׂהךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: מִצִּמָּה. חָצִיר! לִבְהֶמָה, וְעֵשֶׂב־לַעֲבֹדֶת הָאָדָם, לְהוֹצִיא לָחֶם. מִן־הָאָרֶץ: יֵיזֵן יִשְׁמַח לִב־אָנוּשׁ, לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמַיִן, וְלַחֵם לִב־אָנוּשׁ יִסְעֵד: יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יֵי אֲרֶז לְכִנּוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר־שָׁם צִפְרִים יִקְנְנֵי חֲסִידֶךָ בְּרוֹשִׁים בֵּיתָה: הָרִים הַגְּבוּהִים לַעֲלִים סֻלְעִים. מַחֲסֵה לְשִׁפְנִים: עֵשֶׂה יִרְחַ לְמוֹעֲדִים שְׁמֵשׁ יִדַּע מְבוֹאוֹ: תִּשְׁתַּח הַשֶּׁן, וְיִהְיֶה לְיֹלָה, בֹּר־תִּרְמַשׁ כָּל־חַיֹּת־הָאָרֶץ: הַבְּפִירִים שְׁאֵגִים לְמִרְיָה, וְלִבְקֵשׁ מֵאֵל

lor. Soarele răsare: ei se re-
trag, și în vizuinele lor se
pitulesc. Omul iese la lucrul
său, și la munca lui până
seară. Cât de multe sunt făp-
turile tale, Doamne, toate cu
înțelepciune le-ai făcut, plin e
pământul de bunurile tale!
Marea aceasta întinsă și largă,
aci sunt jigăniți fără număr,
animale mici și mari. Aci umbă
corăbii, Leviatanul acesta, —
pe care l-ai plăsmuit ca să
sburde într'ansa. Toate spre
tine nădăjduiesc, ca să le dai
hrana lor la bună vreme.
Le dai, ele adună; deschizi
mâna ta, se satură de bună-
tăți. Ascunzi fața ta — se tur-
bură; ieși suflarea lor, ele pier,
și în țărâna lor se întorc. Tri-
miți duhul tău, se zidesc, și
așa reînnoiești fața pământului.
Mărirea Domnului e în veci,
se bucură Domnul de făpturile
șale; cea ce caută spre pământ,
și se cutremură, care atinge
munții, și ei fumegă. Cântă-voiu
Domnului cât trăiesc, psalmo-
diă-voiu Dumnezeuului meu cât
sunt. Fie-i plăcut graiul meu,
eu de Domnul mă bucur.
Piară păcătoșii de pe pământ,
și cei nelegiuți să nu mai
fie. — Binecuvântează, suflete
al meu, pe Domnul! Hallelu-la!

אֲכֻלָּם: תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּאָּסְפוּ
וַיִּמְעוּזְנָתָם יִרְבְּצוּן: וַיֵּצֵא אָדָם
לַפֶּעֶל, וּלְעֵבֶדְתּוֹ עַד־עֶרֶב:
מִהֲרִבּוֹ מִעֲשָׂיו יי. כָּל־
בְּחֻמָּה עֲשִׂיתָ, מְלֵאָה הָאָרֶץ
כִּנְיָנָה: זֶה הֵיכֶם גְּדוֹל וְרַחֵב
יָדֶיךָ, שֵׁם רַמֶּשׁ וַיֵּאֵן מִסָּפֵר
חַיּוֹת קִמְזוֹת עִם־גְּדֵלוֹת: שֵׁם
אֲנִיּוֹת וְהַלְבוּן לְוִיָּתָן זֶה וַיִּצְרָתָהּ
לְשִׁחְקֶיהָ: כָּל־אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּן
לְתֵת אֲכֻלָּם בְּעֵתָהּ: תִּפְּנֵן לָהֶם
יִלְכָּטוּן, תִּפְּסַח יָדֶיךָ, יִשְׁבְּעוּן
טוֹב: תִּסְתִּיר פָּנֶיךָ, וַיִּבְהִלּוּן תִּסָּח:
רוּחְךָ וַיָּעִיּוּ, וַיִּלְעָפְרִם יִשׁוּבוּן:
תִּשְׁלַח רוּחְךָ, וַיִּבְרָאוּן, וַתַּחַדֵּשׁ
פָּנֶי אֲדָמָה: יְהִי כְבוֹד יי לְעוֹלָם
יִשְׁמַח יי בְּמַעֲשָׂיו: הַמְּבִיט לָאָרֶץ,
וַתִּרְעַד, יִנַּע בְּהָרִים, וַיַּעֲשֶׂנוּ:
אֲשִׁירָה לִי בְּחַיִּי אֲזַמְּרָה לְאֵלֵי
בְּעִידִי: יַעֲרֹב עָלָיו שִׁיחִי אֲנָבִי
אֲשַׁמַּח בִּי: יִתְמּוּ הַטָּאִים מִן־
הָאָרֶץ, וַיִּרְשָׁעִים י עוֹד אֵינָם.
בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת־יי. הַלְלוּ־יָהּ:

Ps. 120.

Rugăciune în potrivea clevetirei.

שיר המעלות. Cântarea treptelor. În strămtorarea mea strig către Domnul, și el mă aude. Doamne, scapă sufletul meu de buza minciunii, de limba fățarnică. Ce-ți dă ție, și ce-ți adaogă, limba fățarnică? (Ea este) ca săgețile ascuțite ale unui vi-teaz; (ea arde) ca cărbunii de ienupăr. Vai mie! că trebuie să pribegesc în Meșech, să mă sălășluiesc în sălașurile lui Kedar. O! cât de mult locuiește de atunci sufletul meu cu dușmanii păcii. Eu sunt pentru pace; dar cum vorbesc de ea, ei se gătesc de războiu.

שיר המעלות. אֲנִי בַצָּרָה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: יְיָ הַצִּילָהּ נַפְשִׁי מִשְׁפַּת־שָׁקָר, מִלִּשׁוֹן רְמִיָּה: מִהִיתָן לָהּ, וּמִהִיוֹסִין לָהּ לִשׁוֹן רְמִיָּה: הֲצִי גִבּוֹר שָׁנָנִים, עִם גִּחְלֵי רִתְּמִים: אֲזִיכָר לִי בִּרְגֵלִי מִשָּׂדֶה שָׁכַנְתִּי עִם־אֲחֵלֵי גֶדֶר: רַבַּת שָׁכְנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם שׂוֹנֵא שָׁלוֹם: אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי אֲדַבֵּר, הִמָּה לְמִלְחָמָה:

Ps. 121.

Cântec de despărțire pentru drumeti.

שיר למעלות. Cântarea treptelor. Rădic ochii mei spre munți: de unde îmi va veni mie ajutor?... Ajutorul meu (vine) de la Domnul, ziditorul cerului și al pământului. El nu va lăsa piciorul tău să alunece,—nu doarme Păzitorul tău. O, nu! El nu doarme, nici nu dormitează, Păzitorul lui Israel! Domnul este păzitorul tău, Domnul e umbra ta la mâna ta cea dreaptă. Ziua nu te va lovi soarele, nici luna noaptea. Domnul te va păzi de tot răul, veghiă-va asupra vieții tale. Domnul va păzi ieșirea ta și intrarea ta, de acum și până'n veac.

שיר למעלות. אִשָּׁא עֵינַי אֶל־הַהָרִים, מֵאֵן יִבּוֹא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם יְיָ עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֲנִי וְתָן לְמוֹט רַגְלִי, אֲיָנוֹם שְׁמֶרֶךָ: הִנֵּה, לֹא־אֲיָנוֹם, וְלֹא יִשָּׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְיָ שְׁמֶרֶךָ יְיָ גִּלְדֵּךָ עַל־יַד יְמִינֶךָ: יוֹמָם הוֹשָׁמֵשׁ לֹא־יִכָּבֶדֶה, וְיָרַח בִּלְיָלָה: יְיָ יִשְׁמָרֶךָ מִכָּל־דָּעַי, יִשְׁמַר אֶת־נַפְשְׁךָ: יְיָ יִשְׁמַר־צֵאתְךָ וּבֹאֶתְךָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

Ps. 122.

Urare de fericire către Ierusalaim.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת, לְדָוִד. שְׁמַחְתִּי שִׁיר הַמַּעֲלֹת
בְּאֵמְרֵי לִי בֵּית יְיָ גִּלְדִּי: עֲמֻדֹת
הָיוּ רִגְלֵינוּ בְּשֹׁעֲרֵיךָ יְרוּשָׁלָּם:
יְרוּשָׁלָּם הִבְנִינָה בָּעֵיר שְׁחָבְרָה
לָהּ יַחְדָּו: שָׁשִׂים עָלוּ שְׂבָטִים,
שְׂבָטֵי־יִשְׂרָאֵל עֲדוּת לִישְׂרָאֵל,
לְחָדָת לֶשֶׁם יְיָ: כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ
כְּסֻאוֹת לְמִשְׁפָּט, כְּסֻאוֹת לְבֵית
דָּוִד: שָׁמָּה שְׁלֹם יְרוּשָׁלָּם.
יִשְׂרָאֵל אֶחָבִיד: יְהִי־שְׁלֹם
בְּהִירְךָ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנֵיךָ:
לְמַעַן־אֲחִי וְרֵעִי אֲדַבְּרָה־נָּא
שְׁלֹם בְּךָ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֲהַיְנוּ
אֲבָרְכָהּ מִבֵּרֶךְ לְךָ:

Cântarea trep-
telor, a lui Da-
vid. Mă bucur cu acei ce-mi
zic: „Să mergem în casa Dom-
nului!” Iată că stau picioarele
noastre în porțile tale, Ierusa-
laim! O, Ierusalaim, mândră
cetate, centrul tuturor întruni-
rilor! Aci se suie semințiile,
semințiile lui Ia, după datina
lui Israel, ca să mulțumiască
numelui Domnului. Că aci
șezură pe scaune la judecată,
pe scaunele casei lui David.
Rugați-vă dar pentru fericirea
Ierusalaimului! Să prospere cei
ce te iubesc! Fie pace în foi-
șorul tău, prosperitate în pala-
turile tale! Din dragoste către
frații mei, către prietenii mei,
îți urez: „Pace ție!” În favoarea
casei Domnului, Dumnezeului
nostru, lasă-mă să cer binele
pentru tine.

Ps. 123.

Increderea în Dumnezeu.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת, אֶלֶיךָ נִשְׁאֲתִי שִׁיר הַמַּעֲלֹת
אֶת־עֵינֵי הַיֹּשֵׁבִי בַשָּׁמַיִם: הִנֵּה
כַּעֲיֵי עֲבָדִים אֶל־יְד אֲדוֹנֵיהֶם,
כַּעֲיֵי שֹׁפְחִים אֶל־יְד גִּבְרָתָהּ,
כַּדְּעֵינִי אֱלֹהֵי, אֶל־דָּוִד עַד
שִׁחְתָּנִי: הִנֵּה יְיָ הִנֵּה, כִּי־רַב
שָׂבָעֵנוּ מִזֶּה: רַב־תְּשַׁבְּעֵה־לָּהּ

Cântarea trep-
telor. Către tine
rădic ochii mei, cela ce tronezi
în ceruri. Iată, precum ochii
slugilor sunt îndreptați spre
mâna stăpânilor lor, precum
sunt ochii slujnicei, spre mâna
stăpânei sale: așa sunt ochii
noștri întinși la Domnul, Dum-
nezeul nostru, până ce se va
milostivi de noi. Miluiește-ne,
Doamne, miluiește-ne, că sătui
ioarte suntem de hulă. De

ajuns s'a săturat sufletul nostru, נִפְשָׁנוּ הִלְעָג הַשְׂאֲנָנִים הַבּוֹז
de ocara celor fără de griji,
de hula celor trufași. לְאֵיזִנִּים:

Ps. 124.

Mântuire din nevoi și pericol.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת, לְדָוִד. לֹאֲלֵי יי
שְׁהִיָּה לָנוּ, וְאִמְרָנָא וְשִׁרְאֵל:
לֹאֲלֵי יי שְׁהִיָּה לָנוּ, בְּקִוּים עָלֵינוּ
אֲדָם: אֲזִי חַיִּים בְּלָעֵינוּ, בְּחִרּוֹת
אֲפָם בָּנוּ: אֲזִי הַמָּיִם שְׁטַפּוּנוּ
נִחַלָּה עֵבֶר עַל־נִפְשָׁנוּ: אֲזִי עֵבֶר
עַל־נִפְשָׁנוּ, הַמָּיִם הַיַּדּוּנִים:
בְּרוּךְ יי שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ מָרָף
לְשִׁנֵּיהֶם: נִפְשָׁנוּ בְּצַפּוֹר
נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים. הַפֶּחַ
נִשְׁבַּר, וְאִנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: עֲזָרָנוּ
בְּשֵׁם יי עֲשֵׂה שְׂמִיךְ וְאַרְץ:

Ps. 125.

Israel sub ocrotirea lui Dumnezeu.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת, הַבְּטָחִים בִּי, יי
בְּרִירָתָיו, לֹא־יִמּוּט, לְעוֹלָם
יֵשֵׁב: יְרוּשָׁלָּם, הָרִים סָבִיב לָהּ
יי סָבִיב לְעַמּוֹ, מַעֲטָה וְעַד־
עוֹלָם: כִּי לֹא יָהוּה שְׂכַם הָרָשָׁע
עַל־גּוֹרֵל הַצְּדִיקִים, לְמַעַן לֹא־
יִשְׁלָחוּ הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָתָהּ
יְדֵיהֶם: הַיִּטִּיבָהּ יי לְטוֹבִים

(*) לנאי יונים, קרי.

inimă. Iar cei ce se abat în căi
sucite,—să-i răpiască Domnul
împreună cu făcătorii de rele!
Pace peste Israel!

וְלִישְׂרָאֵל בְּלִבְוָתָם: וְהַמָּשִׁים
עָקְלָקְלוּתָם, וְיָלִיכֵם יי אֶת־פַּעְלֵי
הָאָוֶן. שָׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

Ps. 126.

*Simțimântul de care erau însuflețiți fiii lui Israel la întoarcerea
lor din robia Babilonului.*

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. Cântarea trep-
telor. Când a
întors Domnul pe cei robiți
ai Sionului, fost-am ca visă-
tori. Atunci se umplu gura
noastră de răs, și limba noastră
de cântare. Atunci s'a zis
între neamuri: „Lucruri mari
făcut-a Domnul cu aceștia!“
Da, lucruri mari făcut-a Dom-
nul cu noi: eram veseli! Doam-
ne! Intoarce din nou pe robiții
noștri, ca părae într'un pământ
sec. Cei ce seamănă cu lacrimi,
seceră-vor cu bucurie. Plângând
merge semănătorul încărcat cu
povara-i: cu bucurie se întoarce
acasă, ducând snopii săi.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בְּשׁוּב יי אֶת־
שִׁיבַת צִיּוֹן, הָיִינוּ כְּהִלָּמִים: אָז
וּמַלְאָה שֹׁחַק פִּינוּ, וְלִשׁוֹנֵנוּ
רָנָה. אָז יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם, הִגְדִּיל
יי לַעֲשׂוֹת עִם־אֱלֹהֵ: הִגְדִּיל יי
לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ, הָיִינוּ שְׂמֵחִים:
שׁוּבָה יי אֶת־שְׁבִיתָנוּ כְּאֶפְסִיקִים
בְּנֹגֶב: הִזְדַּעַם בְּדַמְעָה בְּרָנָה
יִקְצְרוּ: הָלוֹךְ יֵלֵךְ וּבִכְבָּה נִשָּׂא
מִשְׁדֵּה־חֲרָדָה, בֹּא־יֹבֵא בְרָנָה,
נִשָּׂא אֶלְמָתָיו:

Ps. 127.

Izvorul oricărei prosperități.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. Cântarea trep-
telor, a lui Șe-
lomo. De n'ar zidi Domnul
casa: în zadar se ostenesc zi-
ditorii ei. De n'ar păzi Dom-
nul cetatea: în zadar străju-
iește păzitorul. În zadar vă
sculați dimineața, și vedeți târ-
ziu, voi care mâncați pâinea
durerilor: asta o dă el în somn
liniștit iubitului său. Iată, un
dar de la Dumnezeu sunt fiii;
o răsplată, rodul pântecului.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, לְשִׁלְמוֹה. אִם־
יי לֹא־יִבְנֶה בֵּית, שָׁוָא עֲמָלוֹ
בִּזְיוֹ בּוֹ. אִם־יי לֹא־יִשְׁמְרֵהוּ,
שָׁוָא שֹׁכֵד שׂוֹמֵר: שָׁוָא לָבֶם
מִשְׁכִּימֵי קוֹם, מֵאֲחֶר־יִשְׁכַּבְתָּ
אֲבָלִי לָחֶם הַעֲצִבִים. בֵּן יִתֵּן
לִידִידוֹ שֶׁנָּא: הִנֵּה נִחְלַת יי
בָנִים, שְׂכָרָה פְרֵי הַבֶּטֶן: כְּחֻצִּים

Ca săgețile în mâna viteazului, : בִּידֵי-גִבּוֹר, בֶּן בָּנֵי הַנְּעוּרִים;
 așa sunt fiii tinerețelor. Ferice : אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר, אֲשֶׁר מָלֵא אֶת-
 de bărbatul, care a umplut cu : אֶשְׁתּוֹ מִחֵם, לֹא-יִכְשׁוּ בִּי-
 ele tolbă sa! Unii ca aceștia : יִדְּבְרוּ אֶת-אֹיְבִים בַּשָּׁעַר;

Ps. 128.

Adevărata binecuvântare casnică.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אֲשֶׁרֵי בְלִיָּרָא : Cântarea trep-
 telor. Ferice de : יִי, הַחֹלֵךְ בְּדַרְכָּיו; יִגַּע בַּפֶּתַךְ
 cel ce se teme de Domnul, ce : בִּי תֹאכַל, אֲשֶׁרֵי, וְטוֹב לָךְ;
 umblă în căile lui! Din munca : אֲשֶׁתְּךָ! בְּנֶפֶן פְּרִי, בִּירְבָּתִי
 mâinilor tale te hrănești; ferice : בִּתְּךָ. בָּנוּךְ בִּשְׂתֵּלֵי יוֹרֵים,
 de tine, și bine îți este ție! : סִבִּיב לְשִׁלְתָנְךָ; הַגֶּד, בִּירְבֹנִי
 Femeia ta este ca o viță ro- : יִכְרֹךְ גִּבּוֹר, וְרָא יִי; יִכְרֹךְ יִי
 ditoare, în lăuntrul casei tale; : מִצִּיּוֹן, וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם,
 fiii tăi ca odrasle de măsline, : פֶּלְיָמִי חַיִּיךָ; וְרָאָה-בָנִים לְבָנוּךָ.
 în jurul mesei tale. Iată, așa : שְׁלוֹם עַל-יִשְׂרָאֵל.

Ps. 129.

Ocotitorul poporului năpăstuit.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. רַבַּת צָרוּנִי : Cântarea trep-
 telor. Mult m'au : מְנַעוּרִי, וְאִמְרֵנָא יִשְׂרָאֵל; רַבַּת
 strâmtorat din tinerețele mele : צָרוּנִי מְנַעוּרִי, גַּם לֹא יִכְלֹי-
 — zică adică Israel; — : לִי; עַל-גִּבִּי חֲדָשׁוֹ חֲדָשִׁים,
 mult m'au strâmtorat din tine- : אֲהָרִיכוּ לְמַעֲנִיתֵם; יִי צִדִּיק,
 rețele mele, dar nu m'au biruit. : קִצְצֵנָע כּוֹכַב רְשָׁעִים; וְכִשּׁוֹ וְיִסְגּוּ
 Pe spinarea mea au arat plu- : אַחֲזוּ, פֶּל שְׂגָיִי צִיּוֹן; יִהְיֶה
 gari, tras-au brazde lungi. Dom- : פְּחִיצוּר גְּגוּרִי, שֶׁקָּדְמָת שְׁלֵת
 nul este drept, el a tăiat funia : לְמַעַנְתָּם, כְּתִיב.

(*) לְמַעַנְתָּם, כְּתִיב.

Cu care nu-și umple secerătorul mână sa, nici legătorul de snopi brațul său, și trecătorii nu li zic: „Binecuvântarea Domnului peste voi! noi vă binecuvântăm în numele Domnului!”

יְבֹשֶׁה: שְׂלֹא מִלֵּא בְּפוֹ קוֹצֵר, וְחִצְנוּ מְעַמְר: וְלֹא אָמְרוּ | הַעֲבָרִים, בְּרַבְתִּי אֵלֵיכֶם, בְּרַכְנוּ אֹתְכֶם בְּשֵׁם יי:

Ps. 130.

Rugăciune în suferință, încredere și speranță.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. Cântarea treptelor. Din adâncuri te chem, Doamne! Doamne, auzi glasul meu, ascultătoare fie urechile tale, la glasul rugăciunii mele. De ai păstra amintirea păcatelor, la: Doamne, cine ar mai putea stă? Nu, la tine e iertarea, de aceea ești venerat. Nădăjduiesc spre Domnul, sufletul meu nădăjduiește, și în cuvântul său mă încred. Sufletul meu așteaptă pe Domnul, mai mult decât strejarii dimineața; da, mai mult decât strejarii dimineața. Să aștepte Israel pe Domnul, căci la Domnul este îndurare, și mântuire imbelșugată e la dânsul; și el va izbăvi pe Israel de toate greșelile lui.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיךָ יי: אֲדֹנָי שְׁמָעָה בְּקוֹלִי, תִּהְיֶינָה אָזְנוֹךְ בְּשִׁשְׁבוֹתִי, לְקוֹל תַּחֲנוּנֵי: אִם-עֲשֹׂנוֹת תִּשְׁמָרִידִי, אֲדֹנָי מִיַּעַמְד: פִּי-עֲמָךְ הִסְלִיחִידִי, לְמַעַן תִּפְדֶּא: קוֹנִיתִי יי קִנְיָה נַפְשִׁי, וְלִדְבַר הוֹחֵלְתִי: נַפְשִׁי לֹא-אֲדֹנָי מִשְׁמָרִים לְבָבְךָ, שְׁמָרִים לְבָבְךָ: יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵלֵי, פִּי-עֲמִי הַחֲסֵדִי, וְדַרְבָּה עֲמִי פִדּוֹת: וְהוּא יַפְדֶּה אֶת-יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

Ps. 131.

Umilință și încredere în Dumnezeu.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. Cântarea treptelor, a lui David. Doamne, inima mea nu s'a îngânfat, nici ochii mei nu s'au înălțat, nici am năzuit la lucruri prea mari, nici la prea minunate pentru mine. N'am fost oare cumpătat? n'a fost oare sufletul meu liniștit, ca copilul înțărcat lângă mumă-sa?

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, לְדָוִד. יי לֹא-נָבֵה לִבִּי, וְלֹא-דָרְמוּ עֵינָי, וְלֹא-הִלָּבְתִּי | בְּגִדְלוֹתִי, וּבְגִפְלָאוֹת מַמְנִי: אִם-לֹא שָׁוִיתִי | וְדוֹמָמְתִּי נַפְשִׁי בְּגִמְלָה עָלַי אִמּוֹ, בְּגִמְלָה

Da, ca un copil înălțat îmi este sufletul meu. — Israel! așteaptă pe Domnul, de acum și până'n veci.

עַל נַפְשִׁי וְחַל יִשְׂרָאֵל אֵל-
יְיָ מַעֲתָה וְעַד-עוֹלָם:

Ps. 132.

Năzuință și dorință pioasă.

Cântarea trep-
telor. Adu-ți
aminte, Doamne, de David, de
toată râvna sa, cum a jurat
Domnului, cum a făgăduit Pu-
ternicului lui Iakob: „Nu voi
intră în cortul casei mele, nici
nu mă voi uita pe patul, în
care mă culc; nu voi da somn
ochilor mei, nici dormitare ple-
oapelor mele, până când nu voi
găsi un loc pentru Domnul,
un lăcaș Puternicului lui Ia-
kob”. Iată, noi auzirăm de
dânsul în Efrata, în câmpiile
pădurei o aflară. Să intrăm
dar în lăcașul său, să ne în-
chinăm înaintea scănelului pi-
cioarelor sale! Înălță-te, Doam-
ne, la locul odihnei tale, tu și
chivotul puterii tale! Preoții
tăi îmbracă-se cu fericire, și
cuvioșii tăi chiuie. Pentru Da-
vid, robul tău, nu respinge fața
unsului tău! Jurat-a Domnul
lui David credință, nu se va
lăsa de aceasta: „Din ródul
coapselor tale pune-voiu pe
tronul tău. De vor păzi fiii tăi
legământul meu, și mărturiile
mele, pe cari le învăț, atunci
și fiii lor în veci își vor sede
pe tronul tău”. Da, ales-a Dom-
nul pe Sion, i-a plăcut ca re-
ședință. „Acesta este locul meu

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. זְכוֹר-יְיָ לְדָוִד
אֵת כָּל-עֲנֻתוֹ: אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע
לַיְיָ נָדָר לֵאמֹר יַעֲקֹב: אִם-אֶבֶּנָּה
בְּאֶחָל בֵּיתִי אִם-אֶעֱלֶה עַל-
עֲרֹשׁ וְיִצְעִי: אִם-אֶתֵּן שְׁנָתִי
לְעֵינַי לִעֲפֹפִי תִנּוּמָה: עַד-
אֶמְצֵא מְקוֹם לַיְיָ מִשְׁכְּנֹתָ
לֵאבִדוֹ יַעֲקֹב: הִנֵּה שְׁמִעֲנוּהָ
בְּאַפְרָתָה מִצֹּאנֹתָ בְּשִׁדְרֵי-עֵר;
נִבְרָאָה לְמִשְׁכְּנֹתַי נִשְׁתַּחֲוָה
לְהַדְסֵר לַיְיָ קוֹמָה יְיָ לְמִנְחָתָךְ
אֲתָה וְאֶרְצֶן עֲדָךְ: כְּהִנֵּה יִלְבָּשׁ
צִדִּיק וְחֹסֶדֶךָ יִרְגֵּנוּ: בַּעֲבוּר
דָּוִד עֲבַדְךָ אֵל-תִּשָּׁב פְּנֵי
מְשִׁיחֶךָ: נִשְׁבַּע-יְיָ לְדָוִד אֱמֶת
לֹא-יִשׁוּב מִמֶּנָּה. מִפְּרִי בִמְנֶה
אִשִּׁית לְבֶסֶת לָךְ: אִם-יִשְׁמְרוּ
בְּנֶיךָ אֲבִרְתִּי וְעֹדֵתִי זֶה אֶלְמָדָם
נִסְבְּנוּהֶם עַד-יַעַד יִשְׁבּוּ לְבֶסֶת
לָךְ: כִּי-בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אֶת־
לְמוֹשָׁב לֹא: זֹאת-מִנְחָתִי עַד-

de odihnă în veci, aci voi
ședeă, căci mi-a plăcut mie.
Hrana sa o voi binecuvântă,
pe lipsiții săi voi sătura de
pâine. Preoții săi cu mântuire
voi investmântă, și cuvioșii săi
cântă-vor de bucurie. Acolo fa-
ce-voi să răsără strălucirea lui
David, pregătit-am o lumină
unsului meu. Pe vrăjmașii săi
voi îmbracă cu rușine, dar
cununa lui pe el va înflori."

עַד כִּי אָשִׁיב בִּי אֶת־הַיְיָ:
יָיִדָה בְּרֹךְ אֶת־הַיְיָ אֶת־הַיְיָ
אֲשֶׁכִּי־לֶחֶם: וְכִהְיֶה אֲלֵבִישׁ
יִשְׁעִי וְחִסְדֵּיהָ רֶגֶן יִרְגְּנוּ: שֵׁם
אֲצִמִּיחַ קֶרֶן לְדָוִד עֲרֹכְתִי נֹר
לְמַשְׁחִי: אוֹיְבָיו אֲלֵבִישׁ בִּשְׂתִּי
וְעֲלֹיו יִצִּיץ קִנּוֹר:

Ps. 133.

Valoarea bunei înțelegeri frățești.

Cântarea trep-
telor, a lui Da-
vid. Iată, cât de frumos și cât
de dulce este, când frații tră-
iesc în unire. Ca mirul cel bun
pe cap, curgând pe barbă, pe
barba venerabilă a lui Aharon,
care picură până la marginea
veștmintelor sale; ca roua Her-
monului, ca roua ce cade pe
colinele Sionului, (căci acolo¹⁾)
revarsă Domnul binecuvântarea,
vieața până'n veci.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת, לְדָוִד. הִנֵּה
מִה־טוֹב וּמִה־נָּעִים שְׁכֵת אֲחִים
גִּם־יִחָד: בְּשֹׁמֶן הַטּוֹב אֶל־
הָרֹאשׁ, יֵרֵד עַל־הַזָּקֵן וְזָקֵן
אֲהֵרָן שִׁירֵד עַל־פִּי מְדוּרָיו:
כַּטֵּל חֶרְמוֹן, שִׁירֵד עַל־הֶרְמֹן
צִיּוֹן כִּי־שֵׁם יְיָ אֶת־הַבְּרָכָה
חַיִּים עַד־הָעוֹלָם:

Ps. 134.

Salutarea pioșilor pelerini.

Cântarea trep-
telor. Iată acum
lăudați pe Domnul, toți robii
Domnului, voi cari stați nop-
țile în casa Domnului! Rădicați
măinile voastre către Sanctuar
și lăudați pe Domnul! Bine-
cuvânteze-te Domnul din Sion,
ziditorul cerului și al pămân-
tului.

שִׁיר הַמַּעֲלֹת, הִנֵּה אֶת־יְיָ בְּלַעֲבָדֵי יְיָ הָעֹמְדִים
בְּבֵית יְיָ בַּלַּיְלָה: שְׁאוּיָדְכֶם
קֹדֶשׁ וּבִרְכוּ אֶת־יְיָ: וּבִרְכֶה יְיָ
מִצִּיּוֹן עֲשֵׂה שְׁמוֹם וְאַרְצָן:

Se zice după aceea *Rugăciunea finală* (עֲלִינָה) pag. 126-128 și *Kaddiș de orfanți*

(הַקִּדִּישׁ יְתוֹמִים) pag. 128.

¹⁾ Unde domnește unire între frați.

Tractatul Părinților Sinagogii. ¹⁾ פֶּרֶק אֲבוֹת.

(Pilde din Bătrâni)

Cu începere de Sabbath ce urmează după sărbătoarea de פסח până la השקפה se zice în loc de פֶּרֶק אֲבוֹת, câte un capitol din acest tractat în fiecare Sabbath. Excep-
 țune fac Sabbatele în cari se întâmplă să fie ישבעות באב, ישבעות באב sau קרב השקפה באב
 (ajunul de 9 Av). Când a treia repetiție a acestor capitole se încheie cu patru Sabbate
 înainte de Roš ha-Šana, se citește cap. 3 și 4 în penultimul, cap. 5 și 6 în ultimul Sab-
 bath înainte de ראש השנה; când a patra repetiție începe însă cu trei Sabbate înainte
 acestei sărbători, atunci se citește câte 2 capitole în fiecare din numele Sabbate. Al 2-lea
 ciclu începe שמיני, al 3-lea פסח, al 4-lea שבועות.

EPIGRAF.

בֶּל-יִשְׂרָאֵל Intregul Israel ²⁾ are parte de viața vii-
 toare; astfel glăsuiește și în sfânta Scriptură: „Și poporul tău — toți
 drepti, în veci vor moșteni țara; odrasla sădinei mele, făptura măl-
 nilor mele, spre mărire“. („Lev.“ 60, 21).

Capitolul I. פֶּרֶק ראשון.

Moșe 2413-2533 (Zunz). 2368-2488 (Seder Haddoroth). Iehoșua 2429-2539 (Zunz). 2406-
 2516 (S. H). Zekenim—Bătrânii și Jud-cătorii până la 2877 (Z). 2870 (S. H). Nebimim—Pro-
 roci până la Maleachi 2878-3534 (Z). 2871-3409 (S. H). Synagoga Magna, adică Marele
 Sinod (Sohor) compus din 120 fruntași, între dâșii Ezra, Nehemia, Haggai, Zecharia, Ma-
 leachi și alți până la 3540 (Z).

א מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי וּמִסִּדֵּרָה de pe Sinai, și a

¹⁾ Etica Rabbinilor din vechime, anume a Tannaim-ilor (תַּנַּיִם), adică repetițiilor tradiției (3448-3980) și a Amoraim-ilor (אֲמוֹרָאִים), adică tălcuitorii tradiției (3980-4259). Numele acestui tractat taïmudic este „Abot“ (אֲבוֹת)—Părinți, pentru că sentințele pragmatice, etice și religioase cuprinse în primele cinci capitole (al 6-lea purtând numele de „Beraita“ ³⁾) vezi cap. 6 nota 1), sunt privite ca părinții tuturor axiomelor de asemenea natură și ca un izvor primitiv al tuturor scrierilor morale din literatura judaică și din literatura celorlalte confesiuni.

Observare.—Pentru a face să concorde datele zidirei lumii, de cari ne slujim aci — ca și în tot Ritualul — cu acele ale erei vulgare, ajunge ca cineva să-și amintiască, că începutul erei vulgare a fost fixat la anul 3760 (după istoricii cei noi, la anul 3988) dela zidirea lumii.

²⁾ „Intregul Israel“ etc.—Înțelegii noastre zic că „dreptli (cu-
 viloși) națiunilor din toată lumea au parte la viața veșnică“ (Tosefta „Sanhedrin“ 13, b). Maimonide adaogă, că oamenii, cari nu sunt idolatri, se socotesc ca Israeliți. — Acest pasaj, (scos din Talm. „Sanhedrin“ 10, a) a fost pus ca epigraf în capul Tractatului Principiilor (מִסְכֵּת אֲבוֹת). Tractatul în chestiune ne învață mijloacele d'a li virtușii; epigraful ne anunță răsplata rezervată virtuții: fericirea veșnică.

³⁾ Thora despre care e vorba aci, este Legea orală sau tradițională, căci Legea scrisă a primit-o întregul Israel. Această Lege orală este explica-
 țiunea indispensabilă pentru executarea Legii scrise; (vezi pag. 7, nota 1).

⁴⁾ Beraita este un fel de Mișna suplimentară. Cuvântul בֵּרַיְתָא însem-
 nează exterior; el indică lecțiunile reproduse în afară de Mișna.

predat-o lui Iehoșua, Iehoșua a predat-o Bătrânilor, Bătrânii au predat-o prorocilor, și prorocii au predat-o bărbaților Adunării celei Mari. ¹⁾ Aceștia au zis trei vorbe: ²⁾ Fiți cu luare aminte la judecată, formați-vă mulți ucenici, ³⁾ și faceți un gard în jurul Legii. ⁴⁾

לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְכֹהֲנִים, וְכֹהֲנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מְסֻרֵּה לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוּלָּה. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. הוּוּ מְרוֹנִים בְּדִין, וְנִעְמִידוּ מִלְּמִידִים הַרְבֵּה, וְעָשׂוּ סִגָּל לְהוֹרָה:

Șimeon cel drept, pe la 3512, Mare-Preot și șeful poporului (Yosi).

2. Șimeon cel drept, unul dintre cei din urmă membri ai Adunării celei Mari, zicea: Lumea se întemeiază pe trei lucruri: Pe învățătură, pe muncă ⁵⁾ și pe binefacere. ⁶⁾

ב שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק, הָיָה מְשַׁבְּרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוּלָּה, הוּא הָיָה אֹמֵר, עַל-שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבֹדָה, וְעַל גְּמִילוּת חֲסִדִּים:

Antigonos din Socho—3570. Învățătorul lui Tadok și al lui Boethus.

3. Antigonos, din Socho, a primit tradițiunea de la Șimeon cel drept. El zicea: Nu fiți ca robii, cari slujesc stăpânului lor cu scop d'a primi simbrie, ci fiți ca acei, cari slujesc la stăpân fără țel d'a primi vre-o răsplată; ⁷⁾ și astfel veți fi pătrunși de respect către cel Preainălțat.

נֶאֱמָנִיגוֹנוֹס, אִישׁ סוֹכוֹ, קִבֵּל מִשְׁמֵעוֹן הַצַּדִּיק, הוּא הָיָה אֹמֵר. אִל־תְּהִיוּ פִּעֻלָּדִים, מְשַׁמְשִׁין אֶת-הָרֶבֶב עַל-מִנָּת לְקַבֵּל פָּרֶם, אֶלָּא הִיוּ בְּעֲבָדִים, מְשַׁמְשִׁין אֶת-הָרֶבֶב, שְׁלֹא עַל-מִנָּת לְקַבֵּל פָּרֶם, וְיִהְיֶה מוֹרָא שְׁמָיִם עֲלֵיכֶם:

Iose—(Iosef) b. Ioezer, I. Președinte, (Nasi) cel mai pios (Esseu, Hasideu) dintr-o preoți, muri la 3573 ca martir, sub Antioch Epifane.

4. Iose, fiul lui Ioezer, din Tereda, și Iose, fiul lui Iochanan, din Ierusalaim, au primit tradițiunea de la dânsii. Iose, fiul lui Ioezer, din Tereda, zicea: Casa ta să fie loc de întrunire pentru înțelepți;

ד יוֹסֵי בֶן-יוֹעֶזֶר, אִישׁ צְרֵדָה, וְיוֹסֵי בֶן-יוֹחָנָן, אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם, קִבְּלוּ מֵהֶם (נֶאֱמָנוּ). יוֹסֵי בֶן-יוֹעֶזֶר, אִישׁ צְרֵדָה, אֹמֵר. יְהִי בֵיתִי בַּיִת גִּבִּית וְעַד לַחֲכָמִים.

¹⁾ Această adunare, instituită de Ezra după întoarcerea din robia Babilonului, a redactat și rugăciunile noastre; de atunci până azi numitele rugăciuni n'au fost schimbate și sunt recitate în Sinagogi de toți Israelii împraștiati pe globul pământesc; (v. pag. 72, nota). ²⁾ Adică au emis trei maxime, sau au stabilit trei principii. ³⁾ „Formați-vă mulți ucenici”: răspândiți instrucțiunea (despre obligativitatea învățământului, v. Tractatul „Bava Bathra” 21, a). ⁴⁾ Adică, înconjurați Legea de regulamente, de bariere, pentru ca să nu fie ușor călcată. ⁵⁾ Unii traduc „pe slujba religioasă.”

⁶⁾ Milostenie. ⁷⁾ Adevăratul om virtuos este acela, care practică virtutea din dragoste către D-zeu și nu în vederea unei recompense viitoare (comp. R. Șimeon b. Elazar: „Sota” 31, a; Midraš „Isatkur” pe „Exod”, § 399, „Deuteronom.” § 846).

prăfuieste-te cu pulberea picioarelor lor,¹⁾ și soarbe setos vorbele lor.²⁾

וְהָיָה מִתְאַבֵּק בְּעֹפֶר רַגְלֵיהֶם, וְהָיָה שׁוֹתֶה בְּצִמָּא אֶת־דִּבְרֵיהֶם:

Iose b. Iochanan, din Ierusalaim, II. Președinte (*Av-beth-Din*).

5. Iose, fiul lui Iochanan, din Ierusalaim, zicea: Casa ta să fie deschisă către uliță,³⁾ săracii să fie copiii casei tale,⁴⁾ și nu fleoncâni mult cu femeii. (Este vorba chiar de femeia sa, cu atât mai vărtos de femeia altuia. De aci zicătoarea înțelepților: cel ce fleoncănește mult cu femeii, își pricinuiește rău sie-și, lasă în părăsire cuvintele învățătorei, și sfârșește prin a moșteni iadul).⁵⁾

ה' יוֹסֵי בְּנֵי יוֹחָנָן, אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם, אָמַר, הִי בֵיתִי פָתוּחַ לְרוֹחֵהּ, וְהָיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתִי, וְאֶל־תִּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה. (בְּאִשְׁתּוֹ אָמַר, קַל זְחִמָּה בְּאִשָּׁת חֲבֵרוֹ. מִזֵּן אָמְרוּ חֻבְמִים, כָּל־הַמִּירְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה, גֹּרֵם רָעָה לְעֵצָמוֹ, וְכוּטֵל מִדְּבַרִי תוֹרָה, וְסוֹפּוֹ יוֹרֵשׁ גִּיהֶזֶם.)

Iehoșua b. Perachia, 1. Președinte, mai târziu încă cu Șimeon b. Șetah—3670.

6. Iehoșua, fiul lui Perachia, și Nittai din Arbela, primăra tradițiunea de la dâșșii. Iehoșua, fiul lui Perachia, zicea: Dobândește-ți un învățător, câștigă-ți un prieten și judecă pe fiecare om după partea-i cea bună.⁶⁾

י' יְהוֹשֻׁעַ, בְּנֵי־פְרָחִיָּה, וְנָמִי הָאֲרֵבֶלִי, קִבְּלוּ מִהֶם, יְהוֹשֻׁעַ, בְּנֵי־פְרָחִיָּה, אָמַר, עֲשֵׂה לָךְ רֵב, וְקַבֵּל לָךְ חֲבֵר, וְהָיָה דָן אֶת־כָּל־הָאָדָם לִפְנֵי זְכוּת:

Nittai (Matai) din Arbela, II. Pr. al Synhedriului.

7. Nittai, din Arbela, zicea: De-părtează-te de vecin rău,⁷⁾ nu te întovărăși cu cei nelegiuit, și nu te desnădăjdul de pedeapsă.⁸⁾ —

י' נָמִי הָאֲרֵבֶלִי אָמַר, תִּרְחַק מִשָּׁבֵן רָע, וְאֶל־תִּתְחַבֵּר לְרָשָׁע, וְאֶל־תִּתְיָאֵשׁ מִן־הַפְּרָעָנוּת:

Iehuda b. Tabbai, I. Pr.—pe la 3680.

8. Iehuda, fiul lui Tabbai, și Șimeon, fiul lui Șetah, primăra tradițiunea de la cel din urmă. Iehuda, fiul lui Tabbai, zicea: Ca

ח' יְהוּדָה, בְּנֵי־טַבִּי, וְשִׁמְעוֹן, בְּנֵי־שֵׁטָח, קִבְּלוּ מִהֶם, יְהוּדָה, בְּנֵי־טַבִּי, אָמַר, אֶל־

¹⁾ Să urmezi pretutindeni pașii lor; să-i însoțești chiar în călătorie, ca să înveți moravurile lor în toate împrejurările. ²⁾ Culege cu lăcomie, cu cea mai mare osârdie cuvintele lor. ³⁾ Sau „casa ta să fie (deschisă în largul ei) ospitalieră”. ⁴⁾ Săracii să fie considerați ca membrii familiei tale.—Această maximă ne amintește cuvântul lui Proudhon: „Quiconque est pauvre, est de ma famille”. ⁵⁾ A moșteni iadul=merge la pierce. Cf. „Ecles.” 9, 12 și 43. — **Observare:** Textul cuprins între paranteze s'a intercalat mai târziu. ⁶⁾ Literal: „Judecă toată lumea în cumpăna nevînovației”. Trebuie totdeauna interpretat în bine vorbele și faptele aproapelui nostru. (Cf. R. Iochanan: „Sabbath” 127, a; *Midraș* „Jalkut” pe *Geneza* § 82, *Levit.* § 611). ⁷⁾ Cf. „Succa” 56, b; „Abot” de Rabbi Nathan” cap. 9; „Pilde” 13, 20. ⁸⁾ Iată corelațiunea ce pare că există într-această propozițiune și cele două precedente: „Nu-ți închipul că vei scăpa de pedeapsă”, ce ai fi meritat-o, imitând pilda celor nelegiuiți.

judecător să nu faci și pe apărător.¹⁾ Pe câtă vreme împetricinați stau înaintea ta, socotește-i ca nelegiuți; ²⁾ dar îndată ce au plecat de la tine, privește-i ca nevino-vați, de oarece s'au supus hotărî- reii judecătorești. —

תַּעֲשֶׂה עִצְמוֹךָ עוֹדְרֵי הַדִּינִין, וְיִשְׁקִיאוּ בְּעַלֵּי הַדִּין עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ, יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּרָשָׁעִים, וְכִשְׁנֹפְטִים מִלְּפָנֶיךָ, יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּנֹפְאִין, כְּשֶׁקֶבְלוּ עֲלֵיהֶם אֶת-הַדִּין: —

Șimeon b. Șetah, fratele reginei Șelomith Alexandra (3681-3690), (șesetor, pe la 3621-3690.

9. Șimeon, fiul lui Șetah, zicea: Cercetează neobosit pe martori; dar fil cu băgare de seamă la întrebările tale, ca să nu învețe prin- tr'ânsele cum si mință.³⁾ —

ט שִׁמְעוֹן, בֶּן-שֵׁטָח, אָמַר, הָיוּ מְרַבֵּה לַחְקוֹר אֶת-הָעֵדִים, וְהָיוּ זְהִיר בְּדַבְרֵיהֶם, שֶׁמָּא מְתוּבִים יִלְמְדוּ לִשְׁקֹר:

Șemaia (=Sameas) I. și Abtalion (=Pollion) II. Pr. până pe la 3722 (S. H).

Urmași de prozeliti, (după legendă, urmașii lui Sanherib).

10. Șemaia și Abtalion au pri- mit tradițiunea de la cei de mai sus. Șemaia zicea: Iubește munca,⁴⁾ uraște mărirea,⁵⁾ și nu căută favao- rea celor de la putere. —

י שִׁמְעִיָּה וְאַבְטָלִיּוֹן קִבְּלוּ מֵהֵם, שִׁמְעִיָּה אָמַר, אֲהִיב אֶת-מְלָאכָה, וְיִשְׂנָא אֶת-דִּרְבָּנוּת, וְאַל-תִּרְעַד לְרֵשׁוֹת:

11. Abtalion zicea: Înțelepților! Fiți cu băgare de seamă în învă- țămintele voastre; ⁶⁾ căci poate veți fi osândiți a trăi în urgie, și surghiuniți pe la locuri unde apele sunt turburi; ⁷⁾ ucenicii cari vă urmează le vor bea și vor muri, iar numele Domnului ar putea fi prihănit. —

י" אַבְטָלִיּוֹן אָמַר, חֲכָמִים, הִנְהַרְו בְּדַבְרֵיכֶם, שֶׁמָּא תִּחְוְבוּ חוֹכֵת גְּלוּת, וְתִגְלוּ לְמָקוֹם מִן-דְּרָעִים, וְיִשְׁתּוּ סַלְמִידִים הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם, וְיָמוּתוּ, וְנִמְצָא שֵׁם מְתַחַלָּל:

¹⁾ Unii traduc: „Nu te impune ca șef sau președinte, dacă nu ești chemat în demnitatea aceasta din partea colegilor tăi. ²⁾ Să privești părțile împetricinate deopotrivă vinovate. Să n'ai mai multă încredere în vorbele uneia decât în vorbele celeilalte. ³⁾ Cumpănește bine cuvintele ce li adresezi, ca să nu învețe printr'ânsele a falsifica adevărul. Vezi Tractatul „Sanhedrin“ 37, b. ⁴⁾ Se știe, că cei mai mulți rabbini din vechime exer- citau o meserie. — Atât Biblia cât și Talmudul conțin numeroase pasaje elocvente, cari glorifică lucrul manual, cari îl priyesc ca un mijloc de rădi- care morală, și cari fac dintr'ânsul prima condițiune a fericirii noastre. Cf. „Exod.“ 31, 1—3; „Ps.“ 128, 2; Tractat „Kiddušin“ 29, a, 82, b; „Ghittin“ 67, b; „Berachoth“ 8, a; „Pesachim“ 113, a; „Sanhedrin“ 29, a; „Neda- tim“ 49, b. ⁵⁾ Fuge Magna, zice Horațiu cart. l. ép. X, V. 32. (Cf. Rabbi lochanan: „Pesachim“ 87, b; R. Eleazar: „Sanhedrin“ 14, a; 92, a).

⁶⁾ Abtalion îndeamnă pe acei cari instruiesc poporul să-și măsoare bine vorbele, pentru a nu lăsa o poartă deschisă falșelor interpretațiuni; căci după moartea lor, urmașii acestora ar putea să abuzeze de cuvintele lor cchiuvoce, și să propage doctrine vătămătoare societății, pângărind astfel numele Domnului. ⁷⁾ Unde se profesează și se încurajează doctrine ere- tice (interpretațiunea lui Maimonide). Abtalion vrea, fără îndoială, să zică

Hillel, urmaș al regelui David, model de răbdare, iubirea aproapelui și de resemnare, muncă cu ziua, ca discipol, pentru a-și procura mijloace de traiu. Născut 3648 în Babilon, i. Preș. al Synhedrinului de la 3723 până la 3768, sub Herodes (Irod). Din cei 80 de discipoli iluștri ai lui Hillel, era Jonathan b. Uziel, cel mai bătrân, și Iochanan b. Zaccai, cel mai tânăr.

12. Hillel și Šammai au primit tradițiunea de la cel din urmă. Hillel, zicea: Să fii din ucenicii¹⁾ lui Aharon, iubind pace, alergând după pace, iubind pe oameni și apropiându-i de învățătură.—

13. El mai zicea: Cel ce caută să-și lătsască numele, își pierde renumele²⁾; cine nu-și sporește cunoștințele, le împuținează; cine nu învață pe alți, nu e vrednic d'a trăi; și cine se slujește de coroană ca d'o unealtă, pierde.

14. Acelaș Hillel mai zicea: Dacă eu nu's pentru mine, cine dar să fie? și dacă sunt numai pentru mine, ce sunt eu? și de nu acum, când dar?

Šammai, II. Preș. discipol și coleg al lui Hillel.

15. Šammai zicea: Hotărește-ți un timp pentru învățătură; făgăduiește puțin, și fă mult; și primește pe fiecare om cu fața senină.

(Rabban=Învățătorul nostru, titlu pentru șefi de școală). Rabban Gamliel I. nepotul lui Hillel, mort pe la 3810.

16. Rabban Gamliel zicea: Do-

prin acest limbaj alegoric: Dacă cuvintele voastre nu vor fi destul de lămurite și bine chibzuite, auditorii li vor da o interpretare opusă principiilor voastre; veți fi astfel exilați din domeniul vostru, căci auditorii se vor sprijini pe propriile voastre cuvinte pentru a propaga doctrine funeste. Epoca în care e trăit Abtalion, epoca războaielor civile atătate de cei din urmă coboritori ai Hașmoneilor, Hyrkan și Aristobul, sprijinindu-se fiecare pe o altă sectă religioasă, evenimentele la cari a fost martor, i-au recomandat o prudență oarecare în cuvintele sale—iată de ce se exprimă într'un limbaj atât de misterios. — D-nul Derenbourg, *Essai sur l'histoire de la Palestine*, pag. 148, traduce astfel maxima lui Abtalion: „Înțelepților, fiți circumspecți la vorbele voastre, altmintrelea veți putea fi trimiși în urgie și gonii la locuri cu ape stătătoare (doctrine primejdioase); școlarii cari vă vor urmă, vor fi expuși a bea din aceste ape și vor muri, și prin aceasta se va pângări numele Domnului⁴⁾“. După această traducțiune, maxima lui Abtalion n'ar avea în vedere învățământul dogmatic, ci ar sfătui pe înțelepți de a-și cumpăni bine cuvintele lor în materia politică.

¹⁾ Imitatorii. ²⁾ Acela care vrea să dobândiască o prea mare celebritate, pierde chiar reputațiunea de care se bucură.

bândește-ți un învățător, pentru ca să te descarci de indoială¹⁾, și nu te obișnuiești împărți dijma după o prețuire apropiată.

R. Șimeon b. Gamliel I. muri la 3828 cu martir, la dărâmare a Ierusalimului.

17. Șimeon, fiul său, zicea: Mi-am petrecut toate zilele mele în mijlocul înțelepților, și n'am găsit nimic mai bun pentru om decât — tăcerea; asemenea nu învățătura e lucrul de căpetenie, ci punerea ei în practică; cel ce vorbește prea mult, face și greșeli.

לֹא רַב, וְהִסְפִּיק מִן־הַפֶּקֶד, וְלֹא־תִרְבֶּה לַעֲשׂוֹת אֲמִדוֹת: (נֶאֱמָרוּ)

R. Gamliel II. din Iabne=Jamnia, ca Patriarch după R. Iochanan b. Zaccai 3840-3875 (J). R. Șimeon ben Gamliel II. până la 3926, (Z).

18. Rabban Șimeon, fiul lui Gamliel, zicea: Pe trei lucruri se întemeiază lumea: pe adevăr, dreptate și pace, după cum glăsuiește: („Zeharia“ 8, 16) „Adevărul, dreptatea și pacea propovăduiți în porțile voastre“.

יֵחַ רַבֵּן שִׁמְעוֹן, בֶּן־גַּמְלִיאֵל, אָמַר. עַל־שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם נִבְנָה, עַל־הָאֱמֶת, עַל־הַדִּין, וְעַל־הַשָּׁלוֹם. שְׁנֵאמַר. אֱמֶת, וּמִשְׁפָּט שְׁלוֹם שֶׁפָּטוּ בְּשַׁעְרֵיהֶם:

R. Hanania b. Acașia pe la 3860. Contemporanul lui R. Șimeon b. Iochai. (Mișna «Maccot» 3).

Rabbi Hanania, fiul lui Akașia, zicea: Atotsfântul, lăudat fie, a vrut să lumineze pe Israel, de aceea i-a impus multe învățături și porunci, precum glăsuiește: — „Domnul dorește, pentru dreptatea lui, ca învățătura să sporiască și mărească fie“ („Ieș.“ 42, 21).

רַבִּי חֲנַנְיָא, בֶּן־עֲקָשְׁיָא, אָמַר. רַצָּה הַקֹּדֶשׁ, בְּרוּךְ הוּא, לְזַכּוֹת אֶת־יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ הִרְבֶּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׁנֵאמַר. „הִפֵּינִי לְמִעַן צִדְקָךְ, יְיָהוֹי תּוֹרָה וְיִאדִיר:

Se zice apoi עֲלֵינוּ pag. 126-128 și קִדְּשׁ יְהוֹם pag. 123.

Capitolul II. פֶּרֶק שֵׁנִי.

Intregul Israel are parte de viciața viitoare; astfel glăsuiește și în sfânta Scriptură: „Și poporul tău—toți

בְּלִי־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם נָכָא. שְׁנֵאמַר, וְעַמְּךָ בְּלֹם צְדִיקִים,

¹⁾ Adresează-te șefului religios pentru a evita ori și ce îndoială.— Deși „Thora ce ne-a dat-o Moșe este moștenirea adunării lui Iakob“ („Deut.“ 33, 4), iar nu a preoților sau a rabbinului cutare și cutare, cu toate acestea ca să te scapi de îndoială într-o chestiune oarecare, „fă-ți pe cineva de Rabbi“ עֲשֵׂה לָךְ רַב, dar atunci ținete-te de hotărîrea lui. Cf. „Deut.“ 17, 11.

drepti, în veci vor moșteni țara; גִּזְרֵי מִשְׁעֵי מַעֲשֵׂה; odrasla sădarei mele, făptura mâinilor mele, spre mărirea. (1^a les.⁴ ידי להתפאר: 60, 21).

(Rabbi=învățătorul meu, titlu pentru învățători recunoscuți).

Rabbi Iehuda ha-Kadoș (cel sfânt) sau ha-Nasi (prințul), născ. 3896, m. 3970, Z. (3879-3979 S. H). Orânduitorul „Mișnei”, fiul lui R. Simeon b. Gamliel II. eră învățătorul lui Hila și Oșai, (v. cap. 6), al lui Rab (=Abba Areka) și al lui Șemuel (=Arioch sau Iarichino).

1. Rabbi zicea: Care este calea cea mai dreaptă, ce omul trebuie să și-o aleagă? Aceea, care aduce mărirea Ziditorului,¹⁾ și prin care își poate câștiga stima oamenilor.²⁾ Păzește porunca cea mai neînsemnată (în aparență) cu aceeași îngrijire, ca și pe cea mai importantă; căci tu nu știi să deosebești răsplata pentru îndeplinirea poruncilor.³⁾ Socotește paguba trecătoare, ce ar putea să-ți aducă păzirea unei legi, față cu răsplata ei neperitoare; și câștigul vremelnic ce-ți aduce călcarea unei legi, față cu paguba nemărginită ce trage după sine. Aibi în vedere trei lucruri, și nu vei cădea în păcate. Să știi, adică, ce este de asupra ta: un ochiu atotvăzător, o ureche atotauzitoare, și că toate faptele tale se trec într-o carte. א רבי אומר. איזו היא הדרך ישרה, שיעבור לו האדם. כל-שהיא תפארת לעשרה, ותפארת לו מן האדם. והיו זהיר במצוה קלה, כבמורה. שאין אהפה יודע ממן שכן של-מצוה. והיו מחשב הפסד מצוה, כנגד שברה, ושבר עברה, כנגד הפסדה: הספיל בשלשה דברים, ואין אהפה בא לדי עברה. דע מה-למעלה ממך, מן וואר, ואין שומעתי, וכל-מעשה בפסד נדבכים:

Gamliel III, fiul și urmașul lui R. Iehuda ha-Nasi până la 3991, (J.), eră cel din urmă Tanna! și tatăl lui Iehuda II (Nessia), 3992 până la 4022-32 (J.). Titlul de Rabban trebuie să fie greșit: ca atare n'ar fi fiul, ci tatăl lui R. Iehuda ha-Nasi, Gamliel II.

2. Rabban Gamliel, fiul lui R. Iehuda ha-Nasi, zicea: Este laudabil a uni învățământul religios cu moravurile țării,⁴⁾ căci prin osteneala ce ne dăm cu amândouă, se înlătură răul. Și orice știință, neînsoțită de vr'o meserie, se zădărnicește în cele din urmă, și trage păcatul după sine. Cei cari ב רבן גמליאל, בנו של רבי יהודה הנשיא, אומר. יפה תלמוד תורה עם הדרך ארץ, שיגיעת שניהם, משפחה עין, וכל-תורה, שאין עמה מלאכה, סופה במלה, וגזרת עין, וכל-העוקנים

1) Unii traduc: „Aceea care-i procură stima sa proprie” sau „care-l onorează în ochii săi proprii”. 2) După Maimonide, Rabbi Iehuda ne recomandă a păzi o măsură înțeleaptă în toate și a nu cădea în extreme. De pildă: traiul egoistului sau al sgârcitului, îi place lui însuș, dar nu-i aduce stima oamenilor; din contra: risipa și dărnicia nechibzuită atrag omului poate mulți prieteni, dar îl ruinează pe dânsul. Numai calea de mijloc, adică moderațiunea, este mai laudabilă. 3) Unele precepte sau legi, cari la prima vedere par că au o mică importanță, pot avea urmări foarte însemnate. De aceea trebuie să le luăm toate în seamă.

4) Sau: „Primoasă este învățătura Thorei unită cu legile sociale”. Prin termenul „דרך ארץ” se înțelege mai cu seamă cunoștința obiceiurilor lumii, regulilor societății, bunei cuviinți.

se indeletnicesc cu trebile obștei, să se ocupe cu dănele pentru numele Cerului,¹⁾ căci meritul strămoșilor lor li va veni în ajutor, și virtutea lor va fi pomenită în veci; iar eu—zice Domnul—voi da vouă (urmasilor) o răsplată tot așa de mare, ca și cum voi singuri le-ați fi săvârșit.

3. Fiți cu îngrijire în legăturile voastre cu cei dela putere, cari nu s'apropie de cineva decât atunci, când interesul lor o cere; ei s'arată ca prieteni numai pe cât timp trag folos, dar nu sprijinesc pe om în vremea-i de nevoie.

4. El mai zicea: Împlinește voința lui (D-zeu), ca și când ar fi voința ta proprie; căci astfel și el va îndeplini dorința ta, după voia sa; renunță la voința ta, față cu voința lui, ca și el să zădărniciască voința altora, pentru voința ta.

Hillel, (vezi cap. I, 12, pag. 279).

5. Hillel zicea: Să nu te retragi de la obște.²⁾ Nu te încrede în tine însu-ți până în ziua morții. Nu judecă pe aproapele tău, până ce n'ai ajuns în starea lui. Nu rosti un cuvânt îndoielnic, ce nu se poate înțelege bine, cu nădejdea că va fi înțeles mai târziu. Și să nu zici: când voi avea răgaz voi învăța; poate nu vei avea niciodată răgaz.³⁾

6. El mai zicea: Cel sec nu se lăme de păcat, și un om din popor⁴⁾ nu poate să fie într'adevăr cuvios.⁵⁾ Știciiosul nu învață nimic, și nerăbdătorul nu e bun de învățator. Nu toți acei ce au multe

עֲסֵה־הַצָּבוּר, יְהִי עוֹמְקִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שְׁמֵיכֶם, וְזִכְרוֹת אֲבוֹתֶם מְסִיעֶתְכֶם, וְצִדְקָתָם עֲזָרְתָּ לָּעוֹלָם. וְאַתָּם מֵעַלָּה אֵינִי עֲלֵיכֶם שָׁרָה הַרְבֵּה, בְּאֵלֹהֵי עֲשִׂיתֶם.

ג הוּא וְהִירִין בְּרִשּׁוֹת, שְׂאִין מִקְרִבִּין לֹא לְאָדָם, אֶלָּא לְצִדְקָה עֲצָמָן. נִרְאִין בְּאִתְּרֵינִי בְּשִׁשֶׁת הַנְּאֻמִּין, וְאִין עוֹמְדִין לֹא לְאָדָם בְּשִׁשֶׁת דִּקְקוֹ:

ד הוּא הָיָה אֹמֵר, עֲשֵׂה רְצוֹנִי, בְּרָצוֹנִי. כְּדִי שֶׁיִּשְׁעֶשֶׂה רְצוֹנִי, בְּרָצוֹנִי. כִּטֵּל רְצוֹנִי, מִכֶּסֶף רְצוֹנִי, כְּדִי שֶׁיִּכְטֹל רְצוֹן אֲחֵרִים, מִכֶּסֶף רְצוֹנִי:

ה הִלֵּל אֹמֵר, אֶל־תִּפְסוּשׁ מִן־הַצָּבוּר. וְאֶל־תִּפְסוּשׁוֹ בְּעֲצָמָהּ עַד יוֹם מוֹתָהּ, וְאֶל־תִּפְסוּשׁוֹ עַד שֶׁתִּפְגֹּעַ לְמִקְרִיבוֹ. וְאֶל־תִּפְסוּשׁוֹ דְּבָר, שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְשִׁמּוֹעַ, שֶׁסּוֹפּוֹ לְהִשְׁמָע, וְאֶל־תִּפְסוּשׁוֹ לְכִשְׁאֻפְּהָ, אֶשְׁנָה, שֶׁמָּא לֹא תִפְגֹּעַ:

ו הוּא הָיָה אֹמֵר, אִין בּוֹר יִרְאֵה חֶמָּא, וְלֹא עִם הָאֲרִין חֶסֶד. וְלֹא הַבִּישִׁין לְמִדָּה, וְלֹא הַקִּפְדוֹן מִלְּמִדָּה, וְלֹא כָל־

¹⁾ Și nu pentru a satisface amorul lor propriu sau ambițiunea lor (cf. „Pesachim“ 113, b). ²⁾ După unii aceasta va să zică: nu refuză concursul tău lucrului public; după alți: conformează-te obiceiurilor comune, și nu căută a te deosebi prin obiceiuri bizare. ³⁾ Ultima frază poate să fie și o urmare a propozițiunii precedente, traducându-se astfel: „Și să nu zici: dacă el nu mă pricepe, mă voi explica mai târziu; căci poate nu vei mai avea timp ca să te explici“. ⁴⁾ Unii traduc „un ignorant“.

⁵⁾ Cuvioșia machinală sau superstițioasă a ignorantului nu constituie o adevărată evlavie; pietatea rațională și luminată este singură, care se conformează cu principiile religiei.

treburi se înțelegesc; iar acolo unde lipsesc oameni, străduiește ca să devii tu om.

7. El văzù într'o zi o căpătână plutind pe suprafața apei, și zise: Pentru că tu ai înecat pe cineva, te-a înecat cineva și pe tine; iar slășitul acelor care te-au înecat pe tine, va fi, că vor fi și ei înecați.¹⁾

8. El mai zicë: Multă carne, mulți viermi; multe acareturi, multe griji; multe femei, multe vrăji;²⁾ multe slujnice, multă desfrânare; multe slugi, mult jaf; dar multă învățătură este multă vieță; multă frecventare a școlilor, aduce multă înțelepciune;³⁾ mult stat, multă înțelegere; înmulțirea dreptății este înmulțirea păcii. — Cel ce și-a dobândit un nume bun și l'a câștigat sie-și; iar cel ce și-a însușit cunoștințele Legii divine, și-a câștigat vieța lumii viitoare.

Rabban (=Reprezentantul Sinhedrinului) Iochanan b. Zaccai, născ. 3720 mort la 3840 (3713—3833 S. H.), cel mai tânăr discipol al lui Hillel, întemeietorul școlii din Iabne (=Jamnia) 3828.

9. R. Iochanan, fiul lui Zaccai, a primit tradițiunea de la Hillel și Șamai, el zicë: Dacă ești înaintat în știință, fie cât de mult, nu ți-o socoli ca un merit deosebit, căci la aceasta ai fost zidit. —

10. R. Iochanan, fiul lui Zaccai, aveă între ucenicii săi, cinci mai vestiți:

Rabbi (=învățător graduat) Eliezer ben Hyrkanos sau R. Eliezer ha-Gadol, cunnatul lui Gamliel II. — 3853 (S. H.).
Rabbi Iehoșua b. Hanania, (levit), fabricant de ace (pe la 3810—3890).

R. Eliezer, fiul lui Hyrkanos; וְרַבִּי בֶּן־הִירְקָנוֹס.
R. Iehoșua, fiul lui Hanania; וְרַבִּי יוֹשֻׁעַ בֶּן־חַנְּנִיָּא.

¹⁾ Prin această reflecțiune, ilustrul Rabbi a vrut să zică, că o crimă oricât de tainită ar fi, slășește prin a primi pedeapsa cuvenită. ²⁾ Superstițiuni. ³⁾ Unii traduc: a înmulți numărul școlarilor săi, e a periclită înmulțirea sa.

הַמְרָבָה בְּסִחְרָה מִחֲבִים, וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין אָנָּשִׁים, הַשְׂתַּדֵּל לְהֵיחֹת אִישׁ:

וְאִם הוּא רָאָה גִּלְגָּלֶת אֶחָת שֶׁאֵפְהָ עַל־פְּנֵי בָנִים, אָמַר לָהּ, עַל דְּאִשְׁתִּי, אֲפִידָה, וְסוּף מִמִּיקוּדָה, יוֹשִׁיפוּן:

הַהוּא הִירָא אִמְרֵי. מְרָבָה בְּשִׁרִי, מְרָבָה רְמִיָה. מְרָבָה נְקִים, מְרָבָה דְּאִנְהָ. מְרָבָה נָשִׁים, מְרָבָה כְּשִׁפִּים. מְרָבָה שְׂפָחוֹתִי, מְרָבָה זָמָה. מְרָבָה עֲבָדִים, מְרָבָה גִּזְלִי. מְרָבָה תוֹרָה, מְרָבָה חַיִּים. מְרָבָה וְשִׁיבָה, מְרָבָה חֻקָּה. מְרָבָה עֲצָרִי, מְרָבָה רַב־וִינָה. מְרָבָה עֲזָרָה, מְרָבָה שְׁלֹאִים. קִנְיָ שֵׁם טוֹב, קִנְיָ לְעֶצְמֹה. קִנְיָ לֹא דְבָרִי תוֹרָה, קִנְיָ לֹא חַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא:

ט רַבִּן יוֹחָנָן בֶּן־זַכַּי קָבַל מִהִלֵּל וּמִשָּׁמַי. הוּא הָיָה אִמְרֵי אֵם לְמִדָּה תוֹרָה הִרְבָּה, אֶל־פְּחִיזוֹק טוֹבָה לְעֶצְמָהּ, כִּי לְבָד נִזְאָרָה:

י חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבִּן יוֹחָנָן בֶּן־זַכַּי, וְאֵלֵּי הֵן:

Iose, preotul; R. Şimeon, fiul lui Nethanel, şi R. Elazar, fiul lui Arach.

11. Iată cum arată el meritele lor: R. Eliezer, fiul lui Hyrkanos, este o cisternă bine tencuită. care nu pierde nici o picătură; ¹⁾ R. Iehoşua, fiul lui Hanania, ferice de aceea care l'a născut; Rabbi Iose, preotul e un pios; ²⁾ R. Şimeon, fiul lui Nethanel, se teme de păcat; iar R. Elazar, fiul lui Arach, este ca un izvor tăşnitor. ³⁾

12. El mai zicea: Dacă toţi înţelepţii lui Israel, ar fi într-o terezie, iar Eliezer, fiul lui Hyrkanos, într'a doua, acesta ar precumpăni pe toţi ceilalţi.

Abba Şaul din casa Ramsa, conşcolarul lui R. Iochanan b. Zaccai şi gropriar (Iochasin).

Iar Abba Şaul tălmăceşte această (maximă) în numele lui, precum urmează: Dacă toţi înţelepţii lui Israel ar fi într-o terezie, şi împreună cu dânsii Eliezer, fiul lui Hyrkanos, iar în cealaltă Elazar, fiul lui Arach, acesta din urmă ar precumpăni pe toţi.

13. Altă dată li zise: Duceţi-vă de cercetaţi, care este calea cea mai bună, pe care omul trebuie să o apuce? R. Eliezer zise: Ochii binevoitor. R. Iehoşua zise: Prieten bun. R. Iose zise: Vecin bun. R. Şimeon zise: Prevederea urmărilor. R. Elazar zise: O inimă bună. Atunci zise el către dânsii: Eu preţuiesc mai mult cuvintele lui Elazar, fiul lui Arach, decât cuvintele voastre, căci într'ale lui sunt cuprinse şi ale voastre. ⁴⁾

14. El li mai zise: Duceţi-vă de cercetaţi, care este calea cea mai rea, de la care omul trebuie să

ורבי שמעון, בן־נחמאל, ורבי אלעזר בן־עזר:

יא הוא הינה מזגה שבקום. רבי אלעזר, בן־הורקנוס, בור סוד. שאינו מאבד טפה. רבי יהושע, בן־חנניא, אשיר וילדותו. רבי יוסי, חפזו חסיד. רבי שמעון, בן־נחמאל, ירא חטא. ורבי אלעזר, בן־עזר, במעון המתפר:

יב הוא הינה אומר. אם יהיו כל חכמי ישראל בקבא מאנגים, ואלעזר, בן־הורקנוס, בקבא שנייה, מבקיע את־קולם:

אבא שאול אמר, משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בקבא מאנגים, ואלעזר, בן־הורקנוס, בקבא עמיהם, ואלעזר, בן־עזר, בקבא שנייה, מבקיע את־קולם:

יג אמר להם. צאו וראו, איזו היא הדרך טובה, שידבק בה האדם. רבי אלעזר אמר. עין טובה. רבי יהושע אמר. חבר טוב. רבי יוסי אמר. שכן טוב. רבי שמעון אמר. הרוואה את־הפולחן. רבי אלעזר אמר. לב טוב: אמר להם, רואה אני את־דברי אלעזר, בן־עזר, מדבריקם, שבכלל דבריו דבריהם:

יד אמר להם. צאו וראו, איזו היא הדרך רעה, שיתרחק מפניה האדם.

¹⁾ Aluziune la minunata sa memorie. ²⁾ Unii traduc: un filantrop.

³⁾ Sau „ca un izvor ce creşte mereu“. ⁴⁾ O inimă bună presupune toate celelalte calităţi.

se depărteze? R. Eliezer zise: Ochiu rău. R. Iehoșua zise: Prie-ten rău. R. Iose: Vecin rău. R. Șimeon: Cel ce împrumută și nu plătește; căci cine se împrumută de la oameni, par'că s'ar împrumută de la Dumnezeu,¹⁾ cum este scris: „Nelegiuitul împrumută și nu plătește, iar dreptul miluiește și dăruiește“ („Ps.“ 37. 21)—R. Elazar zise: O inimă rea. Atunci zise el către dânsii: Eu prețuiesc mai mult cuvintele lui Elazar, fiul lui Arach, decât cuvintele voastre; căci într-ale lui sunt cuprinse și ale voastre.²⁾

רבי אליעזר אומר, עין רעה. רבי יהושע אומר, חבר רע. רבי יוסי אומר, שכן רע. רבי שמעון אומר, כלום ואינו משלם. אחד וילוח מן האדם. כלום מן המקום. שגאמר, לוח רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן. רבי אליעזר אומר, לב רע: אבר להם, וראה, אני את דברי אליעזר, בן ערך מדרבירם, שפדלל דבריו, דבריהם:

R. Eliezer b. Hyrkan=R. Eliezer ha-Gadol, cumnatul lui Gamliel II.

15. Ei ziceau câte trei pilde; R. Eliezer zicea: Cinstea aproapelui tău să-ți fie tot atât de scumpă cât și a ta; de aceea să nu te întorci lesne. Pocăiește-te cu o zi înaintea morții tale.³⁾ (încălzește-te la focul înțelepților, dar ferește-te de cărbunii lor, ca să nu te arză; ⁴⁾ căci mușcătura lor este aceea a vulpei, înțepătura lor ca aceea a scorpiei, și șuerătura lor ca aceea a viperii, iar toate cuvintele lor ca niște cărbuni aprinși).

טו הם אמרו שלשה דברים. רבי אליעזר אומר, יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך. ואל תהי גום לבעוס. ושוב יום אחד לפני מיתריך. ותמי מתחמם בגג ארץ של חכמים, והיו זהיר בנחלתן שלא תפנה. ששוכותן לשיבת שיעל, ועקוצתן עקיצת עקרב, ולחישתן לחישת שרף, וכל דבריהם בנקלי אש:

R. Iehoșua b. Hanania (vezi, cap. II. 10. pag. 283).

16. R. Iehoșua zicea: Ochiul cel

טו רבי יהושע אומר, עין רעה, ויצר

¹⁾ Acela ce nu se ține de angajamentele sale față de aproapele său merită numele de nelegiuit: el păcătuiește atât în contra lui D-zeu, cât și în contra celuiia pe care-l frustrează. ²⁾ O inimă rea e capabilă de toate. ³⁾ Și cum moartea poate să ne surprinză nu numai în toate zilele ci și în fiecare clipă, cel mai bun mijloc este d'a nu ne depărta niciodată de datorile noastre față de D-zeu și față de aproapele nostru. Să fim totdeauna gata a ne înfățișa înaintea Dumnului, judecătorul nostru. ⁴⁾ Examinează cu maturitate în spiritul tău cuvintele înțelepților, și să nu te prea grăbești a trage dintr-ânsele concluziuni: dacă nu vei reflecta destul de bine, vei riscă de a falsifica sensul limbajului măiestrilor tăi, vei putea admite doctrini periculoase și să ajungi în fine la erezie. Această maximă se apropie de aceea a lui Abtalion (I, 11), cu deosebire, că cea dintâia recomandă circumspecțiune măiestrilor, cea de față recomandă prudență discipolilor. *Observare:* Textul între paranteze s'a intercalat mai târziu.

râu, ¹⁾ firea cea rea, ²⁾ și ura în potrive oamenilor, ³⁾ scurtează vieața muritorului. ⁴⁾ האדם מן העולם:

R. Iose ha-Cohen—3833 (S. H).

17. R. Iose zicea: Averea aproapelui tău să-ți fie tot atât de scumpă cât și a ta. Aplică-te singur învățături, căci acestea nu se dobândește prin moștenire; iar toate faptele tale să fie salvate în numele Cerului. ⁵⁾

י רבי יוסי אומר. יהי ממון חברך חביב עליך כששלה. והתקן עצמך ללמוד תורה. שאינה ירשה-לך. וכל-מעשה יהיו לשם שמים:

R. Șimeon b. Nathanel—3833 (S. H) ginerelul lui Rn. Gamliel I.

18. R. Șimeon zicea: Fii cu băgare de seamă la citania de ⁶⁾ „Șma” și la Rugăciune; însă când te rogi, să nu faci această ca o fideletnicie obișnuită, ci ca o rugă smerită și plină de umilință către Atotprezintele, despre care este zis: „Milostiv și îndurător este el, lungăbătător și plin de har și zăbavnice la rău”. („loet” 2, 13). Și să nu fii nedrept către tine însuși. ⁷⁾

י רבי שמעון אומר. יהי נדון בקריאת שם ובתפלה. וכש-תתפלל. אל-תעשה תפלתך. כבע. אלא כחמים ותחנונים לפני השקום. שגאמר. ברחמי ורחום הוא. אף אפים ורב-חסד. ונקם על-הרעה. ואל-תהי רשע בפני עצמך:

R. Elazar b. Arach, mai târziu în Emaus—3833. (S. H).

19. R. Elazar zicea: Silește-te de a învăța bine Legea, ca să știi ce ai să răspunzi necredinciosului; ⁸⁾ gândește-te pentru cine ⁹⁾ te trudești, și cine este stăpânul lucrului tău, care îți va da răsplata după străduințele tale.

י רבי אלעזר אומר. יהי שקד ללמוד תורה. ודע מר-שתיב לאפיקורוס. ודע לפני מי אתה עמל. ומי הוא בעל מלאכתך. שישלם-לך שכר פעלתך:

R. Tarfon (Terapon=Tryphon) 3870, discipolul lui Abba Șaul d. Ramsa, conșcolarul lui R. Iehoșua b. Hanania, R. Elazar b. Azaria, învățătorul și colegul lui R. Akiba.

20. R. Tarfon zicea: Ziua este רבי טרפון אומר. היום קצר,

¹⁾ Pizma, *invidia* (din lat. *invidere*, care înseamnă a vedea cu ochiul rău. ²⁾ Patimele cele rele. ³⁾ Mizantropia. ⁴⁾ Sau: aduc pe om la peire; (literal: scot pe omul din lume). ⁵⁾ Să aibă un scop moral. ⁶⁾ „Șma” cuprinde dogma fundamentală și datorile principale ale lui Israel; vezi pag. 65, *nota*. ⁷⁾ Unii: „să nu te crezi ca nelegiuit în ochii tăi proprii”. ⁸⁾ Sau: „unui Epicureu”. ⁹⁾ Pentru D-zeu, care-ți va da răsplata cuvenită, dacă studiezi cu intențiunea d'a răspândi doctrine juste.

scurtă,¹⁾ treaba e multă, lucrătorii sunt leneși, dar plata e mare, și Stăpânul casei tot zorește.

21. El mai zicea: Nu ești dator a săvârși lucrul, dar nu ți-e îngăduit a te lepăda de dânsul.²⁾ Dacă te ai îndeletnicit mult cu Thora, ți se va da răsplată mare, și adevărit este stăpânul tău, că ți va da răsplata muncii tale; dar să știi, că adevărata resplată a celor drepți, urmează d'a veni în viitor.

וְהַמְלָאכָה מְרֻבָּה, וְהַפְּעֻלִים עֲצִלִים, וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה, וְכַעַל הַבֵּית הַזֶּה:
כִּי הוּא הָיָה אֹמֵר. לֹא עָלֶיךָ הַמְלָאכָה לְמֹד, וְלֹא-אַתָּה בְּנִי-חֹרִין לְהַפְשֵׁל מִמֶּנָּה. אִם לְמִדַּת תּוֹרָה הַרְבֵּה, נִתְּנִין לְךָ שָׂכָר הַרְבֵּה, וְנִגְמָן הוּא כַּעַל מְלַאכְתְּךָ, שֵׁשֶׁלְּסִילָךְ שָׂכָר פְּעֻלָּתְךָ. וְדַע, שֶׁמִּשְׁמַן שָׂכָרְךָ שֶׁל-צְדִיקִים, לְעֵתִיד לְבָא:

Rabbi Hanania, fiul lui Akasia, zicea: Atotșântul, lăudat fie el, a vrut să lumineze pe Israel, de aceea i-a impus multe învățături și porunci, precum glăsuiește: „Domnul doarește, pentru dreptatea sa, ca învățătura să sporiască și mărească să fie”. („*leš.*” 42, 21).

רַבִּי חֲנַנְיָא בְּנֵי-עֲקִישָׁא, אֹמֵר. רַצָּה יְיָ-דֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא, לְזַכּוֹת אֶת-יִשְׂרָאֵל. לֵךְ כִּךְ הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שְׂנַאֲמִיר „חֲפִין” לְמַעַן צְדִיק, וְיִדְוִיל תּוֹרָה וְנִגְמָד:

Rugăciunea finală pag. 126—128 și pag. 128. בְּרִישׁ הַדִּישׁ וְתוֹם

Capitolul III. פֶּרֶק שְׁלִישִׁי.

Intregul Israel are parte de vicața viitoare; astfel glăsuiește și în sfânta Scriptură: „Și poporul tău —toți drepți, în veci vor moșteni țara; odrasla sădrei mele, făptura mâinilor mele, spre mărire”. („*leš.*” 60, 21).

בְּלִי-יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. שְׁנַאֲמִיר, וְעַמְּךָ בָּלָם צְדִיקִים, לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, גִּזְרַר מִטְעֵי, מַעֲשֵׂה יְדֵי, לְהַתְפָּאָר:

Akabia b. Mahalalel 3722 (S. H), după Yost sub Rn. Gamliel II.

1. Akabia, fiul lui Mahalalel, zicea: Să ții seama de trei lucruri, și nu vei

„עֲקִיבָא בְּנֵי-מַהֲלָלֵא, אֹמֵר. הַתְּפִלָּה בְּשִׁלְשָׁה דְּבָרִים, וְאִין אַתָּה בָּא לְיָדִי

¹⁾ Vicața omului este scurtă și datoriile noastre sunt numeroase; oamenii sunt neglijenți, totuși fericirea care e rezervată sufletelor virtuoaase este imensă, și Creatorul vrea să nu pierdem timpul. Inceputul acestei maxime ne amintește cunoscutul aforism: *Vita brevis, ars longa.*
²⁾ Această apoteogmă este urmarea celei precedente: să nu zici că prea numeroase sunt datoriile de împlinit; mulțimea datoriilor nu trebuie să te sperie, căci dacă nu e sarcina ta d'a săvârși lucrul, nu ești însă liber d'a refuza concursul tău. (Cf. „*Aboth*” de Rabbi Nathan, cap. 27).

cădea în cursa păcatelor : gândește-te de unde ai venit, în cotro te duci, ¹⁾ și înaintea cui vei da odată seamă și socoteală. ²⁾ De unde ai venit ? dintr'o materie grețoasă ³⁾; în cotro te duci ? la un loc uzde-i țărănă, viermi și jivine ; iar înaintea cui trebuie să dai odată seamă și socoteală ? înaintea Regelui tuturor regilor, Atot-sfântului, lăudat fie el.

Rabbi Hanina Segan (locuitor de Mare-Preot), mori la 25 Siwan 3825 ca martir.

2. R. Hanina, locuitorul Mare-lui-Preot, zicea : Roagă-te pentru fericirea guvernului, căci de n'ar fi frica de acesta, unul pe altul ar înghiți de viu. ⁴⁾

R. Hanania b. Theradion născut pe la 3820, mort ca martir pe rug la 57 Siwan (O. Ch. 580) 3895 (J). Socrul lui R. Meir.

R. Hanania, fiul lui Teradion, zicea : Șezând doi oameni împreună, fără d'a se îndeletnici cu d'ale Dăei, ⁵⁾ șederea lor este aceea a huliitorilor, despre care e zis : „In ședința huliitorilor nu petrece“. „Psalm“ 1, 1). Dar când doi oameni se întrunesc și vorbesc despre Lege, atunci prezența Domnului îi însuflă, precum găsuiește în Scriptură : „Convorbind cuvioșii Domnului între dânsii, Domnul ascultă și aude, înscriindu-se apoi în cartea de pomenire înaintea lui, pentru acei ce se tem de Domnul și cari se gândesc la numele lui“ („Matach“ 3, 16). Aci e vorbă de doi, dar și unul când șade și se ocupă cu învățătură, de unde putem ști, că Atot-sfântul, lăudat fie el, îi dă și lui răsplata ? Aceasta dovedește pasajul din sf. Scriptură : „El șade singuratic și meditează, totuș partea lui este păstrată“. („Piang“, 3, 28).

¹⁾ Origina la și sfârșitul tău. Se găsește aceeași maximă și în *Eclesiast.* 7, 37. ²⁾ De faptele tale. ³⁾ Sau : chimă urâcioasă ; literal : *Gumta corrupta*. ⁴⁾ Fără respect pentru autoritatea legală, n'ar putea să existe nici o societate. Se găsește în *Montaigne* („Essais“, II, cap. 12) o frază, care pare a fi o copie fidelă după această axiomă talmudică. ⁵⁾ Unii traduc : cu o con-

עברה. דע מאין באר, ולאן אפה הולך. ולפני מי אפה עתיד לפנ דין וחסדון : מאין באר. מטפה סרוחה. ולאן אפה הולך. למקום עפר, רפה ותלעה. ולפני מי אפה עתיד לפנ דין וחסדון. לפני מלך מלכי המלכים : תבדוש, ברוך הוא :

ב רבי חנינא, קנן הבתנים, אמר. הו מתפלל בשלמה של מלכות, שאלמלא מוצאה, איש את רעהו חיים בלעו :

רבי חנניא בן תרדיון, אמר. שנים שישבין ואין ביניהם דברי תורה, הרי זה מושב לצים. ששאר, וקמושב לצים לא ישב. אבל שנים שישבין ויש ביניהם דברי תורה, שכינה שריה ביניהם. ששאר, אז נברך קראי גיש אל רעהו. וקושב ו וישמע. נקרב סר ופון לפניו, לראי ו ולחשבי שמו : אין לי אלא שנים, מנן אפילו אחד שישב ועומק בתורה, שנתבדוש, ברוך הוא, קושב לו שר. ששאר, ישב בך ודם, כי נמל עליו :

R. Şimeon b. Iochai, născut cam pe la 3855, mori la 3935 (3881 S. H.), discipolul lui R. Akiba, presup. aut. al op. „Zohar” şi „Sifri”.

3. R. Şimeon ziceă: Trei persoane cari mănâncă la aceeaşi masă, fără să se întreţină şi cu d'ale Legii, sunt ca şi cum ar mânca dintr-o jertfă închinată morţilor de păgâni, despre cari este zis: „Toate mesele sunt pline de bale urăcioase, lipsindu-le Dumnezeu”.¹⁾ („Ies.” 28, 8). Când însă trei persoane sunt la o masă, unde se vorbeşte d'ale Legii, e ca şi cum ar mânca la masa Domnului, precum glăsuieşte: „Şi a grăit către mine: asta e masa care e înaintea Domnului”. („Iezekiel.” 41, 22).

R. Hanina b. Hachinai, înainte de 3328 (M).—3871 (S. H.), discipolul lui Akiba.

4. R. Hanina, fiul lui Hachinai, ziceă: „Acela care veghiază²⁾ noaptea, sau călătoreşte (noaptea) singur pe drumuri, asemenea cel ce se gândeşte la nimicituri,³⁾ păcătuieşte către vieţa sa.”

R. Nehunia b. Hakana (R. N. ha-Gadol), pe la 3750, după „S. H.” 3728) discipolul lui Rn. I. b. Zaccai, aut. „Bohir”, învăţătorul lui R. Işmael b. Elişai, contemporanul lui Nahum din Ghimzo (obişn. Gamzu).

5. R. Nehunia, fiul lui Hakana, ziceă: Acela care a luat asupra-şi jugul învăţământului, aceluia trebuie să-i se uşureze sarcinile obşteşti şi sarcinile lumeşti⁴⁾; iar cine aruncă depe sine jugul învăţătorei, aceluia să-i se impule sarcinile obşteşti şi sarcinile lumeşti.⁵⁾

R. Halafta b. Dosa pe la 3760, discipolul lui R. Meir.

6. R. Halafta, fiul lui Dosa, din satul Hanania, ziceă: Zece oameni şezând împreună şi îndeletnicin-

¹⁾ Cuvintele din urmă nu sunt traduse îndeobşte astfel; totuşi această interpretare nu este contrarie bunei exegeze. Unii traduc „pentru că nu se pomeneste niciodată cuvântul Domnului”. Literal:—„fără loc”.

²⁾ Rabbinii zic că noaptea n'a fost făcută decât pentru somn. Nu trebuie deci să veghiăm, afară numai când e absolut necesar, d. e. pe lângă un bolnav; căci veghierile cele lungi slăbesc corpul şi pot periclită vieţa.

³⁾ Lucruri deşerte. ⁴⁾ Unii traduc: „se face vinovat de moarte” sau: „şi compromite vieţa”. ⁵⁾ Adică acela care îşi consacră toată vieţa-i şi timpului, atât oblađnirea, cât şi societatea trebuie să-i uşureze toate sarcinile. ⁶⁾ Sau „pe acela il înjugă la jugul slujbei obşteşti şi slujbei lumeşti”.

du-se cu învățătura, prezența lui D-zeu ¹⁾ se află între ei, precum glăsuiește („Psalm“ 82, 1): „D-zeu stă în adunarea Domnului“. De unde reiese că și despre cinci? căci e zis („Amos“ 9, 6): „Legătura lui a întemeiat o pe pământ“. Și despre trei? căci e scris („Psalm“ 82, 1): „În mijlocul judecătorilor judecă“. Și de doi? căci e zis („Maleachi“ 3, 16): „Când cuvioșii Domnului vorbesc unul cu altul, Domnul ascultă și-l aude“. De unde rezultă chiar despre unul singur? căci e zis („Exod.“ 20, 24): „Pretutindeni unde aud pomnindu-se numele meu, viu la tine și te binecuvântează.“ ²⁾

בְּתוֹרָה שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בְּנִיחָם, שְׁנָאֲמַר, אֱלֹהִים נָצַב בְּעֶדְת־אֵל: וּמִגִּן אֲפִילוּ חֲמִשָּׁה. שְׁנָאֲמַר, וַיִּגְדְּלוּ עַל־אֲרִין יְסֻדָּה: וּמִגִּן אֲפִילוּ שְׁלֹשָׁה. שְׁנָאֲמַר, בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט: וּמִגִּן אֲפִילוּ שְׁנָיִם. שְׁנָאֲמַר, אִזּוּ נִדְּבָרוּ יִרְאִי יְיָ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ, וַיִּקְשֹׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע: וּמִגִּן אֲפִילוּ אֶחָד. שְׁנָאֲמַר, בְּכָל־חֻמְקֹם יֵאָשֶׁר אֲנִימִי אֶת־שְׁמִי, אָבֹא אֵלֶיךָ וּבְרַכְתִּיךָ:

R. Elazar b. Iehuda din Bartotha pe la 3875, discipolul lui R. Iehoșua b. Hanania.

7. R. Elazar din Bartotha, zicea: Dă-i (lui D-zeu) din al lui, căci tu și ce e al tău, tot ai lui sunteți. Astfel zise și David (I. „Cronica“ 29, 14): „Căci dela tine vine totul, și ce vine din mână ta ți-o dăm ție“.

ו רַבִּי אֶלְעָזָר, אִישׁ בְּרֵתוֹתָא, אָמַר, תִּן־לּוֹ מִשְׁלֵי, שְׁמַתָּה וְשִׁלְךָ שְׁלוֹ, וְכֵן בְּדוֹד הוּא אָמַר, בְּיִמְמָךְ הַכֹּל, וּמִדָּךְ נִתְּנִי לָךְ:

R. Iakob, nepot de fiică al lui Elișa (Acher), învățătorul lui R. Iehuda ha-Nasi, (S. H.).

R. Iakob zicea: „Cel ce se preumblă, pentru a se gândi la cele învățate, dar care taie șirul gândirii, zicând: ce frumos e pomul acesta! ce frumos e lanul acesta! acela, după Scriptură, ³⁾ își primejduiește propria sa viață.“

רַבִּי יַעֲקֹב אֵימַר, הַמְּדַלֵּךְ בְּהֶרֶף, וְשׁוֹנֵה, וּמַפְסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ, וְאָמַר, מַה־נָּאֵה אֵילָן זֶה, מַה־נָּאֵה נֵיר זֶה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתִיב, בְּאֵלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ:

¹⁾ Unii traduc: „lumina Domnului îi luminează pe ei“; alții: „slava Domnului se sălăsluiește între dânișii“. ²⁾ Zece oameni formează o *adunare* divină (religioasă); acesta e și numărul cerut pentru a putea face slujba obștească. O *legătură* presupune cel puțin *cinci* persoane (Rabbinii compară țara unei legături cu mâna omului, ce unește *cinci* degete). *Trei* oameni pot forma un tribunal. ³⁾ Sau: Cine călătorește, și se ocupă pe drum cu repetiția tradițiilor orale, (observând însă frumusețea naturii se oprește și) admiră arborile cutare sau ogorul cutare, din care cauză se intrerupe de studiul lui special, pe acesta, Scriptura îl socotește, că-și „compromite viața“ (expresiune iperbolică, pentru a zice că „comite o greșală mare“). Vezi citațiunea biblică ce urmează.

Se zice că R. Iakob (v. Graetz vol. IV. pag. 211) prin memoria și osârdia lui a ajutat mult lui R. Iehuda ha-Nasi la culegerea sentințelor religioase și morale, conservate până atunci numai prin tradițiuni orale. Prin această observare putem înțelege mai bine sensul maximei de față.

R. Dosetai b. Ianai, discipolul lui R. Meir pe la 3900.

8. R. Dosetai, fiul lui Ianai, zice, **רַבִּי דוֹסֵתַי, בְּרַעֲיָ מִשּׁוּם רַבִּי מְאִיר**, următoarele, în numele lui R. Meir: Acela, care—prin neîngrijire—uită ceva din cunoștințele dobândite, Scriptura îl socotește, ca un vinovat de moarte;¹⁾ căci e scris („Deut.” 4, 9): „Numai bagă de seamă, și păzește-ți sufletul tău, ca nu cumva să uiți vreunul din acele lucruri, pe cari le-au văzut ochii tăi”. Să nu se crează însă, că acesta e și cazul atunci, când obiectul întrece cerul înțelegerii sale,²⁾ de aceea Scriptura adaogă—cu tot dinadinsul—: „Și să nu se depărteze din inima ta ³⁾ în toate zilele vieții tale”, deci vinovat este numai acela, care l’a uitat din neîngrijire sau îl depărtează de bună voie din inima sa.

R. Hanina b. Dosa, contemporanul lui Rabbi Iochanan b. Zaccai—348.

9. R. Hanina, fiul lui Dosa, zice: La cine sfiala de păcat e mai mare decât înțelepciunea,⁴⁾ înțelepciunea acestuia este temeinică; dar la cine înțelepciunea este mai mare decât sfiala de păcat, înțelepciunea acestuia nu e temeinică. El mai zice: Acela, ale căruia fapte bune covârșesc știința sa, știința aceluia este temeinică; iar dacă știința-l întrece faptele sale, atunci știința-i nu e temeinică.

10. El mai zice: Acela care este plăcut oamenilor, este plăcut și Atotprezentului; iar acela care nu este plăcut oamenilor, nici lui Dumnezeu nu este plăcut.⁵⁾

¹⁾ Sau „ca un om care își primejdulsește viața”. Expresiune iperbolică pentru a zice „că comite o greșală”. ²⁾ Sau fiindcă nu e înzestrat cu o bună memorie. ³⁾ De bună voie. ⁴⁾ Cuvântul: *înțelepciune*, în limba talmudică, ca și termenul latin *sapientia*, indică în același timp: *înțelepciunea*, *inteligenta* și *știința*. ⁵⁾ Acela care nu este iubit de oameni, nu este iubit nici de D-zeu; căci, cu toată știința sa, un om care nu știe să se facă iubit, n’are influență, și nu poate să facă nimic în favoarea unei bune cauze. Francezii au un vechiu proverb vulgar, care sună: „Qui est aimé du peuple, il est aimé de Dominus”.

R. Dosa b. Horkynas, tatăl celui punit mai sus (după loch. ș. a. 3540—3800).

R. Dosa, fiul lui Horkynas, zicea: Somnul de dimineață, vinul de la prânz, flecăritul cu copii ¹⁾ și petrecerea în adunările gloate-lor, prăpădesc pe om.²⁾

רְבִי דוֹסָא, בֶּן הֶרְקִינָס, אָמַר. שְׁנָה שְׁלִשְׁחִירִית, וְיֵינִן שְׁלִצְהָרִים, וְשִׁיחַת הַיָּלָדִים, וְשִׁיבַת בְּתֵי כְּנָסִיּוֹת שְׁלֵגֵי הָעָיִן, מַצִּיאִין אֶת־הָאָדָם מִן־הָעוֹלָם:

R. Elazar din Modaim, ucis de Bar Cocheba, la care a fost calomniat, în ziua nenorocită a Bethar-ului 3895 (3890 S. H.) discipolul lui Rn. I b. Zaccai (M. Echa).

11. R. Elazar din Modaim, zicea: Cel ce pângărește lucrurile sfinte, cel ce desprețuiește sărbătorile, cel ce dă de rușine în public pe aproapele său, cel ce strică legământul strămoșului nostru Abraham,³⁾ precum și cel ce-și permite tălcuirii în Thora în potriva tradițiunei religioase, acela, chiar dacă ar fi înzestrat cu știință și ar fi săvârșit fapte bune, nu va avea parte de viața lumii viitoare.

יֵאֵרְבִי אֶלְעָזָר הַמּוֹדַעִי, אָמַר. הַמְחַלֵּל אֶת־הַקִּדְּשִׁים, וְהַמְבַּזֶּה אֶת־הַמִּצְוֹת, וְהַמְשַׁלֵּךְ בֶּן חֲבֵירוֹ בְּרִיּוֹת, וְהַמְשַׁבֵּר בְּרִירוֹ שְׁלֵאַבְרָהָם אָבִינוּ, וְהַמְגַלֵּה פְּנִים בַּתּוֹרָה שְׁלֵא בְּהַלְכָּהּ, אֵף עַל פִּי שֵׁשׁ בָּדָר תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֵין לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא:

R. Işmael b. Eliş din casa Phabi, șef de școală în Hefer Aziz, mort la 25 Siwan (S. A., O. Ch. 580) 3895 ca martir, sub Adrian, nepot al Raḥ, cu același nume, care a suferit martiriul la Cirenă, în 3829 sau -30 (Aut. op. «Mechilta» coment. la Exod. (După Sef. ba-luhsin aut. ar fi Ben Azai, v. pag. 296.).

12. R. Işmael zicea: Fii îndemânat⁴⁾ către cel mare, și binevoitor pentru tinerime, dar întâmpină pe tot omul cu fața veselă.⁵⁾

יֵב רְבִי יִשְׁמָעֵאל אֲמַר. הָיֵה קֵל לְרֹאשׁ, וְנִים לְתַשְׁחֲרֵת, וְיֵהָה מְקַבֵּל אֶת־כָּל־הָאָדָם בְּשִׂמְחָה:

R. Akiba b. Iosef, născut la 3775, mort ca martir la 3896 (3760—3880 S. H.). Discipolul lui R. Iehoșua b. Hanania, Eliezer b. Horkinas și al lui Nahum din Ghimzo. Mai întâi păstor, în urmă ginerete bogatului Kalba.

13. R. Akiba zicea: Caraghios-lăcul ⁶⁾ și sburdălnicia duc pe om la desfrânare. *Massora*, ⁷⁾ este un gard în jurul Thorei; *dijma* ⁸⁾ un

יֵב רְבִי עֲקִיבָא אָמַר. שְׁחֹק וְנָקִלּוֹת רֹאשׁ מְרַגְּלִין אֶת־הָאָדָם לְעֵרְוָה: מִסֵּרַת מִנֵּי לַתּוֹרָה, מַעֲשִׂוֹת מִנֵּי לְעֵשֶׂר.

¹⁾ Unii traduc: conversațiuni frivole. ²⁾ Literal: „scot pe om din lume“.

³⁾ Adică care nu observă circumciziunea. ⁴⁾ Unii traduc: arată-te devotat șefului tău; alții: fi supus (plecat, pe voce) celui mare. ⁵⁾ Deși purtarea și manierile noastre trebuie să difere după deosebitelile ranguri și etăți ale aceluia cu cari avem afaceri, însă când e vorba de musafiri, trebuie să fie primiți toți cu aceeași afecțiune. ⁶⁾ Unii traduc „Jocul (de cărți)“. ⁷⁾ Adică: ortografia tradițională, fixată de *Massoreți* (o societate de savanți din Tiberiada), a preservat de verice alterațiune textul Scripturii. (*Massora* se numește glosar pentru cenzura Bibliei. În acest op sunt enumerate și aranjate toate cuvintele Bibliei într-un mod sistematic). ⁸⁾ Zeciuiala impusă de legea mosaică („Deut.” 14, 22—29; 15: 7—10) în favoarea celor lipsiți de mijloace, servește ca un gard în jurul avuției—și a sărăciei—ținând oarecare echilibru între ambele extremități.

gard în jurul avuteii; *făgăduiele*,¹⁾ un gard pentru înfrânare; gardul pentru înțelepciune este *tăcerea*.²⁾

14. El mai zicea: Omul este deosebit prin aceea,³⁾ că este zidit după chipul lui D-zeu; deosebirea este cu atât mai mare, cu cât i s'a vestit, că e zidit după chipul lui Dumnezeu, căci e scris: „După chipul lui D-zeu zidit-a pe om”. („Genez.” 9, 6). Fiii lui Israel sunt deosebiți prin aceea, că sunt numiți fiii lui D-zeu; deosebirea este cu atât mai mare, cu cât li s'a vestit aceasta, că sunt fiii lui Dumnezeu, după cum glăsuiește: „Copii sunteți ai Domnului Dumnezeului vostru”. („Deut.” 14, 1). Fiii lui Israel fură deosebiți și prin aceasta, că li s'a dat un odor prețios; deosebirea e cu atât mai mare, cu cât li s'a împărtășit, că li s'a dat acest odor prețios (un odor, pentru care a fost zidită lumea), precum glăsuiește: „Un odor prețios este învățătura, ce v'am dat-o vouă, nu o părăsiți”. („Pild.” 4, 2).

15. Totul e supus Proniei, însă voința liberă este dată, și lumea e judecată cu bunăvoință, dar totul atarnă de partea cea mai mare a faptelor.⁴⁾

16. El mai zicea: Totul este dat pe chezașie,⁵⁾ și o mreajă este întinsă peste tot ce e viu;⁶⁾ prăvălia este deschisă,⁷⁾ negustorul dă și pe credit;⁸⁾ catastiful este deschis, și o mână scrie toate;⁹⁾ cine vrea să împrumute să vie și să

נְדָרִים סָגַל לְפָרִישׁוֹת. סָגַל לְחֻמְיָה שְׁתִּיקָה.

וְיָדוּא הָיָה אִמְרָה. חָבִיב אָדָם, שֶׁנִּבְרָא בְצִלְם. חֶפֶז יִתְרָה, נִדְעָת לֵי שֶׁנִּבְרָא בְצִלְם (אֱלֹהִים). שֶׁנֶּאֱמַר בִּי בְצִלְם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם; חֶבִיבֵינוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּבְרָאוּ בְנִים (לְמֶקוֹם). חֶפֶז יִתְרָה, נִדְעָת לְהֶם, שֶׁנִּבְרָאוּ בְנִים לְמֶקוֹם. שֶׁנֶּאֱמַר, בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם; חֶבִיבֵינוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּמְן לְהֶם כְּלִי חֲמֻדָּה. חֶפֶז יִתְרָה, נִדְעָת לְהֶם, שֶׁנֶּמְן לְהֶם כְּלִי חֲמֻדָּה (שְׁבוּ נִבְרָא הָעוֹלָם) שֶׁנֶּאֱמַר, בִּי לֶקַח טוֹב נִתְּנִי לָכֶם, וְתִרְתִּי אֶל־עֲשׂוֹבֵי:

טו הַכֹּל צָפוּי, וְהָרִשׁוֹת נִתְּנוֹה, וּבְטָבוֹ הָעוֹלָם נִדּוֹן, וְהַכֹּל לְפִי רֹב חַפְזָשָׁה:

טו הוּא הָיָה אִמְרָה. הַכֹּל נִתּוֹן בְּעֶרְבוֹן, וּמִצִּידָה פְּרוֹשָׁה עַל־כָּל־חַיִּים. הַחֲכִמָּה פְּתֻחָה, וְהַחֲנֻנִי מִקֵּץ, וְהַפְּגָקִים פְּתוּחִים, וְהַיָּד פְּתוּחָה, וְכָל־הָרוֹצֵה לְלוֹוֹת יָבֹא:

¹⁾ Făgăduielile sau jurămintele d'a se abține de o plăcere nepermisă. ²⁾ Cf. „Pildele” lui Selomo 10, 19; „Ecleziastul” 20, 4—6. ³⁾ Literal: „Omul este iubit de D-zeu, fiindcă a fost zidit după chipul lui; o dovadă mai mare despre această iubire e, că i s'a vestit că a fost zidit după chipul lui D-zeu” etc. etc. ⁴⁾ Unii traduc: „D-zeu prevede toate, dar omul are liberul său arbitru (alegerea e liberă); lumea e judecată cu bunătațea dumnezeiască, și fiecare după majoritatea faptelor sale”. ⁵⁾ Suflul omului este în mână Creatorului ca o garanție pentru libertatea ce i s'a acordat. ⁶⁾ Nimeni nu scapă de pedeapsa ce merită. ⁷⁾ Omul este liber d'a lucra după voie.

⁸⁾ D-zeu nu pedepsește totdeauna imediat faptele cele rele. ⁹⁾ Total este notat și omul va fi silit să dea odată seamă și socoteală de conduita sa.

se împrumute. Dar episcopii umblă în toate zilele, de strâng datorile de la oameni, cu voia lor și fără voia lor; ¹⁾ ei știu pe ce se sprijinește cererea lor, și hotărîrea judecătorească este dreaptă, căci totul trebuie să fie pregătît pentru masa cea mare.²⁾

R. Elazar b. Azaria, 3833 (S. H.), al II-lea Preș. sub Gamliel II., contemporanul lui R. Akiba și discipolul lui R. Iehosua b. Hanania.

17. R. Elazar, fiul lui, Azaria, zicea: Fără învățătură, nu e moralitate;³⁾ fără moralitate, nu e învățătură; fără înțelepciune, nu e temere de D-zeu;⁴⁾ fără temere, nu e nici înțelepciune; fără știință, nu e pricepere; fără pricepere, nu e știință; fără faină, nu e învățătură;⁵⁾ și fără învățătură, nu e faină.⁶⁾ El mai zicea: Acela, a căruia știință întrece faptele sale, cui se aseamănă el? unui arbore ce are multe crăci, dar puține rădăcini; vine vișorul, îl desrădăcește și-l doboară la pământ, după zisele Scripturii: „Și el este ca un copăcel singuratic în deșert, care nu simte binele, ci se sălășluiește în locuri arse de soare în pustie, într'un pământ sărat și nelocuit“ („Irm.“ 17, 6). Dar acela ale căruia fapte întrec știința sa, cu ce seamănă? cu un arbore care are mai puține crăci, și mai multe rădăcini; și chiar de ar sufla toate vânturile din lume, nu-l vor putea mișca din locu-i, și despre care e zis: „Și el va fi ca un pom sădit lângă ape, ce-și întinde ră-

וְלֵאמֹר, וְהַנֶּבֶאִין מְחִיזִין תְּדִיר בְּכָל-יוֹם, וְנִפְרָעִין מִן-הָאָדָם, מִדַּעַת וְשֵׁלָא מִדַּעַתוֹ. וַיֵּשׁ לָהֶם עַל-מַה-שִּׁנְיָמָכֵהּ, וְהָיָה דִּין אֱמֶת, וְהַכֹּל מִתְקֵן לְקַעֲדָהּ.

י רַבִּי אֱלֶעָזָר, בֶּן-עֲזַרְיָה, אָמַר, אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין הֶרֶךְ אֶרֶץ. אִם אֵין הֶרֶךְ אֶרֶץ, אֵין תּוֹרָה: אִם אֵין חֻכָּמָה, אֵין יָדָא. אִם אֵין יָדָא, אֵין חֻכָּמָה: אִם אֵין בִּינָה, אֵין בִּינָה, אִם אֵין בִּינָה, אֵין בִּשְׁת: אִם אֵין קָמָח, אֵין תּוֹרָה, אִם אֵין תּוֹרָה, אֵין קָמָח: הוּא הָיָה אָמַר. כֹּל שֶׁחִקְמָתוֹ מְרֻבָּה מִשְׁעִשׂוֹ, לָמָּה הוּא דוֹמָה. לֹא-יֵלֵן שִׁעְנָפּוֹ מְרֻבִּין, וְשִׁרְשׁוֹ מוֹעָשִׂין, וְהָרִים בָּאָה, וְעוֹקְרָתוֹ וְהוֹפְכָתוֹ עַל פָּנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר, וְהָיָה כְּעֶרְעֵר בְּעֶרְבָה, וְלֹא יָדָא כִּי-יָבוֹא טוֹב, וְשָׁכַן הָרִים בְּמִדְבָּר, אֶרֶץ מִלְחָה וְלֹא תֵשֵׁב: אָבָל כֹּל שֶׁשְׁעִשׂוֹ מְרֻבִּין מִחֻקְמָתוֹ, לָמָּה הוּא דוֹמָה. לֹא-יֵלֵן שִׁעְנָפּוֹ מוֹעָשִׂין, וְשִׁרְשׁוֹ מְרֻבִּין, שֶׁנֶּאֱמַר, כָּל-הָרְחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ, אֵין מְחִיזִין אֹרֶז מִמֶּקוֹמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וְהָיָה כְּעֵץ וְשֹׁתֵי עַל-מַיִם, וְעַל-יַבֵּל יִשְׁלַח

¹⁾ Cine vrea să păcătuiască e liber s'o facă, dar justiția divină nu pierde drepturile ei. ²⁾ Imagine alegorică despre vicața viitoare. ³⁾ Unii traduc: moravuri bune. ⁴⁾ Nici de D-zeu, nici de lege sau de consecința tristă a faptelor sale. ⁵⁾ Un om care n'are cu ce să trăiască n'are nici timpul nici gustul a se deda la studii. ⁶⁾ Prin acest cuvânt se înțelege studiul Legii divine: dacă oamenii nu se mai ocupă de studiul religios, Dumnezeu îl retrage protecțiunea sa.

dăcinile până la rău; el nu simte venirea arștei, frunza lui rămâne verde, nu se îngrijește în anul de secetă, nici nu încetează d'a face fructe". („Iirm." 17, 8).

שֶׁשָּׁשׂוּ. וְלֹא יִרְאֶה בִּירֵבָא חֶם, וְהָיָה עֲלָיו רֵעָזוֹ וּבִשְׁנַת בְּצֻרָתָא לֹא יִדָּאג, וְלֹא יִמִּישׁ מַעֲשֹׂוֹת פְּרִי:

R. Elazar Hisma (pe la 3840 S. H.) discipolul lui R. Iehoșua b. Hanania și al lui R. Akiba, astronom și matematic vestit

18. R. Elazar, fiul lui Hisma, zicea: Preceptele despre cuiburi¹⁾ și despre curățenie,²⁾ ele și cele asemenea lor, formează materialitatea Legii;³⁾ astronomia și geometria, sunt introduceri⁴⁾ la înțelepciune.

יח רבי אֵלְעָזָר, (בֶּן) חִסְמָא אֹמֵר, כְּגוֹן וּפְתָחֵי נִדְרֵי, הֵן הֵן גִּפְיֵי הַלְכוֹת. תְּקוּפֹת וְנִמְשָׁרֵיאוֹת, פִּרְפְּרֵאוֹת לְחֻקָּהּ:

Rabbi Hanania, fiul lui Akasia, zicea: Atoșiântul, lăudat fie, a vrut să lumineze pe Israel, de aceea i-a impus multe învățături și porunci, precum glăsuiește: „Domnul doarește, pentru dreptatea lui, ca învățătura să sporască și mărească să fie". („Ies." 42, 21).

רבי חנניא, בֶּן עֲקִישָׁיָא אֹמֵר. רָצָה הַקְּדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא, לְזַכּוֹת אֶת־יִשְׂרָאֵל, לְמִכְרֵךְ הַרְבֵּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, "חֲפִיז לְמַעַן צִדְקוֹ, יְגַדִּיל תּוֹרָה וַיִּגְדִּיר:

Rugăciunea finală pag. 126—128 și pag. 128. קְדִישׁ יְתוֹם

פֶּרֶק רְבִיעִי. Capitoul IV.

Intregul Israel are parte de viața viitoare; astfel glăsuiește și în sfânta Scriptură: „Și poporul tău—toți

בְּלִי־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם בָּא. שֶׁנֶּאֱמַר, וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים,

¹⁾ Legea despre „cuiburi“ de pasări („Deut.“ 22, 6) și în genere despre conservarea tuturor animalelor folositoare, este una din dispozițiunile Scripturii cu privire la economia națională a țării. O dispozițiune de asemenea natură este și aceea despre pomii roditori, ca să nu fie iăiați („Deut.“ 20, 19), precum și aceea cu privire la agricultură prin repaosul câmpiei („Levit.“ 25). Acestea toate formează baza economiei rurale. Ilustrul Rabbi a atins numai una din ele: „cuiburi“ drept exemplu; de aceea adaugă „acestea și ca acestea“. ²⁾ „curăția de lună“ (disertațiune care exige profunde cunoștințe în anatomie, fiziologie, etc.) este una din dispozițiunile Legii referitoare la salubritatea publică. De asemenea natură sunt prescripțiunile despre mâncările oprite, despre diferitele boli contagioase etc. („Levit.“ cap. 11-20). Numitul Rabbi a citat „curăția“ ca pildă pentru toate legile privitoare la salubritatea publică.

³⁾ Constituie legi esențiale. ⁴⁾ Unii traduc: „cheile“ sau „ajutătoarele“. Literal פֶּרֶק־יֵתֶר „periferie“, după Aruch al lui R. Nathan b. Iechiel din Roma (mort pe la 4866), discipolul lui Moșe ha-Daršan, din Narbona. Alții traduc: „Calcularea solstițiilor și geometria sunt cunoștințe plăcute“ (lit. sunt trufandalele științei). Cf. „Berachoth“ 42; „Pes.“ 115; „Sabbath“ 148. *) Disertațiune talmudică (מְקָרָא) asupra jertfelor aduse din cuiburile pasărilor; v. și „Levit.“ cap. 5 și 12.

drepti, în veci vor moșteni țara; odrasla sădinei mele, făptura mâinilor mele spre mărire“. („Ies.“ 60, 21). יְדִי לְהַתְּפָאֵר; לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. נֶגֶד מַטְעֵי מַעֲשֵׂה;

Șimeon b. Zoma—3895, maestrul cercetătorilor și tălculitorilor Scripturii. (Darşanim). Discipolul lui R. Akiba, muri de timpuriu în urma unei maladii mintale.

1. Ben Zoma zicea: Cine a בְּנוֹתָא אִתְּרוּ חָכְמָה, הָלוּמֵד מְבַל-אָדָם. שְׁנָאֲמַר. מְבַל-מְלָמֵד הַשְׁבֵּלְתִי, (בִּי עֲדוּתִיד שִׁיחָה לִּי) אִתְּרוּ גִבּוֹר, כַּפּוּבֵשׁ אֶת-יָצְרוֹ. שְׁנָאֲמַר, טוֹב אֶךְ אֶפְסִים מִגִּבּוֹר, וּמִשָּׁל בְּרוּחֵי, מְלָכֵד עִיר: אִתְּרוּ עֲשִׂיר. הַשְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ. שְׁנָאֲמַר, יָגִיעַ בְּפִיךָ כִּי תִאֲכַל, אֲשֶׁרִיךְ וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁרִיךְ כְּעוֹלָם הָיָה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הָבָא: אִתְּרוּ מְבַבֵּד, הַמְבַבֵּד אֶת-הַבְּרִיּוֹת. שְׁנָאֲמַר, כִּי-מְבַבֵּדִי אֲכַבֵּד, וּבִזִּי יִקְלֹד:

Șimeon b. Azai—3896, discipol și coleg al lui R. Akiba, colegul lui b. Zoma și al lui R. Elazar b. Azaria.

2. Ben Azai zicea: Aleargă și בְּנוֹעֵי אִוְמֵר. הָיָה רֵץ לְמַצֹּה מֶלֶךְ, וּבְתוֹרֵם מִנְהַעֲבָרֵי, שְׁמַעְיָה נִזְרֶתָה מַצֹּה, וְעֲבָרָה גְּזֻרָתָה עֲבָרָה. שְׁשֵׁכֶר מַצֹּה, מַצֹּה, וְשִׁכְרֵי עֲבָרָה עֲבָרָה: הָיָה הָיָה אִוְמֵר. אֶתְהִי בִּי לְכָל-אָדָם. וְאֶתְהִי מַסְלִיב לְכָל-דָּבָר. שְׂאֵן

1) Comp. cap. II, 1. Se poate traduce: „Aleargă după o faptă bună, chiar dacă e mică“. 2) Sau: „Orice faptă bună cuprinde răsplată sa în ea însăși, precum tot păcatul cuprinde și pedeapsa sa“. Unli traduc: „Răsplată unei fapte bune este, d'a fi urmată d'o nouă faptă bună, și consecința unui păcat este d'a ne împinge să păcătuim din nou“.

nici un om care să nu-și aibă
ceasul, și nu e nici un lucru, care
să nu-și aibă marginea.¹⁾

וְלֹא אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה, וְאֵין לָהּ דְּבָר
שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם:

R. Levitas din Iabne, discipolul lui R. Iochanan b. Zarcai.

4. R. Levitas, din Iabne, zicea:
Fii cât se poate de smerit, căci
nădejdea muritorului seamănă cu
cea a omizii.²⁾

ד רַבִּי לְוִיטָס, אִישׁ יַבְנֵה, אָמַר. מָאֵד
מָאֵד הָיָה שֶׁפֶל רוּחַ, שֶׁתְּקוּנָתָהּ אֲנוּשׁ
רָמָה:

R. Iochanan b. Beroka, discipolul lui R. Iehoșua b. Hanania, pe la 360,
colegul lui R. Elazar Hisma.

5. Rabbi Iochanan, fiul lui Beroka,
zicea: Acela care pângărește nu-
mele Domnului chiar în taină, își
va primi pedeapsa în public; fie
săvârșită această pângărire din
nesocotință, sau cu precugetare.

ה רַבִּי יוֹחָנָן, בֶּן־בְּרוּקָה, אָמַר. כֹּל־
הַמְחַלֵּל שֵׁם שְׁבָטִים בְּסִתְרֵי, תִּפְרָעֵן מִמֶּנּוּ
בְּנֹלֵי. אֶחָד בְּשׁוֹגֵג, וְאֶחָד בְּמֻזִּיד בְּחֻלּוֹל
הֵשֵׁם:

R. Ișmael b. Iose, pe la 3890—3990, colegul lui R. Iehuda ha-Nasi.

6. R. Ișmael (fiul lui R. Iose)
zicea: Acela care învață cu scop
d'a instrui, trebuie să-i se deo
mână de ajutor spre a învăța și a
instrui; iar acela care învață cu
scop d'a îndeplini cele învățate,
trebuie să-i se deo o mână de
ajutor spre a învăța, spre a instrui,
precum și spre (a păzi și) a înde-
plini cele învățate.

ו רַבִּי יִשְׁמָעֵאל (בֶּן רַבִּי יוֹסֵף) אָמַר.
וְהוֹמֵד עַל־מִנְהָ לְלַמֵּד, מְסַפִּיקוֹן
בְּיָדוֹ לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, וְהוֹמֵד עַל־מִנְהָ
לַעֲשׂוֹת, מְסַפִּיקוֹן בְּיָדוֹ לְלַמֵּד, וּלְלַמֵּד
(לְשִׁמּוֹר) וּלְעֲשׂוֹת:

R. Tādok, până în 3850—discipolul lui Šammal.

7. R. Tādok zicea: Nu te depărtă
de la obște, dar nu-ți lua dreptul
de judecător suprem.³⁾ Nu face din
știință ⁴⁾ o coroană, spre a te fâli
cu dânsa; nici săpă, spre a săpă
cu ea.

ד רַבִּי תָדוֹק אָמַר. אַל־תִּפְרוֹשׁ מִן־
הַמַּבּוּר, וְאַל־תַּעֲשֶׂה עֵצִיקָה בְּעוֹרְבֵי הַדִּינִין,
וְאַל־תַּעֲשֶׂה עֲמֻדָה, לְהִתְגַּדֵּל־בָּהּ, וְלֹא
לְרָדוֹם, לְחִפְרָהּ:

¹⁾ Sau: „Să nu desprețuiești pe nimeni și să nu respingi niciun lucru; căci nu e om, căruia să nu-i vie vremea, și nu e lucru, care să nu-și gă-
siască odată locul“. ²⁾ Se mai poate traduce: „Fii cât se poate de smerit—
câci ursita ta, muritorule! este d'a deveni pradă viermilor.“ ³⁾ Nu se
cade să te retragi de la obște, când ești chemat a lua vre-o funcțiune sau
sarcină pentru binele comun, însă să nu te împui singur ca superior.

⁴⁾ „Știință“ este aci subînțeles; unii cred că verbul se referă la „func-
țiunea onorifică“ și că a doua frază este o urmare a frazelor precedente.
Senz: să nu întrebuițezi o funcțiune onorifică în interesul tău propriu,
a te mândri cu dânsa sau a o privi ca un instrument, de exploatare. Ast-
fel maxima lui Hillel (cap. I, 13) cu privire la știința în genere, este
aplicată de R. Tādok și asupra funcțiunilor onorifice. Comp. cap. II, 2.

Hillel (vezi cap. I. 13, pag. 279).

Astfel zicea și Hillel : „Cine în-
josește coroana, pierde.“ De unde
urmează : Cel ce cață a trage fo-
los numai pentru sine din poruncile
Legii,¹⁾ își răpește singur fericir-
ea de veci.

R. Iose b. Halefta, din Sephoris, tăbăcar, discipolul lui Akiba, cel dintâi învățător
al lui R. Iehuda ha-Nasi, autorul celui dintâi uvrăj istoric
în limba ebraică «Seder Olam».

8. R. Iose zicea : Cel ce res-
pectă Legea, este și el respectat
de lume; iar cel ce desprețu-
iește Legea, este și el desprețuit
de lume.

וְכָךְ הָיָה הָלֵל אֹמֵר. וְדֹאשְׁתַּמֵּשׁ
בְּתַנְאֵי הָלָה. הָא לְמַדְתָּ, כָּל-הַנִּהְיָה
מִדְּבַר הַזֶּה, נוֹשֵׁל חַיֵּי מִן-הָעוֹלָם:

ח רבי יוסי אומר. כָּל-הַמְכַבֵּד אֶת-
הַתּוֹרָה, גּוֹפֵז מְכַבֵּד עַל-הַבְּרִיּוֹת. וְכָל-
הַמְחַלֵּל אֶת-הַתּוֹרָה, גּוֹפֵז מְחַלֵּל עַל-
הַבְּרִיּוֹת:

R. Işmael (vezi pag. 297).

9. Fiul său, R. Işmael, zicea :
Judecătorul care (prin împăciuire)
se abține d'a judecă,²⁾ se descarcă
de ură, de jaf, și de jurământ
mincinos; iar cel ce se încrede
prea mult în cunoștințele-i jude-
cătorești, este nerod, nelegiuit și
infumurat.

10. El mai zicea : Nu judecă sin-
gur, căci nu e de cât *Unul* care
judecă singur; și să nu zici: pri-
miți părerea mea, căci hotărîrea
cață să fie după conștiința lor, iar
nu după a ta.³⁾

ט רבי ישמעאל, בֵּנוּ, אֹמֵר. הַחֹשֶׁךְ
עֲצֵמוֹ מִן-הַדֵּי, פּוֹדֵק מִמֶּנּוּ אִיָּה, וְנִזְלָה.
וְשֹׁכֵב עֵרָא, שָׂוָא. וְהַגֵּם לְבֹו בְּהוֹרָאָה,
שׂוֹשֵׁה, רִשָּׁע וְגַם רֹחַ:

י הוּא הָיָה אֹמֵר, אֶתְהִי דֵן וְיִחִידִי,
שָׂאִין דֵן וְיִחִידִי אֶלֶּא אֶחָד. וְלֹא-תֹאמְרִי.
מְבַלֵּי דְעַמִּי, שֶׁהֵן רִשָּׁאִין, וְלֹא אֶתְהָ:

R. Jonathan b. Iosef 3900, discipolul lui R. Akiba, contemporanul lui S. ben Azai,
învățătorul lui Şemucl bar Nachmani.

11. R. Jonathan zicea : Cel ce ține
Legea clar în vreme de nevoie,
va ajunge să o țină în bogăție;
iar cel ce părăsește Legea din
cauza bogăției, va ajunge să o
părăsiască de nevoie (în sărăcie).

יא רבי יונתן אומר. כָּל-הַמְכַנֵּם אֶת-
הַתּוֹרָה מִעֵנִי, סוֹפֵו לְמִנְיָה מְעֻשָּׂר.
וְכָל-הַמְבַטֵּל אֶת-הַתּוֹרָה מִעֻשָּׂר, סוֹפֵו
לְבַטְלָהּ מִעֵנִי:

R. Meir (=Nehorai=Nehemia, propr. Measa) Anonimul și Acherim din Mişna—3900
(3881 S. H.) ginerel lui Hanania b. Teradion (Beruria) și mai târziu al lui R. Iehoşua b.
Sirus, discipolul lui R. Akiba, după o legendă, coborîtor al împăratului Nero.

12. R. Meir zicea : Restrânge-ți
afacerile; ⁴⁾ îndeletnicește-te cu

יב רבי מאיר אומר. הִרְוֵה מַמְעַט בְּעִסְקָךָ.

¹⁾ Datorii ce-i impune Legea. ²⁾ Unii traduc : „Cel ce evită procesele
se scutește de ură, jaf și de jurământ mincinos.“ ³⁾ Adică să nu pretinzi
de la colegii tăi, ca să adopte părerea ta, căci ei trebuie să fie liberi în
judecarea lor; și dacă ești în divergență, este de datoria ta d'a te plecă
înaintea opiniei majorității. ⁴⁾ Sau : „Ocupă-te mai puțin cu afaceri, spre
a te putea ocupa și cu studiul Legii.“

învățătură; fii smerit în fața tuturor oamenilor. Dacă te-ai întrerupt de la învățătură, multe întreruperi te vor întâmpina; ¹⁾ iar dacă ai muncit la învățătură, El îți va da răsplată mare.

וְעֹסֵק בַּתּוֹרָה. וְהָיָה שְׁפִלְרוּת בְּפָנָיו כְּל־אָדָם. וְאִם בְּמִלְכָּת מִן־הַתּוֹרָה. יֵשׁ לָהּ בְּטָלִים תְּרַבָּה כְּגִנְיָהּ. וְאִם עֲמִלְתָּ בַתּוֹרָה. יֵשׁ־לּוֹ שָׂכָר תְּרַבָּה לְתוֹלָדָה:

R. Eliazar b. Iakob (383 S. H.), discipolul lui R. Akiba, învățătorul lui R. Meir (după unii coleg al lui Rn. Iochanan b. Zaccai).

13. R. Eliezer, fiul lui Iakob, zicea: Cel ce face o faptă bună, își câștigă un apărător; iar cel ce săvârșește o faptă rea, își capătă un părător. Căință și fapte bune sunt paveze ²⁾ în potriua pedepsei.

יְיָ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. בֶּן־יַעֲקֹב, אָמַר. הָעֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת, קוֹנֶה לוֹ פְּרָקְלִית אֶחָד. וְהַעֲוֵר עֲבִירָה אַחַת, קוֹנֶה לוֹ מְטָנוֹר אֶחָד. תְּשׁוּבָה וְעֲשִׂים טוֹבִים כְּתָרִים בְּפָנֵי הַפְּדֻעָנוֹת:

R. Iochanan, pantofar—3920, născut în Alexandria, discipolul lui R. Akiba, colegul lui R. Meir, strămoșul lui Rași, adică R. Șelomo b. Iiḥak din Troyes (4790-4365) S. H.

14. R. Iochanan, pantofarul, ³⁾ zicea: Orice adunare înființată în numele Cerului, ⁴⁾ se va menține până la sfârșit; iar aceea ce nu e în numele Cerului, n'o va scoate la capăt.

יְיָ רַבִּי יוֹחָנָן. הַפְּנִיָּה, אָמַר. כָּל־כְּגֻמִּיהָ שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, סוֹפָה לְהִתְקַיֵּם. וְשֶׁאִינֶיהָ לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֵין סוֹפָה לְהִתְקַיֵּם:

R. Elazar b. Șamua, ultimul din cei zece martiri 3895 (3880 S. H.), discipolul lui R. Akiba, grad. de martirul R. Iehuda b. Baba.

15. R. Elazar, fiul lui Șamua, zicea: Cinstea școlarului tău să-ți fie tot atât de scumpă cât și a ta, și cinstea prietenului tău, ca respectul către învățătorul tău, iar respectul către învățătorul tău să fie ca respectul către Părintele ceresc.

טוֹ רַבִּי אֱלָעָזָר. בֶּן־שָׁמוּעַ, אָמַר. הֵי כְבוֹד מִלְמִידָךְ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ, וְכְבוֹד חֲבֵירוֹ כְּמִוְרָא בְּךָ, וְכִוְרָא בְּךָ כְּמִוְרָא שָׁמַיִם:

R. Iehuda b. Ilai, dogar în Ușa, șeful oratorilor, discipolul lui R. Akiba, învățătorul lui R. Iehuda b. Baba.

16. R. Iehuda zicea: Fii cu băgare de seamă la predarea învățămîntului; căci o greșală la învățătură, pricinuieste nenorociri. ⁵⁾

טוֹ רַבִּי יְהוּדָה אָמַר. הִנֵּה זֶה־רִיב בְּתַלְמוּד. שֶׁשִּׁנְיָת מִלְמוּד, עוֹלָה זָדוֹן:

¹⁾ După unii aceasta va să zică: „Dacă ai început să neglijezi studiul sacru, vei găsi totdeauna pretexte să-l neglijezi mai mult”. După alții, aceasta înseamnă: „Dacă neglijezi studiul sacru, vei găsi piedici în toate întreprinderile tale”. (Comp. III, 17). ²⁾ Adică: ne cruță, ne preservă de pedepsă. ³⁾ Unii traduc: Alexandrinul: v. Ierus. „Haghtiga” 3, 1.

⁴⁾ Ce are un scop înalt fără vre-un interes personal. ⁵⁾ Sau: Căci o greșală involuntară din partea învățătorului, poate să facă pe școlari să comită greșelile cele mai grave de *bundvoie*; (vezi cap. I, 11).

17. R. Şimeon zicea: Sunt trei coroane: Coroana ştiinţei, coroana preoţiei, şi coroana domniei; dar coroana unui renume bun te covârşeşte pe celelalte. ¹⁾

18. R. Nehorai zicea: Caută a te aşeză ²⁾ într-un loc unde se cultivă ştiinţa; şi să nu-ţi închipuieşti că ea va veni după tine, ³⁾ sau că consilierii tăi o vor păstra pentru tine. ⁴⁾ Dar nici în agerimea ta să nu te încrezi. ⁵⁾

19. R. Iannai zicea: Nu stă în puterea noastră (d'a înțelege) ferici-
cirea celor nelegiuți, nici suferin-
țele celor drepti.²⁾

20. R. Matithia, fiul lui Hereş, zicea: Întâmpină pe fiecare cu binelele cuvenite: 7) şi fii mai bine coada leilor, decât capul vulpilor. 8)

3) Aleargă după știință; căci dacă tu n'o vei căuta cu îngrîjire, ea de
sigur nu va alerga după tine. 4) „Colegii sau prietenii tăi te vor pune
în curent!“. Căci nu e de loc același lucru când înveți de la un conșolator
și când auzi lecțiunea de la profesorul însuș. 5) Să nu aibi pretențiunea
d'a dobândi știința prin tine însu-ți fără ajutorul altora (cf. v. 17, vezi
„Berachoth“ 47, b; „Sota“ 22, a; „Kethuboth“ 111, a). 6) Adică nu ne
este dat a înțelege cauza feteirii nelegiuitorilor, și mai puțin încă suferin-
țele dreptilor; căci cu înțelepciunea noastră cea mărginită nu putem cu-
noaște destul nici pe oameni, nici natura și urmarea evenimentelor,
pentru că să ne putem explica, sub acest raport, toate căile Providenței.
Adecea un om, care ni se pare nevinovat, este stricat în fundul inimii, și
din contra, acela a cărui purtare o condamnă, merită indulgența Jude-
cătorului suprem. Adecea un eveniment, ce pentru înțelepciunea noastră
limitată pare a fi un rău adevărat, este un bine real, și ceeace este un
bine în aparență, este, considerat sub adevăratul său punct de vedere,
un rău veritabil. 7) Lit. „cu pace“: sau „grăbește-te tu a saluta întâi“.

8) În lume, în genere, să fii politicos față cu fiecare, fără deosebire de rang sau clasă; dar în relațiile tale intime, este mai bine să fii „coada leilor” adică cel din urmă într-o societate de oameni distinși și virtuțioși, de la cari ai să înveți ceva, decât „capul vulpilor” adică cel mai mare între oameni de nimic, fără creștere, al căror merit constă numai în viclenie.

R. Iakob, nepot de fiică al lui Elișa b. Abuia (v. cap. 3, pag. 290).

21. R. Iakob zicea: Lumea aceasta este asemenea unei tinde a lumii viitoare; pregătește-te dar bine în tindă, ca să te poți înfălișă în sala de primire.

כֹּה רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר. הָעוֹלָם הַזֶּה דֹּמֶה לְפָרוּדִיר בְּפָנֵי הָעוֹלָם הַבָּא. הַתְּקֵן עֲצֻמָּה בְּפָרוּדִיר, כְּדֵי שֶׁתִּתְקַנֵּם לְשִׁרְלָן:

22. El mai zicea: Mai mult prețuiește un ceas întru pocăință și fapte bune în lumea aceasta, decât toată viața lumii viitoare;¹⁾ dar un singur ceas de fericire sufletească în lumea viitoare, covârșește toate bucuriile acestei lumi.²⁾

כֹּה הָיָה אִמְרֵי יִפְתָּה שָׁעָה אַחַת בְּהִשְׁוִיָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִכָּל-חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְיִפְתָּה שָׁעָה אַחַת שְׁלִיקוּנָת רֹחַם בְּעוֹלָם הַבָּא, מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה:

R. Șimeon b. Elazar, discipolul lui R. Meir, pe la 3960 (cânta sa pentru batjocorirea unui dîform).

23. R. Șimeon, fiul lui Elazar, zicea: Nu căută a îmblânzi pe aproapele tău în timpul furiei,³⁾ nici de a-l mângăia câtă vreme mortul zace înaintea lui;⁴⁾ nu-l întreabă de pricina fэгăduinții, în momentul cînd o face,⁵⁾ și nu stărui a-l vedea, cînd încearcă vre-o umilire.⁶⁾

כֹּה רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן-אֶלְעָזָר אָמַר. לֹא תִרְצֶה אֶת-הַחֲבֵרָה בְּשַׁעַת בַּעַס, וְלֹא תִתְחַמֵּךְ בְּשַׁעַת שְׁמִתּוֹ מִטָּל לִפְנֵיו. וְלֹא-תִשְׁאֵל לוֹ בְּשַׁעַת כְּדָרוֹ, וְלֹא-תִשְׁמַד לְאֹתוֹ, בְּשַׁעַת קִלְקָלָתוֹ:

Șemuel cel mic (adică smeritul și piosul) după S. H. sub Gamliel I, după M. și J. sub Gamliel II, a compus rugăciunea în contra apostasiei, (vezi pag. 79), colegul lui Rn. lochanan b. Zaccai.

24. Șemuel cel mic,⁷⁾ avea obiceiul să citeze acest verset:⁸⁾ „Nu te bucură cînd cade vrăjmașul tău, și cînd se poticnește, inima ta să nu se înveseliască, căci ar vedea-o Dumnezeu, și nu-i va plăcea, și va întoarce mânia sa de la dînsul (asupra ta)“ („Pild.“ 24, 17.)

כֹּה שְׁמוּאֵל תַּקְטִין אָמַר. בְּנִפְלֹא אוֹיְבְךָ לֹא-תִשְׂמַח, וּבְכַשְׁלוֹ אַל-תִּגְדֹּל לִבְךָ. פֶּן-יִרְצֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו, וְיִהְיֶה מַעֲלִיו אַפּוֹ:

¹⁾ Pentru că acolo nu mai e loc nici pentru a îndrepta greșelile, nici pentru a dobândi virtuțile. ²⁾ Toate plăcerile trupești nu valorează nimic în comparație cu cele spirituale. ³⁾ „Nu te încercă d'a calmă pe aproapele tău în ceasul de mînie“, căci aceasta ar produce un efect contrar.

⁴⁾ Fiindcă atunci nu ajută mângăierea. ⁵⁾ Unii traduc: „Să nu-i oferi lucruri despre cari a juruit că se va abține“. Alții traduc: „Nu-l împiedecă în momentul cînd rostește fэгăduiala sa“, adică cînd este insuflețit de o sîntă ferveare; căci staturile tale nu-i vor servi la nimic; tu vei riscă, din contra, d'a înliăcără mai mult rîvna sa, prin faptul că'l vei contrazice.

⁶⁾ Omul care a încercat o umilire oarecare, este foarte iritabil, cîte odată nedrept. Nu trebuie deci să-i dai ocaziune d'a crede, că vîi să-l vezi, pentru a te bucura de umilirea sa. ⁷⁾ și ⁸⁾ Sau Șemuel cel „tânăr“ a adăogat acest pasaj, spre complectarea axiomei celei din urmă a lui Rabbi Șimeon.

Eliṣa b. Abua (=Acher) pe la 3815-3970, discipolul lui Akiba, învățătorul lui R. Meir.

25. Eliṣa, fiul lui Abua, zicea: Ceiace se învață din copilărie, cu ce seamănă? cu scrierea de cerneală pe hârtie nouă;¹⁾ iar ceaiace se învață la bătrânețe, cu ce seamănă? cu cerneală scrisă pe hârtie rasă.²⁾

כֹּה אֵלִישָׁע בֶּן־אֲבוּיָהּ, אָמַר. הַלּוֹמֵד יְלָדוֹת, לָמָּה הוּא דוֹמָה. לְיָדוֹ כְּתוּבָה עַל־גִּיד חֲדָשׁ. וְהַלּוֹמֵד זָקֵן, לָמָּה הוּא דוֹמָה. לְיָדוֹ כְּתוּבָה עַל־גִּיד מְחֻקָּה:

R. Iose b. Iehuda, colegul lui R. Iehuda ha-Nasi,

26. R. Iose, fiul lui Iehuda, dintr'un sat din Babel, zicea: Cel ce învață de la tineri, cui se aseamănă? celui ce mănâncă aguride, sau bea vin din teasc;³⁾ iar cel ce învață de la bătrâni, cui se aseamănă? celui ce mănâncă struguri copți, sau care bea vin vechiu.

כִּי־רִבִּי יוֹסִי בֶר־יְהוּדָה, אִישׁ כֶּפֶר תַּבְבְּלִי, אָמַר. הַלּוֹמֵד מִן־בְּקָטָנִים, לָמָּה הוּא דוֹמָה. לְאוֹבֵל עֲנָבִים. קְדוֹת, וְשׁוֹתָה יַיִן מִתֵּינָה. וְהַלּוֹמֵד מִן־זָקֵנִים, לָמָּה הוּא דוֹמָה. לְאוֹבֵל עֲנָבִים בְּשׁוּלֹת, וְשׁוֹתָה יַיִן יָשֵׁן:

R. Meir (vezi cap. 4, pag. 298).

27. Rabbi Meir însă zicea: Nu căută la vas, ci la ceaiace se află în el. Este un vas nou plin cu vin vechiu; și unul vechiu, în care nu să află nici vin nou.⁴⁾

כִּי־רִבִּי מֵאִיר אָמַר. אַל־תִּסְתַּכֵּל בְּקַנְקָנָה, אֶלָּא בְּמָה שֶׁנִּשְׁפָּא. יֵשׁ קַנְקָנָה חֲדָשׁ מְלֵא יִשְׁשֵׁן, וְיִשְׁשֵׁן שֶׁאִפִּילוֹ חֲדָשׁ אֵין בּוֹ:

R. Elazar ha-Kappor (probabil al doilea) până pe la 3970 (3881 S. H.)

28. R. Elazar ha-Kappor zicea: Pizma, desfrânarea și ambițiunea,⁵⁾ scurtează viața omului.⁶⁾

כֹּה רִבִּי אֶלְעָזָר הַכַּפּוֹר, אָמַר. בִּקְנָא, וְהַסְתָּאָה, וְהַכְּבוֹד מוֹצִיִּין אֶת־הָאָדָם מִן־עוֹלָם:

1) Sau „curată”. 2) Adică „ștearsă”. Învățătura ce se dobândește în tine-rețe rămâne întipărită, iar cea de la bătrânețe nu se prinde bine.

3) „Agurida” are un gust stîfos, neplăcut; „mustul” deși că are un gust bun, vatămă însă stomacul. Astfel și învățătorii cei tineri: unii n'au experiență și nu pot explica bine; alții au talent, și cuvintele lor sunt chiar cu lipiciu, dar ideile lor nu sunt mature, și vatămă spiritul școlariilor. La învățătorii cei bătrâni este contrarul: au capacitate de explicare prin experiență și ideile lor sunt mai mature. 4) Rabbi Meir contestă părerea lui R. Iose citată mai sus: după dînsul, „nu trebuie să căutăm la vas ci la conținutul său”, adică nu trebuie să judecăm totdeauna pe învățător după vârsta sa, căci adesea s'au văzut învățători bătrâni, cari sunt departe de a prețui cât cei tineri.—Se poate explica încă aceste cuvinte astfel: „Nu trebuie să judecăm pe un om după aparența sa exterioară”. Interpretată astfel, sentința lui R. Meir nu este tocmai opusă celei a lui R. Iose, ci ca o observație generală talmudică „că nu e regulă fără excepțiune” („Eruvin” 27). De aceea câtă să cercetezi bine cu cine ai a face și să primești adevărul din gura fiecăruia. 5) Alergare după cîinste, glorie și bogăție. 6) Sau: abat pe om de la destinațiunea sa în lume.

29. El mai zicea: Cei născuți sunt urșiți a muri, și cei morți—a reînvia; cei vii—a fi judecați, ca să se știe, ca să se recunoască, și să se proclame, că El este atotputernicul, plâsmuitorul, ziditorul, atotștiutorul, judecătorul, martorul, și părătorul, și că el e acela, care ne va judecă. Binecuvântat să fie! Înaintea lui nu este nici nedreptate, nici uitare, nici favoare ¹⁾ și nici mituire. Și să știi, că totul este cu socoteală. Iar tu, nu te lăsa a fi orbit de patima-ți, ²⁾ că mormântul îți va fi un loc de adăpost; ³⁾ căci după cum fără voia ta ai fost plâsmuit, fără voia ta născut, fără voia ta trăiești și fără voia ta vei muri, — tot astfel fără voia ta vei fi îndatorat în viitor a da seamă și socoteală înaintea Regelui regilor, Atotsfântului, lăudat să fie!

כט הוא דקיה אמר. הילודים למות, ומתים לחיות, והחיים לדע, ולחודע, ולהודע, שהוא אל, הוא היצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הבין, הוא העד, הוא בעל דין, הוא עתיד לדון, פרוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, ודע, שהכל לפי השבון, ואל-יבטיחה יצרה, שהשואל בית מנוח לו, שעל כרחק אפה נוצר, ועל כרחק אפה נולד, ועל כרחק אפה חי, ועל כרחק אפה מת, ועל כרחק אפה עתיד לפנ דין והשבון לפני מלך מלכי המלכים, והקדוש, פרוך הוא:

רבי חנניא, רבי Hanania, fiul lui Akașia, zicea: Atotsfântul, lăudat fie, a vrut să lumineze pe Israel, de aceea i-a impus multe învățături și porunci; precum glăsuiește: „Domnul doarește, pentru dreptatea lui, ca învățătura să sporiască și marea să fie”. („Lev.” 42, 21).

רבי חנניא, בן-עקשיא, אומר. רצה הקדוש, פרוך הוא, לזכות את-ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות. שגומר, ה' חסין, למען צדקו, וגדיל תורה ונאדיר:

Se zice apoi עלינו pag. 126-128 ו' קדוש יתום

Capitolul V. פרק חמישי.

Intregul Israel are parte de vicia viitoare; astfel glăsuiește și în sfânta Scriptură: „Și poporul tău — toți

כל-ישראל יש להם חלק לעולם הבא. שגומר, ועמד בלם צדיקים.

¹⁾ Literal: vază de persoane.

²⁾ Literal: „firea ta (cea rea) să nu te ducă la credință”.

³⁾ Să nu-ți faci deci iluziune, că mormântul îți va fi scăparea, că totul s'a sfârșit cu moartea, că s'au încheiat cu tine toate socotelile; nu, căci contra voinței tale ai fost creat, contra voinței ai fost născut etc. etc.

לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. נֶצֶד מִמֶּנִּי מַעֲשֵׂה; לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. נֶצֶד מִמֶּנִּי מַעֲשֵׂה; יְדִי לְהִתְפָּאֵר:

1. Prin zece ¹⁾ cuvinte (roștile de D-zeu) s'a zidit lumea. Ce ne învață aluziunea aceasta? Oare nu s'a putut zidi printr'un singur cuvânt? Dar Scriptura vrea să ne arate prin aceasta, pedeapsa ce se cuvine celor neglegiuli, cari prăpădesc o lume zidită prin zece cuvinte, și răsplata ce se cuvine celor drepți, cari păstrează o lume, ²⁾ zidită prin zece cuvinte.

א בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם. וְמֵה פְלִמּוֹד לֹמֵר. וְהָלֹא בְּמֵאֲמָר אֶחָד יִכּוֹל לְהִבְרָאוֹת. אֲלָא לְהַפְרֵעַ מִן הָרָשָׁעִים, שֶׁמִּבְּבִדִּין אֶת־הָעוֹלָם. שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת, וְלִפְנֵי שֶׁבֶר טוֹב לְצוּדִיקִים, שֶׁמִּבְּמִנּוּן אֶת־הָעוֹלָם. שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מֵאֲמֵרוֹת:

2. Zece ³⁾ neamuri au fost dela Adam până la Noah, ⁴⁾ celace dovedește lungărbdarea lui D-zeu; căci toate aceste neamuri întărită mereu mânia sa, și abia la sfârșit aduse asupra lor apele popoului ⁵⁾.

ב עֲשָׂרָה דּוּרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ. לְהוֹדִיעַ בְּמָה אֶרֶךְ אֲפִים לְפָנָיו. שֶׁכֵּל־הַדּוּרוֹת הָיוּ מְבַעֲסִין וּבָאִין ⁶⁾ עַד שֶׁהָבִיא עֲלֵיהֶם אֶת־מַי הַמַּבּוּל:

3. Zece neamuri au fost dela Noah până la Abraham, ⁶⁾ celace este încă o dovadă despre lungărbdarea Domnului; căci toate aceste neamuri au întăritat mereu mânia sa, până când veni strămoșul nostru Abraham, și primi răsplata ce s'ar cuveni tuturor ⁷⁾.

ג עֲשָׂרָה דּוּרוֹת מִנֹּחַ וְעַד אַבְרָהָם. לְהוֹדִיעַ בְּמָה אֶרֶךְ אֲפִים לְפָנָיו. שֶׁכֵּל־הַדּוּרוֹת הָיוּ מְבַעֲסִין וּבָאִין ⁸⁾ עַד שֶׁבֶר אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְקִבֵּל ¹⁰⁾ שֶׁבֶר בָּלָם:

4. Prin zece ispite a fost ispitit strămoșul nostru Abraham, și toate le-a trecut, celace ne arată cât de mare eră dragostea strămoșului nostru Abraham (către D-zeu).

ד עֲשָׂרָה נִסִּיּוֹנוֹת נִתְּנָה אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְעַמְד בְּכָלֶם. לְהוֹדִיעַ בְּמָה הִבְתָּ שֶׁל־אַבְרָהָם אָבִינוּ:

¹⁾ Expresiunea: „D-zeu zise“ se găsește de nouă ori în capitolul întâi din „Geneza“. Se consideră creațiunea cerului și al pământului, raportată în primul verset, ca fiind produsă asemenea prin cuvântul divin: celace rădică la zece numărul vorbelor prin care D-zeu a zidit lumea.

²⁾ Prin virtutea lor mențin această lume zidită prin zece rosturi dumnezeiești.

³⁾ Compilatorul „Mișnei“ a reunit lucrurile, cari aveau între ele un raport numeric sau material oarecare. ⁴⁾ Adam, Seth, Enos, Kenan, Methaleel, Jared, Hanoch, Methușalach, Lemech și Noah. ⁵⁾ La a zecea generațiune.

⁶⁾ Șem, Arpașad, Șelah, Eber, Peleg, Reu, Serug, Nahor, Terah și Abraham. ⁷⁾ Când ar fi fost și ele ca și dânsul — Unii traduc: „dar Abraham veni și se deosebi prin un merit din a căruia răsplată profitară toți contemporanii săi. Alții traduc: toțuș, mulțumită pietății lui Abraham, toate păcatele lor au fost iertate“. ⁸⁾ N'a lășat. ⁹⁾ N'a lășat. ¹⁰⁾ N'a lășat.

5. Zece minuni s'au făcut în favoarea părinților noștri în Egipt, și altele zece la ¹⁾ Marea-Roșie.

6. Zece plăgi aduse Atotsfântul — laudat fie — peste Egiptenii în Egipt, și zece lângă Marea-Roșie.

7. Prin zece ispite au ispitit părinții noștri pe Atotsfântul — laudat fie — în pustie, după zisele Scripturii: „De zece ori m'au ispitit pe mine, și n'au auzit de glasul yieu“ („Num.“ 14. 22).

8. Zece minuni s'au întâmplat părinților noștri în Templul (din Ierusalaim): Niciodată n'a lepădat o femeie din pricina mirosului cărnei jertfelor; niciodată n'a căpătat carnea jertfelor vre-un miros greu; nu s'a arătat vre-odată o muscă la tălere ²⁾; nu s'a întâmplat nici odată Marelui-Preot vre-o prihană ³⁾ în Ziua de Ispășenie; ploaia n'a stins niciodată focul ce ardea pe altar; vântul n'a biruit ⁴⁾ niciodată stâlful fumului (ce s'a înălțat de la jertfe); nu s'a găsit niciodată vr'o lipsă ⁵⁾ în Omer, ⁶⁾ în cele două pâini, ⁷⁾ sau în pâinea de privire ⁸⁾; (poporul) deși stetea înghesuit, totuș se închină de-a largu; niciodată n'a căsunat un șearpe sau o scorpie vre-o vătămare în Ierusalaim; și niciodată nu s'a jeluit ⁹⁾ nimeni: locul mi-e prea strâmt d'a rămâne în Ierusalaim ¹⁰⁾.

9. Zece lucruri s'au plăsmuit în ajutorul Sabbatului, ¹¹⁾ în amurg, și anume: despicătura pământului (pentru Korah), gura puțului (din pustie), gura asinei (lui Bileam),

ה עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשֶׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, וְעֲשָׂרָה עַל-הַיָּם:

וְעֵשָׂר מַכּוֹת הָבִיא הַקָּדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא,

עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם, וְעֵשָׂר עַל-הַיָּם:

וְעֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נָסוּ אֲבוֹתֵינוּ אֶת-

הַקָּדוֹשׁ, בְּרוּךְ הוּא, בְּמִדְבָּר, שְׁנֵי אֲמָר,

וְנִסּוּ אֹתִי זֶה עֵשָׂר פְּעָמִים, וְלֹא שָׁמְעוּ

בְּקוֹלִי:

ה עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשֶׂוּ לְאַבוֹתֵינוּ

בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מִרְחִים

בָּשָׂר הַקִּדְּשׁ, וְלֹא הִסְרִים בָּשָׂר הַקִּדְּשׁ

מֵעוֹלָם, וְלֹא נִרְאָה זָכִיב בְּבֵית

הַמִּשְׁכָּנִים, וְלֹא אָרַע קָרִי לִכְהֵן גְּדוֹל

בַּיּוֹם הַהוּא, וְלֹא כָּבוּ הַנְּשִׁימִים אֶשׁ

שְׁלֵ-עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה, וְלֹא נִצְחָה הָרוּחַ

אֶת-עַמּוּד הָעֵשָׂן, וְלֹא נִמְצָא פֶסוּל

בְּעֹמֶר, וּבִשְׁמֵי הַלֶּחֶם, וּבְלֶחֶם הַפָּנִים,

עַמּוּדִים צְפוּפִים, וּמִשְׁתַּמּוּיִם וְרוּחִים,

וְלֹא הִזִּיק נֶחֶשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַם

מֵעוֹלָם, וְלֹא אָמַר אָדָם לְחִבְרוֹ, צַר

לִי הַקּוֹם שְׁאֵלִין בִּירוּשָׁלַם:

ט עֲשָׂרָה דְּבָרִים נִבְרְאוּ בְּעֶבֶר שֶׁפֶת,

בֵּין הַשְּׁמֵשׁוֹת, וְאֵלֶּי הֵן, פִּי הָאֶרֶץ, פִּי

הַבְּיָרָה, פִּי הָאֶרְצוֹן, הַקְּשֶׁרֶת, וְהַפֶּן,

¹⁾ Trecerea Mării-Roșie. ²⁾ La abatorul Templului. ³⁾ Unii traduc: „Pri-cină prihăitoare (impuritate accidentală), care să-l fi oprit dela slujbă“.

⁴⁾ Adică „risipit“.

⁵⁾ Unii traduc: O amestecătură impură. ⁶⁾ Numele unei măsurii (de capacitate) din primul orz ce se aducea ca jertfă a doua zi de Pesah (v. „Levit.“ 23, 10). ⁷⁾ Ofranda sârbătoare de Șavuoth (v. „Levit.“ 23, 17).

⁸⁾ Vezi „Exod.“ 25, 30; „Levit.“ 24, 5-9. ⁹⁾ Literal: „Niciodată n'a zis vre-unu către celălalt“. ¹⁰⁾ În timpul celor trei sărbători, când tot bărbatul Israelitean venia să viziteze Templul central din Ierusalaim (v. „Exod.“ 23, 17; „Deuter.“ 16, 16). ¹¹⁾ Imediat după terminarea creațiunii.

curcubeul, Manna, toiagul (lui Moșe),
 Șamirul, 1) scrierea, 2) inscripția 3)
 (de pe table), și Iespeziile (Legii);
 והלחות:

1) Ies Omerim—R. Nathan Babiloneanul (Nathan b. Iosef, discipolul lui R. Iose Galileu,
 II Președ. sub R. Simeon b. Gamliel II., colegul lui R. Meir și învățătorul lui Rabbi (până
 la vr'a 393/9) 3951 S. H. pres. autor al Tr. Aboth de R. Nathan).

Unii adaogă: și puterile vătă-
 mătoare (duhurile cele rele), mor-
 mântul învățătorului nostru Moșe
 și berbeculele strămoșului nostru
 Abraham. Iar alții mai adaogă: și
 cel dintâi clește, care eră trebu-
 incios pentru făurirea altora.
 וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אֵף הַמַּיִקִּין, וְקַבְדֵּיתָ
 שְׁלִי-מֹשֶׁה (רַבִּנּוּ), וְאֵילֹו שְׁלִי-אַבְרָהָם
 אֲקִינוּ. וְיֵשׁ אוֹמְרִים, אֵף צֶבֶת בְּצֶבֶת
 עֲשִׂיהָ:

10. Șapte iucruri 4) trădează pe
 neghiob și șapte pe cel înțelept.
 Înțeleptul nu deschide vorba în
 fața aceluia ce e mai mare decât
 dânsul 5) în știință sau în vârstă;
 el nu întrerupe pe cel ce vorbește,
 6) și nu se grăbește a răspunde; 7)
 întreabă la chestie, și răspunde
 cum se cuvine; 8) vorbește mai
 întâi de cele dintâi, și mai pe
 urmă de cele din urmă; la ceia ce
 nu știe spune: nu știu; și mă-
 turisește adevărul. Contrarul ace-
 stora, face neghiobul.
 י, שְׁבַע, דְּבָרִים בְּנִלִּים וְשֶׁבַע,
 בְּחָכְמָה. חָכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי
 שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבִמְנֵן, וְאֵינוֹ
 נִכְנָס לְתוֹךְ דְּבָרֵי חֲבֵירוֹ, וְאֵינוֹ נִבְהֵל
 לְהַשִּׁיב. שׂוֹאֵל פְּעֻנָּן, וּמַשִּׁיב בְּהִלָּה.
 וְאוֹמֵר עַל-רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, וְעַל-אַחֲרֹן
 אַחֲרֹן, וְעַל מֵה-שְּׁלֹא שָׁמַע, אֹמֵר,
 לֹא שָׁמַעְתִּי. וּמוֹדָה עַל-הָאֵמֶת.
 וְחִלּוּפֵיהֶן, בְּנִלִּים:

11. Șapte feluri de pedepse lo-
 vesc lumea pentru șapte păcate
 de căpătenie. 9) Dacă o parte (din
 moșneni) dijmuieste și cealaltă
 nu dijmuieste, 10) vine o foamete
 din uscăciune: unii flămânzesc,
 alții se satură. 11) Dacă toți s'au
 hotărât a nu da dijmă, se naște
 יֵשׁ שְׁבַע מִיַּי פִּירְעָנִיּוֹת בְּאֵין לְעוֹלָם
 עַל-שְׁבַע גִּפְיֵי עֲבָרָה: מְקַצֵּן
 מְעַשְׂרִין וּמְקַצֵּן אֵין מְעַשְׂרִין, רָעַב
 שְׁלִי-בְּאֵרֶת בָּא. מְקַצֵּן רַעֲבִים, וּמְקַצֵּן
 שִׁבְעִים: נִבְמָר שְׁלֹא לְעַשֵּׂר, רָעַב שְׁלִי-

1) Insectă astăzi necunoscută, care după legendă, a servit a tăia pie-
 tele Templului, zidit de regele Salomo (v. „Ghittin“ 68, a; „Sota“ 48, b).

2) Unii traduc: *forma literilor* (cari au fost săpate pe tablele Legii).

3) Rași interpretează cuvântul מְקַצֵּן prop. מְקַצֵּב *dalta*, care a servit
 pentru săparea literilor, v. „Pesachim“ 54, a; „Kidduşin“ 21, b; „Avoda
 Zara“ 22, b. 4) Insușiri. 5) Care-l întrece. 6) Sau: „Nu precurmă cuvîn-
 tele altuia“; cf. „Ecles.“ 11, 8; „Pilde“ 18, 13. 7) Se gândește înainte
 d'a răspunde, nu se priește, nu-l ia ȧura înainte; cf. maxima lui R.
 Simeon, fiul lui Elazar: „Meghilla“, 25, b; cf. „Ecles.“ 20, 6. 8) Unii
 traduc: „Întreabă cu metodă și răspunde cu precizieune“. 9) Adică șapte
 calamități publice au venit peste țara Palestinei din pricina șaptoar călcări
 ale Legii religioase. 10) Nu răspunde dijma (zecluiala), ce se cuvine din
 toate produsele țării, Leviților, săracilor și străinilor (v. „Deut.“ 14, 22,
 28, 29). 11) Unii au ce mănă, alții îndură foamte.

o foamete urmată de turburări și de secetă.¹⁾ Dacă nu dau nici Halla (o parte din aluat), vine o foamete de prăpădenie. Ciuma bântuie lumea, când se săvârșesc astfel de crime, pentru cari Thora prevede pedeapsa capitală,²⁾ dar cu a căreia executare nu sunt îndrituiți judecătorii;⁴⁾ și pentru întrebuițarea roadelor din anul al șaptelea.⁵⁾ Răsboiu izbucnește în țară, pentru zăbava judecății, pentru strâmbarea dreptății, și pentru tălcuirea greșită a Legii. Iare sălbatice pustiesc țara, pentru sperjur,⁶⁾ și pentru pângărirea numelui Domnului. Urgia vine peste lume, pentru idolatrie, desfrânare, vărsare de sânge și pentru nelăsarea slobodă a pământului.⁷⁾

12. În patru epoce crește ciuma:⁸⁾ în anul al patrulea, al șaptelea,⁹⁾ la sfârșitul anului al șaptelea și în toții anii după sărbătoarea culesului. În anul al patrulea, din pricina nerăfuirii dijmii cuvenite săracilor încă din anul al treilea; în anul al șaptelea, pentru nerăfuirea dijmii la săraci încă din anul al șaselea. La sfârșitul anului al șaptelea, pentru întrebuițarea ilegală a roadelor anului al șaptelea;¹⁰⁾ și la sfârșitul sărbătoarei culesului în fiecare an, pentru răpirea darurilor cuvenite săracilor.¹¹⁾

מְדִימָה וְשֶׁל־בִּצְרָתָא כָּאֵל וְשֶׁל־לְמִוֵּל
אֶת־הַחֲלָה רָעַב שֶׁל־כָּלֵיהָ כָּאֵל דְּהָרָא
כָּא לְעוֹלָם, עַל־מִיתוֹת הָאֲמֹרוֹת
בַּתּוֹרָה, שֶׁל־אֵל נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין, וְשֶׁל
פְּרוֹת שְׂבִיעִית: חֶרֶב כָּאֵל לְעוֹלָם
עַל־עֲגוּי הַדִּין, וְשֶׁל־עוֹת הַדִּין, וְשֶׁל־
הַטּוֹרִים בַּתּוֹרָה שֶׁל־בְּהִלָּקָה: חֲזָה
רָעָה כָּאֵל לְעוֹלָם, עַל־שְׂבִיעִית שְׂוֹא
וְשֶׁל־חֲלוּל הַשֵּׁם: גְּלוּת כָּאֵל לְעוֹלָם
עַל־עוֹבְדֵי אֱלִילִים, וְשֶׁל־גְּלוּי עֲרוֹת:
וְשֶׁל־שְׂסִיכוֹת דְּמִים, וְשֶׁל־שְׂמִשְׁתַּת הָאֶרֶץ:

יב כְּאֶרְבָּעָה פְּרָקִים הִדְבֵּר מִתְּרַבָּה
כְּרִבִּיעִית, וּבְשִׁבְעִית, וּבְמוֹצָאֵי שְׂבִיעִית
וּבְמוֹצָאֵי חֶגֶג שֶׁכְּבִל־שָׁנָה וְשָׁנָה:
כְּרִבִּיעִית, מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁבְּשִׁלִּישִׁית,
בְּשִׁבְעִית, מִפְּנֵי מַעֲשֵׂר עָנִי שֶׁבְּשִׁשִּׁית,
בְּמוֹצָאֵי שְׂבִיעִית, מִפְּנֵי פְרוֹת שְׂבִיעִית,
בְּמוֹצָאֵי חֶגֶג שֶׁכְּבִל־שָׁנָה וְשָׁנָה, מִפְּנֵי
גְלוּת מִמֶּנּוּ עָנִים:

¹⁾ Seceta devine generală și aduce pretutindeni consternațiune. ²⁾ Vezi pag. 162 „Binecuvântare pentru Halla“, nota. ³⁾ Pedeapsa cu moarte.

⁴⁾ Unii traduc: „Când criminalii nu sunt dați pe mâna justiției“.

⁵⁾ Adică din cauza drepturilor ce și arogă proprietarii asupra fructelor anului sabbatic (שְׁמִטָּה), cari trebuie să fie lăsate libere pentru săraci, v.

„Levit.“ cap. 25. ⁶⁾ Sau: „Jurare în deșert“. ⁷⁾ Pentru violarea legilor anului sabbatic. ⁸⁾ Sau „în patru epoce mortalitatea poate fi mai mare“. Pedeapsa corespunde cu păcatul. Cine răpește vieța (hrana) săracilor, străinilor etc. de teamă că poate nu-i va fi de ajuns pentru existența lui, vieța acestuia se va scurta. ⁹⁾ În acești ani proprietarii aveau ocaziune să fraudeze dijma. Zeciuiala anului întâi, al doilea, al patrulea și al cincielea aparține Preoților și Levitiilor; zeciuiala anului al treilea și al șaselea eră în parte rezervată săracilor („Deut.“ 14, 22, 28, 29). Preoții și Levitiile se duceau foarte regulat la dijmărit. Săracii nu îndrăzniau; ei trebuiau să aștepte, ca să li se aducă partea lor, și mulți proprietari își neglija datoriile. ¹⁰⁾ Când proprietarii le tin pe seamă sau le vând.

¹¹⁾ Sau „pentru reținerea cu silă a darurilor pentru săraci“. Acestea sunt (afară de dijmele regulate și afară de fructele anului sabbatic): מָגֵר marginea holdei; שְׂדֵהָ un snop uitat pe câmp; שְׂפֵלֵה speciile de grâu căzute;

13. Sunt patru feluri de caractere între oameni: Cine zice: ce-e al meu e al meu, și ce-e al tău e al tău, acesta e un caracter de mijloc;¹⁾ după alții: caracterul locuitorilor din Sedom; ce-e al meu e al tău, și ce-e al tău e al meu, aceasta e regula de purtare a omului de rând;²⁾ ce-e al meu e al tău, și ce-e al tău e al tău—este deviza unui om bun (la inimă); ce-e al tău e al meu, și ce-e al meu e al meu—este caracterul unui om rău.

14. Sunt patru soiuri de fire³⁾ omenească: Cel ce se necăjește lesne, și se imblânzește lesne, despăgubește cusurul⁴⁾ său prin darul său; cel ce se mânie anevoie, și se împacă anevoie, distruge⁵⁾ darul său prin cusurul său; cel ce se întărăță anevoie, și se liniștește ușor, este un om bun de fire; lesne a se necăji, și greu a se domoli,—este firea unui om rău.

15. Școlarii se împart în patru categorii: Unul pricepe lesne, dar uită lesne, la dânsul se pierde darul prin cusurul; altul pricepe anevoie, și uită anevoie, acesta șterge cusurul său prin însușirea cea bună; a pricepe ușor, și a uită greu, este o parte bună; a pricepe greu și a uită ușor—este o parte rea.

16. Patru clase de oameni sunt ce dau pomană: Singur dă bucuos, dar nu vrea ca și alții să dea, acela pizmăiește meritul altora⁶⁾; vrea ca alții să dea, numai el să nu dea, acesta este un sgărcit;⁷⁾ cel ce dă bucuos, indemnând și pe alți să dea, este un cuvios; cel ce singur nu dă, nici nu lasă pe alți să dea—este un nelegiuit.

יִּאֲרַבַּע מִדּוֹת בְּאָדָם. הָאוֹמֵר שְׁלִי שְׁלִי וְשָׁלָךְ שְׁלָךְ, זוֹ מִדָּה בִּינּוּנִית. וְיֵשׁ אוֹמְרִים, זוֹ מִדָּת סְדוֹם. שְׁלִי שְׁלָךְ, וְשָׁלָךְ שְׁלִי, עַם-הָאֲרִיז. שְׁלִי שְׁלָךְ, וְשָׁלָךְ שְׁלִי, חֲסִיד. שְׁלָךְ שְׁלִי וְשָׁלָךְ שְׁלִי, רָשָׁע:

יִּאֲרַבַּע מִדּוֹת בְּדַעוֹת. נֹחַ לְכַעֵס, וְנֹחַ לְרַצוֹת, יֵצֵא הַפְּסָדוֹ בְּשִׁכְרוֹ. קִנְיָה לְכַעֵס, וְקִנְיָה לְרַצוֹת, יֵצֵא שִׁכְרוֹ בְּהַפְּסָדוֹ. קִנְיָה לְכַעֵס, וְנֹחַ לְרַצוֹת, חֲסִיד. נֹחַ לְכַעֵס, וְקִנְיָה לְרַצוֹת, רָשָׁע:

טו אֲרַבַּע מִדּוֹת בְּתַלְמִידִים. מְהִיר לִשְׁמוּעָה, וּמְהִיר לְאַבֵּד, יֵצֵא שִׁכְרוֹ בְּהַפְּסָדוֹ. קִנְיָה לִשְׁמוּעָה, וְקִנְיָה לְאַבֵּד, יֵצֵא הַפְּסָדוֹ בְּשִׁכְרוֹ. מְהִיר לִשְׁמוּעָה, וְקִנְיָה לְאַבֵּד, זוֹ חֶלֶק טוֹב. קִנְיָה לִשְׁמוּעָה, וּמְהִיר לְאַבֵּד, זוֹ חֶלֶק רָע:

טז אֲרַבַּע מִדּוֹת בְּנִתְּנֵי צֶדֶק. הַרּוֹצֵה שְׂוִיתוֹ, וְלֹא יִתְּנֵי אֲחֵרִים, עֵינֵי רָעָה בְּשָׁלֹם-אֲחֵרִים. יִתְּנֵי אֲחֵרִים, וְהוּא לֹא יִתֵּן, עֵינֵי רָעָה בְּשָׁלֹם. יִתֵּן, וְיִתְּנֵי אֲחֵרִים, חֲסִיד. לֹא יִתֵּן, וְלֹא יִתְּנֵי אֲחֵרִים, רָשָׁע:

la secerătură; פֶּרֶס boabe de struguri împrăștiate; aguride rămase pe viță la culesul viilor (v. „Levit“, 19, 9—10).

¹⁾ Unii traduc: un procedeu vulgar. ²⁾ Alții: un obicei popular.

³⁾ Temperamente. ⁴⁾ Sau: „Aci se consumă câștigul prin paguba.“ Unii traduc: „Acela compensează (sau înlocuiește) defectul său prin meritul său“; alții: „Aci se pierde meritul prin cusurul“. ⁵⁾ Unii traduc: întunece. ⁶⁾ E pizmătare către alți, adică el vrea să aibă singur reputațiunea unui om caritabil. ⁷⁾ Pizmătare către sine însuși.

17. De patru feluri sunt acei, cari trebuie să frecventeze casele de învățătură : Cel ce se duce acolo, dar nu execută preceptele învățate, acela are meritul dușului¹⁾; cel ce face binele, fără a se duce, are meritul faptei²⁾; cine se duce, și execută (preceptele învățate), se numește virtuos; cine nu frecventează școala, nici nu face alte fapte bune—este un om rău.

18. Patru însușiri felurite se observă la acei ce șed ca ucenici înaintea înțelepților:³⁾ Ele se pot asemui cu un burete, o pălânie, o strecurătoare și cu un ciur. Unul ca buretele, sugă toate⁴⁾; altul ca pălânia, lasă să treacă pe o parte, ceiace primește pe cealaltă⁵⁾; unii, ca strecurătoarea, lasă să se scurgă vinul, și rețin drojdiile⁶⁾; iar alții, din contra, ca ciurul : lasă să treacă pleava și rețin grâul.⁷⁾

19. Verice dragostea ce atârână de interes,—când încetează interesul, încetează și dragostea; iar aceea ce nu atârână de interes, nu încetează niciodată. Care este cea dragoste întemeiată pe interes? dragostea între Amnon și Thamar (II. „Sem.“ 13); și care este dragostea, ce nu e întemeiată pe interes? Dragostea între David și Ionathan (I. „Sem.“ 18).

י' ארבע מדות בהולכי בית המדרש. הולך, ואינו עשה, שבר הליכה בידו. עשה, ואינו הולך, שבר מעשה בידו. הולך, ועשה, חסיד. לא הולך, ולא עשה, רשע:

י"ח ארבע מדות ביושבים לפני חכמים. ספוג, ומשפך, משמרת ונפה: ספוג, שהוא סופג את הכל. ומשפך, שפכנים בזה, ומוציא בזה. משמרת, שמוציאה את-תנין וקולטת את-השקרים. ונפה, שמוציאה את-הנקמה וקולטת את-הנקלה:

י"ט כל-אהבה שהיא-תלויה בדרך, בטל דבר, במלך, אהבה. ושאונה תלויה בדרך, אנה בעלה לעולם. אוו היא אהבה, שהיא-תלויה בדרך, זו אהבת אהבן ותמר. ושאונה תלויה בדרך, זו אהבת דוד ויהונתן:

¹⁾ Prin frecventarea școlii, se manifestă cel puțin dorința la lucru folositor, și apoi cu timp, învățătura îl va îmboldi la fapte. ²⁾ Dar dacă ar fi frecventat și școlile, faptele sale ar fi fost și mai bune, căci ar fi profitat și de învățământul oral al marilor maieștri; cf. cap. 4, 18; „Pilde“ 13, 20. ³⁾ Aci e vorba de învățătura superioară, între oameni maturi, d'a cercetă și d'a alege dintre diferitele opinii, dar nu de învățătura elementară din Mișna 15. ⁴⁾ Sunt discipoli, cari nu știu să distingă ceiace este adevărat de ceiace este fals, și cari acceptă fără discernământ tot ce li se zice. ⁵⁾ Unii discipoli nu știu să rețină nimic din ceiace au învățat. ⁶⁾ Drojdiile păstrează, în adevăr, puterea vinului, ca și coaja ce servește sămburelui de a-l conserva; dar unii păstrează numai drojdiile și coaja, și leapădă miezul și sămburele. Iar alții, din contra, sunt ca ciurul, care lasă să treacă pleava și reține grâul. ⁷⁾ Textul zice: „Sita (dărmonul, vânturătoarea) lasă să lasă făina (comună) și reține lămura făinei“. Este învedereat o greșală în acest text, căci sita lasă mai curând să treacă lămura făinei, care este mai fină, decât făina comună.

20. Verice ceartă, ce-e în numele Cerului, va ajunge la ținta ei¹⁾; iar cea fără vre-un scop înalt, n'are sorți de izbândă. Care este cearta pentru un scop înalt? disputa între Hillel și Șammai.²⁾ Și care nu este pentru un scop înalt? cearta lui Korah și a cetei sale.

21. Cine călăuzește poporul spre virtute, nu-i se întâmplă greșală; iar cine duce mulțimea la păcat, nu-i se îngăduie a se căi.³⁾ Moșe fiind virtuos, conduse mulțimea spre virtute; meritul tuturor se dă pe seama lui; precum zice și Scriptura: „Dreptatea Domnului a săvârșit, și poruncile lui cu Israel“⁴⁾. („Deut.“ 33, 21). Ierobeam, fiul lui Nebat, a păcătuit și a adus mulțimea la păcate; de aceea păcatele tuturor se pun în sarcina lui; după zisele Scripturii: „Pentru păcatele lui Ierobeam, care păcătui, și trase și pe Israel la păcat“⁵⁾. (I. „Regii“ 14, 16).

22. Cine posedă următoarele trei însușiri, face parte din ucenicii strămoșului nostru Abraham; iar cine posedă celelalte trei însușiri, face parte din ucenicii nelegiuitului Bileam. Un ochiu binevoitor, un duh smerit și o inimă supusă, sunt însușirile urmașilor lui Abra-

ב כָּל־מַחְלָקָת, שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, סוֹפָה לְהִתְקַנֵּם, וְשֶׁאִינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, אֵין סוֹפָה לְהִתְקַנֵּם: אִיזוּ הִיא מַחְלָקַת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוּ מַחְלָקַת הַלֵּל וְשֶׁמֶי, וְשֶׁאִינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם, זוּ מַחְלָקַת קֶרֶב וְכָל־עֲדוּת:

כא כָּל־הַמְּנִיחַ אֶת־הָרָבִים, אֵין הֵטָא בָּא עַל־יְדוֹ, וְכָל־הַמְּחַטֵּא אֶת־הָרָבִים, אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִשֶּׁה זָקָה, וְזָקָה אֶת־הָרָבִים, זְכוּת הָרָבִים מְלִוי בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, אֲדַבַּת יְיָ עֲשֵׂה, וְהַשְׁפִּטִי עִם־יִשְׂרָאֵל: יִרְבֶּנָּה קִנְיָנִי, הֵטָא וְהִתְחַטֵּא אֶת־הָרָבִים, הֵטָא הָרָבִים מְלִוי בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, עַל־חַטֹּאת יִרְבֶּנָּה, יֵאָשֶׁר חֵטְא, וְיֵאָשֶׁר הַחֵטְא אֶת־יִשְׂרָאֵל:

כב כָּל־מִי שֶׁיִּשְׁבּוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים, הַלֵּל, הוּא מַמְלִימֵי דִּי שְׁלֵ־אַבְרָהָם, אֶבְיָנִי, וְשֹׁלֵשׁ דְּבָרִים אֲחֵרִים, הוּא מַמְלִימֵי דִּי שְׁלֵ־כֹל־עַם הָקָדֵשׁ, עֵין מוֹכֶה, וְרוּחַ נְמוּכָה, וְנֶפֶשׁ שְׂפִלָּה, מַמְלִימֵי דִּי

¹⁾ Sau „are un sfârșit bun“.

²⁾ Dacă lupta are o tendință nobilă, atunci prin desbaterile și ciocnirea ideilor iese lumina și adevărul; așa au fost disputele între școlile lui Hillel și Șammai, cari au avut de scop d'a fixa adevărul senz al Legii, și au reușit a ajunge la ținta dorită.—Dar cearta lui Korah și a cetașilor săi, în poiriva lui Moșe și Aharon, a fost provocată numai din interese personale, și dacă moartea n'ar fi răpit pe dânsul și pe partizanii săi, cearta n'ar fi produs nici-o îndreptare.

³⁾ Adică nu va putea niciodată să ispășiască crima sa, sau căința sa nu va fi admisă; căci, observă Talmudul („Ioma“ 87, a), în mod alegoric, ar fi o anomalie ca el, prin pocăința sa, să poată repara greșelile ce le-a săvârșit, și să găsiască un loc în ralu; pe când aceia cari n'au păcătuit decăt în urma instigațiunilor sale, să moșteniască iadul.

ham; ochiul răuvoitor, duh îngân-
tat și inimă sumeasă, fac parte din
ucenicii nelegiuitului Bileam.¹⁾ Ce
deosebește pe ucenicii strămoșu-
lui nostru Abraham, de ucenicii
nelegiuitului Bileam? Ucenicii
strămoșului nostru Abraham se
bucură de această lume, și moș-
tenesc viața celei viitoare, după
zisele Scripturii: „Am să dau moș-
tenire iubiților mei, și comorile
lor le voiu mări“ („*Pilde*“ 8. 21);
iar ucenicii nelegiuitului Bileam
moștenesc iadul, apoi cad în groapa
peirei, după zisele Scripturii: „Tu,
Doamne, îi pogori în groapa pei-
rei; oamenii sângelui și ai vicle-
șugului nu ajung nici la jumătatea
zilelor lor, iar eu mă încred în
tine“ („*Ps.*“ 55. 23).

שֶׁל־אַבְרָהָם אָבִינוּ. עֵין רָעָה, וְרוּחַ
גְּבוּהָהּ, וְנֶפֶשׁ רָחֲבָהּ, מִתְּלִמְדָיו שֶׁל־
בְּלָעָם הָרָשָׁע: מֵהַ בֵּין תְּלִמְדָיו שֶׁל־
אַבְרָהָם אָבִינוּ, לְתִלְמִדָיו שֶׁל־בְּלָעָם
הָרָשָׁע. תְּלִמְדָיו שֶׁל־אַבְרָהָם אָבִינוּ
אוֹרְלִין בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנוֹחֲלִין הַעוֹלָם
הַבָּא. שְׁנָאֲמַר, לְחִנְחִיל אֲחֵבֵי יֵשׁ
וְאַצְרִיתֵיהֶם אֲמַלָּא: (אֲכָל) תְּלִמְדָיו שֶׁל־
בְּלָעָם הָרָשָׁע יוֹרְשִׁין גִּיהֶנֶם, וְיוֹרְדִין
לְבָאֵר שְׁחָת. שְׁנָאֲמַר, וְאַתָּה אֱלֹהִים
מְוִידֵם לְבָאֵר שְׁחָת, אֲנִשִּׁי דָמִים
וּמְרָמָה, לֹא יִחַצֻּ מִיָּהֶם, וְאַנִּי
אֲבִטְחָהּ בָּךְ:

Iehuda b. Thema 3580 (S. H.) pres. unul din cei 10 martiri și identic cu J. B. Dama.

23. Iehuda, fiul lui Thema, zi-
ceă: Fii îndrăzneț ca leopardul,
iute ca vulturul, sprinten ca cerbul
și viteaz ca leul, spre a împlini
voia Părintelui tău ceresc. El mai
ziceă: Nerusinatului îi se cuvine
iadul; rușinosului raiul. Fie voia
ta, o Doamne, D-zeul nostru, și
D-zeul părinților noștri, ca să se
rezidiască Templul, curând, în zi-
lele noastre, și fă să avem parte
de învățătura ta.²⁾

כִּי וְהִירָה, בֶּן־תִּימָא, אוֹמֵר. הָיוּ עוֹ
בְּנֵמֵר, וְגַל בְּנֶשֶׁר, רֵץ בַּצֵּבָה, וְגִבּוֹר
בְּאַרְיֵה לַעֲשׂוֹת רָצוֹן אֶרֶץ שְׁבִשְׁמָיִם:
הוּא הָיָה אוֹמֵר. עוֹ פָּנִים לְגִיְהֵנָם,
וּבוֹשׁ פָּנִים לְבֵן עֶרְוָה: וְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ,
יְיָ אֱלֹהֵנוּ, וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיִבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה, בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֵלְקֵנוּ
בְּתוֹרָתְךָ:

Beraitha (=Lecțiuni reproduse în afară de Mișna.) de R. Hiia (mort îndată după
învățătorul său Rabbi) și de R. Oșnia, mort 4002 (J.), vezi pag. 275 nota
cea din urmă și pag. 313 (cap. 6) nota întâia.

24. El mai ziceă:³⁾ Vârsta de 5
ani e pentru a învăța citirea; de
10 ani pentru Mișna; de 13, pen-
tru deprinderea la împlinirea pre-
ceptelor religioase; de la 15 începe

כִּי הוּא הָיָה אוֹמֵר. בֶּן־חֲמִשָּׁה שָׁנִים
לְמַקְרָא, בֶּן־עָשָׂר שָׁנִים לְמִשְׁנָה, בֶּן־
שָׁלֹשׁ עָשָׂר לְמִצְוֹת, בֶּן־חֲמִשָּׁה עָשָׂר

¹⁾ Sau: „Mărinimtia, smerenia și jertfirea de sine caracterizează pe
discipolii lui Abraham; pizma, îngâmfarea și ambițiunea, caracterizează pe
discipolii nelegiuitului Bileam“.

²⁾ Formula de rugăciune ce Iehuda, fiul
lui Thema, avea obiceiul s'o reciteze.

³⁾ Sentința lui Șemuel cel mic.

studiul Talmudului; de la 18 începe epoca căsătoriei ¹⁾; la 20, exercitarea unei meserii; ²⁾ la 30 e vârsta puterii; la 40 e cea a experienței; la 50, pentru a da stat; la 60, e vârsta bătrâneții; la 70, a cărunteții; la 80, este vârsta înaintată; ³⁾ la 90, gârbovirea ⁴⁾; la 100 e ca și mort, ca și trecut din lume. ⁵⁾

(לפֿלמֿיד) לִמְדָּה בְּשָׁמֶרֶךְ עֲשֶׂה
לְחֶפֶץ בְּעֶשְׂרִים לְדוֹרָה בְּנִשְׁלִישִׁים
לְבֵית בְּנֵי־אֲרָצִים לְבִינָה בְּנֵי־חֲמִשִּׁים
לְעֵצָה בְּנֵי־שִׁשִּׁים לְזָקֵנָה בְּנֵי־שִׁבְעִים
לְשִׁיבָה בְּנֵי־שְׁמוֹנִים לְגִבּוֹרָה בְּנֵי־
תִשְׁעִים לְשִׁנָּה בְּנֵי־מֵאָה כְּאֵלֶּה מֵת
וְעֹבֵר וְכֵל מִדֶּהֱעוֹלָם :

R. Iochanan b. Bag Bag, contemporanul lui R. Iehuda b. Bethera («Kidduşin» 10, 2) și al lui Hillel 3728 sau al unui nepot cu același nume 3529.

25. Ben Bag Bag zicea: Răsfoiește mereu cărțile Scripturii, căci totul se cuprinde în ele, și în ele vei vedea totul; chiar îmbătrânind și cărunțind în ele, nu le părăsi, căci nu e nimic mai bun decât dănele.

כֹּה בֵּן־בַּג בַּג אָמַר. הִפֹּת־פֶּה וְהִפֹּת־
פֶּה. וְדָלָא פֶּה. וְבֵה תִּחְוִי. וְסִיב וּבִלָּה
בֵּה. וּבִפֶּה לֹא תִזְוֶעַ. שְׂאִין לָךְ מִדָּה
טוֹבָה הֵמָּנָה :

Ben He He, contemporanul celui sus numit, amândoi urmași de prozeliti.

26. Ben He He adauga: După munca și răsplata. ⁶⁾

בֵּן בֶּה־הֶה הָא אָמַר. לְפָם צִעֲרָא
אֲנָא :

Rabbi Hanania, fiul lui Akasia, zicea: Atotsfântul, lăudat fie, a vrut să lumineze pe Israel, de aceea i-a impus multe învățături și porunci, precum glăsuiește: „Plăcut-a Domnului, pentru dreptatea sa, ca Legea să sporiască și măreață să fie. („Leş.” 42, 21).

רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן־עֲקִישָׁי. אָמַר. רַצָּה
הַקֹּדֶשׁ. בְּרוּךְ הוּא. לְיִפּוֹת אֶת־יִשְׂרָאֵל.
לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת.
שְׂמַחָא. „חֲפִין לְמַעַן צִדְקוֹ. יִגְדִּיל
תּוֹרָה וְאַדִּיר :

Se zice apoi עלִינו pag. 126-128 și קדיש ירוה pag. 128f

¹⁾ Aristotele („*Politicon*“, cart. VII, cap. 16 § 6) zice, că bărbații trebuie să se căsătorească la 37 de ani și femeile la 18; Platon nu vrea ca cineva să se însoare înainte de 30 de ani (v. „*Legile*“, cart. IV și VI; „*Repubblica*“, cart. V). Vechii Germani după povestirea lui Cesar (*De Bello Gallico*, VI, 21), blamau foarte aspru pe aceia, cari se însurau înainte de 20 de ani. Cf. Talm. „*Kidduşin*“ 30, a; „*lebamoth*“ 63, b. ²⁾ Lit. „spre a alerga“ (după o meserie, vocațiune), adică „începe viața activă“. ³⁾ Unii traduc „este tăria spiritului“; alții: este doborât de vârstă, își pierde puterea. ⁴⁾ Adică: cade în decrepitudine. ⁵⁾ Sau: este omul mai mort și scos ca nefolositor din lume. ⁶⁾ Cu cât mai mult te vei ocupa cu cercetarea Legii, cu atât mai mult vei descoperi lumină.

Capitolul VI. פְּרָק שְׁשִׁי.

Despre dobândirea Thorei.¹⁾ פְּרָק קִנְיֵן תְּהוֹרָה.

Intregul Israel are parte de viața viitoare; astfel glăsuiește și în sfânta Scriptură: „Și poporul tău—toți drepti, în veci vor moșteni țara; odrasla sădinei mele, lăptura mâinilor mele, spre mărire“. („Isy.“ 60, 21).

Înțelepții au alcătuit și poveștile următoare în limba Mișnei:²⁾ Ferice de acela, care găsește plăcere într'ânsele, și în poveștile lor.

R. Meir (v. cap. IV pag. 298) a căruia soție

בְּלִי-יִשְׂרָאֵל וְשֵׁן לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הָבָא. שֶׁנֶּאֱמָר, וְעַמְּךָ בְּכֹל צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. גִּזְרֵי מִטְעֵי מַעֲשֵׂה נְדִי, לְהִתְפָּאָר:

שְׁנֵי חֻקִּים בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה. בְּרוּךְ, שֶׁבְּחַר בָּהֶם, וּבְמִשְׁנָתָם:

Beruria, eră fiica lui R. Hanania ben Theradion.

1. R. Meir zicea: Cel ce se îndeleptă cu știința în interesul ei,³⁾ e vrednic să ajungă la multe lucruri;⁴⁾ nu numai atâta, ci chiar întreaga lume câștigă într'ânsul mai mare preț.⁵⁾ Acel om se numește prieten iubit;⁶⁾ căci iubește pe D-zeu, și iubește pe oameni, înveselește pe D-zeu, și înveselește pe oameni. Această învățătură îl îmbracă în smerenie și temere (de D-zeu),⁷⁾ îl îndeamnă să fie om drept, cuvios, sincer și credincios; îl îndepărtează de la păcat, și-l atrage spre fapte bune.⁸⁾ Chiar alții dobândesc de la dânsul sfat, destoinicie, agerime și putere, după zisa Scripturii („Pilde“ 8, 14) „Al meu (zice Thora), este sfatul și destoinicia; eu sunt agerimea, a mea e puterea“. Asemenea îl dă măriție și domnie, și-i destăinuiește adâncimile dreptului și tainele învățăturii. Prin ea devine ca un izvor neseacă și ca un râu ce tot crește. Totuș rămâne smerit,

אֲרָבִי מֵאִיר אִמִּיר. בְּלִי-הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה לִשְׂמָחָה, וְזֶה לְדַבָּרִים הַרְבֵּה, וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁכָּל-הָעוֹלָם בְּלוֹ בְּדִי הוּא לוֹ. נִקְרָא רַע אֲדוּב. אֲדוּב אֶת-הַמִּקְוִים, אֲדוּב אֶת-הַכְּרִיזִית, מִשְׁמַח אֶת-הַמִּקְוִים, מִשְׁמַח אֶת-הַכְּרִיזִית, וּמְלַבֶּשֶׁתָּ עֲגוּה וְיִצְחָא, וּמְבַשְׂרֶתָּ לְהַיִּית צְדִיק, חֲסִיד, יָשָׁר וְנִצְיָאֵן, וּמְבַרְכֶתָּ מֶן-רְחוּקָא, וּמְבַרְכֶתָּ לִידֵי זְכוּת, וְנִתְקֵן מִמֶּנִּי עֲצָה, וְתוֹשָׁעָה, בֵּינָה וּבְבִנְיָה, שֶׁנֶּאֱמָר, לִי-עֲצָה וְתוֹשָׁעָה, אֲנִי בִּנְיָה לִי בְּבִנְיָה, וְנִתְקַת לוֹ מַלְכוּת וּמִמְשָׁלָה, וְחִקָּר הָיִן, וּמְבַלִּין לוֹ רֵגֵי תוֹרָה, וְנִעְשָׂה בְּטַעֲמֵין שְׂאִימָן פּוֹסֵק וְיִנְקָר הַמִּתְנַפֵּר וְרוֹלֵד.⁹⁾ וְהָיִי

¹⁾ și ²⁾ Acest capitol face parte din *Beraitha* (colecțiunea suplimentelor reunite de diverși rabbini, la Babilon). El a fost adăugat la acest tractat în urma încheierii Mișnei, de către R. Ichuda, fiindcă cuprinde principiile celebrilor Rabbini, cari au vorbit în stilul Mișnei. Tot capitolul tratează despre importanța științei divine și despre mijloacele prin cari o putem dobândi. ³⁾ Sau: numai pentru dânsa, adică în vederea pietății.

⁴⁾ Adică, merită mari recompense. ⁵⁾ Unii traduc: „clar întreaga lume face, ca să existe numai pentru dânsul“. ⁶⁾ „Unii traduc: „prieten, iubitul (lui D-zeu)“. ⁷⁾ Adică: acest studiu îi inspiră modestie și sentimente pioase. ⁸⁾ Unii traduc: „îl purifică (altfel: îl face îndemânatec) să fie drept, pios, leal și credincios“; în fine îl depărtează de la viciu și-l inițiază în

la Ahitofel decât numai două lucruri,¹⁾ totuși îl numește maestrul său, învățătorul său și prietenul său; precum glăsuiește: („Ps.“ 55, 14): „Iar tu, om deopotrivă mie, învățătorul meu și prietenul meu“. Deci nu putem noi oare să învățăm de la ușor la mai greu? Dacă David, regele lui Israel, învățând de la Ahitofel numai două lucruri, îl numește: maestrul său, învățătorul său și prietenul său, cu cât mai mult trebuie cinstit acela, de la care înveți un capitol sau o regulă, un vers sau un cuvânt, sau chiar o singură literă! Cinstea se cuvine însă numai celor ce se îndeletnicesc cu d'ale învățăturei, după cum e zis: „Numai înțelepții moștenesc cinste, și cei desăvârșiți binele“. („Pilde“ 3, 35, și 28, 10). Binele însă nu e altceva decât învățătura, după cum glăsuiește: „Căci învățătura bună v'am dat vouă, deci nu părașiți învățătura mea“. („Pilde“ 4, 2).

4. Următorul chip de tralu e de ajuns pentru dobândirea științei: 2) Pâine cu sare să mănânci, apă cu măsură să bei, pe pământ să te culci, o viecea plină de lipsă să duci; dar la învățătură să fii silitor. Dacă vei face astfel, ferice de tine, și bine îți va fi ție: „ferice de tine“ în această lume, și „bine îți va fi ție“ în cea viitoare.

¹⁾ Și anume: a) „Cultivă învățătura cu un coleg, niciodată singur“; b) „Intră cu respect într'un local de studiu“. Aceste două lucruri ne raportează tradițiunea (*Midras*), dar ele nu sunt menționate în Biblie.

²⁾ Adică: „Iată regimul care convine studiului Legii divine“. Maimonide interpretează astfel: „Aceasta e adevărata cale, care conduce la dobândirea științei divine. Chiar când vei fi redus a mânca numai pâine cu sare, a măsura până și apa ce-o bei, a te culca pe pământul gol și a-ți impune toate felurile de privațiuni, muncește totuși cu răvnă la studiul sacru. Făcând astfel, ferice de tine“ etc. etc.

שָׁלֹא לָמַד מֵאַחִיתּוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים
בְּלִבְדִּי, קָרָאוּ רַבּוֹ, אֲלוֹפּוֹ וּמִדְעוֹ.
שְׁנַאמַר, וְאַתָּה אָנוּשׁ בְּעַרְבֵי, אֲלוֹפִי
וּמִדְעִי: וְהֵלֵא דְבָרִים קָל וְחֶמֶר. וְכֵד־
דְּוֹד, מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שָׁלֹא לָמַד מֵאַחִיתּוֹפֶל
אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בְּלִבְדִּי, קָרָאוּ רַבּוֹ
אֲלוֹפּוֹ וּמִדְעוֹ, הֵלִימֹד מִחֲבֵרוֹ פֶּרֶק
אַחֵד, אוֹ הִלְכָּה אַחֵת, אוֹ פְּסוּק אַחֵד,
אוֹ דְּבוּר אַחֵד, אוֹ אִפְּלוֹ אוֹת אַחֵת,
עַל־אַחַת פְּמָה וּבְפָמָה, שֶׁצִּירֵךְ לִנְהַג־
בּוֹ כְּבוֹד. וְהָיִן כְּבוֹד אֶלֶּא רְחוּרָה,
שְׁנַאמַר, כְּבוֹד חֲכָמִים, נִחְלָה וְחֲמִימִים
נִחְלִי-טוֹב: וְאֵין טוֹב אֶלָּא רְחוּרָה,
שְׁנַאמַר, כִּי לָקַח טוֹב נִרְחֵמִי לְכֶם,
חֲוָרְתִי אֶל־תַּעֲזוּבוּ:

ד כֶּךָ הִיא הִרְבָּה שְׁל־חֲוָרָה, פֶּת
בְּמִלַח תֹּאכֵל, וּמִיָּם בְּמִשׁוּרָה תִּשְׁתֶּה.
וְעַל הָאָרֶץ תִּישָׁן, וְחַי צֶעַר תִּחְוָה,
וּבְחֲוָה אִתָּה עֲמֵל, אִם־אַתָּה עֹשֶׂה
כֵּן, אֲשֶׁרִיד, וְטוֹב לָךְ. אֲשֶׁרִיד, בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא:

5. Nu căută mărire, și nu râvni după cinste; fă mai mult¹⁾ decât învățătura ta; să nu poștești masa regilor; căci masa ta (cea simplă) e mai mare decât a lor, asemenea coroana ta e mai mare decât a lor, și de bună credință e stăpânul tău de lucru,²⁾ că-ți va da răsplata faptelor tale.

6) Mai mare este știința decât Preoția și Domnia; căci domnia se dobândește prin treizeci de însușiri (T. „Sanhed.” II), și preoția prin douăzeci și patru („Numeri” 18); iar știința (Thora) se dobândește prin patruzeci și opt, și anume: prin studiu, luare aminte, graiu curat și dulce,³⁾ cugetare adâncă, sfială,⁴⁾ respect,⁵⁾ smerenie, vscelié, curăție,⁶⁾ petrecere între înțelepți,⁷⁾ cercetare cu prieteni,⁸⁾ dispuțatiune cu școlari, chibzuință, citire și repetiție;⁹⁾ prin micșorarea afacerilor,¹⁰⁾ prin împuținarea legăturilor cu lume,¹¹⁾ prin cumpătarea desfătărilor, scurtarea somnului, înfrânarea limbuziei, cumpătarea glumei,¹²⁾ îndelungrăbdare, bunătața inimii, încredere¹³⁾ în cuvintele înțelepților,

ה אל-תבקש גדולה לעצמך, ולא תהמוד כבוד. יותר תלמודך עשרה ואל-תתאזהר לשלחנם של-מלכים. ששלחנה גדול משלחנם, ובהרה גדול מתבתם, ונאמן הוא בעל מלאכתך, שישלם לך שבר פעלתך:

1) גדולה תורה יותר מן-הכהונה ומן-המלוכה. ששמלכות נקנית בשלשים מעלות, והכהונה פעשים וארבע, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים. ואלי הן. בתלמוד, בשמיעת האזן, בעריכת שפתיים, בבינת הלב, באימה, ביראה, בענוה, בשמחה (בטרה), בשמיעת חכמים, בדקדוק (בדבוק) חברים, בפלפול התלמידים, ביושב, במקרא ובמשנה, במעוט סחורה, במעוט הרה, ארין, במעוט תענוג, במעוט שנה, במעוט שיחה, במעוט שחוק, בארץ אפים, בלב-טוב, באמונה

¹⁾ In ceiaze privește practicarea virtuții. ²⁾ Cel ce i-a impus datorii. ³⁾ Elocuțiune ușoară. Unii traduc: memorie. ⁴⁾ A nu crede orbește în toate cele auzite sau scrise fără a le cerceta; cf. „Pilde” 14, 15. Unii traduc: „Prin respect către profesori”. ⁵⁾ Unii traduc: „Temere de D-zeu”.

⁶⁾ Puritatea moravurilor. ⁷⁾ Frecventarea înțelepților contribuie foarte mult la dezvoltarea inteligenței; cf. „Berachoth” 47, b; 7, b; 64, a; „Sota” 22, a. Unii traduc: „Slujba înțelepților”. ⁸⁾ Unii traduc: „Alegerea camarazilor”. ⁹⁾ Studiul Legii scrise și Legii tradiționale. ¹⁰⁾ Comp. „Aboth” cap. 2, 6; 4, 12. ¹¹⁾ Relațiunile sociale. — Vizitele și recepțiunile prea dese fac să se piarză mult timp, și sunt prin urmare vătămătoare studiului.

¹²⁾ La însușirile deja enumerate trebuie să se adauge: răbdarea, bunătața inimii etc. ¹³⁾ Mai înainte se cerea ca „să nu se crează toate fără a le cerceta” iar aci, din contra, se cere „încredere în înțelepți”; prin aceasta înțelegem, că trebuie să se ție echilibru între ambele direcțiuni: cumpătare între crezământ orb, pe d'o parte, și între scepticism, pe dealtă parte.

indurarea suferințelor,¹⁾ cunoștința stărei sale,²⁾ mulțumire de partea sa, măsura³⁾ vorbelor sale, și prin a nu-și socoti sic-și nici un merit;⁴⁾ prin a se face iubit, iubind pe Atotprezentul și iubind pe oameni, iubind dreptatea,⁵⁾ virtutea, primind musturarea, și fugind de la cinste; prin a nu se mândri cu învățătura lui, a nu se bucura d'a da horăriri religioase,⁶⁾ a purta jugul împreună cu aproapele său,⁷⁾ a-l judecă din partea-i cea bună, a-l conduce la adevăr, a-l călăuzi spre pace; a se gândi când învață; a întreba în regulă, și a răspunde în chestie, a auzi și a adăoga (din ale lui), a învăța cu scop d'a instrui, și a învăța cu scop d'a practică, a îndemna pe învățătorul său (prin întrebări) la cugetarea profundă, a judecă bine cele auzite; a spune, în fine, vorba în numele aceluia ce a zis-o. Căci învățat-ai deja, că cel ce spune o vorbă în numele aceluia ce a zis-o, poate s'aducă mântuire în lume,⁸⁾ după cum e zis („Ester“ 2, 22): „Ester o spuse⁹⁾ regelui în numele lui Mardechai“.

3. Mare e învățătura, căci ea dă viața acelor ce se îndeletnicesc cu dânsa, atât în lumea aceasta, cât și în cea viitoare, precum glăsuiește: („Pilde“ 4, 22): „Ele (cuvintele învățăturai) sunt vieță și pentru acei ce le găsesc, și tămăduire corpului întreg“. Apoi (id. 3, 8): „O tămăduire va fi

הַבָּמִים, בְּקִלְתַּת הַיְסוּדִין, הַמִּבְרִי אֶת-מְקוֹמוֹ, וְהַשְׁמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, וְהַעֲשֶׂה סִגְ לְדַבְּרָיו, וְאֵינוֹ מְחַזֵּק טוֹבָה לְעַצְמוֹ. אֲרוֹב, אֲרוֹב אֶת-הַמָּקוֹם, אֲרוֹב אֶת-הַיְוִת, אֲרוֹב אֶת-הַדְּקוֹת, אֲרוֹב אֶת-הַיְשָׁרִים, אֲרוֹב אֶת-הַתּוֹכְחוֹת, וּמִתְרַחֵק מִן-הַכְּבוֹד, וְלֹא-מֵגִים לְבוֹ בְּתַלְמִידוֹ, וְאֵינוֹ שָׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה, נוֹשֵׂא בְּעַל עַם-חֲבֵרוֹ, וּמַבְרִיעוֹ לְכָה וְכוּתִי, וּמַעֲמִידוֹ עַל-הַהֶאֱמָת, וּמַעֲמִידוֹ, וּמַתְנַשֵּׁב (לְבוֹ) בְּתַלְמִידוֹ. שׂוֹאֵל, וּמְשִׁיב, שׂוֹמֵעַ וּמוֹסֵף, הַלּוֹמֵד עַל-מִנְתָּה לְלִמְדָה, וְהַלּוֹמֵד עַל-מִנְתָּה לְעִשׂוֹת, הַמִּתְקִים אֶת-דַּבְּרוֹ, וְהַמְדַּבֵּר אֶת-שְׂמִיעָתוֹ, וְהַאֲמִיר דָּבָר, בְּשֵׁם אֲמִירוֹ, הֵא לְמִדָּת, בְּלִי-הָאֲמִיר דָּבָר בְּשֵׁם אֲמִירוֹ, מְבִיא נִגְאָלָה לְעוֹלָם, שְׂנֵאֲמִיר, וְהַאֲמִיר אֶתְמִיר לְמִלְחָה בְּשֵׁם מִרְדֵּכָי:

וְגִדְלָה תוֹרָה, שֶׁהִיא נֹתֶנֶת חַיִּים לְעוֹשֶׂיהָ, בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְעוֹלָם הַבָּא. שְׂנֵאֲמִיר, בְּיַחֲסִים הֵם לְמַצָּאֵהֶם, וְלִכְלֹל בְּשֵׁר מִרְפָּא: וְאֲמִיר, רְפָאוֹת תְּהִי

1) Resignațiune în adversitate. 2) Unii traduc: exactitudine; literal: a-și cunoaște locul (pozițiunea). 3) Literal: a-și pune frâu la vorbă.

4) Modestia. 5) Unii traduc: milostenie. 6) Adică „nu-i place a da horăriri în chestiuni religioase“. 7) A ajutat pe aproapele său d'a purta sarcina. 8) Aduce un bine general. 9) „Ester descoperi regelui (conspirațiunea uneltită în potrivă lui), în numele lui Mardechai“ — ceia ce a avut drept consecință, triumful lui Mardechai, și scăparea Israelitenilor de nimicirea totală. *

(înțelepciunea) trupului tău, și un sac oaselor tale“. Și (id. 18) : „Pom al vieții este ea, pentru acei ce se (în de dansa, și cei ce se reazămă de dansa sunt fericiți“. Apoi (id. 1. 9). „O cunună plăcută vor fi pentru capul tău, și colan de podoabă în jurul grumazului tău“. Asemenea (4, 9) : „Ea va pune pe capul tău o cunună plăcută, cu o coroană măreață te va înconjură“. Apoi (9, 11) : „Prin mine—zice înțelepciunea—se vor înmulți zilele tale, și ți se vor mai adăoga ani de viață“. Apoi (3, 16) : „Prelungirea zilelor este în dreapta ei, avuție și cinste în stânga ei“. În fine (3, 2) : „Zile lungi, ani de viață și de pace îți vor adăoga ele“.

R. Șimeon b. Iehuda, discipolul lui R. Șimeon b. lochai.

8. R. Șimeon, fiul lui Iehuda, în numele lui R. Șimeon, fiul lui lochai, zicea : Frumusețe, putere, avuție, cinste, înțelepciune, bătrânețe până la cărunțețe ¹⁾ și copiii, sunt podoaba dreptilor și bucuria lumii întregi ²⁾; așa zice și Scriptura („*Pilde*“ 16, 31) : „Cunună de podoabă este capul cărunț, pe calea dreptății se găsește“. Apoi (20, 21) : „Fala tinerilor este puterea lor, și podoaba bătrânilor e cărunțețe“. Iar (17, 6) : „Cununa bătrânilor sunt nepoții, și fala copiilor sunt părinții lor“. Apoi glăsuiește („*Lev.*“ 24, 23) : „Luna vă roși, soarele se va rușina, căci Domnul oștirilor domnește pe muntele Sion și în Ierusalaim, și în fața bătrânilor săi, întru mărire!“

R. Șimeon b. Menasia, contemporanul lui Rabbi pe la 4000.

9. R. Șimeon, fiul lui Menasia, zicea : Aceste șapte însușiri înșirare (mai sus) de către înțelepți pentru cei drepti, s'au adeverit toate la Rabbi și la fiii săi. ³⁾

¹⁾ O bătrânețe venerabilă. ²⁾ După alții : sunt podoaba dreptilor în folosul lumii; „adică dacă cei virtuoși posedă aceste daruri, se folosește și lumea în genere. ³⁾ „S'au împlinit la Rabbi și la fiii săi“. E vorba de Rabbi Iehuda ha-Nasi; fiii săi : Gamliel, numit „Be-rabbi“ adică fiul lui Rabbi și Șimeon.

(*) עים המסורה בא לפעמים דגש בריש ואליף נגד הכלל. כמו לשון (מנחם) ב' ח' סביאו ויקרא ב' יח. (**) נא עמדת הקמים לשלום : ואמר עמדת וקנים (ב' ח')

(*) לשון, ושקוי לעצמותיך : ואמר, עין חיים היא לפחיתים ביה, ותמכיה מאמר : ואמר, כי לומר חן הם לראשך, וענקים לגרונך : ואמר, תמן לראשך לית חן, עמדת תפארת תמננה : ואמר, כי כי ירבו ימך, ויוסיפו לך שנות חיים : ואמר, אך ימים בימינו, בשמאלה עשר וכבוד : ואמר, כי אך ימים, ושנות חיים ישלום יוסיפו לך :

ח רבי שמעון, בן יוחנן, משם רבי שמעון, בן יוחנן, אומר, הנני, ורבנך, ותעשר, ותכבוד, ותחכמה, ותזקנה ותשיבה ותקנים, נאה לצדיקים ונאה לעולם. שנאמר, עמדת תפארת שיהיה בדרך צדקה תמצא : ואמר, תפארת פחיתים פחם, ודבר זקנים שיבה : ואמר, עמדת זקנים בגי זקנים, ותפארת זקנים אבותם : ואמר, ותפארת חכמה, ובזושה חכמה, פי מלך יצאאות בהר ציון ובירושלם, ונגד זקניו, כבוד :

ט רבי שמעון, בן מנסיא, אומר, אלף שבע מדות שמנו הקמים לצדיקים, פלם נתקנו ברבי ורבנך :

R. Iose b. Kisma, până la răscoala de sub Bar-Cocheba, 3896.

R. Iose, fiul lui Kisma, povestește: Călătorind odată pe drum, m'a întâmpinat un om, și m'a salutat,¹⁾ și eu li răspunsei la salutare.²⁾ Apoi mă întrebă: „Rabbi din ce localitate ești?” Li răspunsei: „Dintr'un oraș mare, plin de învățați și de scriitori.”³⁾ Și el îmi zise: „Rabbi, ai voi oare să te sălășluiești la noi, în localitatea noastră? eu îți voiu da mii și mii de dinare de aur, pietre scumpe și mărgăritare!” Iar eu îi răspunsei: „Dacă mi-ai da chiar tot argintul, tot aurul și toate pietrele scumpe și mărgăritarele de pe lume, eu tot nu mă așez, decât într'un loc unde e învățătură; și așa este scris în Psaltire, de către David, regele lui Israel: „Mai bună îmi este învățătura gurei tale decât mii de aur și de argint” („Ps.” 119, 72). Ba, ce e mai mult! În ceasul când omul se desparte de lume, nu-l petrece nici argintul, nici aurul, nici pietrele scumpe și nici mărgăritarele, ci numai știința și faptele bune,⁴⁾ după cum glăsuiește („Pild.” 6, 22): „Când te duci, ea (virtutea) te va călăuzi; când te culci, va veghia asupra ta; și deșteptându-te, ea va petrece cu tine.”⁵⁾ Când te duci ea te va călăuzi, (se'nțelege) în lumea aceasta; când te culci, va veghia asupra ta—in mormânt; și deșteptându-te, ea va petrece cu tine—in lumea viitoare. Și Scriptura mai zice: („Haggai” 2, 8): „Al meu e argintul, și al meu e aurul, e zisa Domnului oștirilor”

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן־קִיסְמָא. פָּעַם אֶחָת הָיִיתִי מְסַפֵּךְ בְּדֶרֶךְ, וַיִּפְגַּע בִּי אָדָם אֶחָד, וַיִּנְהַגֵּנִי לִי שָׁלוֹם, וְהִתְחַוְּתִי לוֹ שָׁלוֹם. אָמַר לִי, רַבִּי מֵאַיְזוֹרָה מְקוֹם אֲמָתָה. אָמַרְתִּי לוֹ, מַעִיר גְּדוֹלָה שְׁלֹחַת־חַבְדִּים וְשִׁלְסוּפִּים אֲנִי. אָמַר לִי, רַבִּי רַצוֹנָה שְׁתַּדְּדָר עֲמָנִי בְּמִקְוֵמִנִי, וְאֲנִי אֲתֵּן לְךָ אֲלָף אֲלָפִים דִּינָרֵי זָהָב, וְאֶבְנִים טוֹבוֹת וּמִרְגָּלִיּוֹת. אָמַרְתִּי לוֹ, אִם אֲתָה נֹתֵן לִי כֶל־כֶּסֶף, וְזָהָב וְאֶבְנִים טוֹבוֹת וּמִרְגָּלִיּוֹת שֶׁבַע־לָם, אֵינִי דָר, אֲלֵא בְּמִקְוֵם תְּדוּרָה, וְכֵן פְּתִיב בְּסֶפֶר תְּהִלִּים, עַל־גִּדֵּי דָוִד, מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. טוֹב־לִי תְדוּרָת פֶּה. מֵאֲלָפֵי זָהָב וְכֶסֶף: וְלֹא עוֹד, שֶׁשֶּׁבַעֲשֶׁת פְּשִׁיטוֹתָי שְׁלֹחַת־אֲדָם, אֵין מְלִוִּין לוֹ לְאָדָם, לֹא כֶסֶף, וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֶבְנִים טוֹבוֹת וּמִרְגָּלִיּוֹת, אֲלֵא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלֶבָד. שֶׁנֶּאֱמַר, בְּהִתְהַלֵּכְךָ וּבְתַנְחָה אֶרֶץ, בְּשִׁבְכָךָ, תִּשְׁמֵר עֲלֶיךָ, וְתִקְיָצוֹת, הִיא תִּשְׁתַּחֲוֶה: בְּהִתְהַלֵּכְךָ, תִּנְחָה אֶתָּה, בְּעוֹלָם הָיָה, בְּשִׁבְכָךָ, תִּשְׁמֵר עֲלֶיךָ, בְּקֶבֶר, וּבְהִקְיָצוֹת, הִיא תִּשְׁתַּחֲוֶה לְעוֹלָם הַבָּא: וְאֹמַר, לִי לְכֶסֶף, וְלִי זָהָב, וְגַם יִי צְבָאוֹת:

1) Se poate traduce: „Mi-a dat (făcut) binețe”; literal: „Mi-a zis: *Shalom!* (pace)”. 2) Literal: „I-am răspuns: *Shalom!*” adică I-am răspuns cu aceeași politețe. 3) „*Soferim*” sau „scribi”, cărora s'a dat mai târziu titlu de Rabbi, sunt cărturaril, cari se ocupau cu tălmăcirea și învățămîntul legilor mozaice și a prorocilor. 4) Cf. Rabbi Jonathan: „*Sota*” 3, b; „*Avoda Zara*” 5, a; Midraș „*Talkut*” pe „*Geneza*”, § 145; „*Ieșua*” § 353; „*Ijob*”

10. Cinci proprietăți (bunuri) și-a dobândit!) Atotsfântul, lăudat fie, în lumea lui; 2) acestea sunt: Înțelepciunea (Thora,³⁾ o proprietate; cerul și pământul, altă proprietate; Abraham,⁴⁾ o proprietate; Israel, altă proprietate; și Lăcașul sfânt, tot o proprietate, *Înțelepciunea*, din care pasaj al Scripturii ai putea deduce? Căci e scris („*Pild.*“ 8, 22): „Domnul m’a însușit (zice înțelepciunea) la începutul căii sale, obârșia lucrului său de la urzire“.⁵⁾ *Cerul și pământul*, de unde s’ar putea conchide? Căci e scris („*leg.* 66, 1): „Așa grăiește Domnul: Cerul este tronul meu, și pământul scaunulul picioarelor mele, unde este dar o casă, ce mi-o puteți zidi, și unde un loc de odihnă pentru mine?“ —Și s’a mai zis („*Ps.*“ 104, 24): „Cât de multe sunt făpturile tale Doamne, toate cu înțelepciune le-ai zidit, plin e pământul de proprietățile tale!“ — Cum s’ar putea dovedi despre *Abraham*? Căci e scris: „Și l’a binecuvântat și a grăit: binecuvântat fie Abram de către Dumnezeu cel preainălțat, proprietarul cerului și al pământului“ („*Geneza*“ 14, 19). *Israel*, după ce zisă a Scripturii? Căci e scris („*Exod.*“ 15, 16): „Până ce va trece poporul tău, Doamne, până ce va trece acest popor, ce ți l-ai dobândit ca proprietate“. Și s’a mai zis („*Ps.*“ 16, 3): „Sfinții de pe pământ și fruntașii—toată plăcerea îmi sunt ei“. *Lăcașul sfânt* (Templul) de unde s’ar putea conchide? Căci e scris: „Lăcașul ce ți l-ai gătit spre șederea ta, Sanctuarul, o Doamne pe care l-au inte-

י הַמִּשְׁחָה הַגָּנִינִים קָנָה (ל') הַקָּדוֹשׁ,
בְּרוּךְ וְיוֹא, פְּעוּלָמוֹ. וְאֵלֹהֵי הָעוֹלָם, הוֹדָה הַגָּנִי
אֶחָד. שְׁמִים וְאַרְצִי, הַגָּנִי אֶחָד. אֲבֹרָהִם.
הַגָּנִי אֶחָד. יִשְׂרָאֵל, הַגָּנִי אֶחָד. בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, הַגָּנִי אֶחָד: הוֹדָה, מִגָּנִי. דְּבַתִּיב,
” הַגָּנִי רֵאשִׁית דְּרַבּוֹ, הָדָם מִפְּעָלֵי
כֹּאֵל: שְׁמִים וְאַרְצִי, מִגָּנִי. דְּבַתִּיב, כֹּה
אָמַר יי, הַשְׁמִים בְּסֵאִי, וְהָאָרֶץ הָדָם
נִגְלִי. אֵינָהּ בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנֶנּוּ לִי, וְאֵי
זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי: וְאָמַר, מְהֵרָבָּ ו
מִשְׁעוּרִי. יי, בְּלֹא בְּחִכְמָה עֲשִׂיתִי,
מִלֵּאדָּה הָאָרֶץ הַגָּנִי: אֲבֹרָהִם, מִגָּנִי.
דְּבַתִּיב, וְיִבְרַכְוָה וְאָמַר. בְּרוּךְ אֲבֹרָהִם
לֵאלֹהֵי עוֹלָם, קָנָה שְׁמִים וְאַרְצִי: יִשְׂרָאֵל,
מִגָּנִי. דְּבַתִּיב, עַד-יַעֲבֹר עִמָּךְ, יי, עַד-
יַעֲבֹר עִם-יְיָ קָנִיתִי: וְאָמַר, לְקַדוֹשִׁים
אֲשֶׁר-בְּאָרֶץ הַקֹּדֶשׁ, וְאֲדִירִי, כָּל-חֲפָצָי
כֶּם: בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, מִגָּנִי. דְּבַתִּיב, מִכּוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פְּעָלֶיךָ, יי, מִקְדָּשׁ, אֲדִנִי, פּוֹנֵנּוּ

1) Sau „și-a ales“. 2) Adică cinci lucruri sunt îndeosebi privite ca proprietatea lui Dumnezeu și ca principalul scop al creației. 3) Aici cuvântul „Thora“ se explică prin „înțelepciune“ în genere, căci citațiunea din *Pilde* cap. 8 se referă la subiectul „înțelepciune“ cu care începe capitoulul „הלא הִקְדִּימָה“ 4) În unele edițiuni lipsește a cincea proprietate. În „*Pesachim*“ 87, b, unde se găsește același paragraf, nu se menționează Abraham.

5) Se mai poate traduce: „Domnul m’a dobândit ca întâiul scop al creației sale; am existat mai înainte de a fi făcut vre-una din operele sale“.

meat mâinile tale" („Exod." 15, 17). Și e zis („Ps." 78, 54): „Și i-a adus în olatul său cel sfânt, la acest munte, pe care l'a dobândit prin dreapta sa".

יְהִיָּה: וְאָמַר, וַיָּבִיאוּם אֶל-קִבּוּל קֶדְשׁוֹ.
הַרְרִיזָה, קִנְיָתָה יִמִּינוּ:

11. Tot ce a zidit Sfântul—lăudat fie—în lumea lui, n'a zidit decât spre mărirea lui; după zisa Scripturii („*Ieș.*“ 43, 7): „Tot ce se cheamă pe numele meu, zidit-l'am spre mărirea mea; ¹ eu l'am plăsmuit și l'am făcut“. Și e zis („*Exod.*“ 15, 18): „Domnul va împărăți în vecii vecilor“.

יֵא כֹל מִתֵּשֶׁבֶרָה הַקִּדּוּשׁ, כִּדְרֹךְ הוּא,
בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָרָא אֱלֹהִים לְכַבְּדוֹ.
שֶׁנֶּאֱמַר, כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלַכְבֹּדִי
בָּרָאתִי, וְצִדְתִּי אֶת־עֲשִׂיתִי: וְאִמְרֵי,
יְיָ יִמְלֹךְ עֲלֵהֶם וְעַד:

(²) רבי חנניא בן עקשניא, אימר, רצה תנודשי ברוך הוא לנפות את ישראל, לפיכך הרפה להם תורה ומצות, שגאמרי, "חספין למען צדקו, וגדיל תורה ואדיר" (³) עליו מדיש יתום.

Observare: Când **תפילין** sunt unite cu rugăciunea de **Min'ha**, urmează abia aici **עלינו** împreună cu **קדוש יתום**.

Rugăciunea de seară la ieșirea Sabbatului.

סדר ערבית למוצאי שבת.

La *Iesirea Sabbatului* (סוף שבת) inaintea d'a incepe (יום ראשון) (pag. 147), se recitează următorii doi psalmi ca introducere ; cu excepțiunea unui *אבל*, sau când 9 *Av* cade la Iesirea Sabbatului.

Ps. 144.

1. *Lauda Domnului pentru izbândă și binecuvântare.*

לְדָוִד. בְּרוּךְ יְיָ | צוּרֵי הַמַּלְמָד Al lui David. Bine-
cuvântat fie Domnul,

stânca mea, cel ce deprinde
măinile mele la luptă, degetele
mele la răsobni, ei, mila mea,
și cetățuia mea, înălțimea mea
și izbăvitorul meu, pavăza mea,
și la care mă adăpostesc, cel
ce supune poporul meu sub
mine! Doamne, ce este omul,

¹⁾ Chiar crimete, cari par ca. o pată în opera Creatorului, se vor întoarce spre slava sa; căci dacă răul rămâne adesea nepedepsit în această lume, nu trebuie să se uite, că *Domnul împărătește în veci*, că este o viață viitoare, și că acolo judecata supremă va învedera justiția divină.

2) **Traducerea** este găsită la sfârșitul fiecărui capitol. 3) **Pirke Abot** a fost obiectul numeroaselor și savanțelor comentarii. Aceste comentarii nu puteau să găsească loc în Cartea de Rugăciune, și așa destul de voluminoasă. În traducerea românească a celor 6 Ordine ale Mișnei ישעיהו ששה סדרי, care e aproape gata, și care va apare în fascicule, am făcut un comentarij mai desvoltat asupra acestei culegeri preloase a principiilor Părinților Sinagogii.

că iei seama de el? fiul muritorului, că'l prețuiești pe dânsul? Omul se aseamănă suflării, zilele lui sunt ca umbra trecătoare. Doamne, pleacă cerurile tale și te pogoară, atinge munții ca să fumege! Fulgeră fulgere și risipește-i, trimite săgețile tale și buimăcește-i! Intinde mâna ta din înălțime, izbăvește-mă și scapă-mă din ape puternice, din mâna barbarilor, a căror gură grăiește înșelăciune, și a căror dreaptă, e dreapta minciunei! Doamne, un cântec nou vreau să-ți cânt ție, în psaltire cu zece coarde vreau să te proslăvesc. Tu, carele dai izbândă regilor, care ai scăpat pe David, robul tău, de sabia pieirei, slobozește-mă și scapă-mă din mâna barbarilor, a căror gură grăiește înșelăciune, și a căror dreaptă, e dreapta minciunei. Ca fiii noștri să fie ca vlăstari odrăsliți în tinerețile lor; fetele noastre ca stâlpii unghiurilor, ciopliți după chipul unui palat. Ambarele noastre să fie pline, dând cu imbelșugare tot felul de bucate; oile noastre să se înmiiască, înmulțindu-se cu zeci de mii pe câmpiile noastre. Peste vitele noastre însărcinate, nimic să nu năpădiască, nimic să nu plece, și nici un valet (să nu fie) în ulițele noastre. Ferice de poporul, căruia îi merge astfel; ferice de poporul, al cărui D-zeu este Domnul.

בְּיָאֵנוּשׁ, וְתַשְׁכַּחַהּ: אָדָם
לְהַכֵּל דָּמָה, יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר:
וְהַמִּשְׁמִיךְ וְתַגְרֵה, נַע בְּהָרִים
וְנַעֲשֵׂנוּ: בָּרוּךְ בָּרוּךְ וְתַפְיִצֵם,
שֶׁלַח! הַצִּיד וְתַדְמִים: שֶׁלַח
יָדְךָ מִמְרוֹם, פָּצְנִי וְהַצִּילֵנִי
מִמָּוִם רָבִים, מִיַּד בְּגִינְךָ:
אֲשֶׁר-פִּיהֶם דְּבַר-שָׁוְא, וִימִינֵם,
יָמִין שֶׁקֶר: אֱלֹהִים, שִׁיר חֲדָשׁ
אֲשִׁירָה לָּךְ, בְּנִגְּלֵ עֲשׂוֹר
אֲזַמְּרָה-לָּךְ: הַנּוֹחֵן תַּשְׁנֵעָה
לְמַלְכִּים, תַּפְיִצָה אֶת-דָּוִד עַבְדְּךָ
מִחֶרֶב רָעָה: פָּצְנִי וְהַצִּילֵנִי מִיַּד
בְּגִינְךָ, אֲשֶׁר-פִּיהֶם דְּבַר-שָׁוְא,
וִימִינֵם, יָמִין שֶׁקֶר: אֲשֶׁר בְּגִינִי
בְּנִטְעִים מְגֻדִּים בְּנִעֲרִיָּהם,
בְּנִזְהָנִי כְּזִיזֹת, מִהַטְּבוֹת
תִּבְנִית הִכָּל: מְזֻזֵּנוּ מִלְּאִים
מִפִּקִּים, מִזֵּן אֱלֹהֵינוּ. צֹאנֵנוּ
מִמֵּלֶכֶת, מִרְבֹּבוֹת בְּהִיצוּתֵינוּ:
אֱלֹהֵינוּ מְסֻבִּים, אֵין פֶּרִץ וְאֵין
יִצְאָת, וְאֵין צָוָה בְּרַחֲבֵינוּ:
אֲשֶׁרִי הָעַם שֶׁבִבְּךָ לֹא אֲשִׁירִי
הָעַם שֶׁיִּי אֱלֹהָיו:

Ps. 67.

2. *Lauda Domnului pentru minunile sale.*

לְמַנְצָה בְּנוֹגֶנֶת מִזְמוֹר שִׁיר: לְמַנְצָה
 pe coarde; cântare de
 psalm. Miluiască-ne Dumnezeu
 şi binecuvânteze-ne; lumineze
 faţa sa peste noi. Sela! Ca să
 se cunoască pe pământ calea
 ta, între toate popoarele măn-
 tuierea ta! Te laudă popoarele,
 Dumnezeule, te laudă popoa-
 rele toate. Se bucură şi se
 veselesc noroadale; căci tu ju-
 deci popoarele întru dreptate,
 şi călăuzeşti noroadale pe pământ.
 Sela. Te laudă popoa-
 rele, D-zeule, te laudă popoa-
 rele toate. Pământul îşi dă ro-
 dul său; ne binecuvântează
 Domnul, D-zeul nostru. Bine-
 cuvânteze-ne Dumnezeu, ca să
 se teamă de dânsul toate mar-
 ginile pământului.

3. Aci se recitează *Rugăciunea-de-Seară* pag. 146-162.

Când se întâmplă să fie o sărbătoare în săptămâna ce vine, se suprimă următoarele două rugăciuni וְיִהְיֶה נֶעֱם וְאֶתָּה קְדוֹשׁ şi până la pag. 326. Când 9 Av cade la *Ieşirea Sabbatului*, se zice numai וְאֶתָּה קְדוֹשׁ. Când nu se zice וְיִהְיֶה נֶעֱם וְאֶתָּה קְדוֹשׁ şi וְיִהְיֶה נֶעֱם se recitează oficialul după *Intregul Kaddiş* (קַדִּישׁ שְׁלֵם) pag. 125.

Obştea:

(¹) וְיִהְיֶה נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ בּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנֵנָהוּ:

Ps. 91.

4. *Apărarea şi sprijinul lui D-zeu în nevoie şi pericol.* שִׁיר שֶׁל קָצִיעַ.
 יֵשֶׁב בְּסֶתֶר עֲלֵינוּ, בְּצֵל שִׁדִּי יִתְלַוֵּנוּ: אֲמַר לַיְי מַחְסִי
 וּמַצְלִיךְ מִיָּד יְקוֹשִׁי:

¹) *Traducerea*, până la וְאֶתָּה קְדוֹשׁ vezi pag. 36, 37.

²) Vezi, Talm. „Šavuoth” 15, b.—*Raši* l. c., „O. Ch.” 559 „Ture Zahab.”

מדבר היות: באברתו | יסד לך | ותחת-פנפיו תחסה, צנה
 וסחרה אמתו: לא-תירא מפחד לילה, מחץ יעוף ויזם:
 מדבר באפל והלך, מקטב ישוד צהרם: ופל מצדה |
 אלף ורכבה מימנה, אלף לא יגש: רק בעיניך תביט,
 ושלמת רשעים תראה: כראתה יי מחסי, עליון שמת
 מענה: לא-תאנה אלף רעה, ונגע לא-יקרב באהלך:
 כי מלאכו יצוה-לך, לשמרך בכל-דרךך: על-פסים
 ישאונו, פן-תגוף באבן רגלך: על-שחל ופתן תדרף,
 תרמס בפר ותנין: כי כי חשקו ואפלגהו, אשגבהו בידע
 שמי: יקראני | ואענהו, עמו אנכי בצרה, אחלצהו ואבדהו:
 ארץ ימים אשביעהו | ואראהו בישועתי: (ארץ ימים) (1)

קדשה וקדא. (2) Sfințirea lui Dumnezeu, ca învățătură și cultură.

(3) ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל:

(1) וקרא זה אליה ואמר, קדוש | קדוש, קדוש יי צבאות,
 מלא כל-הארץ כבודו: ומקבלין דין מן-דין, ואמרין, קדיש
 בשמי מרומא, עלאה, בית שכינתה, קדיש על-ארעא,
 עובד גבורתה, קדיש לעלם ולעלמי עלמאי, יי צבאות,
 מלא כל-ארעא זו וקרה: (2) ותשאני רוחי, ואשמע אחרי
 קול בעש גדול, ברוך כבודי מקומי: ונטלתי רוחא,
 ושמעת בתרי קל וזע סגיא, דמשבחין ואמרין, ברך וקרא
 דיי מאמר בית שכינתה: (3) יי | ומלך לעלם ועד: יי
 מלכותה (קאם) לעלם ולעלמי עלמאי:

6. Evlavie, credință în Lege și fericire veșnică.

(7) יי אלתי אברהם, יצחק וישראל אבותינו, שמרהזאת

(1) Acest verset se repetă. (2) Pom. Tr. „Sola“ 49, 1, după Targum Ionathan ben Uziel (discipolul lui Hillel, pe la 3740). Traducerea până la (3) „Ps.“ 22, 4 (4) „Ies.“ 6, 3. (5) „Iezhezei“ 3, 12. (6) „Exod.“ 15, 18. (7) 1. „Cr.“ 29, 18.

לְעוֹלָם, לְהַזְכֵּר מַחֲשָׁבוֹת לִבְבִי עִמָּךְ, וְהִכֵּן לְכֶם אֱלֹהִים;
 (1) וְהוּא רַחוּם | וְכִפּוּר עוֹן, וְלֹא-יִשְׁחִית, וְהִרְבֵּה לְהַשִּׁיב
 אָפָּי, וְלֹא-יַעֲזִיר כְּלִי-חַמָּתוֹ; (2) כִּירְאָתָה אֲדֹנָי, טוֹב וְסִלְחָה,
 וְרַב-חֶסֶד לְכָל-קְרֹאָיו; (3) צִדְקָתְךָ צִדֵּק לְעוֹלָם, וְתוֹרָתְךָ
 אֱמֶת; (4) תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ
 לְאַבְתָּיִם מִיָּמֵי קֶדֶם; (5) בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם | יוֹם, יַעֲמֹס-לָנוּ
 הָאֵל, וְשׁוֹעֲתָנוּ סִלְחָה; (6) יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁנֹבֵלָנוּ יְהִי
 יַעֲקֹב, סִלְחָה; (7) יְיָ צְבָאוֹת, אֲשֶׁר-יְאֹדֵם בְּטוֹחַ בָּךְ; (8) יְיָ
 הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ, גַּעֲנֵנוּ כְּיוֹם-קִרְאָנוּ; בָּרוּךְ (הוּא) יְיָהוֹנָי,
 שֶׁבִרְאָנוּ לְכַבֹּדוֹ, וְהַבְדִּילָנוּ מִן-חַתּוּעִים, וְנָתַן לָנוּ תוֹרָה
 אֱמֶת, וְחַי עוֹלָם גִּטָּע בְּתוֹכָנוּ; הוּא יַפְתַּח לָנוּ בְּתוֹרָתוֹ,
 וְיִשֵּׁם בְּלִבָּנוּ אֱהָבָתוֹ וְוִרְאָתוֹ, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וְלַעֲבֹדוֹ בְּלִבְכּ
 שָׁלֵם. לְמַעַן לֹא יִגִּיעַ לְרִיק, וְלֹא גִלְד לְכַהֲלָה; יְהִי רְצוֹן
 מִלְפָּנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁנִּשְׁמֹר חֻקְךָ בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה, וְנִרְאֶה וְנִגִּידֵשׁ טוֹבָה וּבִרְכָּה, לְשָׁנָיִם וְיָמוֹת
 הַמְּשִׁיחִי, וְלִחְיֵי הָעוֹלָם הַבָּא; (9) לְמַעַן | וְיִמְרָךְ כְּבוֹד, וְלֹא
 יִדָּם. יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעוֹלָם אֲדָרָךְ; (10) בָּרוּךְ הַגָּבֹר, אֲשֶׁר יַכְטִחַ
 בְּיָדוֹ, וְיִנְהַר יְיָ מִבְּטָחוֹ; (11) בְּטָחוֹ בְּיָד עֲדִירְעֵד, כִּי בָיָה יְיָ צוּר
 עוֹלָמִים; (12) וְיַכְטִחוּ בָךְ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ. כִּי לֹא-עֲזָבְתָּ דִרְשֵׁיךָ
 יְיָ; (13) יְיָ חֲפִיץ, לְמַעַן צִדְקָתוֹ, וְגִדְּלֵל תוֹרָה וְיֹאדִיר;

Oficiantul recitează întregul Kaddiş; când seara de סוף-היום este totdeauna שבת
 se zice Kaddiş fără תתקבל; când 9 Av cade la שבת se zice Kaddiş fără תתקבל
 şi se suprimă ויחזיק.

În timpul Omer-ului (בספירת העומר) se numără Omer-ul înainte de ויחזיק; la חמשה
 aprinde oficiantul înainte de ויחזיק lumânările de Hanucca.

(1) „Ps.” 78, 38. (2) „Ps.” 86, 5. (3) „Ps.” 119, 42. (4) „Micha” 7, 20.

(5) „Ps.” 68, 20. (6) „Ps.” 46, 8. (7) „Ps.” 84, 13. (8) „Ps.” 20, 10.

(9) „Ps.” 30, 13. (10) „Iirm.” 17, 7. (11) „Ies.” 26, 4. (12) „Ps.” 9, 11.

(13) „Ies.” 42, 21.

7. Binecuvântările făgăduite lui Israel.

פְּסוּקִים שֶׁל בְּרָכוֹת.

Obstea:

וַיֹּתֵן-לָּהּ הָאֱלֹהִים¹⁾ Şi Dumnezeu
 să-ţi dea ție din
 roua cerului, și din grăsimea
 pământului, și îmbelsugare
 de grâu și de must. Să te
 slujască popoare și să se
 închine ție națiuni; să fii
 stăpân peste frații tăi, și să
 se închine ție fiii mumei
 tale; blestemătorii tăi bles-
 temați să fie, și binecuvân-
 tătorii tăi fie binecuvântați.²⁾
 Și Dumnezeu, Atotputerni-
 cul, să te binecuvânteze, și
 să te facă roditor, și să te
 înmulțiască, ca să devii o
 adunare de popoare. Și să-ți
 dea binecuvântarea lui Abra-
 ham, ție și seminției tale
 cu tine, ca să moștenești
 țara pribegiei tale, pe care
 a dat-o D-zeu lui Abraham.
 —(Această binecuvântare îți
 vine) de la Dumnezeul³⁾
 tatălui tău, care te ocrotește,
 de la Atotputernicul, care te
 hărăzește, cu binecuvântările
 cerului de sus, cu binecu-
 vântările adâncului jos zăcă-
 tor, cu binecuvântările fățe-
 lor și ale zgâului. Binecu-

וַיֹּתֵן-לָּהּ הָאֱלֹהִים
 מִטַּל הַשָּׁמַיִם, וּמִשְׁמַנֵּי
 הָאָרֶץ, וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ:
 יַעֲבֹדוךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 לָּךְ לְאֲמִים. הַיְוֵה
 גְּבוּר לְאַחֶיךָ, וַיִּשְׁתַּחֲוּ
 לָּךְ בְּנֵי אִמְךָ. אֲרִירֶךְ
 אֲרִירֶךְ, וּמִבְּרִכֶּיךָ בְּרוּךְ:
 וְאַל, שָׂדֵי, יִבְרַךְ אֶתְךָ,
 וַיְבָרֶךְ, וַיִּרְבֶּךָ, וַהֲוִיתָ
 לְקַהֵּל עַמִּים: וַיֹּתֵן-לָּךְ
 אֶת-בְּרִכַּת אַבְרָהָם, לָּךְ
 וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְךָ, לְרִשְׁתְּךָ
 אֶת-אֶרֶץ מִצְרָיִם, אֲשֶׁר-
 נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם:
 מֵאֵל אָבִיךָ, וַיַּעֲזֹרְךָ, וְאַתָּה
 שָׂדֵי, וַיְבָרֶכְךָ, בְּרִכַּת
 שָׁמַיִם, מֵעַל, בְּרִכַּת
 תְּהוֹם רַבָּצֶת תַּחַת,
 בְּרִכַּת שָׂדִים וְרָחִם:

¹⁾ „Geneza” 27, 28-29. Cu aceste cuvinte a binecuvântat Ișhak pe fiul său Iakob. ²⁾ „Geneza” 28, 3-4. ³⁾ „Geneza” 49, 25-26.

vântările tatălui tău ¹⁾ covârșesc binecuvântările părinților mei, ele ajung până la hotarul colinelor veșnice; —fie ca să se reverse asupra capului lui Iosef, asupra creștetului încoronatului dintre frații săi! — ²⁾ Da, el te va iubi, te va binecuvânta și te va înmulți; el va binecuvânta rodul pântecelui tău, și rodul pământului tău, grâul tău, mustul tău și untelemnul tău; fătutul vitelor tale și prășila oilor tale, pe pământul acela, pe care a jurat părinților tăi, ca să ți'l dea ție. Binecuvântat vei fi dintre toate popoarele; nu va fi între ai tăi nici un sterp sau o stearpă, și nici între vitele tale. Și va depărtă Dumnezeu de la tine orice boală; și toate plăgile cele rele ale Egiptului, pe cari le cunoști, nu le va pune asupra ta, ci le va da tuturor vrăjmașilor tăi.

8. Ingerul, care m'a izbăvit.

³⁾ Ingerul, care m'a izbăvit de tot răul, binecuvânteze pe acești tineri, și să fie numiți pe numele meu, și pe numele părinților mei: Abraham și lihak; și în-

בְּרַכַת אָבִיךָ נִבְרוּ עַל-
בְּרַכַת הָאֲבִי, עַד-תֵּאָחֵז
נִבְעֵת עוֹלָם. תְּהִי יוֹסֵף
לְרֹאשׁ יוֹסֵף, וּלְקֶדֶד
נִזִּיר אֲחִיו: וְאֵהְבֶךָ,
וּבְרַכֶּךָ וְהִרְבֶּךָ. וּבְרַךְ
פְּרִי-בִטְנֶךָ, וּפְרִי-
אֲדָמָתְךָ, וְדִגְנֶךָ, וְתִרְשֶׁךָ
וְיִצְהָרֶךָ. שְׂגֵר-אֵילָפֶיךָ
וְעִשְׂתָּרֶת צֹאנֶךָ, עַל-
הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע
לְאֲבֹתֶיךָ, לֵאמֹר: לְךָ
בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל-
הָעַמִּים. לֹא-יִהְיֶה בְּךָ
עֲקָר וְעִקְרָה, וּבְבִהֶמָּתְךָ:
וְהִסִּיר יְיָ מִמֶּךָ כָּל-חִלָּה.
וְכָל-מַדּוּי מִצָּרִים הָרָעִים,
אֲשֶׁר יָדַעְתָּ, לֹא יִשְׁיֶמֶם
בְּךָ, וְנִתְּנָם בְּכָל-שָׁנָאִיד:

הַמַּלְאָךְ, הַנֶּאֱחָל אֹתִי מִכָּל-רָע;
יְבָרֶךְ אֶת-הַנְּעָרִים, וְיִקְרָא בָּהֶם
שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתֵי אֲבֹרָהֶם וְיִצְחָק.

¹⁾ Cuvintele lui Iakob către Iosef, când patriarhul a fost pe patul morții. ²⁾ „Deuteron.” 7, 13—15. ³⁾ „Geneza” 48, 16.

mulțiască-se ca peștii în mijlocul pământului.¹⁾ Domnul, Dumnezeu vostru, v'a înmulțit, și iată-vă astăzi așa de numeroși ca stelele cerului. Domnul, Dumnezeul părinților voștri, să vă adauge încă de o mie de ori pe atâta, și să vă binecuvânteze, precum v'a făgăduit vouă.

וַיִּדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ: יי
אֱלֹהֵיכֶם, הִרְבָּה אֹתְכֶם, וְהִכְבֶּם
הַיּוֹם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב: יי
אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם, יוֹסֵף עֲלֵיכֶם
כֶּכֶם אֶלֶף פַּעַמִּים, וַיִּכְבֶּד אֹתְכֶם,
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:

9. Binecuvântat să fii în oraș și binecuvântat pe câmp.

2) Binecuvântat să fii tu în oraș, și binecuvântat să fii pe câmp; 3) binecuvântat să fii la venirea ta, și binecuvântat să fii la plecarea ta.⁴⁾ Binecuvântată fie coșnița ta și covata ta.⁵⁾ Binecuvântat fie rodul pântecelui tău, rodul pământului tău și rodul vitelor tale, fătutul ciredei tale și prăsița oilor tale.⁶⁾ Domnul să reverse binecuvântarea sa în ambarele tale, și în toate întreprinderile mâinilor tale; și să te binecuvânteze în țara, pe care Domnul, Dumnezeul tău, ți-o dă ție.⁷⁾ Domnul să-ți deschiză ție comoara sa cea bună: cerul, ca să dea ploaia pământului tău la vremea cuvenită, și să bine-

כָּרוּךְ אַתָּה בְּעִיר,
וּבְרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה:
כָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֲךָ,
וּבְרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתְךָ:
כָּרוּךְ טַנְאֶךָ וּמִשְׁאֲרֶתְךָ:
כָּרוּךְ פְּרִי בִטְנְךָ, וּפְרִי
אֲדָמָתְךָ וּפְרִי בְהֶמְתְּךָ,
שֹׁגֵר אֶלְפִיד וְעִשְׂתֵּירוֹת
צֹאנֶךָ: יצוּ יי אֹתְךָ אֶת-
הַחֶרֶב כֶּחַ אֲסָמִיד, וּבְכֹל
מִשְׁלַח יָדְךָ. וּבְרַכֶּךָ
בְּאָרְצְךָ, אֲשֶׁר-יי אֱלֹהֶיךָ,
נָתַן לָךְ: וּפָתַח יי לְךָ
אֶת-אֲצִרוֹ הַטּוֹב, אֶת-
הַשָּׁמַיִם, לְתֵת מָטָר
אֲרָצְךָ בְּעֵתוֹ, וּלְבָרֶכְךָ

¹⁾ „Deut.” 1, 10—11. ²⁾ „Deut.” 28, 3. ³⁾ „Deut.” 28, 6. ⁴⁾ „Deut.” 28, 5. ⁵⁾ „Deut.” 28, 4. ⁶⁾ „Deut.” 28, 8. ⁷⁾ „Deut.” 28, 12.

cuvânteze tot lucrul mâinilor tale; şi tu vei da cu împrumut la multe popoare, iar tu nu vei lua cu împrumut.¹⁾ Căci Domnul, Dumnezeul tău, te va binecuvânta, precum ți-a făgăduit, că vei da cu zălog la multe popoare, iar tu nu vei lua cu zălog, şi vei stăpâni peste multe popoare, iar peste tine nu vor stăpâni ele.²⁾ Ferice de tine, Israel! Cine e ca tine? Tu eşti poporul, care e izbăvit prin Domnul! pavăza ta de ajutor, el e şi sabia mândriei tale! vrăjmaşii tăi se vor târî înaintea ta, iar tu vei călca pe înălţimile lor.

את כל־מעשה יָדֶיךָ.
והִלֵּוִית גּוֹיִם רַבִּים,
וְאַתָּה לֹא־תִלָּוֶה: כִּי־יְיָ
אֱלֹהֶיךָ, בְּרַכְךָ, בְּאִשֶּׁר
דָּבַר־לְךָ, וְהִעֲבַטְתָּ גּוֹיִם
רַבִּים, וְאַתָּה לֹא תֵעָבֵט,
וּמִשְׁלַת בְּגוֹיִם רַבִּים,
וּבְךָ לֹא יִמְשְׁלוּ: אֲשֶׁר־יְיָ
יִשְׂרָאֵל, מִי כָמוֹךָ, עַם
נוֹשַׁע בְּיָי. מִגֵּן עֲזָרְךָ,
וּבְאִשֶּׁר־חָרַב גְּאוֹתֶיךָ.
וּבְכִשְׁוֹ אִיבִיד לְךָ, וְאַתָּה
עַל־בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרֹךְ:

10. Mântuirea. פְּסוּקֵי נִצְחָה.

³⁾ Am şters ca o negură fărdelegile tale, şi ca un nor păcatele tale; înfearce-te la mine, căci eu te-am izbăvit! Cântaţi de bucurie cerurilor, căci Domnul a săvârşit-o! Chiuuiţi măruntaiele pământului, izbucniţi în chiote munţilor, pădurilor şi arborilor cîntărîndu-se! Căci Domnul a izbăvit pe Iakob, şi prin Israel se făleşte.⁴⁾ Izbăvitorul nostru, Domnul Sebaot, e numele lui: Sfântul lui Israel.

מַחֲיִיתִי כַעֲב פִּשְׁעֶיךָ, וּבְעָנָן
חֲמָאֵתֶיךָ. שׁוּבָה אֵלַי כִּי
גְּאוֹלְתֶיךָ: רַנּוּ שָׁמַיִם, בִּרְעֵשָׁה
יְיָ. הִרְעִי פַתְחֵי־אָרֶץ, פִּצְחוּ
הָרִים רִנָּה. יַעַר וּכְל־עֵץ בּוֹ. כִּי־
גָּאֹל יְיָ עַמְּךָ, וּבְיִשְׂרָאֵל יִתְפָּאֵר:
גְּאוֹלֵנָּה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל:

¹⁾ „Deut.” 15, 6. ²⁾ „Deut.” 33, 29.

³⁾ „Ies.” 44, 22—23. ⁴⁾ „Ies.” 47, 4.

11. *Ajutorul lui Dumnezeu.* פִּסְקוֹן יְשׁוּעָה וְדַעַת ה'.

Fiii lui Israel! יִשְׂרָאֵל

Voi veţi fi mântuiţi prin Domnul, cu o mântuire de veci, şi nu veţi fi totdeauna un obiect de ruşine şi de hulă!¹⁾ Şi veţi mânca şi vă veţi sătura, şi veţi lauda numele Domnului, D-zeului vostru, care a făcut cu voi lucruri minunate; şi poporul meu nu va fi de ruşine în veci. Şi veţi cunoaşte, că eu sunt în mijlocul lui Israel, şi că eu sunt Domnul, Dumnezeuul vostru, şi nimeni altul; şi poporul meu nu va mai roşi în veci.²⁾ Căci în bucurie veţi ieşi, şi cu pace veţi fi petrecuţi; munţii şi colinele vor izbucni înaintea voastră în chioate, şi toţi arborii pădurei vor bate în palme!³⁾ Iată, Dumnezeu este mântuirea mea, sunt liniştit, nu mă tem; căci izbânda şi cântarea mea e la, Domnul! el mi-a fost mie mântuire. Şi veţi scoate

יִשְׂרָאֵל, נִשְׁעָ בְּיְי, תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים, לֹא-תִבְשׁוּ וְלֹא-תִקְלָמוּ עַד-עוֹלָמִי עַד: וְאִכְלֵתֶם אֹכּוּל וְשָׂבּוּעִי, וְהִלַּלְתֶּם אֶת-שֵׁם יְי, אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְלִיא. וְלֹא-יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם: וְיִדְעֵתֶם, כִּי בִקְרִב יִשְׂרָאֵל אֲנִי, וְאֲנִי יְי, אֱלֹהֵיכֶם, וְאֵין עוֹד. וְלֹא-יִבְשׁוּ עַמִּי לְעוֹלָם: כִּי-בִשְׂמֵחָה תֵצְאוּ, וּבְשָׁלוֹם תִּוְּבְלוּ. הַהָרִים וְהַגְּבוּעוֹת יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם רִנָּה, וְכָל-עֵצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ-כָה: הִנֵּה אֲנִי יִשְׁוּעַתִּי, אֲבִטָּח, וְלֹא אֶפְחָד. כִּי עוֹי וְזִמְרָה יְי, וְיִהְיֶה לִי לִישׁוּעָה:

1) „Ies.” 45, 17. 2) „Iosel” 2, 26—27.

3) „Ies.” 55, 12. 4) „Ies.” 12, 2—6.

apa cu veselie din izvoarele mântuirii, şi vei zice în ziua aceea; Mulţumiţi Domnului, chemaţi numele lui, vestiţi între popoare faptele sale, şi pomeniţi, că prea înălţat e numele lui! Cântaţi Domnului, că (lucruri) măreţe a făcut; cunoscut s'a făcut aceasta peste tot pământul! Bucură-te şi chiui, o locuitoare a Sionului! că mare e în mijlocul tău Sfântul lui Israel.¹⁾ Şi se va grăi în ziua aceea: Iată Dumnezeuul nostru, spre care am nădăjduit, că el ne va mântui; iată Domnul, spre care nădăjduim; să ne bucurăm şi să ne veselim deci de mântuirea lui!

וַיִּשְׂא בְתָם-מִים בְּשִׁשׁוֹן
מִמַּעַיְנֵי הָיְשׁוּעָה:
וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא,
הוֹדוּ לַיהוָה, קִרְאוּ בִשְׁמוֹ,
הוֹדִיעוּ בַעֲמִים עֲלִילָתוֹ
הַזְכִּירוּ כִּי נִשְׁגַּב שְׁמוֹ:
וַמְרוּ יְיָ כִּי גָאוֹת עָשָׂה.
מִיַּדְעַת וְאֵת בְּכָל-
הָאָרֶץ: צִהְלִי וְרַנֵּי
יְיִשְׁבֵּת צִיּוֹן. כִּי-נִדְוָל
בְּקִרְבָּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:
וַאֲמַר בַּיּוֹם הַהוּא, הִנֵּה
אֵלֵינוּ יְיָ, קִיֵּינוּ לֹא
וַיִּשְׁעֵנוּ. וְהֵי יְיָ קִיֵּינוּ
לֹא. נִגְלָה וְנִשְׁמָחָה
בִּישׁוּעָתוֹ:

12. Desrobirea. פְּסוּקֵי פְדִיָּה.

בית ²⁾ Casa lui Iakob!
baideţi să mergem în
lumina Domnului! — ³⁾ Şi va
fi tăria ursitei tale, trăinicia măn-
tuirii, înţelepciunea şi ştiinţa;
dar frica de Dumnezeu, aceasta
e comoara lui. — ⁴⁾ Şi David
a fost fericit în toate căile sale,
căci Domnul eră cu dânsul. —

בֵּית יַעֲקֹב, לֵכּוּ וְנִלְכָּה בְּאוֹר
יְיָ: וְהִירָה אֱמוּנַת עֲתִידָה, חֶסֶן
יְשׁוּעָתָה, חֲכָמַת וְדַעַתָּה. יִרְאֵת יְיָ
הִיא אוֹצְרוֹ: וְהִיא דָּגַד לְכָל-
דָּרְכּוֹ מִשְׁפִּיל, וְהִי עִמּוֹ: פְּדָה

¹⁾ „Ies.” 25, 9. ²⁾ „Ies.” 2. 5. ³⁾ „Ies.” 33, 6. ⁴⁾ I. „Semuel” 18, 14.

1) El a izbăvit cu pace sufletul meu, ca nimeni să nu mă atingă, deși mulți erau în poarta mea.²⁾ Și poporul a zis către Șaul: Oare să moară Ionathan, care a făcut aceasta izbândă mare în Israel?³⁾ Feriască! Pe viața Domnului, nu va cădea nici un fir din părul capului său la pământ! căci cu Dumnezeu a făcut el aceasta astăzi. Și așa a slobozit poporul pe Ionathan, și n'a murit.³⁾ — Și cei izbăviți de Domnul se întorc și vin la Sion cu bucurie, și veselie veșnică e pe capul lor; găsesc desfătare și veselie, și dispăre mângâiere și suspin. — 4) Ai schimbat jalea mea în horă de veselie, ai deslegat sacul meu și m'ai încins u bucurie. — 5) Și n'a voit 'Domnul, Dumnezeul tău, să asculte pe Bileam, ci a întors Domnul, Dumnezeul tău, blestemul în binecuvântare, căci te iubește Domnul Dumnezeul tău.⁶⁾ Atunci se bucură vergura în horă, cu tineri și bătrâni împreună; și eu schimb jalea lor în veselie, și-i mângâi și-i înveselesc, scăpându-i din mângâiere.

בְּשָׁלוֹם נִפְשִׁי מִקֶּרְבִּי לִי כִּי־
 כְּרָבִים הָיוּ עִמָּדִי וְיֹאמַר הָעָם
 אֶל־שָׂאוֹל הַיּוֹנָתָן וַיְמוֹת אֲשֶׁר
 עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת
 בְּיִשְׂרָאֵל חִלְלָהּ הִיָּיִ אִם־
 יִפֹּל מִשְׁעֶרֶת רֹאשׁוֹ אֲרָצָה כִּי־
 עַם־אֱלֹהִים עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה.
 וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת־יֹנָתָן וְלֹא־מָתָה:
 וַיִּדְּרוּ יְיָ וַיִּשְׁבּוּ וַיִּכְאֻז צִיּוֹן
 בָּרָכָה וַשְׁמַחַת עוֹלָם עַל־רֹאשָׁם.
 שִׁשׁוֹן וַשְׁמַחָה וַיִּשְׁגּוּ וַיִּגְזוּ
 וַאֲנָחָה: הִפְכָּת מִסָּפְדִּי לְמַחֹל
 לִי פִתְחָת שִׁקְרִי וַתִּאֲזָנֵי שְׁמַחָה:
 וְלֹא־אָבָה יְיָ אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמוֹעַ
 אֶל־בָּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְיָ אֶלְדֹּרֶךְ לָךְ
 אֶת־הַקָּלָלָה לְבִרְכָּה כִּי־אֶהְיֶה
 יְיָ אֱלֹהֶיךָ: אִזְּ תִשְׁמַח בְּתוֹלָה
 בְּמַחֹל וּבְחָרִים וּבְקִנִּים וַהֲדִי.
 וְהִפְכָּתִי אֶבְלָם לִשְׁשׁוֹן וַנִּחְמָתִים
 וַשְׁמַחָתִים מִיּוֹנָם:

13. *Binecuvântarea păcii.* פְּסוּקִים שֶׁל שְׁלוֹם.

7) Ziditorul rodului
buzelor, Domnul,
grăit-a: Pace, pace celui de
departe și celui de aproape,
căci eu îl voi tămădui.—

¹⁾ „Ps.“ 55, 19. ²⁾ L. „Sem.“ 14, 45. ³⁾ „leş.“ 35, 10.

⁴⁾ „Ps.“ 30, 12. ⁵⁾ „Deut.“ 23, 6. ⁶⁾ „Irm.“ 31, 13. ⁷⁾ „Ies.“ 57, 19.

Şi duhul cuprinse pe Amaşai, capul luptătorilor: Ai tăi suntem, Davide, şi cu tine, fiule lui Işai! Pace, pace ție, şi pace ajutorilor tăi, căci te ajută Dumnezeuul tău; şi David îi primî, şi îi puse în capul cetei.²⁾ Şi să ziceţi: Aşa, pentru toată viaţa! Pace ție, pace casei tale, şi tuturor a lor tăi să fie pace! — ³⁾ Domnul dă izbândă poporului său, Domnul binecuvăntează poporul său cu pace.⁴⁾

וְרוּחַ לְבָשָׁה אֶת-עַמְּשַׁי
רֹאשׁ הַיְּלָוִיִּים. לָךְ
דְּוִיד, וְעַמְּךָ, בְּנֵי-יִשָּׁי.
שָׁלוֹם. שְׁלוֹם לָךְ, וְשָׁלוֹם
לְעֹזְרֶיךָ, כִּי עֹזְרֶךָ יְיָ.
וַיִּמְכְּלֵם דְּוִיד, וַיִּתֵּן
בְּרֹאשֵׁי הַגְּדֻד: וְאִמְרָתָם
כֹּה לָהֶם, וְאֵתָה שְׁלוֹם,
וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם, וְכָל אֲשֶׁר-
לָךְ שְׁלוֹם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ
וַתֵּן. יְיָ וַיְבָרֶךְ אֶת-עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם:

14. Măreţia celui Atotsfânt. מְרִיעַת הַיָּדֵי הַקְּדוֹת

אמר R. Iochanan ⁶⁾ zicea: Pretutindenî unde găseşti (în sfânta Scriptură) măreţia Atotsfântului, lăudat fie el, acolo găseşti şi blândeţea sa. E scris în Thora, poftorit în cărţile Prorocilor ' şi repeşit pentru a treia oară în Hagio-grafe. În Thora e scris: ⁷⁾ »Căci Domnul, Dumnezeuul vostru, este Dumnezeuul zeilor, şi Stă-

אמר רבי יוחנן, בכל מקום
שאתה מוצא גדלותו של
הקדוש, ברוך הוא, שם אתה
מוצא ענותנותו: דבר זה כתוב
בתורה, ושנוי בנביאים, ומשולש
בפסוקים: כתוב בתורה, כי יי
אלהיכם, הוא אלהי האלהים.

¹⁾ „Cr.” 12. 18. ²⁾ I. „Sem.” 25, 6. ³⁾ „Ps.” 29, 11. ⁴⁾ În aceste versete, cari sunt scoase din Sfintele Scripturi, pare că s'a avut de scop de a poartii cuvântul „Pace”. La ieşirea din Sabbath şi în momentul de a reîncepe lucrul lor, ploşii Israeliti cer de la D-zeu să-i hărăzească cu binecuvântările sale şi cu pace. ⁵⁾ Tract. „Meghilla” 31, 1. ⁶⁾ R. Iochanan din Tiberia=Bar Nafcha, discipolul lui Rabbi, Iannai, Hizkia bar Hija, Hanina, Hoşolia pe la 3960—4039. ⁷⁾ „Deut.” 10, 17—18. *השלישים קרי.

pânul stăpânilor. El este atotputernic, mare, viteaz, venerat, care nu se uită la faţă, şi nu primeşte mită; " şi alături e scris: „Care face dreptate orfanului şi văduvei, şi iubeşte pe cel pribeag, ca să-i dea pâine şi haină". E poftorit în cărţile Proocilor, -precum urmează: ¹⁾ „Căci aşă zice cel Înalt şi Înălţat, care tronează în veşnicie, şi „Atotsfânt" e numele lui: În înălţime şi sfinţenie tronez, dar sunt aproape de cel sdrobotit şi de cel cu sufletul smerit, pentru a reînvia sufletul celor smeriţi şi a reînvia inima celor sdrobiţi". Pentru a treia oară e repetit în Hagiografe, precum glăsuieşte: ²⁾ „Cântaţi lui Dumnezeu, psalmodiaţi numelui său, faceţi cale aceluia, care încăleacă pe nori! Ia e numele lui! şi săltaţi de bucurie înaintea lui". Şi apoi e scris: „Tatăl orfanilor, şi judecătorul văduvelor, e Dumnezeu în lăcaşul său cel sfânt". ³⁾ Fie Domnul D-zeul nostru cu noi, precum a fost cu părinţii noştri; să nu ne lase şi să nu ne părăsiască. — ⁴⁾ Iar voi, cari v'aţi alipit de Domnul D-zeul vostru, veţi trăi cu toţi, ca astăzi. ⁵⁾ Căci a mângăiat Domnul pe Sion, a mângăiat toate surpăturile sale, prelăcând pustia lui într'un Eden, şi pârlaaga lui într'o grădină dumnezeiască; bucurie şi veselie se găsesc acolo, mulţumire şi glas de cântare. Domnul

וְאֵדְנִי הָאֱלֹהִים. הָאֵל הַגָּדֹל, הַגִּבּוֹר, וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנָיו וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד: וְכִתִּיב בַּתְּרָה, עֲשֵׂה מִשְׁפָּט יְתוֹם וְאַלְמָנָה, וְאֶהָב גֵּר, לְתֵת לוֹ לֶחֶם וְשִׁמְלָה: שְׁנֵי בְּנֵי־אִיִּם דְּכִתִּיב, כִּי כֹה אָמַר | רַם וְנִשְׂא, שְׁכֵן עֵד, וְקֹדֵשׁ | שְׁמוֹ, מְרוֹם וְקֹדֵשׁ אֲשֶׁר־בּוֹן, וְאֶת־דָּפָא וְשִׁפְלֵרוֹת, לְהַחְיֹת רוּחַ שְׁפִלִים, וְלְהַחְיֹת לֵב נְדָפְאִים: מִשְׁלֵשׁ בְּכַתוּבִים. דְּכִתִּיב, נִסְיוֹ | לְאֱלֹהִים, וְנִסְיוֹ שְׁמוֹ, סֵלֹו לְרַבב בְּעַרְבֹת, בְּהַ שְׁמוֹ, וְעֲלֹו לְפָנָיו: וְכִתִּיב בַּתְּרָה, אֲכִי יְתוֹמִים, וְדִין אֲלֻמָּתַי, אֱלֹהִים בְּמַעֲוֹן קֹדֶשׁ: וְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עֲמָנוּ, כְּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבוֹתֵינוּ, אֵל־יַעֲקֹבנוּ וְאֶל־יִשְׁשָׁנוּ: וְאַתֶּם, הַדְּבָקִים בְּיָי אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים כָּלְכֶם, הַיּוֹם: כִּרְנֵהֶם יְיָ צִיּוֹן, נַחֵם כָּל־חֲרִבְתָּיהָ, וְיִשֶּׁם | מִדְּבָרָהּ, כְּעֵדֶן, וְעַרְבָתָהּ כְּגִדְדִי. שְׁשׁוֹן וְשִׁמְלָתָהּ יִמְצָא בָּהָּ תוֹדָה וְקוֹל זְמִירָה: יְיָ

¹⁾ „Ies.” 57, 15. ²⁾ „Ps.” 68, 5=6.

³⁾ I. „Regi.” 8, 57. ⁴⁾ „Deut.” 4, 4. ⁵⁾ „Ies.” 51, 3; 42, 21.

doreşte, pentru dreptatea lui, **הִפִּיז לַמַּעַן צִדְקוֹ יִגְדִּיל תּוֹרָה**, ca învăţătura să se măriască şi măreaţă să fie. **וַיִּתְקַדֵּר:**

Ps. 128.

15. Adevărata binecuvântare casnică.

י) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. אֲשֶׁרִי כָלִירָא יי, הוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ:
יִנְיַע בְּפִיךָ כִּי תֹאכַל, אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ: אֲשֶׁרִיךָ | כְּגִפְנֵי פְרִיָה,
בְּרִכְתִּי בִּיתְךָ. בְּנִיךָ בְּשֵׁתֶלִי זִיתִים, סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה
כִּי־בֵן יִבְרַךְ גָּבֵר יֵרָא יי: יִבְרַכְךָ יי מִצִּיּוֹן, וַיֵּרָא בְּטוֹב
וַיּוֹשְׁלֶם, כֹּל יָמֵי חַיֶּיךָ: וַיֵּרָא־הַכֶּנֶם לְבִנְךָ. שְׁלֹם | עַל־
יִשְׂרָאֵל:
 הבדלה עלינו קי

הבדלה בין שבת לחול.

16. Salutare de despărţire a Sabbatului de zilele-de-lucru.

Oficiantul face ceremonia de *Havdala* ²⁾ şi la **מוֹצָאי שַׁבַּת קְדָה** (*ieşirea Sabbatului de Hanucca*), numai la 9 Av nu se face Havdala la ieşirea Sabbatului; văzând însă cineva lumină, atunci rosteşte binecuvântarea a 4-a (**בִּזְרָא קִמְרִי הָאֵשׁ**), Duminică sears când se sfârşeşte 9 Av, face Havdala ca la **יום טוב מוֹצָאי** (*ieşirea din sărbători*). Deşi s'a rostit rugăciunea **אֶתָּה דִּינִי** (pag. 157.) şi s'a auzit făcându-se Havdala din partea oficiantului, totuşi capul familiei trebuie să facă acasă la dânsul cu un potir Havdala. Nu se poate vârsa din potir, până când nu se bea după binecuvântare. Se ia *potirul* cu vin în mână drespiă şi se zice în picioare:

1. Versete din Biblie.

הִנֵּה אֲ יִשׁוּעָתִי אֶבְטֹחַ, וְלֹא יִפְסָחַ. כִּי עָזִי וְזִמְרַת יְהוָה יי.
וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: וּשְׂאֲבָתָם מִים בְּשִׁשׁוֹן מִמַּעַיִן הַיִּשׁוּעָה:
לִי הַיִּשׁוּעָה. עַל־עַמְּךָ בְּרַכְתָּהּ,
 *) Iată! Domnul este mântuirea mea! sunt liniştit, nu mă tem; căci izbănda şi cântarea mea e Ia, Domnul; el mi-a fost mântuire. Şi-veţi scoate apă cu vesellie din izvoarele mântuirii.
 *) A Domnului e mântuirea; peste poporul tău este bine-

¹⁾ Traducerea, vezi pag. 271. ²⁾ Separatiunea legală între Sabbath şi zilele-de-lucru, sau ceremonia prin care se încheie Sabbatul. — Comp. „Berachoth“ 51, 6; „O. Ch.“ 296; „Ps.“ 80, 9; „Lehezekel“ 15; „Hulin“ 52, a; Midr. „Semoth R.“ cap. 20 şi 44.

³⁾ „Lešitiah“ 12, 2—3. ⁴⁾ „Ps.“ 3, 9.

cuvântarea ta. Sela! ¹⁾ Domnul oștirilor e cu noi, adăpost ne este Dumnezeu lui Iakob. Sela! ²⁾ La lehidei eră lumină și bucurie, veselie și cinste; (așa să fie și la noi). ³⁾ Rădic cupa mântuirii și chem numele Domnului.

סֵלָה: יְיָ צָבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׁגֵּב־
לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, סֵלָה: לַיהוּדִים
הַיְתָה אֹרֶחַ וְשִׂמְחָה וְשִׁשׁוֹן
וִיקָר: (כֵּן תִּהְיֶה לָּנוּ): בּוֹס
יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וּבִשְׁם יְיָ אֶקְרָא:

In Templu începe Oficiantul de acel.

2. Binecuvântarea asupra vinului:

ברוך Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, regele העולם, בורא פרי הגפן: ⁴⁾
universului, care ai creat rodul
viței. ⁴⁾

3. Binecuvântarea asupra mirezmelor:

ברוך Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, regele העולם, בורא מיני בשמים:
universului, care ai creat felurite
mirezme. ⁵⁾

4. Binecuvântarea asupra luminei focului:

ברוך Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, regele העולם, בורא מאורי האש:
universului, care ai creat lumina
focului. ⁶⁾

5. Despărțirea:

ברוך Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, re- המבדיל בין קדש
gele universului, care faci deo- לחול, בין אור לחשך, בין ישראל
sebirie între sfânt și mirean, לעמים, בין יום השביעי לשבת
între lumină și întuneric, între Israel וימי המעשה, ברוך אתה יי
și popoare, între ziua a șaptea și cele șase zile de המבדיל בין קדש לחול:
lucru. Lăudat fii Doamne, care
deosebești lucrul sfânt de cel
mirean. ⁷⁾

Cel ce face Havdala, bea din potir, varsă din el pe masă în care stinge luminarea de Havdala, apoi își udă ochii cu vinul vărsat, când rostește קצת יי קרה. קצרת עינים (Lămurit e percepul Domnului, luminând ochii).

Capul familiei binecuvântează pe copii (vezi pag. 189) - după aceea urmează uzările reciproce de „săptămână fericită“.

¹⁾ „Ps.“ 46, 8. ²⁾ „Esther“ 8, 16. ³⁾ „Ps.“ 116, 13.

⁴⁾ „Berachoth“ 52, a; ⁵⁾ „Br.“ 33, b. „Beita“ 16, a. ⁶⁾ „Pesach.“ 54.

⁷⁾ „Berachoth“ 33, b; de la Synagoga Magna, 3414. Comp. „Levit.“ 20, 26; I. „Regii“ 8, 53; Midr. „Bamidbar Rabbath“ cap. 18.

^{*)} Asupra altor băuturi se face următoarea binecuvântare: ברוך אתה יי, Lăudat fii Doamne, Dumnezeuul nostru, regele universului, prin al cui cuvânt toate s'au făcut“.

Rânduiala ceremoniei de Lulab. (קָדַר נְטִילַת לִילָב.)

În cele dintâi *șapte* zile de קָבֹט (sărbătoarea Cuștilor) afară de Sabbath (v. „Or. Chaim“ 658) se face binecuvântarea pentru לִילָב (Lulab) înaintea recitării psalmilor de laudă (תְּהִלָּה), în zilele intermediare, adică Hol ha-Moed (חֹל הַמּוֹעֵד) se depun filacterii (תְּפִלִּין) înainte de a lua Lulab în mână. Această ceremonie se face precum urmează:

Se ia Lulab și Ethrog (אֶתְרוֹג), cel din urmă cu codița în sus, și se rostește binecuvântarea întâia; apoi se ia Ethrog întors cu codița în jos în mână stângă. În Sabbathul sârb. de Succoth nu se întrebuițează Lulab; așa dar, dacă se întâmplă ca întâia zi a acestei sărbători să căză Sabbath, atunci Lulab se întrebuițează în ziua următoare și se rostesc amândouă binecuvântările.

După binecuvântări, se fac obișnuitele șase scuturături și anume: 1) spre răsărit; 2) spre dreapta, către miazăzi; 3) spre spate, către vest; 4) spre stânga, către nord; 5) în sus; 6) în jos. La scuturare, amândouă mâinile trebuie să fie apropiate una de alta. La Templu se ține Lulab în mână, când se recitează Hallel, agităndu-l la רִדְדָה (vezi notele la pasajele respective).

(În picioare).

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
D-zeul nostru, regele
universului, care ne-ai sfin-
țit prin poruncile tale, și
ne-ai poruncit a lua Lulab
în mână.
קָדַר נְטִילַת לִילָב:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
D-zeul nostru, regele
universului, care ne-ai păs-
trat viața și ne-ai susținut,
și ne-ai făcut să ajungem
vremea aceasta.¹⁾
קָדַר נְטִילַת לִילָב:

¹⁾ Simbolul acestei ceremonii este *recunoștința*. În vremea când recolta este terminată, grânele, vinurile și fructele culese, Domnul vroid a primi mulțumirile Israeliților, li zise: „Să vă luați în ziua dintâi (de la sărbătoarea Cuștilor), fructul arborelui frumos (Ethrog), ramuri de finic (Lulab), o ramură a arborelui Aboth (Hadasim, mirt) și salcii pârului (Hoșana Arava), și să vă bucurați înaintea Domnului, D-zeului vostru, șapte zile.“ („Lev.“ 23, 40). Poruncindu-ne de-a uni fructul arborelui frumos, cu smeritele salcii ale pârului, D-zeu vroidă să indice, că toate creaturile, cele mai mărețe, ca și cele mai neînsemnate sunt egale înaintea lui. (v. Midr. „Rabba“ la „Lev.“ cap. 30). ²⁾ „Succa“ 46, a. ³⁾ Numai la zîndai de Succoth se adaogă עֲדָתָם; dacă se întâmplă însă să căză Sabbath, se zice în ziua a doua. ⁴⁾ Talm. „Berachoth“ 37, 3.

Urmarea rugăciunilor de dimineață pentru Luna Nouă, Hanucca
și cele trei sărbători.

Intregul Hallel. (הלל שלם.)¹⁾

שבועה הנהגה וקבוצת שבעות פסח la întreg se zice în cele dintâi două zile de
la un אהל nu se zice הלל de loc, dar fiecare îl recitează apoi acasă la sine-și.

În zilele de המועד הלל se depun תפילין înainte de הלל.

(În picioare).

ברוך אתה יהי אלהינו
D-zeul nostru, regele
universului, care ne-ai sfin-
țit prin poruncile tale, și
ne-ai poruncit recitarea de
Hallel.

מלך העולם, אשר
קדשנו במצותיו וצונו
לקרוא את-ההלל:

Ps. 113.

a) Psalmistul îndeamnă popoarele de-a lăuda pe Dumnezeu în vederea
măreției și a gloriei sale, și mai ales a acestei admirabile bunătăți,
cu care se îndură de a-și îndrepta privirile asupra oamenilor,
purtaud grijă de cei mai mici pentru a-i rădăci câteodată
în fruntea aleșilor săi.

הללויה! הללו עבדי
Hallelu-la! Lăudați
— voi robii Domnului;
lăudați numele Domnului.
Fie numele Domnului pro-
slăvit de acum și până în
veci. De la răsăritul soare-
lui și până la asfințitul lui,
e lăudat numele Domnului.
Înalt peste toate popoarele
e Domnul, peste ceruri e
mărirea lui. Cine e ca Dom-
nul Dumnezeu nostru? care
tronează așa de înalt, care
privește așa de afund, în
cer și pe pământ; care rădăci

הללויה! הללו את-שם יהי
שם יהי מברך, מעתה
ועד-עולם: ממזרח-
שמש עד-מבוא מחרל
שם יהי רם על-כל-גוים
יהי על-השמים כבודו;
מי כפי אלהינו המגביר
לשבת: המשפיל
לראות, בשמים ובארץ:

¹⁾ Vezi pag. 39, nota 1. Hallel (psalmii de laudă) se recitează numai
în zilele amintirilor vesele și anume după rugăciunea de optprezece.
Cf. Mas. „Soferim“ 20, 9; „Roš ha-Šana“ 32, b; „Meghilla“ 14, a;
„Eruculin“ 10, b. Vezi „Bethulath Bath lehuda“ de S. D. Luzzato, pag. 12
și prelegerile rab. Rappaport din Praga referitoare la Hallel.

tău dă-i mărire, pentru harul tău, pentru adevărul tău. De ce să zică păgânii: „Unde e Dumnezeul lor?” Și Dumnezeul nostru este în cer; tot ce-i place, face. Idolii lor sunt argint și aur, lucru de mâini omenești. Gură au și nu vorbesc, ochi au și nu văd; urechi au și nu aud; nas au și nu miroasă. Cu mâinile lor nu pipăiesc, cu picioarele lor nu umblă, nu glăsuiesc cu gât-lejul lor. Ca ei sunt cei ce-i fac, tot cel ce se încrede într'ânșii. Israel, încrede-te în Domnul — ajutorul și pavăza lor este el. Casa lui Aharon, încrede-te în Domnul — ajutorul și pavăza lor este el. Voi, ce vă temeți de Domnul, încredeți-vă în Domnul — ajutorul și pavăza lor este el.

תָּן כְּבוֹד עַל־חֶסֶדךָ עַל־אֱמֶתְךָ;
לְמַדָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵי־הָיָא
אֱלֹהֵיהֶם; וְאֵלֵהֵינוּ בְּשָׁמַיִם, כֹּל
אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה; עֲצָבֵיהֶם כֶּסֶף
וְזָהָב, מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה־
לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינֵיהֶם לָהֶם
וְלֹא יִרְאוּ; אָזְנוֹתָם לָהֶם וְלֹא
יִשְׁמָעוּ, אֶפְרָלָהֶם וְלֹא יִדְחוּ;
וְיָדֵיהֶם וְלֹא יַמְשִׁיחוּ, רַגְלֵיהֶם וְלֹא
יִחַלְכוּ, לֹא־יִהְיֶה בְּגִדָם: כְּמוֹדֵם
יִהְיֶה עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר־בְּמַחַ
כֶּהֶם: יִשְׂרָאֵל, כְּטַח בְּיָי עֲזָרָם
וּמִגֹּנָם הוּא: בֵּית אֲהֲרֹן, כְּטַחו
כְּיָי עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא: יִרְאֵי יי
כְּטַחו כְּיָי עֲזָרָם וּמִגֹּנָם הוּא:

* * *

Domnul și-a adus aminte de noi, el va binecuvânta: va binecuvânta casa lui Israel, va binecuvânta casa lui Aharon, va binecuvânta pe cei ce se tem de Domnul, pe cei mici cu cei mari. Adao-ge Domnul spre voi, spre voi și fiii voștri. Binecuvântați să fiți de Domnul, făcătorul cerului și al pământului. Cerurile sunt cerurile

יי זְכַרְנוּ, יִכְרֶךְ, יִכְרֶךְ;
אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל, יִכְרֶךְ;
אֶת־בֵּית אֲהֲרֹן, יִכְרֶךְ;
יִרְאֵי יי הַקְטָנִים עִם־
הַגְּדֹלִים: יִסָּף יי עֲלֵיכֶם,
עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם:
כְּרוּכִים אַתֶּם לַיי, עֲשֵׂה
שְׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם

Domnului, iar pământul l'a dat fiilor lui Adam. Nu cei morți laudă pe Ia, nici toți acei, ce se pogoară în tăcerea mormântului; noi însă vroim să laudăm pe Ia, de acum și până în veci. Hallelu-la!

שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן
לְבָנֵי אָדָם: לֹא־הַמֵּתִים
וְהַחַיִּים יוֹדוּ וְלֹא כָל־יָרֵד
דוֹמָה: וְאִנְחֵנוּ נִבְרַךְ יְהוָה
מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם
הַחַיִּים יוֹדוּ:

• Ps. 116.

d) *Recunoașterea cu mulțumire a mântuirii divine din chin și durerea morții.*

(In zilele de ראש חודש și în cele din urmă șase zile de חנוכה se suprimă primele 11 versete ale psalmului 116 אהבתי)

Mi-e drag, că aude Domnul glasul meu, plângerile mele; căci a plecat urechea sa mie, deci în toate zilele mele vreau să-l chem. Când m'au cuprins lațurile morții, când strămtorările iadului m'au apucat, când nevoie și obidă m'au copleșit—atunci numele Domnului chemat-am: „O, Doamne, scapă sufletul meu!” Milostiv e Domnul și drept, și Dumnezeuul nostru îndurător. Domnul păzește pe cei simpli, în nevoi eram și m'a ajutat. Întoarce-te suflete al meu la odihna ta, că Domnul ți-a făcut bine ție. Căci ai scăpat sufletul meu de moarte, ochiul meu de lacrimi, piciorul meu de lunecare. Voiu umbli deci înaintea Domnului în olaturile celor vii. M'am încrezut, chiar

אֶהְבֵּתִי מִיֵּשׁוּעָה יְיָ אֶת־
קוֹלִי תִּחְנוּנוֹ: בִּירֵחַמָּה אֲזִנוֹ
לִי וּבְנוֹמֵי אֶקְרָא: אֶפְפוּנִי חֲבֻלֵי־
מוֹת וּמַצְרֵי שְׂאוֹל מִצְאוּנִי אָרָה
וַיִּגְזֹן אֶמְצָא: וּבְשֵׁם־יְיָ אֶקְרָא
אֲנִי (יְיָ מִלְטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן יְיָ
וְעֲדִיק, וְאַל־הִינוּ מִרַחֵם: שֹׁמֵר
פְּתָאִים יְיָ דַּלְתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ:
שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִּי כִי יְיָ
נִמְלַע עֲלַיִכִּי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי
מִמוֹת אֶת־עֵינֵי מִצַּדְמָה אֶת־
רַגְלִי מִדָּחִי: אֶת־הַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ
בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הִאֲמַנְתִּי כִּי

când grăiam: „sunt prea apăsător;” când am zis în rătăcirile mele: „tot omul este deșertăciune”.

אָדָּבָר אָנִי עָנִיתִי מָאָד: אָנִי
אָמַרְתִּי כְחֻזִּי כִּלְהָאָדָם כָּזֶה:

* * *

Cum să răsplătesc Domnului, pentru toate binefacerile sale către mine? Paharul mântuirii vreau să rădic, și numele Domnului vreau să chem. Făgăduielile mele vreau să le plătesc Domnului, înaintea întregului său popor. Scumpă este în ochii Domnului moartea cuvioșilor săi. O, Doamne, fiindcă's robul tău, robul tău, fiul roabei tale, ai deslegat legăturile mele. Ție vreau să-ți jertfesc jertfă de mulțumire, și numele Domnului vreau să chem; făgăduielile mele vreau să le plătesc Domnului, da, înaintea întregului său popor, în curțile casei Domnului, în mijlocul tău, Ierusalaim. Hallelu-la!

מָה-אֶשׁוּב לַיהוָה כָּל-
תַּנְמוּלוֹתַי עָלָיו: כּוֹס-
יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא, וּבִשְׁם יְיָ
אֶקְרָא: נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם,
נִגְדָה-נָּא לְכָל-עַמּוֹ: וְקָרַב
בְּעֵינֵי יְהוָה לַחֲסִידָיו:
אָנָּה יְיָ, בִּרְאֵנִי עֲבָדֶךָ,
אֲנִי עֲבָדֶךָ, בֶּן-אֲמָתֶךָ,
פָּתַחְתָּ לְמוֹסְרֵי: לַיהוָה
אֲזַכֵּחַ וְזָכַח תִּזְכֹּר, וּבִשְׁם
יְיָ אֶקְרָא: נִדְרֵי לַיהוָה
אֲשַׁלֵּם, נִגְדָה-נָּא לְכָל-
עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹתַי בֵּית יְיָ,
בְּתוֹכָהּ יְרוּשָׁלַם,
הַלְלוּיָהּ:

Ps. 117.

e) Chemare către toate popoarele și neamurile.

Lăudați pe Domnul, toate popoarele, slăviți-l toate neamurile! că s'a întărit peste noi harul său, și adevărul Domnului rămâne în veci. Hallelu-la!

הַלְלוּ אֱתֵי-יְהוָה כָּל-גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ
כָּל-הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ
חֲסִדּוֹ, וְאֱמֻנָתוֹ לְעוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

Ps. 113.

f) *Recunoștință și încredere în Dumnezeu.*

Oficiantul:

הודו לו, כי טוב, (1)
Mulțumiți Domnu-
lui, că e bun:

כי לעולם חסדו: (*)
In veci e harul lui.

יאמרו לא ישראל:
Zică deci Israel:

כי לעולם חסדו: (*)
In veci e harul lui.

יאמרו לא בית אהרן:
Zică și casa lui Aharon:

כי לעולם חסדו: (*)
In veci e harul lui.

יאמרו לא יראי יי
Zică dar cei ce se tem de
Domnul:

כי לעולם חסדו: (*)
In veci e harul lui.

Din strămtorare am
chemat pe Ia, m'a
auzit în lărgime, Ia. Domnul
e cu mine—nu mă tem; ce-mi
poate face un om? Domnul e
cu mine între ajutătorii mei,
decă voi privi asupra (căderei)
vrăjmașilor mei. Mai bine este
a se încrede în Domnul, decât
a se bizui pe oameni. Mai
bine este a se încrede în Dom-
nul, decât a se bizui pe frun-
tași. Toți păgânii m'au încon-
jurat, în numele Domnului,
i-am înfrânt. Inconjuratu-m'au
și m'au impresurat, dar în nu-
mele Domnului i-am înfrânt.
Inconjuratu-m'au ca albinele,
se stinseră ca focul din spini,
căci în numele Domnului, i-am
înfrânt. Imbrâncitu-m'au tare ca
să cad: dar Domnul m'a aju-
tat. Izbândă mea și cântarea

מִדְּהִמָּצָר קָרָאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי
בְּמַרְחֵב; יְהוָה יי לִי לֹא אֶיָּרָא
מִהַדְּעֵשָׂה לִי אָדָם; יי לִי בְּעֻזִּי
וְאֵנִי אֶרְאֶה בְּשִׁנְאָתִי: טוֹב
לְחַסּוֹת בְּיְי מִבְּטָח בְּאָדָם; טוֹב
לְחַסּוֹת בְּיְי מִבְּטָח בַּבְּדִיכִים;
כָּל-גּוֹיִם סָבְבוּנִי בְּשֵׁם יְי כִּי
אֲמִלֵּם: סָבְבוּנִי גַם-סָבְבוּנִי בְּשֵׁם
יְי כִּי אֲמִלֵּם: סָבְבוּנִי כְּדָבוּרִים,
דַּעְבוּ בְּאֵשׁ קִזְאִים, בְּשֵׁם יְי כִּי
אֲמִלֵּם. דַּחַח דְּחִיקָנִי לִנְפֹל,
וְיִ עֲזָרָנִי: עֲזֵי וְזָמַרְתִּי יְהוָה וְיִהְיֶה

1) Oficiantul trebuie să scuture acli după fiecare cuvânt a celor
dintâi propozițiilor, numai după vorba לִי nu. Obșteia însă, după fiecare ros-
tire a cuvântului הודו: *) Obșteia repetă: לִי כִי טוב, כִּי לְשֵׁלֵם חֶסֶד:

mea este Ia, el mi-a fost spre mântuire. Glas de veselie și de mântuire — în corturile celor drepi: „Dreapta Domnului e făcătoare de putere — dreapta Domnului e rădăcată — dreapta Domnului e făcătoare de putere“! Cât nu mor, ci trăiesc, vestesc faptele lui Ia! Să mă certe vrea numai Ia, dar nu să mă dea morții. Deschideți-mi porțile dreptății, vreau să intru printr'ânsele, să mulțumesc lui Ia. Aceasta e poarta Domnului, numai cei drepi intră printr'ansa. Vreau să-ți mulțumesc că m'ai auzit, și mi-ai fost spre mântuire (*). Piatra pe care o desprețuiră ziditorii, s'a făcut piatra unghiului (*). De la Domnul s'a făcut aceasta, minunat e în ochii noștri (*). Ziua aceasta a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim intr'ansa (*).

לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה יִשְׁוֶעַה
בְּאֶהָלִי צְדִיקִים, יָמִין יִי עֲשֶׂהָ
חַיִּיל: יָמִין יִי רִמְמָה יָמִין יִי
עֲשֶׂהָ חַיִּיל: לֹא-אֲמוֹת כִּי-אֶהְיֶה
וְאֶסְפָּר מַעֲשֵׂיהָ: יִסֹּר יִסְרֵנִי
יְהִי וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנָנִי: פֶּתַח-חַיִּילִי
שְׁעֵרֵי-צָדִק אֲבֹא-בָם, אֲזַדְּהָ יְהִי:
וְהִשְׁעֵר לִי צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ:
אֲזַדְּהָ כִי עֲנִיתָנִי וּתְהַיִּילִי
לִישׁוּעָה: אֲדַבֵּר וְאֶבֶן מַאֲסוֹ
הַבּוֹקִים, הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנֵּה: אֲבִן
מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאוֹת
בְּעֵינֵינוּ: סֵאת וְהַדְּיוֹם עֲשֶׂה יְיָ
נִגְלָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ: זֶה

(Mai întâi Oficiantul, apoi Obștea).

אָנָּה יְיָ O, Doamne, mântuiește!

אָנָּה יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא:

O, Doamne, mântuiește!

אָנָּה יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא:

O, Doamne, sporește!

אָנָּה יְיָ הַצְלִיחָה נָּא:

O, Doamne, sporește!

אָנָּה יְיָ הַצְלִיחָה נָּא:

ברוך Binecuvântat fie cel ce vine în numele Domnului! Noi din casa Domnului vă binecuvântăm! (*) Dumnezeu, Domnul, ne luminează! legați jertfa cu funii de coarnele altarului! (*) Dumnezeu meu ești tu, ție vreau să-ți mulțumesc! Dumnezeul

בְּרוּךְ הַבּוֹא בְּשֵׁם יְיָ בְּרִכְנוּקָם
מִבֵּית יְיָ: בְּרוּךְ אַל יְיָ וַיֵּאָר לָנֶגְדִי
אֶסְרִיחָג בְּעֵבְרָיִם, עַד קִרְנוֹת
הַמִּזְבֵּחַ: אֵל אֱלֹי אֲתָה וְאֲזַדְּהָ

(*) Toate versetele însemnate cu o steluță trebuie repetate. ¹⁾ Aci se scutură conform celor arătate în pag. 337, după fiecare silabă: נָּא=נֶא=נִישׁ=עָה נָּא

meu, pe tine vroiu să înalț. ^(*) אֱלֹהֵי אֲרוֹנְךָ מִיָּדָי הוֹדֵנוּ לֵוי
Mulțumiți Domnului, că e bun, בְּרִמּוֹבֵי בֵּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ הוֹדוּ
că în veci e harul lui. ^(*)

g) Binecuvântare de încheiere a psalmilor de laudă. בְּרַבֵּת הַשִּׁיר.

יְהִלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (על) כָּל מַעֲשֶׂיךָ: Te laudă, Doamne, ⁽²⁾ יְהִלְלוּךָ
Dumnezeul nostru, toate נִחְסְדֵנוּךָ צְדִיקִים עוֹשֵׂי רִצּוֹנְךָ וְכָל עַמֶּךָ
faptele tale; și cuvioșii tăi, drepții, בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַבָּה יוֹדָה וּבְרַבָּה וּשְׁבָחָה
cari împlinesc voința ta, precum וּפְאִימָה וּדְוִימָה וְנִעְרִיצָה וְיִקְרִישׁוּ
și tot poporul tău, casa lui Israel, וְמִלִּכְבוֹד אֶת־שִׁמְךָ מִלְּבָנֵי בֵּי לָךְ טוֹב
îți mulțumesc cu cântare de vese- לַהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נֹאחַ לְנֶטֶר. בֵּי מַעֲלָם
lie, și binecuvântează, slăvesc, fă- וְעַד עוֹלָם אָפָה אֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ
lesc, înalț, precămăresc, sfîțesc și מְלֶכֶךְ מְהֻלָּל בִּתְשַׁבְּחוֹת:

Urmarea :

La *integul Kaddiș*: 1) *integul Kaddiș*. La *integul Kaddiș*.
2) Scoaterea Thorei din sfântul Chivot. חוֹל הַמִּזְבֵּחַ כְּבוֹדָה. La
3) Un *Sefer* (4 citanii). 4) חֶדֶק. 5) אֲשֶׁרִי וְכָא לְצִיִּן יְהִלְלוּ. 6) וְזֹאת הַבְּרָכָה
7) תְּשַׁלֵּחַ מִסֵּפֶר. 7) תְּשַׁלֵּחַ מִסֵּפֶר. un
La *integul Kaddiș*: 1) *integul Kaddiș*. חוֹל הַמִּזְבֵּחַ כְּבוֹדָה. La
2) Scoaterea Thorei din sfântul Chivot. אֲשֶׁרִי וְכָא לְצִיִּן יְהִלְלוּ. 6) וְזֹאת הַבְּרָכָה
3) Un *Sefer* (4 citanii). 4) חֶדֶק. 5) אֲשֶׁרִי וְכָא לְצִיִּן יְהִלְלוּ. 6) וְזֹאת הַבְּרָכָה
7) תְּשַׁלֵּחַ מִסֵּפֶר. 7) תְּשַׁלֵּחַ מִסֵּפֶר. un

La cele trei sărbători precum și la	La <i>integul Kaddiș</i> :	La <i>integul Kaddiș</i> :
שְׁבֵת רִאשׁ חֹדֶשׁ שְׁבֵת	1. <i>Integul Kaddiș</i> .	1. <i>Jumătate Kaddiș</i> .
הַקֶּדֶם, שְׁבֵת רִאשׁ חֹדֶשׁ	2. Scoaterea Thorei din sfântul Chivot.	2. Scoaterea Thorei din sfântul Chivot.
הַקֶּדֶם, הוֹשַׁעֲנָה רַבָּה	3. 2 קָדָשׁ cu a 4-a ci- tanie pentru <i>קֶדֶם</i> .	3. Un קָדָשׁ trei citanii, („Numeri” 7).
שְׁבֵת חוֹל הַמִּזְבֵּחַ:	4. <i>Jumătate Kaddiș</i> .	4. <i>Jumătate Kaddiș</i> .
1. <i>Integul Kaddiș</i> .	5. <i>Obște</i> : וְזֹאת הַתּוֹרָה: <i>și</i> rug. pag. 117—118.	5. <i>Obște</i> : וְזֹאת הַתּוֹרָה: <i>și</i> rugăciunile de înche- iere pag. 117—124.
2. <i>Integul Kaddiș</i> și	6. <i>Rugăciunile de înche- iere</i> 118—124.	6. <i>Integul Kaddiș</i> .
continuarea, după pre- scripțiune.	7. <i>Rugăciunea de-șapte ce urmează</i> , pag. 346.	7. <i>Rugăciunea de-șapte ce urmează</i> , pag. 346.

^(*) Toate versetele însemnate cu o steluță trebuie repetate.

⁽²⁾ Aci cele din urmă scuturături. 2) „Pesachim” 118, 1.

1) תפלת מוסף לראש חודש בחול.

Rugăciunea de adaos (Musaf) pentru Luna Nouă (Roș Hodeș).

1. Dumnezeu, scutul părinților. אבות.

: 32, 3.) „Deut.“ כי ישם יי אקרא. חבו גדל לאלהינו:

: 51, 17.) „Ps.“ אדני שפתי תפתח. ופי וגיד תהלתי:

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי אברהם, אלהי יצחק ואלהי יעקב. ה' הגדול, הגבור והנורא, אל עליון, גומל תפדים טובים, ונקמה בפל, וזגר מסדי אבות, ומביא גואל. לקני בניהם, למען שמו באתה ברו:

מלך, עזר, ומשיע ומגן, ברוך אתה יי מגן אברהם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אתה גבור לעולם, אדני, מתיז ממים אתה, רב לחישי:

(De la început până inclusiv יסן se zice:

משיב הרוח ומוריד הגשם:

מכלל חיים בחסד, מתיז ממים ברחמים רבים, סומך נופלים, ורופא חולים, ומתיר אסורים, ומקיים אמינותו, לישגי עפר, מי כמוך, בעל גבורות, ומי דומה לך, מלך, מתיז ומחיה, ומצמיח ישועה: ונאמן אתה, להחיות מתים. ברוך אתה יי מתיז המים:

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קדשת השם.

Când oficiantul repetă cu glas tare rugăciunea:

La rugăciunea ce se face înec:

נקדש את-שמך פעלים, בשם שמקדישים אותו בשמי	Oficiantul:	אתה
מרום, בכתוב על-יד נביאך, וקרא זה אליה ואמר:		קדוש,
קדוש, קדוש, קדוש יי אבות, מלא כל	Obște:	ושמך
הארץ כבודו: ⁽²⁾		קדוש,
לעתהם ברוך יאמרו:	Oficiantul:	וקדושים
ברוך כבודי ממוקמו: ⁽³⁾	Obște:	בכל-יום
ובדברי קדשך בתיב לאמר:	Oficiantul:	

¹⁾ Traducerea până la ראשי השנים vezi pag. 71-75. Aci e Musaf de Roș Hodeș pentru zilele de lucru. Musaf pentru Sabbath de Roș Hodeș vezi pag. 238. ²⁾ „Ies.“ 6, 3. ³⁾ „Iehezkel.“ 3, 12.

יְהוָה יִי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ, לְדֹר וָדֹר.	Obsten:	יְהוָה
הַלְלוּהָ: (1)		סֶלָה: בְּרוּךְ
לְדֹר וָדֹר נְגִיד בְּרָכָה. וְלִגְצָח בְּזָחִים קְדֻשָּׁתָהּ	Ofiantul:	אֵתָהּ יִי
נְקַדִּישׁ. וְשִׁבְחָהּ, אֱלֹהֵינוּ, מִפְּנֵי לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד.		הָאֵל
כִּי אֵל מְלָכִי, גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אֵתָהּ: בְּרוּךְ אֵתָהּ יִי		הַקְדוֹשׁ:
הָאֵל הַקְדוֹשׁ:		

4. Consfințirea Lunilor Noue. הַרְשֵׁת רִאשֵׁי הַחֲדָשִׁים.

רִאשֵׁי הַחֲדָשִׁים לְעַמָּךְ נִתְּנָה, ²⁾ Inceputul lunilor în-
totmit-ai poporului
תָּא, ca o vreme de ispășenie
pentră toți urmașii Tor. In
זֶמֶן כְּפָרָה לְכָל-תַּלְדֵּי-יִשְׂרָאֵל.

1) „Ps.” 146, 10.

2) „Šekalim” a. Pe când a existat Templul, s'a adus o jertfă specială la Luna Nouă (ראש חודש); astăzi în locul jertfei se face rugăciunea de adaos (Musaf) și se recitează Hallel (Psalml 113—118, omițându-se versetele 1—11 din ps. 115 și 116); despre însemnătatea de Roș Hodeș vezi „Numeri” 10, 10; „Ies.” 1, 13; 66, 23; II. „Regii” 4, 23. Luna Nouă se serbează numai o singură zi, când luna precedentă a avut 29 de zile; și două zile, când cea precedentă a avut 30 de zile. În cazul cîntăi se serbează prima zi din luna începătoare; iar în cazul al doilea: prima zi, din cele două zile de Roș Hodeș, este a 80-a zi din luna precedentă.

Înainte de fixarea calendarului nostru, prima zi a fiecărei luni a fost proclamată de Sanhedrin, după ce doi martori au depus, că au observat Luna Nouă. Abia în urma acestei publicațiuni solemne s'a putut ști, dacă luna care a trecut avea 30 sau 29 de zile. Îndată ce s'a făcut proclamăciunea la reședința sanhedrinală, plecau pristavi în provincie și publicau ziua fixată. În țările depărtate unde crainicii nu puteau să ajungă la timp, și unde, prin urmare, celebrându-se o sărbătoare, s'ar fi putut greși cu o zi, s'au ținut două zile de sărbătoare, pentru a nu scăpa pe cea adevărată. De aci obiceiul adoptat în toate țările, în afară de Palestina, d'a sărbători două zile. Și acest uz a fost și este menținut, chiar după ce s'a introdus — pe la mijlocul veacului al patrulea al erei vulgare — un calendar metodic și invariabil, pentru respectul datorit vechii deciziuni rabbinice (v. Talmud „Beša” 4 b; „Pesachim” 52, a).

Observare.—În ajunul Lunei Noue (Roș Hodeș) mulți postesc și se pocăiesc de păcatele săvârșite în toată luna precedentă. Rugăciunea de Min'ha se numește יוֹם כִּפּוּר „mica zi de ispășenie”, fiindcă cuprinde multe rugi (קְלִיָּוִת) din ritualul Zilei de Kippurim. Autorii lor sunt: Iehuda Aric (Sir Leon de Modena, născ. 5631 m. 5408); R. Mordechai bar Sabthi Aruch (întăia jumătate a veacului 50); R. Eliezer berabbi Iŭthak ha-Levi (întăia jumătate a veacului 49), fratele lui R. Iakob, numit Iabez; Beniamin bar Sarach (veacul 49); R. Nissim b. Iakob b. Nisim (din Kairwan = Cyrena în Africa, mort în Barcelona pe la 4780) și alți Kabbaliști. Versetele biblice continute în rugăciunile „micel zile de ispășenie” sunt: „Psalmi” 102; 81; „Hosea” 6, 1-2; „Daniel” 9, 18-19; „Ps.” 141, 2;

aceste zile îți aduceau (odinioară strămoșii noștri) jertfele voinței tale și țapi de ispășire, ca să li se ierte păcatele lor. Spre pomenirea tuturor au fost și pentru mântuirea sufletului lor de puterea vrăjmașă. Intemeiază deci din nou un altar în Sion, ca să-ți aducem jertfa ardereidetot a Lunei Noue, și berbeci din capre să gătim cu voie bună; ca să ne bucurăm cu toți de slujba sfântului Templu, și cu acele cântece ale lui David, robului tău, cari răsunau odinioară în reședința ta, când se ziceau înaintea altarului tău. Întoarce-le dragostea cea veșnică, și adu-ți aminte de copii în favoarea legământului încheiat cu părinți. Și adu-ne cu veselie la reședința ta Sion, și cu bucurie veșnică la Ierusalaim, lăcașul tău cel sfânt. Acolo îți vom aduce jertfele noastre îndatorite: cele zilnice (*Temidim*) după rânduiala lor, și adaosele (*Musafim*) după întocmirea lor; chiar și adaosul acestei zile de Lună Nouă (*Roș Hodeș*), îl vom face și-l vom aduce înaintea ta-cu dragoste, după porunca voinței tale, precum ne-ai prescris în învățătura ta, prin Moșe, robul tău, din gura slavei tale, după cum glăsuiește:

בְּהוֹתָם | מִקְרִיבִים לִפְנֵי
זָבְחִי רִצּוֹן וּשְׁעִירֵי חַטָּאת,
לְכַפֵּר בְּעֵדָם. וּזְרוֹן לְבָלֵם יְהוָה
וּתְשׁוּעַת נַפְשָׁם | מִיַּד שׂוֹנֵא:
מִזֶּבֶחַ | הַדָּשׁ בְּצִיּוֹן תִּבְנֶה וְעוֹלַת
רֹאשׁ הַדָּשׁ נַעֲלֶה עָלָיו וּשְׁעִירֵי
עִזִּים נַעֲשֶׂה בְּרִצּוֹן. וּבַעֲבֹרַת
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִשְׁמַח בְּלִגְנֵי
וּבְשִׁירֵי דָוִד עֲבֹדָה נִנְשָׁמָעִים
בְּעִירָה הָאֲמֹרִים לִפְנֵי מִזְבֵּחַךְ;
אֲהַבֵּת עוֹלָם תִּבְיֹא לָהֶם וּבְרִית
אֲכֹזֹת לִבָּנִים תִּזְכּוֹר: וְהִבְיֹאנִי
לְצִיּוֹן עִירָה בְּרָנָה וְלִירוּשָׁלַיִם
בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם.
וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לִפְנֵיךְ אֶת־קִרְבָּנוֹת
חֻבּוֹתֵינוּ תִּמְעִדֵם בְּסִדְרָם;
וּמוֹסָפִים תִּהְלָכְתָּם: וְאֶת־מוֹסֵף
וּם רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ הַזֶּה נַעֲשֶׂה
וּנְקָרִיב לִפְנֵיךְ בְּאַהֲבָה בְּמִצְוַת
רִצּוֹנְךָ כִּמּוֹ שִׁפְתֶּיךָ עֲלֵינוּ
תְּתוֹרָתְךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עֲבֹדָה
מִפִּי בְּבֹדָה בְּאַמּוּר:

„Plang.” 5, 21; „Exod.” 34, 5-7; „Numeri” 14, 18, 19, 15, 4. „Geneza” 32, 21; 33, 10; „Maleachi” 2, 13; 3, 3, 20; „Jehezkel” 45, 15. 25; 46, 14. 20. „Cânt. Cântăr.” 7, 3; „Pilde” 28, 13; „Judec.” 13, 23; 1 „Regi” 18, 36; „Nehemia” 9, 33. — La rugăciunea de seară (*Maariv*) se zice „זִלְתָּ הַבּוֹא v. „Pri Chadōš,” § 417. „S’lo” 120.

וּבְרָאִשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה, פָּרִים בְּגִידֵיכֶם שְׁנָיִם, וְאַל אֶחָד, בְּבָשִׂים בְּגִידֵי שְׁנָה שְׂבָעָה, תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְבִּיהֶם, כִּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶד, וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵל, וַעֲשׂוּן לִקְבֹּשׁ, וְיֵין בְּנִסְבּוֹ, וְשַׁעִיר לִכֹּפֶר, וּשְׁנֵי תְּמִידִים בְּהִלָּכָתָם:

וּבְרָאִשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה, פָּרִים בְּגִידֵיכֶם שְׁנָיִם, וְאַל אֶחָד, בְּבָשִׂים בְּגִידֵי שְׁנָה שְׂבָעָה, תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְבִּיהֶם, כִּמְדָּבָר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶד, וּשְׁנֵי עֶשְׂרִים לְאֵל, וַעֲשׂוּן לִקְבֹּשׁ, וְיֵין בְּנִסְבּוֹ, וְשַׁעִיר לִכֹּפֶר, וּשְׁנֵי תְּמִידִים בְּהִלָּכָתָם:

2) Dumnezeuul nostru și Dumnezeuul părinților noștri, înseamnă pentru noi luna aceasta: spre bine și belșug, spre bucurie și veselie, spre mântuire și mângâiere, spre hrană și îndestulare, spre viață și pace, spre îngăduirea greșelilor și iertarea păcatelor,³⁾ căci pe poporul tău Israel, l'ai ales dintre toate neamurile, și legile Lunilor Noue lui li-ai întocmit. Lăudat fii, Doamne, sfîntitorul lui Israel și al Lunilor Noue.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ חֲדָשׁ עָלֵינוּ אֶת־חֲדָשׁ הַזֶּה, לְמוֹצָה וּלְבִרְבָּה, לְשִׁשּׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, לִישׁוּעָה וּלְנִחָמָה, לְפִרְנָסָה וּלְבִלְבָּלָה, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, לְמַחֲלַת חֲמָא, וּלְסִלִּיחַת עוֹן,³⁾ כִּי־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּחַרְתָּ מִכָּל־הָאֻמוֹת, וְתָקִין רָאשֵׁי חֲדָשִׁים לָהֶם קִבְעָתָּ, בְּרוּךְ אַתָּה יי מְגִדָּשׁ יִשְׂרָאֵל וְרָאשֵׁי חֲדָשִׁים:

Rugăciune pentru bunăvoință față de serviciul divin al lui Israel.

5. Reîntemeierea Sionului. בְּיָדָהּ.

4) רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם, וְהָשִׁב אֶת־הָעֲבוּדָה לְבִיר בִּיתְךָ, וְאֵשִׁי יִשְׂרָאֵל וְתַפְלָתָם, בְּאַהֲבָה תִּקְבֹּל, בְּרָצוֹן, וְהָיִי לְרָצוֹן תְּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Încheierea rugăciunii a 5-a.

וְתִסְמְכֶנָּה שְׁנֵינוּ בְּשִׁיבָךָ לְרָצוֹן בְּרָחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי תְּמִיד וְשִׁבְתָּ לְרָצוֹן:

1) „Numeri“ 18, 11. 2) Această rugăciune cuprinde 12 cereri, făcând aluziune la cele 12 luni ale anului. 3) Într'un an bisect (embolismic), adică când anul are luna complementară de נָאָדָר se adaogă: וַעֲשׂוּן לִקְבֹּשׁ (și spre ispășenia fărdețegilor), începând de la luna חֲשׂוֹן până la חֲשׂוֹן inclusiv. 4) Traducerea, vezi pag. 82-89.

6. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מודים אנו לך:

Când oficiantul repetă (מודים,

rice obște încet, plecându-se: ¹⁾

מודים אנו לך, שאמרה הוא

וי אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי

כל־בשר, ויזכנו יוצר בראשית.

ברכות והודאות לשמך הדין

והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו.

בן חסדנו, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

חיים ושלום, ונתת לנו

מודים אנו לך, שאמרה הוא וי אלהינו
ואלהי אבותינו, לעולם ועד. צור חסדנו
ממן ישענו, אמה הוא לדור ודור, גודל לך
ונספר תהלתך, עלי־הינו המסורים בידך,
ועל נשמותינו בפקודות לך, ועל־נפשו
שקבל־יום עמנו, ועל נפלאותך וטובותך,
שקבל־עת, ערב ובקר וצהריים: השוב,
כי לא־כלו רחמיך, והרחם, כי לא־תמו
חסדך, מעולם קיינו לך:

Urmarea rugăciunii de mulțumire:

(2) ועל־כלם יתברך, ויתרומם שמך, מלכנו, תמיד, לעולם ועד:

וכל חסדים ודוד, סלה, ויכללו את־שמך באמת. האל, ישועתנו
ועזרתנו, סלה, ברוך אמה וי הטוב שמך, ויך נאה להודות:

ברכת בנאים. 3) Binecuvântarea preoților.

Oficiantul:

אלהינו ואלהי אבותינו, ברבנו בברכה הממשלת בתורה, התורה
על־ידי משה עבדך, האמורה מפי אהרן ובניו, בנאים, עם קדושה באמור:

Obștea:

Oficiantul: (plecându-se)

1) וברכה וי וישמרה : בן יהו רצון :
2) יאר וי פניו אליך ויחנה : בן יהו רצון :
3) ישא וי פניו אליך וישם לך שלום : בן יהו רצון :

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. ברכת שלום.

שים שלום, טובה וברכה, חן וחסד ורחמים, עלינו ועל כל־ישראל עמך.
ברבנו אמינו, בלנו באמך, באור פנינו, כי באור פנינו נתת לנו וי אלהינו
חיות חיים, ואהבת חסד, וצדקה וברכה ורחמים וחסד ושלום, וטוב
בפנינו לברך את־עמך ישראל בכל־עת, ובכל־שעה, בשלום.

¹⁾ Talm. „Sota” 40 a. ²⁾ La ראש חודש חגגה se intercalează acei חסדים pag. 85. ³⁾ „Sota” 39 a. ⁴⁾ „Numeri” 6, 24-26.

Incheiere:

ברוך אתה יי המברך את-עמו ישראל בשלום:

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

אלהי נצור לשוני מרע, ושמרתי מדבר מרמה. ונקללתי נפשי תדום, ונפשי בעפר לכל תדונה: פתח לפי בתורתך, ובמצותך תרדוף נפשי: וכל החושבים עלי רעה, מהרה הפר עצתם, ונקלל מחשבתם. עשה למען שמך, עשה למען ימנה, עשה למען קדשך, עשה למען תורתך, למען תלציון וידוך, הושיעה מינה, בעניי. יהי-לציון אמי-פי ותגיון לבי לפניך יי צורי וגאלי: עשה שלום במרומי, הוא יעשה שלום עלינו, ועל כל-ישראל, ואמרו אמן: יהי רצון מלפניך יי אלהינו, ואלהי אבותינו, שיפנה בית המקדש, במהרה בקינה, והיו חלקנו בתורתך, ונשם בערךך ביראה, בימי עולם, ובשנים קדמניות: ונברך לך מנחת יהודה וירושלם, בימי עולם, ובשנים קדמניות:

Oficiantul repetă cu glas tare rugăciunea de Musaf, cu *Kedușă*, apoi recitează *Integru Kaddiș*.—Se zice după aceea rugăciunea finală עליו, pagina 250, *Kaddiș de orfanî* pag. 128 și psalmul zilei urmat așezarea de *Kaddiș de orfanî*.

סדר ערב תבשילין. ⁶⁾ Rânduiala de Eruv Tavšilin.

Dacă o zi de sărbătoare cade Vineri, este oprit d'a se găti în această zi bucate pentru Sâmbătă, când nu s'a făcut înainte actul zis *Eruv Tavšilin*, a căruia explicațiune urmează:

Înainte d'a începe sărbătoarea, capul familiei ia o pâine și ceva din bucatele, cari au fost gătitе déjà în ajunul sărbătoarei (de obicei o bucată de carne sau de pește), și rostește formula următoare în fața stăpânei casei:

ברוך אתה יי אלהינו מלך, D-zeul nostru, regele
העולם, אשר קדשנו במצותיו, universalului, care ne-ai sfințit
והננו על מצות ערב, prin poruncile tale, și ne-ai
dat porunca de Eruv.

ברך Prin acest Eruv, să ne
המפא, ולבשלם, fie îngăduit—a coace, a
גדל, a încălzi bucate, a aprinde

¹⁾ După Talm. „Berachoth“ 17, a, de Mar, fiul lui Rabina I. pe la 4150.

²⁾ „Ps.“ 108, 7. ³⁾ „Ps.“ 19, 15. ⁴⁾ „Aboth“ P. 5. ⁵⁾ „Maleachi“ 3, 4.

⁶⁾ Tr. „Beta“ 15, b; comp. „Exod.“ 12, 16; 16, 23; 16, 29; 36, 6; „Num.“ 35, 5; „Iirm.“ 17, 21. 22. 24. 27; „Sabbath“ 96, b; „Sota“ 27, b; „O. Ch.“ § 368.

ולאדלקא שרנא ולמעבד כל צרכנא מיזמא טבא לשבתא לגי ולכל-הדרים בעיר הזאת: lumânări și d'a prepară în zilele de sârbătoare toate cele de trebuință pentru Sabbath — atât nouă, cât și fiecărui Israelit, care locuște în acest oraș. ¹⁾

Observare: Aceste bucate trebuie păstrate și mâncate abia în ziua de Sabbath.

הדלקת נר יום טוב.

Aprinderea lumânărilor de sârbătoare. ²⁾

La aprinderea lumânărilor de sârbătoare, se zice următoarea binecuvântare:

ברוך אתה יהי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של-יום טוב: Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a aprinde lumânarea de sârbătoare.

Dacă se întâmplă ca sârbătorea să cază Sabbath, se zice:

ברוך אתה יהי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של-שבת ושל-יום טוב: Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a aprinde lumânarea de Sabbath și de sârbătoare.

סדר התפילות לרגלים.

Rânduiala rugăciunilor pentru cele trei sârbători.

קבות וי שבעות יסח.

מערב.	שחרית.	מנחה.
Rugăciunea de seară pentru Sabbath și sârbători pag. 172, se face după rânduiala însemnată acolo, până la <i>observarea</i> din pag. 179,	Rugăciunea de dimineață se face în cele trei sârbători, întocmai ca Sabbath, după rânduiala însemnată, până la <i>observarea</i> pag. 204,	Rugăciunea de Min'ha pentru Sabbath și sârbători, pag. 257, se face după rânduiala însemnată acolo, până la <i>observarea</i> pag. 258,

apoi *Rugăciunea-de-șapte* pentru cele trei sârbători, care urmează aci.

¹⁾ Cine nu știe limba ebraică (resp. arameă), poate să reciteze formula în limba română. ²⁾ „Tosefoth“ la „Ber.“ 25, 2.—De urinașii lui Rași; Şemuel lihak b: lihak b: Așer ha-Levi, mort 4935.

Rugăciunea de *Min'ha* în *ajunul* sărbătorilor se face ca de obicei: nu mai că în zilele de lucru nu se zice *תפילת ערבית*, și *Sabbath* nu se zice *תפילת ערבית*.

תפילות ערבית ושמחית ומנחה לרגלים.

Rugăciunea-de-șapte pentru cele trei sărbători. ¹⁾

1. Dumnezeu, scutul părinților. *אבות*.

: *אֱלֹהֵינוּ שְׁמִי תִפְתָּח וְיִי גִיד תְּהִלָּתְךָ*. (Ps. " 51, 17).

פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים, לִנְפֹלָה הַלֵּל, וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת, וּמַבִּיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּגִיתָם, לְמַעַן שְׂמוֹתָ בְּאַהֲבָה:

מְלֶךְ, עוֹזֵר, וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן, פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְגֵן אַבְרָהָם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. *גבורות*.

: *אֶתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ מְחַיֶּה מֵתִים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעַ:*

(Iarna se zice:)

²⁾ מְשִׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ גּוֹפִלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וְטוֹמֵר יְסוּדִים, וּמְקַנֵּם אֲמוּנָתוֹ, לִישְׁנֵי עָפָר. מִי בְּמִוֶּה בְּעַל גְּבוּרָתוֹ, וּמִי דוֹמֵה לָךְ, מְלֶךְ, מְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: וְנֶאֱמָן אַתָּה לְחַיּוֹת מֵתִים. פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֶּה הַמֵּתִים: ³⁾

3. Sfințirea lui Dumnezeu. *קדושת השם*.

: *אֶתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וּקְדוּשָׁיִם בְּכָל־יוֹם יְהִלְלוּךָ, סֶלָה. פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:*

⁴⁾ קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. 3. Sfințirea lui D zeu.

Când Oficiantul recitează cu glas tare rugăciunea:

Oficiantul: ⁵⁾ *יְהוָה אֱתֵּשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם, בְּשֵׁם שְׁמִי הַקְּדוֹשׁ אֱתֵּשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם:*

מִרֹּם, בְּחַבּוֹב עֲלֵיד נְבִיאָךְ, וְזָכָא זֶה אֱלֹהֵינוּ וְאִמְר:

קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת, מְלֵא כְּלֵי־הָאָרֶץ בְּכַבֹּד: Obștea și Oficiantul:

¹⁾ De la Synagoga Magna 3414. *Traducerea*, vezi pag. 71-75. ²⁾ De la *Min'ha* de *Min'ha* până la *Min'ha* de *Min'ha* inclusiv, se zice *תפילת ערבית*. *Mišna „Berachoth“ 33, a; M. „Taaniith“ 1, de Eliezer b. Hyrkanoth 3853.* ³⁾ *Traducerea* și notele, vezi pag. 205—206.

4. Binecuvântare la sfințirea sărbătorii.

אתה בחרתנו מכל העמים, ואתה בחרתנו
 אהבת אותנו ורצית בנו, ורוממתנו
 מקדשתנו במצותיך, וקרבנתנו
 מלפני לעבודתך, ושמך הגדול
 והקדוש עלינו קראת:

La ieșirea Sabbatului se intercalează aici: ¹⁾ מרגיטא

והודיענו: אלהינו, ארת-משפטי
 צדקה, והלפדנו לעשות חן וצדקה.
 והתן לנו: אלהינו, משפטים ישרים,
 ותורת * אמת, חן ומצות טובים.
 ונחיל לנו זמני ששון, ומועדי קדש,

La rugăciunea de
 Min'ha:

Oficiul:
 לְעִטְרוֹתֵינוּ
 בְּרוּךְ יְאֵמְרוּ:

Obștea și Oficiantul:

בְּרוּךְ כְּבוֹדֵנוּ
 מִמְּקוֹמוֹ:

Oficiantul:

וּבְדַבְרֵי הַדָּשָׁה
 כְּתוּב לְאַמֵּר:

* „Keduș” (Sfințirea lui Dumnezeu).

La rugăciunea de dimineață:

Oficiantul:
 אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל, אֲדִיר וְחֲזָק, מְשִׁמֵּיעִים
 קוֹל, מִתְנַשְּׂאִים לְעֶפֶת שָׁרָפִים, לְעִטְרוֹתֵינוּ יְאֵמְרוּ:

Obștea și Oficiantul:
 בְּרוּךְ כְּבוֹדֵנוּ מִמְּקוֹמוֹ:

Oficiantul:
 מִמְּקוֹמָהּ, מִלִּפְנֵי הַמִּקְדָּשׁ, עֲלֵינוּ כִּי
 מִחֲבִים אָנֹחֵנוּ לָךְ, מִתִּי תִמְלֹךְ בְּצִיּוֹן, בְּקִרְוֹב בְּיָמֵינוּ
 לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁפּוֹן: תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם
 עִירָהּ, לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֶצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶנָּה
 מִלְּבוֹתֶיךָ, בְּדָבָר הָאֱמִיר בְּשִׁירֵי אֲנָהּ, עַל־יְדֵי דָוִד
 מְשִׁים צִדְקָה:

יְמַלֵּךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן, לְדוֹר וָדוֹר. הִלְלוּהָ:

Obștea și Oficiantul:
 Oficiantul:
 לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד גְּדֹלָהּ, וּלְנֶצַח נְצָחִים קִדְּשָׁהּ נִקְדִּישָׁהּ וְשִׁבְחָהּ.
 אֱלֹהֵינוּ, מְנִינֵנוּ לֹא יִמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֵל מִלֵּךְ, גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אֱמֶת.
 בְּרוּךְ אַתָּה יי הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

¹⁾ Tr. „Berachoth” 32, 2, de Rav (mort 4003) și Samuel (născ. pe la 3940, mort 4010).

sărbători sfinte, cu prăznuri de
prinoase, și ne-ai dat ca moștenire
sfințirea Sabbatului, măreția sărba-
toare și serbarea praznicului. Tu
Doamne, Dumnezeul nostru, ai
făcut deosebire între sânt și mirean,
între lumină și întineric, între Is-
rael și popoare, între ziua a șaptea
și cele șase zile de lucru. Și pre-
cum ai făcut deosebire între sfin-
țenia Sabbatului și sfințenia sărba-
toare, precum ai sfințit ziua a
șaptea peste cele șase zile de
lucru: tot așa ai deosebit și sfin-
tește poporul tău Israel prin sfin-
țenia ta.

וְהָיָה בְּנִדְכָהּ וּבְחִישָׁנָהּ קִדְּשָׁתָהּ שִׁמְתָהּ
וּבְכֹד מִזְעָרָהּ וּבְחִינַת הַהֶגְלָהּ וּבְהִגְלָהּ
הַאֲלֹהִי בֵּין הַדָּשׁ לְחֹלִי בֵּין אִדּוֹ
לְחִשְׁדָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים בֵּין יוֹם
הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשִּׁתָּהּ יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה בֵּין
קִדְּשַׁת שַׁבָּת לְקִדְּשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּרִילָה
וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשְׁפָּט יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה
מִקְדָּשָׁהּ הַבְּרִילָה וּמִקְדָּשָׁהּ אֶרֶץ-עֲמֻנָה
יִשְׂרָאֵל מִקְדָּשָׁהּ :

וְהָיָה לָכֵן אִם
 1) Și așa ne-ai
 dat nouă, Doanne
 Dumnezeuul nostru, cu dra-
 goste (Sabbate * spre odihnă,
 și) sărbători de bucurie, praz-
 nice și vremuri de veselie,
 ca ziua (aceasta de Sabbath
 și ziua)

ותתן לנו יי אלהינו ברחמיה
(שבתות למנוחה) מנוחות
לשבתות חגים וזמנים לששון
אתיום (השבת הזה ואתיום)

(Pesah:) acestei sărbători de azime,
vremea slobozeniei noastre—

(לפסה) חג המצות הזה, זמן חרותנו.

(Savuoth:) sãrbãtoarei Sãptãmãnilor, vremea dãrei Invãțãturei noastre—

(לשבעות) חג השבועות היורה זמן
מפני תורתנו.

(*Succoth*;) acestei sărbători de
Cust, vremea veseliei noastre —

(לשבת) חג הסוכות הזה יזמן שמחתנו.

(*S'ini Afereth:*) acestel sărbători
de încheiere, vremea bucuriei
noastre —

(לשג ושג) השמיני חג העצרת הנה
ומן שמחתנו.

(cu dragoste) — o chemare
sfântă, spre pomenirea ieşirii
din Egipt.

מִקְרָא (פְּתִיחָה) מִקְרָא--קִרְיָה זָכָר
לִיצִיאת מִצְרַיִם:

Pomenirea solemnă. 177200 **)

אֶלֶּהֵם וְאֵלֶּהֵם אֲבוֹתֵינוּ יְעֻלָּה וְיֻבָּל וְיִנְשֵׁם וְיִדְדָה וְיִשְׁשָׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְבֹּר וְיִזְכְּרֵנוּ וְיִפְקֹדֵנוּ וְיִזְכְּרוּ אֲבוֹתֵינוּ וְיִזְכְּרוּ מַשִּׁים בְּזִדְדָה עֲמֵהָ

¹⁾ Massecheth „Soferim“ 19 § 3. 4.

*) Pasajele între paranteze se zic numai Sâmbătă. **) „Sabbath“ 24.
Traducerea, vezi pag. 83.

וזכרון ירושלים, עיר קדושה, וזכרון כל-עמך, בית ישראל, לפניך, לפלטה, למזבח, לחן, ולחם, ולרחמים, לחיים ולשלום, ביום

La sârb. de Incheiere:

La sârb. Cuștilor

La sârb. Săptămânilor:

La Paști:

חג המצות | חג השבועות | חג הסוכות | השמיני חג העצרת

הזה, זכרנו יי אלהינו בך, למזבח, ופקדנו בך, לכפרה, והושיענו בך, לחיים. ובדבר ישועה ורחמים, חוס ורחמי, נרחם עלינו, והושיענו, כי אליך ענינו, כי אל מלך, חנון ורחום אתה:

והשיאנו יי אלהינו את-
ברכת מועדיך, לחיים ולשלום,
לשמחה ולששון, באשר רצית
ואמרת לבבבנו: (לשבת: אלהינו
ואלהי אבותינו, רצוה במנוחתנו)
קדשנו במצותיך, והונו חלקנו
ברצונך, שבענו ממנו,
ושמחנו בישועתך. וטהר לבנו
לעבודך באמת, והנהילנו יי
אלהינו (באהבה וברצון) בשמחה
ובששון, (שבת ו) מועדי קדשך,
ושמחו בך ישראל, ממך, ש
שמך, פרוך אתה יי ממך, ש
(השבת ו) ישראל והזמנים:

1) Incuviințează-ne, Doamne Dumnezeul nostru, cu binecuvântarea sărbătorilor tale, spre viață și pace, spre bucurie și veselie, precum ai binevoit și ai făgăduit a ne binecuvânta. 2) (Dumnezeul* nostru și D-zeul părinților noștri, fie-ți plăcută odihna noastră), sfințește-ne prin poruncile tale, și dă-ne să avem parte de Invățătura ta, satură-ne cu bunătatea ta și înveselește-ne prin mântuirea ta; și curăță inima noastră, ca să-ți slujască ție cu credință. Și împărtășește-ne, Doamne Dumnezeul nostru, (în dragoste și bunăvoință), în bucurie și veselie de (Sabbatul, și) sărbătorile tale cele sfinte, ca să se bucure cu tine Israel, care sfințește numele tău. Lăudat fii Doamne, sfințitorul (Sabbatului, al) lui Israel și al sărbătorilor.

1) Menț. „Soferim“ 19, 7. 2) Prin binecuvântarea Cohanim-ilor („Numeri“ 6, 24). *) Pasajele între paranteze se zic numai în ziua de Sabbat.

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. ברכת שלום.

La מנחה și:

שְׁלֹמֹם רַב עַל-
יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ תְּשִׁים
לְעוֹלָם, כִּי אַתָּה
הוּא מֶלֶךְ אֲדֹנָי.
לְכָל-הַשְּׁלֹמֹם.
יֵטֵב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ אֶת-עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת, וּבְכָל-שָׁעָה, בְּשִׁלְוֶמָּה.

La שְׁקִירִית:

שִׁים שְׁלֹמֹם, טוֹבָה וּבְרָכָה, חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים
עָלֶינִי, וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, עַמָּךְ, בְּרַבְּכֵנִי אֲבִינִי, בְּלִבִּי
בְּאַחֲדִי, בְּאִזְרֵי פְגִיזִי, כִּי בְּאִזְרֵי פְגִיזֵךְ נָתַתָּ
לִּי, וְיֵאלֶחֱנֵנִי, תוֹרַת חַיִּים, וְאַתָּה בְּרַכְתָּ חֶסֶד
וְצִדִּיקָה, וּבְרָכָה, וְרַחֲמִים, וְחַיִּים וְשְׁלֹמֹם.
יֵטֵב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֶךְ אֶת-עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת, וּבְכָל-שָׁעָה, בְּשִׁלְוֶמָּה.

Incheiere:

ברוך אתה, יי, המברך את-עמו ישראל בשלום:

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

אֱלֹהֵי, נִצֹּר לְשׁוֹנֵי מַרְעִי, וּשְׁפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי תִדּוּם,
וְנַפְשִׁי כְּעֶפֶר לִפְלִי תִתֵּן: פָּסַח לִפִּי בְּתוֹרָתְךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּךְ נַפְשִׁי.
וְכָל הַחוֹשִׁבִּים, אֵלַי רָעָה, מִהֲרָה הִפֵּר עֲצָתָם, וְקִלְקַל מַחְשַׁבְתָּם, עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׁמֶךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן מִנְּךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן תוֹרָתְךָ,
(²) לְמַעַן יִתְלַצֵּן יוֹדֶיךָ, הוֹשִׁיעָה וּמִינָה, וְעֲנֵנִי (³) יְהוֹי-לִצְוֹן, אֲמִירֵי-
וְהַיִּין לִפִּי לְפָנֶיךָ, יי צוּרִי וְנִגְדָלִי: עֲשֵׂה שְׁלֹמֹם בְּמִדּוּמָי, הוּא יַעֲשֶׂה
שְׁלֹמֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְאַמְרוּ אָמֵן: (⁴) יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יי אֱלֹהֵינוּ,
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבֵנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמַהֲרָה, בְּיָמֵינוּ, וְהֵן חֲלָקֵנוּ
בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם גִּעְבָּדְךָ בְּרָאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִנִּית: (⁵) וְעָרְכָה לֵוִי
מִנְּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָּם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִנִּית:

Urmare:

Pentru מנחה: Oficiantul repetă cu glas tare *Rugăciunea-de-șapte*, cu *Keduša* (קְדוּשָׁה), recitează întregul Kaddiș, apoi se încheie cu *עֲלֵנִי* și *Kaddiș de orfani*.

Pentru שְׁקִירִית: 1. Psalmii de laudă: סֶלָה. 2. Întregul Kaddiș; 3. אִירְכֹּסוּךָ pag. 211; 4. Se scoț două תִּדְּהָ קָפִי תִדְּהָ etc. pag. 212—218; 5. Citanie din Thora 218—224, după citanie se zice אֲשֶׁר pag. 235; 6. Dacă e Sabbath se zice și קִיּוֹם פְּרָדָן, event. וְהִזְכַּרְתָּ לָשֹׁמֵר, pag. 361; 7. *Rugăciunea de Musaf pentru cele trei sărbători*.

¹⁾ „Berachoth” 17, autorul e Mar, fiul lui R. Abina I. pe la 4150.²⁾ „Ps.” 108, 7. ³⁾ „Ps.” 19, 15. ⁴⁾ „Aboth,” P. 5. ⁵⁾ „Maleachi” 3, 4.

Pentru מַעֲרִיב: Dacă este *totdeodată* și *Sabbath*, urmează aci וַיְהִי pag. 182 și (nu însă în prima seară de Pesah) וַיְהִי Impreună cu מַעֲרִיב pag. 184-185; altfel numai întregul Kaddiș, apoi (cu excepțiunea celor dintâi două seri de Pesah) Kidduș, rugăciunea finală וַיְהִי și Kaddiș de orfanî.

קדוש ליל שלש רגלים.

Kidduș pentru serile celor trei sărbători. ¹⁾

În ajunul sărbătorilor de פסח, שבועות, סוכות și שמעי עצרת se zice seara înaintea mesei următorii Kidduș. Dacă sărbătoarea cade Sâmbătă, atunci se recitează, Vineri seară, și următoarele versete:

וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-קֶכֶר יוֹם הַשְּׁמִיעִי. וַיְכַלּוּ הַשָּׂמִים וְהָאָרֶץ וְכָל-צָבָאָם:
הַיּוֹבֵל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ, אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְכַל-מְלֹאכְתּוֹ, אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ,
כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל-מְלֹאכְתּוֹ, אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת: ⁽²⁾

La Templu, sau la masă, dacă e una din zilele săptămânii, se începe aci:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:
Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ai creat rodul viței. ³⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר בחר-בנו מכל עם-ורומקנו מכל-לשון, וקדשנו במצותיו, ותתן-לנו יי אלהינו באתקוה (שבתות למונה), מועדים לשמחה, חגים וזמנים לששון, את-יום (השבת החדש) ואת-יום (לשבת החדש)
Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ne-ai ales dintre toate popoarele și ne-ai înălțat peste toate limbile, și ne-ai stințit prin poruncile tale. Și așa ne-ai dat Doamne, D-zeul nostru, cu dragoste, ⁴⁾ (Sabbate spre odihnă, și) sărbători de bucurie, praznice și vremuri de veselie, ca ziua (aceasta de Sabbath și ziua)

(Pesah): acestel sărbători de azime, vremea slobozeniei noastre—

¹⁾ Ceremonia prin care se inaugurează cele trei sărbători (Kidduș), de la Synagoga Magna 3414. ²⁾ „Geneza“ 2, 1-3. Traducerea, vezi pag. 187. ³⁾ „Pesahim“ 105. ⁴⁾ Pasajele între paranteze se zic numai în ziua de Sabbath.

(*Savnoth* :) sărbătoarei Săptămânii, vremea dărei Invățăturei noastre—

(*Succoth* :) acestei sărbători de Cuști, vremea bucuriei noastre—

(*Šmini Atereth* :) acestei sărbători de Încheiere, vremea bucuriei noastre—

(cu dragoste)—o chemare sfântă, spre pomenirea ieșirii din Egipt. Căci pe noi ne-ai ales, și pe noi ne-ai sfințit dintre toate popoarele; (și Sabbatul) și sărbătorile tale cele sfinte (cu dragoste și bunăvoință), cu bucurie și veselie ni le-ai dat drept moștenire. Lăudat fii Doamne, sfințitorul (Sabbatului, al) lui Israel și al sărbătorilor.

Dacă sărbătoarea cade la ieșirea Sabbatului, se adaugă înainte de următoarele două binecuvântări: 1)

ברוך לְאֹדָתְךָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בְּרֹא אֱמֻנָתְךָ הָאֵשׁ;
Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ai creat lumina focului. 2)

ברוך לְאֹדָתְךָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל, בֵּין אִוָּר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, בֵּין קֹדֶשׁ שַׁבָּת לְקֹדֶשׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּה, וְאֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשְׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה קֹדֶשׁת. הַבְּדִלָּה וְקִבְּשָׁתָּ אֶת-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשְׁהָךְ, בְּרֹדָה אִתָּה יְיָ הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל;
Lăudat fil Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care deosebești între sfânt și mirean, între lumină și întuneric, între Israel și popoare, între ziua a șaptea și cele șase zile de lucru. Și precum ai făcut deosebire între sfințenia Sabbatului și sfințenia sărbătoarei, precum ai sfințit ziua a șaptea peste cele șase zile de lucru: tot așa ai deosebit și ai sfințit pe poporul tău Israel prin sfințenia ta. Lăudat fii Doamne, care deosebești între sfânt și sfânt. 3)

Seara întâia a sărbătoarei Cuștilor (שבועות) se zice înainte de următoarea binecuvântare. A doua seară însă se rostește această după

1) „Berachoth“ 51, 6; „O. Ch.“ 183, 271, 296; „Hulin“ 92 a; Mid. „Semoth Rabba“ 20. 44; „Bamidbar R.“ cap. 18. 2) „Pesah“ 54, 103.

3) „Berach.“ 33.

(לשבעות) חג השבועות החדש, וזמן
מתן תורתנו.

(לקצות) חג הסוכות החדש, וזמן שמחתנו.

(לשמיני ושלש) חג השמיני, חג העצרת
החדש, וזמן שמחתנו.

(באהבה) מְקַרְבֵּי קֹדֶשׁ, זָכָר
לְיֵצִיאַת מִצְרָיִם: בִּרְכָנוּ בְּחַרְתָּ,
וְאוֹרְחָנוּ קֹדֶשׁת מִבְּלִיַּדְעִים,
(וְשִׁשֶּׁת) וּמִזְעֵדֵי קֹדֶשׁ (בְּאַהֲבָה
וּבְרַצוֹן), בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁשׁ
הַתְּחַלְתָּנוּ. בְּרֹדָה אִתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ
(הַשַּׁבָּת, ו) יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים: שְׂהִינֵנו

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו לישוב בסקבה:
 Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a ședea în cuști.¹⁾

La fiecare sărbătoare, afară de cele din urmă două nopți de Pesah, se zice după קדוש și שיהיה; de asemenea o zic și femeile la aprinderea lumânărilor.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו והגיענו לזמן הזה:
 Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ne-ai păstrat viață și ne-ai susținut și ne-ai făcut să ajungem vremea aceasta.²⁾

Binecuvântarea (zisă „Hamoți“) asupra celor două pâini:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, המוציא לחם מן הארץ:
 Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care scoți pâinea din pământ.³⁾

הזכרת נשמות. ⁴⁾ Rugăciuni la pomenirea morților.

1. Versete din sfânta Scriptură.

Predicatorul sau Oficiantul.

Doamne! ce este omul, că iei seamă de el?	יי מה אדם ותדעהו
Fiul muritorului, că-l prețuiești pe dânsul? ⁵⁾	בן אנוש ותחשבהו:
Cel plăsmuit din țărână se așază mână sullării, Zilele lui sunt ca umbra ce trece. ⁶⁾	אדם להבל דמיו ימיו כצל עובר:
Diminează răsare și înflorește, Seara e secerat și se usucă. ⁷⁾	בבקר יצין וחלה, לערב ימולל ויבש:
Unde trăiește omul, care să nu vază moartea, Și care de groapă să poată scăpa? ⁸⁾	מי גבר ויהיה, ולא יראה מות, ימלט נפשו מיד שאול, סלה:
Pe muritor îl aduci până la nimicire, Și-i zici: „În țărână întoarceți-vă, fiii lui Adam.“ ⁹⁾	קשב אנוש עד רפא, והאמר, שובו בנאדם:

¹⁾ Tr. „Pesahim“ 7, 2. ²⁾ „Berachoth“ 37. b. ³⁾ M. „Berach.“ 6, a.

⁴⁾ Despre originea slujbei privitoare la pomenirea morților vezi Midraš „Tanchuma“, parș. Haazinu, care pomeneste această slujbă într-o Pesikta, compusă, după Zunz („Gottesdienstl. Vorträge“ pag. 195-196) în Palestina, în veacul al 7-lea; cf. „Horieth“ 6, a; „O. Ch.“ 621. „M. A. T. Z. Atereth Z.“ ⁵⁾ „Ps.“ 144, 3; ⁶⁾ „Ps.“ 144, 4. ⁷⁾ „Ps.“ 90, 6. ⁸⁾ „Ps.“ 89, 49. ⁹⁾ „Ps.“ 90, 3.

Invață-ne, Doamne, a socoti zilele
noastre,
Ca să putem dobândi o inimă
înțeleaptă ! ¹⁾

De ar înțelege și ar pricepe aceasta,
Ei s'ar gândi la sfârșitul lor ! ²⁾

Că la moartea sa nu la nimic omul,
Avuția lui nu se pogoară după
dânsul. ³⁾

Păzește cuvioșia și caută dreptatea,
Că numai așa e veșnic sfârșitul
omului.

Dumnezeu mă va scăpa din pu-
terea mormântului,

Căci el mă va primi, Sela ! ⁴⁾

Domnul izbăvește sufletul robilor
săi,

Și cei ce se adăpostesc la dânsul
nu vor fi osândiți. ⁵⁾

לִמְנוּת-יָמֵינוּ בֶּן הַדּוֹדָה,

וְנִבְאָ לִלְבָב הַחֲכָמָה:

לֹא חֲכָמוֹ וְיִשְׁכִּילוֹ זֹאת,

יָבִינוּ לְאַחֲרֵיהֶם:

כִּי לֹא כְמוֹתוֹ יִקַּח הַקֵּל,

לֹא-יִרְדּוּ אַחֲרָיו כְּבוֹדוֹ:

שְׁמֵרָתָם וְרֵאָה יִשְׂרָאֵל,

כִּי-אֲחֵרִית לְאִישׁ שְׁלֹמֹם:

אֶד-אֱלֹהִים יִפְדֶּה-נַפְשִׁי מִיַּד שָׂאוֹל,

כִּי יִקְחֵנִי סֵלָה:

פֶּדָה יְיָ נַפְשִׁי מֵעֲבָדָיו,

וְלֹא יֵאָשְׁמוּ כָּל-יְהוֹדִים בּוֹ:

2. Rugăciune pentru mântuirea sufletească a răposaiților.

Pomenim înaintea ta, Dumnezeule al îndurării, pe răposaiții noștri, cari
*se odihnesc în pacea mormântului!

Cu cât pășim înainte în spinoasa cale a vieții și pătrundem mai bine
adevărata noastră ferice, cu atât recunoaștem, cu atât prețuim mai mult
nemărginita dragoste a părinților noștri, cari au veghiat la leagănul nos-
tru, cari ne-au crescut și ne-au instruit, și a căroră prevăzătoare îngrijire
n'a slăbit niciodată. Ei 'au fost pentru noi o comoară de bunătăți, ei au
trăit și s'au jertfit pentru noi, ei au îndurat verce necaz cu o răbdare
îngerească, ei n'au cruțat nici o osteneală pentru a ne face fericiți, ei ne-au
luminat cu luminile lor, cu înțeleptele lor sfaturi, ei ne-au călăuzit, Doamne,
în căile tale, și ne-au lăsat drept moștenire binecuvântarea lor, care s'a
adeverit la noi până în ziua de azi.

Toate binecuvântările tale le-am primit din mână lor; lumina sufle-
tească, ce luminează în noi, ei au aprins-o; focul divin ce arde în noi,
ei au atătat-o cu suflarea vieții lor; ceiace facem, e opera lor; ceiace
suntem și devenim, am devenit prin ei!

Noi cinstim și binecuvântăm deci în această oră solemnă pomenirea
lor. Fă, o Doamne, ca ea să fie privită ca o jertfă plăcută ție: o *jertfă*
de mulțumire, de recunoștință și venerațiune fiască; o *jertfă de ispă-*
șenie tuturor acelor, cari din ușurința jūnici sau din nesocotință au greșit
față cu părinții lor; o *jertfă de bucurie* acelor, pe cari i-ai împărțit
și hărăzit cu ferice d'a menține în viață pe părinții lor, acești soli ai
nestărușitului tău har. Fă ca aceasta să ne îmbărbăteze și să ne încurajeze
d'a face tot ce e plăcut în ochii tăi, Doamne! Fă ca binecuvântarea, cu
care s'au despărțit de la noi, să se adevărească spre fericea noastră, ca
să păstrăm cuvântul și pilda lor în amintirea noastră fiască, ca să

¹⁾ „Ps.” 90, 12. ²⁾ „Deuter.” 32, 29. ³⁾ „Ps.” 49, 18.

⁴⁾ „Ps.” 37, 37. ⁵⁾ „Ps.” 49, 16. ⁶⁾ „Ps.” 34, 23.

realizăm dorința lor, ca să îndeplinim într'un mod demn sarcinile ce ni sunt impuse, ca să sfințim credința lor, ca să aducem cinste numelui lor, ca să pășim pe urmele lor, ca să fim vrednici de dășii, pentru ca ei să-și îndrepteze asupra-ne privirile lor de la picioarele altarului veșniciei cu blândețe și bunăvoință, și să obție în favoarea noastră prin rugăciunile lor, toate binecuvântările vieții, precum și noi ne rugăm aci pentru veșnica lor fericire sufletească! Ei s'afliă în înălțimile luminei, noi în adâncimile întinericului; ei se sălășluiesc în regiunile adevărului, noi în valea amăgirilor; ei au intrat în pacea cea veșnică, noi ne aflăm pe câmpul de luptă. Fă, o Doamne, ca să terminăm până la capăt crâncena noastră luptă în vâlmașagul goanei pentru traiu, să privim fără spaimă l'al vieții asfințit, și în ceasul, când ne vei chema de la locul unde ne-ai așezat, sufletul nostru credincios în liniște și cu pace să se înalte la eterna lumină, în împărăția cerească, și să fim pomeniți aci de urmașii noștri cu aceeași bunăvoință și dragoste, cu care noi pomenim pe părinții noștri. Fie binecuvântată memoria celor drepti! Amin.

3. *Oficiantul vestește cu voce tare:*

(יזכר)

(Obștea se roagă încet și cu evlavie)

Pomenire pentru sufletul tatălui :

יְהוָה. Adu-ți aminte, Doamne, de sufletul tatălui meu (*, fiul *), ce s'a dus în odihna sa, în meritul pomanei ce o fac spre veșnica-i pomenire. De aceea, rogu-te, ca sufletul său să fie păstrat în împărăția cerească, !) împreună cu sufletele lui Abraham, Ișiak și Iakob, și împreună cu ceilalți cuvioși, cari se bucură de veșnica fericire. 2) Amin.

יִזְכֹּר, יִלְלֵהֶם, נִשְׁמַת חַיִּי
מִזִּי (*) בְּרִי**) שֶׁהֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ
בַּעֲבוּר שְׁאַנִּי נִדְרָר אֶדְקָה בַּעֲדָיו.
בְּשֹׁכֵר זֶה, תִּהְיֶה נִפְשׁוֹ אֲרוּרָה
בְּאֲרוּר הַחַיִּים, עִם-נִשְׁמוֹת
אֲבֹרָהֶם, יִדְקֶה וְעֵקֵב, וְעִם-שְׂאֵר
אֲדִיקִים שֶׁבָּן אֲדִין, וְנֹאמַר אִמֵּן:

Pomenire pentru sufletul mamei:

אָדוּ-טִי אַמִּינֶה, דאָמ-
ne, de sufletul mamei
mele (*, fîcă *), care s'a dus
în odihna ei, în meritul po-
mamei ce o fac spre veşnică i-
pomenire. De aceea, rogu-le,
ca sufletul ei să fie păstrat în
împărăţia cerească, împreună
cu sufletele mamelor noastre
Sara, Rivka, Rahel şi Leia, *

וַיִּזְכֹּר יְהוָה אֱמֻנָתוֹ וְנִשְׁמַת אֱמִי
מִדֹּתָיו (**) בַּת שֶׁהִלְכָה לְעוֹלָמָהּ
בְּעֵבֶר שְׁאֵנִי נִדְרָר צִדְקָהּ
בְּעֵדָהּ בִּשְׁכַר יְהִי תְהִי נִפְשָׁהּ
צְרוּרָה בְּצִדְדֵי הַיָּם עִם נִשְׁמֹת
שָׁרָה רַבָּקָה רַחֵל וְלֵאָה וְעַם

*) Aici se indică numele răposatului sau răposatei, apoi la **) numele mamei sale. 1) Literal: în plegătura vieții.

7) Literal: „celorlalți curioși din Eden (taiu)“.

împreună cu celelalte cuvinoase, cari se bucură de veșnica fericire. Amin.

שָׂאָר צִדְקָנֵינוּ, שְׂבִגְנָן עֲדָן,
וְנֹאמַר אָמֵן:

Pomenire pentru bunic, bunică și alte rude :

יְזַכֵּר Adu-ți aminte, Doamne, de sufletele : bunicului, bunicei, unchiilor, mătușelor, fraților și surorilor, fie din partea părintelui meu, fie din partea mamei mele, cari s'au dus în odihna lor, în meritul pomanei ce o fac spre veșnica lor pomenire. De aceea, rogu-te, ca sufletele lor să fie păstrate în împărăția cerească, împreună cu sufletele lui Abraham, Ilihak și Iakob, Sara, Rivka, Rahel și Leia, și împreună cu ceilalți cuvinoși și cuvinoase, cari se bucură de veșnica fericire. Amin.

יְזַכֵּר אֱלֹהִים, נַשְׁמוֹת אָבִי
וְאִמִּי זְקֵנִי וְזִקְנוֹתַי הַיָּדִידִים
וְרוֹדוֹתַי אֲחֵי וְאֶחָיוֹתַי בֵּין מֵצֵד
אָבִי בֵּין מֵצֵד אִמִּי שְׂהִלְכּוּ
לְעוֹלָמָם, בְּעֵבֹר שְׂאֵנִי נֹדֵד
צִדְקָה בְּעֵדָם. וּבְשִׁכְרֵי זֶרַח
תְּהִינֶנָּה נִפְשׁוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת
בְּצִוּוֹר הַחַיִּים, עִם נַשְׁמוֹת
אֲבוֹתֵהֶם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה
וְרַבְּקָה, רַחֵל וְלֵאָה, וְאֵם שְׂאָר
צִדִּיקִים וְצִדְקָנֵינוּ, שְׂבִגְנָן עֲדָן,
וְנֹאמַר אָמֵן:

אל מלא רחמים, אלו מלא רחמים, Doamne atot-milostive, ca-rele tronezi în înălțimi ! Fă să-și găsiască o adevărată odihnă, sub aripile slavei tale, — în șireagurile celor sfinți și cuvinoși, cari strălucesc ca azurul bolții cerești, — sufletul răposatului (*), răposatei (**), în meritul pomanei ce s'a făcut spre veșnica-i pomenire. Atotmilostivul adăposîiască-l sub aripile sale, și păstreze sufletul său în împărăția cerească. Domnul fie partea lui, și odihniască-se în liniște și în pacea cea veșnică. Amin.

אֵל מָלֵא רַחֲמִים, שׁוֹבֵן בְּמִרְוֵמִים.
הַמְצִיא מְנוּחָה וְכוֹנֵן, עַל בְּנֵי
הַשְׂכִּינָה, בְּמַעְלוֹת קְדוֹשִׁים וְטְהוֹרִים,
כְּיוֹנֵר תְּרַקֵּיעַ מְנוּחֵיהֶם, אֶת-נַשְׁמוֹת
(פ"ב) שְׂהִלְכּוּ לְעוֹלָמָם, בְּעֵבֹר שְׂנִבְבִּי
צִדְקָה בְּעֵדֵי הַזְכָּרָת נַשְׁמוֹת, בְּגִן עֲדָן
תְּהִי מְנוּחָתָם, לְבֵן בְּעַל הַרְחָמִים
יִסְתַּדְּדוּ בְּסִתְרֵי בְּנֵי לְעוֹלָמִים, וְיִצְדְּדוּ
בְּצִוּוֹר הַחַיִּים אֶת-נַשְׁמוֹתָם. וְהוּא
בְּחֵלֶתָּ, וְיִנְתֵּן עַל מְשֻׁבְּבֵי הַשָּׁלוֹם.
וְנֹאמַר אָמֵן:

*) Aci se indică numele răposatului sau răposatei apoi la **) numele mumei sale.

Rugăciune pentru aniversarea morții unui tată.

Ani se grămădesc în zadar asupra încercării înspăimântătoare, pe care mi-o reamintește această zi; ei nu pot șterge durerea, nici să cicatrizeze rana, pe care pierderea ta, bunul meu tată, a făcut-o în inima mea. Dumnezeu ne-a despărțit pentru totdeauna pe acest pământ; nu te voi mai vedea înainte de ce voi muri!

Tu care m'ai iubit atât de mult; tu, ale cărui griji și sfaturi făceau siguranța și fericirea vieții mele, tu nu mai ești aci, pentru a mă conduce, pentru a mă sufla, pentru a primi dovezile despre dragostea mea; eu nu mai pot, vai! decât să invoc amintirea ta, și să-ți rădîc în inima mea un cult de venerațiune.

Astăzi, în această tristă aniversare, toate cugetările mele sunt îndreptate către tine; inima mea sîngeră ca în ziua nenorocită în care mi-ai fost smuls! Astăzi duiosia ta și binefacerile tale te înfățișează mai viu înaintea ochilor mei, și eu îmi aduc aminte cu amar de toate suferințele și de toate necazurile pe care ți le-am pricinuit. Nu mai pot, vai! să le răscumpăr prin iubirea mea fiecșă; nu mai pot prin îngrijirile mele și prin supunerea mea, să șterg urmele numeroaselor mele lipsuri de respect către tine; nici supărările pe care ți le-am cășunat. O, bunul meu tată! Fie ca lacrimile cari mă năpădesc să fie mărturia veșnicilor mele regrete; fie ca durerea d'a te fi pierdut, să fie ispășirea scrințirilor mele față de tine.

Voiu consacra pentru totdeauna această crudă aniversare cultului memoriei tale; o voiu onora prin faptele mele de caritate; rugăciunile mele cele mai fierbinți se vor sui către sanctuarul celui Preaînălțat, pentru a-l implora în favoarea sufletului tău.

Îți făgăduiesc, bunul meu părinte, că imaginea ta venerată va fi totdeauna prezentă în cugetul meu; ea va fi pavăza mea în potirva ispitelor răului; sfaturile tale părintești vor vorbi fără de încetare inimii mele și mă vor feri de rușinoasele rătăcirii ale nelegiuirii; amintirea ta mă va îndruma pe calea virtuții, și tu mă vei binecuvînta în cealaltă lume.

Suflet fericit al tatălui meu! Aruncă din cer o privire asupra copilului tău, pe care l-ai lăsat în această vale de suferință și de încercări; căci dragostea ta nu s'a stins în moarte, ea trăiește în sufletul tău dincolo de mormânt; imploră pentru mine pe Dumnezeu, roagă-l de a-mi păstră în cer un loc lângă tine, ca să ne regăsim în fericirea cea veșnică. Această speranță, iubitul meu tată, îmi va face într-o zi moartea mai puțin amară.

Doamne! Tu care ești stăpîn al vremurilor nemăsurate; tu, care cu înțelepciunea ta fără seamăn ocărmești destinele robilor tăi; tu, care dreptilor, dreptă răsplătă dai în cereasca ta împărăție; tu, care îi înalți muntele Sinai, ne-ai poruncit să respectăm pe părinții noștri,—primește cu bunăvoință rugăciunea smerită a unui copil pentru sufletul tatălui său; te implor, Doamne, să deschizi pentru dănsul porțile veșniciei și să-l împărtășești de glorioasele tale lăcașuri, lângă sfinții noștri patriarhi, ca să se bucure de lavoarea rezervată aleșilor tăi! Amin.

Rugăciune pentru aniversarea morții unei mame.

Această zi este pentru mine o zi de jale și de nenorocire; în această zi, Doamne, ai rînit inima mea cu o lovitură crudă, ireparabilă. Iertare, mare Dumnezeu, dacă această amintire smulge încă lacrimi ochilor mei, și dacă resemnarea mea este așa de penibilă înaintea acestei încercări.

Scumpa mea mamă! Tu care m'ai purtat în sânul tău și care m'ai hrănit cu laptele tău; tu care ai veghiat cu o duiosie neliniștită zi și

noapte asupra copilului tău;—o moarte prea repede te-a răpit dragostei mele, n'am putut și nu voi putea să mai plătesc gingășia ta prin grijiile și recunoștința mea. O! cât de mult lipsești inimii mele în zilele de suferință ca și în momentele de fericire

Însă religiunea și credința îmi poruncesc alte gânduri: vocea lor cerească îmi spune, că mama mea nu este pierdută pentru mine pe vecie, că sufletul ei nemuritor se odihnește în sânul Domnului, unde primește, în lăcașul celor prea fericiți, recompensa virtuților și a devotamentului său. Da, te voi revede în regiunile eterice, unde nu va mai fi nici moarte, nici despărțire!

O! mama mea, aruncă o privire de dragoste asupra copilului tău, ca amintirea ta să-l călăuziască de-a lungul căilor primejdioase ale acestei vieți pământești, pentru ca într-o zi, chemat la rându-l său, să merite prin faptele sale cele bune d'a fi lângă tine.

Doamne, primește sufletul mamei mele, cu bunătatea ta părintească; nu fi pentru el un judecător sever; adu-ți aminte, din potrivă, că tu ești tatăl tuturor oamenilor și că a greși este soarta lor.

Sfânta noastră religie ne învață, că tu ții socotală părinților de faptele copiilor lor; Doamne, făgăduiesc solemn d'a face binele în numele mamei mele.

Îndreptez smerita mea rugă către tine, Doamne atotmilostive, carele tronezi în înălțimi! Îndură-te de ea! Fă să-și găsiască o adevărată odihnă, sub aripile slavei tale, în șireagurile cuvioaselor, cari strălucesc ca azurul bolții cerești; primește-o în sfintele lăcașuri ale Eden-ului, unde împreună cu dânsa adoră-te-voiu în veșnicie. Amin.

Rugăciunea unui orfan.

Atotmilostive Părinte! Rădic către tine privirile mele rugătoare, implorând cerescul tău ajutor, căci tu ești unicul meu sprijin și singura mea mângâiere. Sunt singur, rămas în părăsire; tu ai chemat lângă tine pe tatăl meu și pe mama mea; tu ai retras pe cei doi îngeri, pe cari mi l-ai dat pentru a mă călăuzi pe acest pământ. Doamne, ce voi deveni, dacă tu mă vei lăsa? Eu nu mai am pe bunul meu tată, care mă luă sub ocrotirea sa și mă conducea cu atâta bunăvoință și blândețe în viața mea, nici pe dăoasa mea mamă, care veghia asupra-mi cu atâta dragoste; ei m'au părăsit pentru a se întoarce în cer. Cine mă va umbri, dacă nu tu, Părintele orfanilor? Cine mă va iubi, după cum m'au iubit ei, dacă nu tu, Doamne, reazămul copiilor nenorociți?

Încrederea mea în tine, Doamne, este mai puternică încă decât nenorocirea care m'a lovit; și dacă sunt copleșit de durere, dacă șiroiul lacrimilor mele debordează adesea, eu nu murmur cu toate acestea în potrivă voinței tale; căci bunii mei părinți, cari se odihnesc acum în sânul tău, m'au învățat a respecta decretete tale și a spera în îndurarea ta.

Da, Doamne, sper în tine; tu nu mă vei părăsi, tu vei veghia asupra copilului sărac, care nu mai are pe nimeni care să-l susție și să-l sfătuiască; tu mă vei pune la adăpost de pericolele la cari slăbiciunea mea mă expune.

Ascultă, Doamne, cu bunăvoință ruga ce o îndreptez către tine din adâncul inimii; Înlătură de la mine orice ar putea să mă facă să uit sau să neglijez înțeleptele tale sfaturi și preceptele pe cari bunii mei părinți mi le-au întipărit; fă ca prin purlarea mea să cinstesc totdeauna memoria lor, că faptele mele să îmbrăcure sufletele lor, cari fără îndoială planează de asupra mea din înălțimea cerului, unde prin harul tău voi merge într-o zi, ca să mă însoțesc cu dânsule.

Fii lăudat, în veci necurmați, Doamne Dumnezeu, ocrotitorul orfanilor! Amin.

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גְּבוּרַת.

אָפֶה גְּבוּר לַעוֹלָם, אֲדֹנֵי מַחֲיָה מֵתִים אָפֶה, רַב לְהוֹשִׁיעַ:

(De la recitarea pînă inclusiv יִסֵּן se zice:

מֵשִׁיב רִיחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

מְבַלְבֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחֲיָה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נֹפְלִים, יוֹרֵפֵא חַוְלִים, יַמְתִּיר אֲסִירִים, וּמַקְנֵם אֲמִינָתוֹ, לִישׁוּגֵי עָפָר. מִי כְמוֹךְ, בְּעַל גְּבוּרֹת, וְיִי דוֹמָה לָךְ, מֶלֶךְ, מֵמִית וּמַחֲיָה, וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:
וְנֹאמֵן אָפֶה, לְהַחְיֹת מֵתִים. בְּרוּךְ אָפֶה יְיָ, מַחֲיָה הַמֵּתִים: *

3. Sfințirea lui Dumnezeu. *)

(La recitarea cu glas tare a Oficialului).

קִדְּשָׁה רַבָּה.

Pentru semi-sărbători în zilele de lucru:

Oficialul: גְּבִירַת אֱלֹהִים

שְׁמוֹךְ בְּעוֹלָם, בְּשֵׁם שְׁמִקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בְּשֵׁמִי מְרוֹם, בְּקִתּוֹב עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְקָרָא זֶה אֱלֹהִים יְיָ אֱמֶת:

Obștean și Oficialul:

(„Ies.” 6, 3.)

קָדוֹשׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ

קָדוֹשׁ יְיָ אֱמֶת

מְלֶכֶת הָאֱמֶת

בְּבוֹדוֹ:

Oficialul: לְעִמְתָּם בְּרוּךְ

יֵאמְרוּ:

Obștean și Oficialul:

(„Iehesk.” 3, 12.)

בְּרוּךְ בְּבוֹדוֹ יְיָ

מְקוֹמוֹ:

קִדְּשָׁה רַבָּה.

Pentru zilele de sărbătoare și Hošana-Rabba:

Oficialul: בְּעִרְיָא וּבְקִדְּשָׁךְ בְּסוּד שֵׁינִי שְׁרָפִי

קִדְּשִׁי, הַמְקִדִּישִׁים שְׁמוֹךְ בְּקִתּוֹב, בְּקִתּוֹב

עַל־יַד גְּבִיאָךְ, וְקָרָא זֶה אֱלֹהִים וְאָמַר:

Obștean și Oficialul: („Ies.” 6, 3.)

קָדוֹשׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ יְיָ אֱמֶת, מְלֶכֶת הָאֱמֶת

בְּבוֹדוֹ:

Oficialul: בְּבוֹדוֹ מְלֶכֶת עוֹלָם, מְשַׁרְתִּי שְׁאֵלִים

זֶה לָלוֹה, אֵיזָה מְקוֹם בְּבוֹדוֹ, לְעִמְתָּם

בְּרוּךְ יֵאמְרוּ:

Obștean și Oficialul: („Iehesk.” 3, 12.)

בְּרוּךְ בְּבוֹדוֹ יְיָ מְקוֹמוֹ:

Oficialul: מְקוֹמוֹ הוּא יִפֵּן בְּרַחֲמִים, וְיַחֲוֶן עִם,

הַמְּחַדִּים שְׁמוֹ עַרְב וְקָרָא, בְּבִלְיִים

תְּמִיד, פְּעֻמִּים בְּאַהֲבָה, שְׂמֵעַ אוֹמְרִים:

Obștean și Oficialul: („Deut.” 6, 4.)

שְׂמֵעַ יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

Oficialul: אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ, הוּא אֲבִינוּ, הוּא

מְלֶכֶנוּ, הוּא מוֹשִׁיעֵנו, וְהוּא יִשְׁמִיעֵנו

*) Traducerea, vezi pag. 239-241.

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קְדֻשַׁת שֵׁם.

(La rugăciunea ce se face încef).

אָתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ, וְקְדוּשִׁים בְּכָל-יוֹם יְהִלְלוּךָ, סֵלָה, בְּרוּךְ
אָתָּה יְיָ הָאֵל הַקְדוֹשׁ:

4. Consfințirea lui Israel și a sărbătorilor. קְדֻשַׁת יוֹם טוֹב.

אָתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל-הָעַמִּים, Tu ne-ai ales
אֶתְּבָרַת אֹרְחָנוּ, וְרָצִיתָ בָּנוּ. dintre toate po-
וּרְמַמְתָּנוּ מִכָּל-הַלְשׁוֹנוֹת, poarele, ne-ai iubit, și ai fost
וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וּבְרַבְתָּנוּ, binevoitor nouă. Tu ne-ai înăl-
מִלִּפְנֵי לַעֲבוֹדָתְךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, țat peste toate limbile, și ne-ai
וְהַקְדוֹשׁ עָלֵינוּ קְרָאתָ: sfințit prin poruncile tale. Tu
נִתְתַּן-לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּאֵהֱבָה, ne-ai apropiat, Impărate al nos-
שְׁבָרוֹת לְמַנוּחָהּ, (1) מוֹעֲדִים, tru, de slujba ta, și după nu-
mele tău cel mare și sfânt ne-ai
chemat.

1) Și așa ne-ai dat nouă, Doamne
Dumnezeul nostru, cu dra-
goste, (Sabbate spre odihnă, și)

Oficiantul:

וּבְדַבְרֵי קֹדֶשׁ כְּתוּב
לְאַמֵּר:

Obștea și Oficiantul:
(„Ps.” 146, 10.)

יְמִלְךָ יְיָ | לְעוֹלָם,
אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר
וָדוֹר, הַלְלוּנָהּ:

Oficiantul:

לְדוֹר וָדוֹר
גִּיד וְדָלָה,
וְלִנְצַח נְצִיחִים נְעֻשָׁה
בְּקִדְּשׁ. וְשִׁבְחָה לְאֵלֵינוּ
מִסִּינֵי לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם
נֶעַד, כִּי אֵל מֶלֶךְ, גָּדוֹל
וְקְדוֹשׁ אָתָּה, בְּרוּךְ
אָתָּה יְיָ הָאֵל הַקְדוֹשׁ:

בְּרַבְּמֵי שְׁנוֹת לְשָׁנֵי בָּלִי-י, לְהוֹיֹת לָכֶם
לְאַלְהִים:

Obștea și Oficiantul:
אָנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

(„Ps.” 8, 10.)

אֲדִיר אֶפְיָרְכֵנִי, יְיָ אֲדוֹגִינִי, מִחֶ-אֲדִיר שִׁמְךָ
בְּכָל-הָאָרֶץ: (2) וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ,
בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד, וְשִׁמוֹ אֶחָד:

Oficiantul:

וּבְדַבְרֵי קֹדֶשׁ כְּתוּב לְאַמֵּר:

Obștea și Oficiantul: („Ps.” 146, 10.)

יְמִלְךָ יְיָ | לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר
וָדוֹר, הַלְלוּנָהּ:

Oficiantul:
לְדוֹר וָדוֹר גִּיד וְדָלָה, וְלִנְצַח נְצִיחִים
נְעֻשָׁה בְּקִדְּשׁ. וְשִׁבְחָה לְאֵלֵינוּ מִסִּינֵי לֹא
יָמוּשׁ לְעוֹלָם נֶעַד, כִּי אֵל מֶלֶךְ, גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ
אָתָּה, בְּרוּךְ אָתָּה יְיָ הָאֵל הַקְדוֹשׁ:

1) Massecheth „Soferim” 19 § 3, 4. 2) „Zechar.” 14, 19.

sărbători de bucurie, praznice
și vremuri de veselie, ca ziua
(aceasta de Sabbath și ziua)

לשמחה חגים וזמנים לששון
אֵתֵיכֶם (השבת הנה ואֵתֵיכֶם)

(Pesah:) acestei sărbători de azime,
vremea slobozeniei noastre—

(לפסח) חג המצות הנה זמן חרותנו

(Savuoth:) sărbătoarei Săptămă-
nilor, vremea dărei învățături
noastre —

(לשבועות) חג השבועות הנה זמן
ממנו תורתנו

(Succoth:) sărbătoarei Cuștilor,
vremea veseliei noastre—

(לסוכות) חג הסוכות הנה זמן שמחתנו

(Šmini Asereth:) acestei sărbători
de încheiere, vremea bucuriei
noastre —

(לשמיני אֵתֵיכֶם) השמיני חג תעצרת הנה
זמן שמחתנו

(cu dragoste) — o chemare sfân-
tă, spre pomenirea ieșirii din
Egipt.

(באהבה) מקראתך יְיָ זכר
ליציאת מצרים:

קִלְוִם. 1) Proslăvirea lui Dumnezeu.

Dar pentru pă-
catele noastre
fost-am surghiuniți din țara
noastră, și depărtați de pe pămă-
ntul nostru; acuma nu mai
putem să ne suim (la Ierusalaim),
să ne arătăm, și să ne în-
chinăm înaintea ta, și să îm-
plinim datoriile noastre în Casa
ce ți-ai ales-o, în casa cea
mare și sfântă, ce poartă nu-
mele tău, din pricina puterei
ce s'a deslănțuit în potrivea
Sanctuarului tău.

ומפני חטאינו גלינו מארצנו
ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין
אנחנו יכולים לעלות ולראות
ולהשתחוות לפניך ולעשות
חובותינו בבית בחירתך בבית
הגדול והקדוש שנקרא שמך
עליו מפני הך שנשתלחה
במקדשך:

Fie deci voia ta,
Doamne Dumne-
zeul nostru, și Dumnezeuul pă-
rinților noștri, Impărat milostiv,
ca să te înduri iarăș de noi
și de Sanctuarul tău prin îndu-
rarea ta cea nemărginită, și
să-l rezidești în curând și să

יהי רצון מלפניך יי אלהינו
ואלהי אבותינו מלך רחמן
שפשוט ורחם עלינו ועל
מקדשך ברחמיך הרבים
ותבנהו מהרה ותגדל כבודו:

1) Parte din „Soferim“ 19, 7.

2) Rugăciune pentru venirea lui Mesia.

mărești slava lui. Tatăl nostru! Impăratul nostru! Desfășură în curând mărirea împărăției tale peste noi, și fă să se resfrângă strălucirea ta asupra noastră în fața a tot viul; strânge pe respirații noștri de printre poșoare, și pe risipiții noștri adună-i de pe la marginile pământului. Și adu-ne cu veselie la reședința ta Sion, și cu bucurie veșnică la Ieruşalaim, lăcașul tău cel sfânt. Acolo îți vom aduce jertfele noastre îndatorite: cele zilnice (*Temidim*) după rânduiala lor, și adaosele (*Musafim*) după întocmirea lor; chiar (și adaosul acestei zile de Sabbath) și adaosul pentru ziua acestei

(*la Paști*;) sărbători de Pesah —

(*la sârb. Săptămânilor*;) sărbători de Șavuoth —

(*la Cuști*;) sărbători de Succoth —

(*la Încheierea sârb.*;) sărbători de Aizereth,

îl vom face și-l vom aduce înaintea ta, cu dragoste, după porunca voinței tale, precum ne-ai prescris în Invățătura ta, prin Moșe, robul tău, din gura slavei tale, precum glăsuiește:

אֱבִינֵנוּ מֶלֶכֵּנוּ. גִּלְיָה כְבוֹד
מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְרוֹפֵעַ
וְהַנְשִׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כְלָהֵי.
וְקָרֵב פְּזֻזֵּינוּ מִבֵּין הַגּוֹזִים,
וְנַפְצוּתֵינוּ כְּגַם מִדְּרַבְתִּי אֶרֶץ.
וְהַבִּיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרָנָה
וְלִירוּשָׁלַיִם, בֵּית מִקְדָּשְׁךָ,
בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשָׁם נַעֲשֶׂה
לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבָּנוֹת חֻבּוֹתֵינוּ,
תְּמִידִים בְּסֶדֶרָם, וּמוֹסָפִים
כְּהִלָּתָם: (וְאֶת־מוֹסָף יוֹם הַשַּׁבָּת
הַזֶּה) וְאֶת־מוֹסָף יוֹם

(לִפְסַח) חַג הַפִּסְחֹת הַזֶּה.

(לְשָׁבוּעוֹת) חַג הַשָּׁבְעוֹת הַזֶּה.

(לְסֻכּוֹת) חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה.

(לְשִׁשְׁיֵי יוֹמֵי) הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֵרֶת הַזֶּה.

נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ
בְּאַהֲבָה, בְּמִצְוֹת רְצוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ, עַל־
יְדֵי מוֹשֶׁה, עַבְדְּךָ, מִפִּי כְבוֹדְךָ,
בְּכַמּוֹד:

c) Jertfele sărbătorilor. הַקָּרְבָּן הַיּוֹם ⁽¹⁾

Când sărbătoarea cade într-o zi de Sabbath se zice aceasta:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁגִיר־כֶּבֶשִׂים בְּגִיר־שֶׁנָּה
(să aduceți!) „Și în ziua Sabbathului
câte un an fără cusur, și două ze-
cimi de lămura făinei pentru darul

¹⁾ În Templul portativ (Tabernacol) 2448—2935; în Templul lui Șolomo 2928—3338; în Tempul al doilea 3408—3828. Vezi pag. 15 nota.

de pâine, frământată cu untdelemn, și libațiunea cuvenită. Aceasta este arderedetot pentru fiecare Sabbath, afară de arderedetot necurmată, cu libațiunea ei.¹⁾ Iată prescrierea pentru jertfa de Sabbath; aceea pentru jertfa de astăzi este precum urmează:

La 1-a și a 2-a zi de Pesah se zice:

וּבַחֹדֶשׁ וּבַחֹדֶשׁ
„Și în luna întâia, în
a patrusprezecea zi a
lunei e Pesah al Domnului. Iar
în a cincisprezecea zi a lunii ace-
steia e sărbătoare: șapte zile să se
mănânce azime. În ziua întâia e
chemare sfântă, nici un lucru de
mână să nu faceți²⁾.”

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיּוֹם וּבַחֲמִישָׁה עָשָׂר יוֹם
לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חֹג שִׁבְעַת יָמִים מִצֹּרֶת
יֵאָכֵל: בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ, כָּל־
מְלָאכָה עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

De la întâia zi de חמיער Pesah până la ultima zi de Pesah se începe aci:

וְהִקְרַבְתֶּם
„Și să aduceți Dom-
nului, drept jertfă cu
foc, spre arderedetot: doi junci,
un berbec și șapte miei de câte
un an, fără cusur să vă fie³⁾.”

וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֹלָה לַיּוֹם, פָּרִים כְּגִזְרֵי
כֹהֵן שִׁנְיָם, וְאַיִל אֶחָד, וְשִׁבְעָה כִבְשִׁים
כְּגִזְרֵי שִׁנְיָה, תָּמִימִם יְהִי לָכֶם:

וּמִנְחָתָם
„Și darul lor de făină
și libațiunea lor după
cum s'a zis: trei zecimi (de Ela)
pentru fiecare junc, și două zecimi
de fiecare berbec, și o zecime de
fiecare miel; apoi vin după liba-
țiunea sa, un țap spre ispășenie,
și două jertfe zilnice după rân-
duiala lor.”

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כְּמִדְּבָר.
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים לֶפֶר, וּשְׁנֵי
עֶשְׂרִים לְאֵיל, וְעֶשְׂרוֹן לְכֹבֵשׁ,
וַיִּין כְּנֶסֶפוֹ, וְשַׁעִיר לַכֹּפָר, וּשְׁנֵי
תְּמִידִים כֹּהֵלֶכְתָּם:

În cele două zile de שבעת se zice:

וּבַיּוֹם
„Și'n ziua pargelor, când
veți aduce prinos nou
Domnului, (adică) după (ce se vor
sfârși) săptămânile voastre,⁴⁾ che-
mare sfântă să vă fie, nici un lucru
de muncă să nu faceți. Și să
aduceți o jertfă de arderedetot de
bună mireasmă Domnului: doi
junci, un berbec și șapte miei de
câte un an.⁵⁾”

„Și darul lor etc.”

וּבַיּוֹם הַהוּא יִקְרַבְתֶּם מִנְחָה
תְּדִשָּׁה לַיּוֹם בְּשִׁבְעֵתֵיכֶם, מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם, כָּל־מְלָאכָה עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:
וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיהוָה יוֹחֵחַ לַיּוֹם, פָּרִים
כְּגִזְרֵי שִׁנְיָה, אֵיל אֶחָד, שִׁבְעָה
כִבְשִׁים כְּגִזְרֵי שִׁנְיָה, וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם וְכֹהֵלֶכְתָּם:

¹⁾ „Numeri” 28, 9. ²⁾ „Numeri” 28, 16—18. ³⁾ „Numeri” 28, 19.

⁴⁾ Cele șapte săptămâni de Omer. ⁵⁾ „Numeri” 28, 26—27.

La 1-a și a 2-a zi de חג se zice:

ובחמשה עשר יום לתת השביעי
מקרא קדש יהיה לכם, כל-מלאכת
עבודה לא תעשו ותחלתם חג ליי שבעה
ימים: והקרבתם עלה אשה, רים נוח
לוי, פרים גג-קקך שלשה עשר, אילם
שנים, בבשים בגי-שנה ארבעה עשר,
תמים יהיו: ומקחם וכו'.

„Si'n ziua a cinci-
sprezecea a luni a
șaptea chemare sfântă să vă fie;
nici un lucru de muncă să nu fa-
ceți, și să prăznuiți sărbătoarea
Domnului șapte zile. Și să adu-
ceți drept arderedetot, jertfă cu
loc, de bună mirează Domnului:
treisprezece junci, doi berbeci,
patrusprezece miei de câte un an,
fără cusur să fie.”¹⁾ „Și darul lor etc.

Intercalare pentru חג המועד וביתו și anume:

In ziua întâia se zice:

וביום השני, פרים גג-קקך שנים
עשר, אילם שנים, בבשים בגי-שנה
ארבעה עשר, תמים: ומקחם וכו'.
„Si'n ziua a doua:
doisprezece junci,
doi berbeci, patrusprezece miei
de câte un an, fără cusur.”
„Și darul lor etc.

וביום השלישי, פרים עשתי-עשר
אילם שנים, בבשים בגי-שנה ארבעה
עשר, תמים: ומקחם וכו'.
„Si'n ziua a
treia: unspre-
zece junci, doi berbeci, patruspre-
zece miei de câte un an, fără
cusur.”²⁾ „Și darul lor etc.

In ziua a doua:

וביום השלישי, פרים עשתי-עשר
אילם שנים, בבשים בגי-שנה ארבעה
עשר, תמים: ומקחם וכו'.
„Si'n ziua a
treia: unspre-
zece junci, doi berbeci, patruspre-
zece miei de câte un an, fără
cusur.”
„Și darul lor etc.

וביום הרביעי, פרים עשרה, אילם
שנים, בבשים בגי-שנה ארבעה עשר,
תמים: ומקחם וכו'.
„Si'n ziua a patra:
zece junci, doi
berbeci, patrusprezece miei de
câte un an, fără cusur.”³⁾ „Și darul lor etc.

In ziua a treia:

וביום הרביעי, פרים עשרה, אילם
שנים, בבשים בגי-שנה ארבעה עשר,
תמים: ומקחם וכו'.
„Si'n ziua a patra:
zece junci, doi
berbeci, patrusprezece miei de
câte un an, fără cusur.”
„Și darul lor etc.

וביום החמישי, פרים תשעה, אילם
שנים, בבשים בגי-שנה ארבעה עשר,
תמים: ומקחם וכו'.
„Si'n ziua a cin-
cea: nouă junci,

¹⁾ „Numeri” 29, 12—13. **Observare:** Aci urmează אבותינו ואלהי אבותינו pag. 375; când sărbătoarea cade însă Sâmbăta, se zice mai înainte
pag. 374. ²⁾ „Numeri” 29, 17—20. ³⁾ „Num.” 29, 20—23.

שְׁנָיִם, כְּבָשִׁים בְּגִי-שָׁנָה אֲרַבְּעָה עָשָׂר, וְכִנְתָּם וכו'. תְּמִימִם:
doi berbeci, patrusprezece miei de câte un an, fără cusur.¹⁾ “
Și darul lor etc.

In ziua a patra:

וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי, פָּרִים תִּשְׁעָה, אֵילִם וְכִנְתָּם וכו'. תְּמִימִם:
doi berbeci, patrusprezece miei de câte un an, fără cusur.²⁾ “
Și darul lor etc.

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, פָּרִים שִׁמְנֵה, אֵילִם וְכִנְתָּם וכו'. תְּמִימִם:
berbeci, patrusprezece miei de câte un an, fără cusur.³⁾ “
Și darul lor etc.

In ziua de ד'שענא רבך se zice:

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי, פָּרִים שִׁמְנֵה, אֵילִם וְכִנְתָּם וכו'. תְּמִימִם:
berbeci, patrusprezece miei de câte un an, fără cusur.⁴⁾ “
Și darul lor etc.

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, פָּרִים שִׁבְעָה, אֵילִם וְכִנְתָּם וכו'. תְּמִימִם:
doi berbeci, patrusprezece miei de câte un an, fără cusur.⁵⁾ “
Și darul lor etc.

se zice: וְשִׁבְעֵי עֶצְרָת

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֶצְרָת תִּהְיֶה לָּכֶם, כָּל-מְלָאכָתָא עֲבָדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה, אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לַיהוָה, פֶּר אֶחָד, אֵיל אֶחָד, כְּבָשִׁים בְּגִי-שָׁנָה שִׁבְעָה, וְכִנְתָּם וכו'. תְּמִימִם:
“In ziua a opta să aveți sărbătoare de Incheiere, nici un lucru de muncă să nu faceți. Și să aduceți drept arderedetot, jertfă cu foc de bună mireasmă Domnului: un junc, un berbec, șapte miei de câte un an, fără cusur.”⁶⁾ “
Și darul lor etc.

In ziua de Sabbath se zice totdeauna יְשׁוּחָיו Inainte de חֲנֻכַּת רִבְחָן.

יְשׁוּחָיו, כְּמִלְכוּתָךְ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקִרְאֵי עֲגֹנִי, עִם מְקַדְשֵׁי שְׁבִיעִי, בָּלֶם
Bucure-se de împărăția ta cei ce păzește Sabbathul și-l numesc desfătare, poporul, care sfințește ziua a șaptea.

¹⁾ „Numeri” 29, 23—26. ²⁾ „Numeri” 29, 26—29. ³⁾ „Numeri” 29, 29—32. ⁴⁾ „Numeri” 29, 35—36.

Toți să se sature și să se desăteze cu bunătățile tale; căci ziua a șaptea ți-a plăcut ție și ai sfinit-o; podoaba zilelor ai numit-o, în amintirea faptelor urzirii.

וְשָׂעוּ וְיִשְׂעֲנוּ מִטּוֹבָךָ. וּבְשָׂבִיעִי
רָצִיתָ בּוֹ וְקִבְּשָׁתוֹ. חֲמֶדֶת יָמִים אוֹתוֹ
קִרְאתָ. זָכַר לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית:

קידוש. Preamărirea lui Dumnezeu.

Dumnezeul nostru și
Dumnezeul părinților
noștri! Impărate îndurător! îndu-
ră-te de noi! Atotbunule, carele
faci numai bine, lasă-te ca să
fii mișcat de rugăminta noastră!
Întoarce-te spre noi în
numele nemărginitei tale îndu-
rări, și în favoarea părinților
ce ți-au împlinit voia ta. Rezi-
dește Casa ta ca odinioară, și
întemeiază Sanctuarul tău pe
temelia-i; fă ca ochii noștri
să vază zidirea lui, și invese-
lește-ne cu întemeierea sa. În-
toarce preoții la slujba lor,
leviții la cântarea și psălirea
lor, și pre Israel la vetrele sale.
Acolo ne vom sul, și ne vom
arăta, și ne vom închină înă-
intea ta în cele trei praznice
ale noastre, precum e scris în
Thora ta: ¹⁾ „De trei ori pe an
să se arate tot însul tău bărbă-
tesc înaintea Domnului, Dum-
nezeului tău, în locul pe care-l
va alege: în sărbătoarea Azi-
melor, în sărbătoarea Săptă-
mănilor și'n sărbătoarea Cuș-
tilor. Dar să nu se arate înă-
intea Domnului cu mâna goală.
Fiecare cu darul mânei sale,
după binecuvântarea Domnu-
lui, Dumnezeului tău, precum
ți-a dat-o ție”.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. מֶלֶךְ
רַחֵם, רַחֵם. אֱלֹהֵינוּ. טוֹב, וּמִטּוֹב
הַהֶדְּשֵׁנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
בְּחֶמֶן רַחֲמֶיךָ, בְּגִלְגֵּל אֲבוֹת
שָׁעִשׂוּ רִצְוֶיךָ. בְּנֵה בֵּיתֶךָ
בְּבִתְחֻלָּה, וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל-
מְכוֹנּוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ, וְשִׁמְחֵנוּ
בְּתַקְוֵינוּ. וְהִשָּׁב בְּהִנֵּים
לְעַבְדֶּיךָ, וְיָוִים לְשִׁירִם
וּלְמִזְמֹר, וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגֹיֵהֶם.
וְשֵׁם גְּעֻלָּהּ, וְנִרְאָהּ, וְנִשְׁתַּחֲוֶה
לְפָנֶיךָ בְּשִׁלֵּשׁ פְּעָמֵי יָמֵינוּ,
בְּתוֹב בְּתוֹרָתֶךָ. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים
בְּשָׁנָה נִרְאָה בְּלִי-זְכוּךְ אֶת-
פָּנָי. יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר
יִבְחֶה, בְּחַג הַמִּצּוֹת, וּבְחַג
הַשְּׁבָעוֹת, וּבְחַג הַסֻּפּוֹת. וְלֹא
נִרְאָה אֶת-פָּנָי יְיָ רִיקִם: אִישׁ
כְּמִתְנֵת יָדוֹ, בְּבִרְכַּת יְיָ אֱלֹהֶיךָ,
אֲשֶׁר נִתְּנָה לָּךְ:

¹⁾ „Deuter.“ 16, 16—17.

(¹) והשיאנו יי אלהינו את-ברכת מועדיה לחיים ולשלום, לשמחה ולששון, באשר רצית ואמרת לברכנו: (אלהינו ואלהי אבותינו רצה במנוחתנו) מך שנו במצותיה ותן חלקנו בתורתה, שבענו משובה, ושמחנו בישועתה, וטהר לבנו לעבדך באמת, והנחילנו יי אלהינו (באהבה וברצון) בשמחה ובששון, (שבת ו) מועדי קדשה, וישמחו בך ישראל מקדשי שמך, ברוד אתה יי מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים:

Rugăciune pentru bunăvoință față de serviciul divin al lui Israel.

5. Reîntemeierea Sionului. גבורה.

(²) רצה יי אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם, והשב את-העבודה לדביר ביתך, ואשי ישראל ותפלתם, באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון קמיד עבודת ישראל עמך:

Incheierea rugăciunii a 5-a.

(³) ותתנונה עינינו בשוכך לציון ברחמים, ברוד אתה יי הפתוח שכינתו לציון:

6. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מידים דרבנו:

מידים. Când Oficiantul repetă zice Obstea încet, plecându-se: ¹) מידים אנהנו לך, שאמה הוא

יי אלהינו ואלהי אבותינו אלו כל-דשיר יוצרנו יוצר בראשית, ברבות והודאות לשמך הגדול ומקדש על ששתותינו והתנונו, בן תסגנו והתקנונו ותאסוף עלינו לטהרות הרשע, לשמך הקודש, ולגשות רצונך, ולעבדך בלבב שלם על שאנהנו מידים לך, בידך אל בהודאות:

מידים אנהנו לך, שאמה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד. צור חינונו מנן ישענו אתה הוא לודר רודר, נודה לך וגםפיר תהלתך, על-חנונו המסורים בנך, ועל נשבורהינו הפקודות לך, ועל-גסוך שפבליות עמנו, ועל נפלאותיה וטובותיה, שפבלית, ערב ובקר וצהריים: הטוב, כי לא-כלו רחמך, והמרחם, כי לא-תטו חסדיך, מעולם קונו לך:

¹) Traducerea, vezi pag. 356. Pasajele între paranteze se zic numai Sămbătă. ²) Traducerea, vezi pag. 82—98.

³) Când preoții (בדמים) se duc la דיוקן (altar) ca să rostiască binecuvântarea, în timp ce oficiantul (repetând Rugăciunea-de-șapte cu glas tare), ajunge la התנונה vine ca încheiere a rugăciunii a 5-a וערב עליך etc. (vezi תמיד עליך pag. 378). ⁴) Talmud „Sotā” 40, a.

Urmarea rugăciunii de mulțumire:

ועל-כָּל־כֶּסֶם וְהַכְרֹמִים שְׁמִי, מִלִּפְנֵי תְּמִיד, לְעוֹלָם וָעֶד:
וְכָל הַחַיִּים יוֹדִיעַ, סִלָּה, וְהַלְלוּ אֶת-שְׁמִי בְּאַמְתָּה. הָאֵל, יִשְׁעֵנוּ
וְעֲזָרְתָנוּ, סִלָּה, בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שְׁמִי, וְלֹא נָאָה לְהוֹדוֹת:

Благословение престола. 1)

Oficiantul:

אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָּה מְשֻׁלָּשֶׁת בְּתוֹרָה, בְּהַתְּכָה
עַל-יְדֵי מִשְׁחָה, עֲבָדְךָ, הָאֲמִירָה מִפִּי אֶהְרֹן וּבִנְיָו בְּהִנֵּם, עִם קְדוּשָׁה, בְּאַמְתָּה:

Obște:

Oficiantul: (plecându-se)

2) וּבְרַכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : בֵּן יְהוֹ רָצוֹן :
יָאֵר יְיָ אֱלֹהֵי וְיִחְנֶךָ : בֵּן יְהוֹ רָצוֹן :
יִשְׂאֵל יְיָ אֱלֹהֵי וְיִשְׂעֵם לְךָ שְׁלֹום : בֵּן יְהוֹ רָצוֹן :

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. בְּרַכַּת שְׁלֹום.

שִׁים שְׁלֹום, טוֹבָה וּבִרְכָּה, חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל עֲמָךָ.
בְּרַכְנוּ אֲבִינוּ, בְּלִנּוּ בְּאַחֲד, בְּאוֹר שְׁנֵי, כִּי בְּאוֹר שְׁנֵי נִתְּתָה לָנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ
תּוֹרַת חַיִּים, וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְצִדִּיקָה וּבִרְכָּה וְרַחֲמִים, וְחַיִּים וְשְׁלֹום, וְטוֹב
בְּעִנְיָה לְבָרֵךְ אֶת-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת, וּבְכָל-שָׁעָה, בְּשִׁלְמוֹהָ.

Incheiere:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבָרֵךְ אֶת-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלֹום:

Rugăciune pentru umilință și resemnare. 3)

אֱלֹהֵי, נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ, וְשִׁפְתֵי מוֹדֵב מִרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תְּדוּם.
וְנַפְשֵׁי עֶקֶר לִפְל תְּרִיעָה: פֶּסַח לִפִּי בְּתוֹרָתְךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תְּרִדוֹף נַפְשִׁי.
וְכָל הַחוֹשִׁבִּים, אֵלַי רָעָה, מְהֵרָה תִּפְרַע עֲצָתָם, וְקִלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם, עֲשֵׂה
לִמְעַן שְׁמִי, עֲשֵׂה לִמְעַן, יִמְנָךְ, עֲשֵׂה לִמְעַן תִּדְרֹשְׁתָּהּ, עֲשֵׂה לִמְעַן תִּדְרֹשְׁתָּהּ.
4) לִמְעַן יִחְלִיצֵנוּ יְדִידֶיךָ, הוֹשִׁיעָה וְיִמְנָךְ וְעֲנֵנִי. 5) יְהוֹ רָצוֹן אֲמִירָתִי
וְהִנֵּן לִפִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צִוִּי וְנִגְאָלִי: עֲשֵׂה שְׁלֹום בְּמִרְמָיִם הוּא יַעֲשֶׂה
שְׁלֹום עָלֵינוּ, וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְאֲמִירָתִי אָמֵן: 6) יְהוֹ רָצוֹן מִלִּפְנֵיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁינְכֶנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, וְיִהְיֶה חֵלְקֵנוּ

1) „Sota“ 39, a. — Rânduiala binecuvântării preoților (vezi pag. 378. 2) „Numeri“ 6, 24-26. 3) După Talm. „Berachoth“ 17 a, de Mar, Hul lui R. Abina I. pe la 4150. 4) „Ps.“ 108, 7. 5) „Ps.“ 19, 15. 6) „Aboth“ P. 5.

בתורתך: וְשֵׁם גִּבְעָדְךָ בִּירְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִיּוֹת! וְעִרְבָה לִי מִנְחַת יְהוָה וִירוּשָׁלַם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִיּוֹת:

La sârb. de *Succoth* urmează aci (în fața Chivotului deschis, și (afară de Sabbath) cu Lulab și Ethrog în mână, rugăciunea de Hošana.

După ce Oficialantul repetă *Rugăciunea de-șapte* — și Cohanim dau binecuvântarea, — recitează **întregul** Kaddiș.

Služba de Musaf pentru cele trei sărbători și *דושענא רבא* se încheie prin rugăciunea *אָרִין עִילָם* pag. 249-251, apoi *עִלָּנוּ* pag. 251-252 *Kaddiș de orfani* pag. 24-25, *אָרִין עִילָם* pag. 4, *שִׁיר הַקְּבוֹד* pag. 252-255, psalmul zilei pag. 129 și psalmii cu privire la sărbători.

Observare. La semi-sărbători se încheie numai prin *עִלָּנוּ*.

סדר דובקן. ²⁾ Binecuvântarea Preoților.

Când Preoții (*Cohanim*) sunt de față și Oficialantul ajunge la *יְהוָה יְהוָה*, recitează atît el cît și Obștea următoarele:

וְהַעֲבֵב עָלֵינוּ יְהוָה יְהוָה, בְּעוֹלָה וּבְקָרְבָּן, אֲנָא וְחוּם, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, הַשֵּׁב שְׂכִינְתְּךָ לְצִיּוֹן (עִירָךְ), וְהַעֲבֹדָה לִירוּשָׁלַם, וְהַחַיִּימָה עֵינֵינוּ, בְּשִׁבְדָּה לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים, וְשֵׁם גִּבְעָדְךָ בִּירְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְּמִיּוֹת:

(Oficialantul încheie):

ברוך Lăudat fii Doamne, căci ție singur slujim cu evlavie. בְּרִיךְ אַתָּה יְיָ שְׂאוֹתָךְ לְבָדָךְ בִּירְאָה (Obștea): אָמֵן:

Oficialantul urmează cu rug. מוֹדִים. Preoții și Obștea (cu fața spre sfântul Chivot) zic încetinel următorul *יהי רצון* până ce Oficialantul termină «Rugăciunea de mulțumire» și ajunge la *יהוָה יְהוָה*, așa încât rostirea de «Amin» să se refere și la aceasta.

יהי רצון מלפניך יי אלהינו, ואלהינו אבותינו, שיתיהי הכרעה הזאת (ההנחה) שצויתנו לברך את-עמך ישראל, (העם) שצויתנו הכהנים לברכנו, ברכה שלמה, ולא יהיה פה מכשול ועון משפחה נעדר-עולם:

¹⁾ „Maleachi” 3, 4.

²⁾ se numește estrada (altarul, amvonul), de unde preoții rostesc binecuvântarea (v. *Turei Zahav* la „Or. Ch.” § 130); cf. Talm. „Sofa” 39 a (R. Hilda, discipolul lui R. Hona, până la 4055); „S’moth Rabba” 48; „Hig’higa” 16, a și *Tosefoth* de aci; „Roš ha-Šana” 31, b; „Sofa” 40, a; „Or. Ch.” 128; „Bicrachoth” 11.

Oficiantul:

אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָּה D-zeul nostru și D-zeul
 părinților noștri, bine-
 cuvântează-ne cu binecuvântarea
 de trei ori poștorită în Thora, scrisă
 de către Moșe, robul tău, rostită
 de Aharon și fiii lui, *Cohanim*

La strigarea Oficiantului:

בְּרָכִים

răspunde Obștea:

עַם Neamul sfințit ție precum
 glăsuiește.

עַם קְדוֹשׁ בְּאָמֹר:

Cohanim (Prooții) rădică mâinile în sus și rostesc, cu fața îndreptată spre
 Obștea, următoarea binecuvântare:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. לְאֹדָדִי fii Doamne, Dum-
 nezeul nostru, regele uni-
 versului, care ne-ai sfințit cu sfin-
 tenia lui Aharon, și ne-ai poruncit
 să binecuvântăm poporul tău cu
 dragoste.

Oficiantul recitează întâi vorba בְּרַכְךָ și *Cohanim* o repetă, apoi toate cuvintele de
 mai jos; versetele ce le urmează se zic—când Oficiantul le'rostește singur, nu însă când
 le rostesc Prooții—foarte încet și cu evlavie, primindu-se binecuvântarea.

1) Binecuvântează-te.—Să te binecu-
 vanteze Domnul din Sion, zidito-
 rul cerului și al pământului. 2) *יְיָ בְּרַכְךָ יְיָ מַצִּיֵּן עוֹשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ:*

Domnul — Doamne, Dumnezeu *יְיָ אֱדוּנֵינוּ מֶה-אֲדִיר שְׁמֶךָ יְיָ:*
 nostru, cât de puternic e numele
 tău peste tot pământul! 3) *בְּכָל-הָאָרֶץ:*

și păziască-te—Păzește-mă Doam-
 ne! căci la tine m'am adăpostit! 4) *וַיְשַׁמְרֶךָ: שְׁמֶרְנִי אֵל בִּי-חַסִּיתִי כֶּךָ:*

Pe când Prooții recitează *וַיְשַׁמְרֶךָ* zice Obștea alin:

רְבוּנוּ שֵׁל-עוֹלָם. אֲנִי שְׁלֹחַ וְחַלְמוֹתַי רְבוּנוּ שֵׁלֶךָ. חֲלוֹם חֲלֻמָּתִי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֶה
 הוּא. יְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ שִׁיחֵנוּ כָּל-חֲלֻמוֹתַי עָלַי וְעַל-
 כָּל-יִשְׂרָאֵל לְמִוְכָּת. בֵּין שְׁחֲלַמְתִּי עַל-
 עַצְמִי וּבֵין שְׁחֲלַמְתִּי עַל-אַחֵרִים, וּבֵין

1) „Numeri” 6, 24-26. 2) „Ps.” 134. 3) „Ps.” 8, 10. 4) „Ps.” 16, 1.

5) După Talm. „Berachoth” 55, b.

presimțit ceva pentru mine. Dacă bune au fost aceste presimțiri, înfruptă-le, întărește-le și îndeplinească-se atât în favoarea mea cât și în favoarea lor, precum ai făcut cu visele cuviosului Iosef; și dacă au nevoie de îndreptare, îndreaptă-le, precum ai îndreptat pe Hizkiahu, regele Iehudiel, din boala-i; pe Miriam, proroaca, din lepra-i; și pe Naaman, din lepra-i; și apele din Mara, prin Moșe, învățătorul nostru, și apele din Ieriho, prin Elișa. Și precum ai prefăcut blestemul nelegiuitului Bileam în binecuvântare, tot așa să prefaci toate presimțirile mele și ale întregului Israel spre bine, și să mă păzești, să mă miluiești și să mă primești cu bunăvoință. Amin.

Lumineze — Miluiește-ne Dumnezeu, și binecuvântează-ne; lumineze fața sa peste noi! Sela.¹⁾

Domnul — Doamne, Doamne! Dumnezeu, îndurate și milostive, lung-răbdătoare, plin de har și de adevăr! ²⁾

Fața sa — Întoarce-te către mine și miluiește-mă, căci singur și strâmtorat sunt eu.³⁾

Peste tine — Către tine, Doamne, rădic sufletul meu.⁴⁾

Și miluiește-te — Iată, precum ochii slugilor sunt (îndreptați) spre mâna stăpânilor lor, precum sunt ochii slujnicilor spre mâna stăpânei sale: așa sunt ochii noștri (întinși) la Domnul Dumnezeul nostru, până ce se va milostivi de noi.⁵⁾

Pe când Preoții recitează וְהָיָה repetă Obșteea rugăciunea של עולם de mai sus.

Și-și întoarce — ⁶⁾ El primește binecuvântare de la Domnul, și răsplăta dreaptă de la Dumnezeu! mântuirii sale. ⁷⁾ Și găsește har și judecată bună în ochii lui Dumnezeu și ai oamenilor.

שְׁחַלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי. אִם טוֹבִים הֵם, חֲזַקְם וְאַמְצָם; וְיִרְמְקוּ בִי וּבְרֵהֶם. בְּחַלּוּמוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה, רְפֹאֵם. בְּחַזְקוֹתָיו מֶלֶךְ יְהוּדָה מַחֲלִיו. וּבְמִרְיָם, הַנְּבִיאָה, מַצְרַעְתָּהּ, וּבְנָעֲמָן, מַצְרַעְתּוֹ. וּבְמִי מָרָה, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְיִחוּ, עַל-יְדֵי אֱלֹשֶׁעַ; וּבְשֵׁם שְׁרָפְכָה אֶת-קִלְלָת בַּלְעָם הַרְשָׁע מִקִּלְלָהּ לְבָרְכָהּ, בֶּן סִתְפָּח בֶּן-חַלּוּמוֹתַי, עָלַי וְעַל-כָּל-יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִחַנְּנֵנִי וְתִרְצָנִי: אָמֵן.

יְאֹר. אֱלֹהִים יַחַנְּנֵנִי, וּיְבָרְכֵנִי.

יְאֹר פָּנָיו אֶתְנֶנִּי, סֶלָה:

יְי. יְי. אֵל, רַחוּם וְחַנּוּן, אֶרְךְ

אַפָּיִם, וְרַב-חֶסֶד, וְאַמֶּת:

פָּנָיו. פָּנֶה אֵלַי וְחַנּוּן, בִּי יְחִיד

וְעֵנִי אָנִי:

אֱלִיָּה. אֱלֹהֵי יְי. בְּפִשִּׁי אֶשָּׂא:

וְיִחַנְּנֵנִי: הַגֵּד, כְּעֵינִי עֲבָדִים אֱלֹהֵי

אֲדוֹנֵיהֶם, כְּעֵינִי שִׁפְחָה

אֱלֹהֵי גְבֻרָתָהּ, בֶּן עֵינֵינוּ אֱלֹהֵי יְי. אֲחֵינוּ

עַד שִׁיחַנְּנֵנִי:

יִשָּׂא. יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְי. וְיַדְבָּרָהּ

מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: וּמַצְאֵתֵן

וְשָׁקֵל טוֹב כְּעֵינֵי אֱלֹהִים, וְאָדָם:

¹⁾ „Ps.” 67, 2. ²⁾ „Exod.” 34, 6. ³⁾ „Ps.” 25, 16. ⁴⁾ „Ps.” 25, 1.

⁵⁾ „Ps.” 123, 2. ⁶⁾ „Ps.” 24, 5. ⁷⁾ „Pilde” 3, 4.

Domnul — Doamne, miluiește-ne !
căci spre tine nădăjduim. Să fii
brațul lor în fiecare dimineață, și
ajutorul nostru în vreme de răs-
triște !¹⁾

Fața sa —Nu-ți ascunde fața dina-
intea mea, în ziua când sunt strâm-
torat; pleacă-ți urechea ta către
mine, în ziua când te chem—de
grabă auzi-mă !²⁾

Către tine —Către tine rădic ochii
mei, o tu care tronezi în ceruri !³⁾

Și să des —Și când vor roști nu-
mele meu peste fiilii lui Israel, eu
li voi binecuvânta. ⁴⁾

Ție —A ta Doamne este mărirea,
puterea, fala, izbânda și străluci-
rea, ca și tot ce este în cer și pe
pământ. A ta Doamne este împă-
răția și înălțarea. Tu capul tuturor !⁵⁾

Pace. —Pace ! pace celui depărtat
și celui de aproape, zice Domnul,
căci eu îl tâmăduiesc. ⁶⁾

Pe când Preoții cântă **שְׁלֹום** zice Obșteă următorilor în **רצון** înclășor:

יהי רצון ⁷⁾ Fie voia ta, Doam-
ne, Dumnezeul meu și
Dumnezeul părinților mei, ca să
faci pentru sfințenia harului tău și
pentru nesfârșita-ți îndurare, și
pentru curăția numelui tău celui
mare, puternic și venerat (alcătuit
din cele douăzeci și două de li-
tere din versetele binecuvântării
preoților), ce lese din gura lui Aha-
ron ș-a fiilor săi, neamul sfințit
Ție, —ca să-mi fii aproape, când te
chem, și să auzi pururea rugăciu-
nza mea, geamătul meu și suspi-
nul meu, precum ai auzit suspinul
lui Iacob, cuviosului tău, cel care a
fost numit: „omul cuvios“. — Și
să-mi dai mie și tuturor sufletelor

יהי רצון ⁸⁾ יהי רצון ⁹⁾ יהי רצון ¹⁰⁾

וְזָרְעָם לְבָקָרִים, אֶחָד

יִשְׁעֲתֵנוּ בְּעֵת צָרָה:

לְמִסְתֵּר פְּנֵיהֶם מִפְּנֵי

צָרָתִי. כִּמְהָ אֵלֵי אֲנֻכָּהּ.

בְּיָם אֲקָרָא מִהֵרָ עֲנֵנִי:

אֵלֶיךָ. יְקָאֵתִי אֶרְעֵינִי

הַיִּשְׁבִּי בְּשָׂמָיִם:

וְנִשְׁמָ. וְשִׁמְנוֹת־שֶׁמֶי עַל־בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל, וְאֵנִי אֲבָרְכֵם:

לְךָ.

וְנִסְתַּחֲתָתִי וְנִבְצַח וְהִוָּדִי

בְּיָדֶיךָ בְּשָׂמָיִם וּבָאָרֶץ. לְךָ יְיָ הַמְּמַלְכָּה

וְהַמְּתַנַּשֵּׁא. לְכָל לְרָאשׁ:

שְׁלֹום: שְׁלֹום וְשְׁלֹום לְרֹחוֹךָ

וְלִקְרוֹב, אָמֵן יְיָ יִרְפָּאֵתֵינוּ:

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי

אֲבוֹתַי, שֶׁשֶּׁעֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֻסְדְּךָ

וְגָדֵל בְּחַסְדְּךָ בְּפִשְׁטוּתִים, וְלְמַעַן מְהֵרָת

שֶׁמֶךְ הַגָּדוֹל, הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא, בְּנֶעֱשִׂיָם

יְשָׁמִים אוֹתֵינוּ, הַיּוֹצֵא מִפְּסִיָּקִים שֶׁל־

בְּרֶפֶת פְּנֵינוּ. הַמְּמִירָה מִפִּי אֲהִרָן וּבְנָיו

עִם קְדוֹשְׁךָ: שֶׁתִּהְיֶה קְרוֹב לִי, בְּקִרְבִּי

לְךָ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי, נִאֲמָתִי וְנִאֲמָתִי מִיָּדִי

בְּשֵׁם שְׁשִׁמְעָתָ אֲנִיָּה, יְעֻקֵּב, מִמִּיָּה

הַמְּקָרָא אִישׁ פֶּסֶם, וְהִתְחַלֵּל וְלִגְדֵל־

¹⁾ „Ies“ 33, 2. ²⁾ „Ps.“ 102, 3. ³⁾ „Ps.“ 123, 1. ⁴⁾ „Numeri“ 6, 27.
⁵⁾ I. „Cron.“ 29, 11. ⁶⁾ „Ies“ 57, 19. ⁷⁾ Din „Saarei Sion“, de Nathan
Nata b. Moșe Hannover, 5422.

casei mele, hrana noastră și traiul nostru cu belșug și nu cu străm-torare, pe cale îngăduită și nu pe cale oprită, în tihnă și nu în necaz, din mâna ta cea deschisă, precum ai dat părintelui nostru Iakob, numit „omul cuvios“, pâine de mâncare și haină de îmbrăcat. Fă ca să găsim dragoste, har, milă și îndurare în ochii tăi și în ochii tuturor acelora cari ne văd; fă ca să fie ascultate cuvintele mele când mă rog ție, precum ai făcut pre Iosef, cel drept, când tată-său l'a îmbrăcat într'o haină de mătase, să afle har, milă și îndurare în ochii tăi, și în ochii tuturor acelora cari l'au văzut. Și fă-mi lucruri minunate și miraculoase și semne spre bine și ferește-mă pe căile mele; însuflă inimii mele înțele-gere, ca să înțeleagă, și să pă-trunză, și să împlinască toate cu-vintele învățaturii tale și tainele ei; și scapă-mă de greșeli, și cu-răță-mi gândul și inima spre slujba ta, și prelungeste zilele mele (și zilele tatălui și ale mamei * mele) (și zilele femeii mele, ale fiilor mei și ale fiicelor ** mele) în bine și plăceri, în tărie și pace. Amin. Sela!

בְּשֹׁת בֵּיתִי מִזֹּנֹתֵינוּ (1) וּפְרִי נֶסְתֵּנוּ בְּרוּחַ
וְלֹא בְצַמְצוּם, בְּהֶחֱרֵל וְלֹא בְּאִסּוּר,
בְּנֶחֱת וְלֹא בְּצַעַר, מִתַּחַת יָדְךָ הֶרְחַקָהּ
בְּשֵׁם שְׁנִיתָ (2) (פֶּת) לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד
לִלְבוֹשׁ לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ הַנֶּקְרָא אִישׁ חָם.
וְתַתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה וְלֶחֶן וְלֶחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רֹאֲיֵינוּ, וְיִהְיֶה דְבָרֵינוּ
נִשְׁמָעִים לְעִבְדֹתֶךָ, בְּשֵׁם שְׁנִיתָ אֶת־
יֹסֵף צְדִיקֶךָ בְּשִׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוּ אֲבִיו
בְּחֵג פֶּסֶחַם, לֶחֶן וְלֶחֶסֶד וּלְרַחֲמִים
בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רֹאֲיָיו, וְתַעֲשֶׂה עִמָּי
נִפְלְאוֹת וְנִסִּים וּלְטוֹבָה אוֹת, וְתַצְלִיחֵנִי
בְּדַרְכֵינוּ וּמִן בְּלִי בִּינָה לְחֵבֵן וְלִחְשָׁבִיל
וּלְקֶחֶם. אֶת־כָּל־דְּבָרֵינוּ תִּלְמִיד תִּזְדַּקֶּךָ
וְסוּדוֹתֵינוּ (3) וְתַצְלִיחֵנוּ מִשְׁנֵאוֹת, וְתַמְהֵר
רַעֲיָנוּ לִפְנֵי לְעִבְדוֹתֶךָ, וְתַאֲרִיךְ יָמֵינוּ
(יָמֵינוּ אֲבִי וְאִמִּי) (יָמֵינוּ אֲשֶׁר־יִבְנֵנוּ וּבְנֵינוּ) בְּטוֹב
וּבְרַחֲמִים (4) בְּרַב עֹז וְשָׁלוֹם. אָמֵן, סֵלָה:

אָדִיר (5) Puternice în înălțime,
care tronezi cu tărie! Tu
ești pacca și numele tău e pace.
Fie voia ta, ca să ne dăruiești nouă
și întregului tău popor, casa lui
Israel, vieță și binecuvântare, ca
posesiune pașnică.

אָדִיר בְּמִרְם, שׁוֹבֵן בְּגִבְרָה, אֲתָהּ
שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם. וְהִי רַצּוֹן, שְׁתַּשִּׁים
עֲלֵינוּ, וְעַל־כָּל־עַמֶּיךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, חַיִּים
וּבְרָכָה, לְמִשְׁמַרְתָּ שָׁלוֹם:

Pe când Oficialul recitează שִׁיר יְצִיָּה, zic Preoții incetinel următoarea rugăciune:

רַבּוֹן (6) Stăpâne al universului!
Noi am făcut ceiaze ne-ai
poruncit; fă deci și tu cu noi, după
cum ne-ai făgăduit. 7) „Privește
către noi din Jăcașul tău cel sfânt,
din ceruri, și binecuvântează pe

דָּבָן הָעוֹלָם, עֲשִׂינוּ מַה־שִּׁנָּתָהּ
עֲלֵינוּ, אַף אֲתָהּ עֲשֶׂה עִמָּנוּ, כְּאֲשֶׁר
הִבְטַחְתָּנוּ, הִשְׁקִיפָה מִמַּעַן קֹדֶשְׁךָ,
מִן־הַשָּׁמַיִם, וּבִרְךָ אֶת־עַמֶּךָ, אֶת־יִשְׂרָאֵל

*) Pentru copii, ai căror părinți sunt în vîrstă. **) Pentru capi de fa-milie.
1) „נָא מִתְחַנֵּן 2) „נָא מְסַח. 3) „נָא וְסִדְרִיךָ. 4) „נָא וּבְנֵינוּ מֵיָמֵינוּ.

5) „Tr. „Sota“ 39, R. Hilda. 7) „Dent.“ 26, 15.

poporul tău, pe Israel și pământul **וְאַתָּה הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ בְּאֶשֶׁר**
ce ni l-ai dat, ca să fie, după cum **נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב**
ai jurat părinților noștri, o țară **יִרְבֶּכֶּשׁ:**
în care curge lapte și miere“.

קדוש ימי שלוש רגלים. Kadduş pentru zilele celor trei sărbători.

Dacă sărbătoarea cade Sâmbătă, se zice mai întâi **וְשָׁמַר** până **וְנִתְקַדְּשׁ** pag. 256; apoi.

וַיְבָרַךְ מֹשֶׁה אֶת־מוֹעֲדֵי יְיָ Și Moșe vesti sărbă-
torile Domnului fiilor **אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל:**
lui Israel.¹⁾

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, regele uni-
versului, care ai creat rodul viței²⁾ **בִּרְוַח פְּרֵי הַגֶּפֶן:**

סדר תפלת מנחה לשלש רגלים.

Rânduiala rugăciunii de **după amiază** (Min'ha) pentru cele trei sărbători.

1. **אֶתָּה חִנּוּנְךָ** pag. 118-120 și **זָכָר לְצִיּוֹן** pag. 120-124; 2 (numai când este totdéodată Sabbath se zice: a) **וְאֵלֵינוּ תִּפְדֶּה** b) **הָרִיאת הַתִּזְוָה** cu trei citanli; 3. **Oficiantul** recitează **jum. Kaddiș**;
4. **Rugăciunea-de-seapte** pag. 35¹⁾; 5. **Rugăciunea finală** **עֲלֵינוּ**; 6. **Kaddiș de oranj**.

תפלת מעריב למוצאי יום טוב.

Rugăciunea de **seară** (Maariv) la ieșirea din sărbători.

1. **אֶתָּה חִנּוּנְךָ** pag. 147; 2. **Rugăciunea de optprezece**, intercalându-se **וְאֶתָּה חִנּוּנְךָ** (după «*Simone Este*» recitează **Oficiantul** **Intregul Kaddiș**); 3. **הַבְּדִלָה** ce urmează mai jos; 4. **Kaddiș**.

Observare: Dacă este totdéodată **שַׁבָּת מוֹצָאֵי** se face rugăciunea de **Maariv** ca în orice alt **שַׁבָּת מוֹצָאֵי**.

הַבְּדִלָה לְמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב.

Salutare de despărțire la ieșirea din sărbători.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בִּרְוַח פְּרֵי הַגֶּפֶן:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל, בֵּין אֹר
לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׂבָעִי לְשִׁשִּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֹׂה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל:

¹⁾ „Levit.“ 33, 44. ²⁾ „Berachot“, 6, a. ³⁾ Traducerea, vezi pag. 336.

תפלות לזמנים נוראים.

(*) תפלת ראש השנה לערבית, לשחרית ולמנחה.

Rugăciunea de seară, dimineață și de după amiază (Min'ha)
pentru Roș ha-Şana (Anul Nou).

În ajunul de seară se face rugăciunea de după amiază (מקרה) ca în fiecare
ajun de sărbătoare (ערב יום טוב), iar la rugăciunea de seară (בערב) pag. 172, se inter-
calează (תקנו) Sabbath se mai adaugă (וְשַׁבָּת) apoi se face următoarea rugăciune-de-seapte
pentru slujba de seară, dimineața și de după amiază.

(La rugăciunea de Min'ha)

כי שם יי אקרא הבו גדל לאלהינו: (Deut. 32, 3)

1. Dumnezeu, scutul părinților. אבות.

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך: (Ps. 51, 17).

ברוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי אברהם, אלהי יצחק
ואלהי יעקב. הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל, הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים.
וְכֵן הָעַל, וְזִכְרֵךְ חֲסִדֵי אֲבוֹתַי, וּמִכֵּיָּא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּיָהִים, לְמַעַן שְׁמוֹ
בְּאַהֲבָה:

זכרנו לחיים, מלך חפץ בַּחַיִּים, וְכֵתִיבנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים
לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים.

מלך, עוזר, ומושיע ומגן, ברוך אתה יי, מגן אברהם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אתה גבור לעולם, אדני מלחמה מלחמה, רב להושיע:
מְבַלְבֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מַחֲיָה מַחֲיָה בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵךְ נַפְלִים, וְרוֹפֵא
חוֹלִים, וּמַחֲיֵה אֲסוּרִים, וּמַקְנֵם אֲמִינָה, לִישְׁגֵי עָפָר. מִי כְמוֹךָ בְּעַל-
גְּבוּרֹת, וּמִי דוֹמָה לָךְ, מֶלֶךְ, מַחֲיָה וּמַחֲיָה, וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מי כמוך אב בְּרַחֲמִים, זֹכֵר יַצְוֵינוּ לַחַיִּים בְּרַחֲמִים.
וְנִאֲמָן אַתָּה לְחַיּוֹת מַחֲיָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי מַחֲיָה הַמַּחֲיָה: (*)

3. „Keduşa”.—Sfințirea lui Dumnezeu. קדושה בעמידה.

(La recitarea cu glas tare a Oficiantului).

Oficiantul: כְּבֹדְךָ אֱתֵּן-שִׁמְךָ בְּעוֹלָם, בְּשֵׁם שְׁמִיךָ יְשִׁים אוֹתוֹ בְּשֵׁמִי:

מִרוֹם, בְּתַתִּיב עַל-יַד גְּבִיאֶיךָ, וְקָרָא זֶה אֶל-זֶה וְאָמַר:

(*) Dela Synagoga Magna 3414. Traducerea, vezi pag. 71—75.

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קדשת ה'.

אָתָּה קדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קדוֹשׁ, וְקדוּשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהִלְלוּךָ סֶלָה:

*Maiestatea, pronia, conducerea, stăpânirea unică și atotdreptatea
Impăratului tuturor Impăraților.*

וּבְכֵן תֵּן פָּתָדֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ
עַל כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, וְנִמְתָּה עַל
כָּל־מַה־שִּׁפְּרָאתִי, וַיִּרְאוּךָ כָּל־
הַמַּעֲשִׂים, וַיִּשְׁתַּחוּ לִפְנֶיךָ כָּל־
הַבְּרוּאִים, וַיַּעֲשׂוּ כָּל־מִצְוָתְךָ
אֶחָת, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ בְּלִבָּב
שָׁלֵם בְּמוֹ שִׁידָעֵנִי יי אֱלֹהֵינוּ
שִׁי־שָׁלֵט לִפְנֶיךָ עַד בְּיָדֶךָ

3. «Keduša» (Sfințirea lui Dumnezeu la recitarea cu glas tare a oficiantului).

Obștea și Oficiantul:

(Leq. 6, 3).

קדוֹשׁ | קדוֹשׁ קדוֹשׁ יי צְבָאוֹת, מֶלֶאכַּת כָּל־הָאָרֶץ בְּכֹדוֹ:

La rugăciunea de
Min'ha:

אָתָּה יי אֱלֹהֵינוּ:

בְּרוּךְ יָמֵינוּ:

Obștea și Oficiantul:

בְּרוּךְ בְּכֹדֵינוּ

מִמְקוֹמוֹ:

Oficiantul:

יְבָרְכֵנוּ מִשְׁפָּחָנוּ

בְּחַיֵּינוּ לְאָמֵינוּ:

La rugăciunea de dimineață:

Oficiantul:

אָתָּה בְּקוֹל בְּעֶשְׂתֵּי אֲדוּרִים וְחֶזֶק מְשִׁמֵּיעִים
קוֹל, חֲתָנֵשָׁאִים לְעֶפֶת שְׁרָפִים, לְעֶשְׂתֵּם בְּרוּךְ יָמֵינוּ:

בְּרוּךְ בְּכֹדֵינוּ יי מִמְקוֹמוֹ:

Obștea și
Oficiantul:

מִמְקוֹמֶךָ, מִלְּפָנֶי תוֹפִיעַ, וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ, כִּי
חֲסִידִים אֲנֵחֵנוּ לָךְ, מְתֵי תִמְלֹךְ בְּצִיּוֹן, בְּקֶרֶב בְּנֵימִינוּ
לְעוֹלָם, וְעַד תִּשְׁכַּח: תִּתְּנָדֵל וְתִתְּקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם
עִירֶךָ, לְדוֹר וָדוֹר, וְלִגְזָח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶנָּה
מִלְּכֹתֶיךָ, בְּדָבָר הַאֲמִיר בְּשִׁירֵי אֲנָהּ, עַל־יְדֵי דָוִד
מְשִׁים צִדְקָה:

יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן, לְדוֹר וָדוֹר, הַלְלוּהָ:

Obștea și
Oficiantul:

לְדוֹר וָדוֹר נְגִיד דָּלָה, וְלִגְזָח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נִקְדִּישׁ, וְשִׁבְחֶיךָ
אֱלֹהֵינוּ, מִפְּנֵי לֹא יִמוּשׁ לְעוֹלָם, וְעַד, כִּי אֵל מֶלֶךְ, דָּוִד וְקדוֹשׁ אֱתָה:
בְּרוּךְ אָתָּה יי הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:

1) Autorul acestor cinci rugăciuni e Rav, m. 4003 (v. Fürst, „Literaturgeschichte“ pag. 56; cf. „Sifri“, Col. 238).

terea în dreapta ta, și că numele tău e venerat de tot ce ai creat.

ובכן תן כבוד, יי לעמך, ותהלך לי ראיה ותקנה לדורשיך, ופרתחון פה למתחלים לך. שמחה לארצה, וששון לעירך, וצמיחת קרן לדוד, עבדך, ועריכת נר לבן ישי משיחך, במהרה בימינו.

Așa dar, Doamne, dă mărire popoului tău, fală cuvioșilor tăi, nădejde celor ce te caută, și graiul liber celor ce te așteaptă. Dă bucurie țării tale, veselie orașului tău, răsărirea puterii lui David, robului tău, și strălucirea luminei fiului lui Ișai, unsului tău, în curând, în zilele noastre.

ובכן צדיקים יראו וישמחו, וישירים יעלו, וחסידים ברכה יגילו, ועולתה תקפץ פיה, וכל הרשעה בלה פעשן תכלה, פי תעביר ממשקלת וזון מן הארץ.

Atunci dreptii o vor vedea și se vor bucura, sincerii vor chiul, cuvioșii în veselie vor chioti, și viciul își va închide gura, și toată lărdlegea va pieri ca fumul, când vei stărpi stăpânirea nelegiuirii de pe pământ.

ותמלוד אתה יי לבדך, על כל מעשיך, בחר ציון משכן בבודך, ובירושלם, עיר קדשך, בפרוב בדברי קדשך. ימלך יי לעולם, אל תדך ציון לדוד ודור הללויה.

Și vei împărăți numai tu, Doamne, singur peste toate făpturile tale, în muntele Sion, lăcașul slavei tale, și în Ierusalaim, orașul tău cel sfânt, precum glăsuiește în sfintele tale Scripturi: ¹⁾ „Impărăți-va Domnul în veci, Dumnezeuul tău, Sione, din neam în neam. Hallelu-Ia“.

קדוש אתה, ונורא שמך, ואין אלוה מבלעריך. בכתוב ניגדה יי צבאות במשפט, והלא

Sfânt ești tu, venerat e numele tău, și nu e alt Dumnezeu afară de tine, precum e scris: ²⁾ „Rădicat este Domnul oștirilor prin judecată, și Dumnezeuul cel sfânt

¹⁾ „Ps.“ 146, 10. ²⁾ „Ies.“ 5, 16.

e sfințit prin dreptate". Lăudat fii, Doamne, Impărate atot-sfinte!

4. Sfințirea zilei. קדשת היום

אתה בחרתנו מכל העמים. Tu ne-ai ales
dintre toate po-
poarele, ne-ai iubit, și ai fost
binevoitor nouă. Tu ne-ai înăl-
țat peste toate limbile și ne-ai
sfințit prin poruncile tale. Tu ne-
ai apropiat, Impărate al nostru,
de slujba ta, și după numele tău
cel mare și sfânt ne-ai chemat.

Când a doua seară de ראש השנה cade la זמנא שבת se zice înainte de următoarele:

(1) ותודיענו יי אלהינו את משפטי צדקה, ותלמדנו לעשות חסד
וצדקה. ותתן לנו יי אלהינו משפטים ישרים ותורת אמת, חקים ונצוות
טובים. וסגולתנו ומני ששון, ומעשרי קדש, ומנחי נדבה, ותורישנו קדשת
שבת, וכבוד מועד, וחגיגת הקהל, וסגול יי אלהינו בין קדש לחול,
בין אור לחשך, בין ישראל לעמים, בין יום ראשביעי לשבת, ומי
הפגשה, בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלה, ואת-יום השביעי
מששית ומי הפגשה קדשה, הבדלה וקדשה את-עמך ישראל בקדשהה;

ותתן לנו יי אלהינו באהבה. Si așa ne-ai dat
nouă Doamne,
D-zeul nostru, cu dragoste, ziua
aceasta * (de Sabbath, și) de Po-
menire, o zi (pentru pomenire)
de bucurare (cu dragoste), che-
mare sfântă, spre amintirea
ieșirii din Egipt.

Rugăciune solemnă pentru bunăstare, fericire și viață. 2) וקדשה

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא
Dumnezeul nostru și
Dumnezeul părinților
noștri! Înălțe-se, vie, ajungă, ara-
te-se, fie plăcut, auzită, amintită
ועשה, ויחאה, ויראה, וישמע, ויפקד.

1) De Rav. (m. 4003) și Samuel (născ. 3940 m. 4010). Traducere
vezi pag. 356. 2) Pasajele între paranteze se zic numai la Sabbath.

3) Apel la amintirea 1) Dumnezeu, „Sabbath” 24.

și pomenită înaintea la pomenirea noastră și amintirea noastră, și pomenirea părinților noștri, și pomenirea unswlui, fiului lui David, robului tău, și pomenirea lerașu-laim-tău, cetății tale celei sfinte, și pomenirea întregului tău popor, casei lui Israel, spre scăpare, spre bine, spre har, spre iubire și îndurare, spre viață și pace în ziua aceasta de Pomenire. Pomeneste-ne Doamne Dumnezeuul nostru, înfrânșă, de bine, și amintește-ne înfrânșă de binecuvântare, și ajută-ne înfrânșă spre viață. Și prin făgăduința de mântuire și îndurare, cruță-ne și miluiește-ne, îndurâte de noi și ajutate, căci către tine sunt îndreptați ochii noștri ; căci un atotputernic împărat, milostiv și îndurător esti tu.

וַיִּזְכֹּר וַיִּזְרְגֵנוּ וַיִּסְקְדֵנוּ אֲנִי, וַיִּזְכֹּר
אֲבוֹתֵינוּ וַיִּזְכֹּר מַשִּׁיבֵי הַדִּדּוּר עֲבָדָה
וַיִּזְכֹּר וַיִּשְׁלָלֵם, עֵיר הַדָּשָׁה וַיִּזְכֹּר
כָּל-עַמֶּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיךָ לִפְלִאֲתָה
לְטוֹבָה, לְחַן, וְלִחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים
וְלִשְׁלָלֹם בְּיוֹם הַזִּכְרוֹן הַזֶּה, וַיִּזְכֵּנוּ
אֲלֵהֵנוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וַיִּסְקְדֵנוּ בּוֹ
לְרַבָּה, וַיִּזְשִׁיעֵנוּ בּוֹ, לְחַיִּים, וַיִּזְכֹּר
וַיִּשְׁעָה וּרְחֻמִּים, חַיִּים וְתַנְגֵּנוּ וּרְחַם עָלֵינוּ
וַיִּזְשִׁיעֵנוּ בִּי אֱלֹהֶיךָ עֵינֵינוּ, בִּי אֵל
מֶלֶךְ, שֶׁמֶן וּרְחֻם אֲמֵן:

Pentru adoratiunea universală a Domnului.

אֱלֹהֵינוּ Dumnezeu! Dumnezeul nostru
și Dumnezeul pă-
rinților noștri! Impărătește
peste toată lumea cu slava
ta, rădică-te peste tot pământul cu maiestatea ta,
și lucește cu fala măreței
tale izbânzi peste toți lo-
cutorii globului tău pământesc.
Ca să recunoască toată făptura,
că tu ai făcut-o, și să priceapă
toată plămădirea, că tu ai plămuit-o,
și să zică tot ce are suflare în
nărilor sale: Domnul D-zeul
lui Israel este împărat, și
impărăția lui stăpânește

אֶלֶה־נִי וְאֵלֶּה אֲבוֹתֵינוּ.
 מִדֹּדָךְ עַל־כֵּל־הָעוֹלָם
 כָּל־יְבָרַכְךָ וְהַנְשֵׂא
 עַל־כֵּל־הָאָרֶץ בִּיקְרָהָ.
 וְהוֹפֵעַ בְּחֵדֶר גֹּאֲזֵי עוֹדָה.
 עַל כֵּל־יֹשְׁבֵי תַבֵּל
 אֲתַבֵּד. וְיִדַּע כֵּל־פְּעוּלֵי
 כִּי אַתָּה פֹעֵלְתָם וְיָבִין
 כֵּל־יִצְוֶה כִּי אַתָּה
 יַעֲרֶתָם וְיֹאמֶר כֹּל אֲשֶׁר
 נִשְׁמָח בְּאִפּוֹ יי אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵל מְלֶכֶה וּמַלְכוּתוֹ

peste toate. *) (Dumnezeul nostru și Dumnezeul părinților noștri, fie-ți plăcută odihna noastră), sfințește-ne prin poruncile tale și dă-ne să avem parte de Invățătura ta, satură-ne cu bunătatea ta și înveselește-ne cu mântuirea ta, (și dă-ne de moștenire, Doamne Dumnezeul nostru, cu dragoste și bunăvoință, Sabbatul tău cel sfânt, ca să se odihniască într'ânsul Israel, sfințitorul numelui tău), și curăță inima noastră, ca să-ți slujască ție cu adevărat; căci tu, Dumnezeule, ești adevărat, și cuvântul tău este adevărat și statornic în veci. Lăudat fii Doamne, împăratul peste tot pământul, sfințitorul (Sabbatului, al) lui Israel, și al zilei de Pomenire.

בְּכָל מַשְׁלָח: (יְיָהוּנָנוּ וְיֵהוּדָה)
אֲבוֹתֵינוּ רָצָה בְּמִנוּחֵינוּ
מִדְּשָׁנֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּתְנוּ
חֻלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ שֶׁבָּעֵנִי
מִטּוֹבֶיךָ וְשִׂמְחָתְךָ
בִּישׁוּעָתְךָ (וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן שֶׁכָּתוּב
מִדְּשָׁדֶיךָ וְהַנְחִירָהּ וְשִׂמְחָתָהּ
מִדְּשָׁדֶיךָ שֶׁכָּתוּב) וְהַנְחִירָהּ לְבָנֵינוּ
לְעִבְדֶיךָ בְּאַהֲבָה. כִּי
אַתָּה יְיָ אֱלֹהִים אֱמֶת וְדְבָרְךָ
אֱמֶת וְרִים לְעַד. כְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל-
הָאָרֶץ, מִקֶּדֶשׁ (הַשָּׁמַיִם) וְיִשְׂרָאֵל, יוֹם הַזִּכְרוֹן:

Rugăciune pentru bunăvoință față de serviciul divin al lui Israel.

5. Reîntemeierea Sionului. עֲבֹדָה

(¹) רָצָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפְלָתָם. וְהָשִׁיב אֶת־הַעֲבֹדָה
לְדָבִיר בֵּיתְךָ וְאֶשֶׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרַצוֹן וְהָיָה לְרַצוֹן
מִמִּיד עֲבֹדָת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Încheierea rugăciunii a 5-a.

וְהַחֲזִיקָה עִמָּנוּ בְּשִׁיבָה לְרַצוֹן בְּרַחֲמִים. כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ סַמְחִיז
שְׂכִינְתוֹ לְרַצוֹן:

^{*)} Pasaiele între paranteze se zic numai Sabbath.

¹⁾ Traducerea, vezi pag. 82-89.

6. Rugăciune de mulțumire: הודאה.

מידים ברבנו:

Când Oficialul repetă mulțumirea: 1)

מידים אנחנו לך, שאתה הוא

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ

כְּלִי-דָשׁוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

לך. בְּרֹךְ אַל תְּהִי אַתָּה:

מידים אנחנו לך, שאתה הוא יְיָ אֱלֹהֵינוּ

וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

כְּלִי-דָשׁוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

לך. בְּרֹךְ אַל תְּהִי אַתָּה:

Urmarea rugăciunii de mulțumire:

ועל-כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

וְהַגָּדוֹל שֶׁל שְׁמִיךָ וְהַגָּדוֹל בְּכֹכֹבֹת וְהַדְּמָה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל

ברכת כהנים: 2) Binecuvântarea preoților.

(Nunai la slujba de dimi-eară).

Oficiantul:

אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

עַל-יְדֵי מִשְׁחָה עֲבַדְתָּ הָאֱמִירָה מִפִּי אֲהֵרֵן וּבְנָיו כְּהֹנִים עִם קְדוּשָׁה כְּאֱמִיר:

Obștea:

Oficiantul: (plecându-se)

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה וְאַתָּה

7. Rugăciune pentru pace și odihnă sufletească: קְרִיאת שְׁלוֹם.

La seară și dimineață:

In seară:

שִׁים שְׁלוֹם. מְנוּחָה וְשָׁלוֹם לְכָל הָעָם וְלְכָל הָאָדָם וְלְכָל הָאָדָם

עֲלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל עֲלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל עֲלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל

כְּאֵתְרָהּ בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ בְּיָמֵינוּ

1) Talm. „Sota“ 43, a. 2) Talm. „Sota“ 39, a. 3) „Numei“ 6, 24-26.

לְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ תוֹרַת חַיִּים וְנִחְבֵּת חֶסֶד רַחֵם מֶלֶךְ אֲדֹנָי
וְיִדְּקֶךָ וְיִרְבֶּךָ וְיַחְסִים וְיַחֲיוּ וְיִשְׁלֹם לְכָל-הַיְּשׁוּלִים.
וְטוֹב בְּעִנְיֹנְךָ לְקַדֵּשׁ אֶת-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה בְּשׁוֹמְרָךְ.
בְּחֶסֶד חַיִּים בְּרַבָּךְ וְיִשְׁלֹם וּפְרִיָסָה טוֹבָה לְגִבּוֹר וּנְקֻתָּב
לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל-עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְיִשְׁלֹם.
בְּרוּךְ אַתָּה יי עֹשֶׂה הַשְּׁלֹם:

Rugăciune pentru umilință și resemnare.¹⁾

אֶלְהֵי נָצִיר לְשׁוֹנֵי מִרְעָה וְשֹׁפְטֵי מִדְבַּר מִרְמָה וְלִקְקֹלֶלִי נִפְשִׁי תִדּוּם,
וְנִפְשִׁי כַּעֲפָר לִפְלֵי תַרְמִיחַ: פָּסַח לִפִּי בַתְּוֹרָתְךָ וּבִמְצֻוֹתֶיךָ תִּרְדּוּךָ נִפְשִׁי.
וְכָל הַחוֹשִׁבִּים ׀ עָלֵי רַעְיָה מְהֵרָה חֲפָר עֲצָתָם וְקִלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה
לִמְשֵׁן שִׁמְךָ. עֲשֵׂה לִמְשֵׁן וּמִנְהָ. עֲשֵׂה לִמְשֵׁן קִדְשֶׁתְךָ. עֲשֵׂה לִמְשֵׁן תְּוֹרָתְךָ.
׀ לִמְשֵׁן יִחְלָצֵנּוּ וְיִדְרֹךְ. הוֹשִׁיעָה וּמִנְהָ וְעֲנֵנִי ׀ יְהוֹי־לִרְצֹנ ׀ אֲמִיר־פִּי
וְהַגִּינוּ לִפִּי לִפְנֵיךָ ׀ יְיָ צִוִּי וְנִגְאָלִי: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמָתִי הוּא יַעֲשֵׂה
שְׁלוֹם עֲלֵי. וְעַל בְּרִי־יִשְׂרָאֵל וְאַמְרוּ אָמֵן: ׀ יְהִי רָצֹנ מִלְפָּנֶיךָ ׀ אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ. שִׁמְרֵנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. בְּמִדְבַּר הַיַּמִּינִי וּבִזֵּן חֲלָקֵנוּ
בַּתְּוֹרָתְךָ: וְשֵׁם נִגְבְּרֶךָ בִּירְאָתָהּ בִּימֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְמִינִית: ׀ וְעֲרַכָּה לִּי
מִזְבֵּחַ יְהוּדָה וִירֹשָׁלָּם, בִּימֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קִדְמִינִית:

La **עֲרִיב** zice Oficialantul după *Rugăciunea-de-șapte întregul Kaddiș*. Dacă e *Vineri seară* recitează mai întâiu **עֲרִיב** și **קַדִּיֵּשׁ** până la **קַדִּיֵּשׁ** (vezi pag. 183-185); apoi **עֲרִיב** cu **שְׁמִינִי**. Se încheie cu **עֲרִיב**, *Kaddiș de orfani* și **עֲרִיב** pag. 2.

ieșind din Templu la întâia seară de Roș ha-Șana, este un obicei de a-și ura reciproc, după formula tradițională de mai jos „un an fericit”.

מִנְהַג לֵיל ראש השנה.

Să fii înscris pentru un an fericit.	לְשָׁנָה טוֹבָה תִּתְקַבֵּל:
Să fii înscrisă pentru un an fericit.	לְשָׁנָה טוֹבָה תִּתְקַבְּלִי:
Să fiți înscrisi pentru un an fericit.	לְשָׁנָה טוֹבָה תִּתְקַבְּבוּ:
Să fiți înscrise pentru un an fericit.	לְשָׁנָה טוֹבָה תִּתְקַבְּבֶנָּה:

1) „Bera-hoth“ 17, a, de Mar fiul lui R. Abiaș I. pe la 4150.

2) "Ps." 108, 7. 3) 19, 15. 4) "Abolth" P. 5. 5) "Valeachi" 3, 1.

Kidduş pentru seara de Roş ha-Şana. ¹⁾ קידוש ליל ראש השנה.
Când Roş ha-Şana cade Sâmbătă, se zice Vineri seară mai întâi
până לזמנא pag. 187-188, apoi se continuă:

(²) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ: הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרִי הַחַיִּים:
 Laudat fii Doamne, Dumnezeul nostru,
 regele universului, care ai creat rodul vitei. (²)

ברוך אתה יי אללהינו מלך העולם, אשר בחר-בנו מכל-עם ורוממנו מכל-לשון וקדשנו במצותיו. ותתן-לנו יי אללהינו באתה-בך את יום השבת הקדש ואת יום הזכרון הקדוש (זכרון תרועה באתה-בך) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל-העמים ודברך אמת וקיים לעד. ברוך אתה יי מלך על כל-הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הזכרון:

Dacă a doua seară de ראש השנה cade la מוצאי שבת se zice aici תהיה אפי' שבתות

פָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מְלֶכֶךְ הָעוֹלָם, Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, regele univesului, care ai creat lumina
focului. בּוֹרֵא מְאֹדֵי הָאֵשׁ:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
המבדיל בין קדש לחול בין אור
לחשך בין ישראל לעמים בין יום
השביעי לששת ימי המעשה. בין
קדשת שבת לקדשת יום טוב
הבדלת ואת יום השביעי מששת
ימי המעשה קדשתה הבדלת ומקדשת

1) De Ezra și colegii 3414. 2) M. „Berachoth“ 6, a. 3) „Berachoth“ 51, 6. „O. Ch.“ 183. 271, 296. „Hulin“ 92, a. Midraš „Šemoth R.“ 20 și 44. „Bamidbar R.“ Cap. 18. *) Pasajele între paranteze se zic numai Sabbath.

poporul tău Israel prin sfințenia ta. Lăudat fii Doamne, care deosebești între sfânt și sfânt.

Lăudat fii Doamne,
D-zeul nostru, regele
universului, care ne-ai păstrat
vieața, și ne-ai susținut, și
ne-ai făcut să ajungem vremea
aceasta.¹⁾

Binecuvântarea (zisă „Hamo(i)“ asupra celor două pâini :

Lăudat fii Doamne,
Dumnezeul nostru,
regele universului, care scoți
pâinea din pământ.²⁾

Este un obiceiul, ca să se mănânce o bucată dintr'un măr, futins în miere,
rostindu-se următoarea binecuvântare:

Lăudat fii Doamne,
Dumnezeul nostru,
regele universului, care ai creat
rodul pomului.³⁾

Fie voia ta, Doamne
Dumnezeul nostru și
Dumnezeul părinților noștri, ca să
înnoiești pentru noi un an fericit și
dulce.

La seara se urmează aceeași ordine ca la celelalte săbători, sau Sabbath, până la *Rugăciunea-de-șapte* (pag. 204), apoi se zice „Rugăciunea-de-șapte pentru *Ros ha-Şana*“. Oficiantul o repetă cu *Piutim* *) din *Mach'zor* și recitează, când e Sabbath, *întregul* Kaddiş, apoi urmează

1) „Berachoth“ 37, b. **Observare:** Această binecuvântare se zice în ambele seri de *Ros ha-Şana*. *) M. „Berachoth“ 6, a. *) „Berachoth“ 6, a.

*) *Piutim* (פיוטים) sunt poeziile liturgice intercalate în binecuvântările și rugăciunile instituite de părinții Sinagogii primitive. După S. D. Luzzatto, obârșia lor datează din epoca Oaonim-ilor (v. „Bethulath bath lehuda“ pag. 10); ele au fost deci compuse în Babilon. Unele există și de mai înainte (v. Talmud „Ros ha-Şana“ 32 cu privire la „Malchioth“, „Zichronoth“ v. „Şofaroth“). Numele de *Piut* derivă din cuvântul latin *Poetica* și autorul *Poetan* (פיוטן) din lat. *Poeta*. Cel mai însemnat și popular Poetan era Rabbi Eliezer b. Kalir, de la care avem peste 200 poezii religioase pentru toate sărbătorile anului; el a trăit pe la 800 d. e. v. în Palestina sau Siria, unii susțin că ar fi din Cagliari (Sardinia) și a trăit în Bari.

Felurile denumiri ale poeziilor liturgice sunt cele ce urmează:

1. *Maqom* (מקום) ciclul, rotația, cuprinde acele poezii liturgice în senz mai restrâns, caci sunt destinate numai sărbătorilor celor mari
2. *Yotzer* (יוצר) poeziile pentru rugăciunile de dimineață, așa numite după rug. pag. 60.
3. *Maqom* (מקום) se numește după rug. de dimineață *Maqom* (מקום) pag. 63.
4. *Maqom* (מקום) după rug. de dimineață *Maqom* (מקום) pag. 62.
5. *Maqom* (מקום) după cel din urmă cuvânt al binecuvântării *Maqom* (מקום) pag. 63.

אֵיזֵי מִלְכָּנִי (pag. 211); când nu e Sabbath însă, se zice אֵיזֵי מִלְכָּנִי (pag. 91), apoi *integral* Kaddiș și אֵיזֵי מִלְכָּנִי. După scoaterea sulurilor Thorei cu ceremonialul prescris în pag. 212, urmează הַקְרִיאָה הַזֹּאת cu cel puțin 5, Sabbath 7 citanți; după Haftara se sună din buciurn *שוֹפָר* (Dacă e o circumcisiune în Sinagogă, ceremonia se face înaintea sunării din Șofar; dacă e o zi de Sabbath, se zice וְיָקוּם פְּרָקֵן și וְיָקוּם אֲשֶׁרִי înaintea circumcisiunii). După ceremonia Șofarului se zice אֲשֶׁרִי pag. 236, se pune Thora în sfântul Chivot, oficiantul zice o rugăciune particulară, cântă jum. Kaddiș, apoi se face slujba de *Musaf* (Rugăciunea-de-adaos) ce urmează la pag. 395.

6. אֲחֵת וְיָקוּם după cel din urmă cuvânt al rugăciunii אֲחֵת pag. 69.

7. אֲחֵת se chiamă Plut-ul înainte de אֲחֵת יִשְׂרָאֵל pag. 71.

8. הַקְרִיאָה din הַקְרִיאָה a înaintă, a se apropiă, a oferi, a aduce, a prezenta, sunt astfel de Plutim, cari se spun la recitarea Rugăciunii-de-optsprezece (שְׁעֵר).

Autorii acestora se numiau הַקְרִיאָה, בעֲלֵי הַקְרִיאָה („Valikra Rabba” Cap. 19)

רַבִּי אֶלְעָזָר הַזֶּה. Rabbi Eliezer, fiul lui R. Șimeon fii numit de contemporanii săi הַקְרִיאָה (Midr. „Šir ha-Širim”). La scriitorii evrei din Franța și Germania (veacul 11-12) se găsește în loc de הַקְרִיאָה denumirea de הַקְרִיאָה, ceace ar trebui să fie terminăciunea plurală franceză *aux*. Alții cred că ar fi o expresiune mnemonică a versetului קוֹל רִנָּה אֲדִירִים (Ps. 118, 15).

9. אֲחֵת sunt astfel de Plutim, cari cuprind rânduiala obiceiurilor religioase ale zilei respective.

10. הַקְרִיאָה se numește a încetă, anume unde הַקְרִיאָה se termină (v. „Hullin” 109, Tosefoth).

11. הַקְרִיאָה Recitațiune, riturnelă, refren. După părerea d-rului Zunz: „Psaume”. Rădăcina ebraică אָנָה „a răspunde” este redată în Targum-ul asupra lui *Hob* prin הַקְרִיאָה, din care s'a format Pizmon-ul nostru și însemnează deci „recitațiune”.

Deși poeziile liturgice au o mare valoare istorico-literară, totuși însemnătatea lor ca buciuri de rugăciune în Sinagogă și chiar în cultul domestic a scăzut simțitor nu numai în timpul modern ci încă cu multe secole înainte. Părerile sunt împărțite: Unii rabbini sunt anti-poeticnici (curentul raționalist); alții, din potrivă, sunt apologiști ai Plutim-ilor (curentul mistic). Anti-poeticnicii susțin 1) că rugăciunile *obligatorii*, adică cele vechi și sfințite prin tradițiune, nu trebuie să fie întrerupte de buciuri *accesorii*; 2) că interpolățiunile în liturgia sacră ale feluritelor narațiuni din timpurile străvechi n'au nici un caracter de rugăciune proprie zisă, care să răspundă cerințelor inimii; 3) că unele poezii liturgice cuprind metafore cari corporifică Divinitatea, atribuindu-i felurite pasiuni și slăbiciuni, ceace e ilicit, iar altele sunt lipsite de coerență, fie între ele, fie cu ceace precedă sau cu ceace urmează; 4) că invocarea spiritelor superioare desemnate sub numele generic de îngeri, ca mijlocul pentru noi pe lângă Dumnezeu, este contra dogmelor și doctrinelor Iudaismului; 5) că rugăciunile cele scurte nu trebuie lungite, nici cele lungi scurtate.—Antagoniștii Plutim-ilor sunt: Iehuda Chaiug, Ibn-Ezra, Maimonide (*Rambam*), părintele decizionalilor (*Poskim*), Iehuda ha-Levi, S. Parchon, Serahia ha-Levi, D. Kīnchi, D. Abudraham, Meir Abulafia, Menachem b. Serach, S. Alharizi, Șem-Tob Palquera, Ioel Sirkes, Ilihak bar Sešet, Josef Albo, R. Nissim, R. Meir ha-Levi, R. Hananel, R. Așeri, R. Jakob ben Așer, S. de Medina, Moșe Mīaz, Josef Karo, David b. Simra, Efraim Lentsiș, Menahem Azaria de Fano, S. Iba Tibbon, Iehuda ben Iakar, Abraham Treves, R. Iona, Ieșia di Trani, S. Aboab, Iair Bacharach, Jakob Baal ha-Tufim, Hizkia de Silva, Jakob Emden, Elia Wilna, supranumit „Gaon”, Bechal, Josef Kandia, R. Ilihak Arama, Iom-Tob Heller, Leon de Modena, Margalloth, Recanti de Verona, I. Satanow, Kalkera, etc. etc. Dintre apologiștii și partizanii Plutim-ilor cităm: R. Natronai Gaon, R. Sandia Gaon, R. Cohen Teđek, R. Gherson, R. Benlamin, frațele acestuia, R. Eliahu „Bătrânul”, R. Josef Tob Elem, Jakob Tam, Abraham ben David, numit „Rabad”, R. Șimeon Temah Duran, Nachmanide (*Ramban*) etc. etc. Cf.

1) תפילת מוסף לראש השנה.

Rugăciunea de Musaf pentru Roș ha-Şana.

Verset introductiv.

„Deut.“ 32, 3.) כי שם יי אקרא. קבו גדל לאלהינו:

1. Dumnezeu, scutul părinților. אבות.

„Ps.“ 51, 17.) אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

קרוך אלה יי אלהינו ואלהי אבותינו. אלהי אברהם, אלהי יצחק ואלהי יעקב. הוה גדול, הבור והנורא, אל עליון. גומל חסדים טובים, וקנה חבל. וזכר חסדי אבות, ומביא גואל. לבני בניהם, למשן שמו באתה:

יבגנו לחיים, מלך חפץ בחיים, ובתבנו במספר החיים, למענה אלהים חיים.

מלך, עוזר, ומושיע ומגן. קרוך אלה יי מלך אברהם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אלה גבור לעולם, אדני מלחה מלחם אלהי רב להושיע:

מכלכל חיים בחדר, מלחה מלחם ברחמים רבים, סופר נופלים, ורופא חולים, ומתיר גססדים, ומקנן אמונות, לישני עפר. מי במוך, בעל גבורות, ומי דומה לך, מלך, מלח, מלחית ומלחה, ומצמיח ישועה:

מי במוך אב הרחמים, זכר יצוריו לחיים ברחמים.

ונאמן אלה להחיות מתים. קרוך אלה יי מלח במתים: *

3. Sfințirea lui D-zeu la recitarea cu glas tare a Oficiantului. הדרשה בקול.

Oficiantul: *) גערייך ונקדייך בסוד שים שרפי קדש, ספקדישנים שמך:

בקדש. בכתוב עליך גביאף, וקרא זה אלה ואמר:

M. Sachs „Relig. u. Poesie der Juden in Spanien“, Berlin 1845; Landshut „Amudei ha-Aboda“ Berlin 1857; Zunz „Synagogale Poesie“, Berlin 1855; „Literaturgeschichte der Synagogalen Poesie“, Berlin 1875; Fürst „Culturgeschichte“; Hamburger „Real-Encyclopädie für Bibel und Talmud“ Supplementband II, Art „Liturgische Poesie“ pag. 90; „Šulhan Aruc Or. Ch.“ § 98 și 112; „M. A.“ la § 68; „Peer Haddor“, Deciziuni, 64, 129, 130; „More Nebuchim“ p. I, cap. 59; „Cuzari“ II, 72; „Sefer ha-Maor“, cap. I; „Teida la-Derech“ pag. 41; „Ikharim“ sect. IV, cap. 23; „Intrebări și Răspunsuri“ de Raḥbam asupra „Tur Oran Chaim“, cap. 34; „Asara Maamaroth“, cart. I, No 31, pag. 22; „Havot ha-Or“, pag. 233; „Amudei Šamaim“ pag. 60 și 368; „Maasei-Rab“, § 127, 133; „ha-Mebakeš“ pag. 27; „Teror ha-Chaim“ pag. 39.

1) De la Synagoga Magna 3414. — Musaf pentru Roș ha-Şana cuprinde 9 rugăciuni, de aceea se numește și תפילת ראש השנה adică Rugăciunea-de-nouă. Traducerea, vezi pag. 71. *) Traducerea, vezi pag. 239. Pasajul גערייך ונקדייך pus între paranteze, cade, în urma introducerii de aiurea prin פיושים.

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קדושת ה'.

אֵתָּה קָדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ, וְקִדְּוָשִׁים בְּכָל-יוֹם יְהִלְלוּךָ, סְלָה:

Maiestatea, pronia, conducerea, stăpânirea unică și atotdreptatea
Împăratului tuturor împăraților.

(1) וּבָכֵן מִן פִּתְּדֶךָ, יי אֱלֹהֵינוּ, עַל כָּל-מַעֲשֶׂיךָ, וְאִמְתָּךְ עַל כָּל-מַעֲ-
שֵׁי בְּרִיתְךָ, וְיִירָאֶךָ כָּל-הַמַּעֲשִׂים, וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל-הַבְּרוּאִים, וְיַעֲשֶׂה
לָכֶם אֲגֻדָּה אַחַת, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבְּךָ שְׁלֵם, כְּמֹו שִׁנְעָנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ.
שֶׁשִּׁשְׁלָשִׁין לְפָנֶיךָ, עוֹ פִּתְּדֶךָ, וְגִבּוֹרְךָ בִּימִינְךָ, וְשִׁמְךָ נִזְכָּר עַל כָּל-מַעֲ-
שֵׁי בְּרִיתְךָ:

3. «Keduša» (Sfințirea lui Dumnezeu la recitarea cu glas tare a Oficiantului).

קָדוֹשׁ | קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ, יי זָכָאוֹת, מְלֵא כָל-הָאָרֶץ Obșteș și
Oficiantului:
(„Ies.” 6, 3). כְּבוֹדוֹ:

Oficiantului:
כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם, מִשְׁרָתֵי שׁוֹאֵלִים זֶה לָזֶה, אֵיזָה מָקוֹם
כְּבוֹדוֹ, לַעֲשֶׂתָם בְּרוּךְ יֵאמְרוּ:

Oficiantului:
בְּרוּךְ כְּבוֹדֵי מִמְּקוֹמוֹ: („Iehezk.” 3, 12).

Oficiantului:
בְּמִקְוָמוֹ הוּא יֵשֵׁן בְּרִמְמִים, וְנִחוֹן עִם הַמַּיְחֲדִים שְׂמוֹ עָרֵב.
נִבְקֶר, בְּכָל-יוֹם תְּמִיד, פְּשָׁמִים בְּאַהֲבָה, שְׂמֵעַ אֲזָמִים:

Oficiantului:
שְׂמֵעַ יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי | אֶחָד: („Deut.” 6, 4).

Oficiantului:
אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ, הוּא אֶבְרִי, הוּא מִלְכֵנוּ, הוּא מוֹשִׁיעָנוּ.
וְהוּא יִשְׁמִיעָנוּ בְּרַחֲמֵי שְׁנִית לַעֲנִי בְּלִחִי, לַהֲיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

Oficiantului:
אֲנִי יי אֱלֹהֵיכֶם: („Numeri” 15, 41).
(„Ps.” 8, 10; „Zechar.” 14, 9).

Oficiantului:
אֲדִיר אֲדִירֵנוּ, יי אֲדִינֵנוּ, מַה-אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל-הָאָרֶץ, וְרִבֵּה
יי לְמַלְךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ, בַּיּוֹם הַזֶּה יי אֶחָד, וְשִׂמוֹ אֶחָד:

Oficiantului:
יְמִלְךָ יי | לַעֲוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּהָ:

Oficiantului:
לְדֹר וָדֹר בְּגִיד גְּדִלְךָ, וְלִגְזָח נִצָּחִים קִדְּשָׁתְךָ נְקִדִּישׁ, וְשִׁבְחָךְ
אֱלֹהֵינוּ מִפְּנֵי לֹא יָמוּשׁ לַעֲוֹלָם וָעַד. כִּי אֵל מְלֵךְ, גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה:
וּבָכֵן מִן פִּתְּדֶךָ וכו’.

1) Aceste cinci rugăciuni sunt compuse de Rav=Abba Areka, discipolul lui R. Iehuda ha-Nasi) v. Fürst, „Literaturgeschichte“ pag. 56. In cealace privește forma și conținutul lor, ele pot fi puse în rândul celor mai frumoase imnuri din vechime. Traducerea, până la קְסָאִינִי vezi pag. 385.

ובכן מן כבוד יי לעמך, תהלה ליראך, ותקנה לדורשך, וסתחן
פה למחלים לך, שמחה לארצך, וששון לעמך, וצמיחת קרן לדור
עמך, ועריכת גר לבן-ישי, משיחך, במהרה במינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו, וישירים יעלוזו, וחסידים ברנה יגילו,
ועולתה תקפץ-פיה, וכל-הרשעה בלה בעשן תבדה, כי הבעיר
ממשלת דוד מן-הארץ:

ותמלוד אפה יי לבנה, על כל-מעשיך, בהר ציון משכן כבודך,
וברושלים עיר קדשך, בכתוב בדברי קדשך, ומלוד יי לעולם, אלנהך
ציון לדר ודר, חלמה:

קדוש אפה ונרא שמה ואין אלה מפלעך, בכתוב, ונבה יי
צבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקה, ברוך אפה יי,
המלך הקדוש:

4. a) Consfințirea lui Israel și a sărbătorilor. קדשת היום.

אפה כחרתנו מכל-העמים, אהבת איתנו, וראית בני ורוממתנו
מכל-הלשונות, ונשחתנו במצותיך, וברכתנו מלבנו לעבודתך, ושמה
סדול ותקדוש עלינו קראת:

ותתן-לנו יי אלהינו באהבה את-יום

Dacă e totdeauna Sabbath:

השבת הנה ואת-יום הזכרון הנה,
יום זכרון תרועה באהבה

Dacă nu e în același timp Sabbath:

הזכרון הנה יום
תרועה

מקרא קדש, זכר ליציאת מצרים:

b) Rugăciune pentru restaurarea și înălbirea splendoarei cultului,
ca în vremile străvechi. ¹⁾ קלום.

ומפני המאני בלינו מארצנו, ומפני המפני חטאינו
אנחנו מעל אדמתנו, ואין
אנחנו יכולים לעשות חובותינו
בבית בחרתך, בבית הגדול
Dar pentru păcatele noastre
fost-am surghiuniți din țara
noastră, și depărtați de pe pământul nostru;
acuma nu mai putem să ne împlinim datoriile
noastre în Casa, ce ți-ai ales-o,

¹⁾ „Soferim” 19, 7.

în casa cea mare și cea sfântă, **וְהִקְדַּשְׁתָּ שְׁמִי שְׁכֵנָא עֲלֶיהָ**
ce poartă numele tău, din pri- **מִמְּסַנִּי הַיָּד שֶׁנִּשְׁפָּלָהּ**
cina puterii ce s'a deslănțuit **בְּמִקְדָּשְׁךָ**
în potruva Sanctuarului tău.

יהי רצון מלפניך יהי רצון
ואלחי אבותינו מלך רחמן
ששׁשוב ותרם עלינו ועל-
מקדשך ברחמיך הרבים
ותבנה מהרה ותגדל כבוד
אבינו מלפנינו גלה כבוד
מלכותך עלינו מהרה והופע
והנשא עלינו פלחי וקרב
פזורינו מפין הגוים ונפוצותינו
פנם מרפתי ארץ. והביאנו
לציון עירך ברה ולירושלים
בית מקדשך בשמחת עולם.
ושם נעשה לפניך את צרכנות
חובותינו תמידים פסדרם
ומוספים בהלקתם ואת מוספי
יום (השבת הנה ויום) הזכרון
הנה נעשה ונקריב לפניך
באהבה פמצות רצונה כמו
שפתכת עלינו בתורתך על
ידי משה עבדך מפי כבודך
באמור:

c) Jertfele de sârbătoare. (י) (קרבן היום.)

Sabbath se zice:

וּבְיָמֵי הַשַּׁבָּת שְׁנֵי-כִבְשִׁים בְּגִי-שָׁנָה תָּמִיד, וְשְׁנֵי עֶשְׂרִים סֹלֶת
מִנְחָה בְּלִילָה בִשְׁמֶן וְנִסְכָּה: עֶלֶת שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶת, עַל-עֶלֶת הַתָּמִיד, וְנִסְכָּה:
זֶה קֶרְבֶּן שַׁבָּת, וְקֶרְבֶּן הַיּוֹם כָּאָמֹר:

וּבַחֲדָשׁ הַיְשׁוּבִיעִי, בְּאַחַד לַחֲדָשׁ, וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי
מִקֵּרְבֵי-אֶרֶץ יִזְרָה לָכֶם. כָּל-מִלְאָכָה
עֲבַדָה לֹא תַעֲשׂוּ, יוֹם תְּרוּעָה יִזְרָה
לָכֶם: וְעַשִׂיתֶם עֲלֶה לְהִים יִזְרָה לִי.
פֶּר בְּיָדְכֶם אֶחָד, אֵיל אֶחָד, כִּבְשִׁים
בְּגִי-שָׁנָה שְׁבַע, תָּמִיד: וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵיהֶם, בְּמִדְבָּר, שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִים
לֶפֶר, וְשְׁנֵי עֶשְׂרִים לֶאֱיִל, וְעֶשְׂרִין
לְכִבְשִׁי, וְיֵין בְּנִסְכָּה, וְשְׁנֵי שְׁעִידִים לְכֶפֶר,
וְשְׁנֵי תָמִידִים כְּהִלָּתָם: מִלְכָּד עֶלֶת
הַחֲדָשׁ וּמִנְחָתָהּ, וְעֶלֶת הַתָּמִיד
וּמִנְחָתָהּ, וְנִסְכֵיהֶם, כְּמִשְׁפָּטָם, לְיָזֶה
יִזְרָה אִשָּׁה לִי:

Sabbatul drept aducere aminte a creațiunii lumii.

(Sabbath) ¹⁾ יִשְׁמַחוּ בְּמִלְכוּתָךְ שְׁמִירֵי שַׁבָּת וְקִרְאֵי עֲנִי. עַם מִקְרָאֵי
שְׁבִיעִי, בְּלֶם יִשְׁבְּעוּ וְיִתְעַנֵּי מִטִּיבָה. וּבְשִׁבְעֵי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדְשָׁתָהּ, תִּמְדָּת
יָמִים אֶתוֹ קִרְאָתָהּ, וְכִי לְמַעַל בְּרֵאשִׁית:

¹⁾ In Templul portativ (Tabernacol) 2448—2935; în Templul lui Șelomo 2928—3338; în Templul al doilea 3408—3828, vezi pag. 15 nota 1.

²⁾ „Nūmeri” 28, 9. Traducerea, vezi pag. 371.

³⁾ Anul Nou israelit se numește: 1. începutul anului; 2. ziua de judecată; 3. ziua amintirii și 4. ziua sîndrii din buciuri (trîmbiță).

⁴⁾ „Nūmeri” 29, 1. ⁵⁾ Traducerea, vezi pag. 374.

¹⁾ תְּקִיעַת אֶרֶב.

d) *Omagii, vocațiunea și ultima speranță a lui Israel.* תְּקִיעַת

Conducerea divină a lumii și Judecata lui Dumnezeu.

(10 pașaje din Biblie).

עֲלֵינוּ דַּתִּיזָה אֵשׁ הַפֶּלֶא, דַּתִּיזָה אֵשׁ הַפֶּלֶא
 ד'א סְלָוִי pe Stăpânul
 universului, d'a dă mărire plă-
 mitorului urzirii, că nu ne-a
 făcut ca popoarele păgâne, și
 nu ne-a pus de o potriyă cu
 neamurile pământului; că nu
 ne-a dat aceeaș parte ca lor,
 și n'a confundat soarta noastră
 cu aceea a gloatei lor. Căci noi
 ingenunchiăm, ne închinăm, și
 aducem mulțumiri Impăratului
 împăraților, Atotsfântului, lăudat
 fie el, acelaia care a întins ceru-
 rile și a întemeiat pământul.
 Tronul măririi sale este sus
 în ceruri, și reședința puterii
 sale în regiunile eterice. El
 singur este Dumnezeu nostru,
 și nimeni altul. Intr'adevăr, Im-
 păratul nostru este el—nimeni
 afară de dânsul. Astfel glăsu-
 iește și învățătura lui: ¹⁾ „Și
 s'o știi de astăzi și să ți-o în-
 tipărești în inima ta, că Dom-
 nul, el singur este Atotputer-
 nicul, sus în ceruri și jos pe pă-
 mânt—nimeni afară de dânsul“.

עֲלֵינוּ דַּתִּיזָה אֵשׁ הַפֶּלֶא, דַּתִּיזָה אֵשׁ הַפֶּלֶא
 ד'א סְלָוִי pe Stăpânul
 universului, d'a dă mărire plă-
 mitorului urzirii, că nu ne-a
 făcut ca popoarele păgâne, și
 nu ne-a pus de o potriyă cu
 neamurile pământului; că nu
 ne-a dat aceeaș parte ca lor,
 și n'a confundat soarta noastră
 cu aceea a gloatei lor. Căci noi
 ingenunchiăm, ne închinăm, și
 aducem mulțumiri Impăratului
 împăraților, Atotsfântului, lăudat
 fie el, acelaia care a întins ceru-
 rile și a întemeiat pământul.
 Tronul măririi sale este sus
 în ceruri, și reședința puterii
 sale în regiunile eterice. El
 singur este Dumnezeu nostru,
 și nimeni altul. Intr'adevăr, Im-
 păratul nostru este el—nimeni
 afară de dânsul. Astfel glăsu-
 iește și învățătura lui: ¹⁾ „Și
 s'o știi de astăzi și să ți-o în-
 tipărești în inima ta, că Dom-
 nul, el singur este Atotputer-
 nicul, sus în ceruri și jos pe pă-
 mânt—nimeni afară de dânsul“.

עֲלֵינוּ דַּתִּיזָה אֵשׁ הַפֶּלֶא, דַּתִּיזָה אֵשׁ הַפֶּלֶא
 ד'א סְלָוִי pe Stăpânul
 universului, d'a dă mărire plă-
 mitorului urzirii, că nu ne-a
 făcut ca popoarele păgâne, și
 nu ne-a pus de o potriyă cu
 neamurile pământului; că nu
 ne-a dat aceeaș parte ca lor,
 și n'a confundat soarta noastră
 cu aceea a gloatei lor. Căci noi
 ingenunchiăm, ne închinăm, și
 aducem mulțumiri Impăratului
 împăraților, Atotsfântului, lăudat
 fie el, acelaia care a întins ceru-
 rile și a întemeiat pământul.
 Tronul măririi sale este sus
 în ceruri, și reședința puterii
 sale în regiunile eterice. El
 singur este Dumnezeu nostru,
 și nimeni altul. Intr'adevăr, Im-
 păratul nostru este el—nimeni
 afară de dânsul. Astfel glăsu-
 iește și învățătura lui: ¹⁾ „Și
 s'o știi de astăzi și să ți-o în-
 tipărești în inima ta, că Dom-
 nul, el singur este Atotputer-
 nicul, sus în ceruri și jos pe pă-
 mânt—nimeni afară de dânsul“.

¹⁾ Grupa de rugăciuni care urmează până la „binecuvântarea a 7-a“, a fost compusă de Rav, purtând numele de תְּקִיעַת אֶרֶב. (Unii atribuie lui Iehosua b. Nun pe la 2430—2540, rugăciunea de Musaf de Roș ha Șana se deosebește prin aceea, că se alcătulește din 9 binecuvântări; cele 3 din mijloc se numesc: תְּקִיעַת אֶרֶב, תְּקִיעַת אֶרֶב, תְּקִיעַת אֶרֶב.

²⁾ „Deut.“ 4, 39.

ca să se scoată urăciunile de pe pământ, și idoli să fie stărpiți; ca să se restatorniciască lumea sub împărăția Atotputernicului, ca toți miuritorii să cheme numele tău, și ca toți nelegiuții de pe pământ să se întoarcă către tine. Să recunoască și să cunoască toți locuitorii lumii, că ție trebuie să se plece orice genunchiu, și ție trebuie să-ți jure orice limbă. Înaintea ta, Doamne Dumnezeul nostru, vor înge-nunchiă și vor cădea, și vor da mărire numelui tău slăvit; și toți vor primi jugul împărăției tale, și vei împărăți în curând peste dânsii în vecii vecilor; căci a ta este împărăția, și în veci necurmați vei împărăți cu mărire, precum e scris în învățătura ta ¹⁾: „Domnul va împărăți în vecii vecilor“.

וְנֹאמַר: ²⁾ Și e zis: „Nedreptatea nu poate să ochiască pe Iakob, nici nenorocirea să pândiască pe Israel: Domnul D-zeul său e cu dânsul, și reședința-i împărătească e în mijlocul lui“. Și e zis: ³⁾ „El s'a făcut împărat în Ieșurun, ⁴⁾ când se strânsă capetenile poporului, împreună cu triburile lui Israel“. Și în sfintele tale Scripturi e zis: ⁵⁾ „Căci a Domnului e împărăția, și el stăpânește peste popoare“. Și e zis: ⁶⁾ „Domnul împărătește, îmbrăcatu-s'a cu mărire, îmbrăcatu-s'a Domnul, cu tă-

לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים | מִן־הָאָרֶץ |
וְהָאֱלִילִים כְּרוֹת יִכְרֹתוּן | לְתַמְנֵן
עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁדֵי | וְכָל־כְּנִי
כְּשׁוֹר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ | לְהַפְּנוֹת
אֶרֶץ כְּלִד־שְׁעֵי הָאָרֶץ | יִכִּירוּ
וְיִדְעוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תְּבֵל | כִּי לָךְ
תִּכְרַע כָּל־כְּנָף | תִּשָּׁבַע כָּל־
לִשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יִי אֱלֹהֵינוּ יִכְרַעוּ
וְיִפְּלוּ | וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִבָּר יִתְנֶה
וְיִקְבְּלוּ בָלֶם | אֶת־עַל מַלְכוּתֶךָ
וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם | מִהֲרָה לְעוֹלָם
וָעֶד | כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלָּךְ הִיא
וְלְעוֹלָמֵינוּ עַד | תִּמְדֹּךְ בְּכָבוֹד:
כְּכֹתֹב בְּתוֹרָתֶךָ יִי | יִמְלֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד:

וְנֹאמַר: לֹא־הִבִּיט אֶן בְּיַעֲקֹב
וְלֹא־דָאָה עִמָּל בְּיִשְׂרָאֵל יִי
אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ | וְתִרְוַעַת מֶלֶךְ בּוֹ:
וְנֹאמַר: וְיִהְיֶה בְּיִשְׂרוּן מֶלֶךְ
בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עַם | יַחַד שְׂבָטֵי
יִשְׂרָאֵל: וְיִדְבְּרֵי קֹדֶשׁךָ כְּתוֹב
לֵאמֹר: כִּי לִנִּי הַמְּלוּכָה | וּמִזֶּשֶׁל
בְּנוֹתָם: וְנֹאמַר יִי מֶלֶךְ | גְּאוּת
לְבָשׁ לְבַשׁ יִי עַז הַתְּאֻזָּר | אֶת־

1) „Exod.“ 15, 18. 2) „Numeri“ 23, 21.

3) „Deuter.“ 33, 5. 4) Israel. 5) „Ps.“ 22, 29. 6) „Ps.“ 93 1.

rie s'a încins, întemeiatu-s'a lumea, nu s'è va clăti". Și e zis: ¹⁾ „Rădicați, voi porților, capetele voastre, și rădicați-vă voi ușilor veșnice, ca să intre împăratul slavei! — „Cine e împăratul slavei?“ Domnul, cel puternic și viteaz — Domnul, arbitru războiului. Rădicați, voi porților, capetele voastre, și rădicați-vă, voi ușilor veșnice, ca să intre împăratul slavei! — „Cine e împăratul slavei?“ Domnul Sebaoth, el este împăratul slavei. Sela!“

Și prin robii tăi, prorocii, e scris astfel: ²⁾ „Așa grăiește Domnul, împăratul lui Israel și izbăvitorul lui, Domnul Sebaoth: Eu sunt cel dintâi, și eu sunt cel din urmă, și afară de mine nu este un alt Dumnezeu“. Și e zis: ³⁾ „Mântuitorii se vor sui pe muntele Sion, spre a judecă muntele lui Esav, și împărăția va fi a Domnului“. Și e zis: ⁴⁾ „Domnul va fi împărat peste tot pământul, în ziua aceea Domnul va fi *unu* și numele lui: *unul*“. Și în învățătura ta e scris, precum urmează: ⁵⁾ „Ascultă Israel, Domnul Dumnezeuul nostru, Domnul, unul este!“.

תהלה. Incheierea rugăciunii a 4-a.

Rugăciune pentru luminarea întregii omeniri în recunoașterea împărăției universale a lui Dumnezeu și a dreptății divine.

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלֹךְ עַל כָּל־הָעוֹלָם בָּרוּךְ בְּכָבוֹדְךָ וְהַגָּאָה
עַל כָּל־הָאָרֶץ בְּתַהֲרָךְ וְהוֹפֵעַ בְּהַדָּר גָּאֹן עָנֹה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי תֵּבֵל אֲרָצָה
וְיַדַּע כָּל־פֶּעִיל בִּי אֵתָּה פְּעֻלָּתְךָ וְיִבְרִין כָּל־יַצְוֵיךָ בִּי אֵתָּה יִצְרוֹתֶיךָ וְיֵאמְרוּ

¹⁾ „Ps.“ 24, 7-10. ²⁾ „Isa.“ 44, 6. ³⁾ „Obad.“ 1, 21. ⁴⁾ „Zechar.“ 14, 19.

⁵⁾ „Deut.“ 6, 4. ⁶⁾ Traducerea, vezi pag. 388.

כל אשר נשמה באפו יי אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה:
(אמרי) ואלה אבותי ראה בעיניך: מלךשנו במצותך: ומן חלקנו בתורתך:
שבענו משובך: ושמתנו בישועתך: (והחליט יי אלינו במהרה וברצון שפת
דשד: ונחמדה (כ) ישראל מלךש שנה) וטהר לפני: לעבודך באמת. כי
אמרה אלהים: אמת: ודברך אמת נזקם לעד. ברוך אתה יי מלך על
כל הארץ: מלךש (השנה) ישראל: ויום הזכרון: (א)

5. a) *Prevederea și hotărîrea de mai înainte a tuturor ursitelor și întâmplărilor omenești.* וְכִרְוֹנָתָא (10 păsaje din Biblie).

אַתָּה זֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹלָם, וּפְסוּקָה פְּלִיזִיבִי קָדָם. לִפְנֵיךְ נִגְלוּ כָּל-תַּעֲלֻמוֹת, וְחִמּוֹן | נִסְתָּרוֹת שֶׁמִּבְּרָאשִׁית. כִּי אֵין שִׁכְחָה לִפְנֵי כְּסֵא כְבוֹדֶךָ, וְאֵין | נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ: אַתָּה זֹכֵר אֶת-כָּל-הַמַּסְעָל, וְגַם כָּל-הַיָּצִיר לֹא נִכְחַד מִמֶּךָ. הַבֶּל גָּלוּי וְדוּעַ לִפְנֵיךָ, וְיִי אֱלֹהֵינוּ צוֹפֵה וּמִבִּיט עַד-סוֹף כָּל-הַדּוֹרוֹת. כִּי תָבִיא חֵק וּזְכוֹן, לְהַפְקֵד כָּל-דָּרוֹם וּגְפִשׁ, לְהַזְכִּיר מַעֲשִׂים רַבִּים וְחִמּוֹן בְּרִיּוֹת לְאֵין תִּכְלִית. מִרְאשִׁית בְּזוֹאת הַדָּעָה, וּמִלִּפְנֵים | אֲוֹתָהּ גָּלוּיָהּ, זֶה הַיּוֹם תַּחֲלֵת מַעֲשֵׂיךָ, וּזְכוֹן

* שבתה ה'י רפה. *) Pașajele între paranteze se zic numai Sâmbătă.

3) **Observare:** Când Oficiantul repetă cu glas tare „*Rugăciunea-de-Musaf*” se sună aici din Șofar (cu excepțiunea zilei de Sabbath) și se recitează cele două pasaje וְהָיָה עִמָּךְ אֱלֹהֵינוּ וְהָיָה עִמָּךְ אֱלֹהֵינוּ. Vezi partea a II-a a Mahzor-ului la „*Rugăciunea de Musaf pentru Rog ha-Šana*”.

spre pomenirea zilei celei din-lăi. Deci ea deveni lege pen-tru Israel, o zi 'de judecată a Dumnezeului lui Iakob.—

1) Și asupra țărilor se rostește azi hotărârea: care să fie su-pusă sabiei, și care să se bu-cure de pace; care să fie bân-tuită de foamete, și care să aibă belșug. Și asupra ființe-lor se hotărăște azi, pentru a le pomeni de viață sau—de moarte. Cine nu este trecut la rând în această zi? Amintirea fiecărei plâsmuii vine înain-tea ta, fapta vericărui om, și ursita lui, țelul pașilor celui puternic, gândirile muritorului și plămădirile sale, și năzuin-țele fiecăruia în parte. Ferice de omul, ce nu te uită, de fiul lui Adam, ce se ține tare de tine! Căci acei ce te caută, în veci nu se vor poticni, și nici odată nu se vor dà de rușine acei ce se încred în tine. Po-menirea tuturor fapturilor vine înaintea ta, și tu cercetezi fap-tele tuturor. 2) Și de Noah îți-ai adus aminte cu dragoste, și i-ai venit într'ajutor cu cu-vântul mântuirii și al îndu-rării; când ai adus apele po-topului, ca să prăpădiască toate ființele pentru răutatea faptelor lor, atunci a venit și pomenirea lui înaintea ta, Doamne Dumnezeul nostru! și așa s'a înmulțit seminția sa ca praful pământului, și ur-mașii săi ca nisipul mării, pre-cum glăsuiește în învățătura ta 3). Și și aduse aminte Dum-nezeu de Noah, și de toate

ליום ראשון. כי חק לישראל
הוא משפט לאחי ועקב: ועל
המדינות בו ואמר. אריזו לחרב,
ואריזו לשלום. אריזו קרעב,
ואריזו לשבע. ובריות בו. ופקדי
להפקדם לחיים ולמות: מי לא
נפקד ביהיום הזה. כי זכר כל-
היצור לפניך בא מעשה איש
ופקדתו, ועלילות מצעדי נבר-
מחשבות אדם ותחבולותיו
ויצרי מעללי איש: אשרי איש
שלא ישכחך, ובן אדם ותאמין
בך. כי דורשיה לעולם לא
יקשלו, ולא יקלמו לנצח כל-
החוסים בך: כי זכר כל-
המעשים לפניך בא, ואתה
דורש מעשה כלם: וגם את
נח באהבה וברתי, ותפקדהו
בדבר ישועה ורחמים. בהביאך
את-מי המבול, לשחת כל-
בשר מפני רוע מעלליהם, על-
כן זכרנו בא לפניך, יי אלהינו,
להרבות יועז בעפרות תבל,
וצאצאיו כחול הים. כפתיב
בתורתך, ויזכר אלהים את-נח

1) Dumnezeu decide soarta tuturor popoarelor. 2) Dumnezeu și-a adus totdeauna aminte și-și va aduce aminte de cuvântul lui. 3) „Geneza“ 8, 1.

de aceea măruntaiele mele se mișcă pentru dânsul, și vreau să-l miluiesc—zice Domnul”.

Încheierea rugăciunii a 5-a. תפלה

b) Rugăciune pentru aducerea aminte de legământul cu Abraham, de curajul său de jertfă și de supunerea-i în voia lui Dumnezeu, și pentru mântuirea urmașilor săi.

אלהינו ואמי אבותינו זכרנו בפרוך
 טוב לפניך ופקדוני פקדונות ישועה
 ורחמים משמי שמי קדש. וזכר-לנו
 יי אלהינו את הברית, ואת החסד, ואת
 השבעה, אשר נשבעת לאברהם
 אבינו בבר הבורה, ותראה לפניך
 עמך, שעמד אברהם. אבינו את
 יצחק בנו על-גב המזבח, וכבש בחמיו
 לעשות רצונך בלבב שלם. בן יקבשו
 בחמך את-בעקך מעל-ינו, ובטיבך
 הגדול, ישוב תרון אפך מעמך, ומעריך
 ומנחלתך. ונקם-לנו, יי אלהינו, את
 הדבר, שהכחשנו בתורתך, על-ידי
 משה עבדך, מפי כבודך, פאמור: וזכרתי
 לךם ברית ראשנים, אשר הוצאתי
 אתם, מארץ מצרים, לעיני הגוים
 להיות לךם לאלהים. אני יי, כי זכר
 בל-בגשבות אתה הוא מעולם, ואני
 שכתה לפני כסא כבודך, ועמך יצחק
 לנרעו¹⁾ היום ברחמים תפוצו: ברוך
 אתה יי, זכר הברית!²⁾

¹⁾ Apel la îndurarea lui Dumnezeu în favoarea virtuților strămoșilor noștri. ²⁾ „Levit.” 26, 45. ³⁾ שְׁלֵיָקָב.

⁴⁾ **Observare:** Când Oficiantul repetă cu glas tare „Rugăciunea de Musaf” se sună aei din Șofar (cu excepțiunea zilei de Sabbath) și se recităază cele două pasaje היום ואת ששתינו ויזרת עלם. Vezi partea a II-a a Mahzor-ului la „Rugăciunea de Musaf pentru Roș ha-Şana”.

6. a) *Vocile divine ale Şofarului*, שופרות

(10 pasaje din Biblie).

אתה נגלת¹⁾ Tu te-ai ară-
tat în norul sla-
vei tale poporului tău cel sfânt,
pentru a grăi cu dânsul. Din
ceruri făcut-ai să-ţi auză vo-
cea ta, şi te-ai descoperit lui
în nori strălucitori. Intreaga
lume s'a cutremurat înaintea
ta, şi făpturile urzirii au fost
sguduite, când tu, Impărate al
nostru, te-ai revelat pe mun-
tele Sinai, pentru a da popo-
rului tău învăţătură şi porunci.
Tu l'ai făcut s'auză fala gla-
sului tău, şi cuvintele tale cele
sfinte din văpaie de foc. Cu
tunete şi fulgere te-ai desco-
perit lui, şi cu sunete de Şofar
(bucium) ai răsărit peste dâns-
ul, precum e scris în Învăţă-
tura ta: ²⁾ „Şi în ziua a treia
la revărsatul zorilor, au fost
tunete şi fulgere, şi un nor
gros pe munte, şi un sunet de
Şofar puternic foarte... şi s'a
spăimântat tot poporul ce eră
în tabără“. Şi e zis: ³⁾ „Şi su-
netul Şofarului răsună din ce
în ce mai tare: Moşe grăia şi
Dumnezeu îi răspundea cu
voce tare“. Şi e zis: ⁴⁾ „Şi
tot poporul băgă de seamă
tunetele şi flăcările, sunetul
Şofarului şi muntele fumeg-
gând; şi când poporul văzû
aceasta se clăti şi stete de
departe“. Şi în sfintele tale

אתה נגלית בענן כבודך
על עם קדשך לדבר עמם. מן
השמים השמעתם קולך ונגלת
עליהם בערפלי מחר. גם העולם
כלו הל מפניך ובריות בראשית
חרו ממך, בהגלותך מלפני
על-הר סיני ללמד לעמך תורה
ומצוות. ותשמיעם | את-הוד
קולך ודברות קדשך מלהבות
אש. בקלות וברקים עליהם
נגלית, ובקול שופר עליהם
הופעת: ככתוב בתורתך ויהי
ביום השלישי בהיות החברה
ויהי קול וברקים, וענן כבד
על-ההר, וכל שופר חזק מאד,
ונחרד כל-העם אשר במחנה:
ונאמר ויהי קול השופר הולך
וחזק מאד, משה ידבר והאלהים
יענה בקול: ונאמר. וכל-העם
ראים | את-הקולות ואת-
הלפידים, ואת קול השופר ואת-
ההר עשן, וירא העם ויגעו
ונעמדו מרחק: וידבר קדשך

¹⁾ Apel la amintirea proclamării Legii pe muntele Sinai.²⁾ „Exod.“ 19, 16. ³⁾ „Exod.“ 19, 19. (vezi *Pentateuchul*, traducerea noastră, part. II. pag. 108, nota. ⁴⁾ „Exod.“ 20, 18.

Scripturi e zis: ¹⁾ „Rădica-tu-s'a Dumnezeu cu sunet de trâmbiță, Domnul, cu sunet de Șofar“. Și e zis: ²⁾ „Cu trâmbițe și sunet de Șofar chiuiți înaintea Impăratului, Domnului“. Și e zis: ³⁾ „Sunați la Luna Nouă din bucium (Șofar), la începutul lunii pentru ziua sărbătoarei noastre. Căci o lege pentru Israel e aceasta, așezământ al Dumnezeului lui Iakob“. Și e zis: ⁴⁾ „Hallelu-lal! Lăudați pe Domnul în Sanctuarul său, lăudați-l în bolta mării sale. Lăudați-l pentru vitejiile lui, lăudați-l după mulțimea măreției sale. Lăudați-l în sunet de Șofar, lăudați-l în psalterii și în lăută. Lăudați-l în timpină și în horă, lăudați-l în strune și în flaute. Lăudați-l în chimvale bine răsunătoare, lăudați-l în chimvale de alarmă. Toată suflarea laude pe Domnul. Hallelu-lal!“ — ⁵⁾ Și prin robii tăi, prorocii, e scris precum urmează: ⁶⁾ „Toți locuitorii universului și toți ce petrec pe pământ! Voi veți vedeă steagul (desrobirii) fălfăind pe munți, și veți auzi sunetul Șofarului“. Și e zis: ⁷⁾ „Și tot în ziua aceea se va sună din Șofarul cel mare, și vor veni acei ce s'au pierdut prin țara Așur, și cei surghinuți în țara Egiptului, și se vor închină înaintea Domnului, pe muntele cel sfânt în Ierusalaim“. Și e zis asemenea:

כתוב לאמר. עלה אלהים בתרועה. יי בקול שופר: ונאמר בחצצרות וקול שופר, הרעו לפני המלך. יי: ונאמר תקעו בחדש שופר, בפקסר ליום חגנו: כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב: ונאמר הללוהו. הללוהו בקדשו הללוהו ברקיע עזו: הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו: הללוהו בתקע שופר, הללוהו בגבול ובכור: הללוהו בתה ומחול הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללוהו: ועל ידי עבדיך הנביאים, כתוב לאמר פלישבי תבל ושכני ארץ פנשאננס הרים תראו וכתקע שופר תשמעו: ונאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובראו האבדים בארץ אשור והגדחים בארץ מצרים והשפחו ליה בחר הקדוש ברושלים: ונאמר ויי עלידם

¹⁾ „Ps.“ 47, 6. ²⁾ „Ps.“ 98, 6. ³⁾ „Ps.“ 81, 4-5. ⁴⁾ „Ps.“ 150. ⁵⁾ Vestirea epocii messianice prin proroci. ⁶⁾ „Ies.“ 18, 3. ⁷⁾ „Ies.“ 27, 13.

1) „Şi arată-se-va Domnul peşe dânsii; şi sbură-va săgeata lui ca fulgerul, şi Domnul Dumnezeu va face să răsunе Şofarul, când va umbla pe vârtejurile de miazăzi; şi atunci Domnul oştirilor îi va apăra”²⁾. Aşa să aperi pe poporul tău cu pacea ta.

יְהוָה וְיִצְחָק בְּכֶרֶךְ חֲצִי וְאֵלֵינוּ
יִתְהַדָּר בְּשׁוֹפָר וְתִקְעֵי וְהִלָּךְ
בְּסַעֲרוֹת תִּמְזֵן יְיָ צְבָאוֹת יִגֵּן
עֲלֵיהֶם בֶּן תִּגֵּן עַל-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּשָׁלוֹמָהּ:

Incheierea rugăciunii a 6-a. תְּחִיבָה

b) Rugăciune pentru ascultarea glasului de Şofar a lui Israel.

אלהינו D-zeul nostru şi D-zeul părinţilor noştri! Fă să răsunе Şofarul cel mare pentru desrobirea noastră, şi desfăşură steagul spre a reuni pe surghiluniţii noştri; şi strânge pe risipiţii noştri dintre neamuri, şi pe împrăştiaţii noştri adună-i de pe la marginile pământului. Şi adu-ne cu veselie în reşedinţa ta Sion, şi cu o bucurie veşnică în Ierusalaim, la casa sfinţeniei tale. Acolo vom face înaintea ta jertfele noastre cele îndatorite, precum ni-e poruncit în învăţătura ta, prin Moşe, robul tău, din gura slavei tale, precum glăşneşte:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תִקַּע בְּשׁוֹפָר
גָּדוֹל לְחִירוֹנֵנוּ וְשֵׂא גַם לְקַבֵּץ
אֶלֵינוּ וְקַבֵּץ פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם
וְנַפְצוּרֵינוּ בְּכֶם מִיַּד פְּתֵי אֲרָץ וְהַבְיֵאנוּ
לְצִיּוֹן עִירָךְ בְּרָנָה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית
אֱהֱרָשֶׁף בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשָׂם נַעֲשֶׂה
לְפָנֶיךָ אֶת-קִרְבָּנוֹת חֻבּוֹתֵינוּ כַּמִּצְוָה
(כֹּא בְּמִצְוָה) עֲלֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה עַבְדְּךָ מִסִּי כְבוֹדְךָ כְּאָמַר:

„Şi în zilele voastre de bucurie, şi în sărbătorile voastre, şi la începutul lunilor voastre, să sunaţi din trâmbiţe la jertfele voastre de arderedetot, şi la jertfele voastre de bucurie, şi să vă fie de pomenire înaintea Dumnezeului vostru. Eu sunt Domnul, Dumnezeul vostru”. Căci tu auzi sunetul de Şofar şi ascuţi Terua (alarma), şi nimeni nu se aseamănă ţie. Lăudat fii Doamne, care auzi cu îndurare sunetul de Terua al poporului tău Israel.

וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם, וּבְיוֹמֵי עֵינֵיכֶם,
וּבְרֵאשֵׁי חֹדְשֵׁיכֶם, וּתְקַעְתֶּם בְּחֻצְצֹת
עַל עֲלֵתֵיכֶם, וְעַל זִבְחֵי שְׁלָמֵיכֶם, וְהָיָה
לְכֶם לְזִכְרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם. אָמֵן יְיָ
אֱלֹהֵיכֶם: כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפָר
וּמִצְוֹן תְּרוּעָה, וְאֵין הוֹמָה לָךְ. בְּרֹדָף
אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּרַחֲמִים: **

7. Rugăciune pentru bunăvoinţă faţă de serviciul divin al lui Israel.

Reintemeierea Sionului. גְּבוּדָה

1) רָצָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וּבְתַפִּלָּתָם, וְהָשִׁב אֶת-הָעֲבוּדָה

1) „Zechar.” 9, 14-15. 2) Pe Israeliteni. 3) „Numeri” 10, 10.

4) Traducerea, vezi pag. 82-89.

*) אֱלֹהִים

**) Observare: Când Oficialul repelă cu glas tare „Rugăciunea de Musaf” se sună aci din Şofar (cu excepţiunea zilei de Sabbath) şi se recitează cele două pasaje sună aci din Şofar (cu excepţiunea zilei de Sabbath) şi se recitează cele două pasaje. Vezi partea a II-a a Mahzor-ului la „Rugăciunea de

לדביר ביהודה ואשי ישראל ותפללתם באהבה תתפלל בציון ותהי לציון
תמיד עבודת ישראל עמך:

Incheierea rugăciunii a 7-a.

(*) ותתנונה עינינו בשוכך לציון ברחמים. ברוך אתה יי הפתוח
שכינתו לציון:

8. Rugăciune de mulțumire. הודאה.

מודים דרבנן:

מודים. Când Oficialul repetă:
zice Obștea înceț, plecându-se: *)
מודים אנחנו לך, שאתה הוא

יי אלהינו, ואלהי אבותינו, אלשי
כל-דשתי ויצינו ויגור בראשית.
בבית ודודאות לשמך הודוה
ובקדושת על שםינו וקדושתנו
בן תבנו ורמנוסנו ותאסוף
ליוסנו לסודות הדשתי לשמך
הודוה ודשתי רמנוה ודשתי
בדשתי שלם על שםינו מודים
לך. ברוך אל הודאות:

מודים אנחנו לך, שאתה הוא יי אלהינו
ואלהי אבותינו לעולם ועד. צור חינונו
מגן ושמנו אתה הוא לדור ודור. נודה לך
ונספר תהלתך, על-חינו המסורים בידך,
ועל נשמותינו המקודשות לך, ועל-נפשו
שקבל-יום עמנו ועל נפלאותך וטובותך,
שקבל-עת, ערב ובקר וצהריים: הטוב
פי לא-כלו בחמך, ובתנחם, פי לא-תמו
חמך, מעולם חנונו לך:

Urmarea rugăciunii de mulțumire:

ועל-בפלים יתברך, ויתרומם שמך, מלפני תמיד, לעולם ועד.

ובתוב לחיים טובים כל-בני ברייתך:

וכל החיים יודוך סלה, ויהללו את-שמך באמת. האל, וישענהו

ועתרתנו סלה. ברוך אתה יי, הטוב שמך, ולך נאה להודות:

*) Când Cohanim (Preoții), la recitarea cu glas tare a Oficialului, se duc la strada (es-
trada sau amvon) cu începereă rugăciunii etc. pentru a rosti binecuvântarea, vine
următoarea încheiere:

Obștea, apoi Oficialul:

(*) ותערב עליך עתידתנו פעולה ובקרפן. אנא רחום. ברחמך הרבים
השב שכינתך לציון (עירך). וסדר העבודה לירושלים, ותתנונה עינינו
בשוכך לציון ברחמים, ושמך נשכרך ביראה, פימי עולם, ובשנים קדמות:
Officialul: ברוך אתה יי, שאותך לבדך ביראה נעבד: Obștea: אמין: (*)

1) Talm. „Sota“ 40, a. 2) Traducerea și rânduiala „binecuvântării
Preoților“, vezi pag. 378.

ברכת בָּהֲגִים. 1) (ויקן) Binecuvântarea Preoţilor (fără

Oficiantul:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַבְּנוּ בְּבִרְכָּה מְשֻׁלֶּשֶׁת בְּתוֹרַת הַכּוֹהֵנִים
עַל-יְדֵי מִשְׁחָה עֲבָדֶיךָ הָאֲמִירָה מִפִּי אֲהֲרֹן וּבְנָיו בְּהִגָּם עִם קְדוּשָׁתְךָ בְּאֵמֶר:

Obşte:

Oficiantul: (plecându-se)

2) וְבִרְכָּךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ : בֵּן יְהִי רַצוֹן :
יֵאָר יְיָ | פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִחַמְּךָ : בֵּן יְהִי רַצוֹן :
יִשְׁאָר יְיָ | פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשֶּׁם לְךָ שָׁלוֹם : בֵּן יְהִי רַצוֹן :

9. Rugăciune pentru pace şi odihna sufletească. בְּרַכַּת שָׁלוֹם.

שִׁים שָׁלוֹם. מִזְכָּה וּבִרְכָּה. חֵן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים. עֲלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל עֲמָךְ.
בְּרַבְּנוּ אֲבִינוּ בְּלֵנוּ בְּאֶחָד. בָּאוּר פָּנֶיךָ. כִּי בָאוּר פָּנֶיךָ נִתְחַלְּנוּ לְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ.
מִדֶּרֶת חַיִּים. נֶאֱחָבֶת חֶסֶד. וְצִדְקָה וּבִרְכָּה וְרַחֲמִים. וְחַיִּים וְשָׁלוֹם. וְטוֹב
בְּעִנְיֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת-עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה. בְּשָׁלוֹמְךָ.

בְּסֶפֶר חַיִּים. בְּרַכָּה וְשָׁלוֹם. וּפְרִיָסָה מִזְכָּה. נִזְכָּר וְנִפְתָּח
לְפָנֶיךָ. אֲנַחְנוּ וְכָל-עַמְּךָ. בֵּית יִשְׂרָאֵל. לְחַיִּים מְרִיבִים וּלְשָׁלוֹם.

Incheiere:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ עוֹשֵׂה הַשָּׁלוֹם:

Rugăciune pentru umilinţă şi resemnare.³⁾

אֱלֹהֵי. נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַדְעָה. וְיִשְׁפָּטֵי מַדְבַּר מְרִמָּה. וְלִמְקַלְלֵי. בְּקִשֵּׁי תַדּוּם.
וּבְקִשֵּׁי פַעֲפֹר לִכָּל תַּהֲוָה: פֶּסַח לִפְנֵי-בְחוֹרְתֶךָ. וּבְמִצּוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נִפְשֵׁי.
וְכָל חַדוֹשִׁיכִים. עָלֵי רַעְיָה. מְהֵרָה הֲפֹר עֲצָתְךָ. וְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתְּךָ. עֲשֵׂה
לִמְעַן שִׁמְךָ. עֲשֵׂה לִמְעַן יִמְעַךְ. עֲשֵׂה לִמְעַן קִרְשֶׁתְךָ. עֲשֵׂה לִמְעַן תִּירְחֶת.
4) לִמְעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ. הַיִּשְׁעֵת וְיִמְנֶה וְעֲנִי. 5) יְהִי-לְרַצוֹן | אֲמִירָתִי
וְהִיָּן לִפִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צִדִּי וְנִגְדָלִי. עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִדּוֹשֵׁי חַוָּא יִשְׁעָה
שָׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל. וְאֲמִירָ אֲמִין: 6) יְהִי רַצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. שְׂיִפְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּיָהֳרֹר. בְּלִנְיָנוּ וְהֵן חֲלֻקְנוּ

1) „Sota“ 39, a. 2) „Numei“ 6, 24-26. 3) După Talm. „Berachoth“
17 a, de Mar, fiul lui R. Abina 1. pe la 4150. 4) „Ps.“ 108, 7,
5) „Ps.“ 19, 15. 6) „Abot“ P. 5.

בְּחִירָתָהּ: וְשֵׁם בְּעֶבֶדְךָ בְּיָרְאָהּ, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קְדָמָנִית: ¹⁾ וְעִרְבָה לִּי מִנְחָתָהּ וְהִדָּה וִירוּשָׁלָּאִים, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים קְדָמָנִית:

Oficiantul repelă *Rugăciunea-de-nouă* și zice *Kedusha*. Când începe *עֲלֵינוּ* toată Obștea trebuie să se rădăce în picioare. Ajuns la *וְאֵתְנוּ בְּרָעִים* tot! cad în genunchi. Oficiantul iugenunchiază asemenea; el se scoală și continuă slujba. La cuvintele *אֵין עִיד* Obștea exclamă într'un glas: *אָתָּה*. Se sună încă de trei ori din Șofar, la pasajele prescise în *Obșervările* paginilor 403, 406 și 409. Cohanin roteste binecuvântarea, și după ce Oficiantul termină *Rugăciunea-de-nouă*, recitează *intregul* Kaddiș. Slujba se încheie prin *אֵין פְּאֻלְתֵּינוּ* pag. 149, ca Sâmbăta; numai că după *עֲלֵינוּ* se zice Psalmul zilei și Psalmul 61, pag. 133. A doua zi se zice Ps. 47.

קדוש יום ראש השנה. Kidduş pentru ziua de Anul Nou.

Dacă e Sabbath se zice mai întâi: *וְשָׁרָה* până la *וְהִתְקַדְּשָׁה* pag. 256.

תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר, בְּבִקְשָׁה לְיוֹם חַגֵּנוּ: כִּי הִזְק לְיִשְׂרָאֵל הוּא, מִשְׁפָּט לְאַחֵי יַעֲקֹב: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ דְּעוֹלָם, בּוֹרֵא פָרִי הַגִּבּוֹן:

Sunați la Luna Nouă din buciuri, la începutul lunii pentru ziua sărbătorii noastre. Căci o lege pentru Israel e aceasta, așezământ al Dumnezeului lui Iakob.²⁾

Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru regele universului, care ai creat rodul viței.³⁾

מנחה לראש השנה. Rugăciunea de Min'ha pentru Anul Nou.

קריאת התורה (b) ואני תפילתי (a) ויקא לציין' 8' ושי' 1. 2. (Sabbath se zice și: a) ויקא לציין' 8' ושי' 1. 2. cu trei citanții); 3. Rugăciunea-de-șapte pag. 384; 4. *אֵתְנוּ פִּלְגֵנוּ* pag. 91; 5. *תְּשַׁלְּחֵךְ* pag. 126-127, *קְדִישׁ יְהוֹם* pag. 128; 6. următorul *תְּשַׁלְּחֵךְ*.

(Sabbath nu se zice *אֵתְנוּ פִּלְגֵנוּ*.)

סדר תשליך. / Rânduiala de Tašlich.

La *zi'ndi* de Roș ha-Sana (sau a doua zi, când cea precedentă e Sabbath), după rugăciunea de Min'ha, este un obicei d'a se duce la marginile unei gârle ⁴⁾ ce conține pești, ⁵⁾ unde se recitează și se repetă, de trei ori, următoarele versete:

מִיָּא כְּמוֹדִי נִשְׂא עוֹן וְעִבֵּר עַל-פֶּשַׁע לְשֹׁאֲרֵית נַחֲלָתִי. לֹא-תִהְיֶה לְעַד אָפֶי, כִּי-יִסְחָץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב וְיִתְחַנֵּן.

7) Doamne! Cine este asemenea ție, care să ierte păcatul și să treacă cu vederea nedreptatea rămășiței (lui Israel), moștenirii tale? Tu nu îți mânia ta de-a pururea, căci îți place

¹⁾ „Maleachi” 3, 4. ²⁾ „Ps.” 81, 4-5. ³⁾ „Berachioth” 6, a.

⁴⁾ „Or. Ch.” § 583; cf. Mahril, „S'lo”, pag. 214; Midraș „Tanchuma”, Parș. Vaiera. ⁵⁾ și ⁶⁾ Cf. „Geneza.” 48, 16; „Habakuk” 1, 14-15; 2, 14; „Bereshith Rabba” 97; „B. Meja” 84, a; „Koheloth” 9, 12; „Ies.” 11, 9.

⁷⁾ „Micha” 7, 18-20.

îndurare. Tu te vei îndura iarăş de noi, ne vei ajuta ca să înfrângem patimele noastre, şi vei arunca toate fărdelegile noastre în adâncimile mării. Da, tu vei arunca greşelile poporului tău, casei lui Israel, într'un loc, unde nu vor mai fi pomenite, nici socotite, şi unde amintirea lor va fi ştersă pentru vecie. Tu vei da credinţă lui Iakob, dragoste lui Abraham, precum ai jurat-o părinţilor noştri în zilele de mai nainte.

יִכְבַּשׁ מַעֲזֵינוּ וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם
כְּלִי-חַטָּאתָם: (וְכָל חַטָּאת עִמָּךְ בֵּית
יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלֹךְ בְּמַקּוֹם. אֲשֶׁר לֹא-יִזְכָּרוּ
וְלֹא-יִפְקְדוּ וְלֹא-יִעֲלֶה עַל לֵב לְעוֹלָם):
תִּתֵּן אֱמֻנָה לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם,
אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּנוּ מִיָּמֵינוּ הַקָּדָם:

סדר התפילות לערב יום כפור.

Rânduiala rugăciunilor în ajunul Zilei de Ispăşenie (Iom ha-Kippurim).

La Rugăciunea-de-dimineaţă nu se zice nici *תְּחִלָּה* pag. 30, nici: *אָבִינוּ תְּלַבֵּנִי* pag. 91, *שִׁיר מְנוּחָה* pag. 134. Dacă se întâmplă să fie Vineri, atunci se zice *אָבִינוּ תְּלַבֵּנִי*.

La Rugăciunea-de-după-amiază (Min'ha) se zice:

1. *אֲשֶׁר* pag. 46; 2. *שִׁנְתָה עֲשָׂרָה* pag. 71 până la încheierea rugăciunii a 18-a pag. 88; 3. mărturisirea păcatelor şi *עַל-הַסָּא* până la sfârşit, pag. 420-427; 4. *Oficiantul* repetă numai *שִׁנְתָה עֲשָׂרָה* până la *הַשְׁלִים* pag. 88, apoi recitează *întregul* Kaddiş; 5. Rugăciunea finală *אָבִינוּ* pag. 250.

הדלקת נר יום כפור. Aprinderea lumânărilor de Iom ha-Kippurim.

La aprinderea lumânărilor, în onoarea Zilei de Ispăşenie, se zice următoarea binecuvântare:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, לְאֻדָּת Lăudat fii Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care ne-ai sfinţit prin poruncile tale, şi ne-ai poruncit a aprinde lumânarea (de Sabbath şi a) Zilei de Ispăşenie.
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק
נֵר (שֶׁל-שַׁבָּת וְ) שֶׁל-יוֹם הַכִּפּוּרִים:

תפילת יום כפור לערבית, לשחרית, למוסף ולמנחה.

Rugăciunea de seară, dimineaţă, de adaos şi de după amiază pentru Ziua de Ispăşenie. ¹⁾

סדר התפילות ליום כפור. Rânduiala rugăciunilor pentru Ziua de Ispăşenie.

Pentru *בערב*: Dacă e în acelaşi timp *ajunul Sabbathului*, se începe (după *קְלִינְרִי* şi *שְׁחֵחֵנִי* „Ps.” 92 şi 93 pag. 172, conform rânduielei de acolo; altfel însă *קְרָבִי* pag. 172 până la pag. 179, apoi *Rugăciunea-de-seapte*, care urmează la pag. 414.

¹⁾ De la Synagoga Magna-3414.

Pentru שחרית: După rugăciunile de dimineață pentru toate zilele pag. 1—58, urmează rug. de dimineață pentru Sabbath și sârb. pag. 189, până la observarea paginei 204, apoi *Rugăciunea-de-șapte*, de mai jos.

Pentru מוסף: Dacă este în același timp *Sabbath*, urmează după Haftara (תקום פרוקו) pag. 224; altfel însă rugăciunea pentru Rege, pag. 228, rug. la pomenirea morților pag. 361, אשרי și punerea Thorei în sfântul Chivot, pag. 237-238, *Jumătate Kaddiș* apoi *Rugăciunea-de-șapte*, de mai jos.

Pentru מנחה: 1. Scoaterea unui *Sefer* (Thora) din sfântul Chivot, pag. 111.—2. Rugăciuni la trei citanii inclusiv פסיר *fără Jum. Kaddiș*. Binecuvântări de Haftara pag. 220.—3. Punerea Thorei în sfântul Chivot.—4. *Jumătate Kaddiș*, apoi *Rugăciunea-de-șapte*, care urmează aci.

Verset introductiv la Min'ha.

כי שם יי אקרא, הבו גדל לאלהינו: („Deut.“ 32, 3.)

1. Dumnezeu, scutul părinților. אבות.

אדני שפתי תפתח, ופי יגיד תהלתך: („Ps.“ 51, 17.)

1) פרוך אתה יי אלהינו ואלהי אבותינו. אלהי אברהם, אלהי יצחק ואלהי יעקב. ה' הגדול, הגבור והנורא, אל עליון, גומל חסדים טובים, וקנה חבל וזכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם, למען שמו באתה ברה:

זכרנו לחיים, מלך חפץ בנתיים, ובתבנו בספר החיים, למעןך אלהים חיים.

מלך עוזר, ומנשע ומגן, פרוך אתה יי מגן אברהם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אתה גבור לעולם, אדני מתיח מתים אתה, רב להושיע:

מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים, סומך נופלים ורופא חולים, ומתיר גסורים ומקום אמיתות, לישני עפר, מי כנוף בעל גבורות, ומי דומה לך, מלך, ממית ומחיה, ומצמיח ישועה:

מי כמוך אב הרחמים, זוכר יצוריו לחיים ברחמים, ונאמן אתה להסחיות מתים, פרוך אתה יי מתיח המתים: (*)

3. Sfântirea lui Dumnezeu. קדושת שם.

אמנה קדושה, ושמו קדוש, ומדושים בכל יום ותלמוד, סלה:

*) Traducerea și nota vezi pag. 71—75. *) „Keduga“ (Sfântirea lui D-zn) la recitarea cu glas tare a Oficiantului, pentru *Saharit*, *Musaf* și *Min'ha* vezi pag. 395-396.

Rugăciune pentru slăpânirea unică a împăratului tuturor împăraților.
 (י) וּבְכֵן תֵּן פְּתִיךָ יי אֱלֹהֵינוּ, עַל כָּל־מַעֲשֵׂיךָ וְאִי־תִתֶּנּוּ עַל כָּל־מַעֲ
 שִׁיבְרָאֵת, וְיִירָאוּךָ כָּל־הַמַּעֲשִׂים, וְיִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל־הַבְּרוּאִים, וְנַעֲשֶׂה
 בָּלֶם אֲנִיכָה אֶחָת, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלִבָּב שְׁלָם, כְּמוֹ שִׁבְדָּעֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ.
 שְׁחַשְׁלֵשֵׁן לְפָנֶיךָ, עוֹ בְּיָדְךָ, וּגְבוּרָה בְּיָמֶיךָ, וְשִׁמְךָ נִדְרָא עַל כָּל־מַעֲ
 שִׁיבְרָאֵת:

Pentru împărăția messianică.

וּבְכֵן תֵּן כְּבוֹד יי לַעֲמֶיךָ, תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ, וְתִקְוָה לְדוֹרֶשֶׁיךָ, וּפְתִיחָה
 פֶּה לַמִּיחִילִים לָךְ, שְׁמִיכָה לְאַרְצֶךָ, וְשִׁשּׁוֹן לְעִירְךָ, וְצִמְחֻת קֶרֶן לְדוֹד
 עֲבָדֶיךָ, וְעִירֻכֵּת גֵּר לְבְנֵי־יִשְׂרָאֵל, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

Pentru nimicirea păcatului.

וּבְכֵן צְדִיקִים יִרְאוּ וְיִשְׁמְחוּ, וְיִשְׂרָאֵל יַעֲלוּזוּ, וְחַסִּידִים בְּרָפָה יִגְלוּ,
 וְעוֹלָתָה תִּקְפֹּץ־פִּיָּהּ, וְכָל־הַרְשָׁעָה בָּלָה בְּעֵשֶׂן תִּכְבֶּהָ, כִּי רַב־עֲבִיר
 מִמִּשְׁלַח זָדוֹן מִן־הָאָרֶץ:

Pentru atotdreptatea lui Dumnezeu.

וְתִמְלֹךְ אֱמֶת יי לְבָרְכֶךָ, עַל כָּל־מַעֲשֵׂיךָ, בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ,
 וּבְרוּשָׁלַם עִיר מִדְּשָׁה, בְּכַתוּב בְּדַבְּרֵי קֹדֶשְׁךָ, וְיִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵי
 צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר, מְלִלָּה:

קְדוֹשׁ אַתָּה וְנִדְרָא שְׁמֶךָ, וְאִין אֱלִים מִכָּל־עֲדֶיךָ, בְּכַתוּב, וְנִכְפָּה יי
 צְבָאוֹת בְּמִשְׁפָּט, וְהָאֵל הַקְדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בְּצִדְקָה, בְּרוּךְ אַתָּה יי
 הַיִּמְלִיךְ הַקְדוֹשׁ:

4. a) Consfințirea lui Israel și a sărbătorilor. קְדֻשַׁת הַיּוֹם.

אַתָּה בְּחִרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים, אֶחָבָת אוֹתָנוּ, וְרָצִיתָ בָּנוּ, וְרוֹמַמְתָּנוּ
 מִכָּל־הַלְשָׁנוֹת, וְקִדְּשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתָּנוּ מִלִּפְנֵי לַעֲבֹדָתְךָ, וְשִׁמְךָ
 הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאת:

וְתַתֵּן־לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה, וְתַתֵּן־לָנוּ
 אֱמֶת־יוֹם (הַשְּׁפָת הַזֶּה, לְקִדְשָׁה
 דִּמְנוּחָה, וְאֶת־יוֹם) הַכִּפְּרִים הַזֶּה,
 לְמַחֲלָה, וְלִסְלִיחָה, וְלִכְפָּרָה,
 וְלִמְחָל־בּוֹ אֶת־כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ

1) Traducerea, vezi pag. 385—387.

noastre (cu dragoste) — o che- **מִקְרָא־קֹדֶשׁ זָכָר**
mare sfântă, spre pomenirea
ieşirei din Egipt. **ליציאת מצרים:**

Observare: La **Musaf** urmează aci în loc de אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל rugăciunile însemnate sub această linie până la pag. 418.

Rugăciunile de ados pentru Ziua de Ispăşenie. תפילת יום כפור למוסף.

b) *Proslăvirea lui Dumnezeu.* קְרוּסִים.

וּמִסְפֵּי הַטָּאִיִּנוּ קְלִינוּ מֵאֲרָצֵנוּ וְנִתְרַחֲקֵנוּ מֵעַל אֲדָמָתֵנוּ.
וְאִין אֲנֵחֵנוּ וְכֹלִים לַעֲשׂוֹת חֻבּוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתְךָ
בְּבֵית הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו מִסְפֵּי הַיָּד
שֶׁנִּשְׁתַּלַּחָה בְּמִקְדָּשְׁךָ יְהִי רִצּוֹן מִלִּפְנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ מִלֵּךְ רַחֲמִין שֶׁתְּשׁוּב וְתִרְחַם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְתִכְנֶנֶה מְהֵרָה וְתִגְדֹּל כְּבוֹדֶךָ: אָמֵינוּ
מִלִּבְנֵי גֹלָה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹשֵׁעַ וְהַנְּשֹׂא
עָלֵינוּ לַעֲיֵי כְּלִי. וְקָרֵב שְׂוִיָּהֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וְנַפְיֻצֵּינוּ
כְּנֵם מִן־כַּת־אֲרָץ וְהִבְיָאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרָגָה וְלִירוּשָׁלַם
בְּיֹם מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם. וְשֵׁם גִּעְשׁוֹר לִפְנֶיךָ אֵת
קְרִבְנוֹת חֻבּוֹתֵינוּ תְּמִידִים פְּסֻדִים וּמוֹסָפִים כֹּהֲלִיכֶתֶם:
(וְאֵת־מוֹסֵף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה) וְאֵת־מוֹסֵף יוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה
נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לִפְנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רִצּוֹנְךָ כְּמֹו שְׂכֵתְכָה
עָלֵינוּ בְּתוֹדָתְךָ עַל־יְדֵי מַשֹּׁה עֲבָדְךָ מִפִּי כְּבוֹדְךָ כְּאֹמֹר:

c) *Jertfele de sărbătoare.* ²⁾ קָרְבַּן הַיּוֹם.

Sabbath se zice:

³⁾ וְיֹוִם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כִבְשִׁים בְּגִי־שָׁנָה תְּמִימִם, וְשְׁנֵי עֶשְׂרִים כֹּלֵל
מִנְהָה. כְּלוּלָה בְּשִׁמְךָ וְנִסְכּוֹ: עֹלֹת שֶׁכֶּת בְּשִׁבְתוֹ עַל־עֹלֹת הַתְּמִיד, וְנִסְכָּה:
וְהַקָּרְבָּן שֶׁכֶּת, וְקָרְבַּן הַיּוֹם כְּאֹמֹר:

וּכְעֶשְׂרֹת לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, וּכְעֶשְׂרֹת
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם, וְעֲנִיתֶם

¹⁾ Parte în „Soferim“ 19, 7. Traducerea, vezi pag. 397.

²⁾ În Templul portativ (Tabernacol) 2448—2935; în Templul regelui
Solomo 2928(35)—3338; în Templul al doilea 3408—3828; vezi pag. 15. nota.

³⁾ „Numeri“ 28, 9. Traducerea, vezi pag. 371.

זְכוּרַת הַיּוֹם. 1) Pomenirea solemnă.

אלהינו Dumnezeul nostru și
Dumnezeul părinților
noștri! Înălțe-se, vie, ajungă, arate-se, fie plăcută, auzită, amintită și pomenită Înaintea ta, pomenirea noastră și amintirea noastră, și pomenirea părinților noștri, și pomenirea unsului, fiului lui David, robului tău, și pomenirea Ierusalimului, cetății tale celei sfinte, și pomenirea întregului tău popor, casei lui Israel, spre scăpare, spre bine, spre har, spre iubire și îndurare, spre viață și pace în Ziua aceasta de Ispășenie. Pomeneste-ne Doamne Dumnezeul nostru, într'ansa, de bine, și amintește-ne într'ansa de binecuvântare, și ajută-ne într'ansa spre viață. Și prin făgăduința de mântuire și îndurare, cruță-ne și miluiește-ne, îndură-te

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה, ויבא, ויגיע, ויראה, וירצה, וישמע, ויפקד, ויזכר ויזכרנו ויפקדוננו, ויזכרונ אבותינו וזכרון משים בן דוד, עבדך, וזכרון ירושלים, עיר קדשך, וזכרון כל-עמך, בית ישראל, לפקדך, לפלטה, למדך, לחן, ולחסד, ולרחמים, לחיים ולשלום ביום הפקדים הזה. זכרנו יי אלהינו בך, למדך, ופקדוננו בך, לברך, והושיענו בך, לחיים, ובדרך ישיעה ורחמים, חסד ותקנה ורחם עלינו

תפלת יום כבוד למוקד. Rugăciunile de adaos pentru Ziua de Ispășenie.

și să chinuiți sufletele voastre; niciun lucru să nu faceți. Și să aduceți Domnului drept jertfă de arderedetot, ca bună mireasmă: un junc, un berbec, și șapte miei de câte-un an, fără cusur să vă fie. Și darul lor de făină și libațiunea lor precum e zis: trei zecimi de (Efa) pentru fiecare junc, două zecimi pentru fiecare berbec, și o zecime pentru fiecare miel, și vin după libațiunea sa; și doi țapi de ispășenie, și cele două jertfe zilnice după întocmirea lor". 2)

את-נפשותיכם, כל-מלאכה לא תעשו; והקרבנם עלה ליי ריח ניחם, פר בן-בקר אחד, איל אחד, שבעים בני שנה שבעה, תמים יהיו לכם; ומנחתם וגסביהם במדבר, שלשה עשרונים לפי, ושני עשרונים לאיל, ועשרון לבבש, ויין קנסבו, ושני שעירים לבשר, ושני תמידים כהלקתם:

Sabbatul drept aducere aminte a creațiunii lumii.

שַׁבָּת (Sabbath) 3) ישמחו במלכותך שמרי שבת ולראי ענג. עם 1) מקדשי

1) Apel la amintirea lui Dumnezeu. „Sabbath“ 24. menț. „Soferim“ 19, 7.

2) „Numeri“ 29, 7. 3) Traducerea, vezi pag. 374—375.

de noi și ajută-ne, căci către tine
sunt îndreptați ochii noștri; căci
un atotputernic împărat, milostiv și
îndurător ești tu.

יְהוָה יִשְׁעֵנוּ כִּי אֵלֵינוּ יִשְׁעֵנוּ כִּי אֵל
מִלֵּךְ חֲנוּן וְרַחוּם אַתָּה:

d) Iertarea păcatelor. תפילת השון.

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּמְעֵנוּ וְאֵלֵינוּ מִחַל וְ
לְעוֹנוֹתֵינוּ כִּי־זֶה (הַשָּׁמַיִת הָזֶה וְיִזְכֹּר)
הַכֹּפְרִים הָזֶה. מִחַה וְדַעֲבָר פִּשְׁעֵינוּ
וְחַטֹּאתֵינוּ מִנְּגִיד עֵינֵינוּ, בְּאֶמְרוֹ אֲנִי
אֲנִי הוּא מִחַה פִּשְׁעֵנוּ לְמַעַנִי וְחַטֹּאתֵינוּ
לֹא-אֶזְכֹּר: וְנֶאֱמַר, מִחִיתִי בְּעֵב פִּשְׁעֵי
וְכַעֲנִי חַטֹּאתֵינוּ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי נִצְלִיתִי:
וְנֶאֱמַר, בִּי-כִסִּים הָיָה זִכְרִי עֲלֵיכֶם,
לְשָׁחַר אֶתְכֶם. מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יי
תִּשְׁתַּחֲוֶה: יִתְּנֵנוּ יְיָ אֱבֹתֵינוּ רַחֵם בְּסוּחֵתֵינוּ
מִן־שָׁנָה בְּמִצְוֹתֵינוּ, וְכֵן מִלֵּקְנֵנוּ בְּחֻמֵּי
שִׁבְעֵנוּ מִשּׁוֹבָה, וְשִׁמְחָנוּ בִּישׁוּעָה.
עֲהֵמֵלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּהַבְרָצוֹ שֶׁבַח הַדָּשָׁד
וְזִמְרוֹ בֵּה יִשְׂרָאֵל, מִקְדָּשִׁי שְׁמֵךְ. וְשִׁבְחֵנוּ לְפָנֵינוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת, כִּי אַתָּה סֹלֶחַן לְיִשְׂרָאֵל
וּמַחֲלֵן לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, בְּכָל-דָּוָר וְדָוָר,
וּמַפְלִיעֶנִּי אֵין לָנוּ מִלֵּךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ.
בְּרוּךְ אַתָּה יי מִלֵּךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ
לְעוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ, בֵּית יִשְׂרָאֵל.

תפילת יום כפור למוסף. Rugăciunea de adaos pentru Ziua de Ispășenie.

שְׁבִיעִי בְּלִים יִשְׁפְּעוּ וְיַחַעֲנֵנוּ מִשּׁוֹבָה, וּבְשִׁבְעֵי רָצִית בּוֹ וְקִדְשָׁתוֹ, חֲמִידָה
יָמִים אַחֵר קְרָאָתְךָ. זָכֵר לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית: אֱלֹהֵינוּ וְכוּ'.

1) Odinioară rugăciunea Marelui-Preot după citania-i din sfânta Thora
în Ziua de Ispășenie. Menț. „Soferim“ 19, 8; vezi Rași „Ioma“ 68, b; cf.
Pentatehul (traducerea noastră) partea II-a pag. 160, cap. 16: „Ziua de
ispășenie și ceremoniile sale, slujba Marelui-Preot“.

2) Pusaiele între paranteze se zic numai Sabbat.

3) „Ies“ 43, 25. 4) „Ies.“ 44, 22. 5) „Soferim“ 19, 6.

6) Urmarea e rugăciunea de asupra liniei, intitulată: Iertarea păcatelor.

ברכת בקנים. ¹⁾ Binecuvântarea Preoților.

(La slujba de dimineață, de adaos și de după amiază).

Oficiantul:

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המושלשת בתורה. בתורה
על ידי משה. עבדך. האמורה מפי אהרן ובניו. בנים. עם קדושה. באשר:

Obște:

Oficiantul: (plecându-se)

²⁾ יברכך יי וישמרה : בן יהי רצון :
יאר יי א פניו אליך ויחנה : בן יהי רצון :
ישא יי א פניו אליך וישם לך שלום : בן יהי רצון :

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. ברכת שלום.

Numai la טעריב:

La מנחה ומסכה ושמירת:

שים שלום, טובה וברכה, חן וחסד ורחמים,
עלנו, ועל כל ישראל, עמך. ברכנו, אבינו, בלנו
באתה, באור פניך, כי באור פניך נהפך
לנו. אלהינו, תורת חיים, ואהבת חסד,
ועדך, וברכה, ורחמים, וחסים ושלום.
וטוב בשעריך לדרך את עמך ישראל בכל יום, ובכל שעה, בשלום.
בספר חיים, ברכה, ושלום, ופרנסה טובה, נזכר ונכתב
לפניך, אנחנו וכל עמך, בית ישראל. לחיים טובים ושלום.

Incheiere:

ברוך אתה יי עושה השלום:

קדר נדוי. ³⁾ Rânduiala Mărturisirii Păcatelor.

אלהינו ואלהי אבותינו. תבא
לפניך תפלתנו ואל תתעלם
מתחנו. שאין אנו עזי פנים
וקשי ערף. לאמר לפניך יי

Dumnezeul nostru și
Dumnezeul părinților
noștri! Fă ca să vie înaintea
ta rugăciunea noastră, și nu te
ascunde rugămintelor noastre!
Căci noi nu suntem așa de
nerușinați și de cerbicoși, ca
să îndrăznim a zice înaintea

¹⁾ Rânduiala binecuvântării Preoților se găsește la pag. 378. ²⁾ „Numeri” 6, 24-26. ³⁾ Pom. „Ioma” 87, 2. Forma dezvoltată se trage de la Gaonim 4349-4780. Mărturisirea păcatelor = נדוי, totdeauna adaos la „S’mone Esre” de Min’ha la כפיר יום יום ערב și pentru logodnici în ziua cununiei (Tosefta „Berach.” C. 3).

ta, Doamne, Dumnezeuul nostru și Dumnezeuul părinților noștri: „Suntem drepți și n'am păcătuit!“ Nu! noi mărturisim: Ah! — am păcătuit!

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צְדִיקִים
וְנִחְמָה וְלֹא הִמָּאֵנוּ. אֶכֶל
אֲנַחְנוּ הִמָּאֵנוּ;

Mărturisirea Păcatelor, în ordinea alfabetică. ¹⁾

אֲשָׁמְנִי Ne-am făcut vîno-
vați, am fost necre-
dincioși, am răpît, am clevelit,
ne-am abătut ²⁾ și am osân-
dit; ³⁾ am fost sumeți, am fost
năslînici, am scornit minciuni;
am sfătuit de rău, am înșelat,
am batjocorit, ne-am răsvrătit, ⁴⁾
am întărit, ne-am îndărătui-
cit, am greșit, am păcătuit, am
dușmănit, am fost cerbicoși;
am săvârșit nelegiuiri, ne-am
înraît, am făcut lucruri ură-
cioase, am rătăcit și am dus
pe alți în rătăcire.

וְאֲשָׁמְנִי בְּגִדְנִי בְּזִלְנִי
דְּבָרְנִי דְּפִי הִעֲוֵנוּ וְהִרְשָׁעֵנוּ
וְרָנִי הִמָּסְנִי טָפְלִנִי שָׁקָר;
יַעֲזֵנוּ רָעַ בְּזִבְנִי לִצְנֵנוּ
מִדְרָנִי לִמְעֵנִי סִרְרָנִי עֲוִינוּ
פִּשְׁעֵנוּ צָרָנִי קִשְׁיֵנוּ עֲרָף;
רָשָׁעֵנוּ שְׁחָתָנוּ, הִתְעַבְנוּ
פִּעֵינוּ תַּעֲתָעֵנוּ;

קָרְנִי Ne-am abătut de la po-
runcile tale și de la
așezămintele tale cele bune,
fără să ne pese de ceva. ⁵⁾ Iar
tu ești drept în toate ce ni s'a
întîmpat nouă; căci tu ai fă-
cut adevărul — noi însă am
făptuit fărădelegi.

קָרְנִי מִמְּצוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ
הַטּוֹבִים, וְלֹא שָׁוָה לָנוּ; וְאַתָּה
צְדִיק עַל כָּל־הַכָּפָא עָלֵינוּ, כִּי-
אָמַת עֲשִׂיתָ, וְאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעֵנוּ;

מָה Ce să-ți spunem ție, care
șezi în înălțimi? ce să
povestim ție, care tronezi în
ceruri? Oare toate cele ascunse
ca și cele vădite tu nu le știi?

מִהֲנֹאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם,
וּמִהֲנֹסֵפֶר לְפָנֶיךָ שׁוֹבֵן שְׁחָקִים.
דֵּלֵא כָּל־הַנְּסִתּוֹת וְהַנִּגְלוֹת
אֵתָה יוֹדֵעַ;

Introducere la registrul păcatelor, în care rânduiala alfabetică este
de *două* ori poftorită.

אָתָּה ⁶⁾ Tu cunoști misterele
lumii și cele mai as-
cunse din tainele a tot viul.

אֵתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם
וְתַעֲלֻמוֹת סִתֵּי כָּל־חַי; אָתָּה

¹⁾ Această spovedanie este rânduia în textul ebraic după alfabet, adică
fiecăre cuvânt, care cuprinde un păcat, începe cu o literă după ordinea al-
fabetică. În registrul păcatelor ce urmează (עֲלֻמֹּת) se repetă de două ori or-
dinea alfabetică. ²⁾ Din calea cea dreaptă. ³⁾ Pe un nevinovat.

⁴⁾ În poiriva poruncilor divine. ⁵⁾ „Nehemia“ 9, 33. ⁶⁾ După „Ioma“
87, 2 de Rav=Abba Areka.

Tu scotocești toate camerele din lăuntru, și scurmi rinichiul și inima. Nici un lucru nu ți-e ascuns, și nimica nu e tănuț dinaintea ochilor tăi.

Fie deci voia ta, Doamne Dumnezeul nostru, și Dumnezeul părinților noștri, ca să ne ierți toate păcatele noastre, și să îngădui toate greșelile noastre, și să ne desvinovățești de toate fărdelegile noastre.

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta fiind siliți sau de bunăvoie,

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin vârtoșarea inimii.

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta din neștiință,

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin grațul buzelor.

Pentru păcatul, se am păcătuit înaintea ta în public și în ascuns,

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin plăceri nesăbuite.

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin cuvinte scăpate din gură,¹⁾

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta cu știință sau cu viclenie.

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin gândiri păcătoase,

חַפְּשׁ כָּל-חֲדָרֵי בֵּטְנִי, וּבִזְחָן כְּלִיזָה וְלֵב: אֵין דָּבָר גֵּעֵלָם מִמֶּנִּי, וְאֵין נֶסְתָּר מִמֶּנֶּךָ עֵינֶיךָ:

וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יי אֱלֹהֵינוּ, וְאַתָּה יְיָ אֱבֹהֵינוּ, שְׂתַכַּפְּרֵנוּ עַל-כָּל-חַטָּאתֵינוּ, וְתַמְחַל-לָנוּ עַל-כָּל-עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתַסְלַח-לָנוּ עַל-כָּל-פְּשָׁעֵינוּ:

עַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֵנָס וּבְרָצוֹן:

וְעַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַמְרוֹן הַלֵּב:

עַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִלִי-דַעַת:

וְעַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַטְוִי שְׂפָתַי:

עַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוֹי וּבְסֻתָּר:

וְעַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוֹי עֵרְוִית:

עַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַבָּר פֶּה:

וְעַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרַעַת וּבְמַחְמָה:

עַל-חַטָּא, שְׂחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכִרְהוֹר הַלֵּב:

¹⁾ Vorbe necuviințoase, glume nesocotite,

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin amăgirea aproapelui.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָת
הָעַם :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin spovedirea făcută numai cu gură,¹⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּדוֹרֵי
פֶה :

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin adunări de desfrânare.²⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּרַעֲדֹת
זִמָּה :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta cu precugetare sau din greșală,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּדוֹן
וּבְשִׁגְגָה :

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin nesocotirea părinților și învățătorilor.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל
הָאָדָם וּמִוְרָיו :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin abuz de putere,³⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּהִזְקָה
טָרָה :

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin profanarea⁴⁾ numelui lui Dumnezeu.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל
הַשֵּׁם :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin nerozia gurei,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּטִפְשׁוֹת
פֶה :

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin necurăția buzelor.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּטִמְאֹת
שִׁפְתַּיִם :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin firea cea rea,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּיִצְרָה
רָעָה :

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta cu știință și fără știință.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּיָדַעַיִם
וּבִלְאִי יָדַעַיִם :

וְעַל-כֵּן, Oamenii al iertărilor! iartă-ne, îngăduie-ne, desvinovățește-ne!

וְעַל-כֵּן, אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, סְלַח-לָנוּ, מַחֲלֵלֵנוּ, בַּעֲרֵלָנוּ :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin mâna mitarnică,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחַטָּאתִי לְפָנֶיךָ בְּכַפְתִּי
שָׁמַר :

¹⁾ Spovedire fățarnică. ²⁾ Ce ofensează pudoarea. Unii traduc „prin slăbire la destrăbălare“. ³⁾ Sau: samavolnicie; *literal*: tărie de mână.

⁴⁾ Sau „defălmarea“.

Si pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin tăgăduială și minciună,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְהֻשׁ וּבְכַזָּב :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin limbă rea,¹⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלִשׁוֹן הָרָע :

Si pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin hulă.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלַעֲזוֹן :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin dare-avere,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמִתְחַן :

Si pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin mâncare și băutură.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמֵאֵכֶל וּבְמִשְׁתֶּה :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin dobândă și cârmă,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזֵשֶׁשׁ וּבְמִרְבִּית :

Si pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin dârzie.

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנִטְיָה וּבְרִזָּן :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin clipirea desfrânată a ochiului,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁקּוּר גֵּוֹן :

Si pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin fleoncănirea buzelor noastre.²⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁית שִׁפְתֵינוּ :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin ochiri trulașe,

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינִים רְמוֹת :

Si pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin frunte nerușinată.³⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעִזּוֹת מִצַּח :

Si pentru toate, Doamne al iertărilor! iartă-ne, îngăduie-ne, des-vinovățește-ne!

וְעַל-כֻּלָּם, אֱלֹהֵי סְלִיחוֹת, סְלַח-לָנוּ, מַחֲלֵלָנוּ, כְּפָרֵלָנוּ :

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin ruperea jugului (dumnezeiesc),⁴⁾

וְעַל-חַטָּאת, שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקִרְיָקָה עוֹל :

¹⁾ Bărfele și clevete. ²⁾ Sau „șoptirea buzelor noastre”. Unii traduc „dărdăiește”. ³⁾ Obrăznicie. ⁴⁾ Prin scuturarea sau ruperea jugului, se înțelege, nedisciplina religioasă, sustragerea de la datoriile sale.

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin holărări pârinitoare.¹⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּפִלְאוֹת:

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin pândirea aproapelui,²⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרָת:

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin ochiu pizmătare.

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוֹת:

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin ușurința minții,³⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּקִלּוֹת:

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin învârtoșarea cerbicei.⁴⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּקִשְׁיוֹת:

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin alergarea picioarelor spre rău,

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצָת:

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin clevețire.⁵⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיחוֹת:

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin jurământ fals,

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁבּוּעַת:

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin vrăjmășie nemeritată.⁶⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׁנְאָת:

Pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin abuzarea de lucruri încredințate,⁷⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִשְׁוִמָּת:

Și pentru păcatul, ce am păcătuit înaintea ta prin amețea simțurilor.⁸⁾

וְעַל-חַטָּאת שְׁחַטְמָנוּ לְפָנֶיךָ בְּתַמְרוֹן:

Și pentru toate, Doamne al iertărilor! iartă-ne, îngăduie-ne, desvinovățește-ne!

וְעַל-כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ סְלִיחוּת:

Și pentru păcatele, pentru cari am fi fost datori să aducem o jertfă de arderedetot.

וְעַל-חַטָּאִים, שָׁאֲנוּ חֲבִיבִים עֲלֵיהֶם:

¹⁾ Sau „judecăli temerare“. ²⁾ Unii traduc: „pentru năpăstuirea aproapelui“; alții „întinzând o cursă aproapelui“. ³⁾ Lipsă de chibzuială.

⁴⁾ Incăpățănare. ⁵⁾ Delațiune. ⁶⁾ Sau „ură gratuită“ (fără cauză, fără temeiu), „prigoană nemotivată“. ⁷⁾ Ca depozitar necredincios, abuziv.

⁸⁾ Unii traduc: prin zăcășia inimii, răstăcirea patimelor, svăpăiala inimii.

Și pentru păcatele, pentru cari am fi fost datori să aducem o jertfă de ispășenie.

Și pentru păcatele, pentru cari am fi fost datori să aducem o jertfă mai mare sau mai mică.¹⁾

Și pentru păcatele, pentru cari am fi fost datori să aducem o jertfă pentru o vină sigură sau indoielnică.²⁾

Și pentru păcatele, pentru cari am fi fost datori să primim pedeapsă de răsvărire.³⁾

Și pentru păcatele, pentru cari am fi fost datori să primim pedeapsa de patruzeci de lovituri (cu biciu).

Și pentru păcatele, pentru cari am merită moartea prin mâna cerului.⁴⁾

Și pentru păcatele, pentru cari am merită pedeapsa de stărpire și de singurăitate.

Și pentru păcatele, pentru cari am merită cele patru pedepse de moarte date de puterea judecătorească:⁵⁾

סקילה Lapidarea, arderea, decapitarea și gâtuirea; pentru porunci și opriri,⁶⁾ fie că trebuie săvârșite prin fapte, fie că nu trebuie săvârșite — cele cunoscute nouă, și cele ce ne-au rămas necunoscute. Cele cunoscute nouă îi le-am enumerat de mult, și ne-am mărturisit ție; iar cele ce ne-au rămas necunoscute, ție

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלות:

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת עולה ויורד:

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת ידוי ותלוי:

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת מדרות:

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת ארבעים:

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת מיתה בידי שמים:

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת גזירה ופירוי (*):

ועל חטאים, שאנו חייבים עליהם תפלת ארבע מיתות בית דין:

סקילה, שרפה, חרד, וחנק. על מצותי עשה ועל מצות לא-תעשה, בין שיש בה קום | עשה ובין שאין בה קום | עשה. את שגלויים לנו, ואת שאינם גלויים לנו. את שגלויים לנו כבר אמרנום לפניך, והודינו לך עליהם, ואת שאינם גלויים לנו,

¹⁾ Proportională, adică în proporție cu mijloacele noastre, vezi „Levit.” 3.

²⁾ Dovedită sau nedovedită. ³⁾ Nesupunere; unii traduc „pedeapsa de bătaie”. ⁴⁾ Moartea supranaturală, anticipată. ⁵⁾ Mosaică. ⁶⁾ Pentru călcarea unui precept pozitiv sau negativ. (*) גזירה ופירוי, לא מצות.

îți sunt desvelite și cunoscute, precum glăsuiește: ¹⁾ „Cele ascunse sunt ale Domnului, Dumnezeului nostru, iar cele desvelite sunt ale noastre și ale copiilor noștri până în veci, pentru a împlini toate cuvintele Învățăturei acesteia“. Căci tu ești un îngăduitor lui Israel, și un iertător triburilor lui Ieșurun în toate neamurile; și afară de tine n'avem alt împărat Îngăduitor și iertător.

Rugăciune pentru îndurare. ²⁾ בקשת רחמים.

אלהי Dumnezeul meu! Înainte de a fi plăsmuit, eram un nimic; și acum după ce am fost plăsmuit, sunt ca par'că n'aș fi. Țărănă sunt în vieța-mi, cu cât mai mult după moartea-mi! Iată-mă înaintea ta ca un vas plin de rușine și de ocară! Fie deci voia ta, Doamne, Dumnezeul meu și Dumnezeul părinților mei, ca să nu mai păcătuiesc, și de ceiace am păcătuit înaintea ta, curăță-mă prin îndurarea ta cea nemărginită — nu însă prin suferințe și boli rele.

Rugăciune pentru umilință și resemnare. ³⁾

אלהי נצור לשוני מרע, וישפתי מדבר מרמה, ולמקללי גפשי תדום, וגפשי בעפר לכל תהנה: פתח לפי בתורתך, ובמצותיך תרדוף גפשי. וכל החושבים י עלי רעה, מהרה הפר עצתם, וקלקל מחשבתם. עשה למען שמך, עשה למען ימנה, עשה למען קרשתי, עשה למען תורתך, ⁴⁾ למען יחלצון ידיך, הושיעה ימנה, וגנני. ⁵⁾ יהוי'לרצון אמריפי והקיון לבי לפניך יי צורי ונצלי: עשה שלום בקרובי, הוא יעשה

לפניך הם גלויים וידועים, כדבר שנאמר. הנסתרתי ליי, אלהינו והנחלת לנו ולבנינו עד-עולם, לעשות את-כל-דברי התורה הזאת: כי אתה סלחן לישראל, ומחלן לשבטי ישרון בכל-דור ודור. ומבליעדיך אין לנו מלך מוחל וסליח (אלא אתה:)

אלהי. עד שלא נוצרתי, איני בדי. ועכשו שנוצרתי, באלו לא נוצרתי. עפר אני בעיני כל החמר במיתתי. הרי אני לפניך ככלי טלא בושה וקלפה: יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלי אבותי, שלא יחטא עוד, ומר-יחטאתי לפניך מר ברחמיך הרבים. אכל לא עלי ידי יסורים ותלים רעים:

¹⁾ „Deut.“ 29, 28. ²⁾ Talmud „Ioma“ 87, 2 de Rabbi Hamnuna cel mic, contemporanul lui Mar, b. Rabbină, înainte pentru toate zilele de Rabba bar Iosef b. Hama 4053—4112 (J). După I. H. Weiss *ידיד part. 3* (4058—4131). ³⁾ După Talm. „Berachoth“ 17 a, de Mar, fiul lui R. Abina l. pe la 4150. ⁴⁾ „Ps.“ 108, 7. ⁵⁾ „Ps.“ 19, 15.

שָׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן: ⁽¹⁾ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יי אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבֶנָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָא, בְּיָמֵינוּ, וְהִזְן חֲלֻקָּנוּ
בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם גִּעְבָּדְךָ בְּרָאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים כְּדַמְנִיּוֹת: ⁽²⁾ וְעִרְבָה
לִי מִנַּחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּבְשָׁנִים כְּדַמְנִיּוֹת:

Incheiere.

Pentru **קטריב**: Dacă e în acelaș timp *Sabbath*, urmează aci 1. יוֹקֵלוּ.
2. אָבִינוּ מְלֵכֵנוּ. 3. *Intregul* Kaddiș, 4. עָלֵנוּ, de altfel însă: 1. אָבִינוּ מְלֵכֵנוּ pag.
91; 2. *Intregul* Kaddiș, 3. עָלֵנוּ etc.

Pentru **שחרית**: Dacă e în acelaș timp *Sabbath*, urmează aci 1. *Intre-*
gul Kaddiș, apoi אֵיךְ מוֹד pag. 211; de altfel însă 1. אָבִינוּ מְלֵכֵנוּ pag. 91;
2. *Intregul* Kaddiș, 3. אֵיךְ מוֹד. 4. Scoaterea a două סְפָרֵי תִרְהָ pag. 212,
și continuarea după prescripțiune.

Pentru **מוסף**: 1. *Intregul* Kaddiș. 2. Scoaterea unui סְפָר pentru trei cita-
nii la rugăciunea de Min'ha, pag. 111, fără jumătate Kaddiș. 3. Haftara.
4. Punerea Thorei în sântul Chivot, pag. 117.

Pentru **מנחה**: Dacă e prea de vreme pentru a începe *Rugăciunea de*
Incheiere, se intercalează אָבִינוּ מְלֵכֵנוּ înaintea *Intregului* Kaddiș, altfel re-
citează Oficiantul *Rugăciunea de Incheiere*
(קְעִילָה) ce urmează aci.

תפלת נְעִילָה. Rugăciunea de Ne'ila.

Rugăciunea de „Incheiere“ pentru Iom ha-Kippurim, sau *Ne'ila*, se face
aproape de asfințitul soarelui, așa ca să se sfârșiască cu răsărirea lucea-
fărului de seară. Se zice mai întâi וְכָא לְצִיּוֹן וְכָא לְיִשְׂרָאֵל pag. 119 și 120—125.
Oficiantul recitează *jumătate* Kaddiș, apoi se zice următoarea

⁽³⁾ תפלת שבע. Rugăciune-de șapte.

32, 3.) „Deut.“ **בִּי שֵׁם יי אֱלֹהֵינוּ, הָבוּ גָדֹל לְאֱלֹהֵינוּ:**

51, 17.) „Ps.“ **אֲדֹנָי שְׁפַתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:**

1. Dumnezeu, scutul părinților. אבות.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ-וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבֹרָהִם, אֱלֹהֵי יִצְחָק
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָא הַגְדוֹל, הַנּוֹפֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
וְלִנְה חֶסֶד, וְזוֹכֵר חֲסָדֵי אֲבוֹת, וּמְבִיא גּוֹאֵל לְבָנָי בְּגִיתָם, לְמַעַן שְׁמוֹ
בְּאַתְקָרָה:

1) „Aboth“ P. 5. 2) „Maleachi“ 3, 4.

3) *Traducerea* și notele, vezi pag. 71—75.

זכרנו לחיים, מלך. | הפין בתים, וחתגנו בספר החיים
מענד אלהים חיים.

מלך, עזר, ומושיע ומגן, ברך אלה, יי, מגן אברהם:

2. Atotputernicia lui Dumnezeu. גבורות.

אלה גבור לעולם, אדני מנה ממים אלה, רב לחישים:
מכלל חיים בנסד, מנה ממים ברחמים רבים, סודד נופלים, ורפא
חולים, ומתיר אסורים, ומקים אמונת, לישגי עפר, מי כמד, בעל
גבורות, ומי דומה לך, מלך, מטיח ומחיה, ומצמים ישועה:

מי כמדד אב הרחמים, זכר יצוריו לחיים ברחמים,

ונאמן אלה, להחיות מתים, ברך אלה, יי, מנה נפלים: ⁽¹⁾

3. Sfințirea lui Dumnezeu. קדושת השם.

אלה קדוש, ושמד קדוש, וקדושים בכל-יום והלילה, סלה:

Rugăciune pentru stăpânirea unică a împăratului tuturor împăraților.

⁽²⁾ וכן מן פחדך, יי, אלהינו, על כל-מעשיך, ואימתך על כל-מה-
שבראת, וייראך כל-המעשים, וישתחוו לפניך כל-הברואים, וישו
כלם אגדה אחת, לעשות רצונך בלבב שלם, כמו שידענו, יי, אלהינו
שהשליטן לפניך, עז בידך, וגבורה בימנך, ושמך נודא על כל-מה-
שבראת:

Pentru împărăția messianică.

וכן מן פבוד יי, לעמך, תהלה ליראך, ותקנה לדורשיך, ופתחון
פה למתלים לך, שמחה לארצך, ויששון לעירך, ואמיתת קכן לדוד
עבדך, ועריבת נר לבני-ישי, משיחך, במהרה בימינו:

Pentru nîmicierea păcatului.

וכן צדיקים, יי, אי וישמחו, וישירים גלויו, וחסידים ברנה יגילה
ועלתה תקוין-סיה, וכל-הרשעה בלה בששון תכלה, כי רחמיך
משגל זון מנהגין:

Pentru atotdreptatea lui Dumnezeu.

ותמלך, אלה, יי, לבדך, על כל-מעשיך, בבר ציון משכן בבודך,
וברושלים, עיר קדשך, בפתוב ברכי קדשך, ומלך יי, לעולם, אלהך
ציון ליר ודר, תלגיה:

⁽¹⁾ „Keduša“ la recitarea cu glas tare a Oficialantului, vezi pag. 395.

⁽²⁾ Sifri, Col. 238, de Rav = (Abba Ateka, discipolul lui R. Ichuda ha-Nasi). Traducerea, vezi pag. 385—388.

קדוש אתה ונורא שמך, ואין אלוה מבלעדך, בכתוב, וינפה " אבאות במשפט, והאל הקדוש נקדש בצדקתו, ברוך אתה " הַמְלִיךְ הַקָּדוֹשׁ :

4. a. *Recunoștință către Dumnezeu pentru misiunea ce ne-a încredințat-o.* ¹⁾ קדושת היום.

אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו, ורצית בנו ורוממתנו מכל השנאות, וקדשתנו במצותיך, וברבתנו מלפני, לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת: נתת לנו " אלהינו, באהבה, את יום (השבת הזה) לקדשה ולמנוחה, ואת יום (הפסחים הזה) למחילה, ולסליחה ולכפרה, ולמחלבו את פלעונותינו, (באהבה) מקרא קדש, זכר ליציאת מצרים:

b. *Pomenirea solemnă.* 2) הזכרת היום.

אלהינו ואלהי אבותינו, ישלח, ויבא, ויגיש, ויראה, ויראה, וישמע, ויפקד, ויעבד, ויזכרנו ויפקדוננו, ויזכרן אבותינו, ויזכרן משים, בן דוד, עבדך, ויזכרן וירושלים, עיר קדשך, ויזכרן כל עמך, בית ישראל, לפניך, לפלטה, למודה, לחן, ולחסד ולרחמים, לחיים ולשלום פיוס הפסחים הזה, וזכרנו " אלהינו בזה, למודה, ויפקדנו בזה, לבקרה, והושיענו בזה, לחיים, ובדבר ישועה ורחמים, חיים וחגנו, ורחם עלינו, והושיענו, כי אלקי עינינו, כי אל מלך, חנו ורחום אתה:

c. *Iertarea păcatelor.* מחילת העון.

³⁾ אלהינו ואלהי אבותינו, מחל, לעונותינו פיוס (השבת הזה) ופיוס הפסחים הזה, מחל, ויגבר, פשענו וחטאתינו מנגד עיניך, כחמור אנכי, אנכי הוא מזה פשעך למעני, וחטאתיך לא-אובד: וגאמרי, מחימי קרב פשעך, ובעני חטאתיך, שובה אלי, כי גאלתיך, וגאמרי, כי ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם, מכל חטאתיכם לפני " תתהו: ואלהינו ואלהי אבותינו, רצה בקדושתך, קדשנו במצותיך, ותן חלקנו בתורתך.

¹⁾ Men[...], „foma“ 87, 2. ²⁾ „Soferim“ 19, 7. ³⁾ „Soferim“ 19, 6. *Trăducerea*, vezi pag. 418.

שְׂבַענו מִמִּדְבָּרָךְ וּשְׂמַחְנוּ בִּישׁוּעָתְךָ. וְהִתְחַלְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שֶׁבַח
 הַלְלוּךָ. וְנִזְכֵּר בְּהַיְיָאֵל מִדְבָּרֶיךָ שְׂמָחָה וְנִסְחָר לִפְנֵינוּ לְעֶבְרָתְךָ בְּאַהֲבָה. כִּי אַתָּה
 סָלַחְנוּ לְיִשְׂרָאֵל וּמָחַלְנוּ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר. וּמִפְּלִעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ
 מִלֵּךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ. בְּרוּךְ אַתָּה יי מִלֵּךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת
 עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וּמַעֲבִיר אֲשֶׁמּוֹתֵינוּ בְּכָל־שָׁנָה וּשְׁנָה מִלֵּךְ עַל כָּל־
 הָאָרֶץ. מִקִּדְשׁ (שְׁעָרֵינוּ) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפּוּרִים:

Rugăciune pentru bunăvoință față de serviciul divin al lui Israel.

5. Reintemeierea Sionului. עֲבֹדָה.

(1) רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשִׁב אֶת־הָעֲבֹדָה
 לְדָבִיר בֵּיתְךָ וְאֲשֵׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם. בְּאַהֲבָה תִקְבַּל בְּרָצוֹן וְתִהְיֶה לְרָצוֹן
 תָּמִיד עֲבֹדָת יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ:

Incheierea rugăciunii a 5-a.

וְתִתְחַוֶּה עֲיָנֵנוּ בְּשִׁבְחָךְ לְרָצוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה יי הַמְחַוֵּר
 שְׂכִינָתוֹ לְרָצוֹן:

6. Rugăciune de mulțumire. הוֹדָאָה.

מִדִּים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׂאֲתָהּ הוּא יי אֱלֹהֵינוּ
 וְאַתָּה אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. צוּר חַיִּינוּ
 מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נִזְכֵּר לָךְ
 וְנִסְפָּר תְּהִלָּתְךָ. עַל־חַיֵּינוּ הַמְסוּרִים בְּיָדֶיךָ
 וְעַל נְשִׁמּוֹתֵינוּ הַמְקוּדוֹת לָךְ. וְעַל־נַסְיָה
 שְׂבָב־לֵינוּ עִמָּנוּ. וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ.
 שְׂבָב־לֵנוּ עִתָּה. עָרֵב וְכָבֵד וְצַהֲרָהִים: הַטּוֹב
 כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תִמּוּ
 חֲסִדֶיךָ מֵעוֹלָם חַיֵּינוּ לָךְ:

Urmarea rugăciunii de mulțumire:

וְעַל־כֵּלָם יִתְפַּרֵּךְ וְיִתְרַמֵּם שְׁמֶךָ מִלִּפְנֵי חַיֵּינוּ. תָּמִיד. מִלֵּךְ וָעֶד.

וְהַתִּזֹּן לַחַיִּים מִזִּכְרֵינוּ בְּרִיתְךָ:

וְכָל חַיִּים יוֹדֶה סֶלָה. וְיִתְּלֵנוּ אֶת־שְׂמֶךָ בְּאַהֲבָה. הָאֵל יִשְׁעֵנוּ
 וְיִתְּנֵנוּ סֶלָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי הַטּוֹב שְׁמֶךָ. וְלָךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת:

1) Traducerea, vezi pag. 82—89. 2) Talm. „Sota” 40 a.

ברכת פהגים. ¹⁾ Binecuvântarea Preoților.

Oficiantul :

אלהינו ואלהי אבותינו. ברכנו בברכה המושלשת בתורה, בתורה, בתורה
על ידי משה, עבדך, האמורה מפי אהרן ובניו, פהגים, עם קדושך, באמור:

Obștea :

Oficiantul : (plecându-se)

2) וברכה יי וישמרה : בן יהי רצון :
יאר יי | פניו אליך, ויחנה : בן יהי רצון :
ישא יי | פניו אליך, וישם לך שלום : בן יהי רצון :

7. Rugăciune pentru pace și odihna sufletească. ברכת שלום.

שים שלום, טובה וברכה, חן וחסד ורחמים, עלינו ועל כל ישראל עמך.
ברכנו, אבינו, בלנו באחד, באור פניך, כי באור פניך נתת לנו, יי אלהינו,
תורת חיים, ואהבת חסד, וצדקה וברכה ורחמים, ומים ושלום, ומזב
בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה, בשלומך.

בספר חיים, ברכה, ושלום, ופרנסה טובה, נזכר ונתתם
לפניך, אנהנו ובכל עמך, בית ישראל, לחיים טובים ולשלום.

Incheiere :

ברוך אתה יי עושה השלום :

1. Rânduiala Mărturisirii Păcatelor. סדר הדין.

אלהינו ואלי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתפלתנו
שאין לנו עני פנים וקושי ערה, לומר לפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו
צדיקים אנהנו ולא חטאנו. אבל אנהנו חטאנו :

Mărturisirea păcatelor, în ordine alfabetică.

אשכנזי בנדנזי בנדנזי דברנו דפי, העונו והרשענו
זדנזי חמסנזי מפרלנו שקר : יעצנו רע, בזבנו, לזנו
מדרנזי נאצנזי סרנזי עונו פושענו צרנזי קשינו ערה :
רשענו, שחתנו, תעבנו, תעינו, תעתענו.

קרנו מפרותך ומפשותך הטובים, ולא שנה לנו : ואם צדיק על
כל הכא עלינו, כראמת עשית, ואנהנו הרשענו :

¹⁾ Talm. „Sota“ 39, a. ²⁾ „Numeri“ 6, 24—26. ³⁾ Tosefta „Be
choth“ C. 3. Traducerea și nota explicativă, vezi pag. 420—421.

מה-נאמר לְפָנֶיךָ, יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמַה-נִּסְפָּר לְפָנֶיךָ, שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, הֲלֵא
בְּלִי-נִסְפָּרוֹת וּבְנִגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

2. Buna plăcere a lui Dumnezeu într-o căință sinceră. תְּשׁוּבָה ⁽¹⁾

Tu întinzi mîna, אַתָּה נוֹתֵן
păcătoșilor, și יוֹמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל
brațele tale sunt deschise שְׂבִים. וְהַלְמֵנוּ יְיָ
pentru a primi pe acei, ce יֵאָהֲבֵנוּ, לְהַתְּנוּדוֹת לְפָנֶיךָ
se pocăiesc. Tu ne-ai învă-
țat, Doamne Dumnezeul nos-
tru, ca să-ți mărturisim ție
toate păcatele, și să înce-
tăm cu fărdelegile mâinilor
noastre. Primește dar, desă-
vârșita noastră căință, ca și
cum am aduce jertfe cu foc
și de bună mireazmă,—după
cuvântul tău ce l'ai grăit
Fără sfârșit ar fi jertfele cu
foc pentru greșelile noastre,
și fără număr ar fi jertfele
de bună mireazmă pentru
înnovățiunile noastre! Tu
însă știi, că sfârșitul nostru
e molia și viermele, de aceea
ne-ai mărit iertarea noastră.²⁾
Ce suntem noi? Ce e viața
noastră, pietatea noastră, vir-
tutea noastră, sprijinul nos-
אֶתְּהַנּוֹת יָד לְפִשְׁעִים,
וְהַלְמֵנוּ יְיָ
יֵאָהֲבֵנוּ, לְהַתְּנוּדוֹת לְפָנֶיךָ
עַל כָּל-עֲוֹנוֹתֵינוּ, לְמַעַן
נִחַדֵּל מֵעַשָׁק יְדֵינוּ.
וְהַתְּקַבְּלֵנוּ בְּתִשְׁבָּה
שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ, בְּאִשִּׁים
וּבְנִיחֻחִים, לְמַעַן דְּבָרֶיךָ
אֲשֶׁר אָמַרְתָּ: אִין קֵץ
לְאִשֵּׁי חֻבּוֹתֵינוּ, וְאִין
מִסְפָּר לְנִיחֻחֵי אֲשָׁמוֹתֵינוּ.
וְאַתָּה יוֹדֵעַ, שְׂאֲחֵרִיתֵנוּ
רְמָה וְתוֹלְעָה, לְפִיכָךְ
הִרְבִּיתָ סְלִיחָתֵנוּ. מָה
אֲנִי, מָה חַיֵּינוּ, מָה
תְּסִדֵּנָה מַה-צְדָקוֹתֵינוּ.*

¹⁾ „Ioma“ 87, 2. ²⁾ Din rugăciunea בְּלִי-נִסְפָּרוֹת pag. 11 de Șemuel Arioeh (3940—4010), Rabbi lochanan bar Nafcha (3959—4039 și Raba (b. Iosef b. Hamna) 4053—4113.

(*) נִיא סְחִיצָתָהּ.

tru, puterea noastră și tăria noastră? Ce putem grăi înaintea ta, Doamne Dumnezeul nostru, și D-zeul părinților noștri? Nu sunt oare 'oți vitejii ca un nimic înaintea ta, oamenii de renume, ca par'că n'au fost; înțelepții, fără știință, și pricepuții, ca fără chibzuială? Căci mai toate isprăvile lor sunt zădărnice, și zilele vieții lor, deșertăciune înaintea ta; și precăderea omului asupra dobitocului e nimica, căci toate sunt deșertăciune.

מִהַיְשׁוּעַתָּנוּ מִהַכְּחֹנוּ
מִהַנְּבוֹרָתָנוּ מִהַנְּאֻמָּה
לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵי
אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָל־
הַגִּבּוֹרִים כְּאֵין לְפָנֶיךָ
וְאֲנָשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ.
וְחֲכָמִים כְּבָלִי מַדָּע.
וְנִבְנוֹנִים כְּבָלִי הַשִּׁבְלָה.
כִּי רַב מַעֲשֵׂיהֶם תָּהִי
וַיָּמִי תַיִּידָהֶם הַקֵּבֶל
לְפָנֶיךָ. וּמוֹתֵר הָאָדָם
מִן־הַבְּהֵמָה אֵין כִּי
הַקֵּבֶל הַקֵּבֶל: (י' נ"א מִהַיְשׁוּעָה).

Milostivirea dumnezeiască vestită de proroci.

Tu ai deosebit
pe om încă din
obârșia lumii, și l'ai incuviin-
țat să stea înaintea ta. Cine ar
îndrăzni să-ți zică: ce faci? și
dacă e drept, ce-ți dă el ție
piu't'aceasta? Așa ne-ai dat,
Doamne Dumnezeul nostru, cu
dragoste, Ziua aceasta de (Sab-
bath, și de) Ispășenie, sorocul
iertării și îngăduirii tuturor
păcatelor noastre; ca să în-
celăm cu fărdelegile mâinilor
noastre și să ne înfoarcem către
tine, spre a împlini legile voii-

אָתָּה הַבְּדִלְתָּ אֶנְשׁ מֵרֹאשׁ
נִתְּבָרְהוּ לְעַמּוּד לְפָנֶיךָ: כִּי מִי
יֹאמַר־לְךָ מִהַתְּפַעֵל. וְאִם יִצְדַּק
מִהַיְשׁוּעָתָךָ: וְתַתֵּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּאַהֲבָה אֶת־יְיוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה)
(וְאֶת־יְיוֹם) צִוּם הַכַּפָּרִים הַזֶּה, קֶזֶן
וּמְחִילָה וּסְלִיחָה עַל כָּל־
עֲוֹנוֹתֵינוּ. לְמַעַן אֶנְחִידֵל מֵעַשְׁק
יָדֵינוּ וְנָשִׁיב אֵלֶיךָ לְעִשׂוֹת חֲסִדִּי

*) Intercalarea *Oficiantului* când e în același timp Sabbath.

Ţei tale, cu o inimă desăvârşită. Şi tu, prin îndurarea ta cea nemărginită, îndură-te de noi, căci nu doreşti peirea lumii, precum glăsuieşte: ¹⁾ „Căutaţi pe Domnul, când e de găsit, chemaţi-l, când e aproape“. Şi e zis: „Să şi părăsiască nelegiuitul calea-i, şi nedreptul uneltirile sale; întoarcă-se la Domnul şi se va îndura de dânsu, la Dumnezeuul nostru, că e mult iertător“. ²⁾ Şi tu, Doamne al iertărilor, milostive şi îndurate, lungrăbdătorule şi plin de har şi de adevăr şi mult făcător de bine! Ție-ţi place căinţa celor nelegiuiţi, şi nu doreşti moartea lor. Căci e zis: ³⁾ „Grăieşte către dânsii, pe viaţa mea, zice Domnul Dumnezeu, nu doresc moartea nelegiuitului, ci ca, întorcându-se nelegiuitul de pe calea sa, să trăiască. Căiţi-vă dar, întoarceţi-vă de pe căile voastre cele rele: de ce să muriţi, voi, cei din casa lui Israel?“ Şi e zis: ⁴⁾ „Doresc eu oare moartea celui nelegiuit, zice Domnul Dumnezeu, şi nu e mai bine oare să se întoarcă de pe căile sale, ca să trăiască?“ — Şi e zis: ⁵⁾ „Eu nu doresc moartea aceluia ce a meritat-o, zice Domnul Dumnezeu. Căiţi-vă deci şi trăiţi!“ Căci tu

רצונך, בלֵב שָׁלֵם: וְאַתָּה, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, רַחֵם עָלֵינוּ. כִּי לֹא תַחְפּוּז בְּהַשְׁתַּת עוֹלָם. שְׁנֵאמַר, דְּרָשׁוּ יְיָ בְּרַחֲמָאֵו, כְּרֹאהוּ בְּהִיטוֹ קְרֹב: וְנֵאמַר, יַעֲזֹב רָשָׁע דְּרָכּוֹ, וְאִישׁ חָסֵן מִחֲשַׁבְתּוֹ. וְיָשֹׁב לֵי יְיָ וִירַחֲמֵהוּ, וְאַל־אֶלְהֵינוּ בִּירְרָה לְסִלּוֹחַ: וְנֵאמַר, אֱלֹהִים סְלִיחוֹת, חַנּוּן וְרַחוּם, אֲנִי־אֶפְסִים וְרַב־חֶסֶד, נֵאמַת וּמִרְרָה לְהַטִּיב, וְרוֹצֵה אֶתָּה בְּתַשׁוּבַת רָשָׁעִים, וְאִין אֶתָּה חָפֵץ בְּמִיתָתָם. שְׁנֵאמַר, אֲמַד אֱלֹהִים, חִירָנִי | נָאִם | אֲדָנִי יְהוָה, אִם־אֶחָפֵץ בְּמוֹת הַרָשָׁעִי, כִּי אִם־בְּשׁוּב רָשָׁע מִדְּרָכּוֹ וְחִירָה. שׁוּבוּ, שׁוּבוּ מִדְּרֹכֵיכֶם הָרָעִים, וְלִמָּה תָּמוּתוּ, בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְנֵאמַר, הַחֶפֶץ אֶחָפֵץ מוֹת רָשָׁע, נָאִם אֲדָנִי יְהוָה, הֲלֹא בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִירָה: וְנֵאמַר, כִּי לֹא אֶחָפֵץ בְּמוֹת חַמַּת, נָאִם אֲדָנִי יְהוָה, וְהַשִּׁיבוּ וְחַיו: כִּי אֶתָּה סְלִיחַן

¹⁾ „Ieşaiahu“, 55, 6-7. ²⁾ „Nehemia“ 9, 17. ³⁾ „Iehezkel“ 33, 11.

⁴⁾ „Ps.“ 18, 23. ⁵⁾ „Ps.“ 18, 33.

ești un îngăduitor lui Israel, și
un iertător al triburilor lui le-
șurun, în toate neamurile, și
afară de tine n'avem alt Im-
părat iertător și îngăduitor.

3. Rugăciune pentru îndurare și iertarea păcatelor. ¹⁾ בקשת רחמים.

אֱלֹהֵי, עַד שְׁלֹא נִזְכַּרְתִּי, אֵינִי כָדִי, וְעַכְשָׁו שֶׁנִּזְכַּרְתִּי, בְּאֵלֹהֵי לֹא נִזְכַּרְתִּי:
עַפְרֵי אֲנִי בְּחַיִּי, כָּל חַסְדְּךָ בְּמִיתָתִי: חַרִּי אֲנִי לְפָנֶיךָ בְּכָלִי מְלֹא בִישָׁה
וּקְלָפָה: וְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ. "אֲשִׁי וְאֲחִי אֲבוֹתִי, שְׁלֹא אֶחְסָא עוֹד, וּמִה־
שִׁחִמָּאִי לְפָנֶיךָ, מִרַק בְּרַחֲמֶיךָ תְּרַבִּים. אֲכַל לֹא עַל-יְדֵי יְסוּדִים וְחֻלִּים
רַעִים:

Rugăciune pentru umilință și resemnare. ²⁾

אֱלֹהֵי, נִצֹּר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵי, וּשְׂפָתַי מִדְּבַר מַרְמָה, וּלְמַקְלָלִי, בְּפִשִּׁי תִדּוּם,
וּנְפָשִׁי עֲפָר לִפְלֵי תַהֲוָה: פָּתַח לִפִּי בְּתוֹרָתְךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּהְיוּךָ גִּפְשִׁי.
וְכָל חֲחוּשֵׁיכִים, אֶעֱלֶי רָעָה, מִתְּהֵרָה הִפֵּר עֲצָתָם, וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם, עֲשֵׂה
לִמְעַן שִׁמְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן יִמְנָה, עֲשֵׂה לִמְעַן קִדְשָׁתְךָ, עֲשֵׂה לִמְעַן תוֹרָתְךָ,
³⁾ לִמְעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶיךָ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ, וְגִגְנִי. ⁴⁾ וְהִיו־לְרָצוֹן אֲמִירָפִי,
וְהִגִּין לִפִּי לְפָנֶיךָ " צוּרִי וְגִבְעֹלִי: עֲשֵׂה שְׁלֹם בְּמִרוֹמָי, הוּא יַעֲשֵׂה
שְׁלֹם עֲלֵינִי, וְעַל כָּל-יִשְׂרָאֵל, וְאֲמִירֵי אָמֶן: ⁵⁾ וְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, " אֱלֹהֵינוּ
וְאֲחֵרֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיבֶנְךָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה, בְּיָמֵינוּ, וְהִזַּן חֻלְקֵנוּ
בְּתוֹרָתְךָ: וְשֵׁם נִשְׁכַּדְךָ בְּיִרְאָה, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּכְשֵׁנִים קְדָמְנוֹת: ⁶⁾ וְעִרְכָּה
לִי מִנְחָת, וְהִדְרָה וִירִישָׁלָם, בְּיָמֵי עוֹלָם, וּכְשֵׁנִים קְדָמְנוֹת:

* Oficiantul repetă *Rugăciunea-de-șapte* și zice Kedduša, pagina 395-6. Cohanim rostesc binecuvântarea, pag. 378, apoi se zice *קְדָמְנוּ* în loc de *קְדָמֵנוּ* în loc de *קְדָמֵנוּ* pag. 91, cu schimbarea indicată în *nota*, adică *קְדָמֵנוּ* în loc de *קְדָמֵנוּ*.

¹⁾ Talm. „loma“ 87, 2. de *Raba bar Iosef b. Hama* (4053-4112) pentru toate zilele, de *R. Hamnuna* cel mic (pe la 4150) pentru Ziua de Ispășenie. *Traducerea*, vezi pagina 427.

²⁾ După Talm. „Berachoth“ 17, a, de *Mar*, fiul lui *R. Abina I.* pe la 4150. ³⁾ „Ps.“ 108, 7. ⁴⁾ „Ps.“ 19, 15. ⁵⁾ „Aboth“ P. 5. ⁶⁾ „Maleachi“ 3. 4.

Când se face noapte, Oficiantul zice cu glas tare, și Obștea repetă următoarele versete:

שמע ישראל, יהוה אחד; ¹⁾ Ascultă Israel, Domnul Dumnezeu nostru, Domnul unul este (1 odată)
 כבוד שם מלכותו ²⁾ Lăudat fie numele glorioasei sale împărății în vecii vecilor. (de 3 ori)
 יהוה הוא האלהים; ³⁾ Domnul singur este Dumnezeu. (de 7 ori)

Aci se închide sfântul Chivot.

(Oficiantul) *Intregul* Kaddiș (cu intercalarea cuvântului ויעלה).
 Se sună odată din Șofar, chiar când ar fi o zi de Sabbath.

Rugăciunea de seară la ieșirea Zilei de Ispășenie.

1. ודיא ברוח pag. 147—162.
2. *Intregul* Kaddiș (fără intercalarea de ויעלה).
3. ויתקן pag. 326 (numai când e totdeauna ieșirea Sabbathului).
4. הכרח pag. 335—336.
5. עלינו pag. 126.
6. ברוח יתום pag. 128.
7. ברוח לזנה care urmează aci.

Bindecuvântare la Luna Nouă. ⁴⁾ ברכת הלבנה.

Când luna se acoperă cu nori în timpul *bindecuvântării*, se urmează înainte. Un קרבן în cele șapte zile de jale nu trebuie să facă קרבן. Dacă ele nu se sfârșesc însă până la a zecea zi din lună, cată să facă קרבן în zilele de jale. Înainte d'a se începe bindecuvântarea, se zice:

1. *Lauda Domnului, stăpânul tuturor creaturilor.*

Ps. 148, 1—8.

הללויה. הללו את-י מן השמים, הללוהו במרומים;
 הללוהו כל-מלאכיו, הללוהו כל-צבאו; הללוהו שמש
 וירח, הללוהו כל-פזבכי אור; הללוהו שמי השמים, והמים
 אשר מעל השמים; יהללו את-שם יי, כי הוא צנה
 וגברא; ויעמידם לעד לעולם, חק-נתן ולא יעבור;

¹⁾ „Deuter.“ 6, 4. ²⁾ „Ioma“ 6. ³⁾ „I. Regi“ 18, 39. ⁴⁾ La vederea mersului lunii în timpul creșterii de la a 3-a până la a 16-a zi lunară exclusiv, să se spună odată. ⁵⁾ Traducerea, vezi pag. 50. צבאי קרי.

3. Binecuvântarea. ¹⁾ נוסח הבקרה.

Se observă apoi luna la începutul binecuvântării, și se rostește, stând în picioare, ceia ce urmează :

ברוך אתה יהי אלהינו מלך
העולם, אשר במאמרו ברא
שחקים וברוח פיו כל-צבאם:
חַק וּזְמַן נָתַן לָהֶם, שְׁלֹא יִשְׁנו
אֶת-תַּפְקִידָם: שְׁשִׁים וּשְׁמֹנִים
לְעֶשְׂרֵת רִצּוֹן קוֹנֵם, פּוֹעֵל אֱמֶת,
שֶׁפָּעֲלָתוֹ אֱמֶת: וְלִלְבָנָה אָמַר
שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ עֲמֻרָת תַּפְאָרֶת
לְעֶמְיֵס בְּטָן, שָׁהִם * עֲתִידִים
לְהִתְחַדֵּשׁ כְּמוֹתָהּ, וּלְפָאֵר
לְיוֹצְרָם, עַל-שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ.
ברוך אתה יהי מחדש חדשים:

3. Adaose posteriore : Binețe și urări.

(De trei ori) בָּרוּךְ יוֹצֵרָךְ. בָּרוּךְ עוֹשֶׂךְ. בָּרוּךְ כּוֹנֵןךְ. בָּרוּךְ בּוֹרְאֵךְ: ²⁾

בְּשֵׁם שְׁאֵנִי רוֹכֵךְ כְּנֻגְדֶּךָ, וְאֵנִי יְכוֹל לְגַנֵּעַ * בְּךָ, בְּךָ לֹא
יִכְלוּ כָל-אֲזִיבֵי לְגַנֵּעַ בִּי לְרָעָה: (De trei ori)

(³⁾ תַּפֵּל עֲלֵיהֶם אִמְתָּה וּפְחַד, בְּגִדְל זְרוּעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן;
(De trei ori) כְּאֶבֶן יִדְמוּ זְרוּעֶךָ בְּגִדְל וּפְחַד אִמְתָּה עֲלֵיהֶם תַּפֵּל:

(⁴⁾ דָּוִד, מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, חֵי וְקִנְיָם: (De trei ori)

(⁵⁾ שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם: (De trei ori)

(De trei ori) סֶמֶן טוֹב, וּמִזֵּל טוֹב, יְהִי לָנוּ, וּלְכָל יִשְׂרָאֵל, אָמֵן:

¹⁾ „Sanhedrin“ 42, 1, de R. Iehuda b. Iehezkel, 3980 — 4058; pe la 4000, discipolul lui Șemuel. ²⁾ „Soferim“ 20, 2. Versetele ce urmează fiind simple ceremonii, fără vr'o însemnătate, am crezut de prisos a le mai traduce. ³⁾ „Exod.“ 15, 6. ⁴⁾ „Roș ha-Șana“ 25, 1. ⁵⁾ „Soferim“ 20, 2. ⁶⁾ „Soferim“ 20, 2.

(¹) קול דודי הנה־נָה בא מְדַלֵּג עַל־הַהָרִים, מְקַפֵּץ עַל־
הַגְּבָעוֹת: הוֹמָה דודי לִצְבִי אוֹ לְעֶפֶר הָאֵילִים. הַנְּהִי־נָה
עוֹמֵד אַחֵר כְּתִלְנִי מִשְׁגִּיחַ מִן־הַחֲלָנוֹת, מַצִּיץ מִן־הַתְּרָפִים:

4. *Invățătură, rugăciune și psalmi.* 2)

תָּנָא רַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעֲלָא, אֵלְמָלָא לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֱלָיָא לְהַקְבִּיל פְּנֵי
אַבְרָהָם שְׁבַע־שָׁמַיִם פַּעַם אַחֶרֶת בְּחוֹדֵשׁ בָּנִים: אָמַר אַבְרָם, הֲלֹכָה צָרָה
לְמִימְרָא מַעֲמָד: (³) מִי זֹאת עֹלָה מִן־הַמִּדְבָּר, מְתַרַבֶּקֶת עַל־דּוֹדָהּ: וְהִיא
רָצוֹן מִלְּפָנָיו, יְיָ אֱלֹהֵי, וְאַלְהֵי אֲבוֹתַי, לְמִלְאוּרֵת פְּנִימַת הַלְבָנָה, וְלֹא
יְהִי־בָהּ שׁוֹם. מַעֲוֵט, וְהִיא אוֹר הַלְבָנָה כְּאוֹר הַחֹמֶה, וְכְאוֹר שְׂבַעַת
יְמֵי כְרָאשִׁית: כְּמוֹ שֶׁהִנֵּחַה קוֹדֵם. מַעֲוֵטָהּ, שְׁנָאֶמְרָ, (⁴) אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת
הַגְּדֹלִים, וְהַקָּטָן מִקְרָא שְׂפָתוֹב, (⁵) וּבִקְשׁוֹ אֶת־יְיָ אֱלֹהֵיהֶם, וְאֶת־דּוֹד
מִלְכָּם. אָמֵן:

Ps. 121. *Cântec de despărțire pentru drumeți.*

(⁶) שִׁיר לְמַעְלֹת. אָשָׁא עֲנִי אֶל־הַהָרִים, מֵאֵין יְבוֹא עֲזָרִי: עֲזָרִי מֵעַם
יְיָ. עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֶל־יִפְתָּן לְמוֹט רִגְלִיךָ, אֶל־יָנוֹם שְׁמֶרְךָ: הַנָּה לֹא־
יָנוֹם, וְלֹא יִישָׁן, שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: יְיָ שְׁמֶרְךָ, יְיָ צִדְקָה, עַל־יַד יְמִינְךָ: וְיָמֶם
הַשֹּׁמֵשׁ לֹא־יִכְבֶּה, וְיָחַם בְּלִילָה: יְיָ יִשְׁמְרְךָ מִכָּל־דָּעַ, יִשְׁמַר אֶת־גִּפְתְּךָ:
יְיָ יִשְׁמַר־צִאתְךָ, וּבּוֹאֶךָ, מִשְׁמַח וְעַד־עוֹלָם:

Ps. 150. *Lauda Domnului în toate și prin toate.*

(⁷) הַלְלוּ־יָהּ. הַלְלוּ־אֵל בְּקוֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּ־יָהּ בְּרִקְבֹעַ עֲזֹז:
הַלְלוּ־יָהּ בְּגִבּוֹרָתוֹ, הַלְלוּ־יָהּ כְּרֹב גְּדִלּוֹ: הַלְלוּ־יָהּ בְּתִמְנָע
שׁוֹפָר, הַלְלוּ־יָהּ בְּנִגְגָל וּבְנֹזֶר: הַלְלוּ־יָהּ בְּתֵף וּבַחֲזֶזֶל,
הַלְלוּ־יָהּ בְּמִנִּים וְעֶגְבִּי: הַלְלוּ־יָהּ בְּצִלְצֵל־שִׁמְעִי, הַלְלוּ־יָהּ
בְּצִלְצֵלִי תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יָהּ, הַלְלוּ־יָהּ: כָּל הַנְּשָׁמָה
תְהַלֵּל יָהּ הַלְלוּ־יָהּ:

Ps. 67. *Lauda Domnului pentru minunile sale.*

(⁸) לְמַנְצֵחַ בְּגִיטָתִי, מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחַגְנִי וַיְבָרְכֵנִי

¹) „Cânt. Cântăr.” 2, 8—9. ²) „Sanhedrin” 42, a. R. Işmael b. Elişai 3868, colegul lui Akiba Abai (Abai=Nahmani, fiul lui Kailil, discipolul și nepotul lui Rabba bar Nahmani) 4036—4098. ³) „Cânt. Cânt.” 8, 5.

⁴) „Geneza” 1, 16. ⁵) „Hosea” 3, 5. ⁶) *Traducerea*, vezi pag. 267.

⁷) *Traducerea*, vezi pag. 52—53. ⁸) *Traducerea*, vezi pag. 323.

יֵאָר פָּנֵינוּ אֶתְּנוּ סֵלָה: לְהָעֵרַת בְּאֶרְצָן דְּרַבְּקָה, בְּכָל-גּוֹיִם
 יִשְׁוּעָתָהּ: יוֹדוּךָ עַמִּים | אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים בָּלָם: יִשְׁמְחוּ
 וַיִּרְנְנוּ לְאָמִים, בִּרְתִּשְׁפֹּט עַמִּים | מִיִּשְׂרָאֵל וּלְאָמִים | בְּאֶרְצָן
 תִּנְחֶם, סֵלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים | אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים בָּלָם:
 אֶרְצָן נְתִנָּה יְבוּלָהּ, יְבִרְכֵנוּ אֱלֹהִים, אֱלֹהֵינוּ: יְבִרְכֵנוּ אֱלֹהִים
 וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל-אֶפְסֵי-אֶרֶץ:

După ce s'a sfârșit binecuvântarea la Luna Nouă, se zice גְּלִילֵי, pag. 126,
 și dacă este *Minian*, se zice *Kaddiș de orfani*, pag. 128.

סֵדֶר הַדְּלָקַת נֵר הַנֶּחֱבֶה.

Rânduiala aprinderii lumânărilor la serbarea târnosirei Templului.

Ziua de 25 כֶּסֶלֵי, cu care se începe sărbătoarea de *Hanucca*, este una
 din cele mai glorioase aniversări ale Iudaismului. Ea ne aduce aminte
 despre biruințele Israelitenilor, sub conducerea lui Iehuda Maccabi, asupra
 Sirienilor, și despre restabilirea cultului Domnului în Templul din Ieru-
 șalaîm (25 *Kislev* 3824; după unii istorici în anul 3596 d. l. z. l.). Săr-
 bătoarea ține 8 zile; lucrul nu e interzis.

Se aprind în serile acestor 8 zile lumânări. În seara de 24 *Kislev*, după
 rugăciunea de *Min'ha*, Oficiantul aprinde o lumânare pregătită pentru acest
 scop, și apoi în fiecare seară câte una mai mult, până ce în a opta seară
 se aprind opt lumânări.

בְּרַכּוֹת נֵר הַנֶּחֱבֶה.

1. Binecuvântări înainte aprinderii lumânărilor de *Hanucca*. 1)

1. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ.

Dumnezeu nostru,
 regele universului, care ne-ai
 sfințit prin poruncile tale și
 ne-ai poruncit a aprinde lu-
 mânarea de *Hanucca*.
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּמִצְוֹתָיו, וַיְצַוֵּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
 שְׁלֵחָנָהּ:

2. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּרוּךְ.

Dumnezeu nostru,
 regele universului, care ai fă-
 cut minuni părinților noștri,
 în zilele acelea, pe vremea
 aceasta.
 מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים
 לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנָהּ הַזֶּה:

1) Talm. „Sabbath“ 23, 1, de Rabbi Iehuda b. Heseq 3979—4058.

Tu m'ai adus în sfânta ta cetate, dar nici acolo nu trăiam în tihnă. Nemilosul împilător veni și mă surghiuni... căci m'am închinat - la idoli, tămâind altarele lor. Însă, abia părăsit-am scumpa mea țară, și Babel decăzu năprasnic, — și mulțumită lui Zerubabel, am fost desrobit, după șaptezece de ani de urgie.

Coborătorul lui Agag, fiul lui Hamedatha, ¹⁾ căută să doboară falnicul chedru; dar el însuș căzu în mreaja ce urzise, și trufia lui fu spulberată. Tu ai înălțat capul Beniamitului, ²⁾ și stins-ai seminția vrăjmașului său, care împreună cu iobăgime și numeroșii săi fii, slârși zilele sale pe spânzurătoare.

Grecii deferă năval pe mine: eră în vremea Hașmoneilor; zidurile cetăților mele surpat-au, și pângăriră uleiul sfințit. Dar cu uleiul rămas, în cel din urmă vas, s'a întâmplat o minune în favoarea poporului ales; și spre veșnica pomenire, întocmit-au înțelepții noștri, aceste opt zile pentru cântece și veselie.

Se face *Rugăciunea-de-seară* pag. 147 și se intercalează la *Ș'mone Esre*.

Fiecare bărbat aprinde așisderea acasă la sine-și lumânările de Hanucca, rostind binecuvântările din pagina 440.

Dimineață se intercalează la „Ș'mone Esre” pe recitează în-tregul *הלל* pag. 338, și se citește în Thora „Numeri”, cap. 7, *פ' נשא*.

סדר פורים. Rânduiala Rugăciunilor de Purim.

Sărbătoarea de sorți sau *Purim* (פורים) cade în a *patrusprezecea* zi din *אדר*, și într'un an visect în *אדר שני* (Adar II); ea se serbează, spre amin-tire, că Dumnezeu a scăpat pe lehideii, cari locuiau în Persia și Media, din mâna nelegiuîtului Haman, prin *Mardechai* și nepoata sa, regina *Esther*.

Ajunul de Purim, 13 Adar (într'un an visect, Adar II) este o zi de post: *יָמֵינוּ אֶתְּחַר*. Dacă 13 Adar cade *Sâmbătă*, se ține acest post *Joia* precedentă, adică la 11 Adar.

La rugăciunea de *Min'ha* se zice *אשרי* pag. 46-48, se scoate un *Sefer* (Thora) și se citește capitolul consacrat posturilor: „*Exod.*” 32, 11-14;

1) Haman. 2) Mardechai.

דְּבִיר קָדְשׁוֹ הִבִּיאֲנִי וְגַם שֵׁם לֹא שָׁקַחְתִּי. וְכֵּן נִגַּשׁ וְהִגְלִי, כִּי זֵרִים עֲבַדְתִּי וַיֵּין הָשֵׁל מִסִּבֹּתַי. כְּמַעַט שְׁעַבְרַתִּי מִן פְּבֶל, זָרְבָבֶל, לִקְוֹן שְׂרָעִים נוֹשְׁעֵתִי:

בְּרוּת קִוְּמַת בְּרוּשׁ בְּקֶשׁ אֲנִי בְּדֵר הַמִּדְבָּרָא. וְהִתְנַחֵה לֹא לְמוֹקֶשׁ, וְנִאֲמַתִּי נִשְׁפָּתְתִי, רֹאשׁ יְמִינִי נִשְׁאֲרִי, וְאֵיב שְׁמוֹ מְחִיתִי, רֶב בְּנִי וְקִנְיָנִי, עַל הָעֵץ תְּקַלִּי: (י נא לפה וּלְמִתְקֶשׁ).

יִנְיִים נִקְבְּצוּ עָלַי, אֲזִי בְיָמֵי הַשְּׂמֵנִים. וּפְרָצוּ חֻמוֹת מְגִדָּלִי, וְשָׁמַר פֶּלֶר הַשְּׂמֵנִים. וּמִנְחֹתֵר הַנִּנְקִים, נִעֲשָׂה גַם לְשִׁשְׁנֵי. בְּנִי בִּינְרִי, יְמִי שְׂמִנְרִי, קִבְּעוּ שִׁיר תְּנִינִים:

34, 1-10) și Haftara: „דְּרָשׁוּ“ „Ies.“ 55, 6-12; 56, 1-8). Se zice „S'mone Esre“ de rând intercalându-se „שְׁמֹנֶה עָשָׂר“. Se suprimă „Ps.“ de Pocăință „תְּהִינָה“ pag. 105. Dacă e Sabbath se zice rugăciunea obișnuită de Min'ha, suprimându-se „בְּרַחֲמֶיךָ יְיָ“ „D'v'ha“ „D'v'ha“ se face rugăciunea de seară („Maariv“), intercalându-se „עַל הַנְּסִיחָה“ etc. In „S'mone Esre“. Apoi desfășură Oficiantul *Meghilla*—adică sulul ce cuprinde cartea „Esther“—și înainte d'a o recită, rostește cele trei binecuvântări cari urmează mai jos.

Dimineată (Purim) se face rugăciunea ca de regulă, însă puțin mai de vreme, și făr „תְּהִינָה“ La citania din Thora „וְגַבֵּל עֲזָרְךָ“ „Exod“. 17, 8. „בְּשִׁלַּח“ sunt chemați trei bărbați, apoi se recitează *Meghilla*. Slujba se încheie cu „עֲלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְהִי שְׁלָמָה וְיָבֵא לָנוּ יֵשׁוּעַ“ și Kaddiș de orfani.

בִּנְעֻבָּנְתָרִי לָא צִיטָנִיָּה מֵגִילָהִי.

1. *Inaintea* citaniei, rostește Oficiantul următoarele trei בְּרָכוֹת (1)

1. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, **1.** Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit citania Meghillei.

2. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, **2.** Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ai făcut minuni părinților noștri în zilele acelea, pe vremea aceasta.

3. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, **3.** Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, care ne-ai păstrat vieată, și ne-ai susținut, și ne-ai făcut să ajungem vremea aceasta.

2. După citania Meghillei: (2)

Dumnezeu apărătorul, judecătorul și izbăvitorul nostru. יְהִי

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, **בְּרוּךְ** Lăudat fii Doamne, Dumnezeul nostru, regele universului, Atotputernicul, care ai apărât pricina noastră, și ai susținut dreptul nostru, și ai răsbunat răsbunarea noastră, și ai răsplătit după cuviință tuturor vrăjmașilor viciii noastre, și care ai plătit pentru noi, dușmanilor noștri. Lăudat fii Doamne, care răsplățești pentru poporul tău Israel, tuturor dușmanilor săi, ca atotputernic ajutător.

(1) T. „Meghilla“ 21, 2, de R. *Sešet* pe la 4010

(2) Rabbi *Sešet* și *Rabba* 4035—4112 (T. „Meghilla“ 21. b).

Insemnătatea și instituirea sărbătoarei de Purim. ¹⁾

Dimineața se suprimă versetele următoare, și se zice „שישנת יעקב“ Postelitatea lui Iakob“ pag. 445.

אֲשֶׁר הָיָא Tu ai zădărnicit slatul păgânilor, și ai risipit gândurile celor vicleni, atunci când se rădică în potruva noastră nelegiuitul,²⁾ vlăstar pernicios din seminția lui Amalek. El s'a faliat cu averea-i, care i-a săpat o groapă; mărirea-i eră o cursă, unde a fost prins. El și-a înclupuit că va învinge, dar fu învins; el a crezut că va nimici, dar fu lute nimicit. Haman reînviă zăcășia strămoșilor săi, și ațâță ura fraților (săi) asupra fiilor (lui Israel). El nu și-a adus aminte de compătimirea lui Șaul, care îndurându-se de Agag,³⁾ a dat naștere unui dușman. Nelegiuitul a uneltit să stărpiască pe cel drept, dar el, necuratul, a căzut în mâinile celui curat. Harul (lui D-zeu) a șters greșala regelui (Șaul), dar nelegiuitul (Haman) a covârșit măsura crimelor sale. El ascunse în inima-i plămădirile dărziei sale, și căută pricină să facă rău. El rădică mâna la cuviosii Domnului, risipi averea lui, pentru a șterge amintirea lor. Văzând Mardechai că urgia e gata să izbucniască, și că poruncile lui Haman au fost date în Sușan, se îmbracă în sac, scoase țipete de jale, holără să se postiască și șeză pe cenușă. Cine va stărui (zise el) să se ierte greșelile, și să se șteargă păcatele părinților noștri?... Dar iată că un boboc de mirt a înflorit sub palmier, Hadassa⁴⁾ a stat (pentru noi) reînviând (amintirea) celor cari dorm.⁵⁾ Slugile ei zoriră pe Haman, spre a-l dà să bea vin, fiere de balaur. S'a sprijinit pe bogăția-i, și a căzut în nelegiuirea-i; i-a pregătit un lemn,⁶⁾ și el însuși a fost spânzurat. Toată lumea răsună în chiole voioase,

וְאֲשֶׁר הָיָא עֲצַת גּוֹיִם, וְיִפְרַם מִחֲשָׁבוֹת עֲרוּמִים: בְּקִוּם עֲלֵינוּ אָדָם רָשָׁע, גָּזַר וְדוֹן מִזְרַע עֲמָלֶק: בְּפָאָה בְּעֲשָׂרוֹ, וְכָרָה לּוֹ בּוֹר. וְנִדְלָתוֹ יְקָשָׁה לּוֹ לָקֶד: דְּמָה בְּנַפְשׁוֹ לְלִפְדֹּי, וְנִלְכְּד. בְּקִשׁ לְהַשְׁמִיד, וְנִשְׁמַד מִיְּהִדָּה: הָקֵן חֹדֶיב אֵיבַת אֲבוֹתָיו, וְעוֹרֵר שְׁנֵאתָ אֲחִים לְבָנִים: וְלֹא זָכַר רַחֲמֵי שְׂאוּל, כִּי־בִתְמָלְתוֹ. עַל־אֹנֶג, נִוְלַד אֵיב: יָמָם רָשָׁע לְהַכְרִית צַדִּיק, וְנִלְכַּד מָמָא בִּידֵי טְהוֹר: חֶסֶד זָכַר עַל־שִׁנְתָּה אֲבִי, וְרָשָׁע הוֹסִיף הִטָּא עַל־חֲשָׁאוֹ: שָׁמַן בְּלִבּוֹ מִחֲשָׁבוֹת עֲרוּמִי, וְיִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת דָּעָה: יָדוֹ שָׁלַח בְּקִדּוֹשֵׁי אֵל, בְּסִפּוֹ נִסָּיוֹ, לְהַכְרִית וְכָרָם: בְּרִאוֹת מִדְּבִי כִי־יֵצֵא קֶזֶזָּה, וְדָתִי הָקֵן נִתְּנָה בְּשׁוֹשָׁן: לִבֵּשׁ שֹׁק, וְכָשַׁר מִסָּפֵד, וְנָזַר צִוִּים וַיֵּשֶׁב עַל־הָאֶפֶס: מִיָּדָה יַעֲמִיד לְכַפֵּר שִׁנְיָה, וְלִמְחֹל חֲטָאת עוֹן אֲבוֹתֵינוּ: גִּזְן פִּתַּח מִלִּילָב, הֵן הִדְפָּה עֲמִדָּה לְעוֹרֵר יִשְׁנִים: סְדִיסָּהּ הִבְהִילוֹ לְהִקָּן, לְהַשְׁקוֹתוֹ יַיִן, חֲמַת מִגִּיגִים: עֲמַד בְּעֲשָׂרוֹ, וְנָפַל בְּרָשָׁעוֹ, עֲשָׂה־לוֹ עֵין, וְנִתְּלָה עָלָיו: פִּסְהֶם פִּתְחוּ כְּלֵי־שִׁבִי

1) După ordinea alfabetică. — 3404 după *Seder Hadoroth*; 3515 după *Zunz*. 2) Haman. 3) Saul biruind pe Amalekii i-a fost milă de regele lor Agag, și astfel cruțându-l, a păstrat o rasă vrăjmașă.

4) Hadassa (mirt) e numele ebraic al Estherei. Esther, în limba persană, însemnează: *astru*, stea. 5) Adică reînviând amintirea patriarhilor noștri. 6) A pregătit pentru Mardēchai o spânzurătoare.

când sorțul aruncat de Haman s'a întors în potriua lui. Dreptul a scăpat din mână nelegiuitului, și dușmanul a fost pedepsit în locul său. Atunci (strămoșii noștri) au înființat sărbătoarea de Purim, ca să fie prăznuită în fiecare an; (spre veșnica pomenire, că D-zeu) a auzit rugăciunea lui Mardechai și a Estheri, făcând să piară Haman și fiii săi.

(Dimineață se zice numai „Posteritatea lui Iakob“).

שושנת יעקב Posteritatea lui Iakob, se bucură și se vesel, când văzu purpura cu care a fost îmbrăcat Mardechai. Ei recunosc, Doamne, că în toate timpurile, tu ești ocrotitorul și speranța lui Israel. Cei ce nădăjduiesc spre tine nu se vor rușina, și cei ce se încred în tine nu vor roși niciodată. Blestemat fie Haman, ¹⁾ care a căutat peirea noastră; binecuvântat fie Mardechai, lehudeul! blestemată fie Zereș, femcia apăsătorului nostru! binecuvântată fie Esther, care ne-a scăpat! binecuvântată fie amintirea lui Harbona. ²⁾

Seară, după citania Meghilllei se zice: ואתה קדוש, ואתה קדוש, ואתה קדוש, fără rugăciunea finală שלמי שבת se zice ויהי לכם, ויהי לכם, ויהי לכם, și se face קדוש יתום, și קדוש יתום.

סדר תשעה באב. Rânduiala slujbei de Tișa be-Av.

(Postul din a noua zi din luna Av).

În amintirea dărâmării Templului din Ierusalaim. ³⁾

Rugăciunea de seară.

În ajunul de Tișa be-Av, la rugăciunea de Min'ha se suprimă Psalmul de Pocăință (תהיני) și Pirke Aboth.

La asfințitul soarelui începe postul. Drept semn de jale ne scoatem încălțăminte. Se acoperă sfântul Chivot cu o maramă de zăbvanic negru. O singură lumânare de ceară luminează Templul.

Se face rugăciunea de Maariv (pag. 146); Sâmbăta seară se intercalează în „Š'mone Esre“ אשה וזכר, după „Š'mone Esre“ recitează Oficiantul Kadđiș fără Tithkabbal, ne așezăm pe podeală și Oficiantul recitează, fără binecuvântare (ברכה), cu un ton tânguios, Plângerile lui Iirmilahu

¹⁾ Tr. „Soferim“, 14, 6.

²⁾ Harbona, unul din famenii regelui Ahașveroș, a vorbit bine de Mardechai și a deșteptat în favoarea lui solicitudinea regelui („Esther.“ VII, 9).

³⁾ Templul dinaintea la 3175 după zidirea lumii (sau 586 înainte de erei vulgare) și cel de al doilea la anul 3830 (sau 70 după era vulgare).

(א). Se zice apoi וְאֵתָה קְרִיִּשׁ (pag. 324), Kaddiṣ *fārā* Tithkabbal, וְעֵלְיָהוּ Kaddiṣ de orfani. — Sămbăta seară nu se zice יְהִי נֶעֱם (pag. 323) nici וְהַיְיִוֶּלֶה pag. 326. Se face הַבְּדִלָה, dar se spune numai בִּרְאָה מֵאֲדָרֵי הָאֵשׁ.

Rugăciunea de dimineată.

Dimineață nu punem nici *Taleth* (טלית), nici *Filacterii* (פסלי). Se face rugăciunea de dimineață ca pentru zilele de lucru. Se suprimă זמן și קנני din „Š'mone Esre“, nu se zice nici פסוקים nici פסוקי (pag. 110). Se scoate un *Sefer*, din care se citește קריית לוי („Deut.“ 4, 25); cei cari sunt chemați la Thora nu primesc binecuvântarea obișnuită a Oficiantului (קריית לוי). Se zice Haftara אפרה וחסד („Iirm.“ 8, 13), apoi se pune Thora în sfântul Chivot. În urmă ne așezăm pe podeală și doimăm cântece de jale (קננות). Slujba se încheie ca de regulă prin אפרה וחסד (omitându-se versetul סוף קריית לוי), Kaddiș *fără* Tithkabbal, rugăciunea finală שלום și Kaddiș de orfan.

Rugăciunea de Min'ha.

La rugăciunea de Min'ha punem Taleth și Tefillin. Se zice **אשרי** pag. 46-48, Oficiantul recitează **jum.** Kaddiș, se citește din Thora **ויקרא** (Exod. 31, 14-14; 34, 1-10). Acel cari au fost dimineață la Sefer sunt rechemaiți și li se dă binecuvântarea obișnuită (**אשרי**). După ce se recitează **Haf-tara** zilelor de post: **דניאל** (**1es.** "65, 6-12; 56, 1-8), urmează „S'mone Esre“ pag. 71-90. Se intercalează **נחם** pag. 80 și **אנני** pag. 76. Oficiantul repetă „S'mone Esre“, zicând **תפלת בוקרים** pag. -87, apoi **întregul** Kaddiș. Se suprimă **תפלת**.

Rugăciunea de seară se face ca de obicei, pag. 146. Dacă e Duminică seară, se rostește הַקְדָּמָה cu binecuvântarea asupra vinului (pag. 335-6), dar fără lămanare și fără mirodenii. După masă urmează קְדוּשָׁה לֵבָנָה pag. 437.

Rugăciuni și Binecuvântări destinate exclusiv pietății domestice.

Felurite Binecuvântări. ¹⁾ בְּרָכוֹת הַהֵלֵלִים.

1. *Binecuvântări anterioare.* פרכות ראשונות.

Înainte de a bea apă, lapte sau alte băuturi (afară de vin), sau înainte de a gusta carne, pește, ouă, brânză, bureți sau alte mâncări de acest fel, rostim următoarea binecuvântare:

פָּרוּךְ Lăudat fii Doamne, Dum-
nezeul nostru, regele uni-
versului, prin al cărui cuvânt toate
s'au făcut. 2)

1) Când Israelitul mănâncă sau bea ceva, el mulțumește lui Dumnezeu. La veri-ce întâmplare, fie bună sau rea, el roștește o binecuvântare, după preceptul înțeleptilor noștri, care glăsuiește: „Omul trebuie să mulțumească lui Dumnezeu pentru răul, precum îl mulțumește pentru binele.” („Berachoth” 54). În fine, când vede o minune mare a naturii, un fenomen oarecare, gândul său se înalță la atotputernicia autorului lor. Aceasta este obârșia felurilor formule de binecuvântări.

2) De R. Meir. M. „Berachoth“ 6, 2.

Inainte de a gustă roadele pământului, ca verdețuri, legume, etc. se zice: ¹⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי האדמה;
 Lăudat fii Doamne, Dum-
 nezeul nostru, regele uni-
 versului, care ai creat rodul pă-
 mântului.

Inainte de a mănca roadele pomilor, se zice: ²⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי העץ;
 Lăudat fii Doamne, Dum-
 nezeul nostru, regele
 universului, care ai creat rodul
 pomilor.

2. Binecuvântare posterioară pentru cazurile de mai sus. ברכה אחרונה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא נפשות רבות וחסרונן, על כל-מה שבראת, להחיות בהם נפש כל-חי.
 Lăudat fii Doamne, re-
 gele universului, care ai creat
 ființe multe și trebuințele lor,
 pentru toate câte le-ai creat,
 spre a ține în viață prin ele
 sufletul a tot viul. Lăudat fii
 tu, care ești viața lumii. ³⁾

3) Binecuvântări anterioare. ברכות ראשונות.

Inainte de a gustă bucate fierle sau copturi dintr'unul din aceste cinci soiuri de grâne: grâu, secară, alac, orz sau ovăz, se zice binecuvântarea ce urmează: ⁴⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא מיני מזונות;
 Lăudat fii Doamne, D-zeul
 nostru, regele universului,
 care ai creat felurimi de bucate. ⁵⁾

Inainte de a mânca fructe zicem:
 (în această ordine înțelegem anume: smochine, măslina, struguri, rodii și curmale).

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי העץ;
 Lăudat fii Doamne, D-zeul
 nostru, regele universului,
 care ai creat rodul pomului. ⁶⁾

Inainte de a bea vin, se rostește următoarea binecuvântare:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי הנפסין;
 Lăudat fii Doamne, D-zeul
 nostru, regele universului,
 care ai creat rodul viței. ⁷⁾

4. Binecuvântări posterioare pentru cazurile arătate sub No. 3.

ברכה אחרונה. ⁸⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, על
 Lăudat fii Doamne, D-zeul
 nostru, regele universului, —

¹⁾ „Berachoth“ 6, 1.

²⁾ „Berachoth“ 6, 1. ³⁾ Mișna „Berachoth“ 6, 8, de R. Tarfon, 3840. — Binecuvântarea posterioară se rostește numai atunci, când se mănâncă cel puțin de mărimea unei măslina (כזית). ⁴⁾ Totuș Inainte de a gustă pâinea (făcută din cele cinci soiuri de grâne) se zice binecuvântarea: ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, „Lăudat fii Doamne, Dumnezeuul nostru, regele universului, care scoți pâinea din pământ“. ⁵⁾ De Rav și Semuel, „Berachoth“ 37, 2. ⁶⁾ De R. Meir, „Berach.“ 6, A. 1. ⁷⁾ De R. Meir „Berach.“ 6, A. 2. ⁸⁾ De R. Dimi bat losel pe la 4100. „Berachoth“ 44, 1.

(după băutura de vin:)

pentru viță și rodul viței,

הַנֶּפֶס וְעַל פְּרֵי הַנֶּפֶס

(după mănecare de smochine, măsline, struguri, rodii și curmale:)

pentru pom și rodul pomului,

הָעֵץ וְעַל פְּרֵי הָעֵץ,

(după mănecarea turtelor sau bucatelor făcute din cele 5 soluri de grâne:)

pentru hrană și traiu,

הַמִּתְנָה וְעַל הַכֶּלֶלָה,

(după mănecarea turtelor din cele 5 s. d. g. când s'a băut și vin:)

pentru hrană, traiu și pentru viță
și rodul viței,

וְעַל הַמִּתְנָה וְעַל הַכֶּלֶלָה, עַל הַנֶּפֶס וְעַל

פְּרֵי הַנֶּפֶס,

și pentru produsul câmpului, și
pentru țara cea plăcută, bună și
întinsă, ce ai binevoit și ai dat-o,
drept moștenire părinților noștri,
ca să mănânce din rodul ei, și să
se sature cu bunul ei. Indură-te,
Doamne, Dumnezeul nostru, de
Israel, poporul tău, de Ierusalaim,
reședința ta, de Sion, lăcașul
slavei tale, de altarul tău, și de
Templul tău. Rezidește Ierusalaim,
cetatea cea sfântă, curând, în zi-
lele noastre; du-ne la dansa, în-
veselește-ne cu rezidirea ei, ca să
măncăm din rodul ei, să ne sătu-
răm cu bunul ei, și să te bine-
cuvântăm pentru aceasta cu sfîn-
țenie și curăție.

(Sabbath:)

Și binevoiește și întărește-ne
în ziua această de Sabbath:

(la Luna Nouă:)

Și adu-ți aminte de noi în ziua
această de Roș Hodeș;

(la cele trei sărbători, și anume:)

Și înveselește-ne în ziua—

וְשִׂמְחָנוּ בַּיּוֹם

(la sărbătoarea Azimelor:)

acestei sărbători de Pesah;

מִן הַמַּצּוֹת הַזֵּה;

(la sărbătoarea Săptămânilor:)

acestei sărbători de Șavuotli;

מִן הַשְּׁבֻעֹת הַזֵּה;

(la sărbătoarea Cuștilor:)

acestei sărbători de Succoth;

מִן הַסֻּכּוֹת הַזֵּה;

(la încheierea Sărbătorilor:)

acestei sărbători de Ațeretli;

מִן הַעֲצֵרֶת הַזֵּה;

(la Roș ha-Șana:)

Și adu-ți aminte de noi spre
bine, în ziua aceasta a Pomenirei;

וְזָכְרָנוּ לְמוֹקְרָהּ בַּיּוֹם הַזֶּה;

Dacă, se lămpăie, ca sărbătoarea să cază Sabbath, se zice:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של-שבת ושל-יום טוב:
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a aprinde lumânarea de Sabbath și de sărbătoare.

Când Ziua de Ispășenie cade într'un Sabbath, se zice:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של-שבת ושל-יום הכפרים:
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a aprinde lumânarea de Sabbath și a Zilei de Ispășenie.¹⁾

Când se scoate din aluat ²⁾ un codru (*Halla*), se rostește următoarea binecuvântare:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה מן-העסה:
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a deosebi un codru (*Halla*) din aluat.

Vase de pământ se scaldă fără binecuvântare; dar când scaldăm vase de metal sau de sticlă, zicem:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו על-מבילת כלי (לרבים) על-מבילת כלים:
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit scaldarea vasului; (*la mai multe*) scaldarea vaselor.

Când se înfige *Mezuza* (inscripțiune pe pergament) în stâlpii ușilor casei (la uşciorul drept), se zice:³⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו לקבוע מזוזה:
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai poruncit a înfige *Mezuza*.

¹⁾ Urmează binecuvântarea שְׁמֵהּ (nu însă în Sabbatele obișnuite).

²⁾ Din orice frământătură, în greutate de cel puțin 2½ kilograme, trebuie să se scoată *Halla*; v. M. „Halla“ 1, 7; „Idith“ 1, b.

³⁾ „Menachoth“ 32, a.

בְּרָכוֹת פְּרָטִיּוֹת.

6) Binecuvântări la fenomene mari ale naturii și la felurite vești și întâmplări.

În luna Nissan, când cineva zărește întâiaș dată arbori înfloriți, zice: ¹⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, שְׁלֵלָה חֶסֶד בְּעוֹלָמוֹ דְּבָרִי, וְיִבְרָא בּוֹ
 care nu lași vr'o lipsă în lumea בְּרִיּוֹת, טוֹבוֹת וְאֵילָנוֹת טוֹבוֹת,
 ta, și care ai creat într'ansa făpturi לְהַתְקַנּוֹת (כִּי לְהַנּוֹת) בָּהֶם בְּגִי אָדָם:
 frumoase și pomi plăcuți, ca omul
 să se desfațeze cu dânsii.

La vederea pomilor rari sau făpturilor plăcute etc. se zice: ²⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, שְׁכַבְהָ לוֹ בְּעוֹלָמוֹ:
 în a cărui lume se află atari făpturi.

Când vedem un curcubeu, zicem: ³⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, וְזָכַר הַבְּרִית, וְנִאֶמְנָן בְּבְרִיתוֹ, וְנִקְנֵם
 care îți aduci aminte de legământ, ⁴⁾ בְּמִאֲמָרוֹ:
 care ești credincios legământului
 tău, și împlinești cuvântul tău.

Când fulgeră, sau se arată un meteor, zicem: ⁵⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, עֲשֵׂה מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית:
 care ai făcut faptele urzirii.

La tunet, uragan și cutremur, se zice: ⁶⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, שְׁפֹחוּ וְיִבְקְרוּ מֵלֵא עוֹלָם:
 a cărui putere și tărie umple toată
 lumea.

Când se vede un maur, un uriaș, un pitic, etc. se zice: ⁷⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, מִשְׁנֵה הַבְּרִית:
 care zidești felurite făpturi.

Când se vede o Sinagogă restaurată, se zice: ⁸⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, לָאֻדַּת בְּרַךְ
 nostru, regele universului, מִצִּיב גָּבֹל אֶלְמָנָה:
 care ai restatornicit sălașul văduvitei.

¹⁾ R. Jehuda b. Ilai. „Berach.“ 43, 2 ²⁾ Beraita „Berach.“ 58, 2.

³⁾ R. Papa, —4135 „Berachoth“ 59, 1. ⁴⁾ Legământul de care e vorba
 aci, este acela, ce Dumnezeu l'a încheiat cu Noah, cărui dete asigurarea,
 —că nu va mai trimite potop pe pământ. Curcubeul fû semnul vizibil al
 acestui legământ. („Geneza“ 9, 13 — 14). ⁵⁾ De R. Meir, —3900. Mișna
 „Berachoth“ 9, 2. ⁶⁾ R. Meir, Mișna „Berachoth“ 9, 2. ⁷⁾ Beraita, Talm.
 „Berachoth“ 58, 2. ⁸⁾ Beraita, Talm. „Berachoth“ 58, 2.

La vederea unui cărturar:¹⁾

פֶּרוּךְ אֱתָהּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, לָאֲדָתִי דֹאֲמֵנֶה, D-zeul nostru, regele universului, care ai dat o parte din înțelepciunea ta cuvioșilor tăi. שְׂחָלָק מִחֻכְמָתוֹ לִרְאִיוֹ:

La vederea unui învățat distins:³⁾

פֶּרוּךְ לְאֵלֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁמֹתָ מְהֻבָּחָת לְבִשְׁרֵנוּ:

Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ai dat din înțelepciunea ta omului muritor.

La vederea unui cap încoronat: 2)

פִּרְוֹךְ אֶתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁמֹנֶת מֵבִדּוֹד לְבִשְׁר וְדָם:
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ai împărțit din slava ta la om muritor.

La vederea oceanului, se zice:⁴⁾

פרוך אפה יי אללהנו, מלך העולם, Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care ai făcut marea cea întinsă. שעשה אתמים הגדול:

Când cineva vine într'un loc, unde a scăpat odată dintr'o primejdie, zice:⁵⁾

פִּרְיָךְ אֶתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה לִי גַם בְּפָקוּם הַזֶּה:

Când cineva vede pe un prieten, pe care-l iubește cu precădere, după treizeci de zile, atunci rostește binecuvântarea ברכה (pag. 449); după un an însă,

zice cele ce urmează:⁶⁾

פרוך אפה יי אל־הני מלך העולם, Lăudat fi Doamne, D-zeul nostru, regele universului, care înviezi pe cei morți. מִתִּיה מַתִּים:

Asupra unui arbore ce miroase plăcut, se rosteste următoarea binecuvântare:*)

פְּרוּד אֶתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, לְאֻדַּת בְּנֵי דֹאמְנֵה, דְּזֵיז נֹסְטְרוּ, רֵגֵל הָאוּנִיבֶרְסָלִי, כְּרֵד אֵי, קְרֵד לֵמְנֵה מִיִּרְסִיטֹוֹרֵה.

La mirosirea florilor, se zice:⁶⁾

ברוך אֵלֶּהָ יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
 Lăudat fi! Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care ai creat lucruri minunate.

Când respirăm mirosul plăcut al fructelor, zicem: 9)

ברוך אתה יי, אלהינו, מלך העולם, ברוך אתה יי, אלהינו, מלך העולם, לְאֻדַּת בְּרֵי הַדּוֹמִינָה, D-zeul nostru, regele universului, care ai dat un miros plăcut fructelor.

1) *Beraitha* „Berach.“ 58, 1. 2) *Beraitha* „Berach.“ 58, 1. 3) *Beraitha* „Berach.“ 58, 1. 4) De *R. lehuda* b. *Itai*—3905, „Berach.“ 9, 2. 5) De *Rabba* (b. Iosef) 4113, „Berach.“ 9, A. 54. 1. 6) De *R. lehugua* b. *Levi*—4040, „Berach.“ 58, 2. 7) De *Rav*—4003, Talm. „Berach.“ 43, 1. 8) De *Meşarja* b. *Rabba*, discipolul lui Abaie, pe la 4100. Talm. „Berach.“ 43, 2. 9) De *Mar Sutra* b. *Nachman*, pe la 4100. Talm. „Berach.“ 43, 2.

Când mirosm mirodenii, zicem: ¹⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care ai creat felurimi de mirezme. הורא מיני בשמים:

La uleiul mirositor: ²⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care ai făcut uleiul mirositor. הורא שמן ערב:

Când îmbracă cineva o haină nouă: ³⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care îmbraci pe cei goi. מלביש ערומים:

Asupra medicamentelor: ⁴⁾

יהי רצון מלפניך, יי אלהי, שיהי לי
 Fie voia ta Doamne, Dumnezeul meu, ca
 această doctorie să fie de leac. תפק זה לרפואה:

Când se însănătoșește un bolnav: ⁵⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care tămăduiești pe cei bolnavi. רופא חולים:

La veste bună și la întâmplare fericită: ⁶⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care ești bun și binefăcător. הטוב והמטיב:

La primirea unei știri rele și la întâmplări nenorocite: ⁷⁾

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 judecătorul cel drept. הן האמת:

Spălarea mâinilor. נטילת ידים.Înainte de mâncare ne spălăm mâinile și zicem: ⁸⁾

שאו ידיכם קדש, וברכו את-יי. שאו
 Rădicați mâinile voastre cu sfîntenie, și lăudați pe Dom-
 nul! Și voui rădica mâinile mele spre poruncile tale, ce le iubesc, și voui vorbi de legile tale. ⁹⁾ ואשיח בתיקך:

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, ברוך
 Lăudat fii Doamne, D-zeul nostru, regele universului,
 care ne-ai sfîșit prin poruncile tale și ne-ai poruncit spălarea mâinilor. ¹⁰⁾ אשר קדשנו במצותי, וצונו על נטילת ידים:

¹⁾ Rav, 4003, „Berach.“ 43, 2. ²⁾ R. Iohanan din Tiberia — 4039, „Berach.“ 43, 1. ³⁾ R. Iehuda b. Ilai, „Berach.“ 60, 2. ⁴⁾ R. Acha, „Berach.“ 60, 1. ⁵⁾ R. Acha (bar Aba)—4000. „Berach.“ 60, 1. ⁶⁾ R. Meir, „Berach.“ 9, 2. ⁷⁾ R. Meir — 3900, „Berachoth“ 9, 2, ⁸⁾ Vezl pag. 4, nota 3. ⁹⁾ „Ps.“ 134, 2; 119, 48. ¹⁰⁾ „Berachoth“ 60, b.

סדר ברכת המזון.

Rânduiala Rugăciunilor de după masă.

Când trei sau mai mulți bărbați, fiecare având cel puțin 13 ani impliniți, sunt prezenți la masă, atunci sunt datori să se roage în comun, iar unul dintr'ânși să facă rugăciunea cu voce tare. Aceasta se numește ¹⁾ קידוש (Mezuman). Cel însărcinat ca Oficiant zice:

רבותי Domnilor, să facem
rugăciunea de după
masă. ²⁾

רבותי נברך!
Sau
הב לן ונברך!

Comeseni răspund:

יהי שם יי מברך מעתה ועד
לăudat de acum și până
în veci!
עולם:

Oficiantul:

ברשות *)..... să
lăudăm pe Domnul,
că din ale lui am mâncat!
משלו:

Comeseni:

ברוך (אלהינו) ששאלנו
zeul nostru), din ale că-
ruia am mâncat și prin a cărui
bunătare trăim.
משלו ובטובו חיינו:

Oficiantul repetă:

ברוך (אלהינו) ששאלנו
Dădat fie (Dumnezeul nos-
tru), din ale cărui am
mâncat și prin a cărui bunătare
trăim.
משלו ובטובו חיינו:

Apoi urmează:

ברוך Lăudat fie el, și lăudat
numele lui.
ברוך הוא וברוך שמו:

Cine nu se roagă cu Mezuman începe aci:

1. Dumnezeu, atotrănitorul. ברכת הון.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care hrănești
lumea toată. Cu bunătaea sa,
cu blândețe, cu har, și cu în-
העולם, הון את-העולם כלו.
בטובו, ברחמי, בקסד וברחמים.

¹⁾ Talm. „Berach.“ 49, 1 de Rabbi Meir — 3900. ²⁾ Sau: „Domnilor, să rostim binecuvântarea cuvenită“. Cuvântul *benšen* se trage din verbul latin: *benicere*, adică „a lăuda“, „a binecuvânta“.

³⁾ După felurite împrejurări; ca d. p. cu voia *părintelui* (אבי מורי) *a stăpânului casei* (בעל הבית) *a Rabbinului* (רב) *a Cohenului* (כהן) etc. etc.

⁴⁾ Dacă sunt cel puțin zece asistenți, se adaugă *D-zeul nostru* (אלהינו).

⁵⁾ „Berachoth“ 49 b, de Moșe 2368 — 2488; — v. „Bamid. Rabba“ 49; „Sota“ 32. a; M. A. la „O. Ch.“ 187; 192; „Berachoth“ 35; 45, 46; 48; „P'sahim“ 107, Talm. „Ta'anith“ „Ierușal.“ fol. 64.

durare, el dă pâine la tot trupul; că în veci e harul său. Și prin bunătatea sa cea mare nu ne-a lipsit niciodată de hrană, și nu ne va lipsi niciodată în veci, pentru numele său cel mare. Căci el hrănește pe toți și îngrijește de ei; el face bine tuturor, și gătește hrană tuturor făpturilor sale, pe cari le-a plăsmuit. Lăudat fii Doamne, care hrănești pe toți.

הוא נותן להם ללֶחֶם לְכָל־בֶּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא־חָסַר לָנוּ וְלֹא יִחָסַר לָנוּ מִזֶּזֶן, לְעוֹלָם וָעֶד, בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל: כִּי הוּא זֶן וּמַפְרֵגם לִפְלֹא וּמַמְיֵב לִפְלֹא, וּמַכִּין מִזֶּזֶן לְכָל־בְּרִיּוֹתָיו, אֲשֶׁר בָּרָא. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הֵזֶן אֶת־הַכֹּל:

2. Rugăciune de mulțumire. ברכת הארץ.

1) ¹⁾ Îți mulțumim, Doamne Dumnezeul nostru, pentru că ai dat părinților noștri ca moștenire o țară plăcută, bună și întinsă, și pentru că ne-ai scos, Doamne Dumnezeul nostru, din țara Egiptului, și pentru că ne-ai slobozit din casa robiei, și pentru legământul, ce-l ai întipărit în trupul nostru, și pentru învățătura ce ne-ai învățat-o, și pentru legile ce ni le-ai făcut cunoscut, și pentru viața, harul și îndurarea cu care ne-ai miluit, și pentru hrănirea, cu care ne hrănești și îngrijești de noi pururea, în fiecare zi, în fiecare vreme și în fiecare ceas.

נִזְכָּרָה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה, טוֹבָה וְרַחֲבָה, וְעַל שֶׁוַצַּאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל בְּרִיתְךָ, שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרָנוּ, וְעַל תּוֹרַתְךָ, שֶׁלַּמְדָתָנוּ* וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָנוּ, וְעַל חַיִּים, הֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנְנָתָנוּ, וְעַל אֲכִילַת מִזֶּזֶן, שֶׁאַתָּה זֶן וּמַפְרֵגם אוֹתָנוּ תָּמִיד, בְּכָל־יוֹם, וּבְכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה:

Observare: În zilele de Hanuca urinează aci על הנסים pag. 85-86; la Purim ביטוי מרדכי וְעַל הַנְּסִים pag. 85-86.

Urmarea rugăciunii de mulțumire.

וְעַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנִיחָנוּ, Doamne Dumnezeul

¹⁾ De Iehoșua 2392—2502.

^{*)} Este o contraversă între א"מ וְר"מ, dacă femeile trebuie să zică acest pasaj; cel dintâi e *contra*, cel din urmă *pentru* (v. „O. Ch.” 187. § 4).

nostru, îți mulțumim ție și te binecuvântăm. Lăudat să fie numele tău prin gura a tot viul, pururea și în yeci necurmați, precum glăsuiește: „Când mănânci și te sature, să binecuvântezi pe Domnul, Dumnezeul tău, pentru țara cea bună, pe care ți-a dat-o ție”.¹⁾ Lăudat fii Doamne, pentru țară și pentru hrană.

מזדים לך ומברכים אותך.
יתברך שמך בפי כל־חי תמיד
לעולם ועד: כפתוב, ואכלת
ושבעת, וברכת את־יי אלהיך
על־הארץ הטובה, אשר נתת
לך. ברוך אתה יי על־הארץ
ועל המזון:

3. Indurare. בונה ירושלים.

²⁾ Indură-te, Doamne Dumnezeul nostru, de Israel, poporul tău, și de Ierusalaim, orașul tău, și de Sion, sălașul slavei tale, și de împărăția casei lui David, unsului tău, și de Casa cea mare și cea sfântă, care poartă numele tău. Dumnezeul nostru! Tatăl nostru! paște-ne, hrănește-ne, nutrește-ne, îngrijește-ne și slobozește-ne! Slobozește-ne în curând, Doamne Dumnezeul nostru, de toate năpăștile noastre. Și fă, Doamne D-zeul nostru, ca să n'avem nevoie de darul mâinei omenești, nici de împrumuturile lor, ci numai de mâna ta cea plină, cea deschisă, cea sfântă și cea largă, ca să nu ne rușinăm și să nu fim de ocară în vecii vecilor.

רחם (נא) יי אלהינו, על־ישראל
עמך, ועל ירושלים, עירך, ועל
ציון, משכן כבודך, ועל מלכות
בית דוד, משיחך, ועל־הבית
הגדול והקדוש, שנקרא שמך
עליו: אלהינו, אבינו, רענו
ונונו, פונסנו, וכ־ל ב־לנו
והרוחנו, והרוח־לנו יי אלהינו
מהרה מפל־צרותינו: ונא אל־
תצריקנו יי אלהינו, לא ליד
מתנת בשר ודם, ולא ליד
הלוואתם, כי אם לידך המלאה,
הפתוחה, הקדושה והרחבה.
שלא נבוש, ולא נבלם לעולם
ועד:

¹⁾ „Deut.” 8, 10. ²⁾ de David (2854-2924) și de Șelomo (2912-2964), pred. de R. Chona, v. „Taanith” 1.

הקדמת שבת. Intercalare pentru Sabbath.

רצה¹⁾ Binevoiește, Doamne
Dumnezeul nostru, a ne
întări prin poruncile tale, și prin
porunca zilei a șaptea, a acestei
Sâmbete mari și sfinte. Căci ziua
aceasta e mare și sfântă înaintea
ta, d'a încetat cu lucru, și d'a ne
odihni într'ansa, cu dragoste, după
porunca voinței tale. Incuviințează-
ne întru bunăvoința ta, Doamne
Dumnezeul nostru, odihna, ca să
nu avem vre-o nevoie, obidă sau
suspîn, în ziua odihnei noastre.
Fă, Doamne, Dumnezeuul nostru,
ca să vedem mângăierea Sionului,
orașului tău, și rezidirea Ierusalai-
mului, cetății tale celei sfinte ; căci
tu ești stăpânul mântuirilor și stă-
pânul mângăierilor.

רצה והחליצנונו, בְּמַצוֹתֶיךָ,
ובְּמַצוֹת יום השְׁבִיעִי, השִׁשְׁתָּה הַגָּדוֹל
והַקָּדוֹשׁ הַזֶּה. כִּי יום זה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ
הוא לְפָנֶיךָ, לְשִׁשְׁת־בָּי וְלָנֶחֱם בּוֹ, בְּאַחֲכֶיךָ
בְּמַצוֹת רַצוֹנָךְ. בְּרַצוֹנָךְ הַיָּחִיד לָנוּ, יְיָ
אֱלֹהֵינוּ, שֶׁלֹּא תְהִי צָרָה, יַגְדֹּל וְאֶנְחָה,
בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ. וְתִרְאֵנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
בְּנִקְמַת צִיּוֹן עִירֶךָ, וּבְבִגְדֵי יְרוּשָׁלַם עִיר
קִדְשֶׁךָ. כִּי אַתָּה הוּא בֹשֵׁל הַשְׂשׂוֹעוֹת
וּבֹשֵׁל הַנִּקְמָת:

Rugăciune p. bunăstare, fericire, viață etc. הַקָּדֵם רֹאשׁ חֵדֶשׁ יוֹמִים טוֹבִים.

Intercalare pentru חֵדֶשׁ רֹאשׁ טוֹב, יוֹם טוֹב.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה, וְיִבְאֶה, וְיִגְשֶׁה, וְיִרְאֶה, וְיִשְׁמַע, וְיַפְקֵד,
וְיַזְכֵּר וְיִזְכָּרְנוּ וְיִפְקֹדְנוּ, וְיִזְכָּר וְיִפְקֹדְנוּ, וְיִזְכָּר וְיִפְקֹדְנוּ, וְיִזְכָּר וְיִפְקֹדְנוּ, וְיִזְכָּר וְיִפְקֹדְנוּ,
וְיִזְכָּר וְיִפְקֹדְנוּ, עִיר קִדְשֶׁךָ, וְיִזְכָּר וְיִפְקֹדְנוּ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ, לְפִלְטָה
לְטוֹבָה, לְחַן, וְלִחְסֵד וְלִרְחֻמִּים, לְחַיִּים וְלִשְׁלוֹם, בְּיוֹם

(La sârb. Săptămânilor:)

חַג הַשְּׁבָעוֹת

(La încheierea sărbătorilor:)

הַשְּׁמִינִי חַג הַעֲצָרָת

(La Paști:)

חַג הַמַּצּוֹת

(La sârb. Cuștilor:)

חַג הַסּוּפּוֹת

(la Luna Nouă:)

רֹאשׁ הַחֹדֶשׁ

(la Anul Nou:)

הַיּוֹם הַזֶּה

הַזֶּה, וְזָכְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ, לְטוֹבָה, וּפְקֻדָּה בּוֹ, לְבִרְכָה, וְהוֹשִׁיעֵנו בּוֹ,
לְחַיִּים, וּבְדָבָר יִשְׁעָה וְרַחֲמִים, חוּם וְחַנּוּנִי, וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְהוֹשִׁיעֵנו, כִּי
אֵלֶיךָ עֲשִׂינוּ, כִּי אַל (מִלֶּךְ) נִפְגֹּן וְרַחֵם אֶתָּה:

Incheierea rugăciunii de „Indurare“.

O, rezidește Ierusa-
laimul, cetatea cea
sfântă, curând, în zilele noas-
tre. Lăudat fii Doamne, care
rezidești Ierusalaimul prin in-
durarea ta. Amin.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַם, עִיר הַקִּדְשׁ,
בְּמַהֲרָה, בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה
יְיָ, בּוֹנֵה בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַם. אָמֵן:

¹⁾ Pom. „Vaiikra Rabba“. cap. 34. *) „Sabbath“ 24, Traducerea, vezi, pagina 83.

4. Rugăciune pentru har, bunăvoință, agoniseală cinstită etc.

ברכת המזון והמטיב.

Lăudat fii Doamne,
Dumnezeul nostru,
regele universului, D-zeu atot-
puternic, tatăl nostru, împăratul
nostru, ocrotitorul nostru, zidi-
torul nostru, izbăvitorul nostru,
plăsmuitorul nostru, sfântul
nostru, sfântul lui Iakob, pă-
storul nostru, păstorul lui Israel,
împăratul cel bun, care faci bine
tuturor; în toate zilele ne-a
făcut bine, ne face bine, și ne
va face bine; el ne-a împăr-
tășit, ne împărtășește și ne va
împărtăși în veci cu har, dra-
goste și îndurare. El ne dăru-
iește libertate, scăpare și noroc,
binecuvântare și mântuire, mân-
gâiere, hrană și traiu, și în-
durare și viciață și pace și tot
binele; și de tot binele să nu
ne lipsiască niciodată. Atot-
milostivul să împărățiască peste
noi în vecii vecilor! Atotmilos-
tivul să fie binecuvântat în cer
și pe pământ! Atotmilostivul
să fie slăvit în toate neamurile,
și fălit de noi în veci necurmași,
și preamărit de noi pururea și
în toate vremurile! Atotmilos-
tivul să ne hrăniască cu cinste!
Atotmilostivul să frângă jugul
(robiei) de pe grumazul nos-
tru, și să ne ducă cu fața ră-
dicată în țara noastră! Atot-

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם, האל אבינו מלכנו
אדינו בוראנו באלנו יוצרנו
קדושנו קדוש יעקב, רוענו
רועה ישראל, המלך הטוב
והמטיב לכל, שעבד-ליום ויום
הוא הטוב, הוא מטיב, הוא
יטיב לנו: הוא גמלנו, הוא
גומלנו, הוא יגמלנו לעד לחן,
לחסד ולרחמים. ולרונה, הצלה
והצלחה, ברכה וישועה, נחמה,
פרנסה וכלכלה, ורחמים וחסים
ושלום וכל-טוב, ומכל-טוב
אל-יחסרנו: הרחמן, הוא
ימלוך עלינו לעולם ועד:
הרחמן, הוא יתברך בשמים
ובארץ: הרחמן, הוא ישתבח
לדור ודורים, יתפאר בנו לנצח
נצחים, ויתגדד בנו לעד
ולעולמי עולמים: הרחמן, הוא
יפרנסנו בכבוד: הרחמן, הוא
ישבור עלנו מעל צוארנו, והוא
יוליכנו קוממיות לארצנו:

1) De la cuvișii și Essei în Iamnia.

milostivul să trimeată binecuvântare cu spor în casa aceasta și pe masa aceasta, la care am mâncat! Atotmilostivul să ne trimeată pe prorocul Eliahu — a cărui pomenire să fie spre bine — și să ne vestiască vești bune de mântuire și de mângâiere! Atotmilostivul să binecuvânteze pe (tatăl meu, învățătorul meu,) stăpânul acestei case, și pe (mama mea, învățătoarea mea,) stăpâna acestei case, pe dâșii, casa lor, seminția lor și tot ce este al lor; pe noi și tot ce e al nostru; și precum au fost binecuvântați părinții noștri: Abraham, Ithak și Iakob, în toate, din toate și prin toate, așa să ne binecuvânteze și pe noi, pe toți împreună, cu o binecuvântare desăvârșită! Și să zicem: Amin!

ברוך In înălțime să se vorbiască de bine, pentru dâșii și pentru noi, ca să ne fie pacea păstrată, și ¹⁾ să primim binecuvântare de la Domnul, și răsplată dreaptă de la Dumnezeu! mântuirii noastre, ²⁾ și să găsim har și socotință bună în ochii lui Dumnezeu și în ai oamenilor.

Sabbath se zice aceasta:

ברוך Atotmilostivul să ne facă parte de ziua, care e Sabbath desăvârșit, odihna vieții viitoare.

ברוך הוא ישלח ברכה מרבה בבית הזה ועל שולחן זה שאכלנו עליו: **ברוך** הוא ישלח לנו את אלהינו הנביא זכור לטוב ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונתמות: **ברוך** הוא יברך את (אבי מורי) בעל הבית הזה ואת (אמי מורתי) בעלת הבית הזה אותם, ואת ביתם, ואת זרעם ואת כל אשר להם. אותנו ואת כל אשר לנו. כמו שנתברכו אבותינו אברהם, יצחק ויעקב, בכל מכל כל, בן יברך אותנו בלנו יחד, בברכה שלמה. ונאמר אמן:

ברוך ילמדו עליהם ועלנו זכות, שתהי למשמרת שלום, ונשא ברכה *) מאת יי וצדקה מאלהי ישענו ונמצאנו ושלל טוב בעיני אלהים ואדם:

ברוך הוא ינהילנו יום שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים:

¹⁾ După „Ps.” 24, 1. ²⁾ După „Ps.” 3, 4.

*) Litera **א** din cuvântul **אמן** trebuie să se rostiască deslușit,

La Luna Nouă:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת-הַחֹדֶשׁ אֶתְמוֹלֶשֶׁת הַרְחֵקֵנוּ
 iască luna aceasta spre
 ferică și binecuvântare. הָיָה לְטוֹבָה וּלְבָרָכָה:

La cele trei sărbători:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יַחְדִּילֵנוּ יוֹם, שֶׁבָּלֹ
 părtășiască de ziua, care
 e fericărea desăvârșită: — טוֹב:

In seara 1-a și a 2-a de Pesah se adăogă:

לְיוֹם, שֶׁבָּלֹ אָרוּךְ, לְיוֹם שְׂצָדִיקִים לְיוֹם, שֶׁבָּלֹ
 ziua în care cei drepți șed
 cu cununa pe capetele lor, și se
 bucură de strălucirea dumnezeiască. מִזֵּי הַשְּׂכִינָה:

La Anul Nou:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ אֶת-
 iască anul acesta spre
 ferică și binecuvântare. הַשָּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וּלְבָרָכָה:

In zilele intermediare de Succoth, cu excepțiunea Sabbatului:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יָקִים לָנוּ אֶת-סִפְתָּ
 dice cortul cel decăzut
 al lui David. דָּוִיד הַנִּפְלֵא:

הַרְחֵקֵנוּ אֶתְמוֹלֶשֶׁת הַרְחֵקֵנוּ
 învredniciască de zi-
 lele unsului, și de vieața lumii
 viitoare. El, care înalță mântui-
 rea regelui său și se miluiește
 de David, unsul său, și de se-
 minția sa în veci. Cel ce sta-
 bilește armonie în înălțimile
 sale cerești, acela să stabiliască
 pace între noi, și întregul Is-
 rael. Și ziceți: Amin!

1) Cine a uitat să reciteze על הנסים să intercaleze aci:

הַרְחֵקֵנוּ הוּא יַעֲשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְסִלֹאוֹת כְּמֹן
 miracole precum a făcut părinților noștri
 în acele zile, pe vremea aceasta. (Apoi
 se continuă pag. 45-86.)

*) In acele zile în care se face rugăciunea de Musaf, adică Sabbath,
 și sărbători precum și Hol ha-Moed și Roș Hodeș se zice מְקַדֵּל.

5. Versete din Biblie.

1) Temeți-vă de Domnul, voi, sfinții lui! căci nu duc lipsă acei ce se tem de dânsul. Leiți tineri 2) sunt în nevoi și flămânzesc, iar cei ce caută pe Domnul, n'au lipsă de nici un bine. 3) Mulțumiți Domnului că e bun, că în veci e îndurarea lui. 4) Deschizi mâna ta, și sături pe tot viul cu bunăvoința ta. 5) Binecuvântat e bărbatul, care se încrede în Domnul, și căruia Domnul îi este încrederea. 6) Tânăr am fost, am și îmbătrânit, dar n'am văzut pe cel drept părăsit, și seminția lui cerșind pâine. 7) Domnul dă biruință poporului său, Domnul binecuvântează pe poporul său cu pace.

יִרְאוּ אֶת־יְיָ קְדוֹשֵׁי בְּיָאֵין מַחְסוֹר
לִירְאוֹ: כְּסִידִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדוֹשֵׁי יְיָ
לֹא־יִחְסְרוּ כְּל־טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: פוֹתֵחַ אֶרְיָדָה
וּמַשְׂקִיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן: בְּרוּךְ הַעֲבֹר
אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיָי וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: גֵּעַר
הַיִּיתִי גַם־נִקְנָנִיתִי וְלֹא־דָאִיתִי צָדִיק
נִשְׁבָּה: וְהָרַעוּ מִבְּקִשְׁ־לֵחֶם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ
יִתֵּן: יְיָ יִבְרַךְ אֶת־עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

Rugăciuni speciale și meditațiuni la diferite întâmplări ale vieții de familie.

Rugăciunea unei fete tinere.

Doamne, tu tronezi în seninele regiuni eterice, unde îngerii preamăresc sfântul tău nume, și cu toate acestea îndreptezi privirea ta cea plină de îngrijire către umilul vierme, pe care o simplă frunză îl acoperă și îl hrănește. Eu de asemenea, făptură slabă și smerită, îndrăznesc a încerca, cerescul Părinte, de a mă apropia de tine pentru a-ți închină o inimă credincioasă și o rugăciune fiască. Dragostea mea pentru tine biruiește teama mea; încrederea în harul tău încurajează slăbiciunea mea.

De la începutul vieții mele, aripa ta protectoare m'a acoperit; tu călăuziai primii mei pași din momentul nașterii mele și până acum; fiecare zi, fiecare oră îmi dau dovezi nouă de bunătatea ta părintească; tu îmi dăruiești sănătate și bucurie, tu întreții puterea vieții mele, tu desfășuri în inima mea sentimentele de dragoste și recunoștință, cari trebuie să răsplătescă pe iubiții mei părinți de grijiile și necazurile lor pentru mine, și mai presus de aceste sentimente, tu faci să străluciască în sufletul meu lumina cerească, care te revelează dragostei mele!

Fii binecuvântat, Părinte divin, pentru atâtea binefaceri, pe cari le-am meritat atât de puțin; învrednicește-mă de a-mi păstra protecțiunea ta, și fie voia ta de a mă face din ce în ce mai demnă de dânsa.

Fie ca sfiorările mele să tinză totdeauna să-ți placă, Creatorule, să tinză de a respecta totdeauna pe părinții mei, cari mă cresc în frica numelui tău; de a desrădăcina din inima mea și din spiritul meu toți germinii răului, și de a înobilă gândurile și sentimentele mele.

Dă-mi, Doamne, o voință supusă, pentru a urmă sfaturile cele bune, ca să ascult îndemnul cele ploase, ca să practic cultul tău divin și să împlinesc sfintele tale porunci, ca să găsesc har în ochii tăi și'n ochii tuturor oamenilor.

1) „Ps.” 34, 10, 11. 2) Fig. „dușmanii celor drepti”, sau „răutățioșii”.

3) „Ps.” 118, 1. 4) „Ps.” 145, 16. 5) „Irm.” 17, 7. 6) „Ps.” 37, 25. 7) „Ps.” 29, 11.

Atofbunule Dumnezeu! Prezervă inima mea de ușurința tinerețelor și de nebanaticile ei rătăcirii; luminează-mi spiritul pentru ca să supraviețuiesc greșelile mele; îmblânzește caracterul meu, ca să fiu îngăduitor pentru acela al altora; ca să nu uit niciodată, că religiunea ta poruncește filicei lui Israel umilință în fericire, caritate pentru cei săraci, compătimire pentru cei nenorociți, bunăvoință și dragoste pentru toți semenii noștri, oricare ar fi țara sau credința lor.

Doamne, voiesc să înlipăresc în inima mea, aceste cuvinte din cartea înțelepciunii: „Nurii sunt amăgitori, frumusețea o deșertăciune; dar femeia ce sa teme de Dumnezeu, aceea este vrednică de laudă¹⁾”.

Fie ca rugăciunea mea să se înalțe către tine, și ca binecuvântarea ta să se pogoare asupra roabei tale! Amin.

Rugăciunea unei mirese în dimineața zilei de cununie.

Cerescule Părinte! O adâncă tristeță cuprinde sufletul meu în această zi atât de hotărâtoare pentru mine, și în mijlocul veseliei sgomotoase ce izbucnește în jurul meu, inima îmi este apăsată de durere, căci mă întreb cu spaimă, dacă această zi nu va fi ultima bucurie a vieții mele.

În curând voi apare înaintea ta, Doamne, pentru a jură credință și devotație soțului, pe care mi l'ai destinat, și a primi de la el același jurământ; îndată o legătură, care nu se poate desface, va înălțul traiul meu de al său, și voi merge alături de el, până ce moartea ne va despărți, pentru a ne uni din nou în veșnicie.

Însă, care va fi partea mea în această cale nouă? Ziua de astăzi va hotărî viitorul meu, și eu nu pot nici măcar să prevăd, ceiace va fi mâine; un vâl întunecos acoperă zilele ce vor urmă. Numai tu, Doamne, numai tu vezi ceiace este ascuns și de nepătruns privirilor noastre; numai tu singur știi soarta ce-mi este rezervată.

Fie ca voia ta cea sfântă să fie împlinită; ca resemnarea mea să găsiască har în ochii tăi și să facă să-ți fie plăcută smerita rugăciune, pe care o îndreptez către tine, Doamne, în această oră solemnă.

Fă, o Doamne Dumnezeule, să se pogoare binecuvântarea ta asupra roabei tale, în această zi, atât de hotărâtoare pentru fericirea sa; fie ca viitorul, care se deschide înaintea ei, să fie lipsit de nenorociri și încercări prea crude, și să fie plin de zile liniștite și fără de nori.

Înzestrează-mă, o Tatăl meu, cu virtuți demne de bunăvoința ta și în stare de a captivă inima soțului meu. Dăruiește-mi divinul tău sprijin, pentru a putea îndeplini noile îndatoriri pe care mi-le impun astăzi; întărește corpul meu și sufletul meu împotriva răstărilor și a încercărilor, cari pot să mă ajungă; luminează mintea mea, ca să pot ajuta cu sfaturile și să susțin cu mângăierile mele pe acela, care trebuie să fie prietenul și apărătorul meu. Veghiază asupra lui și asupra-mi, și menține în inimile noastre pioasele sentimente ale religiunii strămoșilor noștri, ca să pășim totdeauna uniți pe calea virtuții, și ca dragostea și pacea să domniască în mijlocul nostru cu sfântă ta binecuvântare! Amin.

Rugăciunea miresel înaintea consfințirii.

Doamne, sunt pe cale de-a rosti făgăduința sacră, care mă leagă pentru totdeauna de soțul meu; tu ești martorul jurământului, pe care l'fac de

¹⁾ Pilde 31, 30.

a' l iubi cu sfințenie și de-ai rămâne credincioasă; și religiunea va binecuvânta și consacra legătura noastră!

Fie voia ta, cerescule Părinte, de-a întări această binecuvântare, fără de care toate speranțele noastre ar fi simple deșertăciuni; fă să se pogoare asupra căminului nostru domestic unirea și pacea, cari sunt adevărate fericire. Dă-ne răbdarea și puterea, curajul și resemnarea, cari ne sunt trebuincioase pentru a suporta strădanile și necazurile adeseori neînțărabile în căsătorie, și însuflă-ne o indulgență reciprocă pentru greșelile noastre. Ca să-mi aduc aminte mai ales, că blândețea și deferența sunt cele mai plăcute podoabe ale femeii, și că modestia și pietatea sunt cele dintâi datorii ale fiicei lui Israel, așa după cum este scris: „Nădrii sunt amăgitori, frumusețea—o deșertăciune; femeia ce se teme de Dumnezeu, aceea este de lăudat“.¹⁾

Prezervă-mă, Doamne, de tot ce poate turbura pacea noastră casnică și sfințește unirea sufletelor noastre. Fă ca să găsec întotdeauna în soțul meu un prieten statornic, o călăuză binevoitoare, un adevărat tovarăș al vieții, și în noua mea familie gingășia, care faceă bucuria și fericirea mea în casa părintească.

Fii-ne favorabil, Doamne, ca la declinul vieții să ne aducem încă aminte cu bucurie de acea zi, care hotărăște soarta noastră și ca mulțumirile noastre să se înalțe ca astăzi către tine, Părintele și Binefăcătorul nostru! Amin.

ברכות אירוסין ונשואין.

Binecuvântările și sfințirea Căsătoriei.²⁾

Oficiantul, care celebrează cununia religioasă, recitează următoarele două binecuvântări

הַקָּה וְהַדּוּשִׁין אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ וְיָבֹרֵךְ אֶת הַיָּדָא פְּרִי הַבֶּטֶן.

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, בורא פרי הבטן;
 Dumnezeul nostru, regele universului, care ai creat rodul viței.

ברוך אתה יי אלהינו, מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו על העריות, ואסר לנו את ההארוסות, והתיר לנו את הנשואות, לנו על ידי הקה וקדושין; ברוך אתה יי מלך העולם, אשר קדשנו על ידי הקה וקדושין,
 Dumnezeul nostru, regele universului, care ne-ai sfințit prin poruncile tale, și ne-ai interzis impudicitatea, și ne-ai oprit vieța conjugală fără cununie, și ne-ai îngăduit cununile prin Hupa (baldachin) și Kiddushin (sfințire). Lăudat fii Doamne, care sfințești pe poporul tău Israel prin Hupa și Kiddushin,

¹⁾ „Pilde“ 31, 30. ²⁾ De Rabbi Jehuda, discipolul lui Rav și Samuel 3979—4058 („Ketthuboth“ 7, 2).

Perechea ce se cunună beă puțin vin din potir, și pe când mirele pune inelul nupțial pe degetul miresei, zice cel dintâi următoarele:

הרי את מקדשת לי בטבעת הרי לאתּוּן בּרית משה וישראל.
ești consfințită mie, după
Legea lui Moșe și a lui Israel.

Oficiantul citește כתובה (contractul religios), după aceea face din nou
ברית פרי הנפין și apoi recitează următoarele șapte binecuvântări:

1. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי הנפין:
Lădat fii Doamne, Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ai creat
rodul viței.

2. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, שהפיל ברא לברור:
Lădat fii Doamne, Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ai zidit
toate spre slăvirea ta.

3. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, יוצר האדם:
Lădat fii Doamne, Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ai plăs-
muit pe om.

4. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו, והתקין לו מגן בגן עדי עד:
Lădat fii Doamne, Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ai plăs-
muit pe om după chipul tău,
după chipul asemănării formei
tale, și i-ai întemeiat dintr'ân-
sul o clădire de veci. Lău-
dat fii Doamne, plâsmuitorul
omului.

5. שוש תשיש ותגל העקרה, בקבוצין בניה לתוכה בשמחה:
Invesește și învio-
rează pe cea stearpă,²⁾
adunându-i copiii cu bucu-
rie în mijlocul ei. Lădat fii
Doamne, care inveselești Sio-
nul prin copiii săi.

6. שמח תשמח רעים האהובים, בשמחה יצורך בגן עדן מקדם.
Invesește, Doamne,
soții ce se iubesc, pre-
cum ai inveselit odinioară plăs-
mirea ta în grădina Eden.
Lădat fii Doamne, care în-
veseleşti mirele și mireasa.

¹⁾ De Rabbi Iehuda (Șinena) bar Iehezkel, discipolul lui Rav și Șe-
muel, 3979—4058 („Kethuboth“ 8, 1). ²⁾ Aluziune la cetatea Sion.

7. **ברוך** Lăudat fii Doamne, Dumnezeu nostru, regele universului, care ai făcut bucurie și veselie, mire și mireasă, chiuire, chiotire, voioșie și desfătare, dragoste și unire și pace și prietenie. În curând, Doamne Dumnezeu nostru, să se auză în orașele lehudiei, și în ulițele Ierusalimului: voce de bucurie și voce de veselie, voce de mire și voce de mireasă; vocea alaiului mirilor din nunțile lor, și a tinerilor la oște pe cântări vesele. Lăudat fii Doamne, care inveselești mirele cu mireasa.¹⁾

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם אשר ברא ששון
ושמחה חתן וכלה גילה רנה
דיצה וחדור אהבה ואהבה
ושלום ורעות מהרה יי אלהינו
ישמע בערי ירודה ובחצות
ירושלים קול ששון וקול
שמחה קול חתן וקול כלל
קול מצהלות חתנים מחפתם
ונגרים ממשפחה נגינתם: ברוך
אתה יי משמח חתן עם הכלה:

Mirele și mireasa beau puțin vin din potirul de cununie.

ברכת המזון לשואין. Rugăciune de după masă la nuntă.

La o nuntă, după ce s'a mâncat și mai este un *Minian*, la Oficiantul potirul în mână și zice următoarele:

הנה 2) Gonește durerea și necazul, atunci chiarutul va cânta vesel; călăuzește-ne pe cărările dreptății; primește binecuvântarea fiilor lui Ieșurun. Cu voia domnilor, a învățaților și a celor mai mari, să binecuvântăm pe D-zeul nostru, în al cărui lăcaș e veselie, și din ale căruia mâncat-am.

ונה הסר וגם חרוץ ואז אלם פשיר
ידון. נתנו במעגלי צדק, שעה ברכת
בני ישראל: ברוך מרנן ורבנותי
ברוך אלהינו שהושמחה במעונה
ושאכלנו משלו:

Comesenii:

ברוך Lăudat fie Dumnezeu nostru, în al cărui lăcaș e veselie, din ale căruia mâncat-am, și prin a cărui bunătate trăim.

ברוך אלהינו שהושמחה במעונה
ושאכלנו משלו. ובטובו חיינו:

Oficiantul:

ברוך Lăudat fie Dumnezeu nostru, în al cărui lăcaș e veselie, din ale căruia mâncat-am, și prin a cărui bunătate trăim.

ברוך אלהינו שהושמחה במעונה
ושאכלנו משלו. ובטובו חיינו:

După rostirea binecuvântărilor de mai sus, Oficiantul ia un alt potir cu vin și recită

¹⁾ Vezi „B. Bathra” 60, b; „Berachoth” 31, a; Tosefoth „Iebamoth” 89, a; „B. Kama” 89, a; „Tur Eben Haezer” § 66; „Bereshith R.” c. 91; „B. Meijia” 74, b; „O. Ch.” 573. ²⁾ De *Dunaș ben Labrat* din Fez, socrul lui R. *Nisim* pe la 4740.

cele șase binecuvântări din pag. 464—465 până la **עם הכולה**, apoi dă din mână potirul al doilea, ia încă odată potirul cel dintâi, cu care a făcut rugăciunea de după masă, și zice binecuvântarea **בזאת קרי הַקָּדוֹן**.

(*) סדר ברית מילה.

Rânduiala binecuvântărilor la circumciziune.

Aducându-se copilul în Sinagogă, toți trebuie să se scoale înaintea-i; și chiar în timpul îndeplinirii cu porunca legământului, trebuie fiecare să stea în picioare, după cum glăsuiește: „Și poporul a stat la legământ”;—iar la intrarea-i exclamă Obștea:

Binecuvântat cel ce vine!

ברוך הבא.

Obrezeitul (*Mohel-ul*) ia apoi copilul din jețul prorocului Eliahu, și-l încredințează în mâinile *Sandek*-ului, și înainte d'a face operația, rostește cu o voce tare următoarea binecuvântare:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ne-ai
sfîșit prin poruncile tale, și
ne-ai poruncit circumciziunea
יעוני על המילה:

Tatăl copilului**) zice apoi numai de căi următoarea binecuvântare:

ברוך אתה יי אלהינו מלך
Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ne-ai
sfîșit prin poruncile tale, și
ne-ai poruncit, a-l introduce
în legământul părintelui nos-
tru Abraham.
אברהם אבינו.

Iar cei de față răspund:

קשם שנכנס לברית, בן
ידעם לתורה, ולחפה ולמעשים
טובים:

*) Vezi „Sabbath“ 108, a; „Nedarim“ 31, b; 32, a; „Succa“ 20, a; „Sabbath“ 130, a; „Lebamoth“ 72, a; „Bereșith R.“ c. 11; Tosefoth la „B. Kama“ 80, a; „Ture Zahab“ la „Iore Deia“ 265; „Erech Millin“ art. „Adrian“; „Synhedrin“ 32, b; Rași; „Aboda Zara“ 26, b; „Synhedrin“ 17, b; Rași; „Sabbath“ 133, b; „B. Me'ila“ 109, a; Rași; „B. Bathra“ 21, a; „Sabbath“ 156, a. Rași; „Nidda“ 24, b; „B. Bathra“ 73, a.

1) Beraitha, „Sabbath“ 137, 2 2) și 3) Beraitha, „Sabbath“ 137, 2.

**) În lipsa acestuia, rostește binecuvântarea de mai sus funcționarul cultului, care e de față.

După operație, Mohel-ul (circumcizătorul) în un potir cu vin în mână, și zice:

ברוך Lăudat fii Doamne,
Dumnezeul nostru,
regele universului, care ai creat
rodul viței.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם בורא פרי הגפן.

ברוך ¹⁾ Lăudat fii Doamne,
Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ai sfîn-
șit pe acel ce l'ai iubit din
pântece, care ai pus lege pen-
tru trupul său, și ai întipărit
urmașilor săi semnul legămân-
tului sfânt. De aceea, drept
răsplată, Doamne cel viu, par-
tea noastră, stâncă noastră,
scapă pe iubitul nostru de pei-
re, prin porunca ta, pentru legă-
mântul, ce l'ai însemnat în tru-
pul nostru. Lăudat fii Doamne,
cel ce ai încheiat legământul.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם אשר קדש ידיו מבטן
וחזק בשאריו שם וצאצאיו
חתם באות ברית קדש. על בן
בשבר זה אל חי חלקנו צורנו
צורה להציל ידידות שארנו
משחת למען בריתו אשר שם
בבשרנו. ברוך אתה יי פורת
הברית:

אלהינו Dumnezeul nostru, și
Dumnezeul părinților
noștri! Păstrează pe acest copil
tatălui său și mumei sale, și
să fie numit în Israel (N. fiul
lui N.). Bucure-se tatăl de rodul
său și muma de fructul pântece-
lui ei, precum e scris:²⁾ „Bu-
cure-se tatăl-tău și mumă-ta,
și înveseliască-se născătoarea
ta“. Și e zis:³⁾ „Trecut-am
înaintea ta și te văzui tăvălin-
du-te în sângele tău, și ți-am
zis: pentru sângele tău, tră-

אלהינו ואלהי אבותינו כיום
אתה יקל הזה לאביו ולאמו
ויקרא שמו בישראל (פלוני בר
פלוני). ישמח האב * ביוצא
חלציו: ותגל אמו בפרי בטנה
בברתוב. ישמח-אביו ואמו
ותגל וילדתו: ונאמר: ונאמר
עליו ונאראד מתבוססת נדמה

a) Dacă părintele a circumcis pe fiul său:
Fie voia Domnului, ca să mă bucur
de rodul meu; b) Orlan din partea ta-
tălui: Bucure-se tatăl în grădina
Eden de rodul său; c) Orlan din par-
tea mamei: Și înveseliască-se mu-
ma-i în grădina Eden, de fructul
pântecei ei.

1) Tosefta „Berachoth“ cap. 6; Talm. „Sabbath“ 137, 2.

2) „Pilde“ 32, 25. 3) „lehezekel“ 16, 6.

* כשכל בנו יהי רצון ששששש
ביוצא חלציו: ב) יתום מאב ישמח האב
בבן ערן ביוצא חלציו: ג) יתום מאם ותגל
אמו בבן ערן בפרי בטנה:

יאמר לך, בך מיד חי. ואמר לך, בך מיד חי: ונאמר זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלהיו: ונאמר, וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אותו אלהים: הווי לי כר טוב, כי לעולם חסדו: (פלוני) זה הקטן גדול יהיה, כשם שנבנים לברית, בן יבנים לתורה, ולחפה ולמעשים טובים:

ברכת המזון לברית מילה.

Înainte rugăciunii de după masă la circumciziune.

La ospățul ce se dă cu prilejul unei circumciziuni, zice Oficiantul, înainte de a începe rugăciunea de după masă, următoarele:

Oficiantul:

נוֹדָה לְשִׁמְךָ בְּרַחוּם אֱמִינִי בְּרוּכִים אַתָּם לֵי
Să mulțumim numelui tău în mijlocul credincioșilor!
Binecuvântați să fiți de Domnul.

(Comesienii repetă: Să mulțumim etc.

Oficiantul:

בְּרִשׁוֹת אֵל אֵיזֶם וְנוֹרָא מְשֻׁבָּב לַעֲתוֹת בְּצִדְדֵי אֵל נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרֵה. אֲדִיר בְּמָרוֹם יי: נודה וכו'
Cu voia Domnului, celui înfricoșat și venerat, care ne este adăpost în vremuri de nevoie; Domnului, celui încins cu tărie. Puternic e numai Domnul în înălțime! Să mulțumim etc.

Oficiantul:

בְּרִשׁוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, מְהוֹרָה הֵיא וְגַם פְּרוּשָׁה, צִוָּה לָנוּ מִדְּרָשָׁה, מִשְׁהָ עֲקָר יי: נודה וכו'
Cu voia Învățăturii celei sfinte, curate și deslușite, nouă poruncite ca moștenire, prin Moșe, robul Domnului. Să mulțumim etc.

Oficiantul:

בְּרִשׁוֹת הַכֹּהֲנִים הַלְלוּם, אֶקְרָא לְאֵלֵי הַקְּהִלִּים, אֲהוֹדָנוּ בְּכָל-אֵיִם, אֲבָרְכָה אֶת-יי: נודה וכו'
Cu voia Preoților și a Leviților, chem pe Dumnezeuul Ebreilor; îi mulțumesc în toate ostroavele, binecuvântez pe Domnul. Să mulțumim etc.

1) „Ps.” 105, 8. 2) „Geneza” 21, 4. 3) „Ps.” 136, 1.

Oficiantul:

בְּרִשׁוֹת מֶרֶנְי, וְרִבּוֹנִי, אֶפְתָּח
 Cu voia domnilor, în-
 vâtașilor și a celor mai
 mari, deschid gura și buzele cu
 cântare, și membrele mele zic:
 Binecuvântat fie acela, ce vine în
 numele Domnului!

Apoi începe Oficiantul בְּרִשְׁת הַקּוֹץ și când ajunge la וַיְבָנֵי (pag. 460)
 face următoarea

Rugăciune pentru părinți, naș și copil. ¹⁾

הַרְחֵקֵנּוּ הוּא יִבְרַךְ אָבִי הַיָּלֵד וְאִמּוֹ, וַיּוֹכֵי לְגִדְלוֹ וְלִנְכֹנֵי וְלִחְכֻמּוֹ, מִיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי וְהַלָּאָה יִרְצָה דְּמִי, וְיִהְיֶי יי אֱלֹהֵי עַמּוֹ:
 הַרְחֵקֵנּוּ הוּא יִבְרַךְ בְּעַל בְּרִית הַמִּיֻּלָּה, אֲשֶׁר שָׁשׁ לַעֲשׂוֹת אֶצְדֵּךְ בְּגִילָה,
 וַיִּשְׁלַם פָּעֻלוֹ וַיַּשְׁקְרֵתוֹ בְּסוּלָה, וַיַּחַגְרוּ לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה:
 הַרְחֵקֵנּוּ הוּא יִבְרַךְ בְּךָ הַמְּזוּל לְשִׁמְכָה, וְיִהְיֶי יָדָיו וְלִבּוֹ לֹאֵל אֲמִינוּה,
 וַיִּנְקֶה לְרִאשׁוֹת שְׁנֵי הַשְּׂכִינָה, שְׁלֹשׁ שָׁעִים בַּשָּׁנָה:

Rugăciune pentru Mohel. ²⁾

הַרְחֵקֵנּוּ הוּא יִבְרַךְ הַמֶּלֶךְ בְּשֵׁר הָעֶרְלָה, וְיַפְרַע וְיַצְעֵן דְּמִי הַמִּיֻּלָּה, אִישׁ
 הַנֶּאֱמָר וְיִדְּ הַמְּלָכִים עֲבוֹדָתוֹ בְּסוּלָה, אִם שְׁלֹשׁ-אַלָּה לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ:
 הַרְחֵקֵנּוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ הוֹלֵךְ תְּפִים, בְּזָכוֹת חֲתָנֵי מוֹלוֹת דְּמִים,
 לְבָבֵי בְּשׂוֹרוֹת מוֹבוֹת וְנַחֲמִים, לְעַם אֶחָד מְפֹרָד וּמִפְּרֵד בֵּין הָעַמִּים:
 הַרְחֵקֵנּוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כָּהֵן אֶצְדֵּךְ לָקַח לַעֲלוּם, עַד הוֹכֵן בְּסֹאֵן
 בְּשִׁמְשׁ וַיְהִלּוּם, וַיִּלֵּט פָּנָיו בְּאַדְרֵתוֹ וַיְנַלּוּם: בְּרִיתִי הַיְּתִיבָה אֶתוֹ הַמִּיֻּלָּם
 וַיִּשְׁלּוּם:

Oficiantul reîncepe בְּרִשְׁת הַקּוֹץ până la încheierea rugăciunii de după masă pag. 461.

Rugăciunea unei mame.

Impărtășindu-mă de bucuriile maternității, mi-ai impus datorile celei mai sfinte. Călăuzește-mă, Doamne, și inspiră-mă, ca să le îndeplinesc după vrerea ta dumnezeiască.

Devotată fericirii copiilor mei, mă tem ca dragostea pentru ei să nu mă rătăciască departe de scopul către care trebuie să îndreptez pașii lor, dacă tu, Doamne, nu vei lumina spiritul meu; de aceea te rog cu supunere și cu stăruință, să-mi vii întru ajutor, și să mă hărăzești cu înțelepciune, prevedere și curaj, atât de trebuincioase pentru îndeplinirea sfintei mele chemări.

Renunț bucurios la toate plăcerile lumești, pentru a veghiă fără înce-

¹⁾ De Abraham Cohen Tedeck (b. Iehuda) pe la 5018.—Am crezut de prisos a mai traduce aceste două rugăciuni din urmă, din pricina amănuntelor privitoare la circumciziune ce ele cuprind.

²⁾ Mohel-ul nu trebuie s'o reciteze el însuși.

lare asupra comoarei prețioase, pe care ai încredințat-o mâinilor mele; copiii mei sunt darul cel mai bogat al munificenței tale; desmierdările lor sunt cele mai dulci plăceri ale sufletului meu! Cât de nemărginit e harul tău, Doamne! Tu mă faci să găsesc în datoria cea mai neapărată, fericirea cea mai nespusă.

Însă dacă suferințele și boalele, cari amenință copilăria lor, umplu sufletul meu de teamă și de neliniște, și gonesc adesea somnul din ochii mei,—trebuie să mă gândesc de asemenea a-i feri de pasiunile cele rele, aceste boli periculoase ale inimii și ale spiritului.

De aceea, Doamne, te implor de a mă feri pe mine însu-mi de orice slăbiciune vătămătoare educațiunei lor; ca să nu fiu oarbă sau îngăduitoare față de greșalile lor, spre a putea să-i îndrumez cu tărie pe calea binelui și să gravez de vreme în spiritul lor supunerea la Legea ta și credință în veșnica ta Pronie. Fă ca să veghez sever asupra propriilor mele fapte, ca cuvintele și pildele mele să fie totdeauna conforme cu datorile lor și cu ale mele.

Acordă-mi, Doamne, favoarea să li inspir însușiri bune, sentimente generoase și binevoitoare; depărtează de la dănșii pericolele atât de numeroase ce-i amenință; dăruiește sănătate corpului lor, luminează inteligenței lor și curățe sufletul lor. Păzitor al lui Israel! Veghiază asupra lor; înălătură dela ei ispitele și ademenirile, ca să rămână întotdeauna alipiți de sfânta ta religiuine și să găsiască har în ochii tăi și în ochii oamenilor, frații lor.

Înc'o rugăciune, Doamne Dumnezeu! Slabă și plină de păcate eu însu-mi, mă tem ca nu cumva greșelile mele să nu cază asupra copiilor mei. O! nu mă lovi în ei! și dacă, cu toate opintirile mele, te-am supărat, fie ca pedeapsa să nu atingă decât pe mine, astfel cum ai vestit prin prorocul tău.

Fie voia ta, Doamne, de a primi și de a ascultă ruga mea cea fierbinte; revarsă binecuvântările tale asupra copiilor mei, așa că la ceasul meu cel din urmă să am siguranța de a fi crescut Israeliți pioși, oameni buni și generoși.

Fie ca lumina ta, Doamne, să călăuziască spiritul meu și ca dragostea ta să facă să se pogoare binecuvântarea ta asupra copiilor mei! Amin.

סדר פדיון הבן. ¹⁾ Ceremonia răscumpărării celui întâinăscut.

Se dă un ospăț. După כְּרִית הַבְּעִיצָא („binecuvântarea asupra pâinei“) tatăl prezintă pe întâinăscutul său *Cohen*-ului (preotului); îi alătură *cinci* *Šekalim* în argint—aproape douăzeci-de lei—și zice apoi următoarele:

Tatăl:

וְהָ אֶצְמִי בְּכֹרִי הוּא פֶּטֶר רָחֵם
 אֵלֵינוּ, וְהָ אֶצְמִי בְּכֹרִי הוּא פֶּטֶר רָחֵם
 cel întâinăscut, el este
 deschizătorul pântecelui mumei
 sale, și Atotsfântul — laudat

¹⁾ După ce trec treizeci de zile, Israelitul care devine tată, este ținut de a răscumpără pe fiul său, cel întâinăscut, dacă acesta e și întâiul copil al femeii sale („Exod.“ XIII, 2 și 13). Dacă ziua a treizeci și una cade într-o Sâmbătă sau sărbătoare, ceremonia se amână până după Sabbath sau sărbătoare. Vezi „Irei Deia“ 305; „Bechoroth“ 46, a; 51, a; „Kiddușin“ 29, a; Mișna „Zebachim“ 112, b; „Bereșith R.“ C. 84.

fie—a poruncit să-l răscumpăr, precum glăsuiește: „Și cei de răscumpărat să-î răscumperi în vârsta de o lună, după prețuirea în arginți, cinci Šekalim, după Šekelul cel sfânt, adică de câte douăzeci Ghera fiecare“. Și e zis: „Sfințește-mi tot întâinăscut; tot ce deschide pânțepe dintre fiii lui Israel; atât din oameni, cât și din vite, toate ale mele sunt“.

לְפָדוֹתָו, שְׁנֵאֲמַר, וּפְדוּיוֹ מִן
הַדָּשׁ תִּפְדֶּהוּ, בְּעֶרְכָּךְ כֶּסֶף,
חֲמִשָּׁת שֶׁקֶלִים, בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ,
עֲשִׂיִּים גֵּרָה הוּא: וְנֹאֲמַר,
קֹדֶשׁ-לִי כָל-בְּכוֹר, פֶּטֶר כָּל-
רֶחֶם בְּבִנִי יִשְׂרָאֵל, בְּאָדָם
וּבַבְּהֵמָה, לִי הוּא:

Cohen-ul întreabă:

מֵאֵי בָּעִית טָפִי לָתֵן. בֶּנְךָ
דָּאִי מַאי בֵּינֵךְ? Pe fiul
tău cel întâinăscut, care e
deschizătorul pânțecelui mu-
mei sale, sau voiești mai bine
să-l răscumperi cu cinci Še-
kalim, precum ești îndatorit
prin Lege?

מֵאֵי בָּעִית טָפִי לָתֵן. בֶּנְךָ
בְּכוֹרָךְ, שְׁדוּא פֶטֶר רֶחֶם לְאִמּוֹ,
אוּ בָּעִית לְפָדוֹתוֹ בְּעֶד חֲמִשׁ
סֶלָעִים, כְּדִמְחִי בְּתֵא
מִדְּאוֹרֵיתָא:

Tatăl răspunde:

חֲפִין Eu voiesc să răscum-
păr pe fiul meu, și
poftim banii răscumpărării sale,
precum sunt îndatorit prin
Lege.

חֲפִין אֲנִי לְפָדוֹת אֶת-בְּנִי
וְהִילֵךְ דְּמֵי פְדוּיוֹ, כְּדִמְחִיבֵתִי
מִדְּאוֹרֵיתָא:

Tatăl rostește apoi următoarele donă binecuvântări, pe când dă Cohen-ului arginții:

בָּרוּךְ Lădat fii Doamne,
Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ne-ai
sfințit prin poruncile tale, și
ne-ai poruncit răscumpărarea
fiului.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו,
וְצִוָּנוּ עַל פְּדוּיוֹן הַבֵּן:

בָּרוּךְ Lădat fii Doamne,
Dumnezeul nostru, re-
gele universului, care ne-ai păs-
trat vieța, și ne-ai susținut, și
ne-ai făcut să ajungem vremea
aceasta.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁחַיֵּנוּ וְקִנְיָנוּ וְהִגִּיעָנוּ
לְזֶמֶן הַזֶּה:

Cohen-ul ia un poltr cu vin zicând binecuvântarea **בִּרְאָא פְּרִי הַגָּן**. Apoi pune mîinile
pe capul copilului și rostește **בְּרַכַּת בָּרָכִים** (Binecuvântarea preoților)

וְיִשְׂרָאֵל etc. vezi pag. 189.

סדר קריאת שמע על המטה. Rugăciune înainte de culcare.

1. *In pace să ne culcăm și în pace să ne sculăm.* (1) ברכת המטה.

ברוך אתה יי אלהינו מלך
העולם, המפיל חבלי שנה על-
עיני ותנומה על-עפעפי; ויהי
רצון מלפניך יי אלהי ואלהי
אבותי שתשקיבני לשלום,
ותעמידני לשלום. ואיכהלוגי
רעיוני וחלומות רעים ובהורים
רעים. ותהי מטתי שלמה לפניך.
והאר עיני פן-אישן המות, כי
אתה המאור לאישון בת-עין.
ברוך אתה יי המאיר לעולם
כלו בקבדו:

הקבלת על טליות שמים.

2. *Dogma fundamentală și datoritiile principale ale lui Israel.*

(2) אל מלך נאמן:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ואתה את יהוה אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך
ובכל-מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום
על-לבבך: ושננתם לבניך ודברתם כם בשבתך בבייתך
ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאזני-על-
ידך והיו לטפות בין עיניך: וקמתם על-מזוזות ביתך
ובשערך:

(1) „Berachoth“ 5, a; 60, b. (2) Traducerea și notele vezi pag. 65-66.

3. Psalmi.

(י) ויהי ו לעם אדני אלהינו עלינו ומעשה
ידינו בוננה עלינו ומעשה ידינו בוננהו :

Ps. 91.

שיר של פנאים. *Apărarea și sprijinul lui Dumnezeu în nevoie și pericol.*
(2) ישב בסתר עליון, בצל שדי יתלונן: אמר לוי מחסי ומצודתי
אלהי אבטח-בו: כי הוא יצילך מפח יקושי, מדבר הוות: באבדתו: ונסך
לך, ותחת-פנפיו תחסה, צנה וסחרה אמתו: לא-תירא מפחד גילה,
מחין ועיה יומם: מדבר באפל יחלך, מקטב ישוד צהרים: ופל מצדך
אלהי, ורבקה מיטנך, אליך לא יגש: רק בעינך תביט, ושלמת רשעים
תראה: בראפה יי מחסי עליון שמת מעונך: לא-תאנה אליך רעה,
ונגע לא-יקרב באהלך: כי מלאכיו יצוה-לך, לשמרך בכל-דרכך: על-
כפים ישאונך, סנ-תגוף באבן-רגלך: על-שחל וסתן תדרך, תרמס כפיר
ותנין: כי בי חשק ואפלטתו, אשגבהו כי-ידע שמי: יקראני וואענהו,
עמו אנכי בצרה, אחלצתו ואבדדו: אלה ימים אשביערה, ואראתו
בישועתי: אלה ימים וכו'

Ps. 3.

שיר של פנאים. *Increderea în Dumnezeu la nevoie și primejdie.*

יי מדרבו צרי רבים קמים
עלי: רבים אמרים לנפשי אין
ישנעתה לו באלהים סלה: ואתה
יי מגן בעדי, כבודי ומרים
ראשי: קולי אל-יי אקרא,
ויגנני מהר קדשו סלה: אני
שבבתי ואישננה, הקיצותי בי
יי יסמכני: לא-אירא מרבבות
עם, אשר סביב שרתי עלי:

1) Traducerea, vezi pag. 35—36.

2) Traducerea și nota vezi pag. 36—37.

prejur. Scoală, Doamne! Ajută-mă Dumnezeu! Căci tu bați peste fălci pe toți dușmanii mei, dinții nelegiuiților îl zdrobești. La Domnul e mântuirea! Peste poporul tău — binecuvântarea ta! Sela.

קוֹמָהּ יי | הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי בֵרִי
הִבֵּית אֶת-כָּל-אֹיְבֵי לִחִי שִׁנֵּי
רָשָׁעִים שִׁבְרָתָּ: לִי הַיִּשׁוּעָה,
עַל-עַמֶּךָ בְּרַבְתָּהּ, סֵלָה:

4. Adăpost și pace. נֶאֱלָה אֲדִיקָתָא.

י' הַשְׁכִּיבֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם, וְהַשְׁמִידֵנוּ מִלְּבָנוּ לְחַיִּים, וּפְרוֹשׁ עֲלֵינוּ
סִפֵּת שְׁלוֹמָה, וְתַקְנֵנוּ בַּעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. וְהַגֵּן
בְּעַדֵּנוּ, וְחַסֵּר מִלְּבָנוּ אוֹיֵב, הָרִי, וְהָרֵב, וְרָעַב וְגִזְוִן, וְחַסֵּר שְׁשֹׁן מִלְּפָנֵינוּ,
וּמִמְחִירֵנוּ, וּבָצַל בְּנִפְתָּךְ תַּסְתִּירֵנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה, כִּי אֵל
מִלֶּךְ | חֲנוּן וְרַחוּם אַתָּה, וְשִׁמּוֹר צִדִּיקֵנוּ וּבֹאֲנֵנוּ, לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם | מַעֲתָה
נְעַד-עוֹלָם:

5. Lauda lui Dumnezeu și stăpânirea-i în orice vreme. בְּסוּקֵי דְבִרְמִינִין.

בְּרוּךְ יי בָּרוּךְ יי בְּלִילָה, בְּרוּךְ יי בְּשַׁבָּתֵנוּ, בְּרוּךְ יי בְּקִימָנוּ: כִּי
בְּרוּךְ נִפְשוֹת חַיִּים וְחַמְתִּים, אֲשֶׁר בָּרָךְ נֶפֶשׁ כָּל-חַי, וְיוֹם כָּל-בָּשָׂר
אִישׁ: בְּרוּךְ אֶפְקִיד רַחֲמֵי פְדִיָּתָה אוֹתִי יי אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שְׁפָשְׁפוּם
חַד שְׁמֶךָ, וְנָגַם | מַלְכוּתְךָ תְּמִיד, וּמְלוּךְ עֲלֵינוּ לְעֹלָם וָעֶד:
יְרֵא עֲיִנֵּנוּ וַיִּשְׁמַח לִבֵּנוּ, וְתַגֵּל נִפְשָׁנוּ בַּיִשׁוּעָתְךָ בְּחַמְתִּי, בְּאֵמֶר לְצִיּוֹן
מִלֶּךְ יִתְּנֶהּ. יי מִלֶּךְ יי מִלֶּךְ יי | מִלֶּךְ לְעֹלָם וָעֶד: כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא,
וּלְעוֹלָמִי עַד | תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד, כִּי אֵין לָנוּ מִלֶּךְ אֶלָּא אַתָּה:

הַמִּלְאָךְ, הַזֶּה אֶתִּי מִכָּל-רָע, „Ingerul, care m'a
izbăvit de tot răul,
să binecuvânteze pe acești ti-
neri, și să fie numiți pe numele
meu și pe numele părinților
mei: Abraham și Iișhak, și în-
multiască-să ca pești în mij-
locul pământului“.)

יְבָרֵךְ אֶת-הַנְּעָרִים, וַיְקַרָּא בָהֶם
שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרָהָם וַיִּצְחָק,
וַיִּדְּגוּ לָרֶב בְּקֶרֶב הָאֲרֶז:

וַיֹּאמֶר, אֶם-שָׁמַעַתְּ שְׁמִי וַיֹּאמֶר
לְקוֹל | יי אֱלֹהֵי, וְהַיִּשָּׁר בְּעֵינָיו

י) „Berachoth“ 4, 2. Traducerea, vezi pag. 153.

2) Pom. „Col-Bo“, 29. Traducerea, vezi pag. 155—156. 3) Vorbele

cu cari Iakov a binecuvântat pe fiii lui Isaac. „Gen.“ 27, 39.

ce e drept în ochii lui, și vei plecă urechea ta la poruncile sale, și vei păzi toate legile sale,—atunci toate boalele pe cari le-am pus peste Egipt, nu le voi pune asupra ta; căci eu sunt Domnul, tămăduitorul tău“.¹⁾—„Dumnezeu“²⁾ zise asemenea pârătorului: Să te loviască dojana Domnului, o, pârătorule! și să te loviască dojana Domnului, care a ales Ierusalaimul, ca o prețioasă rămașiță scăpată din flacări!“³⁾—„Iată patul lui Șelomo! Șai-zeci de viteji stau în jurul lui, din vitejii lui Israel! Toți îndemânateci mânăuitori de sabie, deprinși la războiu, fiecare cu sabie la coapsă, de frica nopții“.⁴⁾

יְבָרֶכְךָ „Să te binecuvânteze Domnul și să te păziască. Să lumineze Domnul fața sa peste tine, și să te miluiască. Să și întoarcă Domnul fața sa spre tine, și să-ți dea (ie pace“.⁵⁾ (de trei ori)

הִנֵּה „Iată nu dormitează și nu doarme Păzitorul lui Israel“.⁶⁾ (de trei ori)

לִישׁוּעָתְךָ „Spre ajutorul tău nădăjduiesc, Doamne! Nădăjduiesc, Doamne, spre ajutorul tău. Doamne! spre ajutorul tău nădăjduiesc“.⁷⁾ (de trei ori)

Personificarea atributelor divine. ⁸⁾ אֲרַבְעָה כְּתוּבֵי שֵׁל מְלָאכִי בְּשֵׁרֶת.

בְּשֵׁם יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. In numele Domnului, Dumnezeului

מַעֲשֵׂהוּ וְהַאֲזִינָה לְמִצְוֹתָיו וְשִׁמְרֵת כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר־שָׁמַעְתִּי בְּמִצְרַיִם, לֹא־אֲשִׁים עָלֶיךָ, כִּי אֲנִי יְיָ רַפְּאֵךְ; וַיֹּאמֶר יְיָ אֱלֹהֵי־שֹׁטָן וַיַּעַר יְיָ בְּדֶרֶךְ הַשֹּׁטָן וַיַּעַר יְיָ בְּדֶרֶךְ הַבְּחֵר בְּיְדוֹשְׁלָם, הֲלֹוא זֶה אֹדֶר מִצֵּל מֵאֵשׁ: הִנֵּה מִסְתּוֹ שֶׁל־שְׁלֹמֹה, שְׁשִׁים גִּבּוֹרִים סָבִיב לֵהּ, מְגִבֵּי יִשְׂרָאֵל: כָּל־סֶ אַחֲזֵי חֶרֶב, מְלִמְדֵי מִלְחָמָה, אִישׁ חֶרְבוֹ עַל־יָרְכוֹ, מִפְּתַח בְּלִילוֹת:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: וְאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיִּחַנֶּךָ: וַיֹּשֶׁא יְיָ אֶלְיָךָ, וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם: בְּפַעְמִים. הִנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא יִשָּׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: בְּפַעְמִים.

לִישׁוּעָתְךָ כְּנִיתִי יְיָ: כְּנִיתִי יְיָ לִישׁוּעָתְךָ: יְיָ לִישׁוּעָתְךָ, כְּנִיתִי: בְּפַעְמִים.

¹⁾ „Exod.“ 15, 26. ²⁾ Propr. „Ingerul Domnului“.
³⁾ „Zechar.“ 3, 2. *Literat*: „Certe-te Domnul, pârătorule! certe-te Domnul, cel ce a ales Ierusalaimul. Oare nu este el ca un tăciune scos din foc?“

⁴⁾ „Cântarea Cântărilor“ 3, 7—8. ⁵⁾ „Numeri“ 6, 24—26.

⁶⁾ „Ps.“ 121, 4. ⁷⁾ „Geneza“ 49, 18.

⁸⁾ Menț. în „Col-Bo“ 29, רִאָּא פְּרָקִי cap. 4.

Rugăciuni afară din Sinagogă.

I

מִדָּר תְּשִׁלֵּךְ.

vezi pagina 412.

II

בְּרַכַּת הַלְבָּנָה.

vezi pagina 437.

III

(*) בְּקוֹר חוֹלִים בְּחוּל.

Căutarea bolnavilor în zilele de lucru.

Când intri în camera unui bolnav, să zici încet următoarele versete d'n Biblie:

וְהִסִּיר יי מִמֶּךָ בְּלִי-חַלִּי, וְכָל-מִדְּוֵי מַצָּרִים הֲרַעִים יִדְעָתָּ, לֹא יִשְׁנֶנָּה
 בְּךָ, וְיִתְּנֶם בְּכָל-שְׁנָאֶיךָ: וַיֹּאמֶר, אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יי אֱלֹהֶיךָ, וְהִנָּשֵׁר
 בְּנִינְיוֹ תַעֲשֶׂה, וְהִאֲזִינָה לְמִצְוֹתָיו, וְשִׁמְרָתָ בְּלִי-חַקְיוֹ, בְּלִי-הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר-
 שָׁמַתִּי בְּמַצָּרִים, לֹא-אֲשִׁים עָלֶיךָ, כִּי אֲנִי יי רַפָּאֵךְ: בּוֹרֵא גִב שְׁפָתַיִם,
 שְׁלוֹם יי שְׁלוֹם לְרַחוּק וְלִקְרוֹב, אָמֵן יי וּרְפָאתָיו:

La plecare, se zice:

הַמָּקוֹם יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, בְּמַהֲרָה, עִם בְּלִי-שָׂאָר חוּלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Rugăciune pentru părinți bolnavi.

Doamne, vezi strâmtorarea mea; cea mai mare din nenorociri amenință să'mi sdrobiască inima; tremur de vieața bunului meu tată (bunici mele mame); aibi milă, Doamne, de suferințele și de lacrimile mele; n'am speranță decât în ajutorul tău; tu, care iei și redai vieața, numai tu poți scăpa. Depărtează dela el (ea) boala cea crudă; tămăduiește-l (-o) și păstrează-l (-o) dragostei mele. Tu ai săpat în sufletul meu pioasele sentimente ale dragostei fiești; nu mă lipsi, Doamne, de fericirea de-a îndeplini această îndatorire. Păzitor al lui Israel, pleacă urechea ta și auzi umila mea rugă; atotmilostive Dumnezeu, înduioșează-te de lacrimile-ale mele și fă să treacă această crudă încercare! Te împlor din adâncul inimii, în numele sfinților noștri patriarhi Abraham, Iișhak și Iakob!

Doamne, dacă pentru păcatele mele vrei să mă pui la încercare, iartă-mă după mulțimea îndurărilor tale; îți făgăduiesc, Doamne, de a merita această iertare printr'o recunoștință fiască, prin supunerea mea la dumnezeiasca ta vre și prin fapte caritabile ce voiu săvârși; dar nu mă jovi în cel mai scump obiect al dragostei mele. Scapă-l (-c), Părinte milostiv și îndurător, precum odinioară ai scăpat pe Hizkiah, căci tu ești (Veșnicul), "tu ne apropii de poarta morții pentru a ne chema la lumină".

Fie ca suferințele sale și neliniștea mea sufletească să ne facă a găsi har înaintea ta! Amin.

*) Vezi pag. 77, 217 — 218. Traducerea acestor versete: pag. 327, 475, 332 și 77.

Rugăciune pentru un-soț bolnav.

Dumnezeule îndurător și milostiv! Aibi milă de lacrimile mele și de mânia sufletului meu! Trist (ă) și nemângăiat (ă), văd sleindu-se puterile soțului (soției) meu (mele); il (o) aud gemând pe patul său de durere, și, vai! nu pot ușura suferințele sale. Tu însă, Doamne, tu ții în mână ta viața și moartea; vino întru ajutorul nostru și înlătură de la noi această crudă nenorocire; nu vărsa mânia ta asupra familiei mele; nu ne pedepsi după păcatele noastre, ci iartă-ne după nemărginitul tău har.

Te implor cu adâncă smerenie, Tatăl meu, rădic către tine mâinile mele rugătoare; vai! nu-mi înflige o pedeapsă, care ar sdrobi inima mea și ar împinge sufletul meu sgduit în abisul nenorocirii. Nu mă strivi sub greutatea mâinii tale. Doamne atotmilostive! Dăruiește la auzul rugăciunii mele viața soțului (soției) meu (mele), a tatălui (mamei) copiilor mei, cari te invocă împreună cu mine, prin lacrimile și rugăciunile lor.

Redă-i sănătatea și puterea, și permite-i să se bucure încă mult timp de fericirea și pacea familiei sale.

Părinte al oamenilor, arbitru suprem al urseiilor noastre! În harul tău și în dragostea ta îmi pun toată speranța! Tu, care inviezi morții, D-zeule al lui Israel, ascultă rugăciunea mea, precum ai ascultat rugăciunea patriarhilor, profeților și tuturor acelor, cari te-au invocat cu sinceritate; auzi-mă, Doamne, în favoarea sfinților aleși ai credinței noastre, și îndepărtează spăimântătoarea nenorocire ce ne amenință! Amin.

Rugăciunea unei mame pentru copilul ei bolnav.

Dumnezeule cel veșnic și împărate a toată făptura! Cu inimă înfrântă și umilită viu să-ți închin lacrimile mele: nu te dă la o parte de la o mamă copleșită de durere, și binevoiește a ascultă rugăciunea mea. Păstrează-mi sârmanul meu copil, care e așa de bolnav, copilul pe care l'am purtat în sânul meu, pe care l'am născut în dureri; înlătură pericolul care-l amenință, ușurează suferințele sale. Tu, care ai permis sfântului proroc de a învia copilul pioasei Șunamith, tu singur, Doamne, știi sentimentele unei mame, tu singur cunoști ce durere sfășie inima mea, când viața vieții mele, copilul meu, se sbate, se svârcolește, se frământă pe patul de boală! Varsă, rogu-te, în sânul său o putere dătătoare de viață, care să poată stăpâni răul și să crute existența sa. Aibi milă de el, Doamne, de el și de mama sa; te implor cu adâncă smerenie în numele evlavioaselor mame ale lui Israel, Sara, Rivka, Rahel și Leia.

Doamne Dumnezeule, poate din pricina mea suferă el; poate necredința mea a tras asupra capului său nenorocirea aceasta. Doamne! Nu mă pedepsi astfel; adu-ți aminte de făgăduiala dată prin cel mai sfânt dintre profeți „copiii nu vor muri pentru păcatele părinților⁴¹.” Oprește hotărîrea ta; voiesc să reînviu viața mea pentru a merita iertarea ta. Fă să se pogoare din înălțimea cerului ingerul tămăduirii, ca să-i aducă sănătate și o viață nouă. Nu ești tu, Eterne, care dai șiiei viața, care apropii pe cei muritori de porțile morții și-i readuci la lumină! Intoarce la viață pe copilul meu, bucuria existenței mele; schimbă jalea mea în veselie, nenorocirea în fericire, și fă să treacă această groaznică încercare! Doamne, singura mea nădejde este întru tine! Amin.

Rugăciunea unui convalescent.

Îți mulțumesc, mare Dumnezeu, pentru viața pe care mi-ai redat-o! O primesc încă odată din mâna ta milostivă. Iar pot vedea și strânge la pieptul meu pe toți aceia, pe cari îi iubesc și să mă bucur cu ei de binefacerile tale. Îți mulțumesc veșnicul meu izbăviător!

Primește rugăciunea sufletului meu recunoscător; încuviințează voința mea, ca această nouă existență, pe care o datoresc dragostei tale, să fie consacrată religiei și virtuții.

Pe patul meu de durere am putut să prețuiesc puțină valoare a bunurilor pământești; ele nu mai au nici o valoare în ochii mei, de cât pentru uzul ce pot face dintr'ânsele, pentru a-ți deveni plăcut, întrebându-le la alinarea și'n folosul semenilor mei. Astfel făgăduiesc solemn de a ajuta din toate puterile mele pe săracii bolnavi, a veni întru ajutorul celor nenorociți și de a păstra cea mai aleasă stimă și sinceră iubire, unite cu devotamentul meu nestirbit tuturor fraților mei, cărora le voi închină toată strădania și osteneala mea.

Înțeleg acumă desertăciunea dorințelor mele de altă dată; simt pericolul și fragilitatea plăcerilor, cari ne depărtează dela religie. Cea mai mare plăcere a mea va fi de acum înainte de a te adora și de a practica sfânta noastră credință; fericirea mea va constă în a-ți aparține în această lume și în eternitate! Amin.

Rugăciunea unui bolnav.

Doamne Dumnezeu! Viu la tine în această oră de suferință și de strămtorare, precum vine cineva la tatăl său, cu încredere și speranță. Tu ai găsit, în înțelepciunea ta insondabilă, că ar fi priincios pentru sufletul meu, de a mă supune dureroasei încercări a boalei, și eu binecuvântez mâna ta, care m'a lovit. Judecățile tale sunt totdeauna drepte și operele tale sunt totdeauna inspirate, preamărite Doamne, de nesfârșita ta dragoste. Am meritat, de sigur avertismentele tale părintești, căci, fără îndoielă, faptele mele n'au fost într'una conforme cu vrerea ta.

Tatăl îndurării! Recunosc nedreptatea mea, și copleșit de remușcări, îți aduc astăzi prinosul pocăinței și făgăduinței mele. Cel ce m'ai invrednicit până într'acest ceas a ajunge, iartă-mi păcatele, cari le-am făcut cu faptă, cu cuvântu și cu gându! Șterge greșalile mele și încuviințează vrerea mea de a proclama încă înaintea ta și înaintea conștiinței mele curăția și nevinovăția smeritului meu suflet.

Ah! Doamne, tu care ești stăpânul vieții și al morții, tu care ești izvorul a toată puterea și a toată fericirea, dăruiește-mi sănătatea și tămăduiește-mă de toate suferințele mele. Nu ești tu singur, atotbunule Părinte, înmăduitorul infailibil și atotputernic? Nu ții tu în mâinile tale suverane vindecarea desăvârșită?

Ascultă vocea mea rugătoare, Slăpâne al universului, și adu-ți aminte, dacă am păcătuit, de puterea patimelor și de slăbiciunea voinței. Tu știi asemenea, Dumnezeu, că simt toată oroarea răului și toată frumusețea binelui. Acordă-mi favoarea de a trăi și de a primi din mâna ta binefacerile sănătății, și toate strădanile mele. Dătătorule de viață, vor tinde de a nu mă mai depărta din calea ce trebuie să urmez. Zilele, cu care bunătatea ta neseacă mă va hărăzi, le voi întrebuiți într'un mod demn de sfântul destin al sufletului meu recunoscător. Inima și inteligența mea vor fi de acum înainte consacrate datoriei, pietății, virtuții și astfel. Atotbunule, mă voiu sili de a merita dragostea ta.

Te implor, Doamne Dumnezeul meu și Dumnezeul părinților mei, ca să-mi trimiți din cer o tămăduire desăvârșită, o tămăduire trupească și o tămăduire sufletească, și, dacă nu mă găsești astăzi vrednic de această mare favoare, aibi milă de toți aceia pe cari îi iubesc și de cari sunt iubit, de toți aceia cari au trebuință de dragostea și de îngrijirea mea.

Binevoiește, prea indurate Doamne, a primi rugămintea unei inimi frânte, care te invocă cu umilință și încredere. Facă-se voia ta! Amin!

Pregătire într-o boală grea.

Stăpânul tuturor ființelor, arbitrul vieții și al morții! Puterile mele se sflesc—poate ceasul suprem înaltează și mă apropie de veșnicie.

Dacă mă chemi, mare Dumnezeule, sunt gata a veni la tine; căci numai inima mea se va odihni în pământ; dară sufletul meu se va despărți de țărână pentru a apare înaintea ta.

Aruncă, Doamne, o privire de indulgență asupra slăbiciunilor și greșalilor de cari n'am fost lipsit. Iartă-mi păcatele, pe cari le-am săvârșit față de tine și față de oameni, precum și eu iert greșităilor mei, și nu mă lăsa să părăsesc acest pământ, fără ca să fiu împăcat cu tine și cu frații mei.

Doamne, recomand sprijinului tău, pe toți aceia, cari îmi sunt scumpi în această lume; revarsă asupra lor binecuvântarea ta; și dacă trebuie să fim separați, mângâie pe ei în mâhnirea pe care despărțirea noastră cată să li pricinuiască. Fă ca ei să cinstiască amintirea mea prin virtuțile lor și ca după o lungă și fericită carieră, să fie deapururi uniți cu mine în sânul tău.

Credința mea neclintită va gonî din spiritul meu spaima și neliniștile orei supreme. Ea va îndulci ultimele mele momente, și tu vei primi cu îngăduință sufletul robului tău, care te va proslăvi până la moarte, repetând pentru cea din urmă dată: „Ascultă, Israel, Domnul Dumnezeu nostru, Domnul unul este!”¹⁾

IV

צדוק הדין

Rugăciuni la o înmormântare.

1. Rugăciune la cimitir.

Acela, care n'a fost de treizeci de zile la cimitir, zice la intrare, următoarea formulă:

Hotărârea lui Dumnezeu. ²⁾

לְהַלְלוּ לַאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר הַנּוֹרָא הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם
הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם
הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם
הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם

לְהַלְלוּ לַאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר הַנּוֹרָא הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם
הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם
הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם
הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם הַמְּשֻׁבָּח הַמְּשֻׁלָּם

¹⁾ „Deut.” 6, 4.

²⁾ Beraita. „Berachoth” 58, 2. Intregită de Mar b. R. Abina în numele lui R. Nachman (bar Jakob) — 4079.

numărul vostru, întru dreptatea sa își va aduce aminte de voi toți, pentru a vă readuce la viață în viitor. Lăudat fi Doamne, care înviezi morții.

מספר בלכם בדין, ועתיד לרחוץ
ולחיותכם בדין: ברוך אתה יי
מחיה המתים:

Atotputernicia lui Dumnezeu.

Aci urmează rugăciunea a doua de la „S'mone Esre" până la pagina 73—74.

2. Supunerea în voia lui Dumnezeu.

După înmormântare, zice Rabinul cu un ton jalnic, și asistența repetă încet, versetele de mai jos:

(Această rugăciune se suprimă în zilele când nu se zice תחנון.)

Creatorul! desăvârșită e fapta lui, și toate căile sale sunt drepte. El e un Dumnezeu al adevărului, fără greș; drept și sincer este el. Creatorul! desăvârșit în toată fapta sa, cine ar îndrăzni să-i zică: ce faci? El stăpânește aci — jos, ca și acolo — sus, el dă și ia viața, el coboară în groapă și suie de acolo. Creatorul! desăvârșit în toate faptele sale, cine ar îndrăzni să-i ceară socoteală? Tu, care îndeplinești ceiace făgăduiești, fă cu noi milă nemeritată; în favoarea aceluia ce a fost legat ca un miel de jertfă,¹⁾ ascultă și fă! Tu, care ești drept în toate căile tale, Creator desăvârșit! Tu, care ești lungărbător și plin de îndurare, fie-ți milă de noi și cruță părinții și copiii! Căci la tine, Doamne, e iertarea și îndurarea. Tu ești drept, Doamne, când iei viața și drept când dăruiești viața, tu, carele ții în mână ta ursita a tot duhul. Nu îngădui ca amintirea noastră să fie ștearsă, ci aruncă asupra-ne o privire

הצור, תמים פועלו, כי כל-
דרכיו משפט. אל אמונה, ואין
עול. צדיק וישר הוא: הצור,
תמים בכל-פעלו, מי יאמר לו,
מה תפעל. השליט במטה,
ובמעל, ממיט ומחנה, מוריד
ושואל וועל: הצור, תמים בכל-
מעשה, מי יאמר לו מה תעשה.
האומר ועשה, חסד חנם לנו
תעשה. ובזכות הנעקד קשה,
הקשיבה ועשה: צדיק בכל-
דרכיו, הצור תמים, ארך אפים
ומלא רחמים, חל-נא וחוס
נא על אבות ונגנים. כי לה,
אדון הסליחות והרחמים: צדיק
אתה, יי להמית ולהחיות, אשר
ברוך בקרונך בל-רוחות. חלילה
לה זבוננו למחות, ויהיו נא

¹⁾ „Deut.“ 32, 4. ²⁾ lihak.

îndurătoare, căci la tine, Doamne, e îndurarea și iertarea. Omul, dacă e de un an, sau de trăiește o mie de ani, ce folos are? E par'că n'a fost. Fii lăudat, Judecătorule cel drept; tu iei vieța, tu o dai. Fii lăudat, tu, a cărui judecată e totdeauna dreaptă. Tu îmbrățișezi cu o privire tot universul, tu răsplătești fiecare după faptele sale, după dreptul lui, și toți mulțumesc numelui tău. Recunoaștem, Doamne, că drepte sunt judecățile tale. Dreaptă e hotărîrea ta, fără greș ești în judecarea ta, și nimeni nu poate să cârliască în potruva firei judecării tale. Drept ești tu, Doamne, și sincere sunt judecățile tale; principiul tău e adevăr, hotărîrea ta dreaptă și adevărată. Lăudat fii, Judecătorule cel drept, toate hotărîrile tale sunt drepte și adevărate. Sufletul a tot viul e în puterea ta; dreapta și stînga ta sunt pline de har și de dreptate. Fie-ți deci milă de rămășițele oilor tale, și zi îngerului (morții): „Slăbește-ți mîna ta!”¹⁾ Mare în stat și puternic în aducere la îndeplinire, ochii tăi sunt neincetat deschiși peste toate căile fiilor lui Adam, pentru a da fiecărui muritor după căile sale și după rodul faptelor sale.²⁾ Ca să se vestiască, că drept este Domnul, el — stîncă mea, în care nu e nici o strîmbătate.³⁾ Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvîntat.⁴⁾ Și el, Atotînduătorul,

עֲנֶיךָ בְּרַחֲמִים עָלֵינוּ פְּקַחֲוֹת,
כִּי לָךְ אֲדוֹן הַרַחֲמִים וְהַפְּלִיחֹת:
אָדָם, אִם בְּן־שָׁנָה יִהְיֶה, אִם
אֶלֶף שָׁנִים יִתֵּי, מֵהַיְתָרוֹן לוֹ.
כֹּלֹא הָיָה יְהוָה. בְּרוּךְ הוּא
הָאֱמֶת, מִמִּית וּמִחַיָּה: בְּרוּךְ
הוּא, כִּי אֱמֶת דִּינֹו, וּמִשְׁוֹמֵם
הַכֹּל בְּעֵינָיו, וּמִשְׁלֵם לְאָדָם
חֲשָׁבוֹנוֹ וְדִינוֹ, וְהַכֹּל לִשְׁמוֹ
הוֹדִיָּה יִתְּנוּ: יִדְעֵנּוּ יי כִּי אָדָם
מִשְׁפָּטָה. תִּצְדַּק בְּדִבְרֶךְ, וְתִזְכֶּה
בְּשִׁפְטָה, וְאִין לְהַרְרֵה אַחֵר
מִדֶּרֶת שִׁפְטָה. צָדִיק אַתָּה יי,
וְיִשָּׁר מִשְׁפָּטֶיךָ: דִּין אֱמֶת, שׁוֹפֵט
צָדִק וְאֱמֶת. בְּרוּךְ הוּא הָאֱמֶת,
שֶׁכָּל־מִשְׁפָּטֵי צָדִק וְאֱמֶת: נִפְשׁ
כָּל־חַי בִּיְהוָה. צָדִק מְלֹאָה יְמִינֶךָ
וְיָדֶךָ. רַחֵם עַל פְּלִמָּת צֶאֱן
יְהוָה, וְתֹאמַר לְמִלְאָךְ, הֲרֵף יְהוָה:
גְּדֹל הַעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָה, אֲשֶׁר
עֲנֶיךָ פְּקַחֲוֹת עַל־כָּל־דָּבָר כִּי בָּנִי
אָדָם, לְמַת לֹאִישׁ בְּדִרְכֵּיו וּבְפָרִי
מַעֲלָלָיו: לְהַגִּיד, כִּי יִשָּׁר יי צוּרִי,
וְלֹא עֲוֹלָתָהּ בּוֹ: יי נֶמֶן וְיִי לִקְחָהּ,
יְהִי שֵׁם יי מְבָרָךְ: וְהוּא רַחוּם,

1) „Irm.“ 32, 19. 2) „Ps.“ 29 16. 3) „Ijob.“ 1, 21. 4) „Ps.“ 78, 38.

iartă păcatul și nu sdrumică; יהי כבודך ויהי חסדך
 adesea își înfrânează mânia și לא תשיב אפך ולא תעיר כל חמתך
 nu deșteaptă toată urgia-i.

3. Psalm.

În zilele când se face rugăciunea de תחנון se zice Psalmul 49 «Prevenite în vederea
 deșertăciunii și a nimicniciei» pag. 136; iar în zilele când nu se face rugăciunea de תחנון
 se zice Psalmul 16 «Mângâiere și ascultare în favoarea celor sfinți și curioși.» pag. 138.
 După Psalmul 16 urmează obișnuitul Kaddiș de orfani pag. 128; după Psalmul 49 ur-
 mează Kaddiș-ul de mai jos:

קדיש יתום אחר הקבורה.

Kaddiș de orfani, după inhumațiune.

יהי גדל ויהי קדוש שמה רבא, יתגדל ויתקדש
 Preamărit și sfințit fie numele Domnului în
 această lume, pe care o va בעלמא די הוא עתיד לאתחבתא
 reînvi odată pentru a învia mor- ולא חתא מתא ולא שקא יתהון
 Ńii și a-i chema la viața veș- לחי עלמא. ולמבגא קרבתא די
 nică; pentru a rezidi cetatea ירושלים. ולשכללא היכלה
 Ierusalaim și a întemeia acolo פגוה. ולמעקר פלחנא נכראה
 falnicul său tron. În vremea מן דארעא. ולא תבא פלחנא
 aceea idolatria și superstiția vor דישמא לאתרה. וימליך
 fi stărpite de pe pământ, cul- קדשא ברך הוא במלכותה
 tul adevăratului Dumnezeu, al ויקרה. בתיבון וביומיון. ובחי
 Dumnezeului unu, statornicit דכל בית ישראל בענלא ובזמן
 pretutindeni, și împărăția Atot- קריב. ואמרו אמן.
 sfântului, lăudat fie el, procla- יהא שמה רבא מברך לעלם
 mată în toată slava și măreția ולעלמי עלמא.
 ei. Pliniască-se aceasta în viața
 voastră și în zilele voastre și
 în viața întregii case a lui
 Israel, curând, și în vreme de
 aproape. Și ziceți: Amin!

יהא שמה Fie numele său cel
 mareț binecuvân-
 tat, în veci și în vecii vecilor.

יחברך Binecuvântat, slăvit,
 fălit, înălțat, rădicat,
 mărit, glorificat și lăudat, fie
 numele celui Atotșfânt—bine-
 cuvântat fie el — care e mai

יתברך וישתבח ויהפא
 ויתרומם ויתגדל ויתקדש
 ויתעלה ויתהלל שמה רבא
 ברך הוא לעלם (1) מן-כל

1) In cele „zece zile de pocălnică“ se zice: לעלם ולעלם.

presus de orice laudă, cântare, slavă și mângâiere, ce s'ar putea exprima în lume. Și ziceți: **בְּרַכְתָּא, וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא, וְנַחֲמָתָא, דְּאַמְרִין בְּעֵלְמָא. וְאַמְרוּ אָמֵן:**

Amin! **יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא, וְחַיִּים, עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאַמְרוּ אָמֵן:**

Reverse-se o pace desăvârșită din cer, și vieață, asupra noastră și asupra întregului Israel. Și ziceți: Amin!

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִדְּמוּי הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאַמְרוּ אָמֵן:

Cel ce statornicește armonie în înălțimile sale cerești, acela să stabilizească pace între noi și întregul Israel. Și ziceți: Amin!

Kaddiș de orfani, după înhumațiune. ¹⁾

יְתְגַדֵּל Iisgaddal vă-iiskaddaş şamei rabbo băolmo di hu usid lă-îshaddoso ulăahaio mesaiio ulăasuku lioshon lăhaie olmo, ulămivne karto di Ieruşălem, ulăşahilolo hechălei băgava, ulămeekar polhono nuhroo min arăo, vālaasovo polhono di şmaio lăasrei, vā-iamlich kudşu, bărich hu, bămalhusei vikurei, băhaiechon uvăiomechon, uvăhaie dăchol beis Iisroel, ba'agolo, uvizăman koriv. Vă-im'ru: Omen.

יְהֵא שְׁמָא Iehei şamei rabbo măvorach, lăolom ulăolămei olmaiio. **יְתְבַרְךָ** Iisborach, vāiîstabbah, vāiispor, vāiisromam, vāiisnassei, vāiishaddor, vāiisalle vāiishallol, şamei dekudeşo, bărich hu, lăelo min col birchoso, vāşiroso, tuşbăhoso vānehămoso, damiron băolmo. Vă-im'ru: Omen.

יְהֵא שְׁלָמָא Iehei şalomo rabbo min şamaio, vehaiim oleinu vāl col Iisroel. Vă-im'ru: Omen.

עֲשֵׂה שְׁלוֹם Osei şolom bimăromov, hu ia'ase şolom oleinu vā-al col Iisroel. Vă-im'ru: Omen.

4. Formula de mângâiere ce se adresează persoanelor cari jelesc, când trec prin Indoitul şi reag format de asistenţi (**קְהֵלַת שְׂרָרָה**):

הַמָּקוֹם יְנַחֵם אוֹתָךְ (אֲתָכֶם), בְּחוֹךְ הַמָּקוֹם Alotprezentul să te (vă) mângăie, împreună cu toţi acela, cari jelesc pentru Sion **שָׂאָר אֲבָלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם:** şi Ieruşalaim. ²⁾

Înainte de a plecă de la cimitir, se smulge câteva fire de iarbă şi se zice:

וַיִּצְיֹא מַעִיר בְּעֵשֶׂב דְּרָאָרִין: **וַיִּצְיֹא** Să reînfloriască într'o zi ca iarbă câmpului. ³⁾

¹⁾ În urma cererii ce ni s'a adresat, dăm aci o copie cu litere româneşti, după Kaddiș-ul, ce orfanii rostesc în urma înhumaţiunii.

²⁾ Talm. „Sabbath“ 12, 2. ³⁾ „Ps.“ 72, 16.

Unii zic:

אָדוּ-יְי אַמִּינֶה (Doamne)
 că (înrână suntem. 1)

זְכוּר בִּי עֲפָר אֲנִיחֶנוּ

La plecarea din cimitir, după spălarea mâinilor:

בְּלֵעַ הַמָּוֶת סְטָרְפִיכָהּ דֹּמִינֵהּ
 moartea pe vecie,
 ștergă D-zeu lacrimile de pe toate
 fețele, și depărteze ocara poporu-
 lui său de pe toată suprafața pă-
 mântului, astfel precum a făgăduit
 Domnul. 2)

בְּלֵעַ הַמָּוֶת לִנְפֻשָּׁהּ וּמִתְהַ אֲדָנִי יִהְיֶה
 דְּמָעָהּ מֵעַל כָּל-פְּנִים וְתִרְפָּת עַמּוֹ
 יִסִּיר מֵעַל כָּל-הָאָרֶץ בִּי יְיָ דְּבָר:

Meditațiune la intrarea în cimitir.

Doamne! Apropiându-mă de aceste morminte, sumbre limite între viață și moarte, o adâncă mahnire cuprinde sufletul meu! Aci, în acest sălaș de somn veșnic, se sfârșesc toate planurile, toate năzuințele muritorului. Aci se sfârșim pasiunile și strădaniile sale; mândria și bogăția, mizeria și sărăcia, dragostea și ura dorm aci în pace, după ce s'au frământat atâta în lume! Aci dorm toți acela, pe cari i-am iubit pe acest pământ, — aci zăresc și locul, care îmi este rezervat și în care mă voi culca alături de ei!

Ah! Nu în zadar strigă Ecleziaștul: „Deșertăciune și iarăși deșertăciune, toate nu sunt decât deșertăciune!“ 3) În adevăr, toate în această lume nu sunt decât o clipeală de ochiu, fum și vestejire...

Ce este viața omului în balanța veșniciei, dacă nu o secundă, o scânteie, un vis? Da! o scânteie, o secundă plină de dureri, ispite și grele suferințe!

Un singur gând mă întărește și mă mângăie, în mijlocul întristării mele, acela al Nemuririi. Religiuinea ce ni-ai dat-o, Doamne, ne arată cerul; credința și speranța ne vorbesc de ursitele nemuritoare ale sufletului nostru, și eu zic cu David: „Deși umblu în valea umbrelor morții, de nici un rău nu mă tem, căci tu ești sprijinul și conducătorul meu.“ 4)

Nu; tu nu vorești, Doamne, carele ești atotbun, tu nu vorești ca nobilele sentimente cari ne însuflețesc, ca divinele afecțiuni cari sunt bucuria vieții noastre, ca toate aceste lucruri sfinte să se sdrobiască de mormânt! Nu, voi nu sunteți morți, voi, cari vă odihniți aci sub aceste pietre reci! Voi sunteți invizibili, dar nu sunteți absenți; voi continuați de a trăi, voi nu încetați de a ne iubi! Voi trăiți în amintirea noastră, voi trăiți în inima noastră, căci noi știm că sunteți lângă Dumnezeu, iar noi așteptăm în liniște și cu încredere ziua, în care sufletul nostru se va uni cu sufletele voastre în această patrie cerească, unde lacrimile sunt necunoscute, unde nu mai este vorbă de nici o despărțire.

Acest ultim azil, în care totul ne amintește întristarea și moartea, se numește în graiul sfintei noastre Religiiuni, nu lăcașul mormintelor ci casa celor vii, casa Veșniciei; căci de aci sufletul nostru, după ce se desface de vasul său de lut, își ia avântul către seninele regiuni eterice, în sălașul nemuririi. Rămășițele pământești ale amicilor noștri sunt aci sub această țărână, însă sufletul lor este în înălțimea cerului, înaintea lui Dumnezeu, și mai târziu, când ne va suna și nouă ora plecării de pe acest

1) „Ps.“ 103, 14. 2) „Ies.“ 25, 8.

3) „Ecl.“ 1, 2. 4) „Ps.“ 23, 4.

grăunte de nisip ce se numește globul pământesc, spiritul nostru, împreună cu al lor, va înțona cu toți îngerii rugăciunea cea mare a Veșniciei și va adora pe Dumnezeu la picioarele sfântului său tron.

Noi nu ne temem de moarte; numai cel nelegiuit tremură înaintea ei; pentru cel drept ea este calea, care duce la fericire, la viața veșnică, care apropie creatura de Creatorul său!

Tu ai zis-o: „Noi nu suntem decât niște prilegi pe pământ și că nu există om, cât de drept ar fi el, care să facă numai bine și să nu săvârșască niciodată vre-o faptă rea“. Iată dar pentru ce avem nevoie de îngăduința ta și pe pământ și în cer. Aibi milă de noi, Doamne, aibi milă de ei. Susține-ne în calea vieții și iartă-le lor greșalile pe cari, poate, le-au săvârșit. Primește sufletele lor cu dragoste, judecă-le după dreptatea ta și după mulțimea îndurărilor tale! Amin.

În ajunul Anului Nou și în ajunul Zilei de Ispășenie (Iom ha-Kipurim), se adaugă:

Doamne, Dumnezeule al lui Israel, îndură-te de mine, de toți aceia cari îmi sunt scumpi și de toți copiii tăi; judecă-ne întru nesfârșită-ți milostivire, fiindcă nici un muritor nu e curat înaintea ta. Ascultă pe toți aceia, cari te invocă; primește rugăciunile lor în favoarea sfântului tău nume și pentru dragostea celor drești, cari dorm în țărană. Speranța mea este întru tine, Doamne; iartă-mă și desvinovățește-mă în judecata ta.

(În ajunul Anului Nou). Pentru anul ce vine, înscrie-mă, Dumnezeul meu, în cartea vieții.

(În ajunul de Iom ha-Kipurim). Șterge păcatele mele; și în această Zi de Ispășenie, care se apropie, menține numele meu în cartea vieții.

Dăruiește-mi, împreună cu binecuvântarea ta, un an de pace și de liniște, și dă-mi mie și tuturor copiilor tăi puterea, de a fi statornici în calea binelui, și de a îndeplini până la ziua cea din urmă preceptele sfintei tale Legi! Amin.

Rugăciune pe mormântul unui tată.

Cuprins de-o emoțiune dureroasă, calc pe acest pământ, unde se odihnește în tăcere morții acela, care mă luminează prin sfaturile sale, care-mi servia de conducător în calea cea grea a vieții! Ah, iubitul și veneratul meu tată! Am pierdut, pierzându-te pe tine, tot ce aveam mai scump în lume! Tu ai veghiat asupra copilăriei mele, tu mi-ai apărut viața, când eram bolnav, și niciodată n'ai retras mâna ta ocrotitoare de pe capul copilului tău; tot ce am și tot ce sunt, datoresc dragostei tale față de mine. Câte sacrificii ți-ai impus pentru ca să-mi asiguri viitorul, pe care-l dorai să-l am. Mă podidesc lacrimile, când mă gândesc la nenumăratele dovezi de dragoste și de devotament, pe cari tu n'ai încetat să mi le arăți, când mă gândesc mai cu seamă, că recunoștința mea fiască n'a fost în stare să le răsplătesc.

Vai! De ce te-am pierdut? De ce nu mi-a fost dat să te am mai mult timp? Acea zi va rămâne ca o amintire tristă a vieții mele, în care ochii tăi au văzut pentru ultima dată lumina zilei, în care am auzit pentru ultima oară sunetele scumpei tale voci. Ar fi fost pentru mine o fericire, dacă aș fi putut și eu să te înconjur cu îngrijirile și afecțiunile mele, dacă aș fi putut să veghez asupra bătrânețelor tale, după cum tu ai veghiat asupra copilăriei mele. Făcând chiar toate acestea, tot nu m'aș fi acutit decât într-o măsură mică de datoria mea. Dar Dumnezeu a hotărât

alifel; și tu ai plecat, ai plecat pentru totdeauna, lăsându-mă în jale și obidă. Pe lângă durerea ce mi strânge inima că te-am pierdut, se mai adaugă și regretul amar, că n'am făcut tot ce trebuia să fac, ca să îți dovedesc respectul, dragostea și recunoștința mea față de tine. De ce nu pot să rechem anii, cari au trecut pentru totdeauna? Cum aș voi să dau la lumină aceste tezaure de afecțiune fiască, cari sunt în inima mea! Ah, tatăl meu regretat. Din înălțimea cerului unde locuiești în sânul luminii și al păcii, iartă-mi toate greșalile comise față de tine și pe cari eu mi le imput cu cea mai crudă amarăciune. Iartă-mi toate faptele, cari îți au pricinuit vre-o supărare, și pe cari eu poate le-am săvârșit fără voie; trebuie să sper în iertarea ta, ca să nu fiu doborât de durere.

Am nevoie de asemenea de luminile Religiei spre a suporta cu tărie nenorocirea de a te fi pierdut. Tu m'ai părăsit, însă tu continui să trăiești; eu cred, eu știu, că tu mă auzi, că tu mă vezi. Sufletul tău, atât de frumos și atât de curat, despoiat de legăturile pământești, trăiește în lumea celor fericiți, și simt necurmat prezența ta binefăcătoare. Iată ce mă susține și mă mângâie! Când mă lupt cu greutățile vieții pământești, dobândesc puterea și curajul necesar, gândindu-mă că ești lângă mine. Tu m'ai învățat să cred și să sper; tu m'ai învățat de asemenea prin lecțiunile și pildele tale, a iubi ce este bine, a căuta ce este drept. Voiu cinsti memoria ta și voiu binecuvânta numele tău, rămânând credincios sfaturilor tale și conducându-mă de principiile de dreptate, de lealitate și de devotament, cari au fost legea existenței tale. Ah! De aș putea să aduc din aceste locuri triste cugetări pioase și hotărâri salutare. De ar putea venerata ta imagine, adânc săpată în inima mea, să fie pentru mine un imbold de a face bine și să-mi serviască de preservativ în contra răului! Voiesc să fiu cu totul demn de tine, tatăl meu, pentru ca și eu, când va suna ora supremă, să mă pot înfățișa, în fața Judecătorului prea înălțat, cu sufletul curat, cu conștiința împăcată și cu o recoltă bogată de fapte bune! Amin.

Rugăciune pe mormântul unei mame.

Vin, în aceste locuri pașnice și singuratic, unde totul amintește oamenilor moartea și veșnicia; vin să mă rog pe mormântul iubitei și veneratei mele mame. Nu doară că aș avea nevoie de a mă refugia în mijlocul acestei solemne tăceri a naturii, de a vedea în jurul meu toate aceste semne funerare, mărturi ale neslătorniceii noastre, pentru a mă gândi la aceea, pe care am iubit-o mai mult în lume. Chipul ei cel dulce se află pretutindeni în inima mea, și în tot momentul, gândirea mea se îndreaptă către acele timpuri ferice, când aveam încă bucuria de a o vedea lângă mine bună și zămbitoare, duioasă și iubitoare. Însă îmi pare că alături de acest mormânt sacru, care conține rămășițele ei pământești și pe cari le-am umdat de atâtea ori cu lacrimile mele, îmi este mai ușor de a-mi reculege amintirile și de a da drum liber reflexiunilor și regretelor mele. Căci aci, și aceasta nu o voiu ultă niciodată, memoria ei a primit ultimele onoruri, de cari ea era atât de demnă; aci Religiea a rostit sfintele predici pentru odihna sufletului ei; aci a trebuit să-i adresez un veșnic adio.

Mare Dumnezeu! Ce zi tristă fu această pentru mine! Inima mea era zdrobită, toată ființa mea ca nimicită de durere și lumea îmi părea o îngrozitoare singurătate. Ce! îmi ziceam eu, este dară adevărat! nu mai am mamă! Ea care fusese îngerul păzitor al copilăriei mele, ea care fusese însă și dragostea și bunătatea, care părea că trăiește numai pentru copilul ei, ea nu mai este! Cine îmi va mai da acel plăcut surâs, care era recompensa cea mai scumpă a eforturilor și lucrărilor mele? Unde-i acea voce

duioasă și îmbărbătătoare, care știa să găsiască așa de bine calea către inima mea? Ah! de ce niște legături așa de prețioase, atât de necesare fericirii noastre, să fie rupte de mâna inexorabilă a morții?

Iată cum vorbiam eu în durerea mea și ultim, în aceste crude momente, ceiaș m'ai învățat tu adesea, că trebuie, chiar de s'ar întâmpla ori și ce, să aibi încredere în Dumnezeu și să primești cu o resemnare curajoasă decretul sfintei sale voinți. Însă el a iertat desnașdejdea mea, despre aceasta sunt sigur. El, care cunoaște inima omenească, care știe că nici o nenorocire pe pământ nu este egală cu pierderea unei mame, el nu poate să se irite de lacrimile noastre. El le vede, din contra, cu ochi îndurători, și în bunătatea-i neîfămurită, el le dă ca o aspră dar puternică consolare.

Lacrimile amare pe cari le-am vărsat, când te-am pierdut, lacrimile pe cari mi le smulge încă și acum amintirea ta, nu sunt ele, scumpă mamă, semnul dragostei mele? Al da, eu te iubiam din toate puterile sufletului meu, căci înțelegeam tot ce erai pentru mine, tot ce eram pentru tine. Îți datoresc mai mult decât viața, îți datoresc că am crescut la umbra unei afecțiuni vigilente, sub protecțiunea unei duioșii neobosite, și îți datoresc că am devenit vrednic de a trăi. Tu ai format inima și inteligența mea, tu mi-ai vorbit de timpuriu despre datorie, onestitate, despre virtute și religie; tu m'ai învățat să iubesc pe Dumnezeu și când deabia începusem a bălba, tu m'ai obișnuit de a înălța glasul meu către El și de a-i încredința bucuriile și suferințele mele. Fii binecuvântată, o dulce mea binefăcătoare, pentru toate bunătățile cu cari m'ai împărtășit, și primește, ca o dovadă a profundei și eternei mele recunoștințe, jurământul pe care-l fac pe mormântul tău, de a păși totdeauna pe drumul ce mi l'ai netezit și care — tu mi-ai spus-o mai mult decât odată — duce la pace, demnitate și la adevărata fericire.

Astfel voi respecta și onora sfânta ta memorie; astfel voi înveseli inima ta de mamă în acest lăcaș al luminii și al adevărului, în care Dumnezeu te-a primit; astfel voi rămânea demn de tine și de sfaturile tale pline de înțelepciune și de dragoste nemărginită. Ajută-mă din înălțimile cerului, în această lucrare grea; inspiră-mi puterea și perseverența, atât de necesare, spre a putea traversa, fără a șovăi, ispita vieții și de a merita să fiu într-o zi unit cu tine în lumea celor mănușiți! Amin.

Rugăciunea unei fete pe mormântul tatălui ei.

Tatăl meu! Scumpul meu tată! Nemiloasa coasă a morții te-a secerat pe când eram încă copilă; abia te-am cunoscut, — și cu toate acestea nu-mi aduc aminte decât de dragostea ta pentru copilul tău.

Astăzi am ajuns la o vârstă, în care sfaturile și protecțiunea unui tată mi-ar fi neprețuite; însă vai! sunt orfană! nu mai am tată!

Mulțumită bunei mele mame, am fost crescută în frica lui Dumnezeu. În sentimentele onoarei și în dragostea pentru virtute, și îți promit, tată! meu, că nu mă voi depărta niciodată de la această cale.

Unește rugăciunile tale cu ale mele, scumpul meu tată! Du-le la pîclorul tronului harului divin, pentru ca Atotputernicul — proslăvit fie el — să mă ocrotască și să dăruiască viața iubitei mele mame.

Un văduv la moartea soției sale.

Găsisem o tovarășă după inima mea. Unirea noastră a fost contractată sub cele mai fericite auspicii și ne-am silit a o sfinți prin îndatoririle

zilnice ale Religiei și ale carității. Nădăjduiam că D-zeu, în bunătatea sa neîmămurată, ne va îngădui de a trăi totdeauna unul pentru altul și de a împărtăși bucuriile și necazurile acestei lumi. Dorințele mele, vai! nu s-au împlinit; sunt singur, acum, pe acest pământ și viața mea se stinge în regrete.

Nu, nimic nu poate înlocui pentru mine dragostea ta, scumpă tovarășă a tinerețelor mele! Tu ai fost grația căminului meu, cununa vieții mele. Încrederea ce mi-ai arătat-o dublă curajul meu și puterile mele; datorită de a te face fericită, dete un scop străduințelor și speranțelor mele; surâsul tău dulce și binevoitor eră balsamul tuturor durerilor, tuturor decepțiilor mele; foarte ades tu mă luminaai cu sfaturile tale, potoleai violența sentimentelor sau hotărârilor mele prin cuvinte mângâioase, prin viersul tău plin de farmec. Eră femeia virtuoasă despre care vorbește Biblia, gloria bărbatului, fala familiei, binecuvântarea copiilor tăi. Ah! de ce mi-a răpit-o moartea inexorabilă? De atunci simt ca un gol în inima mea; traiul meu e decolorat, trist, searbăd; fiecare emoțiune deșteaptă scumpa ta imagine și reînnoiește jalea mea.

Totuși îndrăznesc a o zice, tu nu ești moartă pentru mine. Amintirea ta este adânc săpată în sufletul meu și în inima mea; ea e pentru mine un izvor de bune inspirațiuni. Voiesc să mă fac din zi în zi mai demn de tine, mai demn de a te regăsi mai târziu într-o altă lume. D-zeu te va recompensa pentru faptele tale cele bune, și pentru cele ce voiu săvârși în numele și după exemplul tău: el va răsplăti viața ta de pietate și de devotament; el te va împărtăși de fericirile rezervate sufletelor virtuozelor, într'un cuvânt, el îți va da un loc alături de mamele noastre venerate, de Sara, Rivka, Rahel și Leia, lângă toate sfintele femei în Israel! Amin.

Rugăciunea unui bărbat pe mormântul soției sale.

Neprețuită tovarășă a vieții mele! Durerea îmi sfășie inima: vărs lacrimi amare pe mormântul tău, fiindcă toată fericirea mea este îngropată aci cu scumpa ta cenușă. Tu, care mi-ai împodobit viața cu dulcea ta, tu care mi-ai înveselit inima cu bunătatea și cu devotamentul tău, cum să nu jelesc, când mă gândesc, că nu rămâne din tine decât puțină țărână; când mă gândesc, că copilașii noștri sunt lipsiți pentru totdeauna de gingașele tale desmierdări, de grijele tale neobosite și că ei nu vor mai revedea pe mama lor! O! veghiază asupra lor din înălțimea cerului, precum ai veghiat asupra-le în această lume; fie ca amintirea ta să-i ocrotiască, să-i călăuziască în calea binelui și să îndepărteze dela ei verice pericole, verice nenorocire; fie ca ei să-și aducă aminte necurmat de bunătatea, de blândețea și de pietatea ta, pentru ca să te imiteze.

Eu voiu onora amintirea ta, reportând asupra copilașilor noștri toată dragostea ce aveam pentru tine, scumpă soție; îi voiu iubi pentru tine și pentru mine, îi voiu aduce aminte neincetat de virtuțile mamei lor, și ei vor fi virtuți cu dânsa.

Doamne, acordă aceleia pe care o plâng și care doarme sub această piatră bucuriile Eden-ului; îngăduie, ca sufletul ei să poată, ca un geniu tutelar, să veghiez asupra copiilor mei, cărora li-ai luat mama lor; ca să depărteze de la dânsii orice înrăurire primejdioasă și să-i conducă, până la sfârșitul carierei lor, în calea Religiei; lă, în sfârșit, ca în ziua cea mare a învierii să fim toți demni de a lua loc între aleșii tăi!

Odihnește în pace, prea iubită mea soție, până în ziua, în care ne vom revedea în veșnicie! Amin.

O văduvă la moartea soțului ei.

Strig cu inima zdrobită de durere, însă încotro mă întorc, nu văd, nu aud nimic; o înspăimântătoare tăcere mă înconjoară. Și aceasta din cauză că acela, care altădată îmi răspundea, nu mai este. Ah! El mi-a fost smuls. O, Dumnezeu! mare Dumnezeu! Tu ai chemat pe scumpul meu soț în luminatele tale sălașe. Acel ochiu, care mă privia cu atâta dragoste s'a stins; acea gură care mi surădea este închisă pentru totdeauna, acea inimă care mi păstra fidelitatea a încetat să bată. Ah! Sunt despărțită de acela, de care eram legată așa de strâns; de acela care împărția toate bucuriile cu mine, de acela, care lua parte la suferințele mele. Însă, Dumnezeu, hotărârile tale sunt drepte, și eu plâng, dar nu murmur. Tu ne-ai unit, Doamne, și ți-am mulțumit; astăzi tu ne desparți: facă-se voia ta; tu vei avea milă de sărmana văduvă.

Văduvă! Ce nume înspăimântător! Nu mă mai chemați *Naemi* (grățioasă). Numiți-mă *Mara* (amărâta), căci Eternul m'a cufundat în întristare. Ah! Înțeleg acum cuvintele sfintei Scripturi, plângerile cuvioasei văduve a lui Elimelech. Eu de asemenea sunt văduvă, eu de asemenea am fost afundată în obidă de cel Etern.

Însă ca și tine, pioasă Naemi, voiesc să rămân credincioasă Celui, care ne-a întristat pe amândouă. El a avut milă de tine, el nu mă va părăsi, el, părintele orfanilor, apărătorul văduvelor! Și plină de încredere în el, grădesc în nenorocirea mea: „Doamne, tu mi l'ai dat, Doamne, tu mi l'ai luat, fie numele tău binecuvântat!“¹⁾

Rugăciunea unei femei pe mormântul soțului ei.

Odihnește în pace, scumpul meu soț! Odihnește în pace, o, tu, fericirea și fala tinerețelor mele!

Văduva ta nemângăiată vine să plângă pe mormântul tău; ea vine să-și verse durerea în sânul Celui veșnic.

Iubite soț, ai fost răpit dragostei mele — și toată fericirea a dispărut pentru mine de pe pământ.

Tu erai sfătuitorul meu, călăuza mea, tu erai refugiul meu în această lume. Astăzi sunt singură, părăsită. Chem și nimeni nu mi răspunde. Casa mea este întunecată — căci lumina, care o lumină, a dispărut.

Doamne! Doamne! Tu lovești și tu vindeci. Ah! Cum voiești tu să vindeci rana pe care ai făcut-o în inima mea? Însă tu ești atotputernic și mâna ta nu e niciodată prea scurtă.

Scumpul meu soț! Pâinea eră dulce, când mi-o dădeai tu; apa eră dulce, când mi-o turnai tu; astăzi moiul pâinea mea în lacrimile mele și beau din cupa amarăciunii. Fiindecă masa mea este lipsită de șeful ei, acela care eră dreapta mea a fost despărțit de mine.

Doamne! Plâng însă nu câtesc; am inima cernită, însă mă supun voiei tale celei sfinte. — Ți cer numai puterea și curajul necesar, spre a suporta nenorocirea mea.

Unește rugăciunile tale cu rugăciunile mele, scumpul meu soț, ca Părintele atotmilostiv să aibă milă de văduva ta (*dacă văduva are copii*: și de sărmanii noștri copii! Odihnește așa de fericit, astăzi sunt orfan! Altădată conduși de o mână binefăcătoare dar fermă, astăzi părășiți grijei unei mame adesea prea slabă. Mare Dumnezeu! Tu ești tatăl orfanilor. Dă-mi, o! dă-mi puterea și curajul, de care am nevoie, spre a în-

¹⁾ „Iiob“ 1, 21.

drumă pe copiii mei pe calea binelui. Inspiră-le sentimente de onoare, de pietate și ca amintirea tatălui lor să le fie de pază).

Doamne! Primește durerea mea ca o jertfă ispășitoare pentru păcatele, pe cari poate le-am săvârșit; și milostenia ce o fac, fie socotită în favoarea aceluia pe care îl plâng.

Adio! Adio! scumpul meu soț! Fie ca sfântul tău suflet să fie interpetul meu pe lângă Stăpânul veșniciei, până ce va crede de cuviință să ne uniască, pentru a nu ne mai despărți. Adio, Adio!

Rugăciune pe mormântul unui copil.

Tu ești culcat în acest mormânt, sub această piatră rece, tu, scump copil, pe care te-am iubit atât de mult! Tu, care erai bucuria și fericirea mea, nu te voi mai vedea încă în jurul meu; tu nu vei mai surăde mamei tale! Ah! Nu mai există fericire pentru mine!

Doamne, tu m'ai lovit cu toată asprimea! Dă-mi voie ca să-mi vărs inima înaintea ta, căci tu ești singura mea mângâiere, și fără gândul la tine, n'aș rezista desperării, care mă doboară.

Chem îndurarea ta pe acest mormânt, pe care îl ud cu lacrimile mele și mă plec înaintea vrerei tale — „tu mi-ai dat acest teazaur, tu mi l'ai luat, fie numele tău binecuvântat“. El este în cer lângă tine și cine știe, dacă tu nu l'ai chemat așa de curând de pe acest pământ, spre a feri buzele sale de cupa amărăciunii. Facă-se voia ta, Doamne! Credința și speranța mea sunt întru tine. Susține-mă în durerea mea, și dă copilului meu, în schimbul fericirii pe care o visam eu pentru el în această lume, bucuriile cerului și fericirea veșnică! Amin.

Rugăciunea unei mame pe mormântul fiicei sale.

Ea repausează aci, Doamne Dumnezeu, această copilă iubită, pe care tu mi-ai dat-o întru dragostea ta, pe care tu ai reluat-o întru mânia ta... Pentru viața ei, aș fi jertfit cu bucurie pe a mea; tu n'ai vrut-o însă! Pare că eră scris, ca în loc de a fi precedat, de multă vreme, pe scumpa mea copilă în mormânt, voi avea cumplita și ucigătoare durere, eu, nenorocita mamă, să viu aci și să plâng pe mormântul ei...

O! Cine mi-ar fi zis, copila mea, când te contemplam cu un entuziasm așa de mare, când te strângeam cu mândrie la sânul meu, când te vedeam crescând în grații, în inteligență, în virtuți, și visam pentru tine un viitor pe atât de lung pe cât și de prosper, — cine mi-ar fi zis, că aceasta n'a fost aieva de cât un vis, și că o moarte prematură va distruge toate iluziunile mele?

Iluziune!... Iată deci cel din urmă cuvânt al tuturor bucuriilor, al tuturor speranțelor noastre!

Unde-i acum, acest suflet al sufletului meu? El a părăsit trupul chinat de suferință, și s'a dus să odihniască acolo unde este pace, liniște și dreptate. Trupul neinsufletit s'a prefăcut în țărână, el nu trăiește de cât în memoria mea, unde e întipărită fiecare din trăsăturile sale, pentru a cauza plăcere și sbucium inimii mele. Dar ce! Este oare aceasta tot ce moartea a lăsat din scumpa mea copilă: o rămasă pământească pleitoare, o amintire deșartă?

O! nu, mare Dumnezeu! Tu ai promis *nemurire* copiilor tăi, și această speranță nu e amăgitoare! Azilul distrugerii și al morții este calea

către viața veșnică. Aci sufletul se desparte de vasul său de lut pentru a gusta plăcerile cerești ale Eden-ului.

Suflet nobil al fiicei mele! Tu ai fost dulce și curat, tu ai iubit, sperat și suferit: tu meriți o recompensă, tu ai primit-o deja fără îndoială. Din înălțimea cerurilor unde te-ai înălțat, roagă-te către Părintele nostru comun, pentru mama ta și pentru toți aceia pe cari i-ai lăsat aci în acest furnicar de patimi, care se cheamă *lume*!

Pace scumpelor tale rămășițe! Pace sufletului tău, până în ziua, când glasul Atotputernicului te va chema la înviere, până în ziua, când ne vom revedea în veșnicie! Amin.

Rugăciune la punerea unei pietre funerare.

Doamne, ce-mi rămâne din acela, care m'a precedat în acest sălaș al morții? Pământul ce s'a rădăc deasupra coșciugului său se va scufunda, și această piatră pe care este săpat scumpul său nume va trebui, ea singură, să-mi indice locul, unde odihnesc rămășițele-i mortale și să-mi amintiască fără încetare ceia ce eu însu-mi voi deveni în curând.

Aci se vor termina într-o zi toate strădanile mele; nu va rămâne de la mine decât un nume înscris pe o piatră fragilă, dacă n'am semănat în timpul vieții mele pământești fapte, ale căror fructe se pot culege în cer.

O! Tu, care dormi sub această piatră, inima mea n'are trebuință de acest monument pentru a nu te uita niciodată; numele tău și imaginea ta vor fi adânc întipărite în memoria mea împreună cu amintirea amicii tale atât de dulce, a dragostei tale atât de devotată, vai! prea repede zdrobită de nemilostiva moarte. Fie-ți țărâna ușoară sub această piatră funebră!

Doamne, rădăcând astăzi acest monument în memoria (*a se indică aci numele defunctului*), te implor pentru odihna sufletului său. Primește-l în regiunile senine ale veșniciei, unde „cel drepti strălucesc ca razele soarelui“.

Fie voia ta, Doamne, de a îndeplini într-o zi și pentru mine speranța, că sufletul meu se va bucura de fericirea veșnică, și că memoria mea va fi păstrată și onorată în mijlocul aceloră, pe cari îi voi lăsa în urma mea! Amin.

La plecarea din cimitir.

Dormiți în pace, voi toți, pe cari moartea a reunit în acest ultim lăcaș! Odihniți în pace până în ziua, când glasul Domnului vă va rechema la viață.

Fie, ca la ora supremă a învierii, să obțineți cu toți, de la dreptatea și îndurarea Domnului, veșnica fericire a celor aleși! Amin.